Antologia SF 8

Antologia SF
volumul 8
Povestiri SF şi Fantasy

Kindle eBook: Cosimo, iunie 2013

- versiune definitivă -
Selecţia textelor, corectura şi coperta: Cosimo

Cuprins:

Robert Sheckley
Specialistul
(„Specialist”, 1953)

Furtuna fotonică a izbucnit brusc, atacând Nava, din spatele unei gigantice roşii. Doar în ultima secundă reuşise Văz să trimită un avertisment prin intermediul lui Spun, apoi primejdia a şi fost pe capul lor.

Spun era la a treia călătorie spaţială îndepărtată, şi era prima dată când se întâlnea cu o furtună fotonică. Îl cuprinse brusc spaima, când nava se întoarse, primind în lateral întregul front de unde. Apoi însă spaima dispăru, făcând loc unei emoţii puternice.

În definitiv, de ce s-ar teme se-ntrebă – doar pentru asemenea situaţii limită fusese antrenat.

În momentul izbucnirii furtunii tocmai discuta cu Alimentator, care tăcu brusc. Speră că Alimentator să nu fi păţit nimic. Pentru puşti, acesta era primul drum în spaţiul adânc.

Plasa firelor trupului lui Spun cuprindea toată Nava. Acum, brusc le retrăsese pe toate, păstrând legătura doar cu Văz, Maşină şi Pereţi. Ceilalţi membri ai echipajului trebuiau să se descurce prin mijloace proprii, până se potoleşte furtuna.

Văz îşi lipi corpul ca o placă de unul dintre Pereţi şi-şi întinse unul dintre organele vizuale în afara Navei. Pentru a se putea concentra mai bine, celelalte organe îi atârnau fleşcăite, strânse pe lângă corp.

Prin intermediul lui Văz, Spun privea furtuna. Transformă imaginile strict vizuale ale lui Văz în instrucţiuni pentru Maşină, care întoarse Nava frontal cu undele. Concomitent, Spun prelucră în viteză instrucţiunile pentru Pereţi care, încremeniţi, aşteptau impactul.

Coordonarea a fost exactă şi rapidă. Văz măsura undele, Spun transmitea mesaje pentru Maşină şi Pereţi, Nava fiind propulsată cu vârful înainte de Maşină iar Pereţii se asamblau pentru impact.

În timpul muncii alerte în comun, Spun îşi uită teama. Nu avea timp să gândească. El era sistemul de comunicaţii al Navei, el trebuia să traducă şi să distribuie cu maximă viteză mesajele, să coordoneze informaţiile şi să dirijeze toate operaţiile.

După câteva minute, furtuna se potoli.

— Ei bine, zise Spun, să vedem dacă sunt stricăciuni. Firele sale erau cam încâlcite de furtună, dar le deznodă repede şi le distribui în toată Nava, conectându-i pe toţi.

— Maşină?

— Totul e în regulă, răspunse Maşina. Era un veteran călit, suportând dârz exploziile atomice din stomacul său. Niciun fel de furtună n-ar putea lua nepregătit un asemenea astronaut bătrân.

— Pereţi?

Pereţii confirmau pe rând; asta ţinu o bună bucată de vreme. Erau vreo mie, nişte tipi subţiri, unghiulari, ce alcătuiau coaja Navei. Desigur, în timpul furtunii a fost nevoie să li se întărească marginile, pentru a face Nava mai rezistentă, dar niciunul nu era turtit mai serios.

Vindec transmise că şi el este teafăr. Se decuplă de firul lui Spun şi se apucă să revizuiască Pereţii. Vindec era pur şi simplu numai mâini, aşa că în timpul furtunii se prinsese zdravăn de unul dintre Acumulatori.

— Să urgentăm procedura, zise Spun. Îşi aduse aminte că trebuia să stabilească locul precis în care se aflau. Se cuplă cu cei patru Acumulatori.

— Cum vă simţiţi? întrebă el.

Nu răspunse nimeni. Acumulatorii dormeau. Dispozitivele lor de captare fuseseră deschise în timpul furtunii şi se umpluseră cu energie. Spun îi încolăci cu fire, dar ei nici nu se mişcară.

— Las’ pe mine, zise Alimentator. Furtuna îl cam păruise, înainte de a se prinde de unul dintre Pereţi cu ventuzele sale, dar rămăsese la fel de ţanţoş. El era singurul membru al echipajului care nu recurgea niciodată la serviciile lui Vindec; corpul său se autorepara.

Se furişă pe o duzină de tentacule, spre cel mai apropiat Acumulator şi-i trânti câteva lovituri de picior. Enorma unitate de înmagazinare în formă de con deschise un ochi, apoi, brusc, îl şi închise. Alimentator îi mai trase un şut, dar nu reuşi să-i smulgă niciun fel de reacţie. Ca urmare se atinse de supapa de siguranţă a Acumulatorului, uşurându-l de puţină energie.

— Termină! mârâi Acumulatorul.

— Trezeşte-te şi raportează, i se adresă Spun.

Acumulatorul comunică morocănos că nu a păţit nimic, aşa cum şi un idiot ar fi putut vedea. În timpul furtunii au fost

ancoraţi de podea.

După asta trecerea în revistă a decurs rapid. Gândesc era bine mersi. Văz îi descrise extaziat frumuseţea furtunii. Pe lista de pierderi figura doar un singur nume.

Mişc murise. Fiind biped, nu beneficiase de stabilitatea celorlalţi membri ai echipajului. Furtuna îl surprinsese în mijlocul podelei, trântindu-l de unul dintre Pereţii întăriţi şi rupându-i oasele. Vindec nu l-a mai putut ajuta.

Tăcerea se aşternu pentru un timp. Lucru grav: o parte din Navă murise. Nava este o unitate ce se bazează pe activitatea comună, elementele sale formând întregul echipaj. Orice pierdere este o lovitură cumplită pentru ceilalţi.

Iar acum, situaţia este deosebit de gravă. Transportau încărcătura spre un doc aflat la mii de ani lumină de centrul galaxiei. Şi nimeni nu ştia cu exactitate unde se aflau în acel moment.

Văz se strecură lângă unul dintre Pereţi şi-şi extinse un ochi. Peretele îl lăsă să treacă apoi se închise în jurul lui. Organul lui Văz avansa îndepărtându-se de Navă ca să cuprindă întreaga sferă stelară. Imaginea pe care Spun o trimise lui Gândesc.

Gândesc, o bucată de protoplasmă informă, zăcea într-un ungher al camerei. Avea în el, înmagazinate, toate cunoştinţele călătorilor astrali precedenţi. Cugetă asupra imaginii, comparând-o rapid cu celelalte imagini din celulele sale, apoi comunică:

— În apropiere nu se află nicio planetă galactică. Spun traducea automat pentru toţi. De asta se temuse fiecare.

Văz, cu ajutorul lui Gândesc, calculă că se abătuseră cu mai multe sute de ani lumină de la traiectoria lor, ajungând la periferia Galaxiei.

Fiecare membru al echipajului ştia ce înseamnă asta. Fără Mişc, care să deplaseze Nava cu viteze superluminice, niciodată nu vor ajunge acasă. Drumul înapoi fără aportul lui Mişc ar consuma de mai multe ori durata de viaţă a oricăruia dintre ei.

— Ce-mi recomanzi, îl întrebă Spun pe Gândesc. Pentru Gândesc, *gânditor* în sensul strict al cuvântului, această întrebare nu era destul de concretă. Ceru o reformulare.

— Care ar fi cea mai bună soluţie, întrebă Spun, pentru a ajunge pe o planetă galactică?

Lui Gândesc îi trebuiră câteva minute bune, până ce trecu

prin celulele sale toate posibilităţile pe care le deţinea. În acest timp Vindec petici Pereţii şi ceru de mâncare.

— În curând vom putea mânca cu toţii, zise Spun, scuturându-şi nervos palpatorii. Era al doilea în ce priveşte vârsta – doar Alimentatorul era mai tânăr decât el dar cea mai mare parte a răspunderii, el o purta. Pericolul nu dispăruse, trebuia coordonată orientarea şi dirijate manevrele.

Unul dintre pereţi le propuse să tragă o beţie pe cinste. Această propunere ilogică fu refuzată unanim. Reacţie specifică Pereţilor. Fac o muncă dârză, sunt buni camarazi, dar principiul lor este: cum cade aşa putrezeşte. De cum ajung acasă pe planeta lor, primul lor gând este să dea de capăt soldei, într-un chef de pomină.

— Prin pierderea lui Mişc, Nava îşi pierde capacitatea de a se deplasa cu viteze superluminice, trecu la subiect Gândesc.

— Cea mai apropiată planetă galactică este la o distanţă de patru sute cinci ani lumină.

Undele trupului lui Spun traduceau în mod sincron.

— Se oferă două soluţii. Prima: Nava îşi poate continua drumul până la cea mai apropiată planetă galactică, cu energia furnizată de Maşină. Asta ar necesita circa două sute de ani. Maşina ar trăi, poate, până atunci, dar ceilalţi nu.

A doua: se poate căuta, în acest sector o planetă primordială pe care se găsesc Mişc-uri în stare latentă. Căutarea şi instruirea unuia care apoi ar mişca Nava până la regiunea galactică.

Gândesc tăcu; prezentase toate posibilităţile pe care le găsise în memoria străbunilor.

Votară rapid a doua posibilitate. De fapt, nici nu era de ales. Doar această soluţie dădea o oarecare rază de speranţă pentru a ajunge acasă.

— Corect, zise Spun. Să mâncăm. O merităm cu toţii.

Cadavrul lui Mişc fu îndesat în gura Maşinii, care transformă instantaneu atomii în energie. Maşina era singurul membru al echipajului care trăia cu energie atomică.

Pentru întreţinerea celorlalţi, Alimentator se umplu din cel mai apropiat Acumulator, apoi transformă materia nutritivă după cerinţele fiecăruia. Chimia sa corporală schimba, modifica şi aplica, adică gătea pentru echipaj.

Văz trăia pe un lanţ complex de clorofilă. Alimentator

pregătise şi-i servise lui Spun hidrocarburile. Pentru Pereţi amestecuri de clor. Pentru Vindec realiză un fruct de siliciu, identic cu cel de pe planeta sa de baştină.

Într-un târziu se săturară şi în Navă se reinstală ordinea. Acumulatorii moţăiau liniştiţi într-un colţ. Văz îşi regla principalul său organ vizual, pe receptorul telescopic de înaltă energie. Văz continua şi în această situaţie excepţională să fabrice poezii. Anunţă că lucrează la o poezie lirică cu titlul: Incandescentă lume periferică. Nimeni nu dorea s-o audieze, aşa că Văz o transmise lui Gândesc, care o înmagazină lângă celelalte.

Maşina nu dormea niciodată. Se îndopase până peste cap cu Mişc şi deplasa Nava cu dublul vitezei luminii.

Pereţii se ciorovăiau pe tema: cine a fost cel mai beat în ultima permisie.

Spun decise să se relaxeze. Se desprinsese de Pereţi şi trupul său, mic şi sferic, plutea în plasa complicată a propriilor fire.

Pentru o clipă se gândi la Mişc. Fusese prietenul tuturor şi deja îl şi uitaseră. Nu din indiferenţă ci pentru că Nava însemna *unitate*. Pierderea unui membru este regretabilă, dar cel mai important lucru este ca unitatea să existe.

Nava gonea printre stelele periferice ale Galaxiei.

Gândesc elaboră o spirală de cercetare. Îşi calculă că şansele de descoperire a unei planete-Mişc, sunt de patru la unu. Într-o săptămână dădură peste o planetă cu Pereţi primitivi. Văzură zburând la joasă altitudine, tipi cu ochi de piele, cum stăteau întinşi la soare, cum se căţărau pe stânci, cum se subţiau întinzându-se pentru a pluti pe spatele vânturilor.

Toţi Pereţii Navei suspinară mâhniţi. Exact ca acasă!

Acolo jos pe planetă, Pereţii nu erau contactaţi de brigada galactică, nici nu-şi bănuiau încă înalta menire, aceea de a se realia la Intercooperarea Galactică.

Pe spirală erau o mulţime de lumi moarte, iar altele erau prea tinere pentru a purta pe ele viaţă. Găsiră o planetă Spun. Plasa firelor lor de comunicaţii împânzea jumătate din planetă.

Spun îi urmărea curios prin intermediul lui Văz. Îl cuprinse o milă de sine însuşi. Îşi aminti de casă, de familie, de prieteni. Apoi se gândi la copacul acela pe care îl va cumpăra când se va reîntoarce printre ai lui.

Pentru o clipă, Spun medită asupra rolului lui aici, ca o părticică a navei, în acest ungher îndepărtat al Galaxiei.

Dar apoi se eliberă de această stare de spirit.

Dacă nu vor renunţa la căutare, mai devreme sau mai târziu tot vor găsi o planetă-Mişc.

Cel puţin teoretic, sunt şanse.

Un şir lung de lumi ofilite se întindea în faţa lor, când nava străbătu periferia neexplorată. Apoi găsiră o întreagă planetă cu Maşini primitive care înotau într-un ocean radioactiv.

— E o zonă bogată, îi zise Alimentator lui Spun. „Galactica” ar putea trimite aici o brigadă de Contact.

— O să o facă, de îndată ce ne vom întoarce, zise Spun.

Ei doi erau buni prieteni, în afara prieteniei globale a tuturor celor cuprinşi în Navă. Nu doar fiindcă ei erau cei mai tineri. Aveau amândoi funcţii asemănătoare, şi asta reprezenta deja un fel de legătură. Spun traducea; Alimentator transforma materia. Se asemănau, oarecum, şi ca aspect exterior. Spun era un nucleu central cu fire ramificate, Alimentator – un nucleu central cu palpatori ramificaţi.

Stele noi, planete noi. Încet Maşina se supraîncălzise. În mod normal, Maşina nu era utilizată decât pentru aterizări şi decolări ori în cazul manevrelor fine, dintre sistemele planetare. Acum însă gonea cu viteze luminice de săptămâni întregi. Se puteau zări deja pe el urmele oboselii.

Alimentator, cu ajutorul lui Vindec, confecţiona un răcitor pentru Maşină. Era o improvizaţie grosolană, dar trebuiau să se mulţumească cu ea. Pentru Lichidul de răcire, Alimentator reordonă atomi de nitrogen, oxigen şi hidrogen. Vindec prescrise Maşinii o lungă odihnă.

— Cel mult încă o săptămână dacă mai rezistă bravul veteran suprasarcinii, zise el.

Căutarea continuă, dar moralul echipajului scăzuse. Trebuiau să constate că faţă de fertilii Pereţi şi prolificele Maşini, Mişc este rar în Galaxie.

Pereţii arătau ca ciupiţi de vărsat din cauza prafului interstelar. Se smiorcăiau că vor avea nevoie de un an întreg de tratament cosmetic când se vor reîntoarce acasă. Spun îi linişti, asigurându-i că societatea va suporta toate cheltuielile.

Chiar şi Văz avea ochii însângeraţi de atâta privit în spaţiu.

Se apropiau din nou de o planetă. Particularităţile sale fură rumegate profund de Gândesc.

Erau aproape, puteau deja distinge formele.

Mişc! Mişc în stare primitivă!

Ţâşniră înapoi în spaţiu pentru realizarea unui plan. Alimentator produse douăzeci şi trei de tipuri diferite de substanţe euforizante, pentru a sărbători descoperirea.

Trei zile Nava a fost în stare de nefuncţionare.

— Sunteţi pregătiţi? întrebă Spun cu o voce puţin împleticită. Era încă mahmur; terminaţiile sale nervoase îl usturau surd. Se îmbătase criţă. Îşi amintea vag că îmbrăţişase Maşina, chemând-o să împartă cu el pomul de cum se vor întoarce acasă.

Gândul îl cutremură.

Nici ceilalţi membri ai echipajului nu erau în stare mai bună. Pereţii lăsau să scape aer în vidul cosmic; se clătinau aşa de tare că nu mai reuşeau să-şi etanşeze marginile. Chiar şi Vindec era întins lat.

Cu Alimentator era cel mai grav. Cum organismul său nu se putea acomoda cu alte substanţe decât cu atomii, el gustă toate amestecurile preparate, fie că era iod instabil, oxigen pur sau ester suprasaturat. Se simţea îngrozitor. Palpatorii săi, de obicei semitransparenţi, acum erau brăzdaţi de fâşii portocalii. Organismul său lucra febril, curăţindu-se de toxine, în timp ce Alimentator bolea suportând acest proces de curăţire.

Doar Gândesc şi Maşină erau treji. Gândesc nu era băutor (ceea ce la un astronaut este neobişnuit, dar specific rasei lui), iar Maşină nu putea să bea.

Tăceau în timp ce Gândesc înşira datele sale surprinzătoare. Aşa cum Văz descrise suprafaţa planetei, Gândesc deduse existenţa unor mecanisme metalice. El formulase înspăimântătoarea ipoteză că aceşti Mişc îşi creaseră o civilizaţie tehnologică.

— Imposibil, decretară fără drept de apel trei Pereţi. Marea parte a echipajului era de aceeaşi părere. Metalele pe care le văzuseră în viaţa lor ori erau îngropate în pământ, ori zăceau fără folos sub formă de bucăţi oxidate.

— Vrei să spui că ei construiesc tot felul de lucruri din metal? întrebă Spun. Dar este metal mort! Ce pot face cu el?

— N-au putut face nimic, decretă Alimentator. S-ar strica mereu. Metalul e inconştient, nu realizează când slăbeşte.

Dar părea totuşi adevărat. Văz îşi mări imaginile şi toată lumea putu vedea că acei Mişc asamblaseră mari refugii,

vehicule şi alte obiecte din materia neînsufleţită.

N-au înţeles cauza acestei activităţi, dar în niciun caz nu era semn bun. Dar trecuseră de partea grea a lucrurilor. Găsiseră o planetă Mişc. Acum urma partea relativ simplă: convingerea unui Mişc autohton. Ceea ce evident, nu va fi aşa de greu. Spun ştia că forţa Galaxiei este cooperarea, chiar şi între popoarele primitive.

Echipajul decise să aterizeze într-o zonă nepopulată. Desigur, de ce să nu se aştepte la o primire prietenească, dar este sarcina brigăzii de Contact de a lua legătura cu specia. Ei nu au nevoie decât de un singur individ.

Conform acestor considerente au ales o zonă slab populată şi în timp ce partea vizată a planetei se întuneca, au plutit pe deasupra ei.

Reuşiră aproape imediat să găsească un Mişc singuratic.

Văz îşi adapta vederea condiţiilor nocturne şi urmări mişcările lui Mişc. Curând se culcă lângă un foc de mici dimensiuni. Gândesc le comunică că acesta este modul specific de odihnă al celor din specia lui Mişc.

În zori, Pereţii s-au deschis şi Alimentator, Spun şi Vindec ieşiră din Navă.

Alimentator alergă înainte şi atinse creatura pe umăr; Spun îl urmă cu tentaculul de legătură.

Mişc îşi deschise ochii, clipi şi îşi puse în mişcare organul de alimentaţie. Apoi sări în picioare şi o zbughi la fugă.

Cei trei membri ai echipajului au rămas uluiţi. Acest Mişc nu era măcar curios să afle ce vor de la el!

Spun extinse brusc unul dintre firele sale la vreo cincisprezece metri şi îl prinse pe Mişc de unul dintre membre. Mişc căzu.

— Poartă-te delicat cu el, zise Alimentator. Poate l-a speriat aspectul nostru. Palpatorii săi se convulsionară la gândul că pe un Mişc, cea mai curioasă creatură din Galaxie, îl poate speria aspectul altcuiva.

Alimentator şi Vindec alunecară pe lângă Mişc, care zăcea, îl ridicară şi-l duseră pe Navă.

Pereţii se închiseră din nou. Îl eliberară pe Mişc şi se pregătiră de tratative.

De îndată ce Mişc se putu mişca liber, se înălţă pe membrele sale şi alergă spre acel loc unde Pereţii se închiseseră. Bătu în ei

cu violenţă, organul său de alimentaţie fiind deschis şi în mişcare.

— Ajunge, zise Peretele. Se arcui, şi Mişc căzu pe podea. Se ridică repede şi o porni imediat înainte, pe coridoarele Navei.

— Prindeţi-l, zise Spun. Poate se autoaccidentează.

Unul dintre Acumulatori se trezi cât de cât şi rulă în calea lui Mişc. Acesta căzu, se ridică şi o luă la goană din nou.

Spun avea o plasă de fire amplasată în vârful Navei, aşa că acolo îl prinse pe Mişc. Acesta începu să-i smulgă firele şi Spun îi dădu repede drumul.

— Conectaţi-l la sistemul de comunicaţii, strigă Alimentator, poate îi vine mintea la loc.

Spun apropie de capul lui Mişc unul dintre firele sale şi lansă semnalul obişnuit de contact. Mişc însă nu renunţă la surprinzătorul lui comportament. În mâini avea o bucată pe care o tot agita ca un nebun.

— Ce ziceţi, ce face cu aia? întrebă Alimentator. Mişc se apucă să care la lovituri într-unul dintre Pereţi. Acesta instinctiv se întări şi bucata metalică se rupse.

— Lăsaţi-l în pace, zise Spun. Lăsaţi-l să se liniştească.

Spun se sfătuia cu Gândesc, dar nu reuşeau nicicum să decidă ce să facă cu Mişc. Pur şi simplu nu părea dispus să accepte apropierea. De fiecare dată când Spun întindea unul dintre firele sale, Mişc dădea dovada unei spaime puternice. Deocamdată ajunseseră pe un drum fără ieşire.

Gândesc refuză propunerea de a căuta pe planetă un alt Mişc. Considera că comportamentul acestui Mişc este tipic; nu ar câştiga nimic dacă ar încerca cu un alt exemplar. Apoi legea zice că legătura cu o planetă nouă nu o poate lua decât Brigada de Contact.

— Cred că ştiu unde este necazul, zise Văz. Se urcă pe unul dintre Acumulatori. Aceşti Mişc şi-au dezvoltat o civilizaţie mecanică. Să cugetăm puţin la modul cum au ajuns aici. Şi-au dezvoltat folosirea degetelor, ca Vindec, pentru a forma metale, şi-au folosit organele vizuale, ca mine, şi poate multe alte organe. Tăcu, păstrând o tăcere de efect. Apoi enunţă:

— Aceşti Mişc s-au despecializat!

Polemica a durat ore întregi. După opinia Pereţilor o fiinţă raţională nu poate fi despecializată. Aşa ceva este necunoscut în Galaxie. Doar avem aici în faţă dovada: oraşele Mişc, vehicule…

Acest Mişc, o pildă edificatoare, pare capabil de *o* groază de lucruri. Este capabil de orice, dar de mişcat nu! Gândesc oferi o explicaţie parţială.

— Aceasta nu este o planetă primitivă. Este relativ bătrână şi de mai multe mii de ani ar fi trebuit să fie conectată la legăturile de Cooperare. Deoarece nu este, locuitorii Mişc de pe ea sunt lipsiţi de drepturile lor înnăscute. Capacitatea, specialitatea lor a fost Mişcarea; dar nu s-a găsit nimic ce să mişte. De aceea în mod natural, cultura lor a degenerat. Nu putem decât să ghicim ce fel de cultură este asta. Pe baza dovezilor putem presupune în mod îndreptăţit că aceşti Mişc nu sunt capabili de cooperare.

Gândesc poseda această fantastică capacitate de a comunica extrem de calm cele mai uluitoare fapte.

— Este perfect posibil, continuă nemilos Gândesc, ca aceşti Mişc să nu fie dispuşi a ne lua în considerare existenţa. În acest caz, probabilitatea de a găsi o nouă planetă Mişc este de aproximativ două sute optzeci şi trei la unu.

— Nu putem şti că nu este dispus la cooperare, zise Spun, până când nu luăm legătura cu el. Îi era aproape imposibil să creadă că o fiinţă raţională refuză cooperarea în mod benevol.

— Dar cum? întrebă Alimentator. Apoi realiză un plan de operaţii. Vindec se apropie încet de Mişc, care se retrase din faţa lui. Între timp Spun extinse unul dintre firele sale în afara Navei, apoi îl întoarse prin spatele lui Mişc.

Mişc se retrase până la unul dintre Pereţi, iar Spun îi împunse firul în cap, până în punctul de comunicaţii aflat în centrul creierului.

Mişc se prăbuşi.

Când îşi reveni, Alimentator şi Vindec au fost nevoiţi să-i prindă membrele, căci ar fi smuls firul de transmisie. Spun se puse în funcţiune şi învăţă limba lui Mişc.

Nu a fost greu. Fiecare limbă Mişc aparţinea aceleiaşi familii lingvistice, şi aceasta nu făcea excepţie. Spun strânse suficiente gânduri de suprafaţă, din care se putea forma deja un sistem.

Încercă să intre în contact cu Mişc.

Mişc tăcea.

— Cred că ar avea nevoie de alimente, zise Alimentator.

Le veni în minte că trecuseră deja aproape două zile de când îl aduseră pe Mişc pe Navă. Alimentator îi pregăti o porţie standard de hrană-Mişc şi i-o întinse.

— Dumnezeule! Grătar! strigă Mişc.

Echipajul izbucni în urale prin intermediul sistemului de comunicaţii al lui Spun. Mişc a rostit primele cuvinte.

Spun verifică cuvintele, şi cercetă în memorie. Cunoştea circa două sute de limbi Mişc, şi o mulţime de variante mai simple. Constată că acest Mişc vorbeşte încrucişarea a două limbi Mişc cunoscute.

Mişc mâncă, apoi se uită în jur. Spun îi captă gândurile şi le transmise echipajului.

Mişc vedea Nava într-un mod personal. Orgii de culori. Pereţii se unduiau. În faţa lui ceva ca un păianjen uriaş înfăşura Nava într-o plasă neagră şi verde, pătrunzând în capul fiecărei fiinţe. Văz, în ochii lui, era un bizar animal spân, un amestec de gălbenuş de ou şi iepure jupuit. Ce era acela, este desigur altă întrebare.

Pe Spun îl fermeca noua perspectivă oferită de mintea lui Mişc. Acum, că Mişc îi atrăsese atenţia, Văz era într-adevăr o creatură ciudată…

S-au apucat de comunicat:

— Voi ce dracu sunteţi? întrebă Mişc. Era mult mai calm faţă de cele două zile precedente. De ce m-aţi răpit? Sau eu am înnebunit?

— Nu, zise Spun, nu eşti psihotic. Noi suntem o navă de comerţ galactică. O furtună ne-a deviat de pe traiectorie, şi Mişc al nostru a pierit.

— Şi ce legătură am eu cu asta?

— Ne-ar plăcea dacă ai adera la echipaj, zise Spun, tu ai fi Mişc-ul nostru.

Cu greu au reuşit să-l facă să înţeleagă situaţia, şi Mişc medită asupra propunerii. El captă gândurile lor tumultoase. Nu ştia dacă ce i se întâmpla era real sau nu. Până la urmă Mişc decise că nu a înnebunit.

— Ascultaţi aici, băieţi, zise, habar nu am ce sunteţi sau care e scopul la toate astea. Eu trebuie să scap de aici. Sunt în permisie şi dacă nu mă întorc curând, armata S.U.A. va deveni curioasă.

Spun ceru largi lămuriri asupra noţiunii de „armată”, apoi le transmise lui Gândesc.

— Aceşti Mişc participă la războaie individuale, se auzi concluzia lui Gândesc.

— Dar de ce?! întrebă Spun. Recunoscu trist că Gândesc ar putea avea dreptate; Mişc nu prea se arăta dispus de conlucrare.

— V-aş ajuta cu plăcere, băieţi, zise Mişc, dar nu ştiu de unde scoateţi ideea că eu aş putea mişca o chestie aşa de mare. Ar trebui o divizie blindată ca s-o urnească măcar.

— Eşti de acord cu aceste războaie? întrebă Spun, la sugestia lui Gândesc.

— Nu iubeşte nimeni războiul, cel puţin nu aceia care se prăpădesc în el.

— Atunci de ce vă războiţi?

Mişc îşi mişcă organul de alimentare. Văz percepu mişcarea şi o transmise.

— Cine nu ucide, este ucis. Doar ştiţi ce e războiul, nu?

— La noi nu este război, zise Spun.

— Sunteţi norocoşi, zise amar Mişc, la noi sunt destule.

— Desigur, zise Spun. Acum primise deja întregul răspuns de la Gândesc. Ai dori să pui capăt războaielor?

— Şi încă cum!

— Atunci vino cu noi. Fii Mişc al nostru.

Mişc se ridică şi păşi lângă Acumulator. Se instală pe el şi-şi îndoi membrele superioare.

— Cum dracu aş putea eu opri războaiele? întrebă. Chiar dacă aş merge pe rând la marile capete, şi le-aş spune…

— Nu va fi nevoie de asta, zise Spun. Nu ai avea altceva de făcut decât să vii cu noi. Mişcă-ne înapoi acasă, la baza noastră. Galactica va trimite pe planeta ta o brigadă de contact. Ea va pune capăt războaielor voastre.

— Şi mai ce?! le trânti Mişc. Voi sunteţi aici în rahat, nu? Asta e bine. Niciun fel de monştri nu vor ocupa Pământul.

Spun încercă uluit să priceapă argumentaţia. A spus el oare ceva greşit? Să fie posibil ca Mişc să nu-l fi înţeles?

— Am crezut că vrei să pui capăt războaielor, zise Spun.

— Desigur. Numai că nu vreau ca altcineva să ne oblige la asta. Nu sunt trădător. Mai bine mă lupt.

— Nimeni nu vă obligă. Veţi înceta de bunăvoie, căci nu veţi mai avea nevoie de luptă.

— Ştiţi pentru ce ne luptăm?

— Evident.

— Da? Ei, hai s-o aud şi eu, de ce?

— Pe voi Mişc, v-au despărţit de curentul central al Galaxiei, explică Spun, şi voi aveţi o capacitate specială, aceea de a mişca, dar nu aveţi ce să mişcaţi. În concluzie, nu aveţi de lucru. De aceea vă jucaţi cu toate: metale, obiecte neînsufleţite, dar asta nu vă satisface. Sunteţi lipsiţi de menirea voastră adevărată şi, din cauza insatisfacţiei, vă bateţi. De îndată ce vă veţi găsi locul în cooperarea galactică, şi te asigur că e un loc important, veţi înceta războaiele. De ce v-aţi lupta (în definitiv e o ocupaţie nenaturală) când puteţi Mişca? Va înceta şi civilizaţia voastră mecanică, căci nu veţi mai avea nevoie de ea.

Mişc îşi scutură capul, ceea ce Spun consideră ca semn al nehotărârii.

— Ce este mişcarea aceea?

Spun îi explică pe cât ştia. Deoarece munca aceea nu ţinea de sfera lui de preocupări, nu cunoştea decât în linii mari sarcinile lui Mişc.

— După tine asta ar fi sarcina tuturor pământenilor?

— Desigur, zise Spun. Acesta este talentul vostru special.

Mişc cugetă minute întregi.

— Cred că vouă v-ar trebui un fizician sau energetician, eventual ceva asemănător. Eu sunt un arhitect începător. Niciodată n-aş fi capabil de aşa ceva. Apoi… e greu de explicat asta…

Dar Spun recepţiona deja obiecţia lui Mişc. În gândurile lui, văzu un Mişc femelă. Nu una, două. Trei. Recepţiona deja obiecţia lui Mişc. Recepţiona şi sentimentul singurătăţii şi al nervozităţii.

Mişc era plin de îndoieli. Şi se temea.

— Când vom ajunge Galactica, zise Spun, şi spera că vorbeşte bine, te vei putea întâlni cu ceilalţi Mişc. Şi cu Mişc femele. Voi Mişc, sunteţi cu toţii la fel, aşa că te vei împrieteni cu ei. Pe Navă nu există singurătate. Nu înţelegi în ce constă conlucrarea? În conlucrare nimeni nu este singur!

Mişc cugeta asupra faptului că sunt şi alţi Mişc în Galactica. Spun nu înţelegea nicicum de ce e aşa de surprinzător asta. Galaxia e plină de Mişc, Spun şi Alimentator, şi multe alte specii, iar din fiecare există infinit de multe exemplare.

— Nu cred că cineva ar putea pune capăt tuturor războaielor, zise Mişc. De unde pot şti că nu minţi?

Spun simţi de parcă cineva l-ar fi lovit în inimă.

Gândesc avea probabil dreptate când a prezis că Mişc nu va fi dispus la colaborare. Oare ăsta e sfârşitul carierei lui Spun? El şi tot echipajul îşi vor petrece restul vieţii în spaţiu, din cauza dobitociei unui Mişc?

Lui Spun îi fu brusc milă de Mişc. Trebuie să fie teribil, gândi. Se-ndoieşte, e nesigur, nu crede niciodată în nimeni. Dacă aceşti Mişc nu-şi vor găsi locul în Galaxie, se vor autoextermina. De mult ar fi trebuit să se ralieze cooperării.

— Cum te-aş putea convinge? întrebă Spun.

Disperat, îşi deschise toate legăturile în faţa lui Mişc. Dezvălui în faţa lui francheţea binevoitoare a Maşinii, spiritul vesel al Pereţilor, îi arătă încercările poetice ale lui Văz şi bucuria buclucaşă a lui Alimentator, îşi deschise şi mintea în faţa lui Mişc, arătându-i imaginea planetei sale, familia şi copacul său, pe care îl va cumpăra când se va întoarce acasă.

Imaginile povestiră istoria fiecăruia, fiecare provenind de pe altă planetă, purtători de moravuri diferite, legându-i un singur fir comun: colaborarea galactică.

Mişc privea tăcut toate acestea. După un timp îşi scutură capul. Gândul ce însoţea mişcarea era nesigur şi slab, dar era negativ.

Spun comunică Pereţilor să se deschidă. Se deschiseră şi Mişc doar privea.

— Poţi să pleci, zise Spun. Deconectează-te de firul de comunicaţii şi du-te.

— Şi voi ce faceţi?

— Vom căuta o altă planetă-Mişc.

— Unde, pe Marte? Pe Venus?

— Nu ştiu. Să sperăm că vom găsi una în zonă.

Mişc se uită la deschizătură, apoi înapoi la echipaj. Şovăia, faţa încremenindu-i într-o grimasă indecisă.

— Ce mi-ai arătat mie este întru totul adevărat?

Nu era necesar un răspuns.

— Bine, zise deodată Mişc. Voi veni. E o tâmpenie dar vin cu voi, dacă este adevărat ceea ce zici… şi trebuie să fie aşa!

Spun văzu că Mişc credea că visează, iar în vis e uşoară şi fără semnificaţii orice decizie.

— Mai e o singură problemă, zise Mişc. Vocea îi era de o beţie isterică. Să turbez, băieţi, dacă ştiu cum trebuie mişcat. Parcă aţi pomenit de viteze supraluminice… Dar eu nu alerg decât cu

o milă pe oră.

— Cum să nu ştii să mişti, îl linişti Spun, şi spera că spune adevărul. Ştia ce talent au toţi cei din specia lui Mişc, dar ăsta… încearcă numai!

— O.K., dădu din cap afirmativ Mişc. Oricum mă voi trezi imediat.

Nava se închise, gata de decolare. Mişc vorbea de unul singur.

— Comic, zise. Credeam că-mi voi petrece plăcut permisia, dacă voi dormi sub cerul liber şi uite ce se întâmplă: am coşmaruri!

Maşina ridică Nava, pereţii se închiseră etanş. Văz îi călăuzi de pe planetă.

— Suntem în spaţiul cosmic, zise Spun. Cum îl asculta pe Mişc, spera doar să nu-i crape capul. Văz şi Gândesc vor da direcţia, eu ţi-o transmit, iar tu mişcă în conformitate cu ea.

— Eşti nebun, bâlbâia Mişc. Ai pierdut planeta. Pieriţi năluci!

— Acum eşti membru al Cooperării, zise disperat Spun. Asta e direcţia. Mişcă!

Preţ de o clipă Mişc nu făcu nimic. Încet îşi reveni din halucinaţii, înţelese că totuşi nu visa. Îl îmbibase Cooperarea. Văz şi Gândesc, Gândesc şi Spun, Spun şi Mişc, toţi se leagă de pereţi, toţi sunt în corelaţie.

— Ce-i asta? întrebă Mişc. Se simţea una cu Nava, cu căldura şi apropierea pe care doar Cooperarea o poate da.

Nu se întâmplă nimic.

— Încearcă din nou, îi imploră Spun.

Mişc îşi căută în minte. Dădu peste fântâni adânci de îndoială, de teamă. Privi în el, şi doar propria sa faţă crispată îi întoarse privirea.

Gândesc îl ilumina.

Mişc trăia de secole cu îndoielile şi temerile sale. Mişc se lupta din teamă şi ucidea din îndoială.

Acesta era organul de mişcare!

Mişc specialistul, omul, era deja membru plin al echipajului. Se contopi cu ei, în suflet îi îmbrăţişă pe Gândesc şi Spun.

Iar Nava irupse dintr-odată, cu o viteză de opt ori mai mare decât viteza luminii.

Iar ritmul creştea mereu.

Neal Asher
Blând grăia măcăreţul
(„Softly Spoke the Gabbleduck”, 2005)

Traducere de Alexandru Maniu

Adâncită în cine ştie ce fantezie perversă, Tameera inspecta cu afecţiune displayurile carabinei sale Optek. Ceea ce a urmat s-a scurs prin faţa ochilor mei cu încetineala de coşmar a unui accident. Îşi duse carabina la umăr, ochi cu atenţie şi trase un singur foc. Mârpul se izbi de suprafaţa unei stânci şi apoi se rostogoli prin verziş până în râul albicios.

Anumite vietăţi devin mit, deşi nu se deosebesc cu aproape nimic faţă de alte specii obişnuite. Pe Pământ, leul se ia la întrecere cu inorogul, bătrânul şi înţeleptul elefant nu uită niciodată, iar blândele balene te răscolesc cu cântecele lor din adâncuri. Totul pleacă de la antropomorfism, este hrănit cu adevăr şi minciună deopotrivă şi prind rădăcini în cultura noastră. Pe Myral, unde locuiesc de zece ani încoace, cea mai mare dintre vietăţi nu se bucură de asemenea tratament, ceea ce nu pare surprinzător dacă te gândeşti că numele ei e, acronimul pentru „mâncător-de-rahat patruped”. Dar există zvonuri despre ceva straniu în sălbăticie, un ceva care nu ar trebui să fie acolo. Zvonurile au pus în funcţiune fabrica-de-mituri a minţii umane şi au atras vânătorii pe această lume.

Pe culmile înguste, acoperite de vegetaţie, nu se vedea nici urmă de mârp. Şi-au făcut apariţia de-abia după ce mi-am ancorat dirijabilul de un pisc, deasupra unei lespezi orizontale pe care ar fi urmat să ridicăm tabăra. Însoţitorii mei observară numaidecât că lespedea fusese folosită în nenumărate rânduri, iar inelul de fier ce servea ancorării era de mult timp acolo. Cu toate astea, nu întâlneai prea des tabere printre pantele abrupte, stâncile şi izvoarele din împrejurimi. Nu era un loc făcut pentru om. Era tărâmul mârpilor.

După ce îşi scoase hamul, Tholan se apropie de margine ca să-şi încerce camerele video de unică folosinţă. Îndreptă aparatul de mărimea arătătorului spre râpa de sub noi, inspectând în acelaşi timp palm-comul pe care îl ţinea în cealaltă mână. Avea la el o droaie de astfel de videocamere, pe care intenţiona să le poziţioneze în puncte strategice sau să le

suspende pe cabluri în adânciturile înnegurate. Ochii acoliţi ai vânătorului. Mă chemă. Am mers la el, urmat de Tameera şi Anders.

— Acolo, spuse el, arătând cu capul.

Un septet de mârpi îşi făcea drum de-a curmezişul terenului dificil, găsind puncte de sprijin printre multitudinea de plante şi căţărându-se cu îndemânarea unor păianjeni. Aveau o înfăţişare descurajant de umanoidă, cam de statul unui om, şi erau patrupezi. Fiecare membru era ataşat ca braţul unui om şi se termina într-o mână cu opt degete lungi. Capetele lor însă nu aveau nimic uman, fiind mai degrabă insectiforme. Ceva ca un ţânţar cu două trompe.

— N-or să ne facă probleme, nu-i aşa? întrebă Tameera, sora lui Tholan.

Era cea mai xenofobă dintre toţi, am băgat de seamă, dar asta conta prea puţin pentru ce făceau ei: extratereştrii pe care îi vânau erau de obicei din sortimentul „Îţi voi smulge capul şi-ţi voi suge creierul”.

— Atât timp cât îi lăsăm în pace, nu, spuse Tholan.

Apăsând câteva comenzi pe palm-com, mări distanţa focală a camerei, trecu pe infraroşu, apoi pe ultrasunete.

— Eu nu am înregistrat nimic pe tema asta, spuse Anders, asistenta personală a lui Tholan. Sunt erbivore?

— Omnivore, i-am răspuns. Mănâncă plante dintr-acelea cum vezi pe perete, şi îşi completează dieta cu scoici şi octupali.

— Desigur, scoici şi octupali, spuse ea.

I-am arătat moluştele cu aspect de scoică atârnate de frunzele mari de sub lespede.

Anders dădu din cap şi spuse:

— Octupal?

— Aşa cum sună, ceva cu opt braţe, ca o caracatiţă, o găseşti de-obicei în iazuri, dar se mai târăşte din când în când la suprafaţă când este nevoie. Am fixat-o pe Tameera cu privirea, adăugând: Nu sunt mai mari decât palma ta.

Nu înţelegeam încă acest trio. Frate şi soră vânau împreună, se bazau unul pe altul, şi cu toate acestea păreau că se urăsc. Cât despre Anders, am crezut la început că e partida lui Tholan, dar în realitate e doar asistenta lui. Poate ar fi fost mai înţelept să îi cunosc înainte să mă las angajat. Poate că atunci Tameera n-ar mai fi tras focul pe care tocmai îl auzisem.

Mirosul chimic-fierbinte care ieşi din carabină umplu aerul irespirabil. Am presupus că foloseau arme primitive cu proiectil pentru a-şi face vânătorile mai sportive. Nu ştiam cum să reacţionez. Tholan îi puse mâna pe ţeava puştii, împiedicând-o să mai omoare încă o făptură.

— A fost prostesc ce ai făcut, spuse el.

— Te sperie lighioanele alea? întrebă ea cu subînţeles.

Abia mai respiram, aşa că am verificat dacă tubul de oxigen era la locul lui. Era şi pompa în continuare aer în bronhiile mele. Dacă aş fi spus că aveam o presimţire neplăcută despre toată afacerea asta, n-aş fi fost complet sincer.

— Pe lângă faptul că ne-a pus pe toţi în pericol, a comis şi o crimă, am spus pe un ton neutru, în timp ce Tholan se îndepărta de soră-sa.

— Crimă? repetă el.

— Tocmai a ucis o fiinţă cu grad de conştiinţă C. Dacă Santinela IA va descoperi şi va putea dovedi că ştia asta înainte să apese pe trăgaci, s-a zis cu ea. Dar nu asta e problema cea mai mare acum.

Am tras cu ochiul la septetul devenit între timp sextet. Pierderea îi nedumerea.

— Să sperăm că nu ne vor ataca, dar oricum, ciuliţi urechile.

Tholan se uită lung la mine şi îşi îndesă camera în buzunar. M-am îndepărtat de ei. De ce i-am adus pe aristocraţii ăştia plictisiţi, în sălbăticie, să vâneze fabulosul măcăreţ de Myral? Pentru bani. Cei care au destui cât să ducă o viaţă tihnită subestimează puterea lor de motivare. Tholan mă plătea destul cât să cumpăr toate accesoriile din dirijabil şi astfel să împiedice un anume cămătar să-mi facă o vizită pentru a-şi recupera banii prin vânzarea de organe donate involuntar. Era suficient şi cât să îmi modernizez apartamentul din citadelă, să-l pot închiria pe durata peregrinărilor mele. Aveam stocate multe dintre înregistrările cerebrale disponibile, legate de mediul înconjurător de pe Myral, dar socotelile din citadelă nu se potriveau cu cele din sălbăticie. Mai aveam încă multe de învăţat. Cu toate astea, eram convins că şansele să găsim un măcăreţ aici pe Myral, o creatură originară de pe o planetă aflată la secole-lumină distanţă, erau egale cu zero.

— A vrut să se bage în seamă, îmi şopti Anders peste umăr.

— Ei, să sperăm că nu a reuşit prea bine, am răspuns. M-am

uitat la dirijabilul meu suspendat în aer, gândind că aş putea să scap de cei trei şi să înnoptez undeva. Am văzut cum gigantul albastru apune, sculptând marginea lumii. Azi nu mai era nimic de făcut.

— Trebuie s-o ierţi. Compensează acum pentru un tată care a ignorat-o douăzeci de ani.

Abia plecasem şi Anders se dădea la mine. Mă întrebam ce joc de căţea bogată e ăsta, deşi, ca să aflu, trebuia să las garda jos şi nu intenţionam să fac asta. Era prea de tot: atractivă, inteligentă şi doar stând în preajma ei simţeam fiori în stomac. M-ar fi distrus.

— Nu trebuie s-o iert, doar să-i tolerez prezenţa.

Spunând acestea, m-am îndreptat spre scara de aluminiu care cobora din cabina dirijabilului.

— De ce li se spune mâncători-de-rahat? fu curioasă Anders, potrivindu-şi pasul cu al meu. Era clar că aflase de unde provenea numele de mârp.

— La fel ca scoicile de stâncă şi octupalii, îşi mănâncă rahatul între ei, trecându-l printr-un al doilea tub digestiv.

Anders se înfioră.

— Dar nu se prea omoară după el, am adăugat eu.

— Nu o să raportezi incidentul, nu? întrebă ea.

— N-am cum. N-a fost de-acord să iau geo-comul cu mine.

Am încercat să-mi ascund neliniştea. Tholan nu dorea ca vreo IA de pe Myral să afle ce punea la cale. În acest sens, a devenit singurul nostru furnizor de aparatură com, toată, bineînţeles, codată. Mă întrebam dacă treaba asta avea să mă bage pe mine în rahat.

— Vrei să zici că nu ai niciun aparat de comunicare acolo sus? şi arătă cu degetul spre dirijabil.

— Nu o să raportez, am spus după care am început ascensiunea, dorindu-mi în acel moment să trag scara după mine şi să plec, dorindu-mi să nu fi ţinut atâta la litera contractului.

Miazăîntunericul e momentul când pe Myral se lasă bezna deplină, când soarele se ascunde în cealaltă parte a lumii. E precedat de cinci ore de azuriu, durează cam trei ore şi este urmat de încă cinci ore de azuriu, adică amurgul, nici noapte, nici zi, generat de reflecţia soarelui în norul de praf suborbital. Era miazăîntuneric când am fost trezit de ţipete şi focuri de

armă. Mi-am pus tubul de oxigen şi am coborât în grabă scările, doar ca să găsesc câteva lumini de reflector aruncând lumină peste o tabără amuţită. Ce-a fost s-a dus.

— Da, ştiu, m-ai prevenit, îmi aruncă Tholan.

Cortul Tameerei era sfâşiat şi gol. Nu se vedeau urme de sânge, asta pentru că mârpii nu ar fi dorit să-şi rănească înlocuitorul. Anders studia palm-comul din mână.

— Trăieşte, spuse ea. Se pare că folosea propria ei rezervă de oxigen şi nu pe cea a cortului. Trebuie să plecăm după ea, acum.

— Exoschelete pe bezna asta? am întrebat eu.

— Păi, avem ochelari de noapte. Se uita la mine de parcă tocmai realizase cât de idiot sunt.

— Poţi să ai şi gene de bufniţă încrucişate cu gene de pisică, e sinucidere curată.

— Te rog, lămureşte-ne, spuse Tholan maliţios.

— Am venit aici ca ghid. Planul era să ridicăm o tabără şi să cercetăm zona în căutarea măcăreţului. Cu exoschelete.

— Da…

— Iar cu exoscheletele e sigur să mergi numai ziua.

— Credeam că aveai de gând să ne lămureşti.

— Asta fac.

Am scos un reflector din cadru şi m-am dus cu el până la marginea lespezii. Am luminat panta abundentă în vegetaţie, pe care se întrezăreau tot soiul de mişcări sinuoase.

— Octupali, spuse Anders. Şi ce-i cu asta?

M-am întors către cei doi.

— Noaptea îşi caută alte iazuri şi, fiind prea înceţi, au dezvoltat un sistem de auto-apărare. Când ceva mare se-apropie de ei, eliberează un soi de ghimpi. Nu sunt letali, dar îi simţi, nu glumă, deci, dacă v-aţi adus armurile…

— Dar Tameera? întrebă Anders.

— Mârpii vor avea grijă de ea o vreme.

— O vreme? interveni Tholan.

— La început o vor considera un înlocuitor-pui pentru cel pe care l-a omorât. Îi vor ghida paşii şi o vor feri de căzături. După un timp se vor plictisi, fiindcă progeniturile mârpilor învaţă foarte repede. Dacă nu îi ajungem din urmă până mâine seară, gâtul ei e ca şi rupt.

— Când termină băieţii? făcu Tholan, arătându-mi octupalii.

— Mez-azur.
— Atunci o să ne pornim şi noi.
Exoscheletele sportive au fost dezvoltate din cele militare. Sunt alcătuite dintr-un cadru care se prinde strâns de corp, o şiră mecanică asemenea unui vierme lat metalic, se sprijină pe spatele „gazdei”; de şiră sunt prinse oase metalice care urmăresc conturul braţelor şi al picioarelor. Se termină în gheare lungi, de patru palme, care se răsfiră din spatele mâinilor şi gleznelor precum braţele unor păianjeni gigantici. Ghearele sunt de fapt pitoane programate să găsească fisuri în peretele escaladat. Întregul dispozitiv este mai puternic, mai rapid şi mai sensibil decât un om. Dacă doreai să ţii singur piept muntelui, ghearele se retrăgeau şi se activau doar ca să-ţi salveze viaţa. Am observat că Anders şi Tholan şi-l configuraseră la asistenţă medie. Am procedat la fel. Cu corturile şi echipamentul în rucsacuri, rezervele de oxigen şi catalizatoarele prinse la brâu, cei doi începură să coboare râpa. Exoscheletul Tameerei îi urmă credincios, un schelet lucios în noapte. Mi-am întors privirile către dirijabil, gândindu-mă dacă n-ar fi mai bine să mă întorc în cabină. Dar am luat-o pe urmele lor.
Se lumina tot mai tare, octupalii se agitau în iazurile lor, iar noi făceam progrese vizibile. Lucrurile s-au complicat puţin când am fost nevoiţi să coborâm mai mult, ca să nu pierdem urma mârpilor. În ciuda faptului că toţi trei eram configuraţi pe asistenţă medie, am început să gâfâim după câteva ore, căci pe măsură ce coboram, trebuia să facem eforturi tot mai susţinute ca să răzbatem prin vegetaţia luxuriantă. Catalizatorul abia reuşea să ţină pasul: funcţia lui era să modifice structura atmosferei de bioxid de carbon şi să pompeze aer curat în rezervoarele antropomorfe de la centură.
— E la opt kilometri distanţă, exclamă Anders. În ritmul ăsta n-o să-i ajungem.
— Setaţi sistemul pe asistenţă avansată, spuse Tholan.
Am configurat cu toţii exoscheletele şi în curând ne mişcam mai repede decât era omeneşte posibil. Mă simţeam de-a dreptul leneş, de parc-aş fi fost un sac de carne suspendat de un cadru metalic care muncea din greu. Dar am străbătut rapid cei opt kilometri, astfel că i-am ajuns din urmă în zori. I-am văzut într-o vale, goniţi de dansul umbrelor. Erau din nou şapte.

Deşi Tameera le omorâse un semen, o considerau unul de-al lor şi îi ghidau paşii.

— De ce fac asta? întrebă Anders în timp ce ne târam pe suprafaţa verticală a unei stânci.

— Ce?

— De ce răpesc oameni pentru a-şi completa septetul?

— Am auzit trei explicaţii până acum: număr optim pentru supravieţuire, sau pentru împerechere, sau pentru a da naştere unei religii primitive.

— Şi tu care crezi că e cea bună?

— Câte puţin din fiecare, probabil.

Ne-am mai apropiat puţin şi am auzit-o pe Tameera suspinând de frică, de oboseală, de milă. Cei şase mârpi o ţineau destul de strâns între ei: o înghionteau, prinzându-i picioarele atunci când fata aluneca, îi aşezau mâinile în locuri mai stabile. I-am văzut şi costumul de mătase, odată verde, acum împroşcat cu o substanţă gălbuie şi lipicioasă. Am simţit cum mi se întoarce stomacul pe dos când m-am gândit la ce păţise: încercaseră să o hrănească.

Ne-am oprit pe un versant foarte înclinat, cam la douăzeci de metri în spatele lor. Creaturile o împingeau pe Tameera spre o pantă aproape verticală.

— Care-i planul? întrebă Tholan.

— Trebuie să o recuperăm până nu ajung acolo. Porţiunea spre care se îndreptau mârpii era imposibil de escaladat.

— O singură greşeală şi…

Am arătat spre stâncile înclinate care străpungeau arbuştii, ascunse pe jumătate în ceaţa formată în cascada din apropiere. Am omis să le spun că probabil n-o să-i găsim trupul cu dispozitivul ei de detectare.

— Vom trage un cablu până la ea. Anders, tu vei fi ancora. Urcă mai mult şi ia exoscheletul Tameerei cu tine. Tholan, tu vei coborî panta ca să o prinzi dacă alunecă. Eu mă duc după ea, cu cablul şi hamul.

— Ai mai făcut aşa ceva până acum? întrebă Anders.

— Dar tu? am replicat eu.

— Cel puţin teoretic ştii ce ai de făcut, adăugă Tholan.

— Doar înregistrări cerebrale din almanahul planetar.

— OK, mergem pe mâna ta, încuviinţă Tholan.

Am băgat de seamă că toţi trei purtau la centură bobine

ciudate cu cabluri de escaladare din fibră sintetică. Anders îl debobină pe al ei: semăna cu o sfoară groasă căptuşită cu armătură. Am luat capătul cablului şi l-am prins de hamul mecanic pe care Tholan îl scosese dintr-un buzunar.

— Gata? am întrebat.

Cei doi încuviinţară şi se puseră în mişcare: Anders în sus, Tholan în jos. Tot ce trebuia să fac acum era să o iau pe Tameera dintre mârpi şi să o fixez în ham.

Când m-am apropiat, şi-au întors capetele de insectă spre mine, adulmecând cu trompele.

— Tameera... Tameera!

Tresări şi îşi întoarse capul spre mine. Avea mânjeală galbenă pe toată faţa, dar mai pronunţat în jurul gurii.

— Ajută-mă!

— Am cablu şi ham, i-am spus, deşi nu eram sigur că mă auzise. Eram la trei metri de ei când mârpii, care tocmai îi sprijineau piciorul de o rădăcină groasă ce cresta stânca, se repeziră dintr-odată spre mine. Am auzit arma lui Tholan şi apoi am văzut gaura proaspătă în bustul verzui de jad al făpturii, o inflorescenţă roz-gălbuie. Suspină, se încovoie, dar nu se prăbuşi – se agăţase cu degetele în verdeaţă. Ceilalţi mârpi o tăiară care-ncotro spre locuri mai sigure.

— Ce dracu'!?

— Pune odată hamul pe ea! urlă Tholan. M-am mişcat rapid, nu atât pentru că îmi ordonase el, ci pentru că nu doream să mai trimită alte creaturi pe lumea cealaltă. După câteva momente de letargie, Tameera prinse mişcarea. Hamul era pus. M-am dat la o parte.

— Anders!

Anders era pe fază şi începu să tragă de cablul întins printre arbuşti, scoţând-o pe Tameera din mijlocul făpturilor care acum se uitau nedumerite la cel de-al doilea membru ucis. Fâşii de armătură cădeau ca o ninsoare portocalie. Am împins de câteva ori cadavrul mârpului până acesta începu să se rostogolească la vale, urmat îndeaproape de restul. Tholan se feri de tăvălug şi se uită la mine. I-am arătat cu mâna un pisc aplatizat din apropiere pe care am putea să ne regrupăm.

— Am prins-o!

Anders o ajută pe Tameera să-şi instaleze celălalt exoschelet.

— Într-acolo! le-am arătat piscul.

Peste câteva minute stăteam toţi pe mica porţiune de piatră tasată, urmărind cum cei cinci mârpi rămaşi în viaţă îşi recuperaseră tovarăşul, realizaseră că era mort şi îl lăsară să cadă din nou, iar acum forfoteau de colo-colo ca nişte viespi ieşite din cuib.

— Ar fi cazul să ne întoarcem la dirijabil. Ritmul îl stabiliţi voi.

Nimeni nu răspunse, pentru că în acel moment Tameera găsi potrivit să-şi verse maţele, cu zgomot puternic. Duhnea mai rău chiar decât substanţa aceea galbenă şi lipicioasă cu care era acoperită.

— Ce? întrebă Anders.

— I-au dat de mâncare, am explicat eu.

Anders se îngălbeni şi ea la faţă.

Tameera se ridică într-un final, îşi scoase mâinile din exoschelet, se uită la fratele ei şi deschise palma. Tholan scoase carabina ei Optek din rucsac şi i-o înmână. Cu un foc mătură un mârp pe versant şi îl aruncă în prăpastie.

— Uite ce e, nu puteţi să…

Ţeava carabinei lui Tholan mă privea direct între ochi.

— Uite că putem, spuse el.

Nu am putut decât să observ în tăcere cum, unul câte unul, mârpii se prăvăleau în canionul învăluit în ceaţă, sub împuşcăturile Tameerei. În cele din urmă, ne-am întors la tabără.

Deşi se luminase de ziuă, tot ce îmi doream era să dorm şi abia mi-am reprimat valul de mânie când am simţit cabina dirijabilului clătinându-se. Cineva urcă scara, apoi traversă pasarela. Dintr-odată m-am trezit cu Anders. Părea surprinsă de modul în care transformasem cabina pasagerilor într-un soi de apartament personal. Stăteam tolănit pe scaunul pilotului, cu picioarele rezemate de consolă şi un păhărel de whisky la îndemână. Îşi opri sistemul de alimentare cu oxigen, adulmecă aerul din cabină şi se aşeză pe colţul patului extensibil, cu faţa la mine.

— Te scârbeşte? mă întrebă ea.

Am dat din umeri, încercând să nu dau importanţă faptului. Nu ce se întâmpla sub noi mă neliniştea, ci prezenţa ei în cabină. Continuă:

— Nu ar trebui să te scârbească. Incestul nu mai e ce era odată. Toate erorile genetice pot fi corectate în pântec…

— Am zis eu că mă scârbeşte? Poate pe tine, altfel de ce-ai venit aici?

Se strâmbă şi spuse:

— Sunt cam zgomotoşi.

— Iar eu sunt sigur că nu mai durează mult. Ca să te poţi întoarce la cort.

— Nu-ţi prea deschizi sufletul în faţa oricui, nu-i aşa?

— Sunt doar precaut, ştiu cu ce jocuri umblaţi voi, ăştia.

— Noi, ăştia?

— Plictisiţi şi bogaţi.

— Dar eu sunt asistenta lui Tholan. Doar o angajată.

Dacă fusesem iritat la început, acum eram de-a dreptul enervat pentru că, evident, avea dreptate. N-ar fi trebuit să o bag în aceeaşi oală cu Tholan şi cu soră-sa. Era mai degrabă din oala mea. Şi îmi doborâse garda cum îndepărtezi o scamă de pe haină.

— Vrei ceva de băut? am întrebat în cele din urmă, cu gura uscată.

Mă aşteptam să fie indignată şi să mă refuze. Avea de ce. Dar Anders era mai matură decât credeam, mai periculoasă.

— Da, te rog.

Îşi scoase cizmele, apoi tubul de oxigen pe care îl desprinse de la gât, rezervorul de la centură şi le aşeză pe podea. M-am ridicat şi i-am turnat un pahar de whisky, adăugând gheaţă din congelatorul recent instalat.

— Foarte elegant, spuse ea, luând paharul în mână. Am dat să mă întorc în scaun, dar mă prinse de mână şi mă trase lângă ea.

— Înţelegi că dacă nu raportăm ce s-a petrecut azi, i-am spus, vom ajunge la mâna lor. Asta poate să însemne modificarea sau chiar ştergerea creierului.

— Eşti hetero?

— Da.

Îmi puse mâna pe piept şi mă împinse pe pat. N-am oprit-o. Se ridică, privindu-mă în timp ce golea paharul. Apoi îşi dădu jos pantalonii şi îi aruncă cât colo. Acum, având pe ea doar bluza şi o pereche aproape invizibilă de chiloţi, se urcă pe mine, îmi deschise şliţul şi scoase la iveală erecţia. Îşi trase chilotul precum o draperie şi se lăsă uşor în mine, ondulându-se înainte şi înapoi.

— Hai, nu-ţi face griji, spuse ea, văzându-mi expresia. Ai

întreaga noapte la dispoziţie să-mi întorci serviciul.

Am rezistat încă treizeci de secunde. Trecuse ceva vreme de când... După asta ne-am dezbrăcat complet şi i-am întors serviciul. Am petrecut mai tot azuriul făcând asta, ceva ce în mod normal era destinat celor care se plictisiseră de sexul obişnuit.

— Ştii, Tholan este dispus să plătească un preţ mare pentru tăcerea ta, într-un fel sau altul.

Se părea că nu eu aveam să primesc banii dacă îmi ţineam gura. Am considerat dezvăluirea demnă de o pedeapsă pe care i-am administrat-o chiar atunci. A suportat-o cu exclamaţii puternice de plăcere, pe care le-am înăbuşit cu perna.

Am dormit epuizaţi până s-a crăpat de ziuă.

Tameera voia trofee. Avea de gând să-şi decoreze stâlpii de la intrare – acasă, pe Pământ – cu câte o pereche de capete de mârp. Azuriul lăsa loc unor nuanţe mai deschise. Ne-am pus pe mâncat, raţia zilnică, şi ne-am pregătit de plecare. Era inutil să le mai spun de sancţiunile pentru posesiunea ilegală de trofee. Mai ales că aveau grad de conştiinţă C. Întrecuseră într-atât de mult măsura, încât asta părea o infracţiune minoră.

— E momentul să stabilim plata mea, am spus.

— O parte din plată se pare că ai primit-o, spuse Tameera, ţintind-o pe Anders.

Tholan îi aruncă o privire enervată şi se întoarse înspre mine:

— De zece ori suma iniţială. Rămâne totul între noi.

— Orice trofeu luaţi, îl căraţi voi.

Eram consternat de aroganţa lor. Dacă aveau să scape, urma să aflăm la întoarcerea în citadelă, dar mai mult ca sigur că unul dintre mârpi era însemnat electronic, iar momentul morţii fusese înregistrat de un satelit. Aşa cum vedeam eu lucrurile, puteam să pretind că am fost ameninţat cu moartea, şi să merg cu povestea asta până eram în afara oricărui pericol. Desigur, dacă ei scăpau, aveam numai de profitat.

În timp ce ne pregăteam, am verificat harta în palm-com, am încărcat poziţia noastră şi am trasat un itinerar mai uşor de străbătut decât cel de ieri. Dispozitivul avea să ne ţină pe calea cea bună, în ciuda faptului că Tholan nu permitea legătura cu satelitul. Folosind poziţia soarelui, altitudinea proprie, timpul şi calculând deviaţia magnetosferei lui Myral, aparatul se repoziţiona în permanenţă pe harta din almanahul planetar.

Am trecut peste margine, urmăriţi de pleoscăiturile octupalilor şi de lumina din ce în ce mai puternică a soarelui. De această dată am luat-o la pas uşor, setaţi pe asistenţă medie, cu popasuri mici din când în când. Într-una dintre pauze, am demonstrat cum poţi fierbe o scoică de stâncă în cochilia ei, folosind un mic aragaz portabil, dar Tholan a fost singurul care a degustat preparatul. Cred că era o chestie bărbătească. Pe drum le-am arătat o porţiune cu viţă-păianjen înflorită; florile bărbăteşti, roş-electrice, se înălţau în aer în căutarea florilor femeieşti, galbene şi frivole. Aceste plante laolaltă cu insectele care le polenizau depăşiseră faza de simbioză aşa cum o ştim noi pe Pământ, pentru a deveni o singură formă de viaţă. Apoi, sub ochii bulbucaţi şi gelatinoşi ai octupalilor care tocmai ieşeau din bălţi şi iazuri, ne-am ancorat corturile pe o pantă de patruzeci de grade.

Anders îşi prinse cortul de al meu. Acelaşi lucru făcură Tholan şi Tameera la câţiva metri depărtare. Fără îndoială că îşi acuplaseră sacii de dormit la fel. Să faci sex într-un cort aşezat în pantă, în saci de dormit prinşi de stâncă, nu era tocmai confortabil. Dar cu toate astea era plăcut şi ajuta să treacă noaptea mai repede. La un moment dat, în plin miazăîntuneric, am fost trezit de nişte cuvinte fără sens:

— *Târla gluba smârg.*

După care:

— *Ţânt dlânga şui.*

Mai spre dimineaţă am fost din nou trezit, de data asta de ţipetele şi gemetele lui Tholan. Am presupus că se hârjonea cu soră-sa. Dar când am ieşit, l-am văzut bandajat la faţă, iar cortul lui decorat cu ghimpi de octupali.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat.

— Am vrut să ies din cort, asta s-a întâmplat.

— Ce tratament ai aplicat?

— Antibiotice şi antialergice.

— Suficient, am zis eu.

Păcat că nu l-am mai întrebat de ce voia să se furişeze afară din cort în toiul nopţii. Faptul că am pus vocea bizară din noapte pe seama unui vis nu schimba cu nimic situaţia.

Soarele abia se dezmorţea când am ajuns pe vârful plat de pe care Tameera măcelărise restul mârpilor. Am analizat atent zona prin monocular şi am descoperit că entuziasmul primei

veniri m-a făcut orb la pericolele de aici. Majoritatea povârnişurilor înclinate la peste şaptezeci de grade, multe dintre văi şi canioane erau învăluite în negură. Cu sau fără exoschelete, mai rău de atât nici că se putea.

— Acolo ar trebui să fie, spuse Tholan, arătând cu degetul spre un canion mai larg, acoperit de ceaţă străpunsă doar de vuietul râului.

— Asta dacă nu i-a luat apa, am adăugat eu.

Fără să mă ia în seamă, Tholan continuă:

— Începem căutările din locul în care au căzut, poate că unul sau doi s-au prins în frunziş.

Am coborât de pe vârf, de-a lungul unei creste joase, apoi pe versantul înalt unde o recuperasem pe Tameera. Am luat-o pe diagonală ca să tai puţin din distanţă, cu Anders în spatele meu. Tholan şi Tameera se îndreptau spre locul unde fuseseră împuşcaţi mârpii, dar nu înţelegeam de ce fac asta, doar se prăvăliseră toţi în râpă. Anders era tocmai deasupra mea când mă pregăteam să escaladez o porţiune mai spiralată de stâncă. Mi s-a părut că văd un mârp spânzurat în frunziş undeva mai jos. Încercam să străpung ceaţa cu privirile, când deodată Anders scoase un ţipăt.

Nici nu am apucat să mă uit în sus şi să îmi prind bine gheara în piatră că se prăbuşi peste mine. Ne-am răsturnat amândoi. Acum se ţinea de gâtul meu, pe jumătate ieşită din cadrul metalic. Stăteam suspendaţi în două gheare ale exoscheletului meu; al ei, fostă proprietate a celor doi fraţi, era deja fier vechi. Motivul, am văzut, era puţin mai sus.

Tholan şi Tameera coborau versantul în grabă spre noi, fără să zică nimic, nici măcar un „ţineţi-vă bine!”. M-am gândit că tocmai asta nu îşi doreau să facem. Probabil că era frustrant pentru Tholan: eram amândoi într-un cort, la îndemâna lui. Putea să taie cu uşurinţă ancorele; doi martori pierduţi într-un accident nefericit. Şi nişte moluşte scuipătoare de ghimpi i-au stricat planurile. Cu gheara liberă m-am întors şi am agăţat centura lui Anders, iar cu cea de picior m-am priponit bine în perete.

— Dă-ţi gheara jos.

Mă privi nedumerită, apoi se uită în sus şi înţelese. În timp ce o susţineam, îşi desfăcu în grabă legăturile, lăsând pieptarele la urmă. Maşinăria se desprinse şi căzu în negură: un gigantic

păianjen de crom… unul mort.

— În regulă, acum suie-te pe spatele meu şi ţine-te bine.

Se execută. Am lăsat mecanismul configurat la asistenţă medie, gândindu-mă că la un nivel mai avansat exoscheletul s-ar putea mişca prea repede pentru ea, şi am început să cobor. Primul glonţ trimis de carabina Optek lovi piatra în faţa ochilor mei. Al doilea ricoşă de lângă mâna mea şi Anders gemu animalic. Am simţit ceva cald scurgându-se pe gâtul meu, iar priza ei aproape cedă. Învăluit în ceaţă, râul îşi făcea drum printre stâncile înclinate. Am reuşit să ajung la una dintre aceste stânci pe jumătate ascunse vederii chiar în momentul în care Anders leşină şi se desprinse de mine. După ce am întins-o, i-am examinat rana. Proiectilul o lovise în pomet şi o crestase până la tâmplă. Rana sângera abundent, ca orice leziune la cap, dar nu era mortală, dacă reuşeam să o tratez la timp. Acum însă nu era momentul să apelez la trusele medicale. Auzeam deasupra vocile risipite de negură ale celor doi fraţi. Apoi, sub mine, chiar lângă râu, o altă voce:

— *Şlanga boroi. Bar zubzub uba.*

Era ca atunci când te ascundeai de cineva în dulap, şi dintr-odată auzeai un mârâit la ureche. Împrăştiată de curentul puternic de apă, ceaţa străbătea aerul în valuri, dezvăluind şi camuflând la loc. Stânca pe care poposiserăm era la cinci metri deasupra malului de pietriş pe care şedea ghemuită creatura. Ajungea cu capul la înălţimea noastră. Anders tocmai dădu drumul unui geamăt aşa că i-am acoperit repede gura. Făptura avea formă piramidală şi trei perechi de braţe, din care două încolăcite a mulţumire în jurul trunchiului. Într-o gheară neagră şi uriaşă ţinea rămăşiţele unui mârp. Cu altă gheară scobea un oscior blocat între colţii ondulaţi şi albi ai ciocului său de raţă. Sub bolta craniană scapără o diademă de ochi verzi.

— *Danga pa dranga,* declară ea după ce scoase osul şi-l zvârli deoparte.

Ştiam acum că stârvurile mârpilor au atras măcăreţul în locul ăsta, dar asta nu mă încălzea defel. M-am ghemuit instinctiv, sperând că nu mă văzuse încă. Dacă totuşi o făcuse, speram să mă prezint într-o formă mai puţin apetisantă. Cu mâinile tremurătoare, am început să desfac cablul de la centura lui Anders. Afurisitul de mecanism făcea prea mult zgomot, iar cablul strălucea portocaliu. Mi-am tras destul cât să-mi înfăşor în

jurul taliei, de siguranţă. Apoi i-am desfăcut legăturile de la rucsac, eliberând-o de povară. Puteam să o târăsc în spatele stâncii, ieşind din văzul lighioanei, dar asta ne ducea în frunziş, unde ne-ar fi auzit cu siguranţă. Am decis să mă ridic, să iau fata în cârcă şi să o rup la fugă. Dar chiar în acea clipă un glonţ lovi spira exoscheletului meu şi mă trânti la pământ, lăsându-mă fără respiraţie.

M-am întors, căutând măcăreţul din priviri. Am simţit cum mi se face pielea de găină. Nu mai era acolo. Era împotriva legilor fizicii ca o dihanie atât de mare să se mişte atât de repede, atât de silenţios. M-am întors pe spate şi i-am văzut pe cei doi urmăritori coborând versantul. Exoscheletul defunct atârna greu, aşa cum aveam să atârn şi eu, lovit de glonţ sau mestecat în ciocul acela coşmaresc, nu mai conta.

Se opriră la câţiva metri deasupra. Îşi proptiră ghearele bine în perete şi îşi eliberară mâinile. Acum eram la mila lor. Dintr-odată ceva zbură prin ceaţă, se izbi de stâncă şi căzu pe Tameera. Fata începu să ţipe, pentru că acum între ea şi peretele stâncii atârnau intestine smulse şi bucăţi sângerânde de carne – stârvul pe jumătate mâncat al unui mârp. Din ceaţă se ivi măcăreţul, în partea opusă a stâncii pe care stătuse înainte, se înălţă şi ridică un braţ de vreo trei metri, dacă nu mai mult. Cu o gheară ca de coasă, creatura trimise Optekul Tameerei în neant, apoi începu să zgârie stânca, făcând un zgomot ca de cuţit pe porţelan. Tholan îşi configura carabina pe foc automat şi dezlănţui o rafală în trupul făpturii, însă fără succes: gloanţele ricoşau fără să rănească monstrul. Am apucat-o pe Anders şi m-am rostogolit la marginea stâncii, fără să îmi pese unde urma să aterizăm. Am căzut prin frunze şi buruieni într-o crevasă şi ne-am înţepenit. Am aruncat rucsacul şi exoscheletul.

— *Şarla gulgur şarla!* mugi măcăreţul acuzator.

— Dumnezeule mare! zbieră Tameera. Alte focuri trase de Tholan.

— *Glurgu,* îi aruncă măcăreţul sfidător.

— Mă întorc eu după tine, scârbă! Nu ştiam cui i se adresase, mie sau măcăreţului.

Am găsit apă în partea inferioară a crevasei, destulă cât să îmi umplu vasul de purificare şi să spăl rana lui Anders înainte să o bandajez. Am scos un mic diagnozator pe care i l-am

aplicat. După o scurtă examinare, aparatul fabrică medicamentele potrivite şi apoi i le injectă. Aproape instantaneu, culoarea îi reveni în obraji, iar respiraţia îi deveni mai uşoară. Dar trebuia să rămânem aici. La câţiva metri deasupra noastră, măcăreţul comenta situaţia în remarci introspective şi lipsite de sens. Încercam să pun cortul, când silueta lui întunecată acoperi cerul.

— *Dâlzub şârla poi?* dori să afle arătarea.

Tăcerea mea nu o mulţumea, aşa că începu să bâjbâie cu mâna prin crevasă. Putea să ajungă doar până la movila unde stătea aruncat exoscheletul. Ciocăni repetat cu gheara în piatră, trădând o nelinişte parcă meditativă, după care braţul se făcu nevăzut.

— *Glurguy* hotărî, şi plecă.

Aşa se face că lingviştii, cu toate limbile şi dialectele încărcate în creier, dau în boală încercând să înţeleagă măcăreţii. Vorba lor e lipsită de sens, dar parcă se apropie totuşi de un înţeles. Nimeni nu îşi poate explica de ce posedă un aparat vocal atât de complex, mai ales când vine vorba de comunicare în cadrul speciei, fiind ştiut că este o creatură solitară şi că vorbeşte de una singură. Când întâlneşte un seamăn, de-obicei îl ia la bătaie sau la împerecheat, sau amândouă. La fel, niciun motiv să aibă în craniu structuri capabile să opereze cu un limbaj extrem de complex. Abia dacă foloseşte o treime din creier. Ştiinţa, în acest caz, vine în sprijinul mitului.

Am reuşit într-un final să instalez cortul precum un hamac, agăţându-l de piroanele pe care le-am înfipt în pereţii laterali.

Fiind din material dur, cortul ne suporta greutatea şi răsucirile, până am reuşit să o bag pe Anders în sacul de dormit. Când am terminat, am descoperit că se lăsase azuriul de seară. Am explorat crevasa cu ajutorul unei torţe, studiind fiecare ieşire. La fundul crevasei am dat peste un bazin cu octupali şi am fost nevoit să mă întorc.

Noaptea n-a fost nici ea mai fericită. Un adevărat batalion de octupali a luat cortul cu asalt, deşi singura mea grijă era că greutatea lor suplimentară ne va doborî la pământ. Pe lângă asta, era un întuneric să-l tai cu cuţitul. Dimineaţa s-a lăsat aşteptată o eternitate, dar venirea ei a însemnat şi revenirea la viaţă a lui Anders.

— Au încercat să ne ucidă, spuse după ce îşi potoli setea cu

apă purificată.
— Aşa se pare.
— Unde suntem?
— În groapă… Se uita lung la mine. I-am explicat situaţia. Într-un final, întrebă:
— Şi cum ieşim de aici?
— Nu mai avem exoschelete, dar cel puţin avem rezervele şi catalizatoarele de oxigen. Aş fi vrut să-i spun lui Tholan să-şi bage undeva drăcia aia de geo-com. M-am gândit puţin. Crezi că am putea folosi semnalul de la palm-comul tău?
— E tot al lui, la fel ca şi exoscheletul pe care îl foloseam eu. Mai mult ca sigur că l-a închis deja. Mai întâi să ajungem la el.
Privi în sus. Rucsacul ei zăcea pe stâncă, la îndemâna măcăreţului.
— Ah!
Mă privi cu atenţie.
— Vrei să zici că nu ai niciun mijloc de comunicare cu citadela?
— Nici măcar pe dirijabil. Ai văzut condiţiile din contract. Tholan pare omul care te-ar lăsa cu buza umflată dacă s-ar încălca vreo prevedere.
— Şi acum ce facem?
— Asta depinde mai degrabă de Tholan şi de Tameera… şi de tine.
— De mine?
— Eşti un angajat valoros. Asta înseamnă că şi tu ai un implant dintr-acela, nu? Lui Anders îi căzu faţa. Presupun că gunoaiele alea două vor să îmi ia dirijabilul ca să-l aducă aici. Dacă stăm pe loc, ne vor găsi după semnalul implantului. Dacă plecăm, tot ne vor da de urmă. Problema este că pentru amicul nostru cu cioc nu suntem nimic mai mult decât un aperitiv.
— Ai putea să mă laşi aici, să scapi doar tu. Dacă reuşeşti să ieşi din zonă, nu te vor găsi aşa de uşor.
— E şi asta o soluţie, nu zic nu. Acum hai să ne gândim la cum ieşim împreună de-aici.
După ce am împachetat cortul şi sacii de dormit, am mers până la capătul superior al crevasei, mai îngust, dar mai uşor de escaladat. Într-o parte, înspre pietrişul de pe mal stătea înclinată o altă stâncă, pleşuvă şi alunecoasă. Deasupra noastră vedeam stânca de pe care ne-am rostogolit, iar în spatele ei se

înălţa înveşmântat în ceaţă peretele de piatră, de unde am venit. Acum realizam în ce găuroaie adâncă intraserăm. Citadela era la doar două sute de kilometri depărtare. După estimările mele, urma să parcurgem câţiva kilometri pe zi. Aveam şanse de supravieţuire. Înregistrările mele din almanah îmi spuneau ce putem să mâncăm şi că nu vom duce lipsă de apă. Atât timp cât ne ţineau picioarele şi catalizatoarele…

— Ne vom lega cu cablul ăsta. Patru metri distanţă cred că ajunge, ca să avem spaţiu de manevră. Merg eu în faţă.

— Crezi că vom fi în siguranţă afară?

— Nu neapărat, dar nici înăuntru n-o să ne fie mai bine.

Am luat bucata de cablu desfăşurată pe bobina lui Anders şi am prins-o cu capătul inelat de o cataramă de la centură. Am început căţărarea. Odată ajuns sus, m-am bucurat să văd că rucsacul ei era tot acolo unde îl lăsasem. Şi mai bine era că fata urca fără ajutorul meu. Dacă ar fi trebuit să o ajut tot drumul, am fi pierdut de două ori mai mult timp. Anders îşi săltă rucsacul pe umeri şi îşi prinse legăturile de la talie. Am înaintat până când vegetaţia se întindea ca o pădure verticală pe suprafaţa versantului. Înainte să pătrundem în desişuri, am scos palm-comul pentru a stabili calea cea mai bună, una care avea să ne ducă la citadelă ţinându-ne la adăpostul negurii. În timp ce urcam printre arbuştii contorsionaţi, nu puteam să scap de sentimentul că ceva gigantic şi periculos ne urmărea cu privirile… şi nu numai.

Prima zi n-a fost deloc strălucită. Nu era vorba doar de epuizarea fizică, mai era şi permanenta lumină slabă de sub ceaţă care îţi tăia cheful şi voinţa. Ştiam că Tholan şi cu soră-sa nu puteau să ne prindă încă, dar, dacă ar fi călătorit toată noaptea cu dirijabilul, ne-ar fi ajuns din urmă la azuriul de dimineaţă. Se vor odihni totuşi. Aveau tot timpul din lume să ne găsească şi să ne radă de pe suprafaţa planetei.

Spre înserat, Anders instală un singur cort pe versantul de patruzeci de grade, de celălalt nu mai era loc. În jurul nostru era plin de scoici de stâncă, aşa că am adunat câteva. Mai aveam raţii de mâncare, nu-i vorbă, dar era o ocazie bună, cu care se putea să nu ne mai întâlnim. Am mai cules flori galbene de viţă-păianjen şi muguri de pe crengile copacilor plimaria. Spre surprinderea mea, Anders n-a strâmbat din nas când am început să fierb moluştele. Scoicile erau zemoase şi aveau gust de

peşte. Florile erau moi şi aduceau a salată dulce, dar pentru muguri nu puteam să găsesc termen de comparaţie. Nu există nimic atât de greţos pe Pământ. Părea o dietă echilibrată. Am împachetat aragazul portabil şi am urmat-o pe Anders în cort, având senzaţia că arbuştii din jurul nostru prindeau viaţă. Mai mulţi octupali, relativ mari şi plini de negi, îşi făceau drum prin frunziş. Erau dintr-o specie mai puţin întâlnită, altfel aş fi ştiut ceva despre ei din almanah.

În zori am ieşit din sac, cu bătături de la curelele cu care ne-am legat să nu cădem în prăpastie. Nici Anders nu o ducea mai bine. Poate că cinei noastre îi lipsiseră zaharurile, pentru că după câteva batoane din raţia zilnică, ne-am simţit mult mai bine. Sau era vorba de vreo astenie de sezon?

După o oră de mers, drumul a devenit mai uşor, dar mult mai primejdios. Mai devreme, vegetaţia de pe povârnişul abrupt ne îngreuna urcuşul, dar în acelaşi timp ne-ar fi împiedicat căderea. Versantul pe care urcam acum nu era mai înclinat decât panta pe care ne-am pus cortul, dar era spân. De-am fi căzut, am fi alunecat pe porţiuni din ce în ce mai înclinate până la izbitura finală, în vreun jomp umed şi stâncos. Eram la o înălţime mai mare decât ieri, iar ceaţa era mai subţire. Glasul distant al măcăreţului trăgea a jale.

— *Garatorb tâmpla,* striga, încercând probabil să-şi ademenească gustarea.

— Rahat, rahat! am zis, grăbind instinctiv pasul. Am alunecat, dar m-am redresat la timp.

— Uşurel, spuse Anders. Nutream în suflet speranţa că îi va fi greu bestiei să ajungă aici, dar cred că mă îmbătam cu apă rece. Creatura asta avea parcă ceva supranatural în ea. Am crezut că existenţa ei pe Myral este un mit până n-am văzut-o cu ochii mei. Pentru mine, nu era mai reală decât centaurii şi sirenele de pe Pământ.

— Ce naiba caută chestia aia aici? am întrebat.

— Scăpată dintr-o colecţie privată, sau cine ştie, cineva a luat-o ca animal de casă şi s-a săturat de ea când a crescut şi s-a făcut urâtă.

— De parcă ar fi fost vreodată drăguţă…

În plină miazăzi, primele descărcări de armă ricoşară în jurul nostru, la umbra dirijabilului meu. M-a cuprins atunci un fel de seninătate. Urma să murim, nu conta cum, şi, ştiind asta, m-am

eliberat de orice responsabilitate faţă de mine sau de viitor.

— Ai ratat, fraiere! am urlat eu.

— Asta se va schimba imediat! veni şi replica lui Tholan.

— Nu-i nevoie să torni gaz pe foc, şuieră Anders.

— De ce? Crezi c-o să-ncerce să ne-omoare? i-am aruncat.

Cu toate astea, am ales să mă adâncesc în ceaţă. Focurile de armă se auzeau în continuare, dar şansele să fim loviţi erau mici. Se pare că şi Tholan era de-acord cu asta, deoarece în curând se lăsă tăcerea. Am făcut un popas la adăpostul desişului. Mi-a venit să plâng când am văzut pe palm-com că nu străbătuserăm nici trei kilometri în mai bine de o zi. Era firesc, dar descurajant. Şi cum un necaz nu vine niciodată singur, pentru a rămâne pe rută trebuia să ne căţărăm pe o creastă. Orice altă cale ne-ar fi abătut cu zeci de kilometri de la drum. Fără doar şi poate, creasta ieşea din ceaţă. La fel de sigur era că Tholan descoperise acest lucru.

— Ce ne facem? întrebă Anders

— Trebuie să ne furişăm cumva.

— *Ţopa gulgur,* bombăni măcăreţul în adâncul de sub noi.

— La naiba, e pe urmele noastre, am şoptit. Anders dădu din cap. Şi atunci am primit veşti şi mai rele din ceaţă.

Ceva survola prin ceaţă în canionul de lângă noi, dar nu puteam să-mi dau seama ce. Apoi, dintr-odată, forma căpătă contur. Ancora dirijabilului cu câte o cameră de unică folosinţă ataşată pe fiecare dintre cele patru braţe. Ne-am pus în mişcare, îndreptându-ne spre creastă. Şansele să ajungem teferi erau mici.

— Infraroşu… pe… ele, am gâfâit.

Rafala unui Optek încărcat la maximum seceră povârnişul din faţa noastră.

— Desigur… nu poa’ să ştie… în ce direcţii sunt… îndreptate camerele…, am adăugat.

Apoi o flacără ricoşă din stâncă în stâncă prin jungla verticală, urmată de încă una, ciudat, în acelaşi loc. Am zărit ancora, mai departe şi mai sus. Urmăritorii noştri nu prea ştiau să piloteze un dirijabil.

Nu era vreun te miri ce gravmobil să-l pui pe pilot automat. În curând am văzut în ce trăgeau de fapt: leşul unui mârp bătrân şi prea neputincios pentru a ţine pasul cu septetul său. Probabil îl înlocuiseră deja. Atârna de creanga fibroasă a unui copac

plimaria, ciuruit din cap până-n picioare.

Panta se înclină, iar noi eram nevoiţi să ne căţărăm în continuare. Am ajuns la marginea superioară a pădurii de plimaria, urcând pe tulpinile orizontale, cu peretele de piatră alături. După o sută de metri a trebuit să urcăm cu adevărat, printr-o fisură, spre un povârniş mai uşor de escaladat. Picioarele mă dureau îngrozitor. Gleznele şi călcâiele mele nu erau obişnuite cu asemenea presiuni. Eram curios să văd cât vor mai rezista mănuşile şi ghetele pe un asemenea relief. Erau făcute din material dur, de armată, dar, în timp, piatra macină totul. O sută de zile? Pe cine încercam să fraieresc?

Pe la amiază eram pe versantul care se curba sub munte, contopindu-se cu povârnişul ce dădea spre creastă. Mi-am verificat palm-comul şi am observat o curmătură între creastă şi munte. I-am arătat lui Anders.

— Am putea să ne furişăm pe-acolo.

Se holbă la mine cu ditamai cearcănele, prea sleită ca să-i mai pese. Ne-am aţintit ochii spre pădurea ceţoasă de sub noi. Dintr-acolo răzbătea un zgomot de mişcare puternică, tulpini plesnind şi arbuşti rupţi.

— Hai!

Îmi trecuse toată nepăsarea. Eram la fel de istovit ca şi Anders. Am ajuns la curmătură: destule locuri de care să te agăţi, dar multă mocirlă. Încet şi cu atenţie, ne-am căţărat prin negura tot mai subţire. Brusc, în spatele nostru, ancora dirijabilului tăie aerul, pendulând ca un candelabru de fier.

— Surpriză! strigă Tameera.

Prin ceaţa care se risipea se ivi creasta zdrenţuită a muntelui. Deasupra, dirijabilul meu se lupta cu briza, elicea abia putând să facă faţă. Tholan şi Tameera erau afară pe pasarelă, amândoi înarmaţi, şi chiar de la distanţa asta puteam să jur că rânjeau. Am tras o înjurătură şi m-am lipit de stânca alunecoasă. Urmau zece metri pe vârful crestei unde am fi fost total expuşi. Probabil acelaşi lucru ne aştepta şi pe partea cealaltă. Nu ne puteam mişca aşa repede, nu mai repede ca glonţul. M-am uitat în sus. Mai dă-i dracu’! N-aveam să cer îndurare, nici să mă târguiesc cu ei în ultima clipă.

— Mergem mai departe, i-am spus lui Anders.

Încuviinţă tacit şi pornirăm mai departe. Un glonţ lovi stânca deasupra mea şi se prăvăli în hău. Se jucau acum. Dirijabilul

meu intrase în derivă şi se îndrepta spre munte. Şi atunci am văzut-o.

Braţul se întindea şi nu se mai oprea. Mă uitam la articulaţiile care nu se mai terminau şi mă izbi sentimentul nefirescului. O mână cu trei degete şi gheare negre ca de coasă prinse ancora dirijabilului şi trase. Aşa cum stătea acum pe pisc, măcăreţul arăta ca un copil cu un balon în mână.

— *Danga zubzub,* exclamă.

Tholan se aplecă peste rampă şi îşi descarcă arma în creatură. Tameera se lipi de peretele exterior al cabinei dând drumul unui ţipăt. Măcăreţul trase zdravăn de ancoră, iar Tholan căzu peste bord, cu un strigăt prelung, curmat de un „uuff" când monstrul îl prinse într-una dintre numeroasele-i mâini. Îi aruncă arma cum arunci o lingură din oala de ciorbă, apoi îl vârî în cioc.

— Mergi înainte! mă îmbrânci Anders.

— Ne-a folosit ca momeală s-ajungă la ei! am spus.

— Şi-acum nu mai are nevoie de noi.

Am continuat urcuşul, atent la priză, ştiind că măcăreţul urma să coboare de pe vârf. Am ajuns pe creastă. Pe partea cealaltă erau alte povârnişuri şi multă ceaţă. Măcăreţul tocmai se cufunda în ceaţă, trăgând dirijabilul după el. Tameera încă ţipa. Cu capul lăsat pe spate, îl îndesa pe Tholan tot mai adânc în cioc. După câteva clipe se enervă, îi smulse picioarele şi înghiţi restul. Monstrul se făcu nevăzut, cu dirijabilul după el. Ţipătul Tameerei se transformă brusc într-un urlet de agonie, dublat de un crănţănit puternic.

— Noi suntem la rând, spuse Anders încercând să desluşească ceva prin ceaţă şi mă îmbrânci din nou.

Ştiam că n-aveam nicio şansă.

— Ce dracu' faci?

I-am dat inelul de la cablul care ne unea.

— Trage-l înapoi.

Motoraşul începu să tragă cablul portocaliu, lăsând armătura să cadă la picioarele ei. Ştia că o abandonam în sfârşit, şi mă privi resemnată. Silueta uriaşă străpunse tremurând ceaţa. Am luat-o la fugă de-a lungul crestei. Era o bănuială, o speranţă, o şansă. De astfel de lucruri îţi atârnă uneori viaţa.

Agăţat în acoperişul pădurii de plimaria, dirijabilul, eliberat de măcăreţ şi mai uşor cu două corpuri, se înălţa din nou la cer. M-am repezit spre ancoră, deşi n-aveam nici cea mai mică idee

cum voi urca un cablu de patru milimetri grosime. Am accelerat în ultimul moment şi am sărit. De sol mă despărţeau acum trei metri. Am simţit piciorul trosnind când am ajuns pe acoperişul cabinei, dar am ignorat durerea. M-am târât până la margine, m-am lăsat să alunec pe cabluri şi am deschis degrabă uşa etanşă. Am acţionat comenzile pentru ridicarea ancorei şi strângerea cablului. Apoi pe scaunul pilotului, am întors dirijabilul, eliberând gaz, spre locul unde aştepta Anders. În scurt timp era alături de mine. Acum pompam gaz în dirijabil ca să ne înălţăm. Dar nu ne ridicam.

— Nu… nu!

Toată nedreptatea de pe lume răzbătu în strigătul ei. Am zărit reţeaua de ochi verzi şi gheara lungă prinsă de rampa pasarelei. Mă gândeam că ne va scoate din cabină precum scoţi carnea dintr-o scoică de stâncă. Nu credeam că aliajele metalosferice îl vor împiedica cine ştie ce.

— *Glurgu,* spuse măcăreţul şi îşi retrase brusc gheara lăsând dirijabilul să-şi continue zborul.

Îi ardea de joacă? Ne-am repezit la ferestre privind în tăcere până ce l-am pierdut din vedere. Şi am mai păstrat tăcerea o vreme. Pot să zică oamenii de ştiinţă cât or vrea că sunt doar animale. Să fiu al naibii dacă nu l-am văzut pe măcăreţ, înainte să plece, făcându-ne cu mâna.

Mircea Opriţă
O floare pentru căpitan

Aşteptam cu emoţie întâlnirea. De mai multă vreme nu mai avusesem vizite: cu tot traficul interplanetar în continuă creştere, staţia mea îşi pierdea din importanţă, se iviseră altele, mai noi şi mai bine plasate în calea navelor care ies şi intră în sistemul solar. Ştiu că mulţi mă consideră demodat şi aşteaptă servicii pe care instalaţiile mele nu le pot oferi, dar ăştia – spun fără nicio ranchiună – uită că atunci când erau mai puţin pretenţioşi apelau cu toată încrederea la ajutorul meu. Mai ales când, dintr-un motiv sau altul, ajungeau în impas, ceea ce nici nu se întâmpla chiar atât de rar cum ar fi tentaţi unii, astăzi, să creadă. Ehei, ce animaţie au cunoscut cândva platforma asta circulară şi turnul de control care o domină! De când nu prea am de lucru, îmi vin destul de des în minte trecutele momente de tensiune, chipuri cunoscute pe care mă obişnuisem să le văd apărând periodic şi să le aştept, erau oaspeţii mei şi o mulţime de întâmplări vii, alături de o alta, de întâmplări istorisite, se leagă de amintirea lor. Ce mai! au fost, în timpurile bune, şi câte două-trei nave staţionate simultan pe platformă. Alteori navele nu opreau – cele grăbite să părăsească sistemul solar şi care atinseseră îndată după decolare o viteză apreciabilă, încât era în interesul lor să menţină o creştere constantă a acceleraţiei. Dar şi acestora le simţeam prezenţa, le urmăream zborul pe ecrane şi, câteodată, privind cerul negru de dincolo de ferestrele mari ale turnului, îmi închipuiam că le văd venind, tăcute umbre lunecătoare, dinspre lucirea ştearsă a planetei Uranus. Schimbam mesaje, le doream drum bun, pe unii dintre piloţi ştiam că n-aveam să-i revăd, misiunile lor durau zeci sau chiar sute de ani tereştri, zborul în regim relativist punea între mine şi ei o barieră comparabilă cu moartea. Moartea lor, moartea mea, după caz, după felul misiunii. Ne zâmbeam unii altora de la distanţă, mă interesam dacă totul era în ordine la ei şi, în final, pe ultimele impulsuri de energie ce menţineau între noi comunicarea, ne uram noroc prin gestul acela de simbolică strângere a mâinilor, suplinind una reală, suplinind o ultimă îmbrăţişare la care ei, emisarii planetei natale, ar fi avut dreptul aici, la limita devenită început şi sfârşit al universului controlat sistematic de om.

Când ai trăit asemenea momente, când te-ai obişnuit să crezi, pe bună dreptate, că reprezinţi ceva pentru nişte semeni de-ai tăi care pleacă sau vin şi eşti ultimul din lume care le trimite un salut înainte de a se scufunda pentru decenii întregi în beznele interstelare, sau cel dintâi care-i îmbrăţişează la întoarcere, oferindu-le certitudinea că Pământul *într-adevăr* nu mai e departe şi-i întâmpină; când, ani în şir, s-au perindat pe sub ochii tăi nave de toate tipurile şi de toate mărimile, iar echipele de intervenţie, de alimentare, de supraveghere a traficului spaţial făceau baza să vibreze secret ca şi cum ar fi fost străbătută de suflet de la un capăt la celălalt, sigur că nu ţi-e indiferent să descoperi deodată că totul s-a scufundat în trecut, că zilele au altă faţă, mai leneşă şi mai ternă. Sunt perioade în care trebuie să mă ţin tare ca să nu mă abandonez unei tristeţi bântuite de nelinişti tulburi, când, de la înălţimea ultimului etaj al turnului de control, privesc platforma pustie, abia luminată de stelele reci ale unui cer nu mai puţin pustiu şi dezolant.

Uneori, în zilele de sărbătoare, aprind reflectoarele şi platforma străluceşte metalic, inundată de lumina aspră care altădată indica navelor, de departe, locul de popas. Ies cu Marina, când are chef să mă însoţească, sau cu altcineva dintre puţinii oameni rămaşi aici, şi străbatem platforma până la marginea ei curbă, tăind spaţiul într-o rotire lentă, pe care numai alunecarea perceptibilă a stelelor o face simţită. Sau rămân vreme îndelungată în turn, în sala care mi se pare acum prea mare şi inutil mobilată cu aparatură. Iar în cele din urmă, sătul de imaginea, parcă şi mai dureros subliniată de reflectoare, a unui loc unde nu se mai întâmplă nimic, mă enervez şi sting luminile şi transmit mesaje Pământului, spunându-le celor de la Centru că m-am săturat. Ne-am săturat cu toţii, ar fi cazul să facă ceva pentru noi, să ne scoată de pe linia asta moartă şi să ne dirijeze spre un traseu principal – una dintre liniile nou înfiinţate, care ne-au înghiţit şi „clienţii”, şi o bună parte, cea mai mare parte din personal. Îmi mai descarc sufletul, ştiind dinainte ce efect neînsemnat pot să aibă furiile mele televizate, cărora le trebuie cinci ore până să ajungă la antenele de recepţie ale destinatarilor. După alte câteva ore, în cel mai bun caz, primesc un răspuns „liniştitor”: nu putem să vă schimbăm *acum* destinaţia, ni se spune, n-aveţi condiţii, utilaj corespunzător pentru primirea navelor fotonice, şi aşa mai

departe, un argument important fiind şi acela că încă mai apar astronave pe vechiul traseu, dintre cele plecate cu mult timp în urmă. Vin rar, vin cu întârziere, nimeni nu poate şti cu exactitate când (uneori nici măcar dacă) se întorc, prin urmare staţia e necesară, zic ei, nu e cazul să fie desfiinţată, ajunge o reducere de activitate. Centrul mă asigură că se contează pe mine, *ei toţi* mă cunosc şi au încredere, înţeleg că-i greu, dar, în sfârşit, lucrurile „trebuie să meargă" şi aici, aşa că sfatul lor e să nu mă pierd cu firea şi eventual să-mi iau un concediu. După un asemenea răspuns nu mai sunt sigur dacă nu cumva cineva îşi bate joc de mine şi nu-mi rămâne altceva de făcut decât să înjur, însă cu asta n-am rezolvat nimic şi mi-e tot mai greu să-i privesc în ochi pe cei opt tehnicieni rămaşi prizonierii staţiei; oamenii şi-au pus speranţe în mine.

Cu Marina mi-e mai uşor, ea are răbdare. Nu s-a resemnat, dar are răbdare, sau cel puţin nu-şi arată nemulţumirea cu orice prilej. Îi sunt recunoscător că nu-mi face scene şi aşteaptă fără să protesteze rezolvarea, fie şi întârziată, a unei situaţii care, în ciuda bunei păreri a celor de la Centru, devine, din ce în ce mai sigur, un impas. Dacă aş accepta că am ajuns, odată cu staţia şi prin forţa împrejurărilor, demodat, refuz totuşi să-mi recunosc vreo înclinaţie deosebită spre un anume spirit conservator. E adevărat, sufăr trăind declinul activităţii de care, în decursul anilor, m-am legat sufleteşte până la deplina confundare cu destinul, înfloritor sau nu, al acestei porţi de intrare în lumea solară; ceea ce nu înseamnă însă că nu mă gândesc şi la faptul că echipa mea descompletată tânjeşte după altceva. Mai devreme sau mai târziu, chiar dacă Centrul, acum, nu vrea să înţeleagă şi, mai ales, dacă refuză în continuare să ne reprofileze, va trebui să abandonez baza, lăsând-o să plutească în derivă pe uriaşa ei orbită planetară, până când viitorul îi va scoate în cale, eventual, o altă epocă de strălucire.

În aceste condiţii, apelul recepţionat de la o navă care ne căuta, apropiindu-se din exteriorul lumilor locuite, mi-a părut întâi neverosimil. Atât de convinşi eram cu toţii că nimeni nu mai avea nevoie de noi încât, atunci când ne-am trezit iarăşi chemaţi, nu ne-a venit să credem că-i altceva decât o greşeală, o deviere accidentală a unui mesaj destinat staţiilor de pe o rută principală. Dar nava, chemându-ne totuşi *pe noi,* arăta astfel că-i erau necunoscute liniile deschise recent, pe câteva curbe

optime de cădere dirijată spre centrul sistemului solar. Încă uimit şi emoţionat, m-am depărtat de ecrane, lăsându-mi privirile să cadă din nou asupra platformei pustii cu care străbăteam beznele spaţiului cosmic, şi în starea aceea de tensiune mi s-a părut deodată că simt un suflu măturând vidul îngheţat şi făcând pereţii turnului de control să trepideze. Era o senzaţie falsă, o iluzie, nu încape îndoială; era amintirea descinderilor de odinioară, când navele se desprindeau brusc din întunericul ce le ascunsese până atunci şi cădeau spre platformă într-o plutire leneşă, parcă ireală şi nematerială, pentru ca aparenţa înşelătoare să lase locul unei prezenţe pline de forţă, de energii năvalnice şi greu de controlat, îndată ce jeturile incandescente ale motoarelor de frânare izbeau violent suprafaţa staţiei, imprimându-i vibraţiile şi transmiţând prin ea, până în încăperile de locuit, uruitul acela inconfundabil, anticipare de câteva secunde a unei iminente opriri.

— Avem oaspeţi! i-am strigat Marinei, care aflase între timp vestea de la alţii şi urca în grabă treptele scării interioare, spre etajul superior.

Nu era puţin lucru să avem iarăşi oaspeţi. Mi-am stăpânit bucuria şi, treptat, simţeam renăscând în mine calităţile dispecerului de altădată. Gândul că în perioada de inactivitate silită mi-am pierdut reflexele şi deprinderile mă preocupa totuşi, aducând după sine o oarecare nelinişte pe care ştiam că nu am voie s-o exteriorizez, deşi, sau poate tocmai din cauză că ne aşteptau o serie de manevre nu tocmai simple, efectuate cu oameni puţini şi, la rândul lor, aparent descalificaţi. În fine, am făcut atunci ce se cuvenea, am stabilit cu exactitate direcţia din care venea nava şi i-am trimis mesajul de răspuns, cu coordonatele noastre, pretinzând la rândul meu informaţiile necesare localizării şi recunoaşterii acelei misiuni revenite în sistemul solar. Nu mai trebuie să spun că le aşteptam cu mai multă curiozitate şi nerăbdare decât odinioară, când îndeplinirea unor asemenea obligaţii constituia un act de rutină.

Schimbul de mesaje l-am purtat cu un pilot de care nu mi-am amintit imediat. Era să cred că plecase în expediţie înainte de venirea mea acolo, şi abia verificând datele pe calculator m-am convins, nu fără o uşoară reacţie de surpriză, că fusese unul dintre „clienţii” mei, cu treizeci şi doi de ani în urmă. Se numea Valter Ionescu, iar fişa lui, pe care am parcurs-o pe când

mâncam fără să-i simt gustul – deci ca în „timpurile bune'', de intensă concentrare nervoasă şi de acţiune – un sendviş pregătit în grabă de Marina, fişa lui mi-a procurat suplimentul de informaţii folositor unei mai exacte orientări în *cazul* acestui ins care regăsea, îmbătrânită cu trei decenii, lumea de unde fusese lansat în Cosmos. Probabil că nu numai eu îl uitasem, şi nici nu era singurul de care omenirea avea să-şi amintească brusc, oferindu-i cu mărinimie sinceră şi grăbită un râvnit moment de glorie, mai mult ca sigur ultimul: triumful şi sărbătoarea emoţionantă, ameţitoare ca un splendid joc de artificii, dincolo de care începe retragerea în anonimat, poate tot atât de firească şi ea ca atâtea alte lucruri de care nimeni nu se mai miră. Nu poţi cere unei lumi grăbite, nu-i poţi pretinde şi cu atât mai mult nu-i poţi impune să-i ţină minte şi să-i cultive într-o perpetuă actualitate pe nenumăraţii ei emisari risipiţi în decursul mai multor secole prin Galaxie. Şi, desigur, nu eram nici eu scutit de efectul uitării comode ori necesare, de vreme ce a trebuit să-mi reamintească ordinatorul că-i adresasem lui Valter Ionescu urarea tradiţională de drum bun. Mă uitam la imaginea recompusă de calculator, în culori destul de bune, pe un ecran al tabloului de bord: era portretul unui bărbat tânăr, energic, cu ochi de un albastru curat, profund şi parcă luminos, expresivitatea nu li se alterase deloc în imaginea materializată abia acum, la comandă, după ce zăcuse codificată în memoria aparatului peste treizeci de ani. Valter Ionescu mă privea liniştit şi cumva nepăsător, cu un zâmbet abia perceptibil în colţul gurii, în bună parte mascat de mustaţa bogată şi de firele răzvrătite ale unei bărbuţe castanii. Părul i se rărea în creştet, dar lungimea lui exagerată şi pieptănătura voit şi totuşi discret neglijentă îi dădeau un aer deloc protocolar care mi l-a făcut imediat simpatic. Mi-am dat seama că era unul dintre acei navigatori de cursă lungă care, deşi purtându-şi cu sinceră mândrie epoleţii cu însemne de căpitan, afişează un oarecare dispreţ ironic la adresa literei unor regulamente cam învechite şi, oricum, tacit ajustate în condiţiile zborurilor interstelare… Aproape fără să-mi fi propus, încercam să-mi imaginez cum arăta acum, după trei decenii care şi pentru el trebuie să fi însemnat măcar vreo cinci-şase ani, dar cinci-şase ani nu lasă urme pronunţate pe faţa unui tânăr. În eventualitatea că nu m-a uitat şi el pe mine, mai degrabă *lui* nu i-ar fi fost tocmai simplu

să mă recunoască, din cauza transformărilor aduse de ritmul biologic diferit în care mi-am trăit viaţa. Treizeci şi doi de ani nu pot fi şterşi cu buretele.

Receptoarele staţiei tocmai primeau un alt mesaj şi Marina se oferise să supravegheze înregistrarea. N-am avut nimic împotrivă, deşi, recunosc, doream să mă ocup eu însumi de tot, ceea ce nu mi s-ar fi întâmplat *înainte,* când staţia era plină de specialişti şi treburile de făcut erau atât de numeroase încât fiecare om avea sarcini precise, iar timpul ni-l drămuiam la secundă. Acum nu ne grăbea nimeni. Am profitat de răgaz ca să mai „scotocesc prin fişier”, să scot din ordinator toate detaliile privitoare la expediţia din care se întorcea Valter Ionescu. Nu era mare lucru de aflat, în esenţă scenariul se desfăşura aşa: căpitanul plecase cu o navă acceptabilă, destul de modernă *pe vremea lui,* într-o misiune cu destinaţia Procyon, la trei parseci şi jumătate depărtare de Soare, unde urma să preia o încărcătură de thorpiu înnobilat, formidabilul element a cărui valoare, la cantitatea prevăzută pentru acel transport, justifica până şi o călătorie pe un traseu de două ori mai lung. Personal de bord – cinci oameni, între care şi un specialist în ecologie a cărui prezenţă m-a cam mirat, până când am aflat că expediţia avea de îndeplinit o dublă misiune, etapa Pământ-Procyon fiind condiţionată, pentru obţinerea unui randament maxim al zborului, de transportul unei imense cantităţi de spori proveniţi în special de la plante acvatice; o acţiune de fertilizare, aşadar, urmărindu-se însămânţarea oceanului primar, încă lipsit de viaţă, al unei planete din vecinătatea piticei albe care formează cu imensa stea alb-gălbuie Procyon sistemul cunoscut si sub denumirea de *alfa* Câinele Mic. Pe baza informaţiilor deţinute de ordinatorul staţiei, n-am putut stabili cu certitudine ceea ce începusem să deduc, şi anume, dacă nu cumva această operaţie delicată, făcută în fond nu tocmai sau nu direct în interesul nostru, reprezenta preţul bine chibzuit al încărcăturii de thorpiu pe care Valter Ionescu trebuia s-o aducă în sistemul solar. Dar asta avea, în momentele acelea, doar o minimă importanţă.

— Ei, şefule, cum stăm? Când îl înhăţăm de coadă? m-a întrebat unul dintre tehnicieni, folosind pe neaşteptate o expresie tot din „timpurile aurite”, ceea ce a avut darul să mă binedispună imediat.

Evident, întrebarea nu pretindea de la mine un răspuns,

dinainte ştiut, era doar un mod de manifestare a bucuriei că ne aştepta în sfârşit o treabă care avea să scoată, cel puţin pentru o vreme, mecanismul staţiei din înţepenire. Omul îşi freca mâinile într-un gest iarăşi semnificativ, grăitor pentru starea noastră de spirit, şi mi-am zis că apariţia lui Valter Ionescu era de-a dreptul norocoasă, căpitanul venea chiar la timp ca să ne smulgă din gânduri nu tocmai fericite. Simţeam în jur o tensiune care de data asta nu avea în ea nimic periculos, nici dezarmant; dimpotrivă, era tensiunea acelei aşteptări ce ridică moralul, pregătind subteran o mobilizare promptă şi energică a nervilor, atunci când avea să vină clipa acţiunii fără ezitare, dar şi fără greşeală.

În noul său mesaj, Valter Ionescu ne comunica poziţia lui, viteza, caracteristicile traiectoriei şi aşa mai departe, informaţii pe care ordinatorul le-a înghiţit imediat, prelucrându-le. Pe harta siderală pândită de privirile noastre pline de o curiozitate nerăbdătoare începu să clipească, la scurtă vreme după aceea, mult aşteptata lumină ce poziţiona, în raport cu noi şi cu corpurile planetare învecinate, astronava. Am răsuflat uşuraţi, ca şi cum abia astfel, prin apariţia semnalului luminos într-un punct anume al unui Cosmos simbolizat vizual, existenţa doar bănuită până acum a navei ar fi devenit, brusc, certitudine.

— Uite-o! am auzit exclamaţia jumătate strigată, jumătate şoptită a Marinei.

Acolo unde în ultimul an aproape că nu se înregistrase altceva decât deplasările greu perceptibile ale lui Uranus şi Neptun, precum şi cele – întru câtva mai rapide – ale câtorva banale comete, punctul acela luminos, însemnând nu doar mişcare, ci şi viaţă, avea în el ceva cu adevărat impresionant.

Mai tulburător era însă finalul mesajului. Tulburător prin ceea ce *nu spunea,* fiindcă Valter Ionescu lăsa să se înţeleagă, atâta doar, fără nicio explicaţie, lăsa să se înţeleagă că, din tot echipajul plecat, se întorcea el singur.

Marina şi-a dat seama imediat, după expresia mea de consternare prost camuflată, că se întâmplase ceva grav.

— Nu ştiu ce vrea să spună ăla aici, am evitat eu un răspuns improvizat din diverse presupuneri, care mai mult ar fi complicat lucrurile.

Ea n-a mai insistat, încât secretul acela cumplit, al meu sau, poate, al nostru, al amândurora, a rămas secret până la

confirmarea integrală a adevărului său. Urmărit de priviri mai mult nedumerite decât neliniştite, concentrat, ascunzându-mi cât se putea frământările, am pregătit un alt mesaj, cu întrebări precis şi insistent formulate: ce-i cu oamenii? ce-i cu nava? ce-i cu încărcătura?… şi tot aşa, încolţindu-l pe Valter Ionescu fără menajamente, încât să fie obligat să răspundă limpede la toate nedumeririle stârnite de ambiguitatea suspectă a finalului mesajului abia recepţionat. Începusem să mă înfurii – omul ăsta, despre care se spunea că e un navigator experimentat, şi-a uitat oare îndatoririle elementare? mă întrebam, indispus de faptul că ne ascundea ceva, lăsându-mă să bâjbâi prin tot felul de ipoteze, deşi era de datoria lui să raporteze exact şi amănunţit despre misiune, îndată ce pătrundea în sistemul solar. Ordinatorul codifica grăbit mesajul în limbajul folosit la emisiunile de tipul „orb”, antenele staţiei începuseră să-l transmită în spaţiul înconjurător, şi abia după un timp mi-am dat seama că eram preocupat de ceva *anume,* fără să fi ştiut de la început, cu exactitate, despre ce era vorba. Deodată, în mintea mea a făcut explozie întrebarea: de ce nu trece pe imagine? Asta era, întrebarea asta mă obseda, fremătând în subconştient, căutându-şi cu dificultate drumul spre suprafaţă. Judecând după coordonatele comunicate, astronava se afla la o depărtare ce nu excludea o bună legătură televizată, dar căpitanul părea să nu fi realizat încă asta, el se folosea în continuare de sistemul „orb”, mai simplu şi mai eficient la mari distanţe, însă cu dezavantajul de a pune între cei ce-l folosesc un intermediar: ordinatorul, necesar codificării şi traducerii mesajelor dintr-un cifru de simboluri universal acceptat. Ce-i cu tine, Valter Ionescu? îmi venea să strig. Treci pe emisie televizată, poate că asta are să te oblige să fii coerent şi detaliat.

M-am decis s-o fac eu cel dintâi, văzând că timpul trecea şi căpitanul Ionescu nu se grăbea deloc să-mi răspundă. Staţia emitea pe canalele folosite cu treizeci de ani în urmă, fără ca dincolo, pe navă, cineva să preia legătura. Nu-mi venea să cred că Valter Ionescu nu recepţiona apelul meu televizat, iar faptul că nu-mi răspundea în acelaşi fel mă intriga tot mai mult. Dacă n-ar fi fost semnalul luminos prin care ordinatorul marca pe harta stelară, mereu mai aproape, poziţia navei-enigmă, aş fi putut crede că totul era o farsă prostească, sau că simţurile noastre, ale tuturor, ne jucaseră o stranie festă, în finalul unei

lungi perioade de lâncezeală, dându-ne tocmai iluzia după care tânjiserăm prea mult.

— Procyenii nu se folosesc de televiziune, nu-i aşa? m-a întrebat la un moment dat Marina, făcând o asociere de idei pe care cred că am intuit-o corect, dar atunci am preferat să mă prefac că nu înţeleg.

— Ce legătură are una cu alta? am răspuns printr-o altă întrebare, iar Marina, sprijinită cu pieptul şi cu coatele de pupitrul unde lucram, şi-a ridicat o sprânceană, una singură, cum face întotdeauna când se miră în tăcere, apoi am avut impresia că abandonează un gând căruia nu poate, sau nu mai vrea să-i dea de capăt.

— Ştiu eu? Poate că nu are nicio legătură.

Mesajul următor, sosit târziu, când ciudăţeniile acelei întâmplări ajunseseră să mă preocupe obsesiv, era formulat tot în cod şi, prin urmare, destinat mai întâi ordinatorului. Nicio schimbare, aşadar, în aspectul tehnic al comunicării, însă Valter Ionescu se hotărâse în sfârşit să renunţe la tăcerea lui neliniştitoare. Deşi m-am bucurat, nu m-am putut împiedica să-i reproşez în gând că-i trebuise cam mult timp până să ia decizia asta. Câteva supoziţii, unele nerostite până atunci spre a nu provoca inutil agitaţie între tehnicienii mei, îşi găseau deodată confirmarea. Căpitanul se afla într-adevăr la bordul unei nave străine, acum, la capătul celor două misiuni ale lui, ambele îndeplinite: atât cea de fertilizare a planetei lui Procyon II, cât şi cea legată de transportul thorpiului spre Pământ; încărcătura, sub formă de bare bine izolate din cauza violentului lor efect radioactiv, umplea locurile de depozitare ale acelei nave cosmice de origine extraterestră, cu care se întorcea acasă Valter Ionescu dintr-o călătorie pe cât de pozitiv încheiată în bilanţul ei material, pe atât de lipsită de noroc în alte privinţe. Pierduse astronava lansată spre Procyon şi odată cu ea echipajul, într-un accident produs chiar după, sau în orice caz spre sfârşitul operaţiei de bombardare, cu capsule pline de spori şi seminţe, a oceanului unde vegetaţia Pământului avea să încerce să se adapteze şi să populeze, cu timpul, un mediu lipsit de viaţă şi încă nu tocmai favorabil apariţiei ei. O explozie, din câte am înţeles, având drept urmări dezintegrarea unei părţi a astronavei şi scufundarea celeilalte, sub privirile îngrozite ale procyenilor care îl însoţiseră acolo cu una din navele lor de

patrulare, spre a controla realizarea, în condiţiile stabilite, a acţiunii pentru care apelaseră la ajutorul venit din sistemul solar. „Ei m-au *recuperat*”, spunea Valter Ionescu şi nu m-am întrebat atunci de ce întrebuinţase tocmai cuvântul acela. Apoi, după aflarea altor amănunte teribile, nici n-a mai fost cazul să mă mai întreb. Căpitanul ezitase mult înainte de a ni le comunica, aşa se explicau şi lungile lui tăceri, dar ştia că până la urmă tot va trebui să ne prevină, era, dintre toate, lucrul cel mai înţelept. Ceilalţi, piloţii secunzi şi ecologistul, dispăruseră fără urmă. El singur mai fusese găsit plutind acolo unde îl proiectase explozia, cu fracturi deschise şi arsuri grave pe tot corpul, inconştient şi pesemne ajuns în pragul agoniei – a aflat mai târziu că viaţa lui depindea atunci de foarte puţin. De puţin *timp,* de numai câteva zeci de minute şi de intervenţia energică a procyenilor, care, zicea căpitanul, n-aveau nici ei de ales, dacă voiau să facă într-adevăr ceva pentru el şi să nu-l lase să moară acolo unde căzuse. Brusc, m-a străbătut un fior şi nici n-a mai fost nevoie să parcurg până la capăt mesajul ca să-mi dau seama că Valter Ionescu nu mai era tânărul acela blond, cu ochi albaştri şi bărbuţă castanie fluturată rebel, ca într-o copilărească sfidare a aparatelor de teleimprimare. „Mi-au dat un corp”, îşi încheia el mesajul, aşadar se întâmplase ceea ce bănuiam: în starea lui de atunci nu-i fusese salvat, mai bine zis recuperat, decât creierul.

— Fiţi atenţi! le-am spus băieţilor, şi-mi stăpâneam cu greu tremurul şi emoţia care îmi schimba vocea, imprimându-i o suspectă răguşeală. Fiţi atenţi, vom avea o vizită, dar nu-i vorba de cine credeţi, sau nu numai de el. Sunteţi mai tineri, îmi închipui că n-aţi mai întâlnit procyeni, dar ceva-ceva tot trebuie să ştiţi, aşa că n-are de ce să vi se facă subit dor de casă şi să-mi fugiţi de aici când am mai mare nevoie de voi. Relaţiile cu *ei* sunt destul de bune şi, în plus, unul pe care l-am văzut eu cândva aducea mulţumitor a om. Ba nu, greşesc: nu mulţumitor, ci *surprinzător* trebuia să spun. Doar că era cu ceva mai înalt şi uşor disproporţionat, sau altfel proporţionat, luaţi-o cum vreţi, şi avea faţa mai plată. Sunt printre puţinele rase umanoide pe care le cunoaştem, aşa că o să ne fie mai uşor decât cu alţii, cred eu. Singurul lucru la care vă invit să luaţi aminte, fiindcă altfel riscaţi să faceţi şoc, e culoarea; nu-nu, *culorile* lor, vreau să zic, dar probabil că riscul e la fel de mare şi pentru ei într-o

întâlnire neaşteptată cu nişte decoloraţi ca noi, cu pielea atât de şters şi de uniform pigmentată. Valter Ionescu se simte bine printre ei, prin urmare n-o să ne facem noi de râs şi n-o să-l compromitem nici pe Valter Ionescu, nu-i aşa? Am dreptate?…

Pe măsură ce vorbeam, mi-am recâştigat vocea limpede şi gândul coerent, ba chiar şi puţin din umor, aşa că le-am zâmbit băieţilor, amuzat de insolitul situaţiei, de aspectul cam straniu al întâlnirii ce ne aştepta. N-am să uit niciodată procyanul văzut întâmplător, mai demult, pe coridorul unei mari instituţii guvernamentale de pe Pământ. De altfel ar fi exclus să poată fi uitată faţa aceea rotundă, pe care se îmbinau neverosimil culorile variate, ţipător de vii, aş zice că aproape strălucitoare, de pe solzii unui peşte exotic. Şi încă ai unuia dintre cei mai frumos coloraţi, fala oricărui acvariu! Mi-am propus să evit nişte reacţii penibile, cu atât mai mult cu cât nefericitul de pământean revenea, dintr-o misiune victorioasă, învins, lovit în însăşi condiţia lui omenească. Nu se putea să nu ţi se facă milă de el. Procyenii ne stârnesc uimirea şi curiozitatea, e normal, însă ei vin şi pleacă, se întorc în lumea lor siderală unde toţi sunt la fel, pe când Valter Ionescu va trebui să rămână pentru totdeauna, cu trupul lui împrumutat, de procyan, aici, în spaţiul căruia spiritual îi aparţine. „Mi-au dat un corp”, spunea în ultimul său mesaj şi înţelegeam acum că făcea mărturisirea asta fără multă bucurie.

Pe Marina cineva o văzuse intrând în seră. Cum nu voiam să mai pierd vremea în turn, am căutat-o acolo, sub calota scundă şi puternic luminată artificial, de la baza turnului de control. Uda straturile de legume şi, pusă pe joacă, m-a ţinut o vreme în prag, ameninţându-mă cu jetul de apă al furtunului.

— O să goleşti rezervorul! am avertizat-o, mustrând-o fără niciun efect.

Ştiam dinainte că o duzină de raţionamente perfect argumentate n-ar fi reuşit s-o convingă să renunţe, atunci când avea chef să risipească apa, udând ea însăşi sera în locul obişnuitei instalaţii acţionate mecanic.

Zâmbind bucuroasă, m-a chemat spre locul unde, pe o suprafaţă de numai doi metri pătraţi, marcată de ghivece cu cactuşi pitici, cultiva câteva soiuri de flori, garoafe, lalele, gladiole, două-trei fire din fiecare, o muşcată şi un trandafir. Mai mult, din păcate, nu ne puteam îngădui.

— Mi-a înflorit o lalea pestriţă, vino să vezi!

Cred că o admirase, o pipăise cu dragoste şi până atunci, dar n-a scăpat prilejul s-o atingă iarăşi, s-o mângâie discret, parcă pe furiş, bucurându-se să simtă între degete petalele crude, catifelate, umezite de stropii adunaţi în corolă ca nişte mărgeluşe străvezii.

— Aş fi vrut să am mai multe. M-am gândit la un buchet, pentru când ne vin oaspeţii, zicea Marina. Chiar dacă ei au alte tradiţii şi alte obiceiuri acolo. Să nu-şi închipuie că-i primim ca la o casă pustie.

— Ajunge una, lasă-le pe celelalte să crească.

Câteva zile mai târziu, când o navă aproape sferică se aşeza într-o margine a platformei, iar băieţii din turn, cuprinşi din nou de febra timpului de glorie al staţiei, zoreau să dirijeze într-acolo imensul „braţ de caracatiţă” bâjbâitor al coridorului de acces, Marina mi-a ieşit în cale exact în momentul când îmi consideram încheiată pregătirea psihologică şi aveam de gând să pătrund în acel apendice al turnului care deschidea atunci cel mai scurt şi cel mai comod drum spre procyeni. I-am citit în ochi dorinţa şi primul meu gest a fost unul de refuz. Dar am băgat de seamă că ţinea cu emoţie, parcă abia atingându-i lujerul cu vârfurile degetelor, laleaua aceea pestriţă şi n-am mai zis nimic, am pătruns în coridorul suspendat simţind-o, după balans, la doi paşi în urma mea. Într-o tăcere încordată, care ne intensifica zgomotul respiraţiei, am străbătut distanţa ce ne despărţea de navă, iar băieţii rămaşi în turn presupun că nu se simţeau cu nimic mai liniştiţi decât noi, ştiind ce întâlnire neobişnuită ni se întrevede.

„Bătrâne, ţine-te tare!” mi-am făcut curaj la capătul coridorului de acces, înainte de a păşi în sala circulară a navei procyene, apoi *i-am văzut;* i-am văzut pe ei, nemişcaţi, într-o atitudine de impusă solemnitate, presupun. Cu toată pregătirea sufletească, nu mi-am putut reţine o tresărire şi nici ritmul, accelerat brusc, al bătăilor inimii. Ei stăteau dinaintea mea şi parcă nu-mi venea să mă uit la feţele lor cu pielea de un roşu aprins, pătată neuniform cu verde şi galben, iar în două sau trei locuri vărgată de brun, în nişte dungi apăsate. Totul compunea un desen straniu, nelipsit de fineţe şi, în mod evident, de un fantastic efect, de care se face răspunzătoare o selecţie – naturală? dirijată? ori şi una şi alta – ce n-a ajuns la rezultate

comparabile, pe Pământ, decât în coloritul privilegiat al peştilor şi păsărilor exotice. Simţeam de mai multă vreme o apăsare la încheietura mâinii stângi, o strângere care în loc să slăbească îşi creştea enervat intensitatea, şi m-am întors iritat spre Marina, însă ochii ei ficşi, devastaţi de o spaimă mută, urmăreau cu încordare fiinţa aflată în stânga, la o oarecare distanţă de cei trei procyeni: animalul acela de dimensiunile unui viţel îngrăşat, dar a cărui alcătuire sugera mai degrabă o broască uriaşă cu corpul acoperit de o piele groasă, buboasă şi murdar-verzuie, o broască-elefant suită pe un mic podium de unde ne fixa şi ea nemişcată, doar guşa enormă îi tresălta din când în când, străbătută de un tremur. Marina era îngrozită, cu o mână se încleştase de mine, iar cu cealaltă strângea la piept, ca într-un inconştient reflex de apărare, laleaua pestriţă şi simţeam cum mă trage încet-încet înapoi, spre gura coridorului de acces. I-am făcut semn să stea liniştită, îmi aminteam tocmai la timp ceea ce uitasem: animalul era un *braal* inofensiv, un fel de câine de casă, n-avea nicio vină că nouă ni se înfăţişa atât de respingător. E adevărat, nu-mi trecuse nicio clipă prin minte că oaspeţii noştri ar fi putut avea la bord un astfel de însoţitor.

Revenindu-mi, m-am întors către procyeni. Ei urmăriseră scena fără nicio tresărire, deşi mă aşteptam să zâmbească subţire din buzele lor abia schiţate, şi probabil că aşa şi făceau, însă în alt chip decât cel omenesc – cu toată aparenţa lor umanoidă. Am făcut un efort de concentrare, de mobilizare a voinţei pentru întrebarea pe care mă vedeam obligat s-o pun, parcă tot mai jenat de sensul ei neverosimil.

— Care din voi… am zis şi m-am oprit derutat, privind feţele de un uluitor efect nepământesc ale procyenilor. Care din voi este… Valter Ionescu?

Cuvintele s-au smuls din mine cu greutate, îmi părea că joc un rol pentru care n-am talent şi aşteptam dintr-o clipă în alta să se prăbuşească asupra mea un val uriaş de ridicol. Cei trei şi-au întors unul spre altul capetele fabuloase, într-un fel de uimire nedumerită şi interogativă. Am avut impresia că se *pipăiau* fugar cu privirile şi abia atunci mi-am reamintit înciudat că telepaţii aceia sunt, în fond, surzi şi muţi, le lipseşte structural unul din simţurile pentru noi esenţiale. Câteva momente am rămas complet derutat, iar Marina, alături, frământa fără rost în mâini tulpina subţire a lalelei sacrificate în vederea

evenimentului pe care îl trăiam acum într-un mod cu totul neaşteptat.

— Eu sunt... – am auzit un glas răguşit, ca o bătaie înfundată de tobă. Eu sunt Valter Ionescu...

De pe podiumul lui, braalul mă fixa cu două perechi de ochi galbeni, plini de vinişoare inflamate. Guşa de un verde lucios i se înfoia ritmic, iar gura largă îi rămăsese întredeschisă, încât auzeam un şuierat continuu şi un gâlgâit care, aveam să înţeleg mai târziu, pregăteau o nouă şi chinuitoare erupţie verbală, neaşteptată şi uluitoare ca tot ce ni se întâmpla acolo, atunci. Mă uitam aiurit la alcătuirea aceea monstruoasă şi-mi spuneam că nu, ea nu putuse, n-avea cum să fie tocmai ea cea care-mi vorbea, braalul e braal, gândeam într-o izbucnire de revoltă neputincioasă, un broscoi uriaş, pentru noi, pământenii, un câine de casă şi nimic mai mult, pentru procyeni. Nu se clintea de pe podium, dar tresăririle pieptului său lat şi ale guşii învelite în piele încreţită trădau o agitaţie lăuntrică alarmantă.

— M-am întors, nu puteam să rămân... Sunteţi primii oameni care... după atâţia ani...

Am simţit ceva ca o lamă de bisturiu tatonându-mi nervii, în lungul spinării. Marina a leşinat fără un ţipăt, a alunecat pur şi simplu pe lângă mine şi mi s-a întins inertă la picioare, înainte ca eu să fi putut mişca un deget, iar în starea aceea nici măcar nu mi-a trecut prin minte s-o fac. Braalul *vorbea,* nu mai încăpea nicio îndoială. Mi-am purtat buimac privirile de la faţa palidă a Marinei la cele enigmatice ale procyenilor şi iarăşi la braal, care făcea noi sforţări să articuleze ceva pe respiraţia lui şuierată, sonorizată dogit în sacul fremătător al guşii.

— Altceva n-au găsit... n-au avut la îndemână, auzeam ca în miezul dement al unui coşmar cuvintele braalului, pronunţate cu totul aproximativ, şi privirile mele scăpate de sub controlul lucidităţii nu se mai puteau desprinde de el.

Era ceva fascinant şi dureros în ce se petrecea în momentele acelea. Creatura îmi vorbea cu preţul unor eforturi cumplite şi părea să nu fi observat, sau să nu ia în seamă efectul fulgerător produs asupra Marinei. Mi se adresa mie cu un fel de tensiune ieşită pesemne din teama de a nu mă vedea şi pe mine prăbuşit în leşin. Am simţit asta şi mi-am încordat muşchii slăbiţi ai picioarelor, mi-am adunat încetul cu încetul atenţia împrăştiată, mi-am impus să fiu calm şi să deduc din sunetele acelea

gâlgâite şi gâfâite sensul unor cuvinte familiare.

— Trebuia să trăiesc… gemea adânc braalul, zbătându-şi guşa de sub imensa lui gură ştirbă, şi deodată un nod chinuitor mi s-a urcat în gât: zăpăceala, spaima de la început ceda locul milei, o milă însoţită de repulsie. M-am silit să-mi înving bărbăteşte un suspin care ameninţa să-mi smulgă lacrimi, aşa cum mi-am impus să-mi înfrâng şi dorinţa de a fugi în neştire, de a mă ascunde undeva unde să nu fiu găsit zile în şir. Braalul spunea ceva, mai bine zis încerca să spună, fiindcă abia urmărind privirea deviată a unuia dintre ochii lui excesiv proeminenţi, aţintită de astă dată asupra lalelei scăpate de Marina pe pardoseala lăcuită a navei, abia atunci am înţeles că ne mulţumea, tulburat *omeneşte,* pentru floare.

Stephen Baxter
Misterul din Pacific
(„The Pacific Mystery”, 2006)

Traducere de Adriana Moşoiu

Nota editorului: Epopeea întoarcerii cuirasatului aerian *Reichsmarschall des Grossdeutschen Reiches Hermann Goering* pe cerul Londrei şi faptele eroice ale echipei mixte compuse din personal RAF şi Luftwaffe la abordarea epavei acestui *schlachtschiff* a pus în umbră povestea membrilor echipajului său decedaţi de mult şi descoperirile făcute de aceştia în timpul încercării de a traversa Pacificul – în măsura în care pot fi înţelese aceste descoperiri. De aceea, cu acordul familiei, BBC a hotărât să facă publică transcrierea jurnalului personal de bord al ziaristei Bliss Stirling. Domnişoara Stirling a absolvit Matematica la Colegiul Girton, Cambridge, şi în timpul serviciului militar obligatoriu în RAF a activat în cadrul Unităţii de Recunoaştere Fotografică. A fost angajată mai mulţi ani drept cartograf în Reich, la cartografierea Kommissariatelor estice, pentru Generalplan Ost. A fost, de asemenea, o aviatoare de seamă. La momentul dispariţiei sale, avea doar douăzeci şi opt de ani.

15 mai 1950. Ziua 1. Mi-am luat Spitfire-ul de la baza RAF din Medmenham şi am zburat pe cerul senin ca lacrima al Angliei. Am pilotat Spit-uri peste tot în lume, în colonii pentru RAF şi în Asia, în operaţiuni de colaborare cu Luftwaffe. Dar un Spit este făcut să zboare pe cerul de vară al Angliei – am regretat întotdeauna că sunt prea tânără să zbor în Războiul Ciudat, chiar dacă nu s-a tras la mânie.

Iar azi am avut parte de o adevărată aventură, am zburat să atac *Goering*-ul, Bestia, cum i-a spus Churchill mereu înainte de a demisiona. M-am căţărat pe el, potrivindu-i traiectoria estică la o viteză constantă de două sute douăzeci de noduri, spre centrul Londrei – *eu* am potrivit-o, Bestia nu se putea îndepărta de mine. Nici de la sol nu e greu de zărit, o cruce neagră pictată pe cer. Şi pe măsură ce te apropii, este mai degrabă ca şi cum ai zbura pe lângă o clădire, un zgârie-nori din New York sau poate Germania, decât o întâlnire cu o altă aeronavă.

Eram încântată. Cine nu ar fi fost? La bordul acestui avion imens urma să iau parte la încercarea de a înconjura lumea pentru prima dată în istoria omenirii, o faptă mai vitejească decât a marilor exploratori din trecut: urma să investigăm Misterul din Pacific. Cu condiţia ca mai întâi să aterizez pe afurisitul de avion.

M-am rotit deasupra Bestiei, apoi am mers de-a lungul spinării sale, venind dinspre pupa pe deasupra cozii sale, care doar ea are înălţimea catedralei St Paul. Pe spatele Bestiei exista o platformă nituită unde trebuia să-mi aşez Spit-ul. Am numărat cele patru aripi celebre ale sale, cu motoarele grele şi avioanele teleghidate, şi am văzut turelele strălucitoare din vârful aripilor, de la coada şi botul avionului. Se spune că Bestia *are propria* sa artilerie antiaeriană. Câteva zmee mici şi noduroase, despre care am aflat mai târziu că germanii le numeau „şarete”, erau parcate la baza aripilor. Totul este vopsit în negru şi decorat cu crucile negre ale armatei aeriene germane. Deşi se zvonea că în burta sa se află un generator atomic, este greu de crezut că un asemenea monstru poate zbura, şi aproape cred că este imposibil să aterizeze.

Şi, ca întreaga tehnologie nazistă, este seducător de frumoasă.

Am făcut destule aterizări pe portavioane, dar încercarea finală printr-o pădure de antene radio şi catarge care măsurau indicii aer/temperatură a fost mai înspăimântătoare decât oricare dintre ele. Cu toate acestea, mândria nu avea să-mi îngăduie nici cea mai mică ezitare. Am pus jos roţile fără urmă de zgâlţâitură, cârligul opritorului s-a prins de cabluri şi m-am hurducat până când avionul s-a oprit, înaintea barierelor de protecţie. Pe spatele Bestiei stătea un tip într-un fel de salopetă din cauciuc, legat de punte ca să nu fie zburat. Mi-a făcut semn să parchez sub aripa unei turele.

Aşa că m-am rostogolit până acolo. Bliss Stirling, reporteriţa, pe puntea *Goering*-ului! Undeva sub noi, ştiam asta, era Londra. Dar spatele Bestiei este atât de lat încât nu vezi solul atunci când stai pe ea…

Ziua 2. Atracţia principală a zilei a constituit-o prânzul costisitor în ceea ce doctorul Ciliax numeşte „unul dintre restaurantele mai mici ale „*schlachtschiff*-ului” unde sunt numai

tacâmuri din argint şi alimente provenite din provinciile Germaniei Mari, vită poloneză şi vin franţuzesc. Parcă ai fi la bordul unui transatlantic, sau poate al unui dirijabil de lux.

În timp ce mâncam, Bestia a înconjurat Germania, pe care Jack Bovell insistă să o numească „Berlin”, spre marea supărare a lui Ciliax. Flote întregi de avioane de alimentare zburau spre noi cu combustibil, apă, mâncare şi alte consumabile, şi în jurul nostru roiau biplane încărcate cu camere de filmat, ale căror obiective ne iscodeau.

Jack Bovell se află la bord ca reprezentant al yankeilor, pentru a lua parte la călătorie, la fel cum eu sunt reprezentanta englezilor. Este pilot în USAAF, şi la un moment dat, aşa i s-a promis, va putea prelua comanda asupra Bestiei, în timpul acestui zbor extrem de important. Noi, reprezentanţii, suntem în sarcina lui Wolfgang Ciliax, el însuşi ofiţer al Luftwaffe, deşi ca inginer nu face niciodată aluzie la gradul său. Este unul dintre proiectanţii-şefi ai Bestiei. Noi trei vom petrece mult timp împreună, cred. Ce plăcere.

În această dimineaţă, Ciliax ne-a luat pe Jack şi pe mine să facem turul Bestiei. Bineînţeles, nu ni s-a arătat nimic cu adevărat interesant, de genul „motor atomic” sau motoare „cu reacţie” care se zvonea că vor fi pornite pe unele dintre şarete. De fapt, Ciliax a arătat o rară modestie pentru un cercetător, după părerea mea, nelăsând să-i scape prea multe despre avionul pe care-l iubea.

Dar am fost uimiţi de puntea de zbor cât sala de recepţie a palatului Buckingham, cu munţi de telescriptoare şi un imens panou de navigaţie, condus de câteva dintre puţinele femei întâlnite la bord. Există saloane, o bibliotecă şi o sală de dans, iar în mod ostentativ chiar şi o mică piscină.

Ne-au însoţit şi alţi musafiri, majoritatea din clasele superioare ale naţiunilor europene ocupate. Eram urmaţi de o nervoasă echipă de filmare. Se spune că Leni Riefenstahl face un film despre spectaculoasa noastră călătorie, deşi ea în persoană nu se află la bord. Şi multe figuri sinistre care purtau uniformele negre ale SS. Presat de Jack Bovell, Ciliax insistă că *Goering* este un avion al Luftwaffe, iar SS nu are aici nicio autoritate.

Sub punţi, am stat de vorbă într-o cală cât Albert Hall. Ne-am minunat de grandioasele straturi acvifere de combustibil şi apă.

Şi am fost copleşiţi de pereţii interni transversali dubli şi de coca din oţel călit, gros de câţiva centimetri: niturile erau cât pumnul meu.

— Este cu adevărat un cuirasat pe cer, spuse Jack, mai degrabă în silă. Şi avea dreptate; originea acestui enorm *schlachtschiff* se află într-adevăr printre titanii mărilor, nu printre nişte zmee fragile cum e Spitfire-ul meu.

Jack Bovell are în jur de treizeci de ani, este scund şi îndesat – mai scund decât mine – duhneşte a fum de ţigară, pomadă şi coniac şi poartă o geacă de zbor ponosită, din piele, chiar şi la cină. Cred că este din Brooklyn. Este mai deştept decât pare, sunt sigură.

— A, da, bineînţeles este un *schlachtschiff*, spuse Ciliax, dar *Goering* este un avion experimental ale cărui scopuri principale sunt, unu, o demonstraţie de tehnologie, şi doi, o posibilitate ce trebuie explorată. *Goering* este prima navă din istoria omenirii capabilă să investigheze imensitatea Pacificului.

Obiceiul său de a face liste verbale spune multe despre Wolfgang Ciliax. Este destul de tânăr, poate puţin peste treizeci de ani, părul blond lins la spate şi ochelari cu lentile cât monedele de un penny.

— O posibilitate ce trebuie explorată, zise Jack cu acreală. Şi din acest motiv ne-aţi arătat blindajul?

Ciliax zâmbi. Desigur, acesta era motivul.

Fiecare non-german aflat la bordul acestui afurisit de avion este spion, mai mult sau mai puţin, inclusiv eu. Indiferent ce descoperim în legătură cu lumea în timpul încercării de a traversa Pacificul, noi, naţiunile neutre şi ocupate, vom primi o puternică demonstraţie a posibilităţilor tehnologice ale Reich-ului. Toţi ştiu că ăsta-i jocul. Dar Jack încalcă mereu regulile. Într-un fel, este un tip prea nerăbdător pentru sarcina primită.

Din întâmplare, Jack m-a măsurat din cap până în picioare când ne-am întâlnit, iar Ciliax, care nu este complet lipsit de viaţă, foloseşte fiecare ocazie să mă atingă pe mână sau să mă bată pe umăr. Jack însă pare cu nasul pe sus. Pentru el, sunt simbolul unei naţiuni de pacificatori, bănuiesc. Iar pentru Ciliax sunt teritoriul ce trebuie cucerit, probabil, ca Asia Centrală. Fără îndoială, în zilele care vor urma ne vom învinge tipologia naţională. Dar Bliss nu se va îndrăgosti la bordul *Reichsmarschall des Grossdeutschen Reiches Hermann Goering*,

nu cred una ca asta!

Ziua 3. Notă către sine: De urmărit un comentariu făcut de Ciliax despre „iloţii” care au grijă de motoarele atomice.

Aceste maşinării sunt închise între pereţii sigilaţi şi căptuşiţi cu plumb, şi nimeni nu are voie să intre sau să iasă – în orice caz, nu eu. Motoarele atomice sunt, bineînţeles, un punct de interes pentru noi, spionii. Înaintea acestui zbor, superiorul meu din RAF m-a informat despre planurile naziştilor de a dezvolta din aceeaşi tehnologie arme de o putere extraordinară. Poate există o colonie de robi *untermenschen*, slavi sau ţigani, captivi între acei pereţi, care au grijă de maşinăriile strălucitoare ce îi ucid încet-încet, în timp ce noi bem vin şi discutăm politică.

După-amiază, am stat într-unul dintre posturile de observare din burta Bestiei şi am transmis pentru BBC. Acesta e jobul meu oficial, de ochi şi urechi ai Angliei în timpul remarcabilei misiuni. Tot ne mai învârtim pe deasupra Germaniei, adică a Berlinului. Vasta activitate de reconstrucţie din ultimul deceniu este vizibilă chiar şi din aer. Oraşul a fost reconstruit în jurul unei reţele axiale de bulevarde, fiecare cu lăţimea de o sută de metri. Se zăresc uşor Arcul de Triumf, Piaţa Poporului şi Panteonul Armatei, care găzduieşte o coregrafie de milioane. Jack mormăie ceva despre „gigantomania infantilă”, dar trebuie să admiri viziunea naziştilor. Şi în timpul acesta avioanele de alimentare urcă spre noi, ca albinele spre o floare imensă…

Ziua 5. Astăzi, un prânz mai puţin plăcut. Era cât pe ce să ne prăbuşim.

Am trecut vechea graniţă dintre Germania şi Polonia, iar acum zburăm deasupra a ceea ce germanii numesc simplu „Ostland”, marea inimă a Asiei. Cu ajutorul lui Ciliax, am zărit noile colonii de oraşe fortificate, majoritatea ale soldaţilor germani veterani, plantate adânc în vechile teritorii sovietice. Acestea sunt înconjurate de proprietăţi imense, mai ales de ferme colective, *kolhoz*-uri, luate de la bolşevici. Acolo, fermierii trudesc şi plătesc birul coloniştilor germani.

Jack a bombănit şi a protestat, plângându-se în modul său american de pierderea libertăţii şi a drepturilor omului. Dar el nu înţelege.

— Rareori americanii înţeleg despre ce este vorba, zise Ciliax

cu un dispreţ foarte puţin ascuns. Acolo nu se duce un război pentru libertate, şi nici pentru teritoriu. Asia este arena unde se va desfăşura războiul final între rase, punctul culminant al unui milion de ani de evoluţie umană disparată. Aşa cum a scris Führerul, „Ce sarcină ne aşteaptă! În faţa noastră stau o sută de ani de satisfacţie şi voioşie.”

Trebuie să spun că Ciliax nu este prea convingător. La bază este inginer, cred. Dar cineva trebuie să muncească pentru cel care ţine biciul.

(Notă: De verificat sursa acelui citat din Hitler.)

De când am trecut de Germania, am fost însoţiţi de avioane de vânătoare, în special Messerschmitt-uri, care au zburat pe deasupra şi pe lângă noi, şi Jack Bovell şi cu mine ne-am uitat entuziaşti după tipuri şi variante noi. Şi am zărit avioane de vânătoare mai uşoare şi mai rapide trecând prin câmpul nostru vizual. Poate sunt acele avioane de vânătoare cu reacţie de care am citit, dar pe care nu le-am văzut niciodată de aproape. Cunosc o mulţime de superiori din RAF care regretă faptul că Războiul Ciudat s-a terminat în mai 1940, chiar şi numai pentru şansa pierdută de progres tehnic. Acest continent devastat este evident un creuzet pentru un asemenea progres. Jack şi cu mine ne-am lungit gâtul şi am bodogănit, dorind să vedem mai multe astfel de păsări exotice.

După aceea, a început spectacolul. Eram undeva deasupra Ucrainei.

Un avion de vânătoare a trecut vâjâind prin straturile noastre de escorte. A ţâşnit din pământ ca o artificie, urmat de o coloană de fum. M-am întrebat cu voce tare dacă nu cumva avea rachete prinse de coadă. Ciliax murmură ceva, intrigat.

Trebuie să înţelegi că stăteam în fotoliile dintr-un post de observaţie. Eu aveam chiar un pahar de coniac în mână. Nu era absolut niciun semn de pericol. Cu toate acestea, avionul-rachetă neobservat se apropia. Un huruit adânc făcea să-mi tremure coniacul; Bestia îşi schimba greoaie cursul.

— Dacă chestia aia ajunge la noi, am zis, putem să facem cu mâna către Sfântul Petru.

— Nu mai spune, zise Jack Bovell.

Ciliax tăcu.

După aceea, un proiectil lansat de artileria antiaeriană trecu pe lângă nasul avionului-rachetă, spulberându-i acoperişul de

deasupra cabinei. Avionul căzu şi asta a fost tot; nici măcar nu am văzut explozia, când s-a zdrobit de pământ.

Jack îşi umflă obrajii. Wolfgang Ciliax pocni din degete, pentru încă un rând de coniac.

Ne-am învârtit opt ore deasupra zonei unde a avut loc atentatul.

Ciliax ne-a dus pe mine şi pe Jack în cală. Bombele erau subţiri, din oţel negru şi albastru, perfect aerodinamice; păreau nişte „submarine verticale minuscule”, cum spuse Jack. Le poţi lansa şi de la şase mii de metri. Mi s-a părut un alt exemplu superb de tehnologie nazistă, dar Ciliax a zis că bombele sunt proiectate de englezi, făcute sub licenţă de Vickers Armstrong în Weybridge, proiectantul-şef fiind un tip pe nume Barnes Neville Wallis. „Sunt la fel de englezeşti ca şi motoarele Rolls-Royce Merlin care ţin *Goering*-ul *î*n aer”, mi-a zis Ciliax, ţintuindu-mă prin ochelarii săi, asigurându-se că înţeleg complicitatea. Cred însă că a fost mai mult iritat de faptul că cineva încercase să ridice mâna împotriva frumoasei sale maşinării.

În noaptea aceea, *Goering* a lansat bombă după bombă deasupra zonei de unde se părea că fusese lansat avionul-rachetă. Nu am nici cea mai mică idee dacă asaltul a avut succes sau nu. Echipa de filmare a înregistrat toate astea, în culori.

După lansarea bombelor, ne îndreptăm spre est, spre zorii zilei. Trebuie să încerc să dorm puţin…

Ziua 7. Am traversat deja China, care este subiectul unui program de colonizare al japonezilor, imaginea în oglindă a ceea ce pun la cale germanii, în Vest. Eurasia este un vast teatru de război, cucerire şi suferinţă, un teatru care porneşte de pe coasta Canalului Mânecii. În ce lume trăim!

În orice caz, acum am trecut de toate astea, o bucată apreciabilă din circumferinţa globului a fost deja parcursă cu succes. Escorta noastră s-a împuţinat. Ultimul convoi cu provizii a venit din partea japonezilor; Jack a ameninţat că aruncă masa de peşte crud prin trapa bombelor.

Iar acum, singuri, ne îndreptăm spre ţinta finală: Oceanul Pacific. Suntem atât de sus încât pielea sa argintie străluceşte, unduindu-se uşor, ca spinarea unui animal imens.

Lui Jack i-a venit rândul pe scaunul pilotului, la puntea de

comandă. După-amiază am primit permisiunea din partea lui Ciliax să urc acolo. Mi-era dor să mă joc la comenzi.

— Am o mică bănuială că mă pricep mai bine decât tine la manşă, i-am spus lui Jack.

Jack râse. Aşezat acolo, cu şapca lui ascuţită pe cap şi geaca de zbor sub o ţesătură de chingi, părea în largul lui pentru prima dată de când îl întâlnisem.

— Îndrăznesc să spun că ai dreptate. Dar Hans este mai bun decât noi.

— Hans?

Hans, după cum am aflat, este computerul de zbor al avionului. Hans poate pilota „singur" Bestia, chiar şi atunci când la manşă se află un om, el preluând majoritatea comenzilor.

— Cred că numele este o glumă a germanilor, spuse Jack. Vreo traducere la „hands off"[1].

M-am ghemuit lângă scaunul lui, privind afară, deasupra oceanului.

— Ce crezi că vom găsi acolo, Jack?

Jack, lipsit de imaginaţie, ridică din umeri.

— Doişpe mii de kilometri de ocean, apoi San Francisco.

— Atunci, cum explici faptul că nu a mai traversat nimeni Pacificul până acum?

— Curenţii marini, spuse el. Vânturile potrivnice. La naiba, nu ştiu.

Dar ştiam amândoi că povestea e mai complicată de-atât. Acesta e Misterul din Pacific.

Rasa umană a venit din Africa; aşa a spus Darwin. În Preistorie, ne-am răspândit spre nord şi spre est, prin Asia, până în Australia. După aceea, polinezienii au sărit din insulă în insulă. Au parcurs mii de kilometri, ajungând până în Hawaii cu topoarele lor din piatră şi bărcile scobite din trunchiuri de copaci.

Dar dincolo de acel punct, Pacificul i-a învins.

Şi în timpul acesta, alţii au mers spre vest, spre Americi. Nu ştie nimeni cum a venit primul „nativ" american din Africa; unii zic că a plutit din Congo la voia întâmplării, deşi mi se pare că există un strop de prejudecată rasială în acea teorie. Aşadar, când vikingii au traversat Atlanticul de Nord, au dat de nativii cu pielea neagră, iar când au ajuns portughezii, spaniolii şi englezii, aceştia au găsit o complicată economie de schimb, jumătate

norvegiană, jumătate africană, pe care au început să o extermine. Curând, europenii au ajuns pe Coasta de Vest a Americilor.

Dar dincolo de acel punct, Pacificul i-a învins.

— Aceasta-i întrebarea, i-am spus lui Jack. Pământul este o sferă. Îţi dai seama, de exemplu, după umbra curbată pe care o aruncă asupra Lunii în timpul unei eclipse.

— Desigur, zise Jack. Deci *ştim* că Pacificul nu poate avea mai mult de douăsprezece mii de kilometri lăţime.

— Da, dar exploratorii vestici, inclusiv Magellan şi căpitanul Cook, au ajuns foarte departe de coasta Americii. Mii de kilometri. Ştim că ar fi trebuit să găsească Hawaii, de exemplu. Şi din est, chinezii din Evul Mediu şi japonezii din istoria modernă au navigat cu mult dincolo de insulele polineziene. Puţini s-au întors. Cineva ar fi trebuit să reuşească până acum. Jack, *Pacificul este prea lat*. Iar acesta e misterul.

Jack pufni pe nas.

— Prostii, iubito, spuse el categoric. Mai rămâne să-mi vorbeşti de monştrii marini şi demonii din cer.

Dar acele vechi legende despre Pacific nu au fost încă desfiinţate, şi îmi dădeam seama că unii membri ai echipajului, cei care înţelegeau engleza, ne priveau circumspecţi.

Ziua 8. Serviciul de radiotelegrafie nu funcţionează; ultima dintre staţiile japoneze a dispărut şi pădurea noastră de stâlpi radiotelegrafici stă inutilă. Nu poţi să nu te simţi izolat.

Aşadar, noi trei, Ciliax, Jack şi cu mine, suntem atraşi unul spre celălalt, îngrămădiţi în cuşca noastră de metal ca oamenii preistorici. În seara aceasta avem o altă cină protocolară, în trei. Ostili unul altuia, bem prea mult şi vorbim prea mult.

— Bineînţeles, şopteşte Ciliax, zborul unui avion-rachetă durează doar câteva minute, şi este complet incontrolabil odată ce este aprins fitilul. Cineva de la sol a ştiut exact când trece *Goering* pe deasupra. Mă întreb cine le-o fi spus.

Dacă făcuse o aluzie la Jack sau la mine, Jack nu s-a prins.

— Cineva? Cine? În Asia, voi, naziştii, aveţi o mulţime de duşmani, Wolfie. Bolşevici, partizani. Voi şi japonezii o să vă întâlniţi şi o să vă atacaţi reciproc într-o zi…

— Sau poate au fost americanii, spuse încet Ciliax.

— De ce ar ataca America un obiectiv nazist?

— Datorită implicaţiilor strategice ale *Goering*-ului. Dacă reuşim să traversăm Pacificul? America s-a temut mult timp pentru vulnerabilitatea Coastei sale de Vest…

Jack miji ochii, dar nu se deranjă să îl contrazică.

În 1940, America se uita într-adevăr nervoasă peste umărul său, la expansiunea agresivă a japonezilor. Dar Pacificul s-a dovedit de netrecut, japonezii nu au venit, şi în timpul Războiului Ciudat America a rămas pe poziţii, alături de Anglia.

În aprilie 1940, Hitler a invadat Danemarca şi Norvegia, iar în mai a înconjurat Linia Maginot, pentru a zdrobi Franţa. Războaiele-fulger au creat panică în Cabinetul britanic. Prim-ministrul Chamberlain a fost dat afară pentru proasta gestionare a situaţiei de război.

Dar Hitler s-a oprit. Marea Nordului era frontiera lui, a spus; nu voia conflicte cu „verii săi anglo-saxoni”.

Churchill a respins categoric propunerile lui Hitler, continuând să lupte. Dar Lordul Halifax, ministrul de externe, a considerat acceptabile condiţiile lui Hitler. În timp ce Churchill s-a retras furios pe băncile din spate, „sperietoarea din pălărie” ajungea după o săptămână prim-ministru, iar după o lună încheia un armistiţiu.

Hitler şi-a putut canaliza întregile sale eforturi spre Est, şi până la Crăciunul din 1941 ocupase Moscova.

Toate astea s-au întâmplat, înţelegi, pentru că japonezii nu au fost în stare să reprezinte o ameninţare pentru americani. Dacă nu ar fi fost imposibil să traverseze Pacificul, atenţia Americii s-ar fi îndreptat poate spre vest, nu spre est. Şi fără puternicul sprijin de care ne-am bucurat din partea Americii, dacă Hitler nu ar fi fost impresionat să ofere o pace atât de generoasă în 1940 – dacă Hitler ar fi îndrăznit să atace Anglia – germanii s-ar fi trezit luptând pe două fronturi, de vest şi de est. Ar fi rezistat Rusia unui atac mai slăbit din partea naziştilor? Ar fi fost oare posibil ca Rusia, Anglia şi America să se alieze împotriva naziştilor, chiar şi împotriva japonezilor? *Ar fi fost câştigat războiul, în cele din urmă?*

Speculaţiile acestea sunt vorbe goale, desigur, subiecte de bârfă prin cârciumi. Dar înţelegi că, dacă Pacificul *ar fi fost* traversat, întregul rezultat al războiului cu germanii ar fi fost diferit, într-un fel sau altul. Şi din acest motiv *Goering*, un avion proiectat pentru a pune sub semnul întrebării invincibilitatea

oceanului, este cu adevărat o armă de o importanţă strategică.

Despre asta am discutat la prânz şi cină. Pierduţi în vasta arenă pustie a oceanului, ne alinăm cu intimitatea gâlcevilor noastre neînsemnate.

Ziua 10. Poate ar trebui să notez distanţele parcurse, şi nu timpul scurs.

Au trecut trei zile de când am lăsat în urmă Coasta de Est a Asiei. Deasupra mării, nestânjeniţi de avioanele de alimentare sau de lansări de bombe, zburăm cu o viteză constantă de două sute douăzeci de noduri. Doar în ultimele patruzeci şi opt de ore trebuie să fi străbătut vreo douăzeci de mii de kilometri.

Ar fi trebuit să traversăm *deja* oceanul. Ar fi trebuit să zburăm *deja* deasupra Americii. După reperele astronomice, parcă am zburat pur şi simplu în jurul unei planete sferice, de pe care America a fost ştearsă. Geometria cerului nu se potriveşte cu geometria Pământului.

Într-un fel, nu m-am aşteptat să dăm atât de repede peste acel mister. După zece zile de zbor, tot ne mai îmbrâncim pentru un loc la masă. Şi cu toate acestea, navigăm într-un mister atât de straniu încât puteam foarte bine să ne imaginăm că suntem pe Lună.

Încă nu l-am cunoscut pe căpitan, al cărui nume este, după cum mi s-a spus, Fassbender. Chiar şi aşa, pierduţi în mijlocul unui neant impenetrabil, barierele sociale dintre noi sunt la fel de rigide ca pereţii de oţel ai Bestiei.

Ziua 15. Azi, plimbare cu şareta. Ce distracţie! Am trecut peste un alt grup de insule, mai mare decât celelalte, ca nişte conuri întunecate, din bazalt, învăluite de vegetaţie şi recife bleu de corali. Observatorii înarmaţi cu binocluri şi telescoape au susţinut că au zărit ceva mişcare la marginile acestor fragmente împrăştiate de junglă. Prin urmare, căpitanul a ordonat să se coboare şaretele, în recunoaştere.

Eram patru în şareta noastră, eu, Jack, Ciliax şi un membru al echipajului care ne-a condus, un băieţandru bondoc pe nume Klaus, de care chiar mi-a plăcut. Amândoi nemţii aveau pistoale; eu şi Jack, nu. Şareta este un hidroavion cu aripi scurte şi groase, bine echipat pentru a ateriza pe spatele Bestiei; un şobolan afurisit.

Am zburat destul de jos, peste poieniţe unde leii alergau şi urşii imenşi mormăiau. Un fel de elefanţi, cu blană maronie şi colţi lungi, arcuiţi, s-au ridicat când am trecut, ca şi cum ar fi protestat faţă de huruitul motoarelor noastre.

— Isuse, spuse Jack. Ce n-aş da să fiu jos printre ei, cu o armă de vânătoare.

Eu şi Ciliax am fotografiat şi filmat, am luat notiţe şi ne-am înregistrat comentariile în reportofoane.

Şi ni s-a părut că vedem semne lăsate de oameni: pe plajă se ridicau fuioare de fum.

— Extraordinar, spuse Ciliax. Urşi de peşteră. Ceva ce seamănă cu nişte feline cu colţi-pumnal. *Mamuţi*. Este o faună nemaiîntâlnită în Europa sau America de la retragerea calotei glaciare.

— Ce s-a întâmplat cu aceste animale? întrebă Jack.

— Le-am vânat până la extincţie, am spus. Probabil.

— Cu ce, cu mitralierele?

Am dat din umeri.

— Topoarele din piatră şi săgeţile din silex au fost de-ajuns, la un moment dat.

— Aşadar, întrebă Jack direct, cum au ajuns *aici*?

— Nivelul mării creşte şi scade, spuse Ciliax. Când vine gheaţa, blochează apa lumii. Poate că este şi cazul acestui enorm ocean planetar. Poate că apele joase expun un teren care acum este scufundat, sau arhipelaguri de-a lungul cărora se poate pluti.

— Aşadar, în Epoca de Gheaţă, am spus eu, am vânat mamuţii şi speciile imense de leneşi, până le-am alungat de pe continent. Dar aceştia au continuat să fugă, şi câţiva dintre ei au ajuns pe o insulă sau alta, iar acum ei tot mai fug, îndreptându-se spre est. Şi în acest imens ocean, am gândit, era destul loc să tot fugi şi să fugi şi să fugi. Nimic nu trebuie să ajungă pe cale de dispariţie.

— Dar aici sunt oameni, arătă Jack. Am văzut focurile. Am zburat de-a lungul plajei. Am coborât deasupra unui fel de tabere, aşezată în jurul unei vetre. Oamenii, goi, au ieşit fugind din pădure când au auzit zgomotul făcut de noi – iar când ne-au văzut, majoritatea dintre ei au fugit înapoi. Dar am reuşit să îi vedem bine şi să facem fotografii.

Erau oameni, într-un fel. Aveau corpul scund şi îndesat, cu

pieptul larg şi fruntea osoasă. Cred că era evident pentru toţi ce anume erau, chiar şi pentru Jack.

— Neanderthalieni. Ciliax a spus-o primul; este un nume german. O altă specie de – mda, animale – pe care noi, oamenii, le-am gonit din Africa, Europa şi Asia.

— Nu par suficient de deştepţi pentru a nimici mamuţii, aşa cum am făcut noi, spuse Jack.

— Sau poate sunt *prea* deştepţi, am murmurat eu.

— Ce descoperire remarcabilă, spuse Ciliax. Relicve ale trecutului evolutiv, chiar în timp ce destinul evolutiv al omenirii se decide în inima Asiei!

Regulamentul interzicea aterizările. Şareta ne-a dus înapoi spre siguranţa de oţel a Bestiei, şi asta a fost tot.

Au trecut opt zile de când am traversat coasta Chinei. Am parcurs de atunci *şaizeci de mii* de kilometri. Poate nu ar trebui să ne surprindă atât de mult descoperirea unor asemenea fiare ciudate, a mamuţilor şi a urşilor de peşteră şi a sălbaticilor cu fruntea îngustă.

Şi totuşi mergem înainte. Ce mai urmează? Ce palpitant este totul!

Ziua 23. Astăzi, o groaznică furtună electrică.

Am zburat pe sub ce-a fost mai rău, cu motoarele zăngănind în timp ce fulgerele trosneau în jurul stâlpilor de radiotelegrafie. Poate că în acest ocean fără sfârşit există furtuni fără sfârşit – nu ştie nimeni, meteorologii noştri nu pot estima.

Dar am trecut de ea. Tehnicienii curajoşi s-au târât afară, spre baza aripilor, să verifice Bestia, să înlocuiască un stâlp sau doi, şi să îngrijească şaretele. Am vrut să-mi verific Spitfire-ul, dar, după cum se poate bănui, Ciliax nu mi-a dat voie. Cu toate acestea, Klaus mi-a examinat amabil bătrâna pasăre şi m-a asigurat că este OK.

Azi-noapte, Ciliax şi Jack Bovell s-au dat *amândoi* la mine, unul cu o hotărâre de fier, celălalt mai degrabă cu disperare.

Ziua 25. O zi destul de importantă.

Teoretic, micile noastre provizii de apă şi alimente trebuie să ajungă pentru cincizeci de zile. Prin urmare, astăzi, Ziua a douăzeci şi cincea, este punctul în care ar trebui să ne întoarcem. Şi totuşi, nu suntem deloc aproape de pământ, nu

suntem deloc aproape de dezlegarea marilor mistere ale Pacificului.

Căpitanul ne-a adunat în cel mai mare restaurant – *noi* fiind pasagerii şi ofiţerii superiori; fetele care spală vasele nu au fost reprezentate, şi nici iloţii, sufletele pierdute din compartimentul motorului atomic. Însuşi căpitanul, de pe puntea sa de zbor, ne-a vorbit doar prin difuzoare; încă nu i-am văzut faţa.

Am discutat dacă să continuăm misiunea. Şeful intendenţei ne-a informat cu privire la situaţia proviziilor noastre, apoi am dezbătut şi votat. Un vot dat pe un *schlachtschiff* nazist! Nu mă îndoiesc că Fassbender, căpitanul, luase deja o decizie, înainte de a ne aduna în sufrageria din stejar şlefuit. Dar încerca să ne ridice moralul – chiar se străduia să prevină viitoarele revolte. Cristofor Columb folosise aceleaşi tactici, mi-a spus Jack, când echipajul lui s-a simţit pierdut în mijlocul unui alt ocean nesfârşit.

Şi, precum Columb, căpitanul Fassbender a ieşit victorios. Continuăm, cu jumătate de raţie. Echipa de filmare a înregistrat tot, chiar dacă absolut *toţi*, cu gândul la mâncare, au votat pentru întoarcere.

Ziua 28. Azi am trecut de un alt grup de insule, un arhipelag destul de mare. Căpitanul Fassbender a ordonat o orbită de câteva ore, în timp ce şaretele au coborât să exploreze zona. Din micul meu grup, doar eu m-am obosit să cobor, cu prietenul meu, Klaus. Jack Bovell nu a răspuns când i-am bătut în uşa cabinei; nu l-am văzut toată ziua. Cred că a băut la greu.

Aşadar, eu şi Klaus am zburat deasupra pădurilor şi fâneţelor. Am zărit nişte animale exotice: *semănau* cu elefanţii şi bivolii şi rinocerii. Probabil forme arhaice, dintr-o eră mult mai îndepărtată decât Epoca de Gheaţă. Fosile vii! Am făcut veselă poze şi am luat notiţe, visându-mă cum îmi prezint însemnările în faţa Societăţii Geografice Regale, aşa cum a făcut Darwin la întoarcerea din voiajul cu *Beagle*.

După aceea, am văzut oameni. Erau goi, înalţi, supli, în poziţie verticală. Arătau mai „moderni”, dacă acesta e cuvântul potrivit, decât neanderthalienii cu fruntea colţuroasă pe care i-am văzut pe insulele mastodonţilor, cu mai multe zile în urmă. Totuşi, capul lor se retrăgea dinspre frunte; craniul lor rotund conţinea probabil puţină materie cenuşie, şi în ochii lor căprui, frumoşi,

nu se citea altceva decât uimire. Au fugit din calea noastră, ca şi celelalte animale ale savanei.

Poate că erau primitivi, dar se pare că urmau traseul hominizilor, spre est. Am mai făcut câteva poze.

Am început să dezvolt o teorie referitoare la natura lumii şi la suprafaţa oceanului deasupra căruia călătorim – sau mai degrabă la continuumul geometric în care se pare că suntem prinşi. Cred că Pacificul este o provocare nu doar pentru gândirea cartografică, ci şi pentru cea matematică. (Tocmai am recitit aceste fraze – ce pompos sună – fata de la Girton nu se dezminte!) Mai trebuie să o discut cu ceilalţi. Doar Wolfgang Ciliax are o şansă de a mă înţelege, cred. Prefer să fiu sigură pe mine înainte de a-l aborda.

Categoric, se impune o nouă teorie radicală despre acest ocean al nostru. Gândeşte-te! De la coasta Asiei, am călătorit deja suficient pentru a înconjura Pământul *aproape de cinci ori*, dacă nu ar fi existat această ciudăţenie, această Cută a Lumii.

Pacificul ne învinge, cred, ne zdrobeşte minţile cu imensitatea sa. După numai trei zile cu haleală pe jumătate, toţi bombăne la fel de zgomotos ca şi stomacul lor. Şi totuşi, mergem înainte…

Ziua 33. Mi-a luat douăzeci şi patru de ore să mă apuc de scris. După evenimentele de ieri, pare inutil să scriu despre asta. Curaj, Bliss! Indiferent cât de prost stau lucrurile, trebuie să te comporţi ca şi cum ele nu ar sta aşa, spunea întotdeauna mama mea, femeie stoică.

A început atunci când Jack Bovell, pentru a treia zi la rând, nu a ieşit din cabina sa. Pe o navă nu poţi să bei în mod necontrolat, nici măcar pe o navă ca aceasta. Şi nicio parte din *Goering*, nici măcar cabinele pasagerilor, nu pot scăpa de supravegherea atotputernicului căpitan. Aşa se face că Wolfgang Ciliax s-a dus cu o mână de oameni voinici, membri ai echipajului, la cabina lui Jack. La cererea lui Ciliax, i-am însoţit şi eu, în calitate de aşa-zis prieten al său la bordul acestui avion.

I-am privit pe nemţi spărgând uşa lui Jack. Acesta era beat, dar coerent şi agresiv. S-a luat de musculoşii din Luftwaffe şi în timp ce era ţinut de aceştia, Ciliax a ordonat o cercetare amănunţită a cabinei sale – „amănunţită” însemnând demontarea pieselor de mobilier şi a tavanului fals.

Ce-a urmat s-a întâmplat foarte repede. Mi-am dat seama de

mult.

Membrii echipajului au găsit un mic transmiţător radio, o cutie compactă din piele, plină de tuburi electronice şi fire. S-a dovedit că acesta a fost folosit de Jack pentru a atrage atenţia acelui avion-rachetă, când zburam deasupra Ucrainei. Aşadar, suspiciunile lui Ciliax au fost corecte. Sunt puţin dezamăgită de Jack; era ceva atât de *evident.* În orice caz, această descoperire a iscat multe ţipete, şi gorilele s-au repezit la Jack. Dar în timp ce făceau asta, Jack ridică mâna dreaptă, în care ţinea ceva care mi s-a părut a fi la început o grenadă, şi gorilele au dat înapoi.

Ciliax se întoarse spre mine, cu faţa întunecată ca un nor de furtună.

— Vorbeşte cu nebunul ăsta, sau ne omoară pe toţi.

Jack se înghesui în colţul cabinei sale devastate, cu faţa sângerând şi ţinând încă dispozitivul în mâna dreaptă ridicată.

— Bliss, gâfâi el. Îmi pare rău că ai ajuns în toată povestea asta.

— Am ajuns în povestea asta de cum am urcat la bord. Dacă vrei să te trezeşti, Wolfgang îţi poate aduce nişte cafea…

— Adrenalina şi o mamă de bătaie sunt remedii minunate la mahmureală.

— Atunci gândeşte-te la ce faci. Dacă dai drumul la chestia aia, indiferent ce-o fi, crezi că o să supravieţuieşti?

— Nu m-am aşteptat să supravieţuiesc nici când am chemat avionul ăla rusesc. Dar nu e vorba de mine, Bliss. Este o datorie.

Ciliax rânji.

— Preşedintele tău trebuie să fie tare disperat dacă nu a găsit altă cale de a se împotrivi Reich-ului decât prin atacuri sinucigaşe.

— Nu are nimic de-a face cu Truman sau administraţia sa, spuse Jack. Dacă va fi vreodată întrebat, va nega faptul că are vreo informaţie despre toate astea, şi va spune adevărul.

Ciliax nu era impresionat.

— Negare plauzibilă. Credeam că asta e invenţia SS-ului.

— Spune-mi de ce, Jack, am insistat eu.

Se uită la mine.

— Nu înţelegi? Ciliax a spus-o cu gura lui. Este vorba de strategiile globale, Bliss. Dacă reuşesc să traverseze Pacificul, germanii vor putea să ne lovească. Şi eu trebuie să împiedic asta.

— Dar vor mai fi şi alte *Goering*-uri, spuse Ciliax.

— Mda, dar cel puţin mai câştigăm timp, dacă se termină acum – dacă nu află nimeni – dacă Misterul mai persistă puţin. Cineva trebuie să doboare afurisita asta de Bestie. Un avion-rachetă nu a reuşit. Dar eu sunt Iona, înghiţit de balenă.

Râse, şi mi-am dat seama că era încă beat.

— Jack, nu! am strigat. În acelaşi timp, jumătate din gorilele germane s-au repezit asupra lui, iar ceilalţi, inclusiv Ciliax, s-au năpustit pe uşă afară.

Mă aşteptasem la o explozie în cabină. M-am făcut mică. Dar a fost doar o bubuitură înfundată, ca un tunet în depărtare. Puntea a început, încet, să se încline…

Ziua 34. Încă nu am murit.

Ne-am mai dumirit. Jack a sabotat principalele legături de control ale *Goering*-ului; dispozitivul pe care-l avea era un declanşator radio. Dar acesta nu prea a funcţionat; nu ne-am prăbuşit în mare. Tehnicienii s-au chinuit să stabilizeze altitudinea, şi chiar să ne menţină în zborul nostru spre est. Această balenă a aerului înoată încă în elementul său. Dar echipajul nu ştie încă dacă mai este sau nu dirijabilă – dacă vom mai putea să ne întoarcem cu ea acasă.

Şase oameni au murit, câţiva membri ai echipajul pe puntea de zbor, doi tehnicieni în timp ce încercau să facă reparaţii afară. Şi Jack, desigur. Aproape omorât în bătaie, a fost adus în faţa unei instanţe sumare conduse de căpitan. După aceea, Fassbender l-a încredinţat echipajului. L-au spânzurat în cală, apoi, când încă nu-şi dăduse ultima suflare, l-au înjunghiat şi l-au aruncat în mare.

Nu ştiu ce a înţeles Ciliax din toate astea. A spus că acestor piloţi banali le lipseşte inventivitatea celor din SS, cărora fusese silit să îl predea pe Jack. Ciliax are un miez de decenţă umană, cred.

Aşadar, zburăm în continuare. Inginerii muncesc din greu, în schimburi, în măruntaiele împrăştiate ale *Goering*-ului. Am mai multă încredere în ingineri decât în zei sau himere, preoţi sau politicieni. Dar nu cred că voi mai vedea Anglia vreodată. Iată. Am scris-o, deci trebuie să fie adevărat. Mă întreb ce creaturi marine ciudate se înfruptă din carnea lui Jack…

Ziua 50. O altă cifră rotundă, o altă piatră inutilă de hotar.

Estimez că am călătorit o distanţă egală cu cea de la Pământ la Lună. Gândeşte-te! Poate că într-un alt univers, geniul german al tehnologiei ar fi dus oamenii într-un astfel de voiaj epic, şi nu într-o asemenea călătorie inutilă.

Trecem în continuare peste grupuri şi lanţuri de insule. Ieri, pe una dintre insule, acoperită de o junglă neatinsă de ferigi imense, ca nişte pene, am zărit animale exotice alergând în turme, sau privind suspicioase trecerea noastră. Gândeşte-te la păsări care nu zboară, masive, înalte şi cu o nervozitate aviară; la răbdarea imensă, reptiliană, a unui crocodil; combină cele două aspecte şi o să înţelegi ce am văzut.

Cum au murit dinozaurii? A fost un imens episod vulcanic, o cometă sau alt foc venit din cer, o ciumă fatală, vreo slăbiciune inerentă rasei reptiliene? Indiferent de cauză, se pare că oricât este de dramatic dezastrul care caută să te doboare, există mereu un loc în care să fugi. Poate că pe acest pământ pliat al nostru *nicio* specie nu a dispărut vreodată. Ce gând minunat!

Dar dacă *erau* dinozauri pe acea insulă, asta nu vom afla niciodată. Avionul nu se mai opreşte să orbiteze, pentru că nu poate; şaretele nu mai coboară să investigheze brontozauri. Şi ne avântăm spre est, tot mai departe deasupra oceanului, tot mai adânc în trecut, dincolo chiar şi de dinozauri.

Viaţa mea socială a fost un pic dificilă zilele astea.

Întrucât am rămas fără apă şi hrană, comunitatea noastră aeriană se dezintegrează în bisericuţe. Baronii Apei negociază cu împăraţii Cantinei, altfel pornesc la război pentru o conductă găurită. Din când în când, aud declaraţiile invizibilului căpitan Fassbender, dar nu sunt sigură ce putere mai are cuvântul său. Au existat zvonuri despre o lovitură dată de ofiţerii SS. Echipa de filmare nu înregistrează nimic din toate astea. Moralul lor a cedat primul, bieţii mieluşei.

Ultima dată când l-am văzut pe Wolfgang Ciliax a fost cu zece zile în urmă. Era subtil şi viclean; am avut impresia clară că voia să intru într-un soi de harem. Femeile sunt marfa cea mai rară pe nava asta. Femeile şi ţigările. Îţi dai seama ce repede l-am expediat!

Dorm în încăperi baricadate. În măruntaiele Bestiei am provizii de mâncare şi apă, ţigări şi băutură pe care le folosesc la nevoie ca monedă de schimb. Stau deoparte de războaiele

mărunte, care într-un fel sau altul se rezolvă singure.

O dată a trebuit să mă paraşutez deasupra Malaysiei, şi am supravieţuit o săptămână până am ajuns la un post al armatei. Acum este acelaşi lucru. Ca şi la facultate, de fapt. Ce amuzant!

Nota editorului: Urmează mai multe însemnări fragmentate. Unele sunt nedatate, altele conţin doar notiţe matematice sau desene geometrice. A se vedea publicaţia completă care va apărea în curând, *Analele Psihiatriei*.

Ziua 365. Un an, Dumnezeule! Un an întreg, dacă am numărat corect, deşi calendarul este inutil de vreme ce ne-am rotit de atâtea ori în jurul acestui pământ acvatic – sau aşa se pare. Şi dacă biata Bestie se mişcă încă la viteza ei normală, înseamnă că am călătorit trei milioane de kilometri. *Trei milioane*. Şi tot nici urmă de America!

Cred că sunt singură acum. Singură, cu excepţia lui Hans cel electronic şi poate a şobolanului ciudat.

Mâncarea s-a terminat de mult, în afară de proviziile mele. Războiul dintre Führerii Conservelor de Porc şi Ţarii Prafului de Ouă a devenit treptat din ce în ce mai fragmentat, până când un tip s-a repezit la altul pentru un muc de ţigară. Alţii au scăpat totuşi în şaretele care au coborât învârtindu-se spre câte o insulă pierdută. Klaus a fost unul dintre ei. Sper să supravieţuiască; de ce nu? Poate că o expediţie viitoare, mai bine echipată decât a noastră, îi va găsi pe descendenţii lor.

Bestia e acum scobită de tot, arsă în mare parte, fără alţi locuitori în afară de mine. Am explorat-o de la un capăt la celălalt, căutând urme de mâncare şi apă. Singurul loc pe care nu l-am investigat este cala sigilată a motorului atomic. Indiferent ce supravieţuieşte acolo, nu a ieşit până acum la lumină.

Totuşi, motorul merge în continuare. Paletele Merlinilor încă se învârt. Chiar şi încălzirea funcţionează. Trebuie să menţionez că, indiferent cât de urât ne-am comportat noi, oamenii fragili, *Reichsmarschall des Grossdeutschen Reiches Hermann Goering* şi-a îndeplinit misiunea fără cusur.

Dar nu poate continua la nesfârşit. Prin urmare, am hotărât să-mi pun lucrurile în ordine, începând cu pălăvrăgeala mea geometrică. Am depus un raport complet – cu ecuaţii, adică –

într-un dulap separat. Aceste însemnări de jurnal sunt destinate cititorului mai puţin matematic; de exemplu, mamei mele (sunt pentru tine, mami! – ştiu că vei vrea să afli ce s-a întâmplat cu mine).

Cu Dumnezeu înainte, dacă vrei. Mergând tot mai departe, fără să se întrevadă capătul călătoriei noastre, am fost obligată să iau în considerare posibilitatea de a nu *exista* vreun capăt – şi, după cum se pare, Pacificul nu este doar anormal de vast, ci şi, într-un fel, *infinit*. Cum e posibil?

Cel mai mare geometru al nostru a fost Euclid. Ai auzit de el, nu-i aşa? A redus toată geometria plană la doar cinci axiome, din care se poate deriva toată acea menajerie de teoreme şi corolare cu care se chinuie elevii de atunci încoace.

Şi nici măcar Euclid nu a fost mulţumit de a cincea axiomă, care sună cam aşa: *Liniile paralele nu se întâlnesc niciodată*. Pare atât de evident, încât nu mai este nevoie de explicaţii, două linii perpendiculare pe o a treia, ca şinele de tren, nu se întâlnesc niciodată. Pe un plan perfect, infinit. Dar pe suprafaţa curbată a Pământului s-ar întâlni: gândeşte-te la liniile de longitudine care converg la poli. Şi *dacă spaţiul însuşi este curbat*, liniile „paralele” se pot întâlni – sau pot fi divergente, ceea ce este la fel de surprinzător. Dacă permitem slăbirea în acest fel a axiomei lui Euclid, deschidem o uşă către ceea ce fără imaginaţie numim „geometriile neeuclidiene”. Îţi dau un nume: Bernhard Riemann. Einstein i-a furat munca atunci când a dezvoltat teoria relativităţii.

Într-o geometrie neeuclidiană, poţi avea tot felul de efecte ciudate. Circumferinţa unui cerc poate fi mai mult sau mai puţin „pi” înmulţit cu diametrul său. Poţi chiar să cuprinzi o arie infinită într-o circumferinţă finită: pentru că, vezi tu, linia care uneşte două puncte se micşorează pe măsură ce liniile paralele converg. Îţi mai dau un nume: Henri Poincaré.

Cred că îţi dai seama încotro bat. Se pare că micul nostru glob este un obiect neeuclidian. Geometria lui este *hiperbolică*. Are o rază finită – aşa cum poţi vedea dacă îi priveşti umbra proiectată pe Lună – dar o suprafaţă infinită, aşa cum am descoperit noi, de pe *Goering*. Efectiv, Pământul are o Cută. Pe măsură ce înaintez în Cută, devin tot mai mică şi mai mică, văzută de afară – dar eu mă *simt* aceeaşi Bliss dintotdeauna, şi este destul loc pentru mine.

Pare ciudat – ca să mă exprim în termeni moderaţi! Dar de ce trebuie să ne imaginăm că geometria simplă a unei portocale, de exemplu, se aplică şi unui obiect atât de mare, precum o planetă?

Bineînţeles, este doar un model matematic care se potriveşte observaţiilor; poate sau nu să fie decisiv. Şi multe întrebări rămân deschise, precum efectele astronomice, şi natura gravitaţiei într-o lume infinită. Las aceste subiecte ca exerciţiu pentru cititor.

Cineva s-ar putea întreba care e diferenţa pentru noi, simpli muritori. Dar cu siguranţă geografia ne influenţează destinul. Dacă Pacificul s-ar fi putut traversa în Epoca de Piatră, poate printr-un pod de uscat, primii locuitori ai Americii ar fi fost asiaticii, nu africanii care au trecut Atlanticul. Şi cu siguranţă, în secolul nostru, dacă Pacificul ar fi fost suficient de mic pentru ca America şi Japonia să se ciocnească una de cealaltă, războiul îndurat în ultimul deceniu ar fi fost altul.

În plus – ce amuzant să te trezeşti trăind pe o planetă atât de deosebită, o Lume cu o Cută! Nu crezi?...

Dată necunoscută. Scuze, am renunţat să mai număr. Totuşi, nu a trecut prea mult de la ultima însemnare.

Am pus ordine în lucruri, acum sar din navă. De ce?

Punctul unu: Am mâncat toată mâncarea. Mai puţin conservele de porc, fireşte.

Punctul doi: Cred că se termină lumea, sau cel puţin lumea în care pot trăi. Nu am mai văzut de mult timp un mastodont sau un dinozaur. Încă mai trec peste grupuri de insule, dar acum sunt nelocuite şi acoperite de un nămol purpuriu şi de un fel de alge. Într-adevăr, foarte vechi, fără îndoială.

Şi în faţa mea, lucrurile se schimbă iar. Cerul pare verzui, şi mă întreb dacă mă apropii de un loc sau un timp unde se termină oxigenul. Mă trezesc noaptea respirând greu, dar, desigur, poate sunt doar nişte coşmaruri.

În orice caz, e timpul să sar. Pentru mine este capăt de linie, nu neapărat şi pentru *Goering*. Cred că am găsit un mod de a repara echipamentul de pe puntea de zbor: nu este suficient pentru a face nava manevrabilă din nou, dar cel puţin suficient pentru a o întoarce şi trimite înapoi de unde a venit, sub comanda lui Hans. Nu ştiu cât mai poate zbura. Merlinii au fost

întăriţi cu lubrifianţi şi rulmenţi pentru o durată mai mare de funcţionare, dar desigur, nu mai este niciun inginer care să aibă grijă de ei. Dacă Merlinii rezistă, *Goering*-ul ar putea apărea într-o zi lângă Piccadilly Circus, bănuiesc, şi ce privelişte va fi. Bineînţeles, nu ştiu cum va putea fi oprit, dar las asta drept un alt exerciţiu pentru tine, cititorule.

Cât despre mine, intenţionez să iau Spit-ul. Nu a mai zburat din Ziua 1, şi din câte îmi dau seama este ca nou. Aş putea zbura spre una dintre acele stânci din mare, acoperite cu nămol.

Sau aş putea zbura spre ceva ce am zărit la orizont, sub cerul verzui. *Lumini*. Un oraş? Uman nu e, cu siguranţă, dar cine ştie ce ne aşteaptă pe partea cealaltă a Cutei Lumii?

Ce trebuie să mai spun înainte de a pleca?

Sper că nu suntem ultimii care trec pe aici. Sper că următorii care vor veni, spre deosebire de noi, vor veni cu gânduri de pace.

Mami, să-mi hrăneşti pisicile. Îmi pare rău pentru lipsa nepoţilor. Bea va trebui să completeze această lipsă (scuze, surioară!).

Destul, să nu ud foile cu apă sărată. Aici Bliss Sterling, reporteriţa de la BBC, predau legătura!

Nota editorului: Aici se încheie manuscrisul. Găsit între pereţii etanşi de compartimentare, rămâne singura înregistrare scrisă a călătoriei făcute de *Goering*, care s-a păstrat la bordul epavei. Niciun material filmat sau înregistrat pe bandă nu a fost recuperat. Jurnalul este publicat în memoria domnişoarei Sterling. Cu toate acestea, întrucât domnişoara Sterling a fost angajată de BBC şi Societatea Geografică Regală în mod expres pentru a relata expediţia din Pacific, toate aceste materiale au DREPTURI DE AUTOR rezervate de British Broadcasting Conglomerate MCMLII. Semnat PETER CARINHALL, Comitetul de Conducere, BBC.

Lucius Shepard
Permisia
(„R & R”, 1986)

Traducere de Laura Bocancios

I

Unul dintre noile elicoptere militare Sikorsky, aparţinând Primei Divizii Aeriene şi având pictate pe aripă cuvintele *Şoapta Morţii*, îi transportă pe Mingolla, Gilbey şi Baylor de la Ferma Furnicii la San Francisco de Juticlan, un orăşel situat în interiorul zonei verzi, care, pe cele mai recente hărţi, era denumită Guatemala Liberă. La est de această zonă verde se afla o fâşie galbenă, nedenumită, de la graniţa mexicană până la Caraibi. Ferma Furnicii era o bază militară de artilerie de la marginea fâşiei galbene şi acela era locul de unde Mingolla – specialist în artilerie, la cei douăzeci şi unu de ani neîmpliniţi – arunca obuze într-o zonă pe care hărţile o înfăţişau în repere terestre albe şi negre. Şi din acest motiv se considera adesea implicat într-o luptă de protejare a lumii de culorile primare.

Mingolla şi camarazii săi ar fi putut să-şi facă perioada de permisie la Río sau Caracas, dar observaseră că militarii care vizitau aceste oraşe aveau tendinţa de a deveni, la întoarcere, din ce în ce mai indolenţi. De aici înţeleseseră că şansele de a sfârşi ca victimă de război erau cu atât mai mari cu cât perioada de odihnă şi relaxare era mai exuberantă, aşa că optau întotdeauna pentru distracţiile mai mărunte ale oraşelor din Guatemala. Nu se putea spune că erau tocmai prieteni: aveau puţine în comun şi, în împrejurări diferite, ar fi putut la fel de bine să fie duşmani. Dar faptul că-şi făceau permisia împreună devenise pentru ei un ritual al supravieţuirii şi, odată ajunşi în oraşul ales, mergeau fiecare pe drumul său şi îşi săvârşeau mai departe ritualurile. Întrucât cei trei supravieţuiseră deja atât de mult, considerau că, dacă vor continua să îndeplinească aceleaşi ritualuri, îşi vor termina misiunea nevătămaţi. Nu-şi împărtăşiseră niciodată această credinţă unul altuia, vorbind despre ea doar tangenţial – făcea şi asta parte din ceremonial – şi, dacă credinţa lor ar fi fost pusă în discuţie, ar fi recunoscut că era iraţională, subliniind totuşi că natura ciudată a războiului o

întărise.

Elicopterul militar ateriză la o bază aeriană amplasată la un kilometru jumătate vest de oraş, o fâşie de beton îngrădită în trei laturi de cazărmi şi birouri, cu jungla răsărind în spate. În mijlocul fâşiei, un alt Sikorsky exersa decolări şi aterizări – o libelulă beată, în culori de camuflaj – şi alte două planau deasupra, ca doi părinţi îngrijoraţi. Când Mingolla sări afară, o adiere de vânt îi fâlfâi cămaşa. Purta haine civile pentru prima dată de săptămâni în şir şi i se păreau uşoare în comparaţie cu echipamentul militar. Privi agitat de jur împrejur, parcă aşteptându-se ca un duşman nevăzut să profite de lipsa lui de apărare. Câţiva mecanici stăteau tolăniţi la umbra unui elicopter a cărui carlingă fusese distrusă, lăsând să atârne bucăţi de plastic, curbate ca nişte gheare, din metalul carbonizat. Jeepuri pline de praf se învârteau încoace şi-ncolo între clădiri; vreo doi locotenenţi scrobiţi se îndreptau glonţ către un stivuitor pe care erau aşezate cufere de aluminiu. Soarele după-amiezii revărsa sclipiri pe falţurile şi pe mânerele cuferelor şi, prin aburul căldurii, barăcile înşirate în depărtare se unduiau ca nişte valuri pe o mare agitată, verde-maronie. Disonanţa scenei – acel amestec de respingător şi banal care te făcea să te întrebi ce nu e-n ordine cu imaginea asta – îi provocă lui Mingolla o strângere de inimă. Mâna stângă îi tremura şi lumina strălucea parcă mai puternic, făcându-l să se simtă slăbit şi confuz. Se sprijini de turela elicopterului, să-şi recapete echilibrul. Sus, departe, dârele avioanelor se destrămau în înaltul albastru al cerului. XL-16, plecate să bombardeze Nicaragua. Le urmări cu privirea, cu un soi de dorinţă, ciulind urechea la motoarele lor, dar auzi numai şoapta tipică a elicopterelor Sikorsky.

Gilbey săltă prin trapa ce ducea la puntea computerelor din spatele carlingii. Îşi şterse praful imaginar de pe blugi, se apropie alene de Mingolla şi rămase cu mâinile în şolduri: un puşti scund, musculos, căruia părul blond, tuns periuţă şi gura bosumflată îi dădeau aerul unui copil ţâfnos. Baylor îşi iţi capul prin trapă şi cercetă neliniştit orizontul. Apoi sări şi el. Era înalt şi osos, cu vreo doi ani mai mare decât Mingolla, cu părul negru şi lins, pielea măslinie, acneică şi trăsături atât de ascuţite, încât păreau cioplite. Puse mâna pe fuzelajul elicopterului, dar, aproape instantaneu, observând că atingea învăpăiata literă „ş” de la *Şoapta Morţii*, şi-o retrase ca ars. Cu trei zile în urmă, la

Ferma Furnicii avusese loc un asalt general şi Baylor nu-şi revenise încă. Nici Mingolla. Era greu de spus dacă Gilbey fusese afectat sau nu.

Unul dintre piloţii elicopterului Sikorsky crăpă uşa cabinei.

— Puteţi să prindeţi cu toţii un loc până la Frisco, la PX, spuse el, cu glasul înăbuşit de protuberanţa neagră a vizetei.

Soarele arunca o sclipire albă pe vizeta pilotului, dând impresia că înăuntrul căştii se afla o noapte cu o singură stea.

— Unde este PX? întrebă Gilbey.

Pilotul spuse ceva prea înăbuşit ca să fie auzit.

— Ce? insistă Gilbey.

Din nou, răspunsul pilotului fu înăbuşit, şi Gilbey se enervă.

— Scoate-ţi tâmpenia aia! strigă el.

— Asta? întrebă pilotul, arătând spre cască. De ce?

— Ca să aud ce naiba spui.

— Văd că auzi acum, nu-i aşa?

— OK, spuse Gilbey, cu încordare în glas. Unde e blestematul de PX?

Răspunsul pilotului fu neinteligibil, masca lui fără chip îl privea pe Gilbey cu o intenţie de nepătruns.

Îşi ridică pumnul strâns.

— Scoate-ţi porcăria aia!

— Nu se poate, soldat, spuse copilotul, aplecându-se, astfel că două bule negre erau acum aproape una lângă alta. Astea-s nişte şmecherii – îşi bătu cu palma casca –, au microcircuite care ne transmit porcării în ochi. Afectează nervul optic. Ne face să-i vedem pe fasolari chiar şi când sunt camuflaţi. Cu cât le purtăm mai mult, cu atât vedem mai bine.

Baylor râse nervos, iar Gilbey spuse:

— Baliverne!

Mingolla presupuse, fireşte, că piloţii îşi râdeau de Gilbey sau, dacă nu, refuzul lor de a-şi scoate căştile se trăgea dintr-o superstiţie, poate dintr-o credinţă amăgitoare că respectivele căşti le confereau cu adevărat puteri deosebite. Dar, având în vedere că se aflau într-un război în care erau prescrise droguri de luptă şi în care persoanele cu puteri extrasenzoriale prevedeau mişcările inamicului, orice era posibil, chiar şi microcircuite care îmbunătăţeau capacitatea vizuală.

— Oricum, nu vrei să ne vezi, spuse primul pilot. Razele ne distrug feţele. Suntem deformaţi.

— Desigur, s-ar putea să nu observi schimbările, interveni cel de-al doilea pilot. Multă lume nu le observă. Dar dacă le-ai observa, te-ar întoarce pe dos.

Imaginându-şi diformităţile piloţilor, Mingolla simţi cum un frison de greaţă îi urcă din stomac. Gilbey, în schimb, nu credea o iotă.

— Mă credeţi tâmpit? strigă el, înroşindu-se.

— Nu, zise primul pilot. *Vedem* că nu eşti tâmpit. Noi vedem o grămadă de chestii pe care alţii nu le pot vedea, datorită razelor.

— Tot felul de chestii ciudate, se vârî al doilea pilot. Cum ar fi sufletele.

— Fantome.

— Chiar şi viitorul.

— Viitorul e punctul nostru forte, spuse primul pilot. Dacă voi, băieţi, vreţi să ştiţi ce vă aşteaptă, vă spunem.

Clătinară din cap la unison, cu strălucirea soarelui alunecând peste ambele căşti: doi roboţi malefici conectaţi la acelaşi program.

Gilbey se năpusti către uşa cabinei. Primul pilot o trânti şi Gilbey lovi plasticul cu pumnul, înjurând cât îl ţinea gura. Copilotul lovi un buton de pe consola de control şi, o clipă mai târziu, glasul lui amplificat bubui:

— Treceţi direct pe lângă stivuitorul ăla, până ce daţi de barăci. Veţi ajunge exact la PX.

Mingolla şi Baylor se luptară amândoi să-l târască pe Gilbey de lângă Sikorsky, iar acesta continuă să ţipe până când ajunseră lângă stivuitorul încărcat de cufere, o comoară gigantică de enorme lingouri de argint. Apoi Gilbey se potoli şi-şi plecă ochii. Tratară cu un caporal din faţa PX-ului şi, în timp ce jeepul bâzâia pe trotuar, Mingolla aruncă o privire către elicopterul Sikorsky care îi transportase. Cei doi piloţi întinseseră o prelată pe jos, se dezbrăcaseră în pantaloni scurţi şi făceau plajă. Dar nu-şi scoseseră căştile. Strania juxtapunere a trupurilor bronzate cu acele capete negre, lucioase, îl tulbură, evocându-i un film vechi, în care un tip intrase într-un teleportor împreună cu o muscă şi se pomenise cu capul muştei pe umeri. Poate, gândi el, aşa erau şi căştile, imposibil de scos. Poate că războiul devenise într-atât de straniu.

Caporalul observă că Mingolla se uită lung la piloţi şi începu

să râdă în gura mare:

— Tipii ăia, spuse el, cu tonul energic al unuia care ştie despre ce vorbeşte, sunt nebuni de legat!

Cu şase ani în urmă, San Francisco de Juticlan fusese un pâlc de colibe de stuf şi construcţii de beton risipite prin frunzişul de palmieri şi bananieri, pe malul estic al lui Río Dulce, la confluenţa râului şi a drumului prunduit ce făcea legătura cu autostrada panamericană, însă de atunci ajunsese să ocupe porţiuni însemnate de teren, pe ambele maluri, sporise cu o duzină de baruri şi bordeluri – cuburi de stuc pictate în toate culorile curcubeului, cu un bestiar fantastic de firme luminoase montate în vârful acoperişurilor de tablă. Dragoni, unicorni, păsări-de-foc, centauri. Caporalul îi spuse lui Mingolla că semnele luminoase nu erau reclame, ci semne de distincţie codificate. De pildă, din reprezentarea unui tigru roşu, înaripat, înconjurat de crini verzi şi cruci albastre, puteai deduce că proprietarul este bogat, membru al unei societăţi secrete catolice şi ambivalent faţă de politicile guvernului. Vechile panouri erau demontate în mod constant şi, în locul lor, erau ridicate altele mai mari, mai bogat ornamentate, ca mărturie a sporirii profiturilor, iar acest război de lumini şi imagini era adecvat locului şi timpului, căci San Francisco de Juticlan era nu atât un oraş, cât un simptom al războiului. Deşi noaptea cerul era strălucitor, jos, oraşul era sărăcăcios şi sordid. Câini vagabonzi umblau după hrană în grămezile de gunoi, târfe versate scuipau de la ferestre şi, după spusele caporalului, nu era un lucru neobişnuit să te împiedici de o victimă a găştilor de copii abandonaţi, care îşi duceau traiul la marginea junglei. Străzi înguste de pământ roşiatic se întretăiau printre baruri, aşternute cu un covor de cutii turtite de conserve, fecale şi sticle sparte. La fiecare colţ cerşeau refugiaţi, etalându-şi arsurile şi rănile de gloanţe. Multe dintre clădiri fuseseră ridicate cu atâta grabă, încât zidurile erau într-o rână, acoperişurile prăvălite, astfel că umbrele lor păreau zigzaguri exagerate, desprinse parcă din lucrarea unui artist psihopat, care a dat expresie vizuală unui atotcuprinzător curent subteran de tensiune. Cu toate acestea, pe măsură ce înainta, Mingolla se simţea în largul lui, aproape fericit. Buna lui dispoziţie se datora în parte presimţirii că va fi o permisie pe cinste (învăţase să se încreadă în presimţirile sale); dar, în principal, era o dovadă a

faptului că un orăşel ca acesta devenise pentru el un fel de viaţă de apoi, o recompensă pentru perioada aspră de existenţă pe care o îndurase.

Caporalul îi lăsă lângă o drogherie, de unde Mingolla cumpără o cutie de corespondenţă, iar apoi se opriră să bea ceva la Clubul Demonio, un local micuţ, ai cărui pereţi văruiţi în alb străluceau într-o palidă fosforescenţă în lumina becurilor purpurii ce atârnau din tavan, ca nişte fructe radioactive. Clubul era înţesat de soldaţi şi târfe, majoritatea stând la mesele din jurul ringului de dans, nu mai spaţios decât o saltea de dimensiuni mari. Două cupluri se legănau pe ritmul unei balade ce ţâşnea dintr-un tonomat protejat cu gard de sârmă şi scânduri groase. Valuri de fum de ţigară rătăceau deasupra lor cu lentoarea apei de pe fundul oceanului. Unii dintre soldaţi îşi asaltau târfele, şi una dintre ele încerca să şterpelească portofelul unui soldat care era pe cale să leşine; târfa îşi mişca mâna printre picioarele lui, îndemnându-l să-şi împingă şoldurile în faţă, iar când soldatul făcu asta, scotoci cu cealaltă mână după portofelul vârât în buzunarul din spate al blugilor strâmţi. Însă atmosfera generală era de apatie, de plictiseală, de parcă lumina obscură şi muzica siropoasă ar fi îngroşat aerul, ar fi împotmolit mişcările. Mingolla se aşeză lângă bar. Barmanul îi aruncă o privire întrebătoare, cu pupilele dilatându-se de reflexe purpurii, iar Mingolla spuse:

— Bere.

— Hei, uite acolo!

Gilbey se strecură pe un scaun alăturat şi arătă cu degetul către o târfă de la capătul tejghelei. Avea fusta ridicată până pe coapsă, iar sânii, judecând după forma şi rotunjimea lor, erau, probabil, rezultatul unei operaţii plastice.

— Drăguţ, zise Mingolla, indiferent.

Barmanul îi aşeză o sticlă de bere în faţă, şi Mingolla luă o duşcă; era acră, apoasă, ca un distilat al aerului stătut.

Baylor se prăbuşi pe taburetul de lângă Gilbey şi îşi îngropă faţa în mâini. Gilbey îi spuse ceva ce Mingolla nu reuşi să audă, iar Baylor îşi înălţă capul.

— Eu nu mă mai întorc, spuse el.

— O, Isuse, zise Gilbey. Nu începe iar cu tâmpeniile.

În lumina obscură, ochii lui Baylor erau încărcaţi de umbre. Privirea i se fixă asupra lui Mingolla.

— Data viitoare nu mai scăpăm, zise el. Ar trebui să mergem în josul râului. În Livingston există vase care te duc în Panama.

— Panama! pufni Gilbey. Nu-i nimic pe-acolo, în afară de alţi şi alţi fasolari.

— O să fim în siguranţă la Fermă, sugeră Mingolla. Dacă situaţia devine prea dură, ne retragem.

— *Prea dură*? se înfurie Baylor, şi o venă îi pulsă pe frunte. Ce dracu' numeşti tu *prea dur?*

— Las-o baltă! i-o tăie Gilbey, şi săltă din scaun. Ocupă-te tu de el, amice, i se adresă lui Mingolla. Eu mă duc să mă urc pe Muntele Silicon, îi spuse, arătând către târfa cu sânii mari.

— Ora nouă. La PX. În regulă?

Gilbey zise „îhî" şi se îndepărtă. Baylor se mută pe scaunul lui şi se aplecă mai aproape de Mingolla:

— Tu ştii că am dreptate, şopti el precipitat. De data asta aproape că ne-au venit de hac.

— Divizia aeriană se descurcă, spuse Mingolla, făcând pe nonşalantul.

Deschise cutia de corespondenţă şi scoase un stilou din buzunarul cămăşii.

— Ştii că am dreptate, repetă Baylor.

Mingolla îşi lovi uşurel stiloul de buze, prefăcându-se neatent.

— Divizia aeriană! hohoti Baylor deznădăjduit. Divizia aeriană n-o să facă nimic!

— Ce-ar fi să vorbeşti pe un ton mai aşezat? sugeră Mingolla. Vezi dacă n-au ceva Prowler la tonomat.

— La naiba! Baylor îl apucă de încheietură. Nu pricepi, omule? Porcăria asta nu mai merge!

Mingolla se eliberă din strânsoare.

— Poate că ai nevoie de o schimbare, spuse el cu răceală.

Scoase din buzunar un pumn de monede şi le aruncă pe tejghea.

— Ţine, dacă vrei schimbare! Am schimbat nişte bani!

— Îţi spun…

— Nu vreau să aud! i-o tăie scurt Mingolla.

— Nu vrei să auzi? întrebă Baylor, neîncrezător.

Era pe punctul de a-şi pierde controlul. Faţa lui neagră lucea de sudoare; o pleoapă i se zbătea. Dădu cu pumnul în tejghea, ca să fie mai convingător.

— Omule, mai bine ai asculta! Căci, dacă nu facem ceva

împreună repede, *foarte* repede, o să murim dracului! Mă *auzi,* aşa-i?

Mingolla îl prinse de pieptul cămăşii.

— Tacă-ţi gura!

— N-o să-mi tacă gura! ţipă Baylor. Tu şi cu Gilbey credeţi că vă puteţi salva fundurile dacă vă băgaţi capul în nisip. Dar o să vă fac eu să ascultaţi.

Îşi dădu capul pe spate şi glasul lui deveni un strigăt puternic:

— O să murim!

Felul în care strigă aceste vorbe – aproape cu bucurie, ca un copil care strigă un cuvânt obscen ca să le facă în ciudă părinţilor – îl irită pe Mingolla. Era sătul de scenele lui Baylor. Fără să fi avut intenţia, îl lovi, strângându-şi pumnul în ultima clipă. Îl prinse de cămaşă şi îl pocni peste falcă, suficient cât să-i dea capul pe spate. Baylor clipi uluit, cu gura căscată. Din gingii i se prelingea sânge. În capătul opus al tejghelei, barmanul stătea aplecat lângă un aranjament descrescător de sticle de băutură, privindu-i pe cei doi. Unii dintre soldaţi îi priveau şi ei: păreau satisfăcuţi, ca şi cum aşteptaseră o scenă de violenţă, ca să înviorEze atmosfera. Mingolla se simţi înjosit de atenţia lor, ruşinat de ieşirea lui.

— Hei, amice, îmi pare rău, spuse el. Eu…

— Nu dau doi bani pe părerea ta de rău, zise Baylor, ştergându-se la gură. Nu mă interesează nimic decât să plecăm naibii de aici.

— Las-o baltă, bine?

Dar Baylor nu voia s-o lase baltă. Continuă să-şi susţină teoria, adoptând tonul suferind al unuia care a rezistat eroic în faţa unei mari nedreptăţi. Mingolla încercă să-l ignore, studiind eticheta de pe sticla de bere: un desen roşu cu negru, înfăţişând un soldat din Guatemala, cu puşca ridicată în semn de victorie. Era un desen atractiv, care-i amintea de afişele pe care le făcea înainte de a fi înrolat; dar ţinând cont de lipsa de seriozitate a trupelor guatemaleze, percepu poza eroică a soldatului ca pe o glumă proastă. Mingolla scobi cu unghia un şanţ prin mijlocul etichetei de pe sticla de bere.

În cele din urmă, Baylor renunţă şi rămase privind în jos, la furnirul tejghelei. Mingolla îl lăsă în pace un minut, apoi, fără să-şi mute privirea de la sticlă, spuse:

— Ce-ar fi să vorbeşti mai potolit?

Baylor îşi vârî bărbia în piept, păstrând o tăcere îndărătnică.

— E singura ta opţiune, continuă Mingolla. Ce altceva ai de gând să faci?

— Eşti nebun, răspunse Baylor.

Se uită la Mingolla clipind şi şuieră cuvântul, ca pe o înjurătură:

— Nebun!

— O să pleci de unul singur spre Panama? Of, of. Ştii că între noi trei e ceva special. Am ajuns până aici împreună şi, dacă te ţii tare, vom merge împreună acasă.

— Nu ştiu. Nu mai ştiu.

— Uite cum văd eu situaţia. Poate că avem dreptate toţi trei. Poate că soluţia e, într-adevăr, Panama, dar pur şi simplu nu e momentul. Dacă aşa stau lucrurile, eu şi cu Gilbey vom pricepe mai devreme sau mai târziu.

Cu un suspin adânc, Baylor se ridică în picioare.

— N-o să pricepeţi niciodată, amice, spuse el deprimat.

Mingolla luă o înghiţitură de bere.

— Vezi dacă nu au nişte Prowler la tonomat. Te-ai putea relaxa cu nişte Prowler.

Baylor rămase o clipă în picioare, indecis. Privi către tonomat, pe urmă o coti către uşă. Mingolla se încordă, pregătindu-se să fugă după el. Dar Baylor se opri şi se întoarse la bar. Cute adânci de încordare îi brăzdau fruntea.

— Bine. La ce oră mâine? Nouă?

— Exact, spuse Mingolla, întorcându-şi capul. La PX.

Cu colţul ochiului, îl văzu pe Baylor traversând încăperea şi aplecându-se deasupra tonomatului, să studieze listele. Se simţi uşurat. Aşa începeau toate permisiile lor, cu Gilbey hăituind o târfă şi Baylor vârând monede în tonomat, în timp ce Mingolla scria o scrisoare acasă. În prima sa permisie, le scrisese părinţilor despre război şi despre bizarele forme de uzură ale acestuia; apoi, dându-şi seama că scrisoarea avea s-o alarmeze pe mama lui, o rupsese şi scrisese alta, spunând în principal că totul era bine. Ar fi rupt-o şi pe aceasta şi ar fi scris alta, dar se întrebă cum ar reacţiona tatăl său dacă ar citi-o. Cel mai probabil s-ar înfuria. Tatăl său credea cu tărie în Dumnezeu şi în patrie şi, cu toate că, prin prisma nebuniei din jurul lui, Mingolla a înţeles cât de zadarnic era să-ţi însuşeşti orice cod moral, descoperise că ceva din principiile de bază ale tatălui său era

sădit adânc în el: n-ar fi fost niciodată în stare să dezerteze, aşa cum insista întruna Baylor. Ştia că nu era atât de simplu, că mai erau şi alţi factori răspunzători de profundul său simţ al datoriei, dar, întrucât tatăl său şi-ar fi asumat bucuros această responsabilitate, Mingolla avea tendinţa s-o pună pe seama lui. Încercă să-şi imagineze ce făceau părinţii lui în clipa aceea – tatăl uitându-se la un meci la televizor, mama pierzându-şi vremea prin grădină – şi apoi, păstrând acele imagini în minte, începu să scrie.

Dragă mamă şi tată,

În ultima voastră scrisoare m-aţi întrebat dacă cred că vom câştiga războiul. Aici, te alegi cu o grămadă de priviri goale ca răspuns la această întrebare, căci majoritatea oamenilor au o perspectivă asupra războiului în raport cu care rezultatul general nu e relevant. Cum e un cunoscut de-al meu, care are fixul ăsta despre cum războiul e o operaţiune magică de proporţii uriaşe, cum mişcările avioanelor şi ale trupelor înscriu un semn mistic pe suprafaţa realităţii şi, ca să supravieţuieşti, trebuie să-ţi dai seama care e locul tău în cadrul acestui desen şi să te mişti ca atare. Sunt sigur că vi se pare o nebunie, dar aici toată lumea e la fel de nebună (psihiatrul chiar a făcut un studiu despre incidenţa superstiţiei în rândul forţelor de ocupaţie). Cu toţii caută ceva magic care să le asigure supravieţuirea. Poate că vă vine greu să credeţi că subscriu şi eu la aşa ceva, dar e adevărat. Îmi scrijelesc iniţialele pe tuburile cartuşelor, port pene de papagal în interiorul căştii... şi multe altele.

Ca să revin la întrebarea voastră, voi încerca să vă răspund cu mai mult decât o privire goală, dar nu vă pot oferi un simplu da sau nu. Problema nu poate fi sintetizată atât de uşor. Dar vă pot ilustra situaţia spunându-vă o poveste şi lăsându-vă să trageţi singuri concluziile. Există sute de poveşti care ar fi potrivite, dar cea care îmi vine acum în minte este despre Patrula Dispărută...

O melodie a lui Prowler ţâşni din tonomat, şi Mingolla se întrerupse din scris ca să asculte. Era o muzică furioasă, drăcoasă, stimulată – se pare – de aceeaşi paranoia agresivă care generase războiul. Oamenii trântiră scaunele în lături, răsturnară mesele şi începură să danseze în spaţiile libere: erau

înghesuiţi, neputând să facă mai mult decât să-şi târşâie picioarele în ritmul muzicii, dar paşii lor grei făcură becurile să se zgâlţâie în capătul firelor, revărsându-şi strălucirea purpurie pe pereţi. O târfă zveltă, cu faţa plină de coşuri, veni să danseze în faţa lui Mingolla, scuturându-şi sânii, întinzând mâinile către el. În lumina pâlpâitoare, faţa ei avea o paloare cadaverică, zâmbetul ei era un rânjet de mort. Dintr-un ochi, ca o rafinată secreţie a morţii, i se prelingea o lacrimă neagră de transpiraţie şi mascara. Mingolla nu putea fi sigur dacă o vedea bine. Mâna stângă începu să-i tremure şi, preţ de câteva secunde, întreaga scenă îşi pierdu coerenţa. Totul părea dispersat, de nerecunoscut, vârât într-un context separat de toate celelalte: un talmeş-balmeş de obiecte fără noimă, plutind încoace şi încolo pe un val de muzică alienată. Apoi cineva deschise uşa, lăsând să intre o geană de lumină şi încăperea îşi reveni la normal. Aruncând priviri încruntate, târfa se îndepărtă. Mingolla începu să respire mai uşor. Tremurul mâinii se domoli. Îl zări pe Baylor lângă uşă, vorbind cu un guatemalez neţesălat… teamă şi disperare. Se întorcea întotdeauna din permisie cu ochii înceţoşaţi, predispus la sângerări din nas, fălindu-se cu drogurile grozave de care făcuse rost. Mulţumit că Baylor urma rutina, Mingolla se întoarse la scrisoarea lui.

…Vă amintiţi că v-am spus că Beretele Verzi se droghează ca să fie luptători mai buni? Cei mai mulţi numesc aceste droguri „Sammy”, care e prescurtarea de la samurai. Sunt sub formă de fiole, iar când le desfaci sub nas, în următoarele treizeci de minute te simţi ca un hibrid între un câştigător al Medaliei de onoare şi Superman. Problema e că o mulţime de Berete exagerează cu drogurile şi clachează. Le vând şi pe piaţa neagră, iar unii le folosesc doar de distracţie. Iau fiolele şi se luptă în gropi… ca nişte lupte de cocoşi umane.

În orice caz, cu vreo doi ani în urmă, o patrulă de Berete s-a dus în recunoaştere în Zona de Foc Smarald, nu departe de baza mea, şi nu s-au mai întors. Au fost declaraţi dispăruţi în misiune. După mai bine de o lună, cineva a început să fure fiole de la diferite dispensare. La început, jafurile au fost puse pe seama gherilelor, dar pe urmă un doctor i-a zărit pe hoţi şi a spus că erau americani. Erau îmbrăcaţi cu uniforme putrezite şi se purtau ca nebunii. Un artist a făcut un portret al liderului lor,

după descrierea doctorului şi s-a dovedit că semăna leit cu sergentul acelei patrule dispărute. Unele dintre relatări erau, în mod evident, false, dar altele păreau să corespundă cu realitatea. Se spunea că au doborât vreo două elicoptere şi că au jefuit un convoi cu provizii în apropiere de Zacapa.

Ca să spun drept, n-am prea pus niciodată preţ pe povestea asta, dar cu vreo patru luni în urmă, din junglă a ieşit un infanterist şi s-a prezentat la baza noastră. Susţinea că a fost capturat de Patrula Dispărută şi, când i-am auzit povestea, l-am crezut.

Zicea că i-au spus că nu mai erau americani, ci cetăţeni ai junglei. Trăiau ca animalele, dormind la umbra palmierilor, înghiţind fiole zi şi noapte. Erau nebuni, dar deveniseră genii ale supravieţuirii. Ştiau totul despre junglă: când urma să se schimbe vremea, ce animale erau în apropiere. Şi aveau o religie ciudată, bazată pe fascicule de lumină care străluceau prin bolta pădurii. Se aşezau sub razele de lumină, ca nişte sfinţi primindu-şi binecuvântarea de la Dumnezeu şi ridicau în slăvi puritatea luminii, bucuria de a ucide şi lumea nouă pe care aveau s-o construiască.

Aşadar, asta îmi vine în minte când mă întrebaţi, mamă şi tată. Patrula dispărută. Nu încerc să fiu circumspect doar ca să susţin o teorie despre ororile războiului. Nicidecum. Când mă gândesc la Patrula dispărută nu mă gândesc la cât sunt de nebuni. Mă întreb ce anume văd ei în lumina aceea, mă întreb dacă mi-ar putea fi de folos. Şi poate aici se află răspunsul...

Soarele era aproape la asfinţit când Mingolla părăsi barul, ca să-şi înceapă cea de-a doua parte a ritualului, să hoinărească, inocent ca un turist, prin cartierul băştinaşilor, luând parte la tot ce-i ieşea în cale, luând poate masa cu o familie guatemaleză sau întovărăşindu-se cu vreun soldat din alt detaşament, mergând la biserică sau pierzându-şi vremea cu alţi indivizi care îl vor întreba despre America. Făcuse toate aceste lucruri în permisiile precedente şi jocul lui de-a inocenţa îl amuza întotdeauna. Dacă ar fi să-şi urmeze îndemnurile interioare, ar mistui ororile războiului cu târfe şi droguri, dar în acea primă permisie – buimăcit de experienţa luptei şi dornic de singurătate –, a recurs la o plimbare prelungită şi era hotărât nu numai să repete acest mod de acţiune, dar şi să-şi regăsească starea de

năuceală de atunci: nu era îndeajuns să facă ritualul pe jumătate. În acest caz, ţinând seama de recentele evenimente de la Ferma Furnicii, nu era nevoit să se străduiască prea mult ca să ajungă la acea stare de confuzie.

Río Dulce era un râu albastru, cu albia largă, care sălta în valuri domoale. Ţărmurile erau mărginite de o junglă deasă şi dinspre ambele maluri creşteau straturi galbene de stuf. În locul unde se termina drumul de pietriş, se afla un dig de beton. Acostată de el, o şalupă care servea drept transbordor era deja încărcată cu întregul efectiv de vehicule – două camioane – şi transporta circa treizeci de infanterişti. Mingolla se îmbarcă şi rămase în picioare la prova, lângă trei soldaţi care purtau încă uniformele şi căştile de luptă, ţinând în mâini carabine cu două ţevi, conectate prin tuburi flexibile la nişte computere portabile; prin vizierele fumurii vedea reflecţiile verzi ale afişajelor de pe monitoare. Îl nelinişteau amintindu-i de cei doi piloţi şi se simţi mai bine după ce îşi scoaseră căştile şi se dovedi că au feţe umane, obişnuite. Un arc larg de beton alb se întindea pe o treime din lăţimea râului, sprijinit de coloane subţiri, ca o imagine desprinsă din peisajele lui Dali – un pod a cărui construcţie fusese oprită. Mingolla îl observase din aer, chiar înainte de a ateriza şi nu-i dăduse prea mare importanţă, dar acum priveliştea îl luă prin surprindere. Părea nu atât un pod neterminat, cât monumentul unui ideal exaltat, mai frumos decât ar fi putut fi orice pod desăvârşit. Şi, în timp ce-l privea fascinat, cu fumul uleios al feribotului pufăind în jurul lui, simţi că, în lăuntrul său, se afla un corespondent al acelei frumoase forme curbate, că era şi el un drum care se sfârşea în înaltul cerului. Se simţea mai încrezător, comparându-se cu ceva atât de semeţ, atât de pur şi, pentru o clipă, se iluzionă că ar putea avea şi el – aşa cum sugera capătul îndreptat în sus al podului – un punct de desăvârşire aflat mult mai departe decât prevăzuseră arhitecţii destinului său.

Pe malul vestic, dincolo de oraş, drumul prunduit era mărginit de tarabe: rame scheletice de stâlpi de lemn, acoperite cu frunze de palmier. Copiii se hârjoneau printre ele, prefăcându-se că ţintesc şi trag unul după altul cu tulpini de trestie de zahăr. Dar nu se zărea niciun soldat. Mulţimile care mişunau de-a lungul drumului erau formate, în cea mai mare parte, din indieni: cupluri tinere, prea sfioase ca să se ţină de mână;

bătrâni care păreau pierduţi şi scormoneau prin gunoaie cu bastoanele; matroane dolofane care făceau mutre contrariate la vederea preţurilor ridicate; fermieri desculţi cu spatele drept ca lumânarea, care afişau feţe grave şi îşi ţineau banii în batiste înnodate. La una dintre dughene, Mingolla cumpără un sendviş cu peşte şi o coca-cola. Se aşeză pe un taburet şi mâncă satisfăcut, savurând pâinea caldă umplută cu carne condimentată şi privind parada care trecea. Pe cer se adunau nori cenuşii şi, înaintând dinspre sud, dinspre Caraibi, când şi când, un avion XL-16 ţâşnea către nord, spre câmpurile de petrol de dincolo de lacul Izabal, unde se duceau lupte crâncene. Se lăsă înserarea. Luminile oraşului începură să se contureze distinct pe cerul înroşit. Corzile chitarelor se porniră să zbârnâie, glasuri răguşite cântau, mulţimile se subţiau. Mingolla mai comandă un sendviş şi încă o coca-cola. Se lăsă pe spate, cufundându-se în magia locului, în dulceaţa clipei. Lângă taraba cu sendvişuri, patru bătrâne stăteau ghemuite lângă foc, pregătind tocană de pui şi plăcinte de mălai; fărâme de cenuşă neagră se ridicau din flăcări şi în timp ce amurgul se adâncea, fărâmele acelea erau parcă bucăţi dintr-un mozaic, îmbinându-se în aer şi formând imaginea unei nopţi fără stele.

Întunericul se adâncea, mulţimile se îngroşau din nou şi Mingolla îşi continua plimbarea, cutreierând pe lângă tarabe conturate de salbe de becuri legate cu cabluri de generatoare care huruiau, acoperind ţârâitul broaştelor şi al greierilor. Tarabe care vindeau rozarii de plastic, lame de bărbierit chinezeşti, lanterne de tablă; altele care vindeau cămăşi indiene brodate, pantaloni de pânză de sac, măşti de lemn; altele şi altele, unde bătrâni în costume ponosite stăteau cu picioarele încrucişate în spatele piramidelor de roşii, de pepeni şi de ardei iute, fiecare având deasupra câte o lumânare înfiptă în ceară topită, ca nişte altare primitive. Râsete, ţipete, vânzători care strigau. Mingolla simţi în nări miros de parfum, de fum de cărbune, de fructe putrede, începu să se plimbe aiurea de la o dugheană la alta, cumpărând câteva suvenire pentru câţiva prieteni din New York, simţindu-se parte din îmbulzeală, din zgomot, din aerul negru, strălucitor şi, în cele din urmă, ajunse la o tarabă în jurul căreia se adunaseră patruzeci, cincizeci de oameni, blocând totul din calea vederii, în afară de acoperişul de stuf. Un glas de femeie anunţă:

— *LA MARIPOSA!*

Ţipete agitate din mulţime. Din nou, femeia strigă:

— *EL CUCHILLO!*

Cele două cuvinte pe care le strigase – „fluturele” şi „cuţitul” – îl contrariară, şi Mingolla privi pe deasupra capetelor.

Încadrată de stuf şi stâlpi şubrezi, o femeie oacheşă răsucea un mâner care învârtea o colivie de sârmă. Colivia era plină de cuburi de plastic, prinsă cu şuruburi de o tejghea de scânduri. Părul negru îi era prins în coadă la baza gâtului şi purta o rochie roşie de plajă, care îi lăsa umerii dezgoliţi. Opri manivela, întinse mâna în cuşcă şi, fără să se uite, luă la întâmplare unul dintre cuburi. Îl examină, luă microfonul şi strigă:

— *LA LUNA!*

Un bărbos îşi croi drum în faţă şi îi înmână un cartonaş. Femeia îl studie, comparându-l cu câteva cuburi aliniate pe tejghea, pe urmă îi dădu bărbatului câteva bancnote în monedă guatemaleză.

Mingolla se simţi atras de structura jocului. Femeia brunetă, rochia ei roşie, o imagine dintr-un vis ocult. O parte din mulţime se îndepărtă, însoţindu-l pe câştigător, iar Mingolla se lăsă purtat mai aproape de către nou-sosiţii care se împingeau din spate. Îşi găsi un loc ferit lângă tarabă, se luptă cu mulţimea învolburată ca să-l păstreze şi, ridicând privirea, văzu că femeia îi zâmbea de la câţiva metri, ridicând un cartonaş şi un capăt de creion.

— Doar zece cenţi guatemalezi, spuse ea într-o engleză cu accent american.

Oamenii care îl flancau îl îndemnară să joace, rânjind şi bătându-l pe spate. Dar nu avea nevoie de imbolduri. Ştia că avea să câştige – fusese cea mai clară premoniţie pe care a avut-o vreodată şi era vestită în principal de femeia însăşi. Simţi o atracţie puternică faţă de ea. Era ca şi cum femeia ar fi fost o sursă de căldură… nu doar de căldură, ci, în acelaşi timp, de vitalitate, de senzualitate, iar acum, că era aproape de ea, căldura ei îl inunda, făcându-l conştient de tensiunea sexuală care sporea între ei, aducând cu sine cunoaşterea faptului că va câştiga. Puterea atracţiei îl surprinse, căci prima lui impresie fusese aceea că femeia avea o înfăţişare exotică, fără să fie frumoasă. Deşi zveltă, avea şoldurile puţin cam mari şi sânii, ridicaţi foarte sus şi expuşi în căuşe separate de sutienul strâmt,

erau chiar mici. Faţa ei şi culoarea pielii aveau un aspect indian, cu trăsăturile prea largi şi voluptuoase pentru osatura delicată; totuşi, erau atât de expresive, atât de delicate, încât disproporţia lor ajungea să pară o calitate. Cu excepţia faptului că era mai suplă, faţa ei se asemăna cu acele slujitoare reprezentate pe afişele religioase hinduse îngenunchind în faţa tronului lui Krishna. Foarte atrăgătoare, foarte senină. Mingolla hotărî că seninătatea nu era doar o spoială. Era ceva mai profund. Dar, în clipa aceea era mai interesat de sânii ei. Arătau bine aşa, ridicaţi, strălucind de sudoare. Două porţii de budincă tremurătoare.

Femeia agită cartonaşul şi el îl luă, un fel de bilet de bingo simplificat, cu simboluri în loc de litere şi numere.

— Succes, spuse ea, şi râse, ca şi cum ar fi reacţionat la vreo ironie personală.

Apoi începu să învârtă cuşca.

Mingolla nu recunoscu prea multe dintre cuvintele pe care le strigă femeia, dar un bătrân se insinuă pe lângă el, arătând cu degetul către pătratul potrivit ori de câte ori Mingolla avea o pereche. În curând, mai multe rânduri erau aproape complete.

— *LA MANZANA!* anunţă femeia, şi bătrânul îl trase pe Mingolla de mânecă, strigând:

— *Se ganó*!

În timp ce femeia îi verifica biletul, Mingolla cugetă la misterul înfăţişat de ea. Calmul, engleza fără accent, obârşia distinsă pe care acest accent o sugera o făceau să pară nelalocul ei aici. Poate era studentă, cu studiile întrerupte de război… deşi era posibil să fie puţin prea vârstnică pentru asta. Îşi imagina că avea vreo douăzeci şi doi, douăzeci şi trei de ani. Studii postuniversitare, poate. Dar era ceva lumesc în ea, care nu venea în sprijinul acestei teorii. Mingolla privi cum ochii îi aleargă de colo-colo, de la cartonaş la cuburile de plastic. Ochi mari, cu pleoape grele. Albul ochilor contrasta atât de puternic cu pielea întunecată, încât păreau falşi: pietre lăptoase cu miezul negru.

— Vezi? spuse ea, înmânându-i câştigul – cam trei dolari – şi încă un cartonaş.

— Ce să văd? întrebă Mingolla nedumerit.

Dar ea începuse deja să învârtă din nou colivia.

Mingolla câştigă trei dintre următoarele şapte cartonaşe.

Oamenii îl felicitară, clătinând din capete, amuzaţi; bătrânul se gudură în continuare pe lângă Mingolla, sugerând în limbajul semnelor că el era agentul responsabil pentru norocul lui. Totuşi, Mingolla era nervos. Ritualul lui se baza pe principiul miracolelor mici şi, deşi era sigur că femeia trişa pentru el (aceasta, presupunea el, fusese semnificaţia râsului ei: „Vezi?”), deşi norocul lui nu era tocmai noroc, proporţiile excesive ale acestuia ameninţau acel principiu. Pierdu trei cartonaşe la rând, dar apoi câştigă două din patru şi deveni şi mai nervos. Se gândi să plece. Dar dacă *era* noroc? Dacă va pleca, poate că va viola un principiu mai înalt, poate că va veni în conflict cu un proces cosmic şi va atrage ghinionul asupra sa. Era o idee ridicolă, dar nu putea să se convingă să rişte câtuşi de puţin.

Continuă să câştige. Oamenii care îl felicitaseră deveniră nemulţumiţi şi plecară, iar când nu mai rămaseră decât o mână de jucători, femeia declară jocul închis. Un băieţandru tuciuriu îşi făcu apariţia din umbră şi începu să demonteze echipamentul. Deşurubă cuşca de sârmă, scoase din priză microfonul, puse cuburile de plastic în cutii şi îngrămădi totul într-un sac de pânză. Femeia plecă din spatele tarabei şi se rezemă de un stâlp de susţinere. Schiţând un zâmbet, îşi întinse gâtul, cântărindu-l pe Mingolla din priviri şi apoi – tocmai când tăcerea care se lăsase începea să devină sâcâitoare – vorbi:

— Numele meu e Debora.

— David.

Mingolla se simţea stângaci ca un puşti de paisprezece ani. Trebuia să reziste pornirii de a-şi vârî mâinile în buzunare şi de a privi într-o parte.

— De ce ai trişat? întrebă el.

Încercând să-şi mascheze nervozitatea, vorbi prea tare şi cuvintele sale sunară ca o acuzaţie.

— Am vrut să-ţi atrag atenţia. Mă… interesezi. N-ai observat?

— N-am vrut să mă bazez pe asta.

Debora râse.

— Sunt de acord. Întotdeauna e mai bine să fii prudent.

Îi plăcea râsul ei; avea o naturaleţe care îl făcea să-şi spună că era capabilă să aprecieze cea mai mică bucurie.

Pe lângă ei trecură, braţ la braţ, trei bărbaţi beţi, cântând. Unul îi strigă ceva Deborei şi ea răspunse cu o izbucnire nervoasă de spaniolă. Mingolla putea ghici ce se vorbise, că

fusese insultată fiindcă se afla în compania unui american.

— Poate că ar trebui să mergem undeva, spuse el. Să plecăm din stradă.

— După ce termină el, îi răspunse, şi făcu semn către băiatul care acum desfăcea şiragul de becuri. E amuzant. Am şi eu darul şi de obicei mă simt stânjenită în preajma cuiva care îl are. Dar nu cu tine.

— Darul?

Mingolla credea că ştie la ce se referea, dar nu avea curajul s-o recunoască.

— Tu cum îi spui? Percepţie extrasenzorială?

Mingolla renunţă la ideea de a nega.

— Nu i-am spus niciodată în vreun fel.

— La tine e puternic. Sunt surprinsă că nu faci parte din Agenţia Psi.

Voia s-o impresioneze, să se învăluie într-o mantie de mister, pe măsura ei.

— De unde ştii că nu fac?

— Mi-am dat seama.

Scoase o geantă neagră din spatele tejghelei.

— După terapia antidrog, darul se schimbă, se modifică felul în care se manifestă. În primul rând, nu mai e atât de fierbinte.

Îşi ridică privirea din poşetă.

— Sau nu-l percepi astfel? Ca pe o căldură puternică?

— Am fost în preajma unor oameni care mi s-au părut fierbinţi. Dar n-am ştiut ce înseamnă.

— Asta înseamnă… uneori.

Îndesă câteva bancnote în poşetă.

— Aşadar, de ce nu eşti cu Agenţia Psi?

Mingolla îşi aduse aminte de prima sa întrevedere cu un agent Psi: un bărbat palid, chel, cu privirea inocentă pe care o au unii orbi. În timp ce el vorbea, agentul mângâiase inelul pe care i-l dăduse să-l ţină, fără să-i pese ce i se spunea şi privise în zare, neatent, ca şi când ar fi ascultat ecouri.

— Au încercat din răsputeri să mă recruteze. Dar mi-a fost frică de droguri. Am auzit că au efecte secundare.

— Ai noroc că a fost benevol. Aici pur şi simplu te înhaţă.

Băiatul îi spuse ceva. Săltă sacul de pânză pe umăr şi, după un rapid schimb de replici în spaniolă, porni în goană către râu.

Strada era încă înţesată de oameni, dar mai mult de jumătate

dintre tarabe fuseseră închise; cele care rămăseseră deschise arătau – cu acoperişurile de stuf, şiragurile de lumini şi femeile acoperite cu şaluri – ca nişte scene fruste de Crăciun, înşirate în întuneric. Dincolo de tarabe, clipeau semne luminoase: o menajerie haotică de vulturi argintii, păianjeni purpurii şi dragoni indigo. Privindu-i cum ard şi dispar, Mingolla fu cuprins de un val de ameţeală. Lucrurile din jur începeau să-i apară dispersate, aşa cum se întâmplase la Clubul Demonio.

— Te simţi bine? întrebă Debora.

— Sunt doar obosit.

Femeia îl întoarse cu faţa spre ea şi îşi aşeză mâinile pe umerii lui.

— Nu, spuse ea. E altceva.

Greutatea mâinilor, mirosul parfumului ei îl întăriră.

— A fost un asalt la baza de artilerie, acum câteva zile. Încă îl port puţin cu mine, înţelegi.

Îl strânse uşor de umeri şi se dădu înapoi.

— Poate reuşesc să fac ceva.

Vorbi cu atâta gravitate, încât Mingolla se gândi că Debora avea probabil ceva anume în minte.

— Cum aşa? întrebă el.

— Îţi spun la cină… adică, dacă faci cinste.

Îl luă de braţ, tachinându-l.

— Îmi datorezi măcar atât, nu crezi, după tot norocul pe care l-ai avut?

— Dar *tu* de ce nu eşti în Agenţia Psi? o întrebă el pe drum.

Nu răspunse imediat, ţinându-şi capul plecat, împingând cu vârful piciorului o bucată de celofan. Înaintau de-a lungul unei străzi neaglomerate, mărginite la stânga de râu – un canal de lac negru, vâscos – şi la dreapta de zidurile din spate, fără ferestre, ale unor baruri. Deasupra, în spatele unei încrengături de suporturi, un leu de neon răspândea o aură verde, malefică.

— Eram la şcoală, în Miami, când au început testele aici, spuse ea în cele din urmă. Şi, după ce m-am întors acasă, familia mea a ajuns unde nu trebuia în cadrul Departamentul Şase. Ştii de Departamentul Şase?

— Am auzit câte ceva.

— Sadicii nu sunt birocraţi eficienţi. Erau mai interesaţi să ne tortureze, decât să ne stabilească valoarea.

Paşii scârţâiră în noroi; glasuri răguşite de tonomat se

văicăreau după iubire, pe strada alăturată.

— Ce s-a întâmplat? se interesă Mingolla.

— Cu familia mea? întrebă Debora, ridicând din umeri. Morţi. Nimeni nu s-a sinchisit vreodată să confirme, dar nu era necesar. Să confirme, vreau să zic.

Merse câţiva paşi în tăcere.

— Cât despre mine… continuă, şi în colţul gurii i se contractă un muşchi. Am făcut ce a trebuit să fac.

Mingolla fu tentat să-i ceară precizări, dar se răzgândi.

— Îmi pare rău, spuse, apoi îşi reproşă că a făcut un comentariu atât de banal.

Trecură pe lângă un bar deasupra căruia domnea o maimuţă zâmbitoare de neon roşu şi violet. Mingolla se întrebă dacă aceste figuri strălucitoare aveau vreo semnificaţie pentru gherilele cu binocluri de pe dealuri: tuburi care se stingeau, semnalizând momentele de atac sau mişcările de trupe. Ridică un ochi către Debora. Nu părea abătută, aşa cum fusese cu o clipă înainte, şi asta concorda cu impresia lui Mingolla că liniştea ei era un produs al autocontrolului, că emoţiile ei erau puternice, dar ţinute în frâu şi lăsate libere doar ca antrenament. Dinspre râu veni un pleoscăit singuratic, un crâmpei rece de viaţă ieşind iute la suprafaţă şi întorcându-se apoi în lunga, ignoranta sa alunecare prin întuneric… viaţa lui nu era de fapt diferită, deşi era, poate, mai puţin graţioasă. Cât de ciudat era să se plimbe alături de această femeie care răspândea căldură, ca flacăra unei lumânări, cu pământul şi cerul îngemănate într-un abur negru şi cu totemurile de neon străjuind deasupra.

— Rahat, murmură Debora.

Fu surprins să o audă înjurând.

— Ce-i?

— Nimic, spuse ea obosită. Doar „rahat”.

Arătă în faţă şi grăbi pasul.

— Am ajuns.

Restaurantul era un local muncitoresc, situat la parterul unui hotel: o clădire cu două etaje de blocuri galbene de beton, cu o reclamă bâzâitoare cu inscripţia *Fanta* atârnată deasupra uşii de la intrare. Sute de fluturi de noapte mişunau în jurul reclamei, pâlpâind albi în întuneric, iar în faţa scărilor stătea un grup de adolescenţi, care aruncau cu cuţite într-o iguană. Iguana era

legată de balustradă de picioarele din spate. Avea ochi de chihlimbar, pielea de culoarea verzei fierte şi stătea încordată la capătul funiei, săpând cu ghearele în pământ şi arcuindu-şi gâtul, ca un dragon pitic gata să-şi ia zborul. În timp ce Mingolla şi Debora urcau scările, unul dintre băieţi reuşi să ţintească coada iguanei şi aceasta zbură sus, în aer, eliberând cuţitul. Băieţii trecură din mână în mână o sticlă de rom, sărbătorind evenimentul.

Cu excepţia ospătarului, un tânăr mic şi îndesat, care stătea rezemat lângă o uşă ce dădea într-o bucătărie plină de fum, în local nu era nimeni. În lumina orbitoare a candelabrelor, petele de grăsime de pe feţele de masă luceau, iar stratul gros şi inegal de vopsea galbenă părea că se scurge. Podeaua de beton era plină de pete întunecate care, descoperi Mingolla, erau rămăşiţe de insecte. Mâncarea se dovedi a fi totuşi destul de bună, şi înfulecă o farfurie întreagă de pui cu orez, înainte ca Debora să mănânce jumătate dintr-a ei. Ea mânca încet, mestecând îndelung fiecare bucăţică, iar el fu nevoit să întreţină conversaţia. Îi povesti despre New York, despre picturile lui, cum vreo două galerii manifestaseră interes, chiar dacă era doar student. Îşi compară stilul cu al lui Rauschenberg, cu Silvestre. Nu era la fel de bun, fireşte. Nu încă. Avea impresia că tot ce îi spunea – în pofida lipsei de însemnătate pentru momentul acela – consolida relaţia lor, stabilind între ei legături subtile; se imagina prins alături de Debora într-o reţea de fire luminoase, care acţionau ca nişte conductori pentru atracţia dintre ei. Îi simţea căldura mai puternic decât oricând şi se întrebă cum ar fi să facă dragoste cu ea, să fie înghiţit de acea senzaţie de căldură. În clipa în care se întreba asta, Debora ridică privirea şi zâmbi, de parcă ar fi împărtăşit acelaşi gând. Dorea să-şi consolideze sentimentul de intimitate, să-i spună ceva ce nu mai spusese nimănui şi astfel, având doar un singur secret important, îi povesti despre ritual.

Debora lăsă jos furculiţa şi-i aruncă o privire pătrunzătoare.

— Nu poţi crede cu adevărat.

— Ştiu că sună…

— Ridicol, îl completă ea. Aşa sună.

— E adevărul, spuse el provocator.

Ea îşi luă din nou furculiţa, plimbă prin farfurie câteva boabe de orez.

— La tine cum se întâmplă când ai o premoniţie? întrebă ea. Vreau să spun: ce se întâmplă? Visezi, auzi voci?

— Uneori, pur şi simplu ştiu unele lucruri, spuse el, luat prin surprindere de neaşteptata schimbare de subiect. Şi, uneori, văd imagini. E ca la un televizor care nu funcţionează cum trebuie. La început o nebuloasă şi apoi o imagine clară.

— Eu visez. Şi am halucinaţii. Nu ştiu cum altcumva să le numesc.

Debora îşi subţie buzele; oftă, dând impresia că a ajuns la o decizie.

— Când te-am văzut prima oară, doar pentru o clipă, purtai harnaşamentul de luptă. Aveai senzori la mănuşi, cabluri ataşate la cască. Apărătoarea de faţă era zdrobită, iar chipul tău… era palid, însângerat.

Îşi aşeză mâna peste a lui.

— Ce am văzut a fost foarte clar, David. Nu te poţi întoarce.

Mingolla nu-i descrisese costumul trupelor de artilerie şi nu ar fi avut cum să-l vadă. Cutremurat, spuse:

— Unde am să mă duc?

— În Panama. Te pot ajuta să ajungi acolo.

Dintr-odată, Mingolla făcu legătura. Găseşti una ca ea, zeci ca ea, în orice oraş unde îşi fac permisia soldaţii. Propovăduind pacifismul, încurajând dezertarea. Persoane caritabile, marea majoritate cu legături în gherilă. Şi probabil, îşi dădu seama Mingolla, aşa se explica faptul că ea ştiuse despre costumul lui de luptă. Adunase informaţii despre diferitele tipuri de unităţi, ca să confere autenticitate sentinţelor sale cumplite. Părerea lui Mingolla despre ea nu se înrăutăţi, ci, dimpotrivă, atinse apogeul. Vorbind cu el, îşi risca viaţa. Însă misterul ei se estompase.

— Nu pot.

— De ce nu? Nu mă crezi?

— N-ar avea nicio importanţă dacă te-aş crede.

— Eu…

— Ascultă! Am un amic care încearcă tot timpul să mă convingă să dezertez şi a fost o vreme când am vrut şi eu. Dar pur şi simplu nu e momentul. Picioarele mele nu vor să se mişte în direcţia aia. Poate că nu înţelegi, dar aşa stau lucrurile.

— Chestia asta copilărească pe care o faci cu cei doi prieteni ai tăi, spuse ea după o pauză – asta te ţine aici, nu-i aşa?

— Nu e copilărească.

— Ba exact aşa este. Eşti ca un copil care se întoarce acasă pe întuneric şi se gândeşte că, dacă nu se uită la umbre, nimic n-o să sară asupra lui din întuneric.

— Nu înţelegi, spuse el.

— Nu, probabil că nu.

Furioasă, îşi aruncă şervetul pe masă şi privi insistent în farfurie, ca şi cum ar fi citit vreun oracol în oasele de pui.

— Hai să vorbim despre altceva, spuse Mingolla.

— Trebuie să plec, răspunse ea cu răceală.

— Pentru că nu dezertez?

— Pentru ce ţi se va întâmpla dacă n-o faci.

Debora se aplecă înspre el, cu glasul înăbuşit de emoţie.

— Fiindcă ştiind ceea ce ştiu despre viitorul tău, nu vreau să sfârşesc cu tine în pat.

Patima cu care vorbea îl sperie. Poate că spunea adevărul. Dar alungă această posibilitate.

— Rămâi, spuse el. Mai discutăm despre asta.

— Nu m-ai asculta.

Îşi luă poşeta şi se ridică în picioare.

Ospătarul se apropie agale şi aşeză cecul lângă farfuria lui Mingolla. Scoase din buzunarul şorţului o punguţă plină cu marijuana şi o legănă în faţa lui.

— Trebuie s-o binedispui, amice.

Debora îl înjură în spaniolă. Omul ridică din umeri şi se îndepărtă, cu mers domol, o reclamă pentru produsele pe care le vindea.

— Atunci hai să ne întâlnim mâine, spuse Mingolla. Putem să vorbim mai mult despre asta mâine.

— Nu.

— De ce nu mă laşi puţin să respir? Toate se întâmplă prea repede, ştii. Ajung aici azi după-amiază, te întâlnesc pe tine şi după o oră îmi spui: Moartea ţi-e scrisă în cărţi şi singura ta speranţă este Panama. Am nevoie de puţin timp de gândire. Poate până mâine îmi schimb atitudinea.

Chipul Deborei se mai înmuie, dar scutură din cap:

— Nu.

— Nu crezi că merită?

Debora îşi plecă ochii, se jucă o clipă cu fermoarul poşetei, apoi scoase un şuierat trist.

— Unde vrei să ne întâlnim?

— Ce zici de cheiul de pe partea asta? Pe la amiază?

Debora ezită.

— În regulă.

Ocoli masa, apropiindu-se de el, se aplecă şi îl sărută pe obraz. Mingolla încercă s-o tragă mai aproape, să adâncească sărutul, dar ea se îndepărtă pe nesimţite. Era ameţit, înfierbântat peste măsură.

— Chiar o să vii? întrebă el.

Ea clătină din cap, dar părea tulburată şi nu se uită înapoi înainte să dispară pe scări în jos.

Mingolla rămase acolo o vreme, gândindu-se la sărutul ei, la promisiunea pe care acesta o făcea. Poate că ar mai fi zăbovit acolo, însă trei soldaţi beţi intrară, clătinându-se pe picioare şi începură să trântească scaunele, dându-i bătăi de cap ospătarului. Deranjat, Mingolla se duse la uşă şi rămase acolo, trăgând în piept aerul umed. Fluturii de noapte erau risipiţi într-o constelaţie dezlânată pe plasticul curbat al reclamei la *Fanta, î*ncercând să se apropie de căldura strălucitoare din interior, iar Mingolla simţi o anumită legătură cu aceştia, simţi că le împărtăşeşte dorinţa de a atinge imposibilul. Porni în josul scărilor, dar se opri brusc. Adolescenţii plecaseră, însă prizoniera lor, iguana, zăcea pe ultima treaptă, nemişcată şi plină de sânge. Dintr-o rană din gât i se revărsau şiraguri gri-albăstrui. Era un semn de ghinion atât de limpede încât Mingolla intră înapoi şi se cază la hotelul de la etaj.

Coridoarele hotelului duhneau a urină şi a dezinfectant. Un indian beat, cu fermoarul desfăcut şi gura plină de sânge, bătea cu pumnii într-una dintre uşi. Când Mingolla trecu pe lângă el, se aplecă şi îşi flutură mâna, o parodie de plecăciune, în semn de bun venit. Apoi se apucă din nou să bubuie în uşă. Camera lui Mingolla era o celulă fără geamuri, de un metru şi jumătate lăţime şi de lungimea unui sicriu, dotată cu o chiuvetă, un pat de campanie şi un scaun. Sticla luminatorului de deasupra uşii era năclăită de praf şi pânze de păianjen, reducând lumina de pe culoar la o strălucire rece, albastră-alburie. Pereţii erau acoperiţi cu o peliculă de pânze de păianjen, iar aşternuturile erau atât de murdare încât dădeau impresia că aveau pe ele un model. Se întinse şi închise ochii, gândindu-se la Debora. Se imagina sfâşiindu-i rochia aceea roşie şi destrăbălându-se cu ea.

Îşi imagina cum ar ţipa ea. Se simţi ruşinat şi, în acelaşi timp, excitat. Încercă să se gândească la o scenă de dragoste tandră. Dar tandreţea, se pare, nu era de el. Începu să-şi descheie cămaşa, îşi aminti de aşternuturi şi se gândi că ar fi mai bine să rămână cu hainele pe el.

În bezna din spatele pleoapelor, Mingolla începu să vadă fulgere explozive, iar în acele fulgere se aflau imagini ale asaltului asupra Fermei Furnicii. Ceaţa, tunelurile. Încercă să le alunge cu imaginea chipului Deborei, însă reveneau neîncetat. În cele din urmă, deschise ochii. Două… nu, trei stele negre, scămoşate, se profilau pe luminator. Doar când începură să se târască îşi dădu seama că erau păianjeni. Mari. De obicei, nu îi era frică de păianjeni, însă aceştia îl îngrozeau. Dacă i-ar lovi cu pantoful, ar sparge sticla şi ar fi dat afară din hotel. Cu mâinile nu voia să-i lovească. După o vreme, se ridică, aprinse lumina şi căută sub pat. Alţi păianjeni nu mai erau. Se întinse înapoi, slăbit. Simţea că se sufocă. Îşi dorea să poată vorbi cu cineva, să audă glasuri cunoscute.

— E în regulă, spuse el, vorbind cu aerul întunecat.

Dar nu-l ajută. Şi, vreme îndelungată, până se simţi destul de apărat ca să doarmă, urmări cu privirea cele trei stele care se târau pe sticla luminatorului, înaintând către mijloc, atingându-se, despărţindu-se, fără să facă vreun progres, fără să se depărteze de zona lor de strălucitoare detenţie, universul lor de lumină coagulată, îngheţată.

II

Dimineaţa, Mingolla trecu pe malul vestic al râului şi se îndreptă către baza aeriană. Era deja foarte cald, dar aerul păstra încă o urmă de prospeţime. Îşi simţea broboanele de sudoare de pe frunte curate şi viguroase. Un praf alb se aşternea pe drumul de pietriş, mărturie a traficului recent; dincolo de oraş şi de drumeagul care ducea la podul neterminat, ziduri înalte de vegetaţie se îngrămădeau aproape de drum şi, din interiorul acestora, Mingolla auzi maimuţe, insecte şi păsări; sunete ascuţite care îl înviorau, făcându-l conştient de mişcarea muşchilor săi. Cam pe la jumătatea drumului, văzu şase soldaţi guatemalezi ieşind din junglă, târând după ei două cadavre. Le aruncară pe capota jeepului, unde se aflau alte două trupuri. Apropiindu-se, Mingolla văzu că morţii erau copii goi, fiecare cu o gaură netedă în spate. Intenţionase să treacă mai departe, dar unul dintre soldaţi – o piticanie cu pielea arămie, în uniformă bleumarin – îi ţinu calea şi îi ceru actele la verificat. Toţi ceilalţi soldaţi se strânseră în jurul lui, să cerceteze hârtiile, şuşotind, întorcându-le pe toate părţile, scărpinându-se în cap. Obişnuit cu asemenea sâcâieli, Mingolla nu le acordă nicio atenţie şi privi copiii morţi.

Erau sfrijiţi, arşi de soare, culcaţi cu faţa în jos, cu părul ciufulit atârnând peste marginea capotei. Pielea le era acoperită de ciupituri infectate de ţânţari şi carnea din jurul găurilor lăsate de gloanţe era încreţită şi vineţie. Judecând după proporţiile lor, Mingolla presupuse că aveau cam zece ani; dar apoi observă că printre copii se afla şi o fată, cu fesele pline, de adolescentă, cu sânii striviţi de metalul maşinii. Asta îl indignă. Erau doar nişte copii sălbatici, care supravieţuiseră jefuind şi omorând, iar soldaţii guatemalezi nu-şi făceau decât datoria. Îndeplineau o funcţie comparabilă cu cea a păsărilor care ciugulesc căpuşe de pe spatele rinocerilor, curăţându-i de paraziţi: se îngrijeau ca animalele lor americane să fie sănătoase şi mulţumite. Dar nu era drept ca aceşti copii să fie azvârliţi ca nişte trofee de vânătoare.

Soldatul îl dădu actele înapoi. Acum era numai zâmbete şi – poate cu scopul de a întări relaţiile americano-guatemaleze, sau poate fiindcă era mândru de munca sa – se duse la jeep, ridică de păr capul fetei, ca Mingolla să-i poată vedea faţa.

— *Bandida!* spuse el, încruntându-se cu o mimică nostimă.

Chipul fetei semăna oarecum cu al soldatului. Acelaşi nas drept, aceiaşi pometţi proeminenţi. Pe buze îi strălucea sânge proaspăt, iar pe mijlocul frunţii i se zărea tatuajul decolorat al unui şarpe încolăcit. Avea ochii deschişi şi, privind adânc în ei, deşi erau nebuloşi, Mingolla simţi că a stabilit o legătură, că fata îl privea cu tristeţe de undeva din spatele lor, continuând să moară, trecând de momentul morţii clinice. Apoi dintr-o nară îi ieşi o furnică, urcându-i-se pe curba purpurie a buzei, şi ochii fetei rămaseră cu totul goi. Soldatul îi lăsă capul să cadă şi îşi vârî mâna în părul unui alt cadavru, dar, înainte de a apuca să-l ridice, Mingolla se întoarse cu spatele şi îşi continuă drumul către baza aeriană.

La marginea pistei de aterizare se aflau un şir de elicoptere şi, înaintând printre ele, Mingolla îi văzu pe cei doi piloţi care îl aduseseră de la Ferma Furnicii. Erau dezbrăcaţi în pantaloni scurţi, cu căştile pe cap, purtau mănuşi de baseball şi se jucau, pasându-şi mingi unul altuia. În spatele lor, în vârful elicopterului lor Sikorsky, un mecanic se muncea cu carcasa rotorului principal. Mingolla nu se tulbură la vederea celor doi piloţi, ca în ziua precedentă; de fapt, găsi că ciudăţenia lor era oarecum liniştitoare. Chiar în clipa aceea, mingea trecu pe lângă unul dintre ei şi sări în calea lui Mingolla. O prinse şi o aruncă înapoi la cel mai apropiat dintre piloţi, care înaintă în salturi şi se opri, vârându-şi mingea în locaşul mănuşii. Cu chipul său cu oglindiri negre şi cu torsul transpirat, musculos, arăta ca un zelos tânăr mutant.

— Cum merge? întrebă el. Pare-mi-se că eşti puţin cam dărâmat în dimineaţa asta.

— Mă simt bine, îi răspunse pe un ton defensiv. Desigur – zâmbi, bagatelizând propria atitudine defensivă poate că tu vezi ceva ce eu nu văd.

Pilotul ridică din umeri; vioiciunea gestului transmitea, parcă, o stare de bună dispoziţie.

Mingolla arătă către mecanic.

— V-aţi defectat, băieţi, hm?

— Doar partea de sus. Ne întoarcem mâine dis-de-dimineaţă. Vrei să te luăm cu noi?

— Nu, stau aici o săptămână.

Un curent ciudat străbătu mâna stângă a lui Mingolla,

stârnind un tremur neputincios. De data asta tremura tare şi îşi vârî mâna în buzunar. Linia verde-maronie a barăcilor zvâcnea, dislocată şi mutată parcă mai departe; elicopterele, jeepurile şi oamenii în uniformă de pe pistă păreau de jucărie: piese într-o bază aeriană în miniatură. Mâna lui Mingolla lovea pânza pantalonilor, ca o inimă bolnavă.

— Trebuie să-mi continui drumul, spuse el.

— Ţine-te tare, îi ură pilotul. O să te descurci.

Cuvintele aveau un iz de diagnostic, aproape convingându-l pe Mingolla că pilotul avea capacitatea de a-i cunoaşte soarta, că lucruri precum soarta puteau fi cunoscute.

— Tu chiar credeai ce spuneai ieri, amice? Despre căşti. Despre cunoaşterea viitorului.

Pilotul bătu mingea de beton, o înhăţă în timp ce sărea în sus şi se uită la ea. Mingolla vedea oglindite în vizieră cusăturile şi numele mărcii, dar nimic din faţa de dincolo, nicio dovadă, fie de normalitate, fie de diformitate.

— Mi se pune întrebarea asta foarte des. Oamenii râd de mine. Dar tu nu râzi, nu-i aşa, amice?

— Nu, zise Mingolla. Nu râd.

— Ei bine, zise pilotul, lucrurile stau aşa. Ne învârtim de colo-colo în gol şi vedem jos, pe pământ, tot felul de tâmpenii. Tâmpenii pe care nimeni altcineva nu le vede. Pe urmă spulberăm chestia aia. Facem aşa de vreo zece luni şi încă suntem în viaţă. Sfinte Sisoe, eu cred!

Mingolla era dezamăgit.

— Bine, în regulă.

— Tu auzi ce spun eu? întrebă pilotul. Vreau să zic că suntem nişte blestemate de dovezii vii.

— U-hu.

Mingolla se scărpină la ceafă, încercând să găsească un răspuns diplomatic, dar nu-i veni în minte niciunul.

— Atunci ne mai vedem.

Porni către PX.

— Ţine-te tare, omule, strigă pilotul în urma lui. Ascultă la mine. Treburile o să-ţi meargă bine foarte curând!

Cantina din PX era o încăpere mare, ca un hambar, de scânduri nevopsite; era o construcţie atât de nouă, încât Mingolla simţea încă mirosul de rumeguş şi de răşină. Treizeci, patruzeci de mese, un tonomat, pereţi goi. În spatele barului din

fundul încăperii, un caporal cu o mutră acră făcea inventarul sticlelor de băutură, cu un carnet în mână, iar Gilbey, singurul client, stătea lângă una dintre ferestrele dinspre est, învârtind într-o ceaşcă de cafea. Avea fruntea brăzdată şi o rază de soare strălucea în jurul lui, creând impresia că era cufundat în meditaţie, cu inspiraţia divină pogorâtă asupra lui.

— Unde e Baylor? întrebă Mingolla, aşezându-se vizavi de el.

— La naiba, habar n-am, făcu Gilbey, fără să-şi desprindă privirea de la ceaşca de cafea. O să vină.

Mingolla continua să-şi ţină mâna stângă în buzunar. Tremurul se potolea, dar nu atât de repede cum ar fi vrut; era îngrijorat că se va extinde, ca după asalt. Lăsă să-i scape un oftat şi, între timp, îşi simţi toate trepidaţiile nervoase. Raza de soare zumzăia parcă, fredonând o melodie aurie, tremurătoare. Îl îngrijoră şi asta. Halucinaţii. Apoi observă o muscă bâzâind pe ochiul de geam.

— Cum a fost aseară? întrebă el.

Gilbey îşi ridică brusc privirea:

— O, vrei să spui cu Ţâţe Mari? M-a lăsat s-o caut de bube.

Zâmbi forţat, apoi continuă să învârtă în cafea.

Mingolla se simţea jignit că n-a fost întrebat, la rândul său, cum şi-a petrecut seara. Voia să-i povestească despre Debora. Dar era tipic pentru egoismul lui Gilbey. Ochii lui înguşti şi gura îmbufnată exprimau o meschinărie care lăsa loc la puţine preocupări, în afară de propria bunăstare. Totuşi, în ciuda acestei insensibilităţi, a stupidelor sale accese de furie şi a conversaţiei limitate, Mingolla credea că Gilbey era mai deştept decât părea, că mascarea propriei inteligenţe era, probabil, o tactică de supravieţuire în Detroit, acolo unde crescuse. Îl trădau viclenia, buna cunoaştere a personalităţii adversarilor; ingeniozitatea în evitarea sarcinilor neplăcute; capacitatea de a-şi manipula camarazii. Purta prostia ca pe o mantie şi, probabil, o purtase atât de mult, încât nu mai putea fi scoasă. Totuşi, Mingolla îl invidia pentru virtuţile sale, mai ales pentru felul în care rămăsese indiferent în timpul atacului.

— N-a mai întârziat niciodată, spuse Mingolla, după o vreme.

— Şi ce, întârzie naibii şi gata! se repezi Gilbey, încruntându-se. O să vină!

În spatele barului, caporalul dădu drumul la un radio şi învârti de buton, trecând peste muzica latino, peste top 40, apoi peste

o voce americană care prezenta rezultatele la baseball.

— Hei! strigă Gilbey. Lasă să auzim, omule! Vreau să văd ce s-a întâmplat cu Tigrii.

Ridicând din umeri, caporalul se conformă.

„…White Sox[2] – şase, A’s – trei, se auzi vocea crainicului. Asta înseamnă opt la rând pentru Sox…”

— White Sox le trag o mamă de bătaie, spuse caporalul, satisfăcut.

— White Sox! pufni Gilbey. Ce-au ăia, afar’ de-o mână de fasolari şi nişte negri drogaţi? Rahat! În fiecare blestemată de primăvară, îşi iau avânt, amice. Da’ dup’aia vine vara, apar pe piaţă drogurile bune, şi se duc dracului.

— Da, zise caporalul, dar anul ăsta…

— Uite, ticălosul ăla de Caldwell, zise Gilbey, ignorându-l. L-am văzut acum vreo doi ani, când a jucat un meci de selecţie cu Tigrii. Ce mai lovitură avea negrul ăla! Acum îşi târşâie picioarele de parcă îl bate vântul.

— Nu se droghează, amice, zise caporalul ţâfnos. Nu pot, fiindcă există testele alea, care arată dacă au luat ceva.

Gilbey turui mai departe:

— White Sox n-au nicio şansă, amice! Ştii cum le zice uneori individu’ ăla de la televizor? Ciorapii palizi! La naiba, chiar aşa îi strigă. Cum să câştigi cu un nume ca ăsta? Tigrii, da, au un nume pe cinste. Yankeii, Vitejii[3]…

— Baliverne, amice!

Caporalul începea să se enerveze. Îşi lăsă jos carnetul şi se duse la capătul barului.

— Ce zici de Fentoşii? Au un nume de mămăligă şi sunt o echipă bună. Numele nu face doi bani!

— Roşii, sugeră Mingolla.

Îl amuzau izbucnirea lui Gilbey, încăpăţânarea şi absurditatea acesteia. Totuşi, în acelaşi timp, îl îngrijora nuanţa ei de disperare. Contrar aşteptărilor, Gilbey nu era în apele lui în dimineaţa asta.

— O, da, se porni Gilbey, lovind masa cu palma. Roşii! Ia te uită la Roşii! Ia te uită ce bine s-au descurcat de când au intrat cubanezii în război! Crezi că nu înseamnă nimic? Crezi că numele nu-i ajută? Chiar dacă ajung în serie, nenorociţii de Ciorapi palizi n-au nicio şansă în faţa Roşilor! tranşă situaţia, şi râse – un grohăit răguşit. Eu sunt suporter al Tigrilor, amice, dar

am senzaţia că nu-i anul lor, pricepi? Roşii îi sfâşie pe cei de la NL Est, Yankeii vin din urmă şi, când se vor întâlni, în octombrie, atunci o să aflăm noi tot despre toate. Tot despre toate tâmpeniile! Glasul îi deveni încordat şi tremurător. Aşa că nu mă mai enerva cu fătălăii de la Ciorapii palizi, amice! Nu fac nici cât un rahat, n-au făcut niciodată şi nici nu vor face până nu-şi schimbă numele ăla idiot!

Simţind pericolul, caporalul renunţă la confruntare, şi Gilbey căzu într-o tăcere indispusă. O vreme, nu se mai auziră decât sunetul elicelor elicopterului şi radioul trâmbiţând o muzică de jaz. În local intrară doi mecanici, să-şi ia berea de dimineaţă şi, la scurt timp, doi sergenţi burduhănoşi, cu figuri paterne, părul rar şi însemne de ofiţeri intendenţi pe umeri se aşezară la o masă alăturată şi începură un joc de rummy. Caporalul le aduse un ibric cu cafea şi o sticlă de whisky, le amestecară şi începură să le bea, în timp ce jucau. Jocul avea un aer de ritual, de ceva făcut în fiecare zi la ora asta şi, privindu-i, observându-le tihna de oameni graşi şi ghiftuiţi, familiaritatea de vechi camarazi, Mingolla se simţi mândru de mâna lui paralizată. Era o năpastă onorabilă, un semn că fusese în miezul luptelor, ceea ce nu se putea spune despre oamenii aceştia. Totuşi, nu le purta pică. Câtuşi de puţin. Mai degrabă avea un sentiment de siguranţă ştiind că cei trei bărbaţi, atât de paterni, erau aici să-i pună la dispoziţie mâncare, băutură şi bocanci noi. Se încălzi ascultând zumzăitul monoton şi vesel al discuţiei, în ceaţa fumului de ţigară care părea să se reverse din mulţumirea lor. Era convins că s-ar putea duce să le împărtăşească problemele lui şi să primească sfaturi prietenoase. Erau aici ca să-l asigure de justeţea menirii sale, să-i reamintească valorile americane simple, să confere războiului o iluzie de implicare fraternă, să afirme cu claritate că războiul era doar un exerciţiu de camaraderie şi tărie de caracter, un ritual iniţiatic pe care aceşti trei bărbaţi îl parcurseseră de mult şi, după război, vor primi cu toţii decoraţii şi medalii, se vor întâlni şi vor vorbi despre vărsarea de sânge şi despre teroare, dând din cap cu uimire şi nostalgie, ca şi cum vărsarea de sânge şi teroarea ar fi fost vechi prieteni pe care nu i-au apreciat la adevărata valoare la momentul respectiv… Mingolla îşi dădu seama că un zâmbet îi întinsese muşchii feţei şi că şirul gândurilor îl ducea pe un straniu teritoriu mental. Tremurul mâinii era mai puternic decât

oricând. Se uită la ceas. Era aproape zece. *Zece!* Cuprins de panică, trase scaunul în spate şi se ridică.

— Haide să-l căutăm, îi zise lui Gilbey.

Acesta dădu să spună ceva, dar se abţinu. Lovi cu putere linguriţa de marginea mesei. Apoi îşi trase şi el scaunul şi se ridică.

Baylor nu era de găsit la Clubul Demonio sau în oricare altul dintre barurile de pe malul vestic. Gilbey şi Mingolla îl descriau tuturor celor pe care îi întâlneau, dar nimeni nu-şi aducea aminte de el. Cu cât căutarea se prelungea mai mult, cu atât Mingolla devenea mai nesigur. Baylor era necesar, era un pilon esenţial al platformei de obiceiuri şi rutine care îl susţinea, care îl ţinea în viaţă dincolo de furia armelor războiului şi de legile întâmplării, iar dacă acest pilon s-ar distruge… Cu ochii minţii, văzu platforma înclinându-se, se văzu pe sine, împreună cu Gilbey, răsturnându-se peste marginea ei, prăbuşindu-se într-un abis plin de flăcări negre. La un moment dat, Gilbey spuse:

— Panama! Ticălosul a fugit în Panama.

Dar Mingolla nu credea. Era convins că Baylor se afla pe undeva prin apropiere. Convingerea lui era atât de clară, încât Mingolla deveni şi mai nesigur, ştiind că acest gen de claritate prevestea adesea un sfârşit prost.

Soarele se înălţă mai sus pe cer. Căldura lui era o imensă povară, lumina filtra culorile zidurilor de stuc, iar transpiraţia lui Mingolla începu să aibă un miros rânced. Pe străzi se aflau doar câţiva soldaţi, amestecaţi cu obişnuiţii copii şi cerşetori răzleţi, iar în baruri nu era nimeni, în afară de câţiva beţivi, care continuau cheful din noaptea precedentă. Gilbey şontâcăia de colo-colo, apucând oamenii de cămăşi şi punându-le aceleaşi întrebări. În schimb, Mingolla, teribil de conştient de mâna sa tremurătoare, nervos, pe punctul de a da în bâlbâială, era nevoit să recurgă la o abordare de rutină, prin care să poată s-o scoată la capăt cu aceste scurte interviuri. Se apropia agale, ţinându-şi în faţă partea dreaptă a corpului, şi spunea:

— Caut un prieten. Poate l-aţi văzut? Un tip înalt. Cu pielea măslinie, părul negru, slab. Îl cheamă Baylor.

Se apleca, lăsând vorbele să-i alunece nonşalant de pe buze.

În cele din urmă, Gilbey se sătură.

— Eu mă duc să-mi pierd vremea cu Ţâţe Mari. Ne vedem mâine la PX.

Dădu să plece, dar se întoarse şi spuse:

— Dacă vrei să iei legătura cu mine mai devreme, mă găseşti la Clubul Demonio.

Avea o expresie ciudată pe chip, ca şi cum ar fi încercat să zâmbească liniştitor, dar – din cauza lipsei de experienţă – zâmbetul arăta forţat, prostesc şi câtuşi de puţin liniştitor.

Pe la ora unsprezece, Mingolla sfârşi prin a se sprijini de un zid roz de stuc, căutându-l din priviri pe Baylor în mulţimile care începuseră să se îngroaşe. Lângă el, fâlfâiau frunzele pârjolite ale unui bananier, foşnind ori de câte ori o pală de vânt le lovea de perete. Acoperişul barului de peste drum era în curs de reparaţie: plăci noi de tablă, alternând cu fâşii înguste de rugină, arătând ca nişte felii imense de şuncă aşezate acolo la prăjit. Din când în când, bărbatul îşi lăsa privirea să rătăcească spre podul neterminat, o vastă întindere de alb vrăjit, curbându-se pe albastrul cerului, înălţându-se deasupra oraşului, deasupra junglei şi deasupra războiului. Nici măcar aburul căldurii ce se ridica dinspre acoperişul de tablă nu putea să-i deformeze linia netedă. Parcă orchestra mirosul greu, murmurul mulţimii şi muzica tonomatelor într-o unitate senină, absorbind toate acele energii şi redându-le purificate, îmbogăţite. Îşi imagina că, dacă l-ar privi suficient de mult, podul i-ar vorbi, ar pronunţa un cuvânt alb care i-ar împlini dorinţele.

Două pocnituri seci – focuri de armă – îl făcură să se îndepărteze de zid, clătinându-se, cu inima bătând să-i spargă pieptul. În mintea sa, împuşcăturile rostiseră cele două silabe ale numelui lui Baylor. Toţi copiii şi cerşetorii dispăruseră. Toţi soldaţii se opriseră, întorcându-se în direcţia din care veniseră împuşcăturile; zombi care auziseră glasul stăpânului.

O nouă împuşcătură.

Nişte soldaţi ieşiră de-a valma de pe o stradă lăturalnică, discutând aprins.

— …idioţii, spunea unul, iar colegul lui răspunse:

— A fost un sammy, amice. I-ai văzut ochii?

Mingolla îşi croi drum printre ei şi o luă la goană pe strada lăturalnică.

La capătul cvartalului, un cordon de poliţie militară bloca accesul către dreapta şi, când Mingolla alergă într-acolo, unul dintre soldaţi îi spuse să stea deoparte.

— Ce e? întrebă Mingolla. Vreun tip care se joacă de-a

sammy?

— Tacă-ţi gura, spuse soldatul, fără asprime.

— Ascultă, insistă Mingolla. S-ar putea să fie un prieten de-al meu. Un tip înalt şi slab. Brunet. Poate reuşesc să vorbesc cu el.

Soldatul schimbă priviri cu camarazii lui, care ridicară din umeri, indiferenţi.

— O.K., îl trase pe Mingolla lângă el şi-i arătă un bar cu ziduri turcoaz, de la colţul următor.

— Intră acolo şi vorbeşte cu căpitanul.

Alte două împuşcături, apoi o a treia.

— Ai face mai bine să te grăbeşti. Bătrânul căpitan Haynesworth e acolo. Nu pune mare preţ pe negocieri.

Înăuntrul barului era răcoare şi întuneric. De perete, lângă o fereastră care dădea în strada perpendiculară, erau lipite două umbre întunecate. Mingolla reuşi să zărească sclipirea pistoalelor automate din mâinile lor. Apoi, prin fereastră, îl văzu pe Baylor ivindu-se din spatele unui zid despărţitor: o construcţie înaltă de un metru, de cărămizi de pământ, care lega o prăvălie de plante de un alt bar. Era fără cămaşă, cu pieptul mânjit de pete maronii-roşcate de sânge uscat, şi stătea într-o poziţie nonşalantă, cu degetele agăţate de buzunarele pantalonilor. Unul dintre bărbaţii de lângă fereastră trase înspre el. Împuşcătura fu asurzitoare, făcându-l pe Mingolla să tresară şi să închidă ochii. Când se uită din nou pe fereastră, Baylor nu era de văzut.

— Nenorocitul încearcă să ne facă să tragem, spuse bărbatul care ţintise spre Baylor. Sammy e ager astăzi.

— Mda, dar se potoleşte, spuse un glas leneş din bezna din spatele barului. Eu unul cred că a rămas fără droguri.

— Hei, strigă Mingolla. Nu-l omorâţi! Îl cunosc, pot vorbi cu el.

— Vorbeşte, spuse glasul domol. Poţi vorbi cu el până ţi se înverzeşte fundul, băiete, dar sammy n-o să te asculte.

Mingolla scrută întunericul. Un bărbat masiv, cu aer de beţivan, stătea sprijinit de tejghea. O insignă de aramă îi strălucea pe beretă.

— Tu eşti căpitanul? întrebă el. Cei de afară mi-au spus să discut cu căpitanul.

— Da, într-adevăr, răspunse omul. Iar eu voi fi de-a dreptul încântat să stau de vorbă cu tine, băiete. Despre ce vrei să discutăm?

Ceilalţi izbucniră în râs.

— De ce încerci să-l omori? întrebă Mingolla, auzindu-şi nuanţa de disperare din glas. Nu trebuie să-l omorâţi. Puteţi folosi o armă tranchilizantă.

— E una pe drum, răspunse căpitanul. Chestia e că amicul tău a luat câţiva ostatici după zidul ăla şi, dacă avem vreo şansă cu el înainte să sosească puşca aia cu tranchilizante, avem obligaţia s-o folosim.

— Dar… începu Mingolla.

— Lasă-mă să termin, băiete.

Căpitanul îşi săltă centura, se apropie tacticos, aşeză un braţ pe umărul lui Mingolla, învelindu-l într-o aură de transpiraţie şi miros de whisky.

— Aşa că, vezi tu, continuă el, totul e sub control. Sammy ăla de colo…

— Baylor, spuse Mingolla furios. Îl cheamă Baylor.

Căpitanul îşi ridică braţul de pe umărul lui, privindu-l amuzat. Chiar şi în întunericul încăperii, Mingolla putea să vadă reţeaua de capilare sparte de pe obraji, trăsăturile sale buhăite de alcoolic.

— Aşa-i. Cum îţi spuneam, bunul tău prieten Baylor nu făcea niciun rău. Doar aiura şi se foia de colo-colo. Dar pe urmă au venit vreo doi fraţi de-ai noştri de la Marină. Se pare că le făcuseră amicilor noştri fasolari o demonstraţie cu ultimele arme de luptă şi se întorceau de la amintita demonstraţie, când au observat mica noastră problemă şi s-au apucat să facă pe eroii. Ei bine, pe scurt, domnul Baylor le-a tras-o. Le-a călcat în picioare *morala* militară. Pe urmă i-a târât dincolo de zidul ăla şi a început să se joace cu una dintre armele lor. Şi…

Alte două împuşcături.

— La naiba! spuse unul dintre bărbaţii de lângă fereastră.

— Şi uite-l acolo, continuă căpitanul. Îşi bate joc de noi. Acuma, ori arma nu mai are muniţie, ori nu şi-a dat el seama cum funcţionează. Dacă avem de-a face cu varianta a doua, până la urmă o să-şi dea seama…

Căpitanul clătină din cap cu tristeţe, ca şi cum şi-ar fi imaginat cumplitele consecinţe.

— Pricepi care-i necazul meu?

— Aş putea încerca să vorbesc cu el. Ce-ar fi rău în asta?

— Ai putea să mori. E viaţa ta, băiete, dar pielea mea va fi

pusă în băţ.

Căpitanul îl răsuci către uşă şi îl împinse uşor către cordonul de soldaţi.

— Apreciez gestul tău, băiete.

Mai târziu, Mingolla avea să reflecteze că tot ceea ce a făcut a fost lipsit de logică, fiindcă, fie că ar fi supravieţuit, fie că nu, Baylor nu ar mai fi fost trimis niciodată înapoi la Ferma Furnicii. Dar la momentul respectiv, disperat să păstreze neschimbat ritualul, nu-şi dăduse seama de nimic. Dădu colţul şi se îndreptă către zidul de împrejmuire. Gura îi era uscată, inima îi bubuia. Dar tremurul mâinii se oprise şi avu prezenţa de spirit să meargă în aşa fel încât să blocheze linia de foc a soldaţilor. La aproximativ şapte metri de zid, strigă:

— Hei, Baylor! Sunt eu, Mingolla, amice!

Propulsat parcă de un arc, Baylor sări în sus, holbându-se la el. Era o privire crâncenă. Avea nişte ochi ca de taur, albi de jur împrejurul irisurilor. Din nări i se prelingeau firicele de sânge, iar obrajii îi pulsau cu un ritm egal, de ceasornic. Sângele uscat de pe pieptul său provenea de la trei scobituri lungi: erau parţial acoperite de crustă, însă eliminau un fluid limpede. Pentru o clipă, rămase nemişcat. Apoi întinse mâna în spatele zidului, luă o armă cu ţeava dublă, de patul căreia atârna o tubulatură flexibilă, şi o îndreptă către Mingolla.

Apăsă pe trăgaci.

Nicio flacără, nicio explozie. Nici măcar un clic. Dar Mingolla se simţi scufundat într-o apă îngheţată.

— Isuse! strigă el. Baylor! Sunt eu!

Baylor apăsă din nou pe trăgaci, cu acelaşi rezultat. O expresie de frustrare intensă i se aşternu pe chip, apoi se transformă într-o privire goală de mort. Îşi ridică ochii direct la soare şi, după câteva secunde, zâmbi – poate că primea de sus veşti înfiorătoare.

Simţurile lui Mingolla se ascuţiră uimitor. Undeva, în depărtare, un radio cânta o melodie country care, cu tânguiala ei, cu izbucnirile intermitente, i se părea scheunatul unui sistem nervos defectat. Auzea glasurile soldaţilor în bar, simţea mirosul acid, acru, al nebuniei lui Baylor şi avu impresia că-i poate simţi pulsul mâniei, un şuvoi schimbător de căldură învolburându-se în jurul lui, intensificându-i teama, scormonindu-i cele mai adânci unghere. Baylor coborî arma, o puse jos cu blândeţe, ca

pe un copil bolnav şi păşi peste zid. Fluiditatea animalică a mişcării îi dădu fiori lui Mingolla. Reuşi să facă un pas împleticit în spate şi ridică mâinile, ferindu-se de Baylor.

— Haide, omule! făcu el pierit.

Baylor scoase un sunet furios – nici şuierat, nici scheunat – şi un firicel de salivă i se prelinse printre buze. Soarele scălda strada într-o baie de aur, sclipind şi licărind din toate ungherele, ca şi cum ar fi pus realitatea la fiert.

Cineva ţipă:

— Lasă-te jos, băiete!

Apoi Baylor se avântă asupra lui; se prăbuşiră împreună, rostogolindu-se pe pământul bătătorit. Simţi degete scormonindu-i mărul lui Adam. Îşi răsuci gâtul, îl văzu pe Baylor rânjind, numai ochi strălucitori şi dinţi îngălbeniţi. De pe bărbie îi atârnau şiraguri de salivă. O mască de Halloween. Genunchii îi erau înfipţi în umerii lui, mâinile îl înhăţau de păr, lovindu-l cu capul de pământ. Iar şi iar. În urechi i se stârni un sunet ascuţit. Mingolla îşi eliberă o mână şi încercă să-i vâre degetele în ochi, dar Baylor îi muşcă degetul mare, începând să-i roadă încheietura. Privirea i se împăienjeni şi nu mai auzea nimic. Îşi simţea ceafa moale. Părea că saltă foarte încet, mai sus şi mai încet cu fiecare impact cu pământul. Încadrată de cerul albastru, faţa lui Baylor se îndepărta parcă, într-o spirală. Iar apoi, chiar când Mingolla era pe punctul de a leşina, Baylor dispăru.

Avea praf în gură, în nări. Auzea strigăte, murmure. Încă ameţit, se ridică într-un cot. Foarte aproape, braţe, picioare şi torsuri kaki se tăvăleau într-un nor de praf. Ca într-o luptă din benzile desenate. Te aşteptai ca deasupra lor să apară asteriscuri şi semne de exclamare, sugerând înjurături. Cineva îl înhăţă de braţ şi îl trase în picioare. Căpitanul, cu faţa cărnoasă îmbujorată. Se încruntă dezaprobator şi îi şterse praful de pe haine.

— Ce curaj, băiete! Şi ce mare, mare prostie. Dacă n-ar fi fost sleit de puteri, acum ai fi atras muşte în jurul tău.

Se întoarse către un sergent care stătea în apropiere.

— Cât de stupid crezi c-a fost, Phil?

Sergentul zise că habar n-are.

— Ei bine, continuă căpitanul, cred că, dacă feciorul ăsta ar fi fost într-o luptă, stupizenia lui ar fi fost cam de Medalia de bronz.

Asta, fu de acord sergentul, era al naibii de stupid.

— Desigur, aici, la Frisco – căpitanul îl mai şterse pe Mingolla puţin de praf – curajul ăsta nu-ţi aduce nimicuţa.

Soldaţii îl dezbrăcau pe Baylor, care zăcea pe-o parte, sângerând din nas şi din gură. O peliculă de sânge gros ca un sos îi acoperea obrajii.

— Panama, zise trist Mingolla.

Poate că *era* o opţiune. Vedea cu ochii minţii cum ar fi fost... o plajă noaptea, umbre de palmieri, ca o broderie pe nisipul alb.

— Ce zici? întrebă căpitanul.

— Voia să meargă în Panama, răspunse Mingolla.

— Oare nu asta vrem cu toţii?

Unul dintre soldaţi îl rostogoli pe Baylor pe burtă şi îl legă la mâini, altul îi încătuşă picioarele. Apoi îl rostogoliră înapoi. De sângele de pe obraji şi de pe frunte i se lipise pământ galben, aşezându-i o mască pătată pe chip. Ochii i se deschiseră brusc, în mijlocul acelei măşti, lărgindu-se când simţi cătuşele. Începu să se zvârcolească, încercând să se elibereze. Continuă să salte cam un minut, apoi înţepeni şi – cu ochii pierduţi, fixaţi pe discul topit al soarelui – scoase un răget. Era singurul cuvânt care putea descrie acel sunet. Nu era un ţipăt sau un urlet, ci răgetul triumfător al unui diavol, atât de puternic şi de plin de furie, încât parcă făcu toată căldura şi toată lumina orbitoare să danseze. Sunetul avea un efect seducător, şi Mingolla începu să pătrundă în el, să-l simtă în trupul său, ca pe o melodie rock, să se contopească cu ura lui exuberantă faţă de viaţă.

— O-ho, se minună căpitanul. Vor fi nevoiţi să construiască o nouă grădină zoologică pentru feciorul ăsta.

După ce-şi predă declaraţia, lăsând medicul legist să-l examineze la cap, Mingolla luă feribotul ca s-o întâlnească pe Debora pe malul estic. Se aşeză la prora, privind podul neterminat, nefiind în stare, de data aceasta, să găsească în el nicio speranţă, nicio magie. Panama continua să-i încolţească în minte. Acum că Baylor nu mai era, oare Panama rămânea cu adevărat o opţiune? Ştia că ar trebui să încerce să pună lucrurile la punct, să-şi facă un plan de bătaie, dar nu putea să-şi alunge din minte faţa însângerată, înnebunită a lui Baylor. Văzuse şi altele mai rele, o, Isuse, cu mult mai rele. Indivizi transformaţi în piese de schimb, din care mai rămăsese atât de puţin încât nu aveau nevoie de un sicriu argintiu şi strălucitor, ci doar de o

cutie neagră de metal, de dimensiunile unei bomboniere. Indivizi pârjoliţi, chiori şi plini de sânge, apucând orbeşte aerul cu mâinile, ca nişte creaturi desprinse dintr-un film de groază. Dar ideea de a-l păstra pe Baylor pentru totdeauna într-un ungher roşu, însângerat al creierului său, în inima acelui răget roşu, însângerat pe care-l scosese, poate că ideea aceea era lucrul cel mai urât pe care-l întâlnise Mingolla. Nu voia să moară, respingea această perspectivă cu încăpăţânarea plină de zel de care dă dovadă un copil când este pus în faţa unui adevăr greu de suportat. Totuşi, prefera să moară decât să suporte nebunia. Comparativ cu ce-l aştepta pe Baylor, moartea şi Panama păreau să-i ofere aceeaşi paşnică dulceaţă.

Cineva se aşeză lângă Mingolla; un puşti care nu putea să aibă mai mult de optsprezece ani. Un puştan nou, cu o tunsoare nouă, bocanci noi, uniformă nouă. Până şi faţa îi părea nouă, proaspăt scoasă din matriţă. Obraji dolofani, strălucitori, piele curată, lucioasă, ochi albaştri, limpezi. Era dornic să stea la discuţii. Îl întrebă pe Mingolla despre casă, despre familie, răspunzând cu „O, uau, trebuie să fie grozav să locuieşti în New York, uau.” Dar părea să aibă alt motiv să iniţieze conversaţia, voia să ajungă undeva şi, în cele din urmă, trecu la subiect:

— Ai auzit de acel sammy care s-a transformat în animal? L-am văzut în arenă noaptea trecută. Un locşor în junglă, la vest de bază. Al unuia pe nume Chaco. Omule, a fost incredibil!

Mingolla doar auzise de gropi, de la unul şi de la altul, dar numai lucruri rele şi îi venea greu să creadă că puştiul, cu aerul lui inocent de băiat de la oraş, putea fi amator de ceva atât de josnic. Şi, în ciuda faptelor la care tocmai asistase, îi era şi mai greu să creadă că Baylor ar fi putut participa.

Puştiul nu aştepta să fie îmboldit:

— Era destul de devreme. La început au fost câteva încăierări, nimic deosebit, şi apoi apare tipul, arătând ca apucat. Ştiam că e sammy după felul în care se holba la groapă, ştii, ca la un lucru pe care şi-l dorea. Şi tipul care era cu mine, un prieten de-al meu, mă înghionteşte şi zice:

— Sfinte Sisoe! E Cavalerul Negru, amice! L-am văzut cu ceva vreme în urmă luptându-se la Reunion. Pariază pe el, îmi zice. E as tipul!

Ultima lor permisie fusese în Reunion. Mingolla încercă să formuleze o întrebare, dar nu se putea gândi la una al cărei

răspuns să aibă vreo noimă.

— Ei bine, continuă puştiul, nu sunt de mult aici, dar *chiar* dacă aş fi auzit de Cavaler... Aşa că m-am apropiat şi mi-am făcut de lucru prin preajma lui, gândindu-mă că poate găsesc un indiciu despre cum se simte, ştii, că nu vrei să pariezi doar bazându-te pe reputaţia cuiva. Curând, vine Chaco şi îl întreabă dacă vrea nişte adrenalină. Cavalerul zice: „Da, dar vreau să mă lupt cu un animal. Ceva fioros, amice. Vreau să mă lupt cu ceva fioros." Chaco îi spune că are nişte maimuţe şi nimicuri din astea, şi Cavalerul zice că a auzit de un jaguar. Chaco dă din colţ în colţ: „Poate că da, poate că nu, dar nu contează, fiindcă jaguarul e prea puternic pentru sammy." Şi pe urmă Cavalerul îi dezvăluie lui Chaco cine e. Ascultă la mine: Chaco şi-a schimbat complet atitudinea. Îşi dădea şi el seama cum ar merge pariurile dacă venea vorba de ceva de genul: Cavalerul Negru împotriva jaguarului. Şi începe: „Da, domnule Cavaler Negru! Tot ce vrei!" Şi face anunţul. Omule, toată lumea a înnebunit. Oamenii fluturau bani, strigându-şi pariurile, dând paharele pe gât ca să fie chercheliţi la timp pentru evenimentul principal, iar Cavalerul doar stă acolo, zâmbind, hrănindu-se parcă din haosul general. Apoi Chaco dă drumul jaguarului prin tunel şi în arenă. Nu era un jaguar ajuns la maturitate, poate doar pe jumătate, dar e tot ce-ţi poţi închipui că poate să înfrunte cineva, chiar şi Cavalerul.

Puştiul făcu o pauză ca să-şi tragă sufletul. Ochii îi deveniseră parcă mai strălucitori.

— Oricum, jaguarul se învârte de colo-colo, rămânând aproape de peretele gropii, mârâind şi scuipând, iar Cavalerul îl priveşte de sus, studiindu-i mişcările. Şi toată lumea începe să scandeze: „Sa-mi, Sa-mi, Sa-mi." După ce strigătele ating apogeul, Cavalerul scoate din buzunar trei fiole. La naiba, amice, trei vreau să zic! Trei! N-am fost niciodată în preajma unui sammy când a luat mai mult de două. Trei te duc direct în cer! Aşa că, atunci când tipul ridică astea trei fiole, mulţimea ia foc, urlând de parcă ar fi intrat cu toţii în pielea lui. Dar el îşi păstrează calmul. E atât de calm! Stă acolo, cu fiolele ridicate şi le lasă să preia lumina, să absoarbă zgomotul şi energia, să-şi tragă puterea din vigoarea mulţimii. Chaco îşi flutură mâinile, făcând linişte şi ţine discursul despre cum în adâncul oricărui bărbat se află un suflet de luptător care aşteaptă să fie eliberat şi tâmpenii din astea. Îţi spun, omule, până atunci am crezut

întotdeauna că discursul ăla e numai baliverne, dar Cavalerul mă face să-l înghit sută la sută. E atât de al naibii de calm! Îşi scoate cămaşa şi pantofii şi îşi leagă o bucată de mătase neagră în jurul braţului. Apoi desface fiolele una după alta, repede, şi le prizează pe toate. Văd cum îşi fac efectul, cum ochii i se învăpăiază. Cum îl ridică. Şi, de îndată ce o prizează pe ultima, sare în groapă. Nu foloseşte tunelul! Sare! Opt metri în jos, pe nisip, şi aterizează ghemuit.

Alţi trei soldaţi îşi apropiaseră capetele, ascultând, iar puştiul li se adresa acum tuturor, interpretând pentru publicul său. Era atât de tulburat, încât abia putea vorbi coerent, şi Mingolla îşi dădu seama cu dezgust că era şi el stârnit de imaginea lui Baylor ghemuit pe nisip. Baylor, cel care plânsese după asalt. Baylor, care fusese atât de speriat de lunetişti, încât o dată preferase să facă în pantaloni decât să se îndepărteze de arma sa, ca să se ducă la latrină.

Baylor, Cavalerul Negru.

— Jaguarul mârâie, dă din labe şi loveşte aerul, continuă puştiul. Încearcă să-l bage pe Cavaler în sperieţi. Căci, în mintea lui, jaguarul ştie că e în mare încurcătură. Că ăsta nu-i vreun Chaco, un novice, e un sammy. Cavalerul se duce spre centrul arenei, tot ghemuit. Aici puştiul îşi modulează glasul, grav şi teatral: Nu se întâmplă nimic preţ de câteva minute, se simte doar o tensiune. Toată lumea stă cu răsuflarea tăiată. Jaguarul ţâşneşte de vreo două ori, dar Cavalerul sare la o parte, făcându-l să rateze lovitura şi niciunul nu păţeşte nimic. De fiecare dată când jaguarul ţâşneşte, mulţimea suspină şi geme, nu doar fiindcă se tem cu toţii să-l vadă pe Cavaler sfâşiat, ci, în acelaşi timp, fiindcă îşi dau seama cât e de ager. Iute ca glonţul, amice! Fantastic. Pare cam la fel de iute ca jaguarul. O ţine tot aşa, săltând la o parte şi, oricât se suceşte şi se răsuceşte jaguarul, oricât se apropie, nu poate să pună gheara pe el. Şi pe urmă… o, a fost aşa de lin! Jaguarul sare din nou şi, de data asta, în loc să salte într-o parte, Cavalerul se aruncă pe spatele animalului, se rostogoleşte pe-o parte şi, când jaguarul trece pe deasupra lui, îl loveşte cu ambele picioare. Îl loveşte rău de tot! Şi îl izbeşte cu călcâiele într-o parte. Jaguarul e trântit de peretele gropii şi se prăbuşeşte urlând, cu coastele trosnind. I le-a făcut praf, omule. I-au ieşit prin piele ca nişte stâlpi de cort.

Puştiul se şterse la gură cu dosul palmei, aruncând o privire

către Mingolla şi ceilalţi soldaţi, să vadă dacă erau pătrunşi de povestire.

— Toată lumea ţipa, reluă el. Loveam marginea zidului. Era aşa o hărmălaie, că tipul cu care eram mi-a ţipat ceva în ureche, dar nu am auzit nimic. Şi, cum spuneam, poate din cauza gălăgiei, poate din cauza coastelor, nu contează… jaguarul e cuprins de streche. Începe să facă sărituri înspre Cavaler, încercând să se apropie înainte de a face saltul, să nu i se mai întindă aceeaşi capcană. Mârâie ca o blestemată de drujbă. Cavalerul continuă să sară şi să se răsucească. Dar apoi alunecă, dă din mâini ca să-şi recapete echilibrul şi jaguarul se năpusteşte asupra lui, înfigându-i ghearele în piept. Pentru o clipă, valsează parcă. Apoi Cavalerul reuşeşte să desprindă laba care l-a agăţat, împinge capul jaguarului pe spate şi îl pocneşte cu pumnul în ochi. Jaguarul cade pe nisip cu o bufnitură şi Cavalerul o zbugheşte în partea cealaltă a arenei. Îşi examinează zgârieturile de pe piept, care sângerează groaznic. Între timp, jaguarul se ridică în picioare şi e mai răvăşit ca oricând. Singurul ochi îi e plin de sânge, labele din spate îi sunt fleaşcă. Ca la un meci de box, au chemat doctorul. Jaguarul se gândeşte că i-a ajuns cu prostiile şi dă să sară afară din groapă. O dată, sare chiar în dreptul meu, acolo unde stăteam aplecat peste margine. Se apropie atât de tare încât îi simt mirosul respiraţiei. Mă văd oglindit în ochiul lui bun. Întinde gheara, încercând să se agaţe, vrând să se ridice în mijlocul mulţimii. Oamenii se sperie, gândindu-se că poate o să reuşească. Dar înainte să aibă ocazia, Cavalerul îl prinde de coadă şi îl plesneşte de zid, aşa cum baţi un nenorocit de covor. Aşa face cu jaguarul. Care e acum harcea-parcea. Tremură. Din gură îi curge sânge, colţii sunt toţi roşii. Cavalerul începe să facă nişte fente, îşi flutură mâinile, mârâie. Îşi bate joc de jaguar. Oamenilor nu le vine să creadă ce văd. Sammy face praf jaguarul în aşa hal, încât are timp să se mai joace cu el. Dacă arena era scoasă din minţi şi înainte, acum e o adevărată grădină zoologică. Unii se bat, alţii cântă Imnul Marinei. O tipă saşie se dezbracă. Jaguarul încearcă să se apropie iar de Cavaler, dar e prea răvăşit. Nu se poate ţine pe picioare. Iar Cavalerul continuă să mârâie şi să facă fente. Un tip din spatele meu îl huiduie, susţinând că, bătându-şi joc de jaguar, defăimează puritatea jocului. Dar, la naiba, îmi dau seama că de

fapt Cavalerul urmăreşte jaguarul, aşteaptă momentul potrivit, mişcarea potrivită.

Cu privirea pierdută în josul râului, puştiul purta pe chip o expresie visătoare. Poate că se gândea la prietena lui.

— Ştiam cu toţii ce avea să urmeze. Am rămas tăcuţi. Atât de tăcuţi, încât puteam auzi paşii Cavalerului scârţâind pe nisip. Simţeai tensiunea în aer şi ştiai că jaguarul se păstrează pentru un ultim, colosal, efort. Apoi Cavalerul alunecă din nou, numai că de data asta se preface. Eu mi-am dat seama, dar jaguarul nu. Când Cavalerul se clatină într-o parte, jaguarul sare. Credeam că o să cadă, ca prima oară, dar Cavalerul sare şi el. Cu picioarele înainte. Şi îl plesneşte pe jaguar exact sub maxilar. Se aud oasele sfărâmându-se şi jaguarul se prăbuşeşte grămadă. Se chinuie să se ridice, dar nu-i chip! Scânceşte şi îşi împroaşcă fecalele pe nisip. Cavalerul se apropie din spate, îi ia capul cu ambele mâini şi îl răsuceşte. Crac!

Parcă identificându-se cu soarta jaguarului, puştiul închise ochii şi suspină.

— Toată lumea fusese tăcută, până la auzul acelui „crac”, apoi iadul se dezlănţuie. Oamenii scandează: „Sa-mi, Sa-mi”, şi se îmbrâncesc, încercând să ajungă lângă groapă, ca să-l poată vedea pe Cavaler scoţând inima. Acesta întinde mâna în gura jaguarului, smulge unul dintre colţi şi îl aruncă în mulţime. Atunci apare Choco prin tunel şi îi înmânează cuţitul. Chiar când era gata să taie, cineva mă doboară la pământ şi, până când apuc să mă ridic din nou în picioare, Cavalerul luase deja inima şi muşcase din ea. Stătea acolo, cu sângele jaguarului pe gură şi cu propriul sânge şiroind pe piept. Are un aer oarecum buimac. Ca şi cum lupta s-a terminat şi acuma nu ştie ce să facă. Dar apoi începe să ragă. Răgetul lui e aidoma cu al jaguarului, înainte de a fi rănit. Sălbatic, fioros. Gata să se ia în piept cu toată lumea asta blestemată. Omule, mi-am pierdut minţile! Eram una cu acel răget. Poate că răgeam şi eu cu el, poate că toată lumea răgea. Aşa te simţeai. De parcă erai în mijlocul acestui răget care ieşea din fiecare gâtlej din univers.

Puştiul îl învălui pe Mingolla într-o privire rece:

— Multă lume spune că gropile de luptă sunt rele, şi poate că sunt. Nu ştiu. Cum vrei să-ţi dai seama ce e rău şi ce nu e rău aici? Se spune că poţi să te duci la arene de o mie de ori şi să nu vezi nimic care să semene cu jaguarul sau Cavalerul Negru. Nu

ştiu nici eu. Dar eu mă mai duc, pentru orice eventualitate. Poate că o să am noroc. Ceea ce am văzut astă-noapte a fost rău, a fost atât de rău încât a fost şi frumos.

III

Debora aştepta la chei, cu un coş de picnic în mână, îmbrăcată cu o rochie albastră cu fustă plină şi decolteu înalt: o rochie de şcolăriţă. Mingolla se îndreptă către ea. Felul cum îi era pieptănat părul, revărsat în jurul umerilor în bucle negre şi groase, îl duse cu gândul la un fum solidificat, iar chipul ei părea harta unei ţări frumoase cu lacuri negre şi câmpii întunecate. Porniră de-a lungul râului, pe lângă oraş şi ajunseră într-un loc unde arbori de ceiba, cu coroane bogate de frunze verzi şi lucioase, cu scoarţa albicioasă şi rădăcinile ca nişte cozi de aligatori, creşteau pe ţărmul argilos, lângă păsări şi lângă zgomotele de la baza aeriană, care, de la distanţa aceasta, păreau sunete desprinse din natură. Lumina soarelui strălucea pe luciul apei şi, ori de câte ori vântul stârnea valuri, îşi răspândea parcă sclipirea într-un strat plutitor de diamante. Mingolla îşi imagină că merg pe o cărare secretă, că au trecut de un colţ al lumii şi au ajuns pe un etern tărâm liniştit. Senzaţia de pace era atât de profundă, încât începu să spere. Poate, gândi el, ceva îl aştepta aici. O vrajă nouă. Poate că va găsi un semn. Semnele erau pretutindeni, dacă ştiai să le citeşti. Aruncă o privire de jur împrejur. Trunchiuri groase, albe, se înălţau în frunziş, iar cărări întunecate, acoperite de frunze, îşi croiau drum printre ele… aici nimic, dar ce-o fi cu ierburile alea care cresc la marginea apei? Umbrele pe care le aruncau pe pământul galben erau aidoma florilor de crin, umbre care nu aveau mai nimic în comun cu forma zimţată a ierburilor înseşi. Poate că era un semn, dar nu unul desluşit. Îşi ridică privirea către trestiile ce creşteau la mal. Trestii galbene cu crengile frânte, parcă stând cu mâinile în şolduri, unele cu grămăjoare de ouă de insecte atârnate de firele dezlânate, ca nişte seminţe de perle, iar altele împestriţate de pete de alge. Astfel arătară, preţ de o clipă. Apoi lui Mingolla i se văluri privirea, ca şi cum întreaga realitate ar fi tremurat şi trestiile ar fi căpătat contururi rudimentare: beţe galbene ieşind din albastrul limpede. Pe malul celălalt al râului, jungla era o simplă pată de verde Crayola; o vedetă militară în trecere era o dungă roşie, despicând albastrul. Parcă unduirea apei aglomerase toate elementele peisajului, deformându-le uşor, înfăţişând fiecare obiect ca pe un cub de jucărie, greu de definit. Mingolla scutură

din cap. Îşi şterse fruntea. Niciun efect. Îngrozit, strânse din ochi. Avea senzaţia că este singura piesă cu înţeles dintr-un mozaic lipsit de sens, vulnerabil din cauza unicităţii sale. Respiraţia îi era precipitată, mâna stângă îi vibra.

— David! Nu vrei să auzi? vorbi Debora iritată.

— Ce să aud? întrebă el, rămânând cu ochii închişi.

— Despre visul meu. Nu mă asculţi?

O privi printre gene. Totul revenise la normal. Stătea cu genunchii sub ea, îi vedea limpede toate trăsăturile.

— Iartă-mă. Eram dus pe gânduri.

— Păreai înfricoşat.

— Înfricoşat? se miră, şi arboră o figură uluită. Nu, doar mi-a trecut ceva prin minte, atâta tot.

— Nu putea fi un gând plăcut.

Ridică din umeri şi îşi îndreptă spatele, ca să dea dovadă de atenţie.

— Aşadar, spune-mi despre vis.

— În regulă, spuse ea cu neîncredere.

Adierea vântului îi aduse câteva şuviţe fine de păr peste faţă, iar Debora le îndepărtă.

— Ai fost într-o încăpere de culoarea sângelui, cu scaune roşii şi o masă roşie. Până şi tablourile de pe pereţi erau pictate în tonuri de roşu, şi…

Se întrerupse, aruncându-i o privire fugară.

— Vrei să auzi? Ai din nou aerul acela.

— Desigur.

Dar îi era frică. Cum ar fi putut ea să ştie despre camera roşie? Probabil că a avut o viziune şi… Apoi îşi dădu seama că s-ar putea ca ea să nu vorbească despre camera propriu-zisă. Îi spusese despre asalt, nu-i aşa? Şi dacă ar avea legături cu gherila, ar şti că luminile de urgenţă erau aprinse în timpul unui asalt. Asta era! Încerca din nou să-l sperie, ca să-l facă să dezerteze, intimidându-l, aşa cum băgau creştinii spaima în păcătoşi, prin imagini de râuri de foc şi tortură. Îl înfuria. Cine naiba era ea să-i spună lui ce era drept sau înţelept? Orice va face va fi decizia lui.

— Camera avea trei uşi, continuă ea. Tu voiai să ieşi, dar nu puteai să-ţi dai seama care e uşa pe care puteai s-o foloseşti în siguranţă. Ai încercat prima uşă, care s-a dovedit a fi o uşă aparentă. Închizătoarea celei de-a doua s-a deschis uşor, dar

uşa însăşi era înţepenită. Decât s-o forţezi, ai preferat să te duci la cea de-a treia uşă. Închizătoarea acesteia era de sticlă şi te-ai tăiat la mână. După aceea, ai început să te plimbi de colo-colo, fără să ştii ce să faci.

Debora aşteptă o reacţie şi, când el nu-i oferi niciuna, întrebă:

— Înţelegi?

Mingolla rămase tăcut, stăpânindu-şi furia.

— Am să-ţi interpretez eu, spuse ea.

— Nu te obosi.

— Camera roşie este războiul şi uşa falsă este copilăreasca…

— Încetează!

O înhăţă de încheietura mâinii, strângând-o cu putere.

Ea îl privi în ochi, până când o eliberă.

— …copilăreasca ta magie, termină ea.

— Ce-i cu tine? Ai de îndeplinit o normă, ceva? Cinci dezertori pe lună şi primeşti o medalie?

Debora îşi trase rochia în jos, ca să-şi acopere genunchii şi începu să se joace cu un fir de aţă desfăcut. După felul în care se purta, Mingolla se întreba dacă îi pusese o întrebare intimă sau încerca să contureze un răspuns care să nu fie necioplit. În cele din urmă, Debora vorbi:

— Asta crezi că sunt eu pentru tine?

— Nu-i adevărat? De ce altceva mi-ai servi balivernele astea?

— Ce-i cu tine, David?

Se aplecă, cuprinzându-i obrajii cu palmele.

— De ce…?

El îi îndepărtă mâinile.

— Ce-i cu mine? Asta – gestul lui cuprinse cerul, râul, copacii –, asta e cu mine. Îmi aminteşti de părinţii mei. Îmi pun acelaşi gen de întrebări ignorante.

Dintr-odată, simţi nevoia s-o rănească, să găsească un răspuns ca un acid pe care să i-l toarne în faţă şi să-l privească devorându-i toată liniştea.

— Ştii ce fac cu părinţii mei? întrebă el. Când îmi pun întrebări idioate precum „Ce-i cu tine?” le spun o poveste. O poveste de război. Vrei să auzi o poveste de război? S-a întâmplat ceva acum câteva zile, care s-ar potrivi foarte bine drept răspuns.

— Nu trebuie să-mi spui nimic, răspunse ea, descurajată.

— Nicio problemă. Plăcerea e de partea mea.

Ferma Furnicii era o movilă mare, de forma unei căpăţâni de

zahăr, care se înălţa deasupra junglei dese de la graniţa de est a Zonei de Foc Smarald. Din vârful dealului, se proiectau în afară amplasamente de artilerie şi rachete care, de la distanţă, semănau cu o coroană de spini îndesată pe o ţeastă verde. Pe mai multe sute de metri de jur împrejur, terenul fusese defrişat de toată vegetaţia. Tunurile mari au fost coborâte la o înclinaţie maximă şi, într-un moment de nebunie, au ras de pe faţa pământului vaste întinderi de junglă, retezând la un metru regimente întregi de trunchiuri falnice, lăsând o fâşie de cioturi înnegrite şi de pământ roşu pârjolit, brăzdat de crăpături. Un hăţiş de sârmă ghimpată luase locul copacilor şi al tufişurilor, formând desişuri suprarealiste de oţel albastru şi, îngropate sub sârmă, se aflau diverse mine şi aparate de detecţie. Totuşi, acestea nu făceau mare lucru, căci cubanezii deţineau o tehnologie care putea să neutralizeze cele mai multe dintre ele. În nopţile senine, erau slabe şanse să apară probleme, dar în nopţile ceţoase, te puteai aştepta la necazuri. La adăpostul ceţii, trupele cubaneze şi de gherilă treceau de sârma ghimpată şi încercau să se infiltreze în tunelurile care împânzeau trupul dealului. Accidental, una dintre mine era declanşată şi o minge fantomatică de foc înflorea în vârtejul alb de ceaţă, siluete negre, minuscule fiind azvârlite dinspre centru în afară. În ultima vreme, se descoperise că unele dintre aceste victime purtau berete roşii şi insigne în formă de scorpion şi astfel s-a ştiut că cubanezii au trimis Divizia Alacrán, care jucase un rol esenţial în înfrângerea forţelor americane în Miskitia.

În interiorul dealului, existau nouă niveluri de tuneluri, majoritatea presărate cu încăperi mici şi rotunde, care serveau drept adăposturi de locuit (singura excepţie fiind nivelul inferior, care fusese destinat centrului informatic şi birourilor); toate camerele şi tunelurile erau căptuşite cu plastic alb expandat, care arăta ca o spumă de mare întărită şi era rezistent la explozivele antipersonal. În camera lui Mingolla, unde dormea împreună cu Baylor şi Gilbey, de tavan era atârnat un lampion de hârtie stacojie, dând impresia că locuiau într-o celulă de sânge. Baylor susţinuse că lampa era prea luminoasă şi îl deranja la ochi. Lângă perete erau rânduite trei paturi de campanie, îndepărtate unul de altul atât cât permitea spaţiul. Podeaua din jurul patului lui Baylor era plină de mucuri de ţigară şi şerveţele folosite, sub pernă îşi ţinea o cutie de tablă, în care

se afla rezerva lui de pastile şi de marijuana. Ori de câte ori aprindea o marijuana, îi oferea un fum lui Mingolla, iar acesta refuza întotdeauna, simţind că experienţa de la baza de artilerie nu putea fi intensificată prin droguri. Lipit de perete, deasupra patului lui Gilbey, se afla un colaj de poze porno şi, în fiecare zi după serviciu, fie că Mingolla şi Baylor erau în cameră, fie că nu, Gilbey se întindea pe pat şi se masturba. Lipsa lui de pudoare îl făcea pe Mingolla să se simtă jenat de comportamentul său sfios în privinţa acestui act, şi, în acelaşi timp, stânjenit de caracterul puber al obiectelor lipite deasupra patului lui – un fanion american, o fotografie a fostei sale prietene şi încă una a echipei de baschet din ultimul an de liceu, mai multe desene ale sale cu jungla din împrejurimi. Gilbey îl tachina în mod constant în privinţa acestei expoziţii, numindu-l „băiatul cuminte din vecini”, ceea ce îi suna ciudat lui Mingolla, căci acasă fusese considerat un fel de excentric.

Spre această cameră se îndrepta Mingolla când a început asaltul. Ascensoare de mare tonaj, capabile să ridice şaizeci de oameni, duceau în jos şi-n sus, chiar în interiorul versanţilor de est şi de vest ai dealului, dar, pentru a asigura accesul rapid între nivelurile învecinate şi, totodată, ca măsură de siguranţă în cazul unor pene de curent, prin inima dealului sfredelea un tunel auxiliar, ca un imens intestin alb, încolăcit. Tunelul era de două ori şi ceva mai larg decât cărucioarele electrice care îl străbăteau, transportând ofiţerii şi vipurile în timpul inspecţiilor. Mingolla avea obiceiul să folosească tunelul pentru antrenament. În fiecare seară se îmbrăca în trening şi alerga în sus şi în jos, toate cele nouă niveluri, făcând asta cu convingerea că epuizarea fizică preîntâmpina visele urâte. În seara aceea, în timp ce traversa Nivelul Patru, în ultimul urcuş, auzi bubuitul unei explozii, nu departe. Alarmele sunară, artileria grea din vârful dealului începu să bubuie. Chiar deasupra lui se auziră strigăte şi ţăcănit de focuri automate. Luminile tunelului clipiră şi se stinseră, iar luminile de urgenţă se aprinseră, pâlpâind.

Mingolla se lipi de perete. Lumina roşie, difuză, făcea suprafeţele căptuşite ale tunelului să pară netede, asemenea cochiliei unui gigantic nautil, iar această asemănare îi sporea sentimentul de neputinţă, făcându-l să se simtă ca un copil, captiv într-un sinistru palat submarin. Închipuindu-şi haosul din

jurul lui, nu putea gândi limpede. Rafale de foc, oştiri de oameni-furnici clocotind prin tuneluri, ţipete care împroaşcă sânge, atacul armelor grele, învăpăind, cu fiecare explozie, kilometri de cer. Ar fi preferat să continue să urce, să meargă afară, unde ar fi putut avea şansa să se ascundă în junglă. Dar singura lui speranţă era aici, jos. Dezlipindu-se de perete, o luă la goană cu toată viteza, agitându-şi braţele, derapând la fiecare colţ, aproape căzând, trecu de Nivelul Patru, urmă Nivelul Cinci. Apoi, la jumătatea drumului dintre nivelurile Cinci şi Şase, aproape se împiedică de un cadavru – un american care zăcea chircit în jurul rănii de la burtă, cu o peliculă de sânge sub el şi o macetă în mână. Aplecându-se după macetă, Mingolla nu se gândi defel la cel mort, doar la cât de ciudat era pentru un american să se apere de cubanezi cu o astfel de armă. Hotărî că n-avea niciun rost să meargă mai departe. Cine îl omorâse pe bărbatul acela trebuia să se afle pe undeva mai încolo şi cel mai bun lucru pe care-l putea face era să se ascundă într-una dintre camerele de la Nivelul Cinci. Ţinând maceta în faţă, înaintă cu prudenţă în susul tunelului.

Nivelurile Cinci, Şase şi Şapte erau teritoriul ofiţerilor şi, cu toate că tunelurile erau la fel cu cele de mai jos – tuburi uşor curbate, de doi metri şi jumătate înălţime şi trei metri lăţime – încăperile erau mai mari şi aveau numai două paturi. Camerele în care Mingolla trase cu ochiul erau goale şi asta, în ciuda zgomotelor de luptă, îi dădea un sentiment de siguranţă. Dar, când trecu de curba tunelului, auzi din spate strigăte în spaniolă. Aruncă pe furiş o privire înapoi, pe după curbă. Un soldat negru şi deşirat, purtând o beretă roşie şi uniformă gri, se apropia pas cu pas de prima uşă; apoi, cu puşca la ochi, năvăli înăuntru. Doi alţi cubanezi – bărboşi şi slabi, cu pielea pământie în lumina însângerată – stăteau lângă intrarea arcuită în tunelul auxiliar. Când îl văzură pe soldatul negru ieşind din cameră, se îndreptară în direcţia opusă, probabil ca să verifice încăperile de la celălalt capăt al nivelului.

Mingolla începu să funcţioneze într-un soi de panică luminată. Îşi dădu seama că va trebui să-l ucidă pe soldatul negru. Să-l ucidă fără niciun fel de zarvă, să-i ia carabina şi să spere că-i va putea lua pe ceilalţi doi prin surprindere, când se vor întoarce după el. Se furişă în cea mai apropiată cameră şi se sprijini de perete, în dreapta uşii. Cubanezul, după cum observase, s-a

întors la stânga când a intrat în cameră. Ar fi fost vulnerabil în faţa cuiva poziţionat ca Mingolla. Vulnerabil o fracţiune de secundă. Mai puţin decât ai număra până la unu. Mingolla îşi simţea pulsul bubuind în tâmplă şi strânse maceta în mâna stângă. Repetă în gând ce va trebui să facă. Să străpungă, să-şi apese o mână peste gura cubanezului, să-şi ridice genunchiul şi să-i izbească puşca. Şi va trebui să facă aceste mişcări simultan, să le execute perfect.

Execuţie perfectă.

Aproape că izbucni în râs, amintindu-şi cum spunea vechiul lui antrenor burtos de baschet: „Execuţie perfectă, băieţi. Cu asta câştigi teren. Lăsaţi la o parte aiurelile. Pregătiţi-vă apărarea, folosiţi combinaţiile şi treceţi la atac."

Jocul de baschet nu e altceva decât viaţă în pantaloni scurţi, nu-i aşa, domnule antrenor?

Mingolla trase adânc aer în piept şi îl lăsă să iasă prin nări, cu un oftat. Nu putea crede că avea să moară. Îşi petrecuse aproape nouă luni gândindu-se cu nelinişte la moarte, dar acum, când se iviseră circumstanţele care făceau moartea posibilă, nu reuşea să ia această posibilitate în serios. Nu i se părea just ca negrul costeliv să-i fie osânda. Moartea sa trebuia să angreneze explozii masive de lumină, raze speciale de ucis Mingolla, semne astrologice. Nu un fitecine sfrijit, cu o carabină. Mai trase o gură de aer şi, pentru prima oară, înregistră ce se afla în încăpere. Două paturi de campanie, haine împrăştiate peste tot, fotografii polaroid şi pornografie. Tărâmul ofiţerilor sau nu, era decorul de bază la Ferma Furnicii; sub lumina roşie, părea sordid, de mult abandonat. Era uluit cât de liniştit se simţea. O, se temea, nu încape vorbă! Dar teama era vârâtă în faldurile negre ale personalităţii sale, ca pumnalul unui criminal, ascuns într-o haină veche pe un raft al şifonierului. Scânteind în taină, aşteptându-şi şansa să strălucească. Mai devreme sau mai târziu, teama îl va pune pe jar, dar deocamdată era un aliat care îi ascuţea simţurile. Vedea fiecare cută umflată de pe zidurile albe, auzea fiecare scârţâit al bocancilor cubanezului, când acesta se repezi în camera alăturată; îl simţea cum îşi agită carabina, de la stânga la dreapta, cum se opreşte, se întoarce…

Îl putea simţi pe cubanez, îi simţea căldura, trupul încălzit, poziţia exactă a corpului. Era ca şi cum cineva i-ar fi aprins un termograf în interiorul capului, un termograf care funcţiona prin

pereţi.

Cubanezul se furişă către uşa după care se ascundea Mingolla. Înaintarea lui era tangibilă, ca un chibrit aprins în spatele unei coli de hârtie. Calmul lui Mingolla se zdruncină. Îl tulburau căldura bărbatului, temperatura trupului. Se imaginase omorându-l cu o agerime cinematografică, fără complicaţii. Acum se gândea la porci măcelăriţi şi sonete zdrobind cranii de vite. Se putea oare încrede în această formă monstruoasă de percepţie? Dacă nu putea? Dacă va lovi prea târziu? Prea devreme? Pe urmă creatura fierbinte, vie, era aproape la uşă şi, neavând de ales, Mingolla îşi sincroniză atacul cu mişcările lui, lovind exact în momentul în care cubanezul intră pe uşă.

Execuţie perfectă.

Lama se strecură sub coastele cubanezului şi Mingolla îi puse mâna pe gură, înăbuşindu-i strigătul. Genunchiul se înfipse în patul armei, doborând-o, cu un zdrăngănit, la podea. Cubanezul se zvârcoli sălbatic. Duhnea a aer rânced de junglă şi a ţigări. Ochii i se rostogoliră, încercând să-l vadă pe Mingolla. Ochi nebuni, de fiară, cu albul ochilor sângeriu şi pupile mărite. Broboane de sudoare îi sclipeau roşietice pe frunte. Mingolla răsuci maceta şi pleoapele cubanezului tremurară, închizându-se. Dar, o clipă mai târziu, se deschiseră pe neaşteptate şi cubanezul făcu un salt. Clătinându-se, cei doi pătrunseră mai adânc în cameră şi se legănară lângă un pat. Mingolla îl împinse pe cubanez într-o parte şi îl izbi de perete, ţintuindu-l acolo. Zvârcolindu-se, cubanezul aproape reuşi să se elibereze. Părea că devine mai puternic, că scâncetele i se preling din braţul lui Mingolla.

Întinse mâna în spate, înfigându-şi unghiile în faţa lui Mingolla; înhăţă un smoc de păr, îl smulse. Disperat, Mingolla tăie cu maceta. Scâncetele cubanezului deveniră mai ascuţite, mai puternice. Se răsuci şi se agăţă de perete. Mâna care strângea maceta era lipicioasă de saliva cubanezului, nările lui Mingolla erau pline de duhoarea râncedă a bărbatului. Îi era greaţă, se simţea slăbit şi nu era sigur cât timp va mai rezista. Nemernicul nu va muri niciodată, îşi trăgea puterea din oţelul înfipt în măruntaiele sale, se transforma într-un fel de forţă nemuritoare. Dar chiar atunci cubanezul înţepeni. Apoi se relaxă şi Mingolla îi simţi mirosul fecalelor.

Îl lăsă să se prăbuşească pe podea, dar înainte ca Mingolla să

reuşească să scoată maceta, un fior străbătu trupul cubanezului, urcă prin mâner şi îi făcu mâna stângă să vibreze. Continuă să vibreze în interiorul mâinii sale, o senzaţie murdară, lascivă, ca un tremur postcoital. Ceva, o esenţă animalică, o fărâmă insinuantă de viaţă stricată, se încolăcea acolo, înăuntru, ţâşnind către încheietura sa. Îşi privi mâna, oripilat. Tremura, înmănuşată în sângele cubanezului. O izbi de şold şi asta păru că ameţeşte creatura dinăuntru. Dar, în câteva clipe, se învioră şi începu să i se zvârcolească prin degete, cu iuţeala nebună a unui mormoloc.

— *Teo!* strigă cineva. *Vamos!*

Electrizat de acest sunet, Mingolla se năpusti la uşă. Lovi cu piciorul carabina cubanezului. O ridică şi tremurul mâinii se mai potoli – îi trecu prin minte că se domolise simţind textura şi greutatea cunoscute.

— *Teo! Dónde estás*?

Mingolla nu prea avea de ales, dar îşi dădu seama că ar fi cu mult mai periculos să bată în retragere decât să preia iniţiativa.

— *Aquí!* mormăi şi ieşi în tunel, troncănind cu bocancii. *Date prisa, hombre!*

Deschise focul imediat ce trecu de curbă. Cei doi cubanezi stăteau la intrarea în tunelul auxiliar. Puştile lor răpăiră scurt, trimiţând o rafală de gloanţe, care ricoşară, inofensive, de pereţi. Se răsuciră, îşi smuciră braţele şi căzură. Mingolla era prea şocat de cât de uşor fusese ca să se simtă uşurat. Continua să-i privească, aşteptându-se să facă ceva. Un geamăt, un spasm.

După ce ecourile împuşcăturilor se stinseră, cu toate că Mingolla auzea bubuitul artileriei grele şi pocnetul armelor de foc, o tăcere grea se revărsă parcă prin tunel, ca şi cum gloanţele ar fi străpuns ceva care până atunci stăvilise liniştea. Liniştea îl făcea conştient de izolarea sa. Nu-şi dădea seama unde se aflau liniile de luptă… dacă, într-adevăr, ele existau. Îşi putea imagina că prin fiecare nivel al tunelului se infiltraseră nişte unităţi mici, că bătălia pentru Ferma Furnicii era, în miniatură, bătălia pentru Guatemala; un conflict fără tipare, fără graniţe, fără confruntări obişnuite, dar care, ca o plagă, putea ţâşni oriunde, în orice moment, ucigând. În acest caz, cea mai bună soluţie ar fi să se îndrepte către centrul informatic, unde cu siguranţă erau concentrate forţele aliate.

Se îndreptă către intrare şi privi trupurile celor doi cubanezi. Căzuseră, blocându-i calea şi Mingolla ezita să păşească peste ele, gândindu-se că poate îl trăgeau pe sfoară, că vor întinde mâinile şi îl vor înhăţa. Poziţia ciudată a membrelor îl făcea să creadă că se chinuiau să stea într-o poză dificilă, aşteptând ca el să prindă curaj. Sângele părea purpuriu în strălucirea roşie a luminilor de avarie, mai vâscos şi mai lucios decât sângele obişnuit. Le observă aluniţele, cicatricile şi rănile, cusătura grosolană a uniformelor, dinţii de aur ce le sclipeau din gurile deschise. Era ciudat. I-ar fi putut întâlni cât încă erau în viaţă şi poate că i-ar fi lăsat doar o impresie vagă; însă văzându-i morţi, îi evaluase dintr-o singură privire. Poate, gândi el, moartea îţi dezvăluia esenţa, aşa cum viaţa n-o putea face. Examină trupurile moarte, vrând să le desluşească. Doi indivizi slabi, musculoşi. Tipi simpatici, cărora le plăceau romul, femeile şi sportul. Ar putea pune pariu că erau jucători de baseball, jucători de teren, o formaţie din doi jucători. Poate că ar fi trebuit să le strige: „Hei, eu sunt un fan al Yankeilor. Ţineţi-vă tare! Ne vedem după război, la un joc de baseball. Lăsaţi naibii tâmpenia asta. Haideţi să încingem un meci!”

Râse, iar sunetul puternic, eruptiv al râsului său îl sperie. Isuse! Şi-o căuta cu lumânarea. Pentru a-i susţine, parcă, opinia, creatura din mâna sa explodă, prinzând viaţă, foindu-se şi ţopăind. Înfrângându-şi teama, Mingolla păşi peste cele două cadavre şi, când nimic nu-l înhăţă de pantaloni, se simţi foarte, foarte uşurat.

Dincolo de Nivelul Şase, tunelul auxiliar era înceţoşat, şi Mingolla pricepu că dealul fusese străpuns de cubanezi, probabil cu un sfredel. Gaura pe care o făcuseră trebuia să fie pe undeva, pe aproape, şi Mingolla hotărî că, dacă o va putea găsi, va ieşi naibii din Fermă şi se va ascunde în junglă. La Nivelul Şapte, ceaţa era extrem de deasă; luminile de urgenţă o mânjeau într-un roşu palid, făcând-o să semene cu o vată chirurgicală care acoperea o arteră imensă. Pe ziduri se zăreau urme de arsuri lăsate de focurile grenadelor, ca nişte desene primitive, şi câteva cadavre se zăreau în apropierea uşii. Majoritatea americani, oribil mutilaţi. Tulburat, Mingolla îşi croi drum printre ei şi când cineva, în spatele lui, strigă *Nu mişca*, ţipă răguşit, îşi aruncă puşca şi se răsuci, cu inima bubuind.

O namilă de om – avea cam un metru nouăzeci, poate doi, cu

braţele şi spatele unui halterofil – stătea în cadrul uşii, îndreptând spre pieptul lui Mingolla un pistol de calibrul 45. Purta uniformă kaki, cu trese de locotenent, iar faţa lui copilăroasă, deşi încruntată, dădea impresia de blândeţe şi apatie. Îi aduse în minte imaginea taurului Ferdinand, cântărind o problemă spinoasă:

— Ţi-am spus să nu te mişti, spuse el arţăgos.

— E în regulă, spuse Mingolla. Sunt de partea ta.

Locotenentul îşi trecu mâna prin claia deasă de păr şaten. Părea că clipeşte mai mult decât era normal.

— Ar fi mai bine să verific. Haide, să coborâm în magazie.

— Ce-i de verificat? întrebă Mingolla, tot mai paranoic.

— Te rog, spuse locotenentul, cu un glas sincer, stăruitor. A fost deja prea multă violenţă.

Magazia era o încăpere lungă, îngustă, în formă de L, la capătul nivelului; plină de lăzi frumos aranjate, cu lumini de avarie care, prin pâcla subţire, arătau ca un şir de sori roşii, muribunzi. Locotenentul îl duse pe Mingolla în colţul L-ului şi, cotind, acesta văzu că peretele din spate al încăperii lipsea. În coama dealului, fusese detonat un tunel care se deschidea către beznă. Rădăcini bifurcate, cu bulgări de pământ agăţaţi de ele, atârnau din acoperiş, creând imaginea vrăjitorească a unui tunel care ducea într-o lume a magiei. La gura lui se îngrămădeau dărâmături şi bulgări de pământ. Mingolla simţea mirosul junglei şi îşi dădu seama că armele grele încetaseră focul. Ceea ce însemna că, oricine câştigase lupta din vârf, va trimite în curând detaşamentele de curăţire.

— Nu putem rămâne aici, îi spuse locotenentului. Cubanezii se vor întoarce.

— Suntem în perfectă siguranţă. Pe cuvântul meu.

Gesticulă cu arma, indicând că Mingolla ar trebui să se aşeze pe podea. Mingolla făcu aşa cum i se ordonase şi îngheţă la vederea unui cadavru. Un cadavru de cubanez, care zăcea lângă două lăzi, vizavi de el, cu capul sprijinit de perete.

— Isuse, spuse el, ridicându-se înapoi în genunchi.

— N-o să te muşte, zise locotenentul.

Cu naturaleţea unuia care se înghesuie într-un scaun de metrou, se instală lângă cadavru; umpleau împreună spaţiul dintre lăzi, lipiţi unul de altul.

— Hei, amice, spuse Mingolla, simţindu-se buimac şi răvăşit.

N-am de gând să stau aici cu tipul ăsta mort!

Locotenentul îşi agită arma:

— O să te obişnuieşti.

Mingolla se aşeză înapoi, incapabil să-şi dezlipească ochii de la cadavru. De fapt, în comparaţie cu trupurile peste care tocmai păşise, era chiar prezentabil. Singurele semne de vătămare erau sângele de pe gură, barba neagră, încâlcită şi o mâzgă de sânge şi pânză zdrenţuită pe mijlocul pieptului. Bereta îi alunecase, acoperindu-i, şmechereşte, o sprânceană, scorpionul de bronz era zgâriat şi mătuit. Avea ochii deschişi, oglindind cioburile roşii ale luminilor de avarie, şi asta îi conferea o tristă aparenţă de viaţă. Dar reflexiile îl făceau să pară mai puţin real, mai uşor de suportat.

— Ascultă-mă, spuse locotenentul.

Mingolla îşi şterse sângele de pe mâna tremurândă, sperând că asta va avea un efect pozitiv.

— Mă asculţi? întrebă locotenentul.

Mingolla avea o senzaţie stranie faţă de locotenent şi de cadavrul de alături, percepându-i ca pe o paiaţă şi un ventriloc. În ciuda ochilor strălucitori, cadavrul era prea real ca jocul luminii să-l poată ascunde mult timp sub spoiala sa înşelătoare. Pe degete i se vedeau semicercuri precise şi, fiindcă avea capul înclinat, sângele se revărsase în acea parte, întunecându-i obrazul şi tâmpla, în timp ce restul feţei rămânea palid. Acum, locotenentul, cu pantalonii lui îngrijiţi, cu pantofii lustruiţi şi tunsura ordonată, era cel care părea ireal.

— Ascultă, zise vehement locotenentul. Vreau să înţelegi că trebuie să fac ce e bine pentru mine!

Îşi umflă bicepşii braţului drept, până la dimensiunea unei bile de popice.

— Pricep, făcu Mingolla, complet demoralizat.

— Chiar pricepi? Cu adevărat?

Locotenentul părea scos din sărite de faptul că Mingolla susţinea că înţelege.

— Mă îndoiesc. Mă îndoiesc că ai putea să pricepi.

— Poate că nu pot, răspunse Mingolla. Cum spui tu, amice. Încercam doar s-o scot la capăt cu tine.

Locotenentul rămase tăcut, clipind. Apoi zâmbi:

— Pe mine mă cheamă Jay, spuse el. Iar tu eşti…?

— David.

Mingolla încercă să-şi concentreze atenţia asupra armei, întrebându-se dacă ar putea s-o azvârle cu piciorul, dar ţăndările de viaţă din mână îl înnebuneau.

— Unde eşti încartiruit, David?

— La Nivelul Trei.

— Eu locuiesc aici, spuse Jay. Dar am să mă mut. N-aş putea suporta să rămân într-un loc unde... Ştiai că durează mult timp până ca un om să moară, chiar după ce inima lui s-a oprit?

— Nu, nu ştiam.

Fărâmele din mâna lui Mingolla se îndreptară către încheietura mâinii şi o strânse, încercând să le blocheze.

— E adevărat, spuse Jay, cu deplină convingere. Niciunul dintre oamenii ăştia – înghionti uşor cadavrul, un gest care îi sugeră lui Mingolla o familiaritate care te înfiora – nu a terminat de murit. Viaţa nu se stinge pur şi simplu. Viaţa păleşte. Şi oamenii ăştia sunt încă vii, deşi e doar o jumătate de viaţă. Jumătatea de viaţă a vieţii, ai putea spune, afirmă rânjind.

Mingolla continuă să-şi strângă încheietura şi zâmbi, ca şi cum ar aprecia jocul de cuvinte. Lujeri palizi de ceaţă se încolăciră între ei.

— Bineînţeles, tu nu eşti armonizat, spuse Jay. Aşa că n-ai cum să înţelegi. Dar eu, fără Eligio, aş fi pierdut.

— Cine-i Eligio?

Jay făcu semn cu capul către cadavru.

— Suntem armonizaţi, Eligio şi cu mine. Aşa ştiu că suntem în siguranţă. Percepţiile lui Eligio nu mai sunt limitate la *acum* şi aici. El e cu oamenii lui chiar în clipa asta şi îmi spune că sunt cu toţii morţi sau pe moarte.

— U-hu! zise Mingolla, încordându-se.

Reuşise să stoarcă chestia care-i mişuna prin mână înapoi în degete şi se gândea că poate va reuşi să pună mâna pe armă. Dar Jay îi încurcă planul, mutându-şi puşca în mâna cealaltă. Ochii îi erau parcă tot mai sticloşi, dobândind un lustru rubiniu, iar Mingolla îşi dădu seama că era din cauză că Jay îi deschisese larg şi îşi îndreptase privirea către luminile de urgenţă.

— Te pun pe gânduri, spuse el. Chiar te pun pe gânduri.

— Ce? întrebă Mingolla, lăsându-se pe o parte, scurtând distanţa, pentru o lovitură.

— Jumătăţile de vieţi, răspunse Jay. Dacă mintea are o jumătate de viaţă, poate că la fel se întâmplă şi cu trăirile

noastre separate. Jumătatea de viaţă a iubirii, a urii. Poate că încă există pe undeva.

Îşi trase genunchii la piept, ferindu-şi arma.

— Cred c-am să mă întorc la Oakland, vorbi, cu glasul şoptit. Tu de unde eşti, David?

— Din New York.

— Nu-i genul meu. Dar îmi place la nebunie Zona Golfului. Am acolo un magazin de antichităţi. Dimineţile sunt frumoase. Paşnice. Soarele coboară prin fereastră, revărsându-se pe podea ca un val, ridicându-se pe mobilă. E ca şi cum vernisurile originale ar renaşte şi întreg magazinul ar străluci de lumini străvechi.

— Trebuie să fie frumos, spuse Mingolla, rămas înmărmurit în faţa lirismului lui Jay.

— Pari un om bun, afirmă locotenentul, îndreptându-şi puţin spatele. Dar, îmi pare rău. Eligio îmi spune că eşti prea tulbure ca să te citească. Zice că nu pot risca să te las în viaţă. Voi fi nevoit să te împuşc.

Mingolla se pregăti să lovească, dar apoi nepăsarea puse stăpânire pe el. Ce importanţă avea? Chiar dacă i-ar doborî arma, probabil că Jay l-ar putea face bucăţi.

— De ce? întrebă el. De ce trebuie?

— S-ar putea să mă denunţi.

Trăsăturile blânde ale lui Jay se ofiliră într-o expresie îndurerată.

— Să le spui că mă ascund.

— Pe nimeni nu interesează că te ascunzi, zise Mingolla. Asta făceam şi eu. Pun pariu că mai sunt încă cincizeci de tipi care fac acelaşi lucru.

— Ştiu şi eu…

Fruntea lui Jay se încreţi.

— Am să mai întreb o dată. Poate că mintea ţi-e mai puţin tulbure acum.

Îşi întoarse privirea către omul mort. Mingolla observă că ochii cubanezului erau îndreptaţi în sus şi spre stânga – exact direcţia în care se pierduseră ochii lui Jay mai înainte – şi reflectau aceeaşi strălucire de rubin.

— Îmi pare rău, zise Jay, ridicând arma. Trebuie.

Îşi linse buzele.

— Vrei te rog să-ţi întorci capul? Aş prefera să nu te uiţi la

mine când se întâmplă. Aşa am devenit legaţi Eligio şi cu mine.

Privind în ţeava puştii era ca şi cum s-ar fi uitat într-o prăpastie, simţind tentaţia prăbuşirii. Mai degrabă din spirit de contradicţie decât din voinţa de a supravieţui, Mingolla îşi ridică ochii către Jay şi spuse:

— Hai, dă-i drumul!

Jay clipi, dar rămase cu puşca neclintită.

— Îţi tremură mâna, spuse el, după o pauză.

— Nu-i mare lucru.

— De ce îţi tremură?

— Fiindcă am ucis pe cineva cu ea. Fiindcă sunt la fel de al naibii de nebun ca tine.

Jay rămase pe gânduri.

— Trebuia să fiu repartizat într-o unitate gay, spuse el în cele din urmă. Dar toate posturile erau ocupate şi, când în sfârşit, am fost detaşat aici, mi-au dat un drog. Acum eu… eu…

Clipi iute, cu buzele deschise şi Mingolla descoperi că îi venea să sară la Jay, să-i dea un brânci, să facă ceva ca să-l împingă peste această culme a agoniei.

— Nu mai pot… să fiu cu bărbaţi, continuă Jay şi clipi din nou repede; apoi cuvintele îi veniră mai uşor. Ţi-au dat şi ţie un drog? Adică, nu vreau să sugerez că eşti gay. Numai că în zilele noastre au droguri pentru orice şi m-am gândit că poate asta-i problema.

Mingolla se simţi dintr-odată nespus de trist. Simţea că emoţiile îi fuseseră răsucite într-o sârmă subţire, neagră, că sârma era roasă şi pulveriza scântei negre de tristeţe. Asta era tot ce-i dădea energie, asta era toată viaţa lui. Acele mici scântei negre.

— Am luptat întotdeauna, spuse Jay. Şi luptam şi de data asta. Dar când l-am împuşcat pe Eligio… pur şi simplu n-am mai putut continua.

— Pur şi simplu mă doare-n cot, spuse Mingolla. Pur şi simplu.

— Poate că pot avea încredere în tine.

Jay suspină.

— Numai că mi-aş dori să fii şi tu armonizat. Eligio e un suflet bun. L-ai aprecia.

Jay continuă să vorbească, enumerând virtuţile mortului, iar Mingolla nu-l mai ascultă, nefiind dornic să audă despre dragostea cubanezului faţă de familia sa, despre îngrijorările lui

postume pentru ei. Privindu-şi mâna, avea o perspectivă magică asupra situaţiei. Stătea în pivniţele acestui munte nefast, scăldat într-o stranie strălucire roşiatică, cu rămăşiţele unui om mort captive în carnea sa, ascultând un uriaş cu minţile rătăcite, care primea ordine de la un cadavru, aşteptând soldaţii scorpioni să vină puhoi printr-un tunel care părea să ducă înspre o dimensiune de negură şi întunecime. Era o nebunie să priveşti aşa situaţia. Dar aşa era. Nu puteai s-o înlături prin raţiune; avea o fascinaţie brutală, care depăşea raţiunea, care făcea raţiunea inutilă.

— ...şi, odată armonizat, povestea Jay, nu te mai poţi separa niciodată. Nici măcar prin moarte. Astfel, Eligio va rămâne mereu viu în mine. Desigur, nu-i pot lăsa să afle. Adică – chicoti ca sunetul unor zaruri zornăind într-o ceaşcă – să le destăinui că ofer ajutor şi alinare duşmanului!

Mingolla îşi plecă fruntea, închise ochii. Poate că Jay va trage. Dar se îndoia. Jay nu dorea decât să aibă companie în nebunia lui.

— Juri că n-ai să le spui? întrebă Jay.

— Da, făcu Mingolla. Jur.

— Bine. Dar adu-ţi aminte că viitorul meu e în mâinile tale. Ai o responsabilitate faţă de mine.

— Nu-ţi face griji.

În depărtare pocniră focuri de arme.

— Mă bucur c-am putut sta de vorbă, zise Jay. Mă simt mult mai bine.

Mingolla spuse că şi el se simţea bine.

Rămaseră tăcuţi. Nu era cel mai sigur mod de a petrece noaptea, dar Mingolla nu mai punea mare preţ pe noţiunea de siguranţă. Era prea istovit ca să se mai teamă. Jay părea în transă, cu privirea pironită într-un punct de deasupra căpăţânii lui Mingolla, însă acesta nu făcu nicio mişcare ca să-l dezarmeze. Era mulţumit să stea şi să lase soarta să-şi urmeze cursul. Gândurile i se desfăşurară cu o lentoare vegetală.

Stăteau probabil aşa de vreo două ore, când Mingolla auzi zvon de elicoptere şi observă că ceaţa se subţiase, că întunericul de la capătul tunelului devenise gri.

— Hei, îi spuse lui Jay, cred că suntem în siguranţă.

Jay nu-i dădu niciun răspuns, iar Mingolla văzu că ochii săi erau întorşi în sus şi către stânga, întocmai ca ochii cubanezului,

smălţuiţi de o lumină rubinie. Într-o doară, întinse mâna şi atinse arma. Braţul locotenentului căzu cu zgomot pe podea, dar degetele îi rămaseră încleştate pe patul puştii. Sări înapoi, nevenindu-i să creadă. Nu putea fi adevărat! Întinse din nou mâna, luându-i pulsul. Încheietura mâinii era rece, neclintită, iar buzele sale aveau o nuanţă albăstruie. Fu străbătut de un tremur de isterie, gândindu-se că Jay înţelesese greşit starea de armonizare: Nu Eligio devenise parte din viaţa sa, ci el devenise parte din moartea cubanezului. Mingolla simţea o apăsare în piept şi avea impresia că o să plângă. Ar fi primit lacrimile cu bucurie şi, când acestea nu se materializară, deveni deopotrivă supărat pe sine şi defensiv. De ce nu putea plânge? Tipul nu însemna nimic pentru el… deşi faptul că putea fi atât de lipsit de compasiune era un motiv suficient pentru lacrimi. Totuşi, dacă începeai să plângi pentru ceva atât de banal cum ar fi un biet individ care murea, puteai să plângi în fiecare minut, şi la ce bun? Aruncă o privire către Jay. Către cubanez. În ciuda pielii netede a lui Jay şi a bărbii aspre a cubanezului, Mingolla ar fi putut să jure că începeau să semene, aşa cum semănau cuplurile căsătorite de multă vreme. Şi, da, toţi cei patru ochi erau îndreptaţi în acelaşi punct din neant. Fie era o coincidenţă a naibii de mare, fie nebunia lui Jay era de o asemenea amploare, încât îşi dorea să moară în felul acesta, numai ca să dea credibilitate teoriei jumătăţilor de vieţi. Şi poate că era încă viu. Pe jumătate viu. Poate că el şi Mingolla erau acum armonizaţi şi, dacă era adevărat, poate că… Alarmat de perspectiva de a li se alătura ofiţerului şi cubanezului în veghea lor de dincolo de moarte, se ridică în picioare şi alergă în tunel. Ar fi putut să continue să fugă, însă, când ieşi în lumina zorilor, fu luat prin surprindere de imaginea pe care o vedea dinspre gura tunelului.

În spatele lui, cupola verde a dealului se umfla în văzduh, cu versanţii acoperiţi de un brocart de tufe şi cârcei, o infinitate de modele care îţi atrăgeau privirea ca faţada cu gravuri complicate a unui templu hindus. În vârf, unul dintre posturile de apărare fusese lovit. Aşchii de metal înnegrit se curbau în aer ca nişte coji negre. În faţa lui se întindea şanţul de noroi roşu, cu gardul de sârmă ghimpată. Iar dincolo se înălţa hăţişul verde întunecat al junglei. Prinse în sârmă, atârnau sute de trupuri îmbrăcate în uniforme pătate de sânge. Nori răzleţi de fum se

ridicau răsucindu-se din craterele proaspete din spatele lor. Pe cer, pe jumătate ascunse de aburul cenuşiu care se înălţa, planau trei elicoptere Sikorsky. Piloţii lor erau invizibili în spatele straturilor de fum şi sticlă, iar elicopterele însele arătau ca nişte enorme muşte cu ochii ieşiţi din orbite, răsucindu-şi aripile. Ca nişte diavoli. Ca nişte zei. Parcă îşi şopteau, în aşteptarea ospăţului pe care-l vor împărţi în curând.

Scena era hidoasă, dar avea totuşi puritatea unui refren de baladă care a prins viaţă, o baladă despre tragicele evenimente dintr-un iad învecinat. Era o imagine pe care n-ai putea s-o pictezi sau, dacă ai putea, pânza ar trebui să fie la fel de mare ca scena însăşi şi ar trebui să cuprinzi în ea fierberea domoală a aburului, răsucirea elicelor, fumul răzleţ. Niciun detaliu nu putea fi omis. Era ilustrarea perfectă a războiului, a secretei sale splendori magice, iar Mingolla era şi el un element al acestui desen, figura pe care artistul o pictase în glumă sau ca să confere proporţie şi perspectivă imensităţii scenei, importanţei sale. Ştia că ar trebui să se prezinte la post, dar privea fascinat în inima războiului şi nu se putea desprinde. Se aşeză pe coama dealului, cuibărindu-şi mâna bolnavă în poală şi privi cum – cu aplombul greoi al unor idoli care pluteau către pământ, înfruntând vânturile, stârnind, în avântul coborârii, o furie de praf roşu – elicopterele aterizară cu măiestrie printre cadavre.

IV

Când ajunse la jumătatea povestirii, Mingolla îşi dădu seama că nu încerca de fapt s-o jignească sau s-o şocheze pe Debora, ci mai degrabă îşi descărca sufletul. Îşi mai dădu seama că, spunând povestea, se desprinsese, într-o anumită măsură, de trecut, slăbise puterea acestuia asupra sa. Pentru prima dată se simţi capabil să se gândească serios la ideea de dezertare. Nu se năpusti asupra ei, n-o luă în braţe, dar îi recunoştea logica şi înţelegea îngrozitoarea lipsă de logică a întoarcerii la alte asalturi, la alte morţi, fără vreo vrajă care să-l apere. Făcu un pact cu sine însuşi: se va preface că merge mai departe, ca şi cum ar avea intenţia să dezerteze şi va vedea ce semne primeşte.

Când termină, Debora îl întrebă dacă îi trecuse sau nu furia. Mingolla se bucura că Debora nu încercase să-l compătimească.

— Îmi pare rău. Nu eram supărat pe tine… şi n-a fost doar asta.

— Nu-i nimic.

Debora îşi împinse la spate coama întunecată a părului, astfel că îi căzu într-o parte, şi îşi coborî privirea la iarba de lângă genunchii ei. Cu capul înclinat, cu ochii pe jumătate umbriţi de pleoape, cu linia graţioasă a gâtului şi cu bărbia ca o literă dintr-un alfabet exotic, părea ea însăşi un semn bun.

— Nu ştiu despre ce să vorbesc cu tine. Lucrurile pe care simt că trebuie să ţi le spun te înfurie şi nu reuşesc să leg o discuţie măruntă.

— Nu vreau să fiu forţat. Dar, crede-mă, mă gândesc la ce mi-ai spus.

— N-am să te forţez. Dar tot nu ştiu despre ce să vorbesc.

Smulse un fir de iarbă, îi mestecă vârful. Mingolla îi privi buzele strângându-se şi se întrebă ce gust ar avea Debora. Gura dulce ca un vas în care cândva au fost mirodenii. Şi mai jos, ar fi dulce şi acolo – miere puţin acrită în fagure. Debora aruncă firul de iarbă.

— Ştiu, spuse ea înviorată. Vrei să vezi unde locuiesc?

— Aş prefera să nu mă întorc încă la Fresco.

Locul unde locuieşti, gândi el, vreau să ating acel loc.

— Nu e în oraş. E un sat în josul râului.

— Sună bine.

Se ridică în picioare, o luă de braţ, ajutând-o să se ridice. Pentru o clipă, fură lipiţi unul de altul, cu pieptul ei atingându-i cămaşa. Căldura Deborei îl înconjură, şi Mingolla se gândi că, dacă i-ar vedea cineva, ar vedea două siluete unduindu-se într-un miraj. Simţi un imbold să-i spună că o iubeşte. Deşi ceea ce simţea era legat în principal de salvarea pe care ea i-o oferea, o parte a sentimentelor sale păreau reale, şi asta îl nedumerea, căci, pentru el, ea nu fusese decât o evadare de câteva ore, o cină într-un restaurant ieftin şi o plimbare pe malul râului. Nu exista nicio bază pentru un sentiment de durată. Înainte de a apuca să spună orice, să facă orice, ea se întoarse şi luă coşul.

— Nu e departe, zise ea, pornind la drum.

Fusta albastră i se legănă ca un clopot.

Merseră pe o potecă de pământ maroniu, năpădită de ferigi, împânzită de copaci tineri, cu frunze palide, translucide şi ajunseră curând la un pâlc de colibe cu acoperişurile de paie, la gura unui izvor care se vărsa în râu. Copii goi-puşcă se scăldau în apele pârâului, râzând şi împroşcându-se unul pe altul. Pielea lor avea culoarea chihlimbarului, iar ochii le erau umezi şi vineţii, ca prunele coapte. Deasupra colibelor, construite din trunchiuri de copaci tineri, legate între ele cu cabluri de nailon, se înălţau palmieri şi acacii. Acoperişurile de paie erau tunse, ca nişte frizuri pe oală. Muştele roiau pe feliile de carne atârnate pe sforile de rufe întinse între două colibe. Capete de peşti şi găinaţi mânjeau pământul gălbui. Dar Mingolla nici nu observă aceste semne de sărăcie, văzând aici, în schimb, un semn al păcii care l-ar putea aştepta în Panama. Un alt semn avea să apară în curând. Debora cumpără o sticlă de rom de la o mică prăvălie, apoi îl conduse la coliba de la gura pârâului şi îl prezentă unui bătrân cărunt, care stătea pe o bancă în faţa adăpostului. Unchiu' Moisés. După trei pahare, unchiu' Moisés începu să spună poveşti.

Prima era despre pilotul personal al unui fost preşedinte din Panama. Preşedintele făcuse miliarde din traficul cu cocaină în Statele Unite, cu ajutorul celor de la CIA, pe care îi sprijinise în numeroase ocazii, şi era el însuşi dependent, în ultimele stadii ale degenerării mintale. Singura lui plăcere era să zboare prin ţară, dintr-un oraş în altul, să stea pe pistele de aterizare, să privească pe fereastră şi să prizeze cocaină. La orice oră din zi şi din noapte, te puteai aştepta de la el să cheme pilotul şi să-i

comande să pregătească un plan de zbor la Colón, Bocas del Toro sau Penonomó. Pe măsură ce starea preşedintelui se înrăutăţea, pilotul a început să-şi dea seama că nu peste mult timp cei de la CIA vor vedea că acesta nu le mai este de folos şi îl vor omorî. Şi modul cel mai la îndemână pentru a-l ucide ar fi un accident de avion. Pilotul nu voia să moară împreună cu el. A încercat să demisioneze, dar preşedintele nu i-a permis. I-a trecut prin minte să se mutileze, dar, fiind un bun catolic, nu putea să nesocotească legile lui Dumnezeu. Dacă ar fi fugit, familia sa ar fi suferit. Viaţa i-a devenit un coşmar. Înainte de fiecare zbor, petrecea ore în şir cercetând avionul, în căutarea unor dovezi de sabotaj şi, după fiecare aterizare, rămânea în cabină, tremurând de astenie nervoasă. Starea preşedintelui s-a înrăutăţit şi mai mult. Trebuia să fie dus în braţe la bordul avionului, unde un ajutor îi administra cocaina, în timp ce un altul stătea lângă el, cu tampoane de vată, pentru a-i opri sângerările din nas. Ştiind că viaţa lui putea fi măsurată în săptămâni, pilotul a cerut îndrumarea preotului.

— Roagă-te, l-a sfătuit preotul.

Pilotul se rugase în tot acest timp, aşa că sfatul nu i-a fost de niciun folos. Apoi s-a dus la comandantul şcolii sale militare şi comandantul i-a spus că trebuie să-şi facă datoria. Şi asta era ceva ce pilotul făcuse tot timpul. În cele din urmă, s-a dus la căpetenia indienilor din San Bias, din care se trăgea mama sa. Căpetenia i-a spus că trebuie să-şi accepte soarta, ceea ce – deşi nu era un lucru pe care-l făcuse în tot acest timp – nu era nici pe departe încurajator. Cu toate acestea, a văzut că era singura cale disponibilă şi a făcut aşa cum l-a sfătuit căpetenia. În loc să-şi petreacă ore în şir în verificări premergătoare zborurilor, sosea cu câteva minute înainte de decolare şi pornea la drum fără ca măcar să inspecteze rezervorul. Vorbe despre nechibzuinţa lui au ajuns la urechile capitoliului. Dând ascultare fiecărui moft al preşedintelui, a zburat pe furtună şi pe ceaţă, beat sau drogat şi, în timpul acestor ore petrecute în văzduh, suspendat între legile gravităţii şi soartă, a dobândit o nouă perspectivă asupra vieţii. Odată revenit pe pământ, se arunca în viaţă cu nestăpânită aviditate, făcând amor cu înflăcărare cu soţia sa, chefuind cu prietenii, până în zori. Apoi, într-o zi, pe când se pregătea să plece la aeroport, acasă la el a venit un american şi i-a spus că fusese înlocuit.

— Dacă-l lăsăm pe preşedinte să zboare cu un pilot neglijent, noi vom fi învinuiţi pentru orice se întâmplă, i-a spus americanul.

Pilotul n-a trebuit să întrebe la cine se referea când spunea „noi”. Şase săptămâni mai târziu, avionul preşedintelui s-a prăbuşit în munţii Darién. Pilotul a fost copleşit de fericire. Panama scăpase de un ticălos, şi viaţa lui fusese cruţată. Dar, la o săptămână după accident, după ce a fost numit noul preşedinte, alt contrabandist cu relaţii în CIA, comandantul forţelor aeriene l-a chemat pe pilot şi i-a spus că avionul nu s-ar fi prăbuşit niciodată dacă la cârmă ar fi fost el şi l-a însărcinat să piloteze avionul preşedintelui.

Toată după-amiaza, Mingolla ascultă şi bău, iar beţia îi aşeză pe ochi nişte lentile care îi permiteau să vadă cum i se aplicau lui aceste poveşti. Erau toate poveşti despre nehotărâre, care-l îndemnau să acţioneze şi înfăţişau în amănunt problemele fundamentale ale oamenilor din America Centrală, care – ca şi el acum – erau prinşi între polul magiei şi polul raţiunii, cu vieţile guvernate de politicile ultrareale, cu spiritele dominate de mituri şi legende, cu trupul masiv, rectangular, computerizat, al Americii de Nord deasupra şi misterul continental, zămislit în forma unei cochilii, al Americii de Sud dedesubt. Presupunea că Debora orchestrase genul de istorii pe care le spunea unchiul Moisés, dar asta nu le diminua puterea ca semne. Sunau ca nişte adevăruri, nu ca nişte poveşti croite după nevoile lui. Nici nu mai conta că mâna îi tremura, că vederea îi juca feste. Toate vor trece când va ajunge în Panama.

Umbrele se întunecau, insectele zumzăiau ca nişte mandoline, iar lumina amurgului se revărsa din cer, dând aerului o înfăţişare grăunţoasă, făcând curgerea râului să pară mai lentă, mai greoaie. Nepoata unchiului Moisés le aduse platouri cu porumb fript şi peşte, iar Mingolla se îmbuibă. După aceea, când bătrânul dădu semne de oboseală, Mingolla şi Debora porniră agale de-a lungul râului. Între două colibe, montat pe un stâlp, se afla un coş de baschet îndoit, cu un inel fără plasă. Câţiva tineri trăgeau la coş şi Mingolla li se alătură. Era greu să driblezi prin hârtoape, dar jucă mai bine ca niciodată. Rămăşiţele beţiei îi dădeau putere şi loviturile sale trasau arcuri perfecte prin inel. Reuşea să marcheze chiar şi din unghiuri improbabile. Se lăsă purtat de joc, făcând mişcări rapide, fentând, sărind să prindă

mingea, devenind – pe măsură ce se lăsa înserarea – cea mai dibace dintre cele zece umbre cu mâinile fluturând, săltând fără astâmpăr.

Jocul luă sfârşit şi pe cer se iviră stelele, ca nişte orificii de foc ştanţate într-un val de mătase neagră, atârnat deasupra palmierilor. Cascade tremurătoare de lumină se revărsau pe pământul din faţa colibelor, iar Debora şi Mingolla păşiră printre ele, ascultând radioul. Mingolla auzi un radio fixat pe postul Forţelor Armate, transmiţând în direct un meci de baschet. Era o hărmălaie, mulţimea urla, iar crainicul strigă: „A luat totul!” Mingolla îşi imagină mingea dispărând în bezna de deasupra stadionului, săltând în parcarea America, poposind sub un cauciuc, unde un puşti o va găsi şi se va gândi că e un miracol, sau va trece strada de-a rostogolul, pentru a se odihni sub o maşină veche, lucind acolo, o pată de alb misterios, şi clocotind de energia puternicei lovituri de maestru. Scorul era trei la unu, în ultima secundă. Mingolla nu ştia cine cu cine joacă şi nici nu-i păsa. Primea şi el lovituri de maestru, goluri din salturi arcuite, urmărind curbura unor trasee predestinate. Se afla în centrul unor forţe incalculabile.

Unul dintre bordeie era neluminat, cu două scaune de lemn în faţă şi, pe măsură ce se apropiau, această imagine îl întrista tot mai mult. Ceva îl deranja: aerul de lucru pregătit, puţin înscenat. Era paranoic, atâta tot. Semnele fuseseră bune până acum, nu-i aşa? Când ajunseră la colibă, Debora se aşeză pe scaunul cel mai apropiat de uşă şi îşi ridică privirea către el. Stelele îşi oglindeau strălucirea în ochii ei. Prin uşă, în spatele ei, Mingolla desluşi coconul umbrit al unui hamac de sfoară şi, lângă acesta, un sac din care ieşea o colivie de sârmă.

— Şi cu planurile tale cum rămâne? întrebă el.

— M-am gândit că e mai important să fiu cu tine, răspunse ea.

Şi asta îl sâcâia. Totul începea să îl sâcâie şi nu putea înţelege de ce. Fărâma de viaţă din mână începu să se agite. Strânse mâna în pumn şi se aşeză lângă Debora.

— Ce se petrece între noi doi? întrebă el nervos. Se va întâmpla ceva? Mă tot gândesc că da, dar…

Îşi şterse sudoarea de pe frunte şi uită unde voia să ajungă.

— Nu sunt sigură ce vrei să spui, răspunse ea.

O umbră se mişcă, trecând prin strălucirea galbenă, ţâşnind din coliba de alături. Vălurindu-se, unduindu-se. Mingolla închise

ochii strâns.

— Vrei să spui… amoros, zise ea. Sunt şi eu confuză în privinţa mea. Fie că te întorci la baza ta, fie că pleci în Panama, se pare că nu prea avem viitor. Şi cu siguranţă nu avem trecut.

Faptul că Debora nu avea un răspuns sigur îi spori încrederea în ea, în întreaga situaţie. Dar se simţea slăbit. Foarte slăbit. Îşi scutură capul, alungând alte valuri.

— Cum e în Panama?

— N-am fost niciodată. Probabil că seamănă mult cu Guatemala, numai că lipseşte războiul.

Poate că ar trebui să se ridice, să se plimbe. Poate că l-ar ajuta. Se pare că vorbitul îl stabiliza.

— Pun pariu, spuse el, pun pariu că e frumos, să ştii. Panama. Munţi verzi, cascade în junglă. Pun pariu că sunt multe păsări. Tot felul de papagali. Milioane de papagali.

— Presupun.

— Şi colibri. Un prieten de-al meu a fost acolo o dată, într-o expediţie de cercetare a păsărilor colibri şi zicea că erau milioane de feluri. Credeam că era un tip ciudat, ştii, fiindcă aduna păsări colibri.

Mingolla deschise ochii şi trebui să-i închidă din nou.

— Credeam că adunarea păsărilor colibri nu e foarte relevantă pentru problemele majore.

— David? întrebă cu îngrijorare în glas.

— Sunt bine.

Mirosul parfumului ei era mai greţos decât şi-l amintea.

— Acolo se ajunge cu corabia, nu? Trebuie să fie o corabie destul de mare. N-am fost niciodată pe o corabie adevărată, doar în barca aia cu vâsle pe care o avea unchiul meu. Mă lua la pescuit dincolo de Coney Island. Ne fixam de o baliză şi prindeam toţi peştii otrăvitori. Ar fi trebuit să vezi câţiva. Erau ca nişte mutanţi. Cu ochi în culorile curcubeului, cu excrescenţe ciudate peste tot. Mă speria îngrozitor gândul să mănânc peşte.

— Am avut un unchi care…

— Obişnuiam să mă gândesc la toate câte sunt acolo, în adâncuri, prea jos ca să le putem prinde. Peşti-balon uriaşi, rechini, balene cu mâini. Parcă îi vedeam înghiţind barca, parcă…

— Linişteşte-te, David.

Debora îi masă ceafa şi un fior îi coborî pe şira spinării.

— N-am nimic, n-am nimic.

Îi dădu mâna la o parte; nu avea nevoie de fiori, pe lângă toate celelalte.

— Mai spune-mi despre Panama.

— Ţi-am spus, n-am fost niciodată acolo.

— A, da. Ei bine, dar ce zici de Costa Rica? Ai fost în Costa Rica?

Broboane de sudoare îi ţâşneau pe tot trupul. Poate că ar trebui să înoate puţin. Auzise că în Río Dulce existau lamantini.

— Ai văzut vreodată un lamantin?

— David!

Probabil că Debora se apropiase, căci îi simţea căldura răspândindu-se prin tot trupul său şi se gândi că asta l-ar putea ajuta: să se înăbuşe în mişcarea ei caldă, greoaie, să scape de acest tremur. Ar putea s-o ducă pe hamac şi să vadă cât de tare se înfierbânta. *Cât de tare se înfierbânta, cât de tare se înfierbânta.* Cuvintele îi sunau în cap ca ritmul unui tren. Temându-se să deschidă ochii, întinse braţele orbeşte şi o trase înspre el. Îşi ciocni faţa de faţa ei, îi căută buzele. O sărută. Ea îi răspunse. Mâna i se furişă, cuprinzându-i sânul. Isuse! Ce bine era! Era ca o salvare, ca Panama, ca o prăbuşire în somn.

Dar apoi totul se schimbă. Se schimbă încet, atât de încet, încât Mingolla nu observă până ce schimbarea era aproape completă şi limba ei se vânzolea în gura lui, groasă şi searbădă ca piciorul unui melc, iar pieptul ei, o, la naiba, pieptul ei tresălta, tremurând de aceleaşi zvâcniri de vierme ca mâna lui stângă. O împinse, deschise ochii. Îi văzu genele grosolan conturate lipite de obraji. Buzele desfăcute, gura plină de dinţi, o faţă goală, de carne. Se ridică în picioare, lovind aerul cu mâinile, vrând să sfârtece pelicula de urâţenie care se instalase în jurul lui.

— David?

Îi schimonosi numele, sorbind silabele, ca şi cum ar fi încercat să înghită şi să vorbească în acelaşi timp. Un glas de broască, un glas de diavol.

Mingolla se răsuci, zări cerul negru, pomii ţepoşi şi un ciot de lună ciupită de vărsat prins într-o urzeală de crengi. Siluetele întunecate, hidoase, ale colibelor, uşile cuprinse de o văpaie galbenă, cu umbre cocoşate înăuntru. Clipi, îşi scutură capul.

Imaginea nu dispărea, era reală. Ce era locul acesta? Nu era

un sat din Guatemala, nu, nici vorbă. Auzi un răget strangulat de sălbatic ieşindu-i din gâtlej şi se îndepărtă, se îndepărtă de toate. Debora porni după el, croncănindu-i numele. O chică de paie negre, pelicule de gelatină strălucitoare în loc de ochi. Câţiva dintre oamenii-umbră ieşeau cu mişcări spasmodice pe uşi, adunându-se în spatele ei, vorbindu-i lui Mingolla în limba diavolească. Nimicuri bolnave fără chip, demoni care se târau disciplinaţi. Mingolla se mai dădu câţiva paşi înapoi.

— Te văd! Ştiu ce eşti!

— E în regulă, David, vorbi femeia, zâmbindu-i.

Sigur! Credea că-l păcăleşte cu zâmbetul ei, dar nu-l putea prosti. Mingolla văzuse acel zâmbet inundându-i faţa, aşa cum se scurge ceva stricat prin fundul unui sac de hârtie după ce a stat în gunoi timp de o săptămână. Zâmbetul lacom al Reginei Diavolilor. Era vina ei, se asociase cu viaţa stricată din mâna lui şi făcuse lucruri vrăjitoreşti cu mintea lui. Îl făcuse să vadă până în străfundurile vrăjii scârboase în care ea trăia.

— Te văd, spuse el.

Se împletici, se clătină, împiedicându-se, şi se salvă fugind către oraş. Ferigi îi biciuiau picioarele, crengi îi plesneau faţa. Urzeli de umbre şi lumină îi ieşeau în cale, iar insectele sâcâitoare bâzâiau, cu sunetul scârţâit al metalului polizat. Sus, pe o colină ce se înălţa deasupra apei, zări un copac uriaş, stând singur în bătaia Lunii. Un copac străbun, un copac al magiei albe. Îl chema. Se opri lângă el, trăgând aer în piept. Lumina Lunii se domoli, îl scăldă în raze argintii şi Mingolla înţelese menirea copacului. O fântână de alb în pădurea întunecată, strălucind doar pentru el. Îşi strânse mâna stângă în pumn. Viaţa din interior zvâcni nebuneşte, ca şi cum ar fi ştiut ce avea să urmeze. Mingolla cercetă cutele adânci ale scoarţei şi descoperi un punct de confluenţă. Se oţeli. Apoi lovi cu pumnul în trunchiul copacului. O durere scânteietoare îi străpunse braţul şi ţipă. Dar lovi copacul încă o dată, şi încă o dată. Îşi lipi mâna strâns de trup, înăbuşind durerea. Se umfla deja, devenind o mână caricaturală, fără încheieturi, dar nimic nu se mişca în interiorul ei. Malul râului, cu foşnetele şi umbrele lui, nu-l mai ameninţa, fusese transformat într-un loc cu lumini obişnuite, cu umbre obişnuite, până şi albul copacului avea o strălucire lipsită de magie.

— David! se auzi glasul Deborei, nu departe.

O parte din el voia să aştepte, să vadă dacă se transformase şi ea într-o fiinţă nevinovată, obişnuită. Dar nu putea avea încredere în ea, nu putea avea încredere în sine şi porni din nou la goană.

Mingolla prinse feribotul care traversa râul către malul vestic, gândindu-se că-l va găsi pe Gilbey, şi că o doză din agresivitatea amicului său îl va aduce cu picioarele pe pământ. Se aşeză la prora, lângă un grup de cinci soldaţi, dintre care unul vomita peste bord şi, ca să evite conversaţia, se întoarse şi privi în apele negre care alunecau pe lângă ei. Lumina Lunii tivea cu argint valurile mici şi, printre acele sclipiri, vedea parcă, oglindită, curba frântă a vieţii sale: un puşti aşteptând nerăbdător Crăciunul, desenând, primind laude, crescând fără griji până la liceu, sex şi droguri, trecând peste asta, începând să deseneze din nou, şi apoi, chiar când te-ai fi aşteptat să vezi o formă mai plină de înţeles, curba era retezată, lăsată atârnând, cu evoluţia demistificată şi explicabilă. Îşi dădu seama cât de prostească fusese ideea de ritual. Ca un om pe patul de moarte, strângând în mână o sticluţă de apă sfinţită, se agăţase de magie, când logica existenţei se dovedise nefondată. Acum, legăturile fragile ale acelei magii se topiseră, şi nimic nu-l mai sprijinea – se prăbuşea prin zonele întunecate ale războiului, aşteptând să fie înhăţat de unul dintre monştrii săi. Îşi înălţă capul şi privi către malul vestic. Ţărmul către care se îndrepta era negru ca aripa unui liliac şi gravat cu formule secrete de lumină violentă.

Acoperişurile şi palmierii se proiectau ca nişte siluete pe pâcla în culori de curcubeu a neonului. Arcuri gazoase de roşu sângeriu, verde gălbui şi indigo se zăreau între ele: fragmente de bestii strălucitoare. Vântul aducea ţipete şi muzică sălbatică. Soldaţii de lângă el râdeau şi înjurau şi doar unul continua să vomite. Mingolla îşi sprijini fruntea de balustrada de lemn, doar ca să simtă un punct de sprijin.

La Clubul Demonio, târfa cu sâni mari a lui Gilbey lenevea lângă bar, cu ochii în pahar. Mingolla îşi croi loc printre dansatori, prin căldura, zgomotul şi valurile de fum cu miros de lavandă. Când ajunse lângă târfă, aceasta arboră un zâmbet profesional şi îi vârî mâna între picioare. O respinse.

— Unde-i Gilbey? strigă el.

Târfa îi aruncă o privire buimacă, apoi se dumiri.

— Meengolla? făcu ea.

El clătină din cap. Ea scotoci în poşetă şi scoase o hârtie împăturită.

— Ees-tee… de la Geel-bee. Pen-trru mine, cinci do-llari.

Mingolla îi dădu banii şi luă hârtia. Se dovedi a fi o broşură creştină cu un desen subţire în creion şi cerneală, înfăţişând un Isus mâhnit, pe copertă şi, sub desen, un imn al cărui prim vers spunea: „Sfârşitul e aproape!” Întoarse broşura şi descoperi o însemnare de mână pe spate. Era tipică pentru Gilbey. Fără nicio explicaţie, fără niciun sentiment. Doar esenţialul.

Am plecat în Panama. Dacă vrei să faci călătoria, vezi de un tip pe nume Ruy Barros, din Livingston. Te va rezolva. Poate ne vedem. G.

Mingolla crezuse că mintea i se limpezise, dar realitatea faptului că Gilbey dezertase nu îi intra nicicum în cap şi, când încercă s-o facă să intre, rămase mai confuz ca oricând. Nu pentru că n-ar fi înţeles ce se întâmplase. Înţelegea perfect, ar fi putut să prezică asta. Ca un şobolan viclean care îşi văzuse galeria preferată blocată de o capcană, Gilbey săpase pur şi simplu o nouă galerie şi dispăruse prin ea. Ce-l zăpăcea pe Mingolla era totala absenţă a punctelor de referinţă. Avusese impresia că el, Gilbey şi Baylor triangulaseră realitatea, se localizaseră unul în raport cu altul pe o hartă de îndatoriri, locuri şi evenimente, iar acum, că niciunul dintre ceilalţi doi nu mai era, Mingolla se simţea complet rătăcit. Ieşi din club, lăsându-se purtat de valul mulţimii, privind animalele de neon de deasupra barurilor. Un uriaş cocoş albastru, un taur verde, o ţestoasă aurie, cu ochi roşii, fioroşi. Un panteon diavolesc al omului-reclamă. De pe firmele luminoase se prelingeau şiroaie de culori, revărsând în aer o paloare bălţată, dând tuturor obiectelor din jur o înfăţişare făinoasă.

Era de mirare, gândi Mingolla, că putea respira un asemenea aer grăunţos, decolorat, că nu-i venea să tuşească. Totul era uimitor, ilogic. Tot ce vedea i se părea unic şi impenetrabil, chiar şi cele mai banale privelişti. Se pomeni holbându-se la oameni – la târfe, la copiii străzii, la un soldat care vorbea cu alt soldat, lovind uşor cu palma aripa jeepului său, de parcă ar fi fost căţeluşul lui mare, kaki – şi încercând să-şi dea seama ce făceau

de fapt, ce semnificaţie deosebită aveau pentru el acţiunile lor, ce indicii îi ofereau, indicii care l-ar putea ajuta să descâlcească hăţişul propriei existenţe. În cele din urmă, dându-şi seama că avea nevoie de pace şi de linişte, se îndreptă către baza aeriană, gândindu-se că va găsi o cuşetă goală şi va dormi, ca să-şi limpezească mintea. Dar când ajunse la drumeagul care ducea la podul neterminat, schimbă direcţia, hotărând că nu era pregătit să facă faţă santinelelor şi ofiţerilor de serviciu. Hăţişuri dese, bâzâind de insecte, îngustau drumul, până ce acesta deveni doar o potecă, iar la capătul lui se aflau un şir de capre de lemn. Se căţără peste ele şi curând urca o pantă abruptă care părea că duce către un punct nu departe de luna argintie, greoaie.

În ciuda grămezilor de moloz şi cartoane, betonul arăta pur în bătaia Lunii, scăldat într-o strălucire vie, ca un crâmpei de lumină albă şi pufoasă, încă neîntrupată în ceva palpabil, şi, pe măsură ce urca, avea impresia că simte podul tremurând sub paşii lui, ca un nerv alb, sensibil. Parcă umbla în beznă, printre stele, într-o solitudine cosmică. Se simţea bine şi al naibii de singur, poate puţin prea singur, cu vântul fluturând bucăţi de carton şi sunetele insectelor pierdute în urmă. După câteva minute, zări în faţă capătul zdrenţuit al podului. Când ajunse acolo, se aşeză cu grijă, bălăbănindu-şi picioarele. Vântul bocea printre grinzi, smucindu-i gleznele; mâna îi pulsa şi era fierbinte. Dedesubt, lumini multicolore se agăţau de marginea neagră a ţărmului estic, ca o colonie de alge bioluminiscente. Se întrebă cât de sus se afla. Nu destul de sus, gândi el. O muzică îndepărtată se pierdea în vânt, delirul inepuizabil din San Francisco de Juticlan, şi Mingolla îşi imagină că licărul stelelor era provocat de muzica aceasta purtată de vânt, ca un fum, peste ape.

Încercă să se gândească ce să facă. Nu-i trecură prea multe prin minte. Şi-l imagina pe Gilbey în Panama. Destrăbălându-se, îmbătându-se. Făcând exact ceea ce făcuse în Guatemala. Aici eşua ideea de dezertare pentru Mingolla. În Panama, i-ar fi frică; acolo, deşi poate că mâna nu i-ar mai tremura, poate s-ar dezvolta vreo altă convulsie malignă; acolo ar recurge la leacuri magice pentru bolile lui, fiindcă realul l-ar pune prea mult în primejdie ca să-şi tragă puterea din el. Şi, în cele din urmă, războiul va ajunge acolo. Iar dezertarea nu-i va fi slujit la nimic.

Privi în depărtare, dincolo de jungla scăldată în lumina argintie a Lunii, şi o parte esenţială din fiinţa sa i se revărsa parcă prin ochi, pătrunzând în şuvoiul vântului şi gonind, dincolo de Ferma Furnicii şi de craterele ei fumegânde, dincolo de teritoriul gherilei, dincolo de îngemănarea perfectă dintre cer şi linia orizontului, împinsă irezistibil mai departe, către un punct în care lumea se golea de vitalitate. Simţea că se goleşte şi el, devenind rece, pustiu şi greoi. Creierul îi era incapabil să gândească, capabil doar să înregistreze percepţii. Vântul aduse mirosuri proaspete, care îi dilatară nările. Întunecimea cerului se strânse în jurul lui, iar stelele erau mici pistrui galbeni, ca o părere. Nu dormi, dar ceva în el era adormit.

O şoaptă îl aduse înapoi de la marginea lumii. La început crezu că era doar o părere şi continuă să privească cerul, care se luminase de albastrul viu al zorilor. Pe urmă, auzi şoapta din nou şi aruncă o privire în spate. Înşiraţi pe pod, la vreo şapte metri depărtare, se aflau vreo zece copii. Unii în picioare, alţii ghemuiţi. Majoritatea erau îmbrăcaţi în zdrenţe; câţiva erau înveşmântaţi în ramuri şi frunze, iar alţii erau goi-puşcă. Atenţi, tăcuţi. În mâini le sclipeau cuţite. Erau vlăguiţi, cu părul lung şi încâlcit, iar Mingolla, amintindu-şi copiii morţi pe care îi văzuse în dimineaţa aceea, fu cuprins, pentru o clipă, de teamă. Dar numai pentru o clipă. Teama se aprinse în el ca un cărbune stârnit de o adiere de vânt şi apoi se stinse, în secunda următoare, înăbuşită nu de raţiune, ci de perceperea acelor siluete zdrenţăroase ca pe o şansă de a se preda. Nu era dornic să moară, dar nici nu voia să mai facă vreun efort pentru cauza supravieţuirii. Supravieţuirea, învăţase Mingolla, nu era suprema prioritate a sufletului. Continuă să se uite ţintă la copii. Felul în care stăteau îi amintea de un aranjament de la Muzeul de Istorie Naturală, înfăţişând oameni de Neanderthal. Luna era încă pe cer şi umbrele copiilor erau vag conturate, ca nişte mâzgălituri de grafit. În cele din urmă, Mingolla se întoarse, iar orizontul se zărea ca o linie distinctă de întunecime verde.

Se aşteptase să fie înjunghiat şi îmbrâncit, să cadă de-a dura şi să-şi frângă trupul în apele de culoarea oţelului, sub cerul luminat de primii zori. Dar, în schimb, un glas îi vorbi în ureche:

— Hei, *gringo*.

Ghemuit în spatele lui, se afla un băiat de paisprezece-cincisprezece ani, cu o faţă oacheşă, ca de maimuţă, încadrată

de un păr negru, încâlcit, până la umeri. Purta nişte gioarse de pantaloni scurţi. Pe frunte avea tatuat un şarpe încolăcit. Îşi înclină capul într-o parte, apoi în cealaltă. Nedumerit. Poate că încerca să-l vadă pe adevăratul Mingolla prin straturile de falsă aparenţă. Scoase un mârâit gutural, ridicând cuţitul şi răsucindu-l în fel şi chip, lăsându-l pe Mingolla să-i remarce arma tăioasă, felul în care lumina Lunii îşi croia drum de-a lungul lamei. Un cuţit de supravieţuire din dotarea armatei, cu un mâner de bronz. Mingolla pufni amuzat.

Băiatul păru alarmat de reacţia lui; coborî cuţitul şi îl mută în mâna cealaltă.

— Ce faci aici, *gringo?*

Lui Mingolla îi trecură prin minte mai multe răspunsuri, majoritatea cerând prea multă energie ca să fie rostite. Îl alese pe cel mai simplu:

— Îmi place aici. Îmi place podul.

Băiatul se uită chiorâş la Mingolla.

— Podul este magic. Ştii?

— A fost o vreme când poate te-aş fi crezut, răspunse Mingolla.

— Trebuie să vorbeşti rar, omule, îi ceru băiatul, încruntându-se. Prea repede, nu înţeleg.

Mingolla îşi repetă comentariul şi băiatul spuse:

— Ba crezi, *gringo.* Altfel de ce te-ai afla aici?

Cu o mişcare largă a braţului, descrise o continuare imaginară a direcţiei podului, către înălţimi:

— Acum, într-acolo duce podul. Nu are nicio legătură cu traversarea râului. E o bucată de piatră albă. Nu înseamnă acelaşi lucru ca un pod.

Mingolla era surprins să-şi audă gândurile repetate ca un ecou de cineva care semăna atât de mult cu un hominid.

— Vin şi eu aici, continuă băiatul. Ascult vântul, îl aud cântând în stâlpii de fier. Şi aflu lucruri de la el. Pot vedea viitorul.

Zâmbi, dezvelindu-şi dinţii înnegriţi şi arătă către sud, spre Caraibi.

— Viitorul e în direcţia aceea, prietene.

Lui Mingolla îi plăcu gluma; simţea o anumită afinitate pentru băiat, pentru oricine reuşea să facă glume din postura băiatului, dar nu se putea gândi la un mod de a-şi exprima aprecierea. În cele din urmă, spuse:

— Vorbeşti bine engleza.

— La naiba! Ce părere ai? Că, dacă trăim în junglă, vorbim ca nişte animale. Rahat!

Băiatul înfipse în beton vârful cuţitului.

— Eu vorbesc engleza de când mă ştiu. *Gringos* sunt prea proşti ca să înveţe spaniola.

Un glas de fată răsună în spatele lor, aspru şi poruncitor. Ceilalţi copii se apropiaseră până la trei metri, cu chipurile lor sălbatice îndreptate către Mingolla, iar fata stătea puţin mai departe de ei. Avea obrajii supţi şi ochii adânciţi în orbite. Peste pieptul ei plat, atârnau funii de păr roase. Pe oasele şoldurilor îi era agăţată o zdreanţă de fustă, pe care vântul i-o împingea printre picioare. Băiatul o lăsă să termine, apoi îi dădu un răspuns lung, punctându-şi vorbele izbind de beton mânerul-rozetă al cuţitului, stârnind scântei la fiecare lovitură.

— Gracela, îi spuse lui Mingolla, vrea să te omoare. Dar eu cred că unii oameni sunt cu un picior pe tărâmul morţii şi, dacă îi ucizi, moartea te va lua şi pe tine. Ştii ce?

— Ce? făcu Mingolla.

— E adevărat. Tu şi cu moartea – băiatul îşi împreună mâinile – aşa sunteţi.

— Poate.

— Nu *poate.* Mi-a spus podul. Mi-a spus că va fi recunoscător dacă te las să trăieşti. Aşa că mulţumeşte-i podului. Magia pe care tu n-o crezi îţi salvează pielea.

Băiatul îşi schimbă poziţia şi se aşeză cu picioarele încrucişate.

— Gracelei nu-i pasă dacă trăieşti sau mori. Mi se pune contra doar fiindcă, după ce plec, va fi şefă. E nerăbdătoare.

Mingolla se uită la fată. Ea îl privi cu răceală – o mică vrăjitoare, cu ochi înguşti, păr răvăşit şi coastele ieşindu-i prin piele.

— Unde pleci? îl întrebă Mingolla pe băiat.

— Visez că voi trăi în sud. Visez că am un depozit plin de aur şi de cocaină.

Fata începu să-i ţină predici din nou, iar puştiul îi aruncă înapoi un şir de vorbe furioase.

— Ce i-ai spus? întrebă Mingolla.

— Gracela, dacă mă enervezi, ţi-o trag şi te arunc în râu.

Îi făcu cu ochiul.

— Gracela e virgină, aşa că îşi face probleme pentru prima parte a programului.

Cerul se lumina gri, brăzdat de dâre roz de lumină dinspre răsărit. Păsările se ridicau în cercuri din junglă, grupându-se în cârduri deasupra râului. În lumina crepusculară, Mingolla observă că pieptul băiatului era acoperit de cicatrici adânci: răni de cuţit care nu fuseseră tratate cum se cuvine. În păr îi erau încâlcite bucăţi de plante, ca nişte podoabe primitive.

— Spune-mi, *gringo.* Am auzit că acolo, în America, există o maşină cu suflet de om. E adevărat?

— Mai mult sau mai puţin.

Băiatul clătină grav din cap, cu bănuiala confirmată.

— Am mai auzit că americanii au construit o lume de metal în cer.

— Acum o construiesc.

— În casa preşedintelui vostru, există o piatră care înmagazinează mintea unui magician mort?

Mingolla chibzui cum se cuvine.

— Mă îndoiesc. Dar e posibil.

Vântul lovi podul cu un zgomot surd, făcându-l să tresară. Simţi răcoarea vântului pe faţă şi savură senzaţia. Faptul că putea găsi mici plăceri în viaţă îl sperie mai mult decât zgomotul neaşteptat.

Fâşiile roz dinspre răsărit se împurpurau şi se lărgeau; săgeţi de lumină străpungeau văzduhul, colorând în mov pântecele unor nori ce pluteau jos, pe cer. Mai mulţi copii începură să murmure la unison. O incantaţie. Vorbeau în spaniolă, dar, aşa cum rosteau cuvintele de-a valma, glasurile lor sunau gutural şi răutăcios – o limbă pentru troli. Ascultându-i, Mingolla şi-i imagină ghemuiţi în jurul focurilor, în desişuri de bambus. Cu cuţitele însângerate ridicate înspre soare, deasupra prăzii căzute. Făcând dragoste în nopţile blânde, în mijlocul vegetaţiei cărnoase, senzuale, ca în tablourile lui Rousseau, în timp ce sus, pe crengile copacilor, se încolăceau pitoni.

— E adevărat, *gringo,* zise băiatul, meditând încă, după toate aparenţele, la răspunsurile lui Mingolla. Acestea sunt vremuri afurisite.

Privi posomorât în jos, la râu. Vântul îi răvăşi smocurile de păr încâlcit.

Privindu-l, Mingolla începu să-l invidieze. În ciuda existenţei

sale mohorâte, acest mic rege-maimuţă era mulţumit cu locul lui în lume, sigur de natura acestuia. Probabil se amăgea, dar îi invidia iluzia şi în special îi invidia visul de aur şi cocaină. Propriul lui vis fusese risipit de război. Ideea de a sta, mâzgălind culori pe pânză, nu-l mai atrăgea cu adevărat. După cum nici să se întoarcă la New York nu se gândea. Deşi supravieţuirea fusese prioritatea sa în toate aceste luni, nu încetase niciodată să se gândească la ce-i aducea supravieţuirea, iar acum nu credea că se putea întoarce. Îşi dădu seama că se obişnuise cu războiul, că putea să-i inhaleze toxinele. Aerul de pace, casa l-ar sufoca. Războiul era noua lui casă, noul lui loc cuvenit.

Apoi acest adevăr îl izbi cu puterea unei iluminări şi înţelese ce trebuia să facă.

Baylor şi Gilbey acţionaseră în acord cu natura lor şi va trebui să acţioneze şi el în acord cu a sa, ceea ce-l silea să ia calea acceptării. Îşi aminti povestea unchiului Moisés despre pilot şi râse în sinea sa. Într-un fel, prietenul lui – cel pe care îl menţionase în scrisoarea netrimisă – avusese dreptate în privinţa războiului, în privinţa lumii. Era plină de modele, de planuri, de coincidenţe şi cicluri care păreau să indice lucrarea unei puteri magice. Dar acestea erau rezultatul unui proces natural subtil. Cu cât trăiai mai mult, cu atât experienţa ta era mai vastă, cu atât viaţa ta devenea mai complicată şi, în cele din urmă, erai prins în mijlocul atâtor interacţiuni, o urzeală de circumstanţe, de emoţii şi de evenimente, încât nimic nu mai era simplu şi totul era supus interpretării. Interpretarea totuşi era o pierdere de timp. Până şi cea mai logică interpretare era doar o încercare de a închide misterul într-o colivie şi de a încuia uşa. Făcea viaţa atât de puţin misterioasă. Şi era la fel de inutil să te laşi stăpânit de modele, să te bazezi pe ele, să te supui regulilor mistice pe care le sugerau. Singurul lucru eficient pe care puteai să-l faci era să te înconjori de un zid de apărare. Trebuia să recunoşti existenţa misterului, imposibilitatea de a cuprinde cu mintea situaţia în care te aflai şi să te aperi împotriva ei. Să-ţi întăreşti plasa, să-ţi limpezeşti calea, să pui alarme. Trebuia să ai un plan agresiv. Trebuia să devii un monstru în propriul labirint, la fel de brutal şi de perfid ca soarta de care căutai să scapi. Era genul de acceptare militantă pe care pilotul unchiului Moisés n-a avut şansa s-o etaleze, pe care Mingolla însuşi – deşi avusese ocazia – ratase momentul s-o

etaleze. Acum înţelegea. Nici nu reacţionase la pericol şi nu îl înfruntase, nici nu folosise previziunea împotriva sa. Dar credea că ar fi capabil acum.

Se întoarse către băiat, gândindu-se că poate ar aprecia incursiunea în „magie” şi, cu colţul ochiului, zări un licăr de mişcare. Gracela. Venea în spatele băiatului, ţinând jos cuţitul, gata de atac. Din reflex, Mingolla îşi azvârli mâna rănită, pentru a o opri. Cuţitul îi crăpă marginea mâinii, se abătu în sus şi crestă umărul băiatului.

Durerea din mâna lui Mingolla era insuportabilă, orbindu-l pentru o clipă, apoi, când o prinse pe Gracela de antebraţ, pentru a o împiedica să-l înjunghie din nou, simţi o altă senzaţie, acoperită aproape cu totul de durere. Crezuse că fărâma de viaţă din mână murise, dar acum o simţea trepidând la marginile rănii, prelingându-se în şuvoiul gros de sânge ce i se revărsa peste încheietură. Încerca să se târască înapoi, înaintând şerpuit împotriva curentului, dar inima pompa cu putere şi în curând dispăru, picurând pe piatra albă a podului.

Nu apucă să simtă uşurare sau surpriză, să aibă vreo reacţie la cele întâmplate, că Gracela încercă să se elibereze. Mingolla se ridică în genunchi, o trase jos şi îi lovi de pod mâna care ţinea cuţitul. Acesta alunecă, iar fata începu să lovească nebuneşte, să-l zgârie pe faţă, iar ceilalţi copii se apropiară. Ridică mâna stângă până sub bărbia ei, gâtuind-o. Cu mâna dreaptă luă de jos cuţitul şi îi propti vârful în piept. Copiii se opriră în loc, iar Gracela se lăsă moale. O simţea tremurând. Lacrimile îi şiroiau pe negreaţa obrajilor. Arăta ca o fată speriată, nu ca o vrăjitoare.

— *Puta!* strigă băiatul.

Se ridicase în picioare, ţinându-se de umăr şi aruncând fulgere către Gracela.

— E rău umărul? întrebă Mingolla.

Băiatul examină sângele strălucitor de pe vârful degetelor.

— Mă doare.

Făcu un pas înainte pentru a sta deasupra Gracelei, şi îi zâmbi în jos. Îşi desfăcu nasturele de sus de la pantalonii scurţi.

Gracela se crispă.

— Ce faci?

Mingolla se simţea dintr-odată responsabil faţă de fată.

— Am să fac ce i-am zis, amice.

Băiatul îşi desfăcu şi restul nasturilor şi ieşi bâţâindu-se din pantaloni. Era deja pe jumătate excitat, ca şi când violenţa l-ar fi stârnit.

— Nu, spuse Mingolla, dându-şi seama, în timp ce vorbea, că nu era defel înţelept.

— Vezi-ţi de viaţa ta, zise aspru băiatul. Pleacă de aici.

O prelungă şi puternică rafală de vânt lovi podul. Lui Mingolla i se părea că vibraţia podului, bătăile inimii şi tremurul Gracelei erau coordonate de acelaşi puls pâlpâitor. Simţi o relaţie aproape viscerală cu acel moment, una care nu avea nicio legătură cu grija sa faţă de fată. Poate, gândi el, era o punere în aplicare a noilor sale convingeri.

Băiatul îşi pierdu răbdarea. Strigă la ceilalţi copii, hâşâindu-i cu gesturi aspre. Bosumflaţi, aceştia coborâră curba podului, aşezându-se pe lângă parapet, lăsând calea liberă. Deasupra lor, sub cerul de levănţică, jungla se întindea către orizont, întreruptă doar de scobitura dreptunghiulară făcută de baza aeriană. Băiatul se aşeză pe vine la picioarele Gracelei.

— În seara asta, îi spuse el lui Mingolla, podul ne-a unit. În seara asta, am stat, am discutat. Acum s-a sfârşit. Inima îmi spune să te ucid. Dar fiindcă ai oprit-o pe Gracela să taie adânc, îţi mai dau o şansă. Trebuie să judece ea. Dacă spune că merge cu tine, noi – făcu semn către ceilalţi copii – te vom omorî. Dacă spune că rămâne cu noi, atunci trebuie să pleci. Fără alte discuţii, baliverne. Pleci pur şi simplu. Pricepi?

Mingolla nu se temea, şi absenţa fricii nu era născută din indiferenţă faţă de viaţă, ci din claritate şi încredere. Era timpul să nu se mai dea înapoi din faţa provocărilor, era timpul să le înfrunte. Născoci un plan. Nu încăpea îndoială că Gracela îl va alege pe el, va alege şansa de a trăi, indiferent cât de mică.

Dar înainte ca ea să poată lua o decizie, îl va ucide pe băiat. Apoi va fugi direct către ceilalţi. Fără lider, s-ar putea să nu rămână uniţi.

Nu era nu ştiu ce plan şi nu-i plăcea ideea de a-i face rău băiatului, dar se gândi că s-ar putea să reuşească să-l pună în aplicare.

— Înţeleg.

Băiatul i se adresă Gracelei. Apoi îi spuse s-o elibereze. Fata se ridică, frecând locul unde o înţepase cu cuţitul. Îi aruncă o privire sfioasă. Apoi băiatului. Îşi dădu părul la ceafă şi îşi

împinse pieptul în faţă, ca şi cum s-ar aranja pentru doi peţitori. Mingolla era uimit de comportamentul ei. Poate, gândi el, trăgea de timp. Se ridică şi se prefăcu că-şi dezmorţeşte picioarele, furişându-se mai aproape de băiat, care rămăsese ghemuit lângă Gracela. Înspre răsărit, o minge roşie de foc limpezise orizontul. Lumina ei sângerie îl inspiră, îi întări hotărârea. Căscă şi se apropie şi mai mult, încleştându-şi pumnul pe cuţit. Va trage pe spate capul băiatului, apucându-l de păr. Îi va tăia beregata. Pieptul îi pulsa. O tensiune îi creştea în tot trupul, cerându-i să acţioneze, să se mişte acum. Se stăpâni. Un singur pas ar fi de ajuns, încă unul, ca să fie absolut sigur. Dar, când era pe cale să facă pasul, Gracela întinse mâna şi îl bătu pe băiat pe umăr.

Uimirea se zărise probabil pe chipul lui Mingolla, căci băiatul întoarse capul şi râse grohăit.

— Credeai că te alege pe tine? Rahat! N-o cunoşti pe Gracela, amice. *Gringos* i-au pârjolit oraşul. Mai bine l-ar pupa pe dracu’ în fund, decât să dea mâna cu tine.

Rânji, îi mângâie părul.

— În plus, dacă mă satisface, poate o să spun: „O, Gracela, mai vreau.” Şi, cine ştie? Poate îi convine.

Gracela se lăsă pe spate şi îşi scoase fusta. Între picioare era aproape spână. Un zâmbet i se ivi în colţurile buzelor. Mingolla se holbă la ea uluit.

— N-am să te omor, *gringo,* zise băiatul, fără să ridice privirea.

Îşi plimba mâna pe burta Gracelei.

— Ţi-am spus că nu ucid un om care e atât de aproape de moarte.

Râse din nou.

— Arătai destul de caraghios încercând să te furişezi în spatele meu. Mi-a plăcut să te urmăresc.

Mingolla era perplex. Tot timpul cât îşi făcuse curaj să ucidă, lăsând la o parte teama şi repulsia, nu făcea decât să-i ofere băiatului o distracţie. Lama cuţitului îi desena parcă furia într-o formă compactă, şi Mingolla vru să-şi ducă la îndeplinire atacul, să spintece acest mic animal care îl batjocorise; însă umilinţa se amestecă cu furia, neutralizând-o. Otrava furiei îl cutremură şi simţea fiecare efect al durerii şi al oboselii în trup. Mâna îi zvâcnea, umflată şi palidă, ca mâna unui cadavru. Fu cuprins de

slăbiciune. Şi de uşurare.

— Du-te! spuse băiatul.

Se întinse lângă Gracela, sprijinit într-un cot şi începu să se joace cu un sfârc.

Mingolla făcu câţiva paşi şovăielnici. În urma lui, Gracela scoase un scâncet şi băiatul şopti ceva. Furia lui Mingolla se reaprinse – îl uitaseră deja! dar continuă să se îndepărteze. Când trecu pe lângă ceilalţi copii, unul îl scuipă şi altul aruncă o pietricică. Îşi pironi ochii pe betonul alb care îi aluneca sub picioare.

Când ajunse în mijlocul podului, se întoarse. Copiii îi înghesuiseră pe Gracela şi pe băiat spre capătul podului, acoperindu-i cu trupurile lor. Cerul devenise gri-albăstrui în spatele lor, şi vântul le purta glasurile în depărtări. Cântau un cântec răguşit, voios, care suna ceremonios. Furia lui Mingolla se domoli, sentimentul de înjosire se pierdu. Nu avea de ce să-i fie ruşine; deşi acţionase nechibzuit, făcuse asta de pe o poziţie de putere şi nicio fărâmă de ridicol nu putea diminua acest lucru. Lucrurile aveau să se rezolve. Da, se vor rezolva! Le va face el să meargă.

O vreme privi copiii. De la distanţa aceasta, cântecul lor avea o sălbăticie emoţionantă şi, lăsându-i în urmă, simţea o urmă de nostalgie. Se întrebă ce se va întâmpla după ce băiatul va termina cu Gracela. Nu era îngrijorat, doar curios. Aşa cum te simţi când te gândeşti că ai putea pleca de la un film înainte de marele final. Va supravieţui oare eroina? Dreptatea va izbândi? Supravieţuirea şi dreptatea vor aduce oare, ca rezultat, fericirea? Curând, capătul podului fu inundat de razele aurii ale soarelui. Copiii parcă se întunecau şi se topeau în focul sacru. Era o rezolvare suficientă pentru Mingolla. Azvârli cuţitul Gracelei în râu şi coborî podul în a cărui vrajă nu mai credea, îndreptându-se către războiul al cărui mister şi-l însuşise.

V

La baza aeriană, Mingolla luă poziţie lângă elicopterul Sikorsky, care îl adusese la San Francisco de Juticlan; îl recunoscuse după cuvintele *Şoapta Morţii,* pictate cu litere de foc. Îşi sprijini capul de litera *g* şi îşi aminti cum Baylor se ferise de litere, îngrijorat că i-ar putea transmite vreo substanţă mortală. Pe Mingolla atingerea nu-l deranja. Flăcările pictate îi încălzeau creierul, stârnind gânduri încete şi nedefinite ca un fum. Gânduri liniştitoare, care nu luau forma vreunei imagini sau idei. Doar un bâzâit domol al activităţii mentale, ca torsul unui motor. Baza aeriană se trezea la viaţă în jurul lui. Jeepuri care plecau de lângă cazarmă, câţiva ofiţeri care inspectau fuzelajul unui avion de marfă, un tip care repara un stivuitor. Pace, tihnă. Închise ochii, aţipi, lăsând soarele şi flăcările pictate să-l învăluie în căldura lor, una adevărată, alta imaginară.

Cândva, mai târziu – cât de târziu, nu avea cum să-şi dea seama –, o voce spuse:

— Ţi-ai făcut praf mâna, nu-i aşa?

Cei doi piloţi stăteau la uşa carlingii. În costumele lor negre de zbor, cu coifurile pe cap, nu arătau nici straniu, nici excentric, ci doar ca nişte creaturi ale pericolului funcţional. Maeştri ai Maşinăriei.

— Mda, făcu Mingolla. Am cam făcut-o praf.

— Cum s-a întâmplat? întrebă pilotul din stânga.

— Am lovit un copac.

— Trebuie să fi fost al naibii de beat ca să loveşti un copac, zise pilotul din dreapta. Copacii nu se duc nicăieri dacă-i loveşti.

Mingolla scoase un sunet nedefinit.

— Băieţi, mergeţi sus, la Fermă?

— Normal. Ce-i cu tine, amice? Te-ai săturat de femei dezmăţate? (Pilotul din dreapta.)

— Aşa cred. Mă luaţi şi pe mine?

— Bineînţeles, răspunse pilotul din stânga. Ce-ar fi să te urci în faţă? Poţi să stai în spatele nostru.

— S-a făcut, răspunse, şi se urcă în carlingă.

Unul dintre piloţi spuse:

— Nu m-am gândit c-o să-i mai vedem pe băieţii ăştia.

Mingolla se legă cu centura în scaunul de observaţie, în spatele copilotului. Presupusese că va urma o îndelungată

verificare tehnică, dar, de îndată ce motoarele se încălziră, elicopterul se ridică şi viră spre nord. Cu excepţia armelor, niciunul dintre sistemele de apărare nu a fost activat. Radarul, imaginile termice şi afişajul de teren aveau ecranele goale. Un tremur nervos îi străbătu muşchii stomacului, în timp ce Mingolla se gândea la diferitele pericole la care erau expuşi piloţii din cauza încrederii oarbe în căştile lor miraculoase, dar starea lui de nervozitate fu subsumată de ritmurile şoptite ale rotoarelor şi de senzaţia de putere pe care i-o inspira elicopterul. Îşi aminti că mai avusese o senzaţie similară de putere şi siguranţă când a stat la comanda tunului său. Nu a lăsat niciodată sentimentul să crească, nu l-a lăsat să-i dea autoritate. Nu fusese niciodată nebun.

Urmară cursul nord-estic al râului, care şerpuia printre dealurile acoperite de junglă, ca o bucată de sârmă ghimpată de oţel albăstrit. Piloţii râdeau şi glumeau, iar zborul ajunse să aibă aerul unei călătorii cu doi vechi camarazi, care mergeau spre nicăieri, uşuratici şi plini de bere gratis. La un moment dat, copilotul se făcu auzit prin boxele de bord, lansându-se într-un cântec country trist.

Când ne sărutăm, iubito buzele ni se-ntâlnesc,
Şi când tu nu eşti cu mine te doresc.
Când mi-ai tăiat câinele-n două am fost deprimat,
Când în piept mi-ai tras un glonţ, inima mi-ai sfărâmat.

În timp ce copilotul cânta, pilotul legăna elicopterul într-o parte şi în alta, acompaniindu-l ca un om beat şi, după ce cântecul se sfârşi, îi strigă lui Mingolla.

— Îţi vine să crezi că nemernicul ăsta a compus cântecul? E adevărat! Pune mâna şi pe chitară. E un geniu!

— E un cântec grozav, spuse Mingolla, şi vorbea serios. Cântecul îl făcuse fericit şi nu era puţin lucru.

Zburară, legănându-se în văzduh, cântând primul vers iar şi iar. Dar apoi, când lăsară râul în urmă, păstrând direcţia nordului, copilotul arătă către o porţiune de junglă din faţă şi strigă:

— Fasolari! Cvadrantul patru! I-ai prins?

— I-am prins! spuse pilotul.

Elicopterul Sikorsky se înclină, îndreptându-se spre junglă, se

cutremură şi, de dedesubt, ţâşniră flăcări. O clipă mai târziu, o brazdă imensă de junglă izbucni într-un imens şuvoi marmorat de fum şi foc.

— U-hu! strigă copilotul, triumfător. *Şoapta Morţii* loveşte din nou!

Cu armele scuipând flăcări, se năpustiră prin vălurile de fum întunecat. Pogoane de pădure ardeau şi atacul continua. Mingolla scrâşni din dinţi şi, când în cele din urmă focul încetă, îngrozit de această nebunie, se prăbuşi cu capul în jos. Dintr-odată începu să pună la îndoială capacitatea sa de a face faţă nebuniei de la Ferma Furnicii şi îşi aminti toate motivele de teamă.

Copilotul se întoarse către el:

— N-ai niciun motiv să arăţi aşa posomorât, omule. Eşti al naibii de norocos, ştiai?

Pilotul începu să vireze către est, înspre Ferma Furnicii.

— Cum îţi dai seama? întrebă Mingolla.

— Am o imagine clară despre tine, amice. Pot să-ţi spun sigur că nu vei mai fi mult timp la Ferma Furnicii. Nu mi-e clar de ce sau altceva. Dar presupun că o să fii rănit. Totuşi, nu grav. Doar o rană care să te trimită acasă.

Când pilotul încheie virajul, o rază de soare pătrunse pieziş în carlingă, luminând vizeta copilotului şi, pentru o fracţiune de secundă, Mingolla putu distinge umbra nedesluşită a chipului de dedesubt. Părea deformat şi plin de umflături. Imaginaţia sa adăugă detalii. Excrescenţe bizare, obraji crăpaţi, un ochi împăienjenit, închis. Ca o faţă dintr-un film despre mutanţii nucleari. Era tentat să creadă că văzuse toate astea cu adevărat; diformităţile copilotului ar valida prezicerea sa despre un viitor în siguranţă. Dar Mingolla respinse tentaţia. Îi era frică de moarte, frică de ororile ce i le rezerva viaţa la Ferma Furnicii, însă nu mai voia să aibă de-a face cu magia… doar dacă exista magie în viaţa de bun soldat. În respectarea ordinelor, în practicarea violenţei.

— Poate că mâna îl va duce acasă, spuse pilotul. Mâna aia mi se pare destul de distrusă. Arată ca o rană de un milion de dolari.

— Nu, nu cred că e mâna, zise copilotul. E altceva. Nu contează, o să-i reuşească figura.

Mingolla îşi vedea propria faţă perindându-se pe plasticul

negru al căştii copilotului. Era strâmbă şi palidă, atât de nefamiliară, încât, pentru o clipă, crezu că faţa ar putea fi un vis urât pe care îl avea copilotul.

— Ce naiba e cu tine, omule? întrebă copilotul. Nu mă crezi?

Mingolla voia să-i explice că atitudinea sa nu avea nicio legătură cu credinţa sau cu necredinţa, că semnala intenţia de a obţine un viitor sigur asigurându-şi prezentul, dar nu putea să-şi găsească cuvintele pe care copilotul le-ar putea accepta. Probabil copilotul s-ar referi din nou la vizeta lui ca la o mărturie a realităţii magice sau poate ar arăta în sus, unde – din cauză că plasticul cabinei devenise opac sub impactul luminii solare – soarele părea acum că pluteşte într-o beznă fumurie: o sferă de foc, cu o coroană curgătoare, ca unul dintre acele simboluri cabalistice dăltuite pe vechile sigilii. Avea o înfăţişare nefastă, înfricoşătoare şi, deşi Mingolla nu era mişcat de această imagine, ştia că pilotul va vedea în ea un semn puternic.

— Crezi că mint? întrebă furios copilotul. Crezi că ţi-aş vinde gogoşi când vine vorba despre aşa ceva? Omule, nu te mint! Îţi dau cuvântul meu nenorocit de onoare!

Zburară spre est, în soare, aducând cu ei şoapta morţii, într-o lume travestită într-o vrajă însângerată, deasupra sălbăticimii verzi, întunecate, unde războiul prinsese rădăcini, unde oamenii în costume blindate luptau fără niciun motiv împotriva oamenilor care purtau scorpioni de bronz pe berete, unde oameni nebuni, pierduţi, rătăceau prin lumina mistică a Zonei de Foc Smarald şi vrăjitorii minţii născoceau lucruri încă nevăzute. Copilotul îşi înclină sfera neagră a căştii către Mingolla, aşteptând un răspuns. Dar Mingolla se uita la el cu privirea pierdută şi, după o vreme, copilotul întoarse capul.

Bernard Werber
Vacanţă la Montfauçon
(„Vacances à Montfauçon”, 2002)

Traducere de Ileana Cantuniari

Iunie. Soarele străluceşte, aerul este plăcut. Străzile sunt pline de fete în bluze *chemisier* cu răscroiala largă, purtând *jeans* mulaţi, şi bărbaţi în *T-shirt* cu ochelari negri pe nas. Pentru vacanţă, Pierre Luberon s-a decis să-şi pună toate economiile la un loc şi să-şi ofere o călătorie cu adevărat originală: o excursie în timp. Ştie că, datorită economiilor făcute, genul ăsta de prestaţie îi este la îndemână. Trebuie să fi trăit lucrul ăsta măcar o dată în viaţă, îşi spune el, împingând hotărât uşa agenţiei de turism în timp.

O funcţionară drăguţă îi iese în întâmpinare.

— În ce epocă doreşte domnul să plece? îl întreabă ea politicoasă.

— În secolul lui Ludovic al XIV-lea! Perioada asta m-a făcut mereu să visez! E de ajuns să-i reciteşti pe Molière sau pe La Fontaine ca să-ţi dai seama că pe vremea aceea oamenii erau rafinaţi. Vreau să contemplu grădinile, fântânile, lambriurile, sculpturile de la palatul Versailles. Vreau să mă iniţiez în arta galanteriei, atât de importantă pe atunci la Curte. Vreau să respir aerul unui Paris încă nepoluat. Vreau să mănânc tomate cu gust de tomată. Vreau să consum legume şi fructe care n-au cunoscut nici pesticide, nici fungicide. Vreau să gust lapte nepasteurizat. Vreau să regăsesc gustul autenticului. Vreau să cunosc o epocă în care oamenii nu se îndopau cu televiziune în fiecare seară, un timp în care oamenii ştiau să se distreze, îşi vorbeau, se interesau de ceilalţi. Vreau să stau de vorbă cu bărbaţi şi cu femei care n-au nevoie să înghită antidepresive înainte de a se duce la slujbă. Funcţionara zâmbi.

— Cât de bine vă înţeleg, domnule. Într-adevăr, este o bună alegere. Entuziasmul dumneavoastră ne face plăcere.

Întinde mâna după o fişă de înscriere şi se apucă s-o completeze.

— Domnul s-a gândit să facă toate vaccinurile?

— Vaccinuri! Păi nu mă duc într-o ţară din lumea a treia, după câte ştiu!

— Desigur, numai că ştiţi, la vremea aceea, igiena...

— Vreau să mă duc în 1666 ca să asist la o reprezentaţie a piesei *Doctor fără voie* interpretată de Molière în faţa Curţii! Nu mă duc să mă tăvălesc în vreo mlaştină din jungla birmaneză! se ofuscă Pierre Luberon.

Funcţionara doreşte să fie conciliantă.

— Poate, numai că în 1666, în Franţa, existau încă în stare endemică ciuma, holera, tuberculoza, febra aftoasă, şi multe altele. Trebuie să vă vaccinaţi împotriva tuturor acestor boli, altfel aţi risca să le aduceţi cu dumneavoastră. Este o precauţie obligatorie.

A doua zi, Pierre Luberon revine cu un carnet plin de ştampile în mână.

— Am fost vaccinat împotriva tuturor acestor boli, şi chiar mai mult decât atât. Când pot să plec?

Funcţionara verifică ştampilele, apoi îi întinde un mic vademecum de călătorie.

— Aveţi aici toate sfaturile necesare pentru ca periplul să reuşească. Iată câteva recomandaţii în plus: luaţi nivachină în fiecare zi şi, mai ales, nu beţi apă.

— Atunci ce beau?

— Alcool, fireşte! vociferează pe un ton grav un bărbos înalt intrat în urma lui în agenţie.

— Alcool? se miră Pierre întorcându-se.

— Domnul are dreptate, confirmă funcţionara. În 1666, este mai bine să consumaţi alcool. Bere de orz, hidromel, bere de hamei, vin, ambrozie... Alcoolul omoară microbii.

— Din fericire, existau pe atunci băuturi spirtoase foarte bune, reia celălalt client. Făceau de pildă un vin din orz să te lingi pe buze de bun ce era.

Pierre se uită la el bănuitor.

— Aţi făcut deja o călătorie în 1666?

— Mai multe! răspunse celălalt. Sunt un călător pasionat în spaţiu şi în timp. Daţi-mi voie să mă prezint: Anselme Dupres, la ordinele dumneavoastră ca să vă informez. Sunt un turist cu experienţă. Eu am scris *Ghidul drumeţului în timp.* Am explorat deja destule epoci.

Se aşază, iar privirea i se pierde în depărtări.

— Aşa cum mă vedeţi, sunt turist profesionist. Am dat o mână de ajutor la construirea piramidei lui Kheops în Egipt. Ah! Ce

ambianţă pe şantier! Era acolo un tip cu adevărat caraghios, mereu cu gluma pe buze făcându-te să-ţi pui fundul pe o piatră ca să râzi pe săturate. Am călărit alături de Alexandru cel Mare. Eram de faţă la victoria de la Arbela împotriva perşilor. Generalii lui şi el însuşi erau poate homosexuali, dar ca soldaţi, hopliţi, erau de temut. Dumneavoastră aţi ales epoca lui Ludovic al XIV-lea? E un moment frumos. Dacă aveţi ocazia, gustaţi dintr-o mâncare tipică vremii, ortolan cu sos *Grand Veneur.* O să-mi mulţumiţi.

Pierre nu are încredere în bărbosul ăsta. Se întoarce spre funcţionară.

— Mai aveţi şi alte recomandări?

— Da. Veţi întâlni oameni din trecut. Nu-i învăţaţi tehnici moderne. Nu le daţi informaţii despre viitor. Nu mărturisiţi niciodată că sunteţi un călător în timp. În caz de probleme, înapoiaţi-vă imediat.

— Cum se procedează?

Tânăra îi întinde un obiect asemănător unui calculator de buzunar acoperit cu diverse taste.

— Aici înscrieţi data obiectivului dumneavoastră în timp şi o validaţi acolo. Veţi crea astfel o răspântie cuantică, iar aceasta vă va plasa la punctul de spaţiu-timp dorit. Dar atenţie, aveţi mare grijă să nu vă înşelaţi asupra datei întoarcerii. Maşina asta nu e programată decât pentru o singură călătorie. N-aveţi dreptul să greşiţi.

— Asta în niciun caz, întări Anselme Dupres. Nu trebuie să vă înşelaţi, altfel veţi rămâne blocat în trecut. Am prieteni cărora li s-a întâmplat acest lucru. Am încercat de mai multe ori să mă întorc să-i caut, dar habar n-am unde se află exact. Să cauţi pe cineva pe planetă e o treabă grea, darămite să dai de o persoană a cărei localizare n-o cunoşti, iar în spaţiu şi timp, e ca un rămăşag.

Funcţionara întinde o foaie galbenă.

— Doriţi să semnaţi o asistenţă Temporo? Pierre cercetează hârtia.

— Asta ce mai e?

— O asigurare. În caz de încurcături, o echipă de ajutor vine după dumneavoastră. Am salvat deja destui turişti rătăciţi în timp…

— E scumpă?

— O mie de euro. Dar cu contractul ăsta, beneficiaţi de securitate în orice situaţie. V-o recomand cu căldură.

Pierre examinează oferta în detaliu.

— Îmi permit să v-o recomand şi eu, domnule, spuse clientul bărbos. Eu nu călătoresc niciodată fără ea.

O mie de euro înseamnă practic o treime din preţul biletului. Doar pentru o asigurare! Nu trebuie totuşi exagerat, îşi spune Pierre Luberon. El, care nu-şi ia genul ăsta de precauţii pentru călătoriile sale obişnuite, nu va face excepţie pentru aceasta. La urma urmei, nu e decât o simplă îndeletnicire în timpul liber!

— Nu, îmi pare rău, e destul de scump şi aşa. Nu doresc asistenţa dumneavoastră Temporo.

Funcţionara ridică ochii la cer în semn de neputinţă.

— Păcat, domnul riscă să regrete.

— Hotărârea mea e luată. Alte recomandări?

— Nu, acum puteţi pleca. Introduceţi anul şi locul călătoriei şi apăsaţi aici, spuse funcţionara întinzându-i calculatorul de buzunar de culoare roşie.

Pierre îmbracă o ţinută stil Ludovic al XIV-lea cumpărată de la un costumier de cinema. Nu ia cu el decât o geantă de piele temporal nedefinită. Apoi se aşază confortabil pe un scaun, afişează data dorită şi apasă pe butonul de pornire.

Paris 1666.

Prima senzaţie violentă care-l agresează pe Pierre este mirosul. Oraşul trăsneşte a urină. În asemenea hal, încât se gândeşte să apese imediat pe butonul de întoarcere. Dar reducând din amploarea respiraţiei, ţinând o batistă la nas, izbuteşte să se acomodeze cu abjecţia.

Al doilea şoc, muştele. Nicicând n-a mai văzut atât de multe, nici măcar în ţările din lumea a treia. Mai trebuie spus că n-a văzut niciodată atâtea excremente umane umplând străzile unui oraş. Se grăbeşte spre o stradă comercială. Dughenele au deasupra lor firme în culori vii. Un pantof pentru cizmar. O sticlă pentru cârciumă. O găină pentru grataragiu. Negustorii zbiară ca să-şi atragă muşteriii. Toată lumea vorbeşte o franceză care, pentru turistul contemporan, seamănă mai curând cu un grai local decât cu ce aşteaptă el de la limba lui Molière.

Pierre Luberon se fereşte la ţanc de murdăriile azvârlite de la o fereastră de către o gospodină grăbită. Dumnezeule mare! Nicicând nu-şi imaginase veacul al XVII-lea atât de murdar! Şi

mereu duhoarea asta de urină şi de putreziciune. Normal: nu există canalizare, nu există ţevi pentru apă în apartamente, nu există locuri pentru depozitarea gunoiului şi nici servicii de ridicare a acestuia. Şobolanii aleargă pretutindeni, porcii în libertate scurmă cu râtul ca să-şi găsească hrana zilnică. Porcii şi şobolanii sunt gunoierii epocii.

Străzile sunt înguste şi întortocheate. Pierre are impresia că este prins într-un imens labirint greţos.

Prăvăliile meşterilor tăbăcari exală noi mirosuri înţepătoare.

Pierre se gândeşte că, la urma urmei, secolul al XXI-lea nu are numai dezavantaje. Înaintează pe o stradă care se lărgeşte şi dă spre spânzurătoarea de la Montfauçon. În sfârşit, un loc celebru. În sfârşit, turism. Trupurile spânzuraţilor sunt năpădite de corbi. Sămânţa torturaţilor a permis, scurgându-se, să apară mandragore. Aşadar, legenda e adevărată…

Cu miniaparatul foto numeric, face câteva clişee care-i vor epata pe amici.

Îşi continuă drumul spre ceea ce pare a fi centrul oraşului şi descoperă alte monumente şi locuri istorice: clădirea pătrată a Templului, curtea Miracolelor. Se ghiftuie cu imagini şi sunete de epocă. Voiajul devine în sfârşit amuzant. De n-ar fi mirosul abominabil, excursia ar fi aproape plăcută. Se opreşte la o cârciumă ca să bea o halbă de bere de orz înţepătoare şi călduţă, regretând că nu există încă frigider. Apoi îşi reia preumblarea în căutarea unui han unde să-şi petreacă noaptea.

Pierre se pierde pe o nouă străduţă. În jurul lui, muştele sunt tot mai numeroase. Nu doar excrementele umane şi murdăriile le atrag, ci şi cadavrele. „FUNDĂTURA UCIGAŞILOR” arată o inscripţie săpată în zid, iar dedesubt, tocmai zace un trup aparent fără viaţă, cu chipul marcat de o gură cu un zâmbet până la urechi.

— Chemaţi jandarmeria călare! strigă el în direcţia trecătorilor.

Un bărbat îi răspunde cu o frază de neînţeles. Vechea franceză populară, desigur. Din fericire, Pierre a prevăzut că limba acestui secol va fi greu de priceput. Proteza lui traducătoare implantată în ureche îi vine în ajutor:

— Ce se întâmplă aici, care este problema? întreabă celălalt.

Proteza-tălmaci îi furnizează cuvintele cu care încearcă să explice că trebuie anunţată poliţia. Interlocutorul său ridică

atunci un soi de ghioagă dându-l gata printr-o lovitură bine cumpănită. Pierre are doar timp să-l vadă luând-o la sănătoasa cu geanta lui de piele, după care leşină.

Când se trezeşte, o fată tocmai îi leagă un garou şi, mai înainte ca el să apuce să zică ceva, îi ia sânge ajutându-se de un cuţit bine ascuţit.

— Ce faci, nefericito? Ea dă din umeri.

— Scot sânge, după cum se vede. Arătai rău, te-am târât până la mine acasă, iar dumneata îmi mulţumeşti insultându-mă!

Izbucneşte în râs, apoi pune mâna pe o cârpă umedă şi-i tamponează fruntea.

— Stai liniştit, încă mai ai fierbinţeală. N-ar trebui să te baţi pe stradă.

El îşi masează capul... îşi aminteşte că a fost atacat în fundătura Ucigaşilor... Şi că i s-a furat geanta în care avea aparatul care trebuia să-l aducă în prezent!

Complet doborât, îşi dă seama că de acum e prizonier în trecut. Încet, privirea îi revine la ocrotitoarea lui. Fata e graţioasă şi nu e lipsită de farmec. Cu toate astea, el se simte tare stingherit. Ea răspândeşte un miros ca de fiară. Probabil că nu s-a spălat de când s-a născut.

— S-ar zice că ceva te supără? întreabă domnişoara.

Când vorbeşte, e şi mai rău. Din gura ei iese o respiraţie putridă, iar spectacolul dinţilor ei negricioşi e dezolant. Evident, ea n-are habar nici de pasta de dinţi, nici de dentişti, cel mult ştie câte ceva despre cei ce scot dinţi. Cu siguranţă nu s-a spălat pe dinţi în viaţa ei.

— Ai nişte aspirină? întreabă el.

— Ce să am?

— O, iartă-mă, vreau să zic o fiertură de coajă de salcie plângătoare.

Ea se încruntă.

— Te pricepi la plante medicinale?

Fata pare dintr-odată bănuitoare şi-l cercetează cu privirea de parcă acum ar regreta că i-a sărit în ajutor.

— N-oi fi cumva vrăjitor?

— Nu, nici vorbă.

— Eşti oricum un om ciudat, remarcă ea încruntată.

— Mă cheamă Pierre. Pe dumneata cum te cheamă?

— Petronille. Sunt fata cizmarului.

— Îţi mulţumesc că m-ai ajutat, Petronille, spune el.

— A, în sfârşit un pic de recunoştinţă. Ţi-am pregătit un şodou, domnule străin ciudat care te uimeşti de toate şi eşti dumneata însuţi uimitor.

îi înfăţişează un soi de fiertură alb-gălbuie la culoare, puţin îmbietoare, în care plutesc bucăţi de pâine şi de napi. El înghite lichidul gras şi are măcar prezenţa de spirit să nu ceară nici ceai, nici cafea.

— De când ţi-ai mai venit în fire, s-ar zice că ceva te roade, reîncepe fata.

— Păi, eu vin dintr-o provincie în care oamenii sunt obsedaţi de băi şi…

— Băi? Vrei să zici etuve?

Ea îi explică pe îndelete că locurile alea de curăţenie se transformaseră în nişte locuri de dezmăţ. Ba mai mult, învăţaţii descoperiseră că apa caldă provoca fisuri în piele, expunând organismul la curenţi de aer dăunători, şi că se bănuia că ciuma provenea de la acele faimoase etuve.

Fără doar şi poate că locurile alea de îngăduinţă reciprocă iritau Biserica, se gândeşte Pierre.

Petronille confirmă:

— Părintele paroh ne interzice să mergem la etuve. Spune că nu e normal ca nişte buni creştini să se întâlnească în atmosfera aia fierbinte şi jilavă, ca aia din iad.

Pierre se gândeşte că, la înapoiere, ar putea fi un lucru interesant să redacteze o lucrare despre igiena în veacul al XVII-lea.

— Acuma, gata cu vorba, odihneşte-te, porunceşte fata.

Când se trezeşte, nişte oameni de pază îl înconjoară şi-l arestează. Petronille l-a denunţat ca vrăjitor. E fuguţa dus la închisoarea centrală şi azvârlit într-o temniţă împreună cu alţi doi indivizi.

— Dumneata pentru ce te afli aici?

— Vrăjitorie.

— Dar dumneata?

— Vrăjitorie.

— Suntem cu toţii aici pentru vrăjitorie?

Privirea lui Pierre se opreşte asupra unui obiect care iese din buzunarul hainei unuia dintre colegii de detenţie.

— Da’ dumneata ai un aparat foto!

— Ia te uită, ştii ce e aia fotografie? exclamă celălalt.

— Fireşte, vin din secolul XXI. Dar dumneata?

— Tot aşa. Pierre s-a liniştit.

— Sunt în vacanţă, povesteşte el. Am avut ghinionul să dau peste nişte hoţi, şi de atunci e o întreagă poveste ca să lămuresc treaba asta. Până la urmă, oamenii de aici m-au azvârlit în temniţa asta.

— Aşadar, suntem tustrei turişti spaţiotemporali, observă cel de-al treilea prizonier.

— Da, şi ne iau drept vrăjitori.

Urlete atroce se aud de undeva şi cei trei deţinuţi sunt luaţi cu fiori.

— Mi-e teamă. Ce au să ne facă? Au desigur de gând să ne pună la tortură până ce vom mărturisi pactul nostru cu Satana, oftează posesorul aparatului de fotografiat. Apoi au să ne atârne în ştreangul de la Montfauçon.

Pierre se gândeşte că în curând el va fi cel care o să facă să crească mandragorele. Amintirea spânzuraţilor cu limbi vinete şi cu corbii stând ciorchine pe capetele lor nu-i iese din minte. E foarte departe de Versailles şi de piesele lui Molière. Dacă măcar nu şi-ar fi pierdut maşina de reîntoarcere în timp. Se agită în lanţurile care-l ţin legat şi îşi învineţeşte încheieturile mâinilor de metalul ruginit.

Cel de-al treilea „vrăjitor” arată un chip senin.

— Nu prea pari îngrijorat, remarcă Pierre Luberon.

— Am semnat un contract de asigurare pentru asistenţă Temporo. Dacă după trei ore n-am transmis încă semnalul convenit, mă vor repatria în mod automat. De altfel ar cam fi timpul.

Într-adevăr, în chip subit, omul dispare, lăsând în urma lui nişte lanţuri care atârnă, goale, precum şi o dâră de fum albăstrui.

— Temnicerii noştri vor fi acum şi mai bănuitori, subliniază celălalt turist, suflând ca să împrăştie fumul care ar putea fi interpretat ca o vrăjitorie.

Pierre îşi muşcă buzele, în culmea neliniştii.

— Dacă aş fi semnat şi eu contractul Temporo după cum îmi recomanda funcţionara…

Uşa celulei se deschide cu un scârţâit sinistru şi intră un

personaj de statură impresionantă, cu o mască roşie peste ochi. Călăul, desigur. Chipul său nu-i este totuşi necunoscut lui Pierre Luberon. Barba aia neagră! Este clientul de la agenţie, aşa-zisul cronicar de la *Ghidul drumeţului în timp,* Anselme Dupres. Ce caută aici? Preţ de o clipă, Pierre îşi face nădejdi că vine să-l ajute. N-are timp să cugete mai mult. Deja, nişte bărbaţi înarmaţi îl împing spre spânzurătoare, iar Anselme Dupres se pregăteşte să-l tortureze.

— Ar fi trebuit să mă asculţi, îi suflă acesta la ureche. Eu nu sunt doar devotatul redactor al *Ghidului drumeţului în timp,* gata pentru orice experienţă şi pregătit să exercit toate meseriile vremii pentru a-mi informa mai bine cititorii. Mă ocup şi de serviciul marketing de la asistenţa Temporo.

Neaşteptatul călău îi petrece o funie pe după gât şi începe să tragă de ea. Viaţa lui Pierre Luberon nu mai atârnă decât de minusculul scăunel pe care picioarele i se agită, închide ochii şi revede într-o clipită cele mai frumoase momente din existenţa sa.

Dupres se apropie şi mai mult pentru a-i susura la ureche:

— Asistenţa Temporo a decis să lanseze o campanie de promovare pentru turiştii care pleacă în iunie, când începe marele aflux al verii. Se cuvine să acordăm nişte privilegii pentru această perioadă. Evident, studenţii nu şi-au încheiat încă examenele, dar pentru toţi ceilalţi, afişarea concediilor ar evita perioadele de strangulare, de mare înghesuială. Ce părere ai?

— E într-adevăr o foarte bună idee, recunoaşte Pierre Luberon bâlbâindu-se.

— Clienţii sunt ca oile lui Panurge. Toată lumea pleacă în aceeaşi perioadă iulie-august, în vreme ce în iunie agenţiile de voiaj stau practic în şomaj tehnic, iar drumurile sunt goale.

— E adevărat, articulează el cu dificultate. E scandalos.

— Dumneata ai ales luna iunie. E bine. Ce păcat că n-ai avut reflexul asistenţei Temporo! Evident, aş fi putut insista. Dar ne-am stabilit nişte reguli deontologice stricte: nu vindem nimic cu de-a sila.

— Desigur, încuviinţă Pierre, înghiţindu-şi anevoie saliva.

— Altfel, am avea necazuri cu Serviciul de Control al Turismului.

În jur, mulţimea zbiară deja: „La moarte cu vrăjitorul!” „La

moarte cu vrăjitorul!”

— Fiindcă veni vorba, întreabă călăul de ocazie, dacă n-ai muri aici, acum, în ce perioadă ai pleca anul viitor?

— în iunie, iunie, sau la nevoie septembrie. Ai dreptate, trebuie date nişte privilegii pentru lunile nebăgate în seamă de hoardele de turişti. Mai ales că, la fel ca acum, aş evita marele aflux din iulie-august.

Călăul pare să se dedea, la adăpostul măştii roşii, la un adânc efort de gândire, timp în care gloata se impacientează.

— Ai pleca în iunie şi ai lua o asigurare Temporo?

— Fără nici cea mai mică şovăială, am să fac chiar şi publicitate pe lângă prietenii mei. Fără să le povestesc păţania mea, fireşte.

— Asistenţa Temporo are întotdeauna mare grijă de clienţii săi, prezenţi sau viitori. Bun venit la noi.

Cu un gest măreţ, Anselme Dupres depune ca pe o ofrandă, în mâinile legate la spate ale lui Pierre Luberon, un calculator de buzunar de culoare roşie pe care apar scrise cifrele 2000. Pierre apasă pe tastă jurându-se că este ultima oară când mai face o călătorie în timp, cu sau fără asistenţă Temporo. Anul viitor are să opteze pentru o rezervare într-un hotel-club de pe Coasta de Azur. În iulie, ca toată lumea.

Basta cu excentricităţile.

Raymond F. Jones
Luna ucigaşă
(„The Moon is Death”, 1953)

Traducere de Oana Negureanu

Nimeni nu ştie ce-nseamnă bătrâneţea până când n-a văzut Luna de aproape. Nu e precum chipul prietenos al unui moş care a trăit bine, a dus o viaţă plină, ci seamănă cu craniul alb al unui călător al deşertului, curăţat de carne de vulturii nesătui. Cu zece mii de ani în urmă.

În prima călătorie au fost trimişi doi oameni. McAuliffe şi Joe Siddons. McAuliffe era geolog, iar Joe se ocupa de câmpurile electromagnetice. Joe presupunea că acea combinaţie nu era cu nimic mai rea decât alta, deşi ar fi preferat pe cineva din propriul domeniu. Mac şi cu el nu prea aveau despre ce să discute. Doar despre călătorie şi niciunul n-avea chef să comenteze.

Echipa ar fi trebuit să cuprindă cel puţin cinci oameni, aşa gândea Joe. În fond ştia prea bine ce discuţii se puteau isca când echipele erau formate doar din doi, însă nu-i surâdea deloc gândul că s-ar fi putut certa cu Mac. Geologul era un bărbat mare, cu umeri laţi, care semăna mai degrabă cu un luptător şi nu cu un savant.

Joe era destul de puternic ca să se descurce la o adică, însă n-avea chef de certuri în clipa aceea. Voia însă să afle de ce nu se mai întorsese nimeni de pe Lună. Voia să afle ce se întâmplase cu prietenul lui cel mai bun, doctorul Radon Harcourt, care fusese în expediţia cinci.

Mac se afla la pupitrul de control al rachetei. În clipa aceea privea cu atenţie spre ecranul pe care se vedea discul Lunii. Joe se ţinea de centura de siguranţă şi privea prin hublou la staţia spaţială de pe care plecaseră în acea investigaţie nebunească.

Consultă harta afişată pe monitorul din faţa lui şi arătă drept înainte.

— Puţin mai la dreapta, Mac. Uite acolo munţii Caucaz. Baza cinci trebuie să fie undeva la poalele lor, chiar pe ţărmul mării Imbriene.

Mac privi spre hartă şi corectă direcţia. Deasupra lui avea un monitor pe care-i putea vedea pe ofiţerii ce-i urmăreau din

interiorul staţiei spaţiale, atenţi la toate mişcările celor doi oameni din rachetă. Asculta tot ce vorbeau.

Vulturi, îşi zise Joe.

Încercă să-şi alunge animozitatea. Nu era un mod bun de a începe expediţia. Nimeni nu era vinovat de moartea lui Harcourt, cel puţin deocamdată. În fond, nimeni nu-l forţase pe el şi pe Mac să meargă în acea misiune. Ei singuri se oferiseră voluntari să încerce să aselenizeze pe Lună.

Oamenii încercau acest lucru de mai bine de douăzeci de ani. Primele rachete ce porniseră spre Lună nu se mai întorseseră. Echipamentele, nenumăratele componente ale aparaturii radio, nimeni nu se mai întorsese de pe Lună ca să demonstreze că expediţiile aterizaseră cu bine şi cu oameni în viaţă la bordul rachetelor.

În total fuseseră opt expediţii înainte să renunţe. Deja aveau la îndemână energia atomică, iar Marte era la fel de aproape pentru o rachetă cu motor atomic ca şi Luna pentru o rachetă obişnuită. Omul aterizase şi se întorsese de pe Marte fără însă a fi pus piciorul pe suprafaţa Lunii, cel puţin din câte se ştia.

Luna era blestemată, aşa spuneau cu toţii. Mulţi oameni refuzau să încerce să mai ajungă pe Lună, în timp ce se îmbulzeau să se înscrie să plece pe Marte din nou sau chiar pe Venus.

Cu toate astea, s-a organizat o altă călătorie spre Lună. Expediţia cinci, aşa s-a numit, pentru că fusese a cincea de pe masa de lucru a celui care semnase aprobarea. Atunci plecaseră trei dintre cele mai mari nave cu motor atomic şi aproape două sute de oameni. Inclusiv Radon Harcourt.

Nimeni nu-i mai revăzuse.

Cert este că aterizaseră, asta se ştia sigur. Urmaseră mesaje cu privire la activităţile de rutină, explorări, analize şi aşa mai departe şi o descriere sumară a suprafeţei reci şi moarte a satelitului. Dar numai în câteva ore, s-a auzit despre dezastru. Nişte rapoarte grăbite şi isterice din partea anumitor membri ai expediţiei şi apoi linişte.

Atunci s-a decis că trebuia făcut ceva. Era o provocare ce nu mai putea fi ignorată. Luna trebuia deschisă exploratorilor şi misterul ei rezolvat. În acest scop, s-a lansat o staţie spaţială care s-a înscris imediat pe orbita selenară. O mie de specialişti au fost trimişi pe staţie ca să afle un răspuns. McAuliffe şi

Siddons au fost primii care au plecat, aleşi dintr-un lot mare de voluntari.

Mai aveau doar opt mile de acum, aşa cum pluteau pe deasupra mării Imbriene. Joe privea prin telescop, căutând locul unde se ridicase tabăra expediţiei cinci.

— Uite-o, rosti deodată. Trei nave aşezate în triunghi, cu corturile în centru. Asta e.

— Bine, ne întoarcem, răspunse Mac, atent la panoul de control.

Joe închise ochii, încercând să mai alunge ceva din ameţeala datorată întoarcerii bruşte a rachetei, care, după ce se avântase în sus, acum cobora cu viteză, gata de aselenizare. Mac avu grijă să aselenizeze cât mai aproape de tabăra pustie. Jeturile rachetei ridicară praful lunar înainte ca aceasta să se oprească uşor pe buza unui crater.

Mac opri motoarele.

— Capătul liniei de unde nu s-a mai întors nimeni. De ce naiba am fost aşa de proşti de ne-am bătut singuri cuie-n talpă?

— Încă nu ştim sigur dacă ne-am bătut cuie-n talpă, răspunse Joe. În clipa asta, ne-am putea întoarce fără probleme la staţie.

Mac privea cu neplăcere prin hublou la suprafaţa moartă a Lunii.

— Mă întreb dacă n-ar fi mai bine să procedăm întocmai, rosti el. Măcar să alungăm ghinionul.

Prima lor sarcină era să pună în funcţiune monitoarele de televiziune care făceau legătura cu staţia. După aceea puteau explora zona fiind urmăriţi de cei de pe staţie. Dacă intrau în vreuna dintre navele expediţiei cinci sau într-un cort, nu trebuiau să lipsească mai mult de douăzeci de minute. Absenţa lor pe o perioadă mai lungă avea să fie semnalul pentru lansarea unui al doilea echipaj, care avea să meargă în locul exact în care fuseseră văzuţi ultima dată Mac şi Joe. Şi dacă nici aşa nu se descoperea despre ce era vorba, mai existau şi alte modalităţi de observaţie.

În costumele mari şi grele, cei doi coborâră din rachetă pe o parte a craterului lângă care aselenizaseră. Drept în faţă se vedeau bine munţii Caucaz luminaţi de soare şi având forma unor oase descărnate.

Când ajunseră la o sută de metri de racheta, se întoarseră. Joe fu acela care vorbi:

— Joe Siddons raportează comandantului Ormsby. Am montat monitoarele şi o pornim spre tabăra cinci. Ne puteţi vedea? Monitoarele au fost aliniate satisfăcător?

— Foarte bine, răspunse Ormsby. Continuaţi în conformitate cu planul stabilit.

Cei doi se întoarseră şi porniră mai departe, ridicând praful în jurul picioarelor. Joe îşi imagina cu uşurinţă scena care se desfăşura în acel moment pe staţie, cu toţi ofiţerii înghesuiţi în jurul monitoarelor, iar al doilea echipaj gata de plecare…

Mac era puţin înaintea lui, aşa că Joe se opri o clipă ca să privească la deşertul acela dezolant. Aura aceea de bătrâneţe cumplită şi dezolare devenise aproape tangibilă. Intra parcă prin plasticul costumului şi îl pătrundea până la oase. Marte părea grădina Edenului pe lângă pustietatea aceea.

Luna e de o mie de ori mai bătrână decât Pământul, cugetă el.

Îl văzu pe Mac oprindu-se deodată şi lăsându-se în genunchi. Geologul strigă ceva. Joe se grăbi să-l ajungă din urmă, văzându-l cum ridica ceva mare, pe jumătate îngropat în praf.

Era o siluetă în costum spaţial ce zăcea cu faţa în jos şi braţele în lături, de parcă ar fi căzut în timp ce mergea.

— Prinde-l de braţ, zise Mac.

Încet, întoarseră cadavrul pe spate. Joe se apucă să şteargă vizorul căştii până când razele soarelui luminară ceea ce se afla dedesubtul ei.

Mâna îi încremeni şi cei doi îşi ţinură răsuflarea o clipă, în timp ce priveau rămăşiţele din costum. Capul era doar un craniu albicios, fără urme de carne în adâncul orbitelor.

— După cum arată, parcă ar fi zăcut aici un milion de ani, rosti Mac. Un cadavru nu s-ar descompune în frigul de aici. Nici în altă parte, nici pe Pământ, n-ar arăta aşa nici după şase luni de stat în soare.

— Poate din cauza căldurii de peste zi şi a îngheţului de noapte… Începu Joe. N-am mai văzut vreun mort de pe Lună.

Însă nu credea nici el într-o astfel de explicaţie, după cum nu o înghiţea nici geologul.

— Nu aşa ar trebui să arate, răspunse Mac.

Se ridicară în picioare, lăsând scheletul acolo unde căzuse. Joe raportă pe scurt ce descoperiseră.

— Niciun semn de violenţă fizică? se interesă comandantul

Ormsby.
— Niciunul vizibil, răspunse Joe.
— Desigur, vom face analize de laborator pentru a vedea dacă a avut costumul defect, i l-a stricat cineva sau dacă nu există urme de boală sau otrăvire. Dacă nu găsiţi şi altceva mai interesant, aveţi grijă să luaţi cadavrul cu voi la întoarcere.
— Da, domnule, răspunse Joe.
La întoarcere, îşi zise el singur. Privi spre punctul de lumină care era staţia spaţială şi la discul albastru al Pământului, vizibil la orizont. Îi era frig, se simţea singur şi foarte, foarte bătrân.
— Haide, îl îmboldi Mac. Să facem un tur rapid al taberei ca să scăpăm şi de beleaua asta.
Şi el simţea la fel, îşi zise Joe, şi nu se aflau pe suprafaţa lunară decât de câteva minute. Oare cum se simţiseră ceilalţi după câteva zile, când se priviseră unii pe alţii murind?
Continuară drumul. În faţa lor se vedeau cele trei nave, imense faţă de mica lor rachetă. Văzură că două dintre nave aveau bocaporturile deschise, dar cea de a treia părea gata de plecare. Joe se întrebă dacă avusese loc o ultimă încercare disperată de plecare ce eşuase însă.
În centrul triunghiului se vedeau corturile presurizate, ridicate pentru echipă. Se părea că nu reuşiseră să instaleze decât două dintre ele înainte să fie loviţi de dezastru, laboratorul şi cortul comandantului.
Aleseră să inspecteze mai întâi laboratorul. Cortul mare, spaţios, era cel tipic pentru expediţii, închis ermetic şi cu câte două ecluze de aer în părţile laterale. Acestea fuseseră create special pentru intrarea sau ieşirea în grabă a întregului personal, în caz de urgenţe.
Ecluza din partea cea mai apropiată părea închisă.
— Crezi că mai e încă presurizat? întrebă Mac. Oare e posibil ca maşinile să funcţioneze şi acum?
Joe dădu din umeri, deşi celălalt nu putea vedea gestul.
— Nu văd de ce nu. Nu cred că au oprit instalaţia în mod special, nici măcar ultimul tip care a rămas în viaţă aici. Hai să încercăm în cealaltă parte.
Descoperiră cealaltă ecluză, însă se afla în afara vederii camerelor de televiziune. Joe îl întrebă pe Ormsby:
— Putem intra în laborator prin ecluză. Să intrăm amândoi, sau unul să rămână la vedere?

— Mai bine mergeţi amândoi, răspunse comandantul. Transmiţătoarele nu vor funcţiona acolo aşa că v-aş sfătui să nu zăboviţi mai mult de douăzeci de minute. Dacă nu ieşiţi până atunci, voi trimite cel de-al doilea echipaj.

Cei doi se târâră prin canalul îngust al deschizăturii, până în camera de presurizare. Cum intrară, închiseră bine ecluza, etanşeizând-o, înainte să deschidă uşa din interior. Mac se apropie de panoul de control şi începu să învârtă de o manetă. În clipa în care aerul cald intră în încăperea mică, vizoarele căştilor se aburiră.

— Aer, rosti Joe, şi cald pe deasupra, după cum observi.

În clipa în care şuierul aerului se opri, iar vizoarele se limpeziseră, Joe deschise uşa interioară şi intră în laborator. Mac îl urmă. Imediat începu să blesteme încet.

Laboratorul era într-o dezordine cumplită. Peste tot se zăreau rămăşiţele echipajului. La mese, pe podea sau în fotolii. Din toţi membrii echipajului nu mai rămăseseră decât scheletele strălucitoare.

Cei doi avansau încet de-a lungul coridorului dintre mese şi scaune.

— Parcă am fi într-o catacombă, murmură Joe. Aş putea să jur, după cum arată, că sunt aici de câteva secole, nu doar de şase luni. Exact ca tipul de afară.

Mac privi la termometrul de pe perete şi dădu să-şi scoată casca. Joe îl opri.

— Mai bine nu. E posibil să avem de-a face cu cine ştie ce boală.

— Niciun germene n-ar rezista aici, pe Lună, o ştie orice prost.

— Ba da, insistă Joe. Spori din spaţiu. O să ştim atunci când or să se facă analizele complete. Mai bine să nu ne scoatem costumele până când nu revenim pe staţie şi nu trecem prin sala de decontaminare.

— Atunci mai bine ne întoarcem de pe acum. Am găsit ce voiam să aflăm, răspunse Mac.

Continuară să străbată laboratorul pe toată lungimea lui. Scheletele zăceau în toate poziţiile, ceea ce-l făcu pe Joe să ajungă la concluzia că oamenii muriseră chiar în mijlocul unor activităţi. În plus, se părea că boala şi moartea îi loviseră probabil simultan.

Căută fără succes să-şi dea seama care erau rămăşiţele

prietenului său, doctorul Harcourt. Însă era inutil fără a examina cu atenţie hainele şi lucrurile fiecăruia. Scheletele acelea erau anonime.

— Ce-ai zice dacă am arunca o privire în cortul comandantului? sugeră Joe. Poate aflăm din jurnal cum a început totul.

Mac încuviinţă, dar nu era deloc atent la cuvintele lui Joe. Era absorbit de obiectele aflate pe o masă din apropiere.

În mijlocul mesei se afla o grămăjoară de pietre. Semănau cu pietrele de râu, şlefuite de apă, cu mărimi diferite, de la cele mici precum boabele de fasole, la cele mai mărişoare, asemenea castanelor, însă niciuna mai mare de cinci sau şase centimetri în diametru. Deşi păreau catifelate, caracteristica lor cea mai de seamă era fosforescenţa gălbuie.

Mac alese una dintre pietrele mai mărişoare şi o întoarse între degete.

— O formaţiune cel puţin ciudată pentru Lună. Mă întreb de unde le-au adunat. Se pare că cei de aici le-au luat ca pe nişte suveniruri, nu pentru a le transforma în mostre.

Puse piatra într-unul dintre buzunarele costumului.

— O să fie interesant să-i facem o analiză chimică când ne-om întoarce pe staţie. Mă îndoiesc că acea luminiscenţă provine de la vreo formă de radioactivitate.

Joe privi la ceasul instalat pe marginea căştii.

— Trebuie să ieşim. Au şi trecut optsprezece minute de când am vorbit cu Ormsby.

Se grăbiră să iasă din laborator prin ecluza îngustă. Afară, se aşezară în faţa camerelor de televiziune şi trimiseră un semnal spre staţie. Joe raportă repede ce descoperiseră în laborator.

— Tot niciun semn de violenţă? se interesă Ormsby.

— Niciunul, răspunse Joe. Cred că e vorba de o boală din cauza unor spori care au hibernat câteva sute sau mii de ani. Tot ce provine de pe Lună va trebui bine decontaminat. Avem de gând să inspectăm cortul comandantului acum.

— Pregătim camera de decontaminare, răspunse Ormsby. Luaţi toate hârtiile din cortul comandantului, orice ne-ar putea ajuta să elucidăm misterul.

Acum e totul clar, gândi Joe, în timp ce se îndreptau spre celălalt cort. Nu-i vorba decât de un germen. Niciun mister. Doar o ciudăţenie a naturii care aproape că a oprit omul să se mai

avânte spre stele.

Oare chiar cred aşa ceva? se întrebă mai departe. Oare chiar era totul aşa de simplu? Aura bătrâneţii cumplite continua să-l înconjoare şi să-l chinuie, deşi trupul îi era apărat de costum. Nu putea fi aşa de simplu. Nu se putea, se gândi speriat. Dar dacă nu era o boală, atunci ce putea fi?

Se opri şi se întoarse atunci când Mac se lăsă pe vine şi începu să pipăie solul din jur.

— Ce naiba…?

Mac se ridică ţinând ceva în mână.

— Mi s-a părut că le-am simţit în timp ce mergeam. Pietrele, pietrele selenare dacă-ţi place mai mult aşa, sunt peste tot, împrăştiate prin praf.

Joe se aplecă şi începu să pipăie solul. Imediat dădu peste trei sau patru astfel de pietre.

— Nu mă miră că le-au adunat ca suveniruri. Sunt la fel de multe precum scoicile pe o plajă. Cum naiba de a apărut o astfel de formaţiune aici?

Mac privi piatra din mână şi scutură din cap.

— Uite că nu-mi dau seama. Probabil că e ceva banal, dar până când nu aflăm răspunsul, nu mă aventurez să spun că probabil aici a existat vreun lac care le-a lustruit aşa.

În celălalt cort dădură peste scheletul comandantului Maxwell, conducătorul expediţiei cinci. Se afla la birou, având deschis în faţă jurnalul. Probabil că scrisese ultimele câteva rânduri ilizibile chiar cu o clipă înaintea morţii.

Mac se întinse după jurnal în timp ce Joe cotrobăia prin sertare. Nu descoperi nimic în afara unor rapoarte cu privire la provizii şi personal, ori programul expediţiei.

Mac gemu şi rosti:

— Trei zile şi jumătate. Atât a durat, de când au aselenizat şi până la… arătă spre scheletul comandantului.

— Şi-a dat seama ce naiba s-a întâmplat? întrebă Joe.

— Nu. O parte din oameni au fost afectaţi chiar de la finele primei zile. Maxwell spune aici că s-au gârbovit şi şi-au pierdut vigoarea. Până la finele celei de-a treia zi, toţi oamenii au fost afectaţi, în afară de câţiva, motiv pentru care nici n-au mai lucrat conform programului, ridicând doar aceste două corturi.

După aceea s-au împărţit în două tabere. O parte dintre ei au vrut să captureze o navă cu care să revină pe Pământ. Asta-i ce

am auzit şi noi în ultimele transmisiuni radio. Maxwell s-a gândit că e vorba de o boală şi a dat ordine ca nimeni să nu plece ca să n-o ducă acasă. Aproape treizeci de oameni au fost ucişi în lupta care a urmat. Este clar că Maxwell a câştigat.

Puse jurnalul într-o pungă specială pentru mostre şi o aşeză cu grijă într-unul dintre buzunare.

— Ei, asta e. De aici încolo e treaba medicilor.

Atunci când dădură să plece, observară una dintre pietrele selenare pe marginea mesei de lucru.

— Toată lumea le colecţiona, conchise Joe.

Raportară din nou comandantului Ormsby şi o porniră spre una dintre navele atomice pentru a o inspecta, înainte să se întoarcă la staţia spaţială. O aleseră pe cea cu bocaportul închis pentru că era evident că acolo se duseseră ultimele lupte.

Le trebuiră câteva minute ca să umble la mecanismul care închidea etanş bocaportul. Imediat cum intrară, cei doi constatară că şi în navă, asemenea ca în laborator, atmosfera era caldă şi intactă. Păşiră pe un coridor ce ducea spre scara în spirală, întinsă pe toată lungimea axei acelei nave.

— Ce-ai zice să ne despărţim aici? rosti Mac agitat. În fond am aflat tot ceea ce doream să ştim. Dacă inspectăm repede nava, va fi destul pentru Ormsby, şi după aia ne putem întoarce.

— Perfect, răspunse Joe. Mă duc să arunc o privire pe puntea de comandă. Tu vezi cum stă treaba în sala motoarelor.

Mac încuviinţă, iar Joe începu să urce scara spiralată. Dacă Mac credea că deţinea deja răspunsul, de ce era aşa de nerăbdător să plece de acolo? Încercă să se scuture de fiorii neplăcuţi care-l încercau din timp în timp.

Fără să se oprească, străbătu coridoarele nenumărate, urcând spre punte. La un moment dat dădu peste un om în costum de cosmonaut cu un cuţit în mâna scheletică. La un alt nivel, găsi trei individ, ghemuiţi lângă balustradă, cu o puşcă alături. Avusese loc o bătălie. Ce final pentru expediţia care începuse atât de magnific!

Scara se termină deodată, iar el se afla deja pe coridorul îngust care ducea spre puntea de comandă. Chiar de acolo putea zări o siluetă prăbuşită peste un pupitru. Pe podea, chiar la picioare se vedea limpede o altă puşcă. Asta însemna că se apărase cât urcase şi murise chiar în momentul în care dorea să pună nava în mişcare.

Joe ridică puşca şi o puse deoparte. Atunci de abia observă şi altceva. La picioarele acelui om era şi un scaun plin cu pietre selenare.

Joe fluieră a pagubă. De ce se chinuise cineva să urce cu un sac de pietre când îi fusese evident că fiecare moment în parte conta? Se întrebă o clipă dacă nu cumva acele pietre ar fi putut fi considerate ca fiind extrem de valoroase pe Pământ. Oricum individul acela aşa crezuse.

Atunci când se apropie mai mult, observă că omul murise în timp ce-şi scrisese ultimele impresii, asemenea comandantului Maxwell. Joe privi curios la cele scrise în carnet.

Era scrisul doctorului Randon Harcourt.

Nu se înşela. Joe era sigur că ar fi putut recunoaşte scrisul acela energic oriunde. Cu regret şi mare reverenţă, privi craniul albicios dindărătul căştii de cosmonaut. Simţea nevoia acută să facă ceva pentru prietenul său.

Ridică micul carnet de sub mâna scheletică şi începu să citească. Dacă vreun membru al expediţiei reuşise să afle ce anume se petrecuse, atunci acela fusese cu siguranţă bunul doctor.

„Sunt singur”, scrisese Harcourt „Davis şi Galloway au murit. Nici eu nu mai rezist mult. De acum nu mai pot coborî în sala motoarelor. Niciunul dintre membrii acestei expediţii nu va duce această navă înapoi pe Pământ, dar într-o bună zi cineva va veni şi va găsi o cale ca să ducă aceste pietre, şi odată cu ele moarte, pe Pământ”

Joe simţi fiori reci pe spinare. Privi în jos spre sacul cu pietre şi căută însemnările făcute mai înainte de ultima.

„Acum înţeleg despre ce e vorba”, notase Harcourt „Toţi cred că murim din cauza unei boli misterioase. Maxwell încearcă să-i determine pe biologi să găsească un leac. Ca şi cum ar putea găsi un antidot pentru o boală nouă care-ţi vine de hac în numai câteva ceasuri!

Dar nu-i putem găsi vreo vină comandantului, pentru că suntem cu toţii speriaţi. Ceea ce ceilalţi nu vor să înţeleagă este faptul că murim efectiv de bătrâneţe. Din cauza unui proces banal şi natural. Am încercat să le spun, dar nu vor să mă creadă. Sunt un om bătrân, am îmbătrânit cu cincizeci de ani în numai douăsprezece ore.

Din cauza pietrelor. Am descoperit acest lucru în timp ce-i

priveam pe ceilalţi cum le culegeau. Nu mi-am dat seama chiar de la început, dar oricum ar fi fost degeaba. Numai simplul contact cu suprafaţa selenară este suficient ca să afecteze pe oricine.

Magneţii timpului, aşa le-am numit eu. Nu le pot înţelege, dar ştiu precis cum lucrează. Reţin un câmp temporal, aşa cum un bloc de oţel ar reţine un câmp magnetic. Când orice formă de viaţă sau mişcare mecanică se apropie de aceste câmpuri temporare concentrate, pietrele încep să le descarce. E asemenea unui magnet care se descarcă atunci când este aruncat în flăcări.

Provin probabil din spaţiu. Ce noroc am avut că nu au lovit Pământul atunci când au apărut! De-a lungul timpului s-au descărcat parţial, motiv pentru care Luna arată aşa cum arată acum, o piatră. Cu toţii am simţit bătrâneţea şi uscăciunea ei. Luna însă nu mai poate îmbătrâni! Iar masa acestor câmpuri a rămas nedescărcată de cine ştie cât timp. De aceea am îmbătrânit cu toţii într-o singură zi. Murim de bătrâneţe în timp ce încercăm să ne vedem de treabă.”

Harcourt scrisese mai multe, dar Joe puse carnetul pe pupitru. Chipul îi era lac de sudoare atunci când îşi scoase casca. Nu mai avea niciun motiv să se mai teamă de cine ştie ce germeni, îşi zise singur. Îşi desfăcu puţin costumul şi se aşeză ca să privească spre craniul prietenului său. Apoi îşi privi propria imagine reflectată de marginea metalică a pupitrului. Obrajii i se scofâlciseră, iar fruntea îi era plină de riduri, pe care nu le observase în acea dimineaţă la bordul staţiei spaţiale, atunci când se răsese.

Era bătrân.

Simţise povara bătrâneţii chiar din spaţiu, atunci când numai privise spre Lună. O simţise atunci când traversase câmpia de praf. O recunoscuse în acele schelete albite pe care le văzuse împrăştiate peste tot. Şase luni! Oamenii aceia parcă muriseră cu zece mii de ani în urmă.

Sudoarea i se scurgea pe obraji. Ultima însemnare a lui Harcourt reţinuse atenţia lui Joe. Într-o bună zi, oamenii aveau să găsească un mijloc pentru a duce pietrele pe Pământ. Ca un cancer, acestea vor începe să-şi descarce câmpurile temporare eterne indiferent din locul în care s-ar fi aflat. Numai un miracol le abătuse din traiectoria lor spre Pământ şi le îndreptase spre

satelitul acestuia.
Joe simţea că aşa avea să se întâmple. Indiferent de cât de atenţi ar fi încercat să fie, oamenii ar fi găsit o cale să le ia de acolo. Vor crea câmpuri de protecţie în jurul lor şi vor face experienţe. Le vor duce pe Pământ. Iar după aceea, moartea va veni cu paşi iuţi ca să-şi ia tributul.
Trebuia să împiedice cu orice preţ aşa ceva.
Harcourt probabil că se gândise la acelaşi lucru, de aceea şi pusese stăpânire pe puntea de comandă. Stătuse de pază, înarmat cu puşca, şi-i ucisese pe cei care ajunseseră până acolo. Sau îi ţinuse la respect până când muriseră de bătrâneţe.
Însă mai era ceva.
De ce se lamentase Harcourt cu ultimele puteri că nu reuşise să mai ajungă în sala motoarelor? Ce căuta el acolo? Şi de ce adusese la bordul navei acel sac cu pietre?
Poate că nu le adusese el, cugetă Joe mai departe. Poate că le luase de la cei cu care se luptase. Harcourt nu s-ar fi sinchisit să le aducă tocmai pe puntea de comandă.
Parcă lipsea ceva. Dar nu ştia prea bine ce anume.
Se gândi la Mac şi ştiu ce avea să întreprindă acesta. Mac era geolog, nu avea să lase pietrele în pace. Chiar şi în acel moment avea una asupra sa. Mac va încerca să le ducă pe Pământ, gândi Joe. Va strâmba din nas în faţa notiţelor lui Harcourt şi se va înconjura de aşa-zisele măsuri de precauţie.
Însă sigur pietrele îşi vor face efectul nedorit. Nu trebuiau să ajungă pe Pământ sub nicio formă.
Joe privi spre ceasul de pe cască. Trecuseră deja paisprezece minute de când vorbiseră ultima dată cu Ormsby. Următorul raport trebuia efectuat în numai şase minute. Ce ar fi putut să facă? Ce ar fi putut face cineva ca acele pietre să nu ajungă niciodată pe Pământ?
Probabil că Harcourt se şi gândise la acest lucru. Nu reuşea să-şi dea seama ce anume. Sala motoarelor. Sacul cu pietre.
Din păcate, Harcourt murise. Asediul asupra punţii de comandă îl costase prea mult timp, iar el nu-şi mai putuse duce planul până la capăt. Oare scrisese ceva despre acel plan, care ar fi scăpat omenirea de ameninţarea acelor pietre?
Joe simţi disperarea atunci când privi spre scheletul doctorului. Deja desluşea paşii lui Mac pe scări. Probabil că geologul încercase să-l contacteze prin intermediul radioului din

cască, ce se deconectase atunci când o scosese.

Nu conta. El şi cu Mac nu mai aveau ce să-şi spună. Curând, nu vor mai avea nimic de spus nimănui.

Mişcare.

Mişcare sau viaţă, scrisese Harcourt. Această mişcare sau viaţă avea să descarce pietrele precum flacăra putea distruge un magnet de oţel. Dacă exista destulă mişcare, atunci va atrage câmpul temporar şi-l va dispersa…

Joe îşi dădu seama deodată ce anume voise să facă Harcourt. Ştia cum putea elibera Pământul de ameninţarea satelitului.

Paşii lui Mac se auzeau clar pe scări. Joe privi spre ceas. Trei minute. N-avea timp să se certe cu Mac, să-i explice sau să încerce să-l convingă. Probabil că nici n-ar fi reuşit să-l convingă.

Joe ridică puşca pe care o folosise şi doctorul. Rămase cu ea în poală, aşteptându-l pe Mac. Geologul urcase scara şi se apropia pe coridorul îngust Joe îl aştepta.

Puşca făcu zgomot mare între pereţii metalici. Dar totul se linişti atunci când Mac se prăbuşi pe podea, cu costumul de cosmonaut pătat de sânge.

Obosit, Joe lăsă puşca şi prinse sacul cu pietre. Păşind peste trupul lui Mac, ieşi pe coridor şi începu să coboare pe scara în spirală. Ormsby probabil că deja dăduse ordinul de plecare pentru cel de-al doilea echipaj. Însă acelei nave tot îi trebuiau douăsprezece minute pentru a ajunge acolo. Probabil că avea suficient timp la dispoziţie.

Îi trebuiră opt minute din cele douăsprezece ca să ajungă în sala motoarelor. Probabil că Harcourt se chinuise mult ca să le aducă până pe puntea de comandă. Mai mult ca sigur că le apărase în timp ce luptase cu membrii expediţiei pentru controlul navei.

Atunci când ajunse la ţintă, Joe îşi permise un moment de odihnă. Rămăsese pe platforma inginerilor, privind spre reactorul care oferea energie întregii nave.

Mişcare, cugetă el. Aceea era mişcarea în forma ei cea mai avansată. Sau avea să devină, cu ajutorul câmpurilor temporare. Avea nevoie doar de o fracţiune din materialul de fisiune ca să provoace o explozie imensă. În acea explozie fantastică, toate pietrele încărcate cu astfel de câmpuri temporare aveau să se descarce. Se întrebă o clipă ce avea să se întâmple cu Luna. Dacă cumva conţinea fie şi cel mai mărunt

element radioactiv în scoarţă…

Joe simţea cum tremura din toate încheieturile. Mădularele îi erau cuprinse de moleşeală. Îşi privi mâinile şocat. Pielea se uscase şi devenise aproape transparentă, ca aceea a unui om foarte bătrân.

Înţelese ce anume se petrecuse. Câmpul acela distructiv din sacul cu pietre se descărcase asupra lui. Râse isterizat atunci când îşi dădu seama că era gata să moară de bătrâneţe. Nu crezuse niciodată că un om al spaţiului avea multe zile!

Aruncă sacul cu magneţii timpului cu ultimele puteri rămase. Îl urmări cum cădea drept spre miezul reactorului.

Explozia a fost observată şi pe Pământ. Reuşi să trezească locuitorii unei emisfere întregi şi să trimită oamenii îngroziţi să umple catedralele.

Observatoarele fură aproape scuturate de furia mulţimii care dorea să afle ce se petrecea, dar cei de acolo nu ştiau nimic despre cataclismul care se abătuse asupra Lunii şi distrusese şi staţia spaţială ce orbita în jurul ei.

De altfel, îşi dădeau bine seama că nu vor afla niciodată explicaţia. În noaptea care urmă Luna apăru însângerată pe cer, amintindu-le tuturor că omul nu va mai putea pune niciodată piciorul pe jumătatea ei topită.

Ioana Vişan
Plimbarea de dimineaţă a domnişoarei Vu

— Vin turcii, Măria Ta!

Picioruşele goale ale copiilor lipăiră pe pardoseala ceruită, în timp ce se alergau unul pe altul, jucându-se de-a războiul. O jucărie mecanică acoperită cu blană lăţoasă de oaie le ţinea isonul. Vocea metalică, ascuţită, care imita lătratul, se auzea de la parter.

Catrina îşi propti mâinile în şoldurile masive şi se încruntă la ei:

— A zis doamna să vă îmbrăcaţi şi să mergeţi la masă.

Noul inamic fiind mai mare şi mai impunător decât duşmanul invizibil pe care îl înfruntau tovarăşii săi, căţelul îşi fixă atenţia asupra acestuia. Se apropie tiptil de femeie ca să îi miroasă poalele fustei, apoi, rapid, o înşfăcă de tiv cu botul lipsit de dinţi.

— Marş de-aici! se răsti Catrina. Cu o scuturare energică a fustei reuşi să îl catapulteze până în pragul uşii.

Chicotind, băieţii o luară la fugă agitând iataganele de lemn, iar ţipetele lor vesele umplură coridorul. Căţelul se luă după ei, lătratul său cerându-le parcă să îl aştepte.

Un oftat umflă pieptul Catrinei. Ţara era în primejdie, dar copiilor tot la joacă le stătea gândul. Măcar jucăriile astea nu muşcau. Scoase o cârpă din buzunarul şorţului şi, din obişnuinţă, şterse o poliţă pe care nu se vedea nici urmă de praf. Doamna era foarte pretenţioasă şi găsea praf şi unde nu era, însă arcmatonii îşi făcuseră bine treaba.

Se răsuci cu greutate pe călcâie, dând să se întoarcă la treburile ei – şi erau multe lucruri de supravegheat într-o gospodărie atât de mare – când podeaua se zgudui, făcând-o să-şi agite speriată braţele în aer. Tablourile dansară pe pereţii strălucind de curăţenie în soarele dimineţii şi o vază se dezechilibră, răsturnându-se pe măsuţa de lângă geam. O pată umedă se răspândi pe faţa de masă brodată, ieşind de sub flori.

— Fir-ai să fii tu, Ştefan Doamne, bombăni Catrina, că numai de lucru mi-ai făcut.

Domnişoara Vu se agăţă cu mâinile de pervaz şi aşteptă ca ferestrele să înceteze să mai vibreze. De fiecare dată când clădirea se mişca, ameninţau să sară din balamale, în ciuda opritorilor speciale recent instalate. Vecinii de peste drum

fuseseră mai puţin prevăzători şi un geam chiar se spărsese. O armată de arcmatoni de un galben palid se agitau preocupaţi să strângă toate cioburile din iarbă.

Se făcuseră încercări toată săptămâna, iar primarul promisese că astăzi aveau să atingă în sfârşit înălţimea maximă. Ea se cam îndoia. Platformele nu mai fuseseră folosite de ani de zile şi nici cu lucrările de întreţinere nu se omorâseră. Şi totuşi, cândva funcţionaseră.

— *Grand-maman!*

Deschiderea uşilor în forţă avu drept rezultat izbirea lor de perete şi un strat fin de var se cernu pe podea. Nimic nu putea sta în calea tinerei care dădu buzna în salon, nici măcar arcmatonul îmbrăcat într-o uniformă verde, lucioasă, venit să-i anunţe vizita. Sărmanul robot se bălăbăni pe picioare când aceasta trecu asemenea unei furtuni pe lângă el şi abia reuşi să îşi păstreze echilibrul. Dacă faţa imobilă ar fi putut exprima sentimente, probabil că i-ar fi aruncat o privire plină de reproş musafirei, dar aşa doar se uită la ea, deschise gura, o închise la loc şi renunţă să mai spună ceva, dând cu lehamite din mână.

Domnişoara Vu se întoarse la timp de la fereastră pentru a răspunde la îmbrăţişarea fetei. Ce era cu toţi copiii din familia Gheorghiu de în loc să meargă normal, ca toţi oamenii, preferau mai întotdeauna să alerge? Domnişoara Vu îşi pusese întrebarea aceasta de nenumărate ori.

— Ralucuţa, cât mă bucur să te văd!

Domnişoara Vu o sărută delicat pe obraz. Mare păcat că Hortensia nu apucase să-şi vadă crescând şi a doua nepoată, ar fi fost tare mândră de ea. Noroc că Domnişoara Vu îşi lua în serios rolul de bunică adoptivă şi, în adâncul inimii, se mândrea cât pentru toată familia.

— Ai auzit? Au încercuit Plevna, spuse Raluca, strângându-i mâinile înmănuşate, după care îi dădu drumul şi, aruncându-şi peste umăr pelerina scurtă, începu să se plimbe agitată prin salon.

— Am ascultat la radio, aprobă dând din cap domnişoara Vu.

— Sper ca Vladi să fie bine, murmură fata.

Domnişoara Vu zâmbi subţire. Oricât nu agrea comportamentul prea independent al nepoatei şi felul de a se îmbrăca, mai ales pantalonii strâmţi de călărie cu cizme purtaţi în oraş în plină zi, nu putea să n-o amuze pasiunea pe care

aceasta o făcuse pentru blondul ofiţer rus. Numai că Raluca era la vârsta la care îi trecea repede, săptămâna viitoare avea să fie altcineva.

— Mi-a spus mama că vrei să o vizitezi pe madam Florescu. Nu e deloc sigur afară, aşa că am venit să te duc eu.

Deşi se aşteptase la o asemenea ofertă, Domnişoara Vu îşi muşcă buzele ca să nu spună că s-ar fi simţit mai bine într-un mijloc de transport în comun, de preferinţă unul terestru.

— Mulţumesc, dragă, zise, în loc de orice altceva. Îşi îndreptă pălăriuţa aşezată cochet pe vârful capului şi îşi coborî voaleta peste ochi.

— Aia n-o să fie de mare ajutor, gesticulă Raluca spre voalul subţire. Dar lasă că n-o să mergem repede, îi promise.

Domnişoara Vu se ţinu fermă pe poziţie. În niciun caz n-avea să poarte ochelari dintr-aceia îngrozitori, cum era perechea care atârna la gâtul fetei.

— Marina este? se interesă Raluca.

— Sora ta coordonează pregătirile pentru petrecerea de diseară… din pat. Toate schimbările astea de altitudine îi provoacă greaţă. Domnişoara Vu îşi încreţi nasul, în semn că nu se lăsa convinsă de sensibilitatea extremă a celeilalte nepoate, care era femeie în toată firea, aşezată la casa ei.

— Sărăcuţa, o compătimi Raluca. Atunci n-o mai deranjez, o să trec pe la ea când ne întoarcem. Mergem? O porni spre ieşire fără să aştepte un răspuns.

Domnişoara Vu o urmă cu demnitatea celor optzeci de ani ai săi, o siluetă înaltă şi subţire, clătinându-se uşor fiindcă refuza să se folosească de baston. Coborî scările de la intrare ajutată de arcmatonul care îndeplinea rolul de majordom şi se opri un moment să îşi tragă sufletul.

Lebăda, velierul Ralucăi, aştepta cuminte pe aleea pietruită din faţa intrării, cu aripile desfăcute şi velele întinse. Era singurul aeropurtat din oraş care, pe lângă motorul cu aburi, folosea şi pânze. Raluca susţinea că acestea îi dădeau un aer romantic. Domnişoara Vu mai zburase cu drăcia aia de câteva ori şi de fiecare dată se jurase că n-o s-o mai facă niciodată. Şi totuşi, când Raluca venea să o scoată la plimbare, nu reuşea să refuze şi mereu se lăsa antrenată într-o nouă aventură. Ca acum. Cel puţin, Floreasca avea să moară de ciudă văzând-o cum coboară din aşa ceva, drept la ea pe gazon. Ambele

doamne făceau parte din vechea generaţie, care îşi amintea de vremurile când baza era în puterea de tracţiune a cailor, şi priveau cu suspiciune orice invenţie şi posibilă ameninţare a modului lor de trai.

— Uite, am instalat un fotoliu nou doar pentru tine, îi spuse entuziasmată Raluca. Să stai comod.

Fotoliul roşu trona în mijlocul podelei, lăsând prea puţin loc în jur. Părea mult prea mare, aproape strivind *Lebăda* sub greutatea lui, dar, dacă nepoata ei zicea că merge, Domnişoara Vu era decisă să aibă încredere în judecata acesteia. De la o anumită vârstă nu mai avea rost să-şi facă griji pentru orice fleac. Gândul acesta îi dădu curaj să se caţere pe scăriţă şi să urce pe platforma înconjurată de pereţi îngrijorător de subţiri, care îi ajungeau doar ceva mai sus de mijloc. Bare lucioase de oţel se ridicau la colţuri din balustrada de lemn lăcuit, pentru a se întâlni undeva deasupra. La nevoie, se putea întinde peste ele o copertină impermeabilă, aflată sub nivelul velelor. Aveau noroc că era o zi cu soare. Ca mai toate aeropurtatele particulare, acesta nu dispunea de o cabină închisă, punând accentul mai mult pe partea practică decât pe confort.

Domnişoara Vu se aşeză cu un oftat în fotoliul tare şi îşi apăsă o mână pe piept, ca să-şi domolească bătăile inimii. Raluca se grăbi să-i întindă o pătură groasă peste genunchi. E drept că toamna era pe sfârşite şi frigul îşi făcea repede simţită prezenţa, dar parcă temperatura scăzuse şi mai mult de când cu schimbarea de altitudine. Arcmatonul care le însoţise afară închise uşa în urma lor şi trase zăvorul, nu cumva să le fure cineva.

— Şi tu? domnişoara Vu privi cercetătoare podeaua goală, ocupată doar de fotoliul care înlocuise vechea banchetă din lemn. Scaunul rotativ rezervat pilotului dispăruse. Tu unde o să stai?

— Oh, nu-ţi face griji pentru mine! Raluca zâmbi larg, în timp ce se ancora de balustradă cu o centură lată. Îşi puse ochelarii cei hidoşi şi se întoarse să verifice ecranele de la bord.

— Vu… Vu! strigară copiii de la geamul camerei lor.

Raluca se încruntă şi îi ameninţă jucăuşă cu degetul, dar Domnişoara Vu le făcu binevoitoare semn cu mâna. Doar de la ei îşi căpătase porecla… Cine mai avea o străbunică atât de modernă ca a lor?

Aripile de pe laterale îşi schimbară poziţia, iar la spate elicea începu să se învârtă tot mai repede. *Lebăda* se desprinse uşor de pământ, continuând să plutească la jumătate de metru de caldarâm. Până aici, nimic deosebit. Nu era mai rău ca mersul cu trăsura într-o zi cu vânt, însă Domnişoara Vu ştia că lucrurile aveau să se schimbe de îndată ce prindeau viteză, ceea ce se şi întâmplă.

Un rând întreg de ferestre le valsă în faţa ochilor, când pământul se zgudui din nou, şi câteva ornamente din ghips căzură de pe frontispiciul clădirii pe lângă care treceau, ratând la milimetru vârful unei aripi.

— Oho… ţi-am spus că e periculos afară! strigă Raluca, peste umăr. Eşarfa multicoloră îi flutura veselă în vânt. O să mergem mai sus. Ah, şi… ne oprim mai întâi să facem plinul, da?

Un zâmbet încreţi buzele Domnişoarei Vu şi aceasta înclină uşor din cap. Vizita la depozitul de cărbuni făcea parte din ritualul zilnic. Scuza Ralucăi, deşi discutabilă, era că nu putea transporta o cantitate mare de combustibil din cauză că orice greutate în plus îi reducea viteza de zbor. Cunoştinţele Domnişoarei Vu în materie de aerodinamică erau destul de vagi, însă un lucru era sigur: Raluca rămânea fără combustibil doar atunci când lucra băiatul magazionerului.

Încet, încet căpătau altitudine, nu prea mare – pentru că oricum aveau să coboare în curând –, dar suficient ca să nu mai fie silite să ocolească automobilele, ce păreau că abia se târăsc. Era destulă animaţie pe stradă, în ciuda tuturor avertismentelor şi restricţiilor emise de primărie. Faptul că se circula pe două niveluri nu îmbunătăţea situaţia.

— Nu-i aşa că e frumos? zâmbi Raluca. Nici Parisul n-are atâtea!

De fapt avea, numai că francezii preferaseră producţia în masă de aerostate gigant, care n-ar fi fost deloc folositoare într-un oraş de dimensiunea Iaşiului. Mai practici şi mai săraci, ieşenii – şi românii, în general – se orientaseră spre aeropurtate micuţe, de doar câteva persoane, acţionate mecanic de motoare cu aburi.

Domnişoara Vu se felicită că alesese să locuiască alături de Marina şi de familia acesteia şi nu se dusese cu propriii săi copii la Bucureşti. Traficul din Capitală era probabil un coşmar. Ea încă mai tânjea după atmosfera relativ calmă a Iaşiului de

dinainte de război, cu plimbările lungi pe Copou şi vizitele la Curtea Domnească. La câte baluri participase acolo la vremea ei! Singurul avantaj era că acum o putea vedea de oriunde s-ar fi aflat, de îndată ce se ridicau în aer.

Raluca n-ar fi fost de acord, mărturie stând cuta dintre sprâncene, care se adâncea de fiecare dată când dădea cu ochii de zidurile vechi. Nu-i trecuse supărarea produsă de incidentul relatat în toate ziarele, după ce într-o noapte încercase să zboare cu *Lebăda* pe deasupra Curţii Domneşti şi fusese escortată acasă de un pluton de jandarmi. Să moară de ruşine şi mai multe nu! Dar tinerii trebuie să înveţe din greşeli, cel puţin aşa susţinea Domnişoara Vu.

După două întoarceri line, puteau deja zări hornul fabricii de cărămidă. Depozitul de cărbuni era cu o stradă mai în faţă. Raluca se uită urât la afişul mare pus la intrare şi, ignorându-l, ocoli ca să ajungă în curtea din spate, unde coborî pe sol şi opri motorul lângă staţia de alimentare. Conform celor scrise pe afiş, aceasta era închisă.

Un arcmaton cenuşiu aflat în curte dădu din braţe repetând mesajul, însă tânărul care ieşea dintr-o hală cu porţile larg deschise îi făcu semn să se îndepărteze. Rămas singur, acesta se înclină respectuos spre ocupantele velierului, iar Domnişoara Vu îl recunoscu pe Mihnea Stegaru, servitorul favorit al Ralucăi. Începea să o lase de tot vederea, lentilele astea nu îi erau de niciun folos. Poate că l-ar fi recunoscut mai repede, dacă băiatul n-ar fi avut mereu trăsăturile acoperite de un strat subţire de funingine, ca mai toţi cei care lucrau la depozit de altfel. Sub părul negru şi ciufulit de pe frunte, ochii îi sclipeau jucăuşi.

— Nu servim combustibil pentru aeropurtate după prânz, spuse el, în timp ce îşi ştergea mâinile cu o cârpă murdară. Ordin de la Primărie.

Ochii fetei se îngustară, de parcă nu-i venea să-şi creadă urechilor că era refuzată. Într-adevăr, ceasul de pe perete arăta că trecuse cu cinci minute de ora douăsprezece. Sări sprintenă de pe platformă, iar Domnişoara Vu şi Mihnea o urmăriră amuzaţi cum merse tacticos spre perete, îşi trase o ladă care zăcea răsturnată pe acolo, se urcă pe ea şi, ridicându-se pe vârfuri, potrivi limbile.

— E fără cinci! anunţă triumfătoare.

Domnişoara Vu îşi trecu o mână peste faţă ca să-şi ascundă

un zâmbet. Purtarea fetei îi amintea de copilărie, deşi Raluca nu mai era un copil. Era clar, după felul în care întorceau bărbaţii capul după ea. Nici Mihnea nu părea imun la farmecele fetei, chiar dacă făcea eforturi să reziste.

Acesta o privi pe Raluca ţinând capul înclinat, apoi se uită lung la ceas, lăsând-o să fiarbă câteva secunde înainte de a cădea de acord:

— Aşa e.

Raluca îi mulţumi cu un surâs şi îl aşteptă distrată să se apuce de treabă. Mihnea descuie trapa de metal din perete şi trase de maneta alăturată, o manevră simplă, de obicei lăsată în seama arcmatonilor. Huruitul le dădu de ştire că motorul aflat în interiorul clădirii amesteca praful de cărbune cu petrol şi alte substanţe necesare ale căror denumiri Domnişoara Vu nu le cunoştea. Când fu gata, trapa se deschise singură şi un capăt de conductă mobil ieşi din perete. Mihnea trase de el, meşteri ceva la spatele velierului, până ce reuşi să îl conecteze la rezervor, apoi se dădu un pas înapoi şi îşi şterse din nou mâinile.

— Cât? întrebă el.

— Ca de obicei.

Tânărul se uită la contor şi mormăi ceva pentru sine.

Gâlgâitul lichidului gros şi urât mirositor o făcu pe Domnişoara Vu să strâmbe din nas. Cărbunii erau mai puţin ofensatori pentru delicatul său simţ olfactiv, dar din păcate nu aveau aceeaşi putere calorică dată de combustibilul special, rezervat pentru aeropurtate, care se vindea doar aici.

Plictisită să aştepte, Raluca o porni agale în jurul curţii, profitând de ocazie ca să-şi vâre nasul prin toate cotloanele. Mihnea dispăruse înapoi în depozit. Când se uită din nou, Domnişoare Vu le zări siluetele tocmai în celălalt capăt al halei. Raluca părea că inspectează un morman de cărbuni mai înalt decât ea, atacat de doi arcmatoni înarmaţi cu lopeţi, în timp ce Mihnea îi explica cu însufleţire ceva. Indiferent ce vorbeau, erau prea departe ca ea să audă vreun cuvânt.

Un arcmaton, acelaşi sau altul, Domnişoara Vu avea dificultăţi în a-i deosebi dacă nu se prezentau în culori diferite, veni să oprească pompa şi să pună conducta la loc. Lucră în tăcere, cu mişcări precise şi ferme, fără a cere voie sau a face vreun comentariu. Arăta la fel ca aceia folosiţi de Marina la treburile casnice, cu o conformaţie aparent umană, deşi mai scunzi decât

media, cu membre puternice şi cu ochii înlocuiţi de două cercuri concentrice de culoare incertă, despre care nu puteai spune niciodată cu siguranţă în ce direcţie priveau. Domnişoara Vu era atât de obişnuită cu prezenţa lor, încât nu le acorda mai multă atenţie decât unei piese de mobilier. Cel mai mult aprecia faptul că, printre altele, ştiau să-şi ţină gura.

Tinerii reveniră la câteva minute după plecarea arcmatonului. Raluca îşi reluă locul în faţa comenzilor şi, spunând ceva despre trecerea costului în contul lui *Papa*, decolă în forţă, lăsându-l pe Mihnea să potrivească la loc ceasul, învăluit într-un nor de fum. Domnişoara Vu era de părere că o învăţaseră maniere mai bune acasă, mai ales că i se ridicase stomacul în gât din cauza ascensiunii abrupte, dar cum Raluca râdea fericită, renunţă să-i facă observaţie. În momentul următor, regretă.

— *Grand-maman*, aş vrea să trecem pe la Andrei. E chiar în drum…

— E vreo problemă cu…? Se uită în jur de parcă ar fi putut să localizeze ce nu era în regulă cu velierul.

— Nu, nu, motorul merge ca uns, se grăbi să o liniştească Raluca. Doar că am discutat despre nişte modificări cu ceva timp în urmă şi sunt curioasă să văd dacă a făcut vreun progres.

Domnişoara Vu înghiţi în sec. De fiecare dată când suferea îmbunătăţiri, *Lebăda* pierdea sensibil din stabilitate. În schimb câştiga viteză, iar asta era exact ce urmărea Raluca. Din punct de vedere al rapidităţii, *Lebăda* ocupa locul al treilea între toate vehiculele aeropurtate de categorie medie din oraş; celelalte două aparţineau şefului brigăzii de pompieri şi fiului prefectului, iar ambiţia fetei era să le întreacă şi pe-acestea. Iar cum tatăl ei era şeful Baroului din Iaşi şi dispunea de mijloacele şi bunăvoinţa necesare pentru a-i îndeplini toate dorinţele, acest lucru avea şanse bune să devină realitate.

— Bine…, suspină ea. Hai şi pe la Andrei.

Încercă să nu se descurajeze la gândul că nu era chiar aşa de aproape cum susţinea Raluca, dar aglomeraţia din străzile comerciale o cam îngrijora. Poate reuşea să cumpere nişte dulciuri pentru Floreasca, dacă tot avea de aşteptat, ca să nu apară la uşă cu mâna goală. Nu recunoscu faptul că şi ei i-ar fi plăcut să ronţăie ceva. Numai obiceiuri proaste deprinsese de la nepoată.

Îşi făcu cruce când trecură pe lângă o biserică, privind

nemulţumită la fata care era ocupată să se salute cu o fostă colegă de liceu. Aceasta zbura alături de logodnicul ei într-un aeropurtat de două persoane, cu muchii cromate, curbate, având cabina acoperită de imagini pictate în culori vii. Era o adevărată operă de artă, dar parcă tot *Lebăda* era mai frumoasă.

A doua biserică aproape c-o rată, pentru că se uita la fisurile transversale apărute în şosea. Un automobil rămăsese cu o roată prinsă într-una dintre ele şi câţiva trecători se strânseseră să dea o mână de ajutor. Şanţul nu era foarte adânc, dar cine ştie ce se întâmpla mai jos… Oraşul nu părea să reziste cu bine la presiunile la care era supusă structura internă.

La a treia biserică, renunţă. Dacă Voievodul Ştefan şi-ar fi realizat proiectul în timpul domniei, în loc să lase planurile cu limbă de moarte urmaşilor săi, n-ar mai fi fost nevoie de atâtea biserici şi nici n-ar mai fi fost un asemenea haos în oraş. Şi poate nu s-ar mai fi temut de turci…

Ceea ce Domnişoara Vu numea haos era de fapt o zi obişnuită de lucru pe Strada Lăpuşneanu. Toate magazinele erau deschise şi precupeţii se amestecau cu arcmatonii trimişi să livreze cumpărăturile. Cu atâtea tarabe întinse pe trotuar, de-o parte şi de alta a străzii, era greu de găsit un loc în care să aterizeze. Reieşi că Raluca nici nu intenţionase să o facă. Strânse o aripă, trecând pe velele secundare, şi se apropie cât putu de mult de peretele clădirii.

— Ralucuţa, ai grijă! se impacientă Domnişoara Vu, văzându-şi nepoata cum se apleacă peste margine şi ciocăneşte în fereastra de la etajul întâi.

— Andrei!

Perdeaua fu trasă la o parte şi în geam apăru un chip ascuţit, parţial ascuns de un monoclu supradimensionat. Un ochi albastru, mare cât jumătate de faţă, clipi în direcţia lor. Domnişoara Vu se crispă la vederea acestuia, îi amintea prea mult de feţele inexpresive ale arcmatonilor, dar imediat faţa copilăroasă fu tăiată în două de un zâmbet larg, ivit sub claia de păr blond. Andrei îşi scoase monoclul şi se grăbi să deschidă fereastra.

— Raluca! Îşi înclină politicos capul în direcţia Domnişoarei Vu. Ce faceţi aici?

— Treceam prin apropiere şi ne-am oprit să vedem ce faci, îi

spuse fata. Cum merge?

— Lucram.

— Ceva nou?

— L-am demontat pe Michel şi încerc să-i îmbunătăţesc coordonarea ochi-mână. Andrei se dădu la o parte ca să le permită să vadă mormanul de piese de metal şi de lemn împrăştiate pe masa de lângă el. Alături se afla trupul arcmatonului, lipsit de cap şi cu trunchiul desfăcut, în care se zărea o parte din mecanism. Ar putea fi de folos în viitor.

Nu spuse la ce. Războiul era pe buzele tuturor, iar dacă situaţia de pe front se schimba şi turcii o porneau spre nord era de aşteptat ca arcmatonii să lupte alături de locuitori. Pentru asta fuseseră creaţi. Domnişoara Vu găsi interesant faptul că băiatul le dădea nume arcmatonilor aflaţi în posesia lui. Raluca se jura că până şi comportamentul lor era schimbat după câte modificări le făcuse.

— Şi chestia aia despre care am vorbit?

— N-am terminat, dar hai să-ţi arăt până unde am ajuns. La comanda lui, o tablă acoperită de diagrame şi calcule glisă pe peretele camerei şi se răsuci parţial. Uite…

Raluca blocă rapid comenzile, lăsând *Lebăda* să plutească, şi eliberându-se de centură, se sprijini de pervazul ferestrei pregătită să-i acorde întreaga sa atenţie. Andrei se lansă într-o explicaţie detaliată a principiilor aplicate. Tatăl lui era ceasornicar, provenit dintr-o familie cu tradiţie îndelungată, iar Andrei învăţase o mulţime de lucruri de la el. Cândva, bunicul acestuia îi făcuse curte Domnişoarei Vu, dar familia considerase că nu era suficient de înstărit pentru ea. Domnişoara Vu nu-şi amintea să fi regretat vreodată decizia luată. Eh, alte vremuri…

— Bine, deci până luni e gata. Promiţi, da?

---

1 *Hands off,* în lb. engl., însemnând „jos mâinile” (n.tr.).

2 Numele celebrei echipe de baseball înseamnă în traducere „Şosetele albe”

3 Este vorba de echipele Tigers, Yankees, Braves; în rândurile următoare apar Dodgers (Fentoşii) şi Reds (Roşii).

Vocea Ralucăi o trezi din reverie. Oare ce blestemăţie mai puneau la cale? Cea mai mare parte a cuvintelor îi zburase pe lângă urechi fără a însemna mare lucru pentru ea.

— Luni, căzu de acord Andrei. Acum unde mergeţi? Pe Copou? Au anunţat la radio că ridică Galata. Până sus.

Domnişoara Vu se foi în fotoliu. Nu avusese ocazia să vadă o ridicare completă. Toate celelalte fuseseră făcute pe bucăţi, în decursul mai multor zile, pentru a evita pe cât posibil accidentele.

— Ce spui, *Grand-maman*? Mergem şi noi? Raluca se întoarse să-i ceară părerea. Se vedea pe faţa ei că i-ar fi plăcut să asiste la spectacol, dar, ca un copil ascultător ce era, trebuia mai întâi să se consulte cu ea. Ratăm prânzul la madam Florescu, dar tot ajungem la timp pentru clătite. Şi clătitele sunt cele mai importante, nu? glumi ea.

Floreasca făcea cele mai bune clătite din oraş şi nimeni nu reuşise să îi fure reţeta. Lasă să le aştepte!

— Mergem, decise Domnişoara Vu.

— Staţi o clipă, le rugă Andrei. Băgă două degete în gură şi scoase un fluierat ascuţit. Două automobile se opriră dedesubt, în stradă, şoferii acestora crezând că sunetul provenise de la un jandarm.

Arcmatonul de culoarea ciocolatei care servea în renumita cofetărie a domnului Tuffli, de peste drum, ieşi în prag şi privi în sus spre ei. Andrei ridică un deget în aer. Băiatul Pietrenilor era un client fidel, dar cumpăra mereu acelaşi lucru. Arcmatonul dădu din cap şi se retrase în magazin. Cu un vâjâit scurt, un pacheţel zbură peste capul Domnişoarei Vu şi ateriză chiar în faţa lui Andrei pe pervaz.

— Eu i-am făcut catapulta, se lăudă acesta şi îi întinse pachetul Ralucăi. Să vă ţină de foame, dacă tot întârziaţi la prânz…

— *Merci!* Raluca îi mulţumi afectată şi, cum avea nevoie de mâini libere la condusul *Lebedei*, i-l dădu Domnişoarei Vu să ţină pachetul.

— Drăguţ din partea lui, comentă Domnişoara Vu după ce se îndepărtaseră puţin.

— Da, spuse Raluca distrată, semn că se gândea la altceva. Sper să se ţină de cuvânt.

Şi astfel Domnişoara Vu trase concluzia că nici tânăra

generaţie de ceasornicari nu avea şanse să se înrudească prin alianţă cu familia Gheorghiu. Tinerii erau prieteni, dar la atât se reduceau sentimentele fetei. Printre altele, îi plăcea de Andrei pentru că lucra pe gratis pentru velier. Cam la fel stăteau lucrurile şi cu Mihnea, care îi vindea combustibil la jumătate de preţ. Greu avea să fie de măritat fata asta!

Peisajul se schimbă treptat, casele lăsând locul vegetaţiei şi în special copacilor aproape desfrunziţi de pe Copou. Chiar la baza dealului, un tramvai sărise de pe şine în urma unui şoc şi se răsturnase, paralizând traficul din intersecţie. Una dintre maşinile folosite la descărcarea vagoanelor de marfă fusese adusă şi îşi încolăcea braţele terminate cu cleşti metalici în jurul tramvaiului, încercând să-l readucă la poziţia verticală. *Lebăda* dădu târcoale locului accidentului, iar Raluca nu se îndepărtă până nu sosi o ambulanţă. Se vedeau câţiva răniţi, dar nimic cu adevărat grav.

Parcurseră restul drumului în tăcere. Copoul nu fusese încă ridicat la înălţime maximă şi, din cauza diferenţei de nivel apărute, circulaţia pe sol fusese întreruptă. Se vedeau numai alei goale. Pădurea părea pustie. Salutară câteva figuri cunoscute şi se alăturară grupului de aeropurtate care se adunaseră deasupra dealului. Erau destul de multe, variate ca formă şi dimensiuni, însă nici pe departe atâtea câte ieşiseră în primăvară să admire parada militară organizată la trecerea armatei ruse.

Acela fusese cu adevărat un eveniment important. Multe speranţe se puseseră în capacitatea ruşilor de a îngenunchea Imperiul Otoman şi a scăpa România de ameninţarea lui, iar acum, de când românii intraseră în război şi situaţia nu era deloc roz pe câmpul de luptă, erau nevoiţi să repete exerciţiul acesta periculos pentru a fi pregătiţi în cazul în care turcii treceau la represalii.

Ideea iniţială a Voievodului Ştefan de a ridica oraşul de pe sol de fiecare dată când năvăleau turcii, ca să se pună la adăpost şi să evite jaful şi masacrele, se materializase la câţiva ani după la moartea acestuia. Nu tehnologia îi încurcase planurile, moldovenii aveau meşteri pricepuţi, ci lipsa unui material suficient de rezistent care să suporte apăsarea miilor de tone de pământ şi în acelaşi timp să protejeze baza mecanismului.

Problema se rezolvase când descoperiseră o metodă de a

spori rezistenţa oţelului; încă nu se inventase un explozibil capabil să-l distrugă. Şi astfel, un zid masiv se ridica din pământ odată cu oraşul. Nimeni nu putea ajunge la el, iar toată lumea ştia că marea forţă a turcilor consta în numărul acestora, ei nu prea le aveau cu zburatul. Arcmatonii erau antrenaţi să le doboare aerostatele, puţine câte aveau, şi se dovedeau a fi destul de buni la trasul la ţintă, gata să îşi ocupe poziţiile la marginea oraşului de îndată ce se dădea semnalul. N-aveau de ce să se teamă, îşi spunea Domnişoara Vu cam cu jumătate de gură, ca una care trecuse prin mai multe războaie şi ştia ce înseamnă asta.

După ce se asigură că nu le bloca nimeni vederea, Raluca stabiliză velierul şi îl lăsă din nou să plutească. În absenţa unui vânt puternic aveau combustibil pentru câteva ore, asta dacă nu îngheţau înainte de terminarea spectacolului. Două dirijabile survolau deja cerul şi o serie de baloane se ridicau de pe dealul Cetăţuia.

— Eşti bine, *Grand-maman*? Stai comod? Se aplecă şi masă uşor umerii fragili ai Domnişoarei Vu.

— Sunt bine. Oare au început?

Se uitară amândouă în zare şi strânseră din ochi din cauza miopiei moştenite din moşi strămoşi. Platforma care susţinea centrul oraşului fiind ridicată la maxim, iar Copoul doar pe jumătate, în timp ce dealul Galata rămăsese pe loc, abia dacă puteau zări vârful turlei bisericii Galata, undeva departe, peste oraş.

— Pare că se mişcă, murmură nesigură Raluca, iar Domnişoara Vu fu nevoită s-o creadă pe cuvânt.

Foşnetul hârtiei în care era învelit pachetul din poală îi aminti că trecuse ora prânzului. Desfăcu ambalajul şi mirosul bomboanelor de mentă îi asaltă nările. O aşteptă pe Raluca să bâjbâie până apucă una, după care se servi şi ea. Cocoţată precar pe braţul fotoliului, fata crănţănea în dinţi bomboana. Domnişoara Vu se mulţumi să o molfăie pe a ei.

— Perfect, acum mi-e sete, bombăni Raluca şi se întinse să mai ia una.

După trei bomboane, puteau deja să vadă cea mai mare parte din clădire, inclusiv zidurile mănăstirii. Platforma se înălţa lin, fără zguduituri sau opriri vizibile. Deocamdată era singura din grupul de cinci platforme care funcţiona fără probleme. Cetăţuia

era deja sus, Tătăraşiul mai avea puţin şi doar Copoul fusese lăsat la jumătate, pentru a avea o cale de ieşire din oraş în cazul în care ceva mergea teribil de prost.

Dintre toate, platforma care susţinea centrul era cea mai solicitată. Pentru a nu fragmenta complet structura oraşului şi mai ales căile de circulaţie, tăieturile în sol se făcuseră fără a se respecta limitele naturale dintre coline, iar ceea ce rezultase era o masă instabilă de loess care se scutura şi reaşeza chiar şi atunci când pilonii masivi pe care se sprijinea stăteau nemişcaţi. Cu un singur lucru se putea mândri Primăria: prin devierea apelor care traversau oraşul, rezolvaseră în parte problema noroiului din mahalale şi acum aveau cu ce să irige terenurile cultivate din împrejurimi. Domnişoara Vu spera din toată inima că arderea ogoarelor şi otrăvirea fântânilor erau barbarisme de domeniul trecutului.

Trei sferturi din bomboane consumate şi Galata ajunsese aproape la jumătate din înălţimea Cetăţuii. Între timp, li se făcuse la amândouă sete. Domnişoara Vu se pregătea să sugereze că ar fi putut să treacă pe la casa Ralucăi, care era doar la doi paşi, când observă că atenţia nepoatei era aţintită în altă parte. Îşi îndreptă spatele şi îşi arcui gâtul, luând aceeaşi poziţie de cocostârc adoptată şi de Raluca. Un val întunecat de fum se ridica spre est.

— Ce-o fi aia? se întrebă Domnişoara Vu.

— Nu ştiu. Să vedem…

Raluca părăsi braţul fotoliului şi se instală la comenzi. De ocolit grupul de aeropurtate fără a-i deranja pe spectatori nici nu putea fi vorba, aşa că se ridicară mai sus pentru a o tăia de-a dreptul. Se auziră câteva voci bombănind nemulţumite de lipsa de maniere a fiicei şefului Baroului, dar astea erau avantajele deţinerii unui velier ca *Lebăda*.

În timp ce coborau Copoul, fumul părea să se fi înteţit. Era greu de spus de unde provenea, dar la prima vedere lăsa impresia să fi cuprins întregul cartier Tătăraşi, amplasat pe dealul cu acelaşi nume. Un incendiu?

— Oh, nu… gemu Raluca. S-a rupt placa de susţinere!

Pe măsură ce se apropiau puteau vedea mai bine. Într-adevăr, pământul se surpase, lăsând loc unei fisuri adânci, umplută cu fum şi dărâmături.

— Raluca, sper că nu vrei să…! se agită Domnişoara Vu,

îngrijorată de apropierea vertiginoasă a perdelei de fum care înconjura dealul.

Fata nu răspunse. Continuă să zboare privind fix înainte. Peste Ţicău, toate drumurile erau rupte, făcute praf de înclinarea platformei. Nu se vedea care era situaţia mai spre sud, dar nu putea fi mult mai bună. Însemna că orice ajutor de pe sol avea să întârzie, iar baza rămânea în aeropurtate.

— Of, Doamne…

Văzând că se apropiau în viteză de zona afectată, Domnişoara Vu scoase din buzunar o batistă brodată şi, prevăzătoare, îşi acoperi nasul şi gura.

Fumul le învălui la trecerea graniţei dintre cartiere. Domnişoara Vu tuşi uşor. Raluca îşi legase eşarfa în jurul gurii şi nu se arăta deloc intimidată de dezastrul de la sol, în timp ce Domnişoara Vu privea cu oroare la oamenii care umblau printre dărâmături, încercând să salveze ce se mai putea.

O familie cu trei copii era izolată chiar pe marginea hăului. Casa li se dărâmase blocându-le retragerea. Bucăţi din platformă încă se mai prăbuşeau de-a lungul fisurii principale şi acelaşi lucru li se putea întâmpla şi lor în orice clipă.

— *Grand-maman*, ţine-te bine! strigă Raluca.

Lebăda îşi luă avânt şi trecu razant pe lângă turla înclinată, gata să cadă, a unei biserici. Raluca nu riscă să aterizeze. Coborî chiar deasupra deschiderii şi izbi uşa cu piciorul. Zăvorul zbură cât colo, lăsând uşa să se lovească liberă de perete.

— Veniţi aici, repede!

Copiii se agăţau speriaţi de fustele mamei, iar femeia se uita nehotărâtă la velier, dar bărbatul îi împinse înainte.

— Repede, repede! îi zori şi Domnişoara Vu. Fumul ieşit din spărtură ameninţa să le sufoce. N-ar fi trebuit să folosească muncitori polonezi la realizarea proiectului, nu mai erau de încredere ca pe vremea lui Ştefan.

Familia se îngrămădi în jurul Domnişoarei Vu. *Lebăda* nu era mare, mai mult de şase-şapte persoane nu încăpeau, şi acelea înghesuite bine. Domnişoara Vu îl luă în poală pe copilul cel mai mic, aflat încă în scutece, şi le dădu celorlalţi doi restul de bomboane. Asta avea să îi ţină ocupaţi şi, cu puţin noroc, să-i oprească din plâns. Părinţii lor arătau şi ei destul de speriaţi.

Raluca părăsi zona fisurii. Ridică *Lebăda* cât mai sus, ca să poată vedea prin fum, şi căută un loc sigur unde să-şi depună

pasagerii. Tătăraşiul era încă în pericol, trebuia să se îndrepte spre altă platformă. O porniră spre centru.

Se pregăteau să coboare în curtea Mănăstirii Bărboi, când îl zăriră pe Andrei pedalând pe *Libelula* lui, un fel de bicicletă cu aripi.

— Andrei, îl strigă Raluca, s-a rupt platforma Tătăraşi! Anunţă pe toată lumea! E nevoie de ajutor până nu se surpă de tot. Mă duc să mai iau combustibil şi mă întorc!

Tânărul ridică o mână în semn că a înţeles şi viră brusc ca să o ia înapoi, să dea alarma. În curând, telefoanele aveau să sune în tot oraşul. Andrei avea multe cunoştinţe care îi erau datoare şi o mare parte din ele nu se lăsau intimidate de puţin fum.

Spre deosebire de Domnişoara Vu, Raluca îşi pierduse culoarea din obraji însă era gata să treacă la acţiune de îndată ce scăpară de încărcătura umană.

— *Grand-maman*, îmi pare rău, dar te las acasă…

— Nici să nu te gândeşti! o întrerupse Domnişoara Vu. Dacă insişti să perseverezi în nebunia asta, vin cu tine!

— Eşti sigură? O să zburăm mult mai repede.

— Foarte sigură! Domnişoara Vu dădu hotărâtă din cap. Chiar dacă nu se omora după ea, era obişnuită cu *Lebăda*. Cât de repede puteau să zboare?

…Suficient de repede ca să se ţină strâns cu degetele de braţele fotoliului, prea speriată ca să se mai şi roage pentru un ajutor suprem. Abia atunci realiză că Raluca întotdeauna o menajase când o scosese la plimbare şi nu forţase niciodată motorul la capacitatea maximă, probabil de teamă să nu-i sechestreze părinţii velierul. Nici acum nu o făcea, pentru că îi rămăsese puţin combustibil, dar viteza crescuse considerabil. Domnişoara Vu se jură să facă slujbe pentru vii şi morţi la Mitropolie până la Crăciun şi să dea bucate de pomană unui cartier întreg, dacă supravieţuiau acestei curse nebune.

Ţiuitul claxonului îi zgârie urechile. Fu însă de folos, pentru că îl scoase pe Mihnea, alergând, din depozit.

— Ce s-a întâmplat? întrebă acesta, încruntându-se la vederea *Lebedei*, a cărei aterizare greoaie era lipsită de graţia obişnuită, din cauza manevrelor grăbite ale fetei.

— S-a prăbuşit Tătăraşiul. E oribil! Case dărâmate, fum şi flăcări peste tot şi oamenii… Vocea Ralucăi se frânse. În spatele ochelarilor, ochii i se umeziseră, dar se ţinu tare. Fă, te rog,

plinul repede, trebuie să mă întorc. Plin, repetă apăsat, ca să înţeleagă că nu era doar un moft.

Mihnea nu stătu la discuţii. Scoase lacătul şi descuie trapa.

— Te descurci?

Cum Raluca dădu din cap, o lăsă să se lupte cu rigiditatea conductei, când aceasta ieşi din perete, şi dispăru pe o uşă laterală a depozitului.

— Am să las debitul mai mare, ca să curgă mai repede! strigă el dinăuntru.

Aha, deci aşa se explica de ce dura cel puţin zece minute ca să facă plinul dimineaţa! înţelese Domnişoara Vu.

Raluca înclină din nou din cap, concentrată să ataşeze conducta la rezervor. Putea s-o facă şi singură. Important era că Mihnea înţelegea urgenţa situaţiei. Cu puţină străduinţă, chiar reuşi.

— Va fi nevoie de mai multe transporturi, poate chiar să ne întoarcem ca să realimentăm, îi spuse Domnişoarei Vu în timp ce aştepta să se umple rezervorul. Oare unde am putea să-i ducem pe oameni ca să îi lăsăm în siguranţă şi să nu fie nici prea departe?

— Cimitirul e aproape, clipi inocent Domnişoara Vu, şi e încă întreg.

Raluca nu se obosi să-şi ascundă o grimasă. Chiar dacă Domnişoara Vu rămânea practică, sugestia părea din cale-afară de macabră.

De îndată ce gâlgâitul încetă să se mai audă, împinse conducta la loc şi trânti capacul rezervorului. Mihnea tot lipsea. Se pregăteau să plece, când uşile halei se deschiseră larg şi un vagon de marfă de trei ori mai mare decât cele care circulau pe calea ferată se târî afară asemenea unui vierme lung şi murdar. Capetele a cel puţin o duzină de arcmatoni se iţeau peste margine. Când se desfăcură aripioarele, Domnişoara Vu îşi dădu seama că era de fapt o formă rudimentară de aeropurtat, folosit la transportul cărbunilor. Îi venea greu să creadă că aşa ceva se putea desprinde de pământ.

— Ia-o înainte! Am să te urmez în *Cărăbuş* şi îi preiau pe cei pe care îi culegi. Nu pot să cobor cu ăsta de prea multe ori. Foloseşte scara! strigă Mihnea.

Raluca se animă la gândul că nu avea să fie singură în această aventură, iar Domnişoara Vu îi împărtăşi entuziasmul.

Suportul moral era una, dar era limpede că mai mult îşi încurca nepoata în loc să o ajute, căci tânăra trebuia să-i poarte şi ei de grijă. Cineva trebuia totuşi să fie glasul raţiunii, iar Domnişoara Vu considera că i se potrivea de minune rolul acesta.

Zborul până în Tătăraşi îl făcură în timp record. Când ajunseră, constatară că ruptura se lărgise, la fel şi unghiul de înclinaţie. O mulţime de clădiri alunecaseră la vale pe panta dealului secţionat oblic ca o gură deschisă, un rânjet sinistru gata să înghită lumea. Se deplasau prea repede ca să aibă timp să conştientizeze toate detaliile şi poate, dacă ar fi făcut-o, Domnişoara Vu ar fi insistat să se întoarcă imediat, dar acest lucru nu se întâmplă. Cel puţin cele două fragmente păreau stabile şi focul se mai domolise. Fum era încă din belşug.

Asigurându-se că Mihnea şi *Cărăbuşul* său nu erau departe, Raluca duse *Lebăda* spre o uliţă înfundată. Arcmatonii transportaţi de Mihnea coborâră rapid pe sol şi se împrăştiară să caute supravieţuitori printre dărâmături. Alte aeropurtate, inclusiv cele de la pompieri, îşi făcuseră deja apariţia, însă erau mai preocupate de spital şi de şcoli. Proprietarii magherniţelor de chirpici puteau să mai aştepte. Realitatea era alta: cu cât aşteptau mai mult, cu atât creşteau şansele ca o nouă zguduitură să le pună casele la pământ.

Lebăda se legănă periculos când Raluca părăsi comenzile ca să dea drumul unei scări solide de frânghie, pe care o ţinea strânsă pe perete, pentru orice eventualitate. Din câte ştia Domnişoara Vu, era doar un mijloc de precauţie şi Raluca nu fusese nevoită să o folosească vreodată, dar începuse de-acum să aibă îndoieli că era la curent chiar cu tot ce făcea fata. Troliul scârţâi în timp ce Raluca învârtea manivela din partea opusă. O plasă largă, cât velierul de lată, coborî la doi metri sub Lebădă. Era o invenţie nouă a Ralucăi, folosită recent la culesul viei. Putea duce câţiva oameni fără probleme.

Plină de curaj, Raluca ghidă *Lebăda* spre primul grup ieşit în cale. Oamenii priveau cu neîncredere velierul care se apropia – era un cartier sărac şi puţini avuseseră ocazia să vadă un aeropurtat de aproape sau să zboare cu el – dar frica era mai mare şi, la o nouă zguduitură în urma căreia căzură câteva acoperişuri de pe ambele părţi ale uliţei, se repeziră spre salvarea oferită. Velierul se înclină uşor spre stânga, dezechilibrat de greutatea a doi bărbaţi voinici care se

agăţaseră de scară. Alţi doi şi o femeie se înghesuiră în plasa de dedesubt.

Se ridicară încet, având grijă să evite ce mai rămăsese din clădirile înalte, şi se îndreptară spre capătul opus al uliţei. Ici-colo, mai ieşea câte un om de după pereţii cu echilibru precar şi Raluca se grăbea să coboare ca să-l culeagă. Surplusul de greutate afecta vizibil *Lebăda*, încetinindu-i mişcările. Oamenii se căţăraseră pe scară până sus, ajungând să se ţină de marginile velierului, iar scara era deja plină, dar nu îndrăzneau să urce înăuntru.

Aşa nu mai puteau s-o ducă mult, era cazul să se debaraseze de încărcătură. O femeie rămase văitându-se şi blestemând pe sol, când Raluca decise în sfârşit să o facă. La câţiva metri mai sus, *Cărăbuşul* plutea leneş, o pată urâtă şi murdară pe cer. Se ridicară deasupra lui, apoi coborâră cât de aproape se putea de vagonul descoperit, pentru a descărca pasagerii.

— Coborâţi! le strigă Raluca, iar mesajul se transmise din om în om. Cei din plasă săriseră deja, fericiţi să aibă o podea cât de cât stabilă sub picioare.

Domnişoara Vu se uită urât la dirijabilele care survolau în cercuri largi colina, ţinându-se la distanţă. Ar fi putut transporta o mulţime de oameni în cabinele lor, dar asta numai dacă ar fi avut piloţi curajoşi ca Raluca. În realitate, erau probabil pline de gură-cascăă. Fascinaţia morbidă a oamenilor pentru dezastre era dezgustătoare.

Două veliere de capacitate mică observaseră manevra *Lebedei* şi se îndreptau spre *Cărăbuş*, aşa că Raluca se grăbi să se dea la o parte. Mihnea îi făcu semn cu mâna, iar ea îi răspunse cu o înclinare scurtă a capului înainte de a se lansa într-un nou picaj pentru a o prelua pe femeia lăsată în urmă. Alte două femei i se alăturaseră între timp, aduse de arcmatoni. Luă şi un cuplu de bătrâni, care tremurau şi se ţineau strâns unul de altul, în apropierea unei fântâni. Fu nevoie de mai multe îndemnuri strigate pe un ton poruncitor ca să-i determine să se urce în plasă.

Nu făcuseră decât trei drumuri, iar *Cărăbuşul* începu deja să dea pe dinafară, mulţumită celorlalte aeropurtate venite să dea ajutor. Dacă ar fi putut să aşeze oamenii pe mai multe niveluri ar fi aşteptat mult şi bine să se umple, dar vagonul era doar o cuvă goală, lipsită de orice mobilier în interior. Mihnea aruncă o

privire peste umăr şi manevră *Cărăbuşul*, făcându-l să se rotească încet pentru a o porni spre sud.

— Îi duc pe Bahlui! îi strigă Ralucăi. Avea suficient loc să aterizeze în albia secată a râului. Ai grijă! mai spuse.

Raluca se mulţumi să-l urmărească tăcută din priviri. În lipsa lui nu putea face prea multe. Ridică doi-trei oameni, dar plutoanele de jandarmi şi pompieri invadaseră cartierul şi, în sfârşit, trecuseră serios la treabă. Un sergent chiar se zburli la ea să nu-i încurce, iar Raluca se îndepărtă încruntată. Printre uniformele trupelor se zărea şi câte o sclipire colorată, semn că arcmatonii din restul oraşului, chiar dacă mai târziu, îşi făceau şi ei apariţia.

Îl văzu pe Andrei dând târcoale fisurii, călare pe *Libelula* lui, şi se luă după el. În momentul în care se apropie, o explozie înfundată zgudui colina.

— Ceva nu-i în regulă acolo. Andrei arăta spre interiorul dealului. Încă mai arde… şi ce, Dumnezeule, tot explodează, când mecanismul este la cel puţin o sută de metri mai jos?

Nici Raluca, nici Domnişoara Vu nu aveau un răspuns la această întrebare, însă Andrei reuşise odată să îşi arunce ochii pe planurile sistemului de platforme, pe care tatăl său îl studiase în cel mai mare secret, şi părea că ştie despre ce vorbeşte.

— Există… ştii… gesticulă cu mâna în aer, sisteme prevăzute pentru astfel de situaţii, care reechilibrează fragmentele în caz de rupere. Nu înţeleg de ce nu se închide, privi gânditor spre fisură. Mă duc să văd mai de-aproape, spuse şi porni ca din puşcă, dispărând între marginile căscate.

— Andrei!

— Of, Doamne…! gemu Domnişoara Vu.

Minute întregi trecură şi Andrei încă întârzia să apară.

— Of, of! Domnişoara Vu clătină din cap şi îşi frământă în continuu batista în mâini.

— Ce se întâmplă? *Cărăbuşul* li se alătură greoi, pufăind monoton.

— Andrei a coborât să vadă de ce nu se închide, îl informă Raluca pe Mihnea. Desigur că tinerii se cunoşteau, doar de la depozitul de cărbuni se aproviziona toată lumea şi Andrei era un fel de specialist în domeniu. Sper să nu fi păţit ceva, se îngrijoră fata. Totul e în regulă?

— Da, i-am lăsat lângă mal, spuse Mihnea. Măicuţele i-au luat în primire şi or să aibă grijă de ei. Au chemat şi o ambulanţă. Ridică din umeri, era tot ce putea face.

Domnişoara Vu îl privi lung, cu aceeaşi undă de simpatie care se oglindea şi pe chipul fetei.

— Bine… Andrei! Atenţia tuturor se focaliză pe băiatul ceasornicarului, care pedala de zor ca să iasă la lumină şi să ajungă la ei. Cum e?

— Sabotaj, gâfâi acesta. Am găsit urme de explozibil şi nu sunt sigur că au detonat toate. Cineva a vărsat şi un butoi de petrol pe-acolo. Nu e bine deloc… încă două explozii de calibrul ăsta ar sfârteca stratul suport şi ar ajunge la pistoane.

…Iar asta însemna că ar fi afectat şi celelalte patru platforme. Raluca se cutremură, iar Domnişoara Vu îl pomeni din nou în gând pe Ştefan. La ora aceea, sărmanul voievod probabil că se răsucea în mormânt.

— De ce nu se îndreaptă bucăţile de platformă? întrebă Raluca. Ai aflat?

— Da, s-a scufundat biserica Sf. Vasile şi a blocat mecanismul. Trebuie trasă din loc. Măcar dacă s-ar îndrepta, cât să se izoleze mai uşor şi să scăpăm şi de foc. Dar nu văd cum… Se uită la *Cărăbuş*. Hei, cât trage gângania?

— Două sute de tone, răspunse Mihnea. Crezi că merge? Am lanţuri…

— Nu ştiu… E o clădire veche, dar chiar dacă se desface în bucăţi tot e bine. Eu zic să încercăm.

Raluca se agită în loc vrând să spună ceva, dar Andrei i-o tăie scurt:

— Mută *Lebăda*, să nu-şi ardă penele. Dacă se strică să ştii că nu ţi-o repar! o ameninţă, ca să dea mai multă greutate ordinului.

Ţintuită de privirile lor încruntate, Raluca îşi înghiţi cuvintele şi porni nemulţumită în sus.

— Vladi a făcut un tur de onoare al catacombelor împreună cu generalul, mormăi ea, ca pentru sine.

Era un detaliu pe care Domnişoara Vu bineînţeles că şi-l amintea. Raluca sporovăise o mulţime despre chipeşul locotenent rus şi aventurile acestuia din perioada în care fusese staţionat în oraş, sub comanda generalului Dragomirov. Acum însă stătea posomorâtă, fără urmă de iluzii de tânără

îndrăgostită.

Ruşii duseseră tratative îndelungate cu guvernul român pentru a li se permite trecerea armatelor şi abia când turcii începuseră să îi strângă cu uşa pe câmpul de luptă acceptaseră să semneze tratatul prin care garantau integritatea teritoriului ţării. Şi, iată, cineva furase secretul ansamblului de platforme şi încercase să distrugă ceea ce se construise în decursul a ani de zile.

Raluca putea paria că nu turcii fuseseră implicaţi, iar Domnişoara Vu era tentată să fie de acord. Era un subiect care merita să fie discutat în tihnă cu *Papa*, în biroul domnului Gheorghiu, la un trabuc şi un coniac, ascunşi de doamna Gheorghiu care nu încuraja interesul fetei pentru politică şi nici fumatul în casă.

Deocamdată se mulţumeau să plutească deasupra fisurii, la o înălţime la care nu erau în pericol, şi să scruteze evenimentele aflate în desfăşurare la sol. Domnişoara Vu se aplecă înainte ca să vadă mai bine. Mihnea şi Andrei reuşiseră să ancoreze lanţurile de blocurile de piatră şi foloseau toată puterea motorului ca să tragă de ele. Două dintre lanţuri se desprinseră imediat rupând bucăţi mici din ziduri, iar un al treilea se rupse. Motorul protestă pufăind zgomotos. Nu era făcut pentru astfel de activităţi.

— Nu merge, se plânse Raluca.

— Ai răbdare, dragă, încă n-au terminat, încercă să o încurajeze Domnişoara Vu, dar Raluca doar clătină nefericită din cap.

Sf. Vasile era o biserică de dimensiuni medii, ridicată la începutul secolului şi, ca mai toate bisericile din oraş, era făcută din calcar, un material pe cât de uşor de găsit, pe atât de moale şi sfărâmicios. N-aveau nicio şansă să disloce porţiuni mari, oricât ar fi încercat. Ar fi avut mai mult succes dacă ar fi transportat-o bucată cu bucată. *Cărăbuşul* s-ar fi achitat cu brio de o asemenea îndatorire, asta dacă ar fi avut macarale şi timp la dispoziţie, dar n-aveau nici de unele.

Ca un făcut, vântul începea să bată tot mai tare. *Lebăda* nu dădea semne că acest lucru ar deranja-o deocamdată, însă perdeaua de fum care ieşea din măruntaiele dealului se îndesise. Pentru prima dată, zăriră flăcări luminând în adânc.

— Nu, nu, nu, nu! repetă Raluca, încercând să nu se lase

cuprinsă de panică. Trebuie să iasă de acolo. Acum!

Tonul fetei o puse pe Domnişoara Vu în gardă. Anticipa o ieşire temperamentală, o decizie luată la repezeală sub impulsul momentului şi care avea să le pună pe amândouă într-o situaţie neplăcută. Aceasta însă întârzie să apară, iar Raluca mormăi în schimb:

— Ce naiba fac acolo?

Câţiva arcmatoni se adunaseră pe margine privind şi ei curioşi, însă li se făcu semn să plece de acolo, deoarece nu era nevoie de ajutorul lor şi puteau fi mai de folos în altă parte.

Mihnea dăduse drumul la toate lanţurile şi conducea *Cărăbuşul* cu spatele de-a lungul fisurii, îndepărtându-se de biserică cât de mult putea. Andrei îl urma îndeaproape, *Libelula* ţinând uşor pasul cu el. Se opriră amândoi în capăt, unde schimbară câteva cuvinte. Raluca ar fi dat orice să audă ce-şi spuneau.

— De ce nu ies? se văită fata.

Domnişoara Vu se întreba acelaşi lucru. Avu o presimţire neagră de îndată ce aeropurtatele porniră din nou spre biserică. De data aceasta Andrei aşezase *Libelula* în *Cărăbuş* şi, cu toate că teoretic n-ar mai fi trebuit să aibă nicio grijă, tot mai pedala de zor. *Cărăbuşul* continuă să accelereze, prinzând o viteză mai mare decât avusese vreodată şi transformându-se într-o ghiulea imposibil de oprit.

— Nu!

Raluca închise ochii şi strânse pleoapele ca să nu fie martoră la impact. Domnişoara Vu, care avea mai multă stăpânire de sine şi nu închisese ochii, nu văzu mare lucru. O explozie de proporţii, percepută pe dealul Tătăraşi ca un mic cutremur, se declanşă în subteran, iar *Cărăbuşul* dispăru într-un nor gros de fum înainte de a ajunge la destinaţie.

Aeropurtatele jandarmeriei şi pompierilor erau din nou în alertă şi, în vânzoleala care urmă, le luă ceva timp să observe că fisura se îngusta încet, dar sigur. Reuşiseră. Ignorând vibraţiile podelei, Domnişoara Vu se ridică din fotoliu şi îşi îmbrăţişă nepoata. Raluca plângea. Ar fi vrut să-i spună ceva ca să îi aline durerea, dar nimic nu putea compensa pierderea prietenilor, aşa că se mulţumi doar să o strângă la piept în tăcere. Un miracol ar fi fost frumos acum. Oare cerea prea mult? Toate bisericile alea la care se închina de fiecare dată când

trecea pe lângă ele chiar nu însemnau nimic? Ori era o pedeapsă pentru faptul că distruseseră una?

— Raluca, uite…

Fata clipi des şi printre lacrimi zări *Libelula* ieşind din pământ. Se învârtea dezordonat ca un fluture de noapte ameţit, care şi-a pierdut o aripă, poate şi din cauză că nu-şi putea folosi una, căci de aceasta atârna agăţat cineva.

— Mihnea!

Domnişoara Vu avu prezenţa de spirit să se întoarcă repede la locul călduţ din fotoliu, pentru că Raluca porni imediat în urmărirea *Libelulei*. *Lebăda* vână cu agilitate gâza minusculă, potrivindu-şi viteza cu a acesteia, şi, când ajunse sub ea, două voci strigară la unison:

— Sari!

Aflat în cădere liberă, corpul lui Mihnea sfâşie un set nou-nouţ de pânze şi se prăbuşi ca un bolovan la picioarele Domnişoarei Vu. Tânărul avea arsuri pe haine. Picături de sânge pătară podeau lustruită a *Lebedei*, iar pentru o clipă se temură că era mort. Apoi începu să tuşească.

Domnişoara Vu se lăsă pe spate în fotoliu şi îşi făcu vânt cu batista. Prea multe emoţii pentru vârsta ei!

— Ne vedem diseară! Andrei le făcu anemic semn cu mâna, înainte de a porni în căutarea unei ambulanţe. Nu arăta mult mai bine ca Mihnea. Băiatul n-avea stofă de erou şi, când avea nevoie de ajutor, nu se jena să îl ceară.

— Oh, diseară…, îşi aminti Raluca. Se îndoia că Marina ar fi acceptat să amâne recepţia, nu după câte pregătiri făcuse. Mai mult ca sigur că avea să profite de situaţie ca să o transforme într-o acţiune caritabilă de sprijinire a sinistraţilor şi le aştepta pe amândouă, nepoată şi bunică, să facă act de prezenţă.

Pe podea, Mihnea reuşise să se ridice în şezut şi îşi verifica încheieturile. În afară de câteva vânătăi şi răni minore nu părea să-şi fi rupt nimic.

— Eşti bine? Raluca îl privea cu coada ochiului, atentă să-şi ascundă îngrijorarea de pe chip.

— Da… mulţumesc.

— Raluca, haide să-l ducem acasă, puse Domnişoara Vu piciorul în prag. Oricum nu avem ce să mai facem aici.

Fata ezită, dar n-o putea contrazice. Autorităţile n-o mai lăsau să se apropie, pretinzând că aveau situaţia sub control. Ea

punea mai multă bază pe arcmatonii care împânziseră zona şi n-aveau să se oprească atâta timp cât rămâneau suflete de salvat. În orice caz, după toate cele întâmplate, n-avea chef să fie escortată acasă de jandarmi. Domnişoara Vu zâmbi în spatele voaletei, de parcă i-ar fi putut citi gândurile.

Lebăda făcu un ocol larg, pentru o ultimă imagine de ansamblu, că doar acesta avea să fie cel mai dezbătut subiect la cină, după care se întoarse spre centru. Cetăţuia era sus şi părea că acolo avea să rămână. Cu excepţia Copoului, restul oraşului îşi recăpătase aspectul obişnuit, chiar dacă Tătăraşiul era brăzdat de o cicatrice urâtă.

Când ajunseră la depozitul de cărbuni, Mihnea se ţinea singur pe picioare, dar Raluca insistă să îl însoţească înăuntru. Cu toate că nu se uită la ceas, Domnişoara Vu estimă că fata lipsi îndeajuns cât să-i instruiască pe toţi angajaţii să nu-l lase pe Mihnea să lucreze măcar câteva zile, iar personalul domestic din casa de peste drum, în care locuia cu familia, să aibă deosebită grijă de el. Mihnea făcea orice muncă era necesară la depozit, nu se ferea de treabă, însă unchiul lui era proprietarul întregii afaceri şi n-avea alţi moştenitori. Ţinând cont cât de mult înflorise comerţul bazat pe carburanţi în ultimii ani, Domnişoara Vu presupunea că nu era o îndeletnicire chiar atât de rea.

— Îmi pare rău c-am ratat clătitele Floreascăi, se scuză Raluca la întoarcere. Afişa un zâmbet obosit şi nu părea să regrete cu adevărat.

— Lasă că am s-o rog pe Catrina să-ţi facă nişte clătite, îi spuse Domnişoara Vu. Şi-ale ei sunt destul de bune.

Domnişoarei Vu nu-i păsa de clătite, era doar fericită că scăpaseră cu viaţă şi se întorceau întregi acasă. O privi pe Raluca trăgând uşa după ea şi, în absenţa zăvorului, legând-o cu eşarfa ca să o ţină închisă.

— *Grand-maman*... Se întoarse încet, ezitarea citindu-i-se pe faţă. Crezi că o să se supere Marina că l-am invitat pe Mihnea la noi diseară? Se îmbujoră şi pufni în râs. A promis să se spele!

Doar cu o zi în urmă, Ralucăi nici măcar nu i-ar fi trecut prin cap să apară la braţ cu băiatul magazionerului, dar se vede treaba că totuşi ceva se schimbase în cursul după-amiezii. Domnişoara Vu se întinse şi îi şterse cu batista o urmă de funingine de pe obraz.

— Să îndrăznească numai să se lege de invitaţii mei!

Schimbară o privire complice. Avea să fie o seară interesantă.

Jack Vance
Când răsar cele cinci luni
(„When the Five Moons Rise”, 1954)

Traducere de Mihaela şi Cristian Ionescu

Seguilo n-ar fi putut ajunge prea departe; de altfel nici n-ar fi avut unde să se ducă.

Perrin scotocise şi farul şi mica insuliţă stâncoasă, dezolant de pustie. Alte posibilităţi nu mai existau – în afara cerului şi oceanului.

Pe Seguilo nu-l găsise nici în far, nici pe afară.

Mergând în noapte, Perrin îşi ridică o clipă privirea spre cele cinci luni care împodobeau firmamentul. Seguilo nu era nici pe acoperişul farului. Pur şi simplu dispăruse.

Perrin privi nehotărât spre valurile oceanului Maurnilam Var care clipocea monoton. Dacă partenerul său ar fi alunecat pe stâncile umezite şi ar fi căzut în mare, în mod cert ar fi ţipat măcar… Cele cinci luni se oglindeau, aruncând miriade de sclipiri scânteietoare, pe suprafaţa vălurită în perpetuă mişcare. Seguilo poate plutea undeva, invizibil în întuneric, la nici o sută de metri de el.

— Seguilo! strigă Perrin către largul mării.

Se întoarse şi mai privi o dată faţada farului. Fasciculele duble de lumină roşie şi de lumină albă măturau rotindu-se orizontul, ghidând şlepurile care efectuează traversarea între Continentul de Sud şi Portul Spaţial, avertizându-le asupra pericolului pe care îl reprezintă stânca Isel.

Perrin grăbi pasul spre far; fără îndoială că Seguilo aţipise în cuşetă sau în toaletă.

Urcă până la ultimul nivel, dădu ocol sistemului optic, apoi coborî treptele.

Niciun răspuns. Pereţii farului rezonară într-un ecou metalic.

Seguilo nu era nici în camera sa, nici în toaletă, nici în magazia de alimente, nici în cea de materiale. Unde s-ar mai putea ascunde cineva?

Din pragul porţii de acces, Perrin privi afară. Umbrele proiectate de cele cinci luni falsificau imaginea peisajului. I se păru că distinge o pată cenuşie…

— Seguilo! strigă el, alergând pe stânci. Unde ai fost?

Seguilo se ridică în picioare. Era un bărbat slab, cu un chip mult prea serios, sinistru de serios. Întorcând capul spre el, spuse ceva, dar vântul îi purtă vorbele, făcându-le de neauzit.

Perrin are o revelaţie bruscă:

— Probabil erai sub generator!

Era singurul loc unde nu-l căutase şi unde ar fi putut fi.

Seguilo se apropie între timp.

— Da… Eram sub generator.

Se opri o clipă lângă poartă, ezitând, şi privi cele cinci luni care, în acea noapte, răsăriseră cu toatele. Nedumerirea îl făcu să se încrunte. De ce ar fi fost nevoie ca Seguilo să se târâie sub generator?

— Ăăă… te simţi bine?

— Eu? Da. Foarte bine.

Perrin făcu un pas înainte şi-l cercetă pe Seguilo în lumina clarului celor cinci luni, Ista, Bista, Liad, Miad şi Podel. Ochii lui păreau terni, fără expresie, iar mersul rigid, împiedicat.

— Eşti rănit? Vino şi stai aici, pe scări.

— Vin.

Fără să se grăbească, Seguilo se apropie şi se aşeză pe prima treaptă.

— Sigur te simţi bine?

— Sigur.

După o clipă de tăcere, Perrin deschise din nou vorba:

— Chiar înainte să… intri sub generator, voiai să-mi spui ceva… ceva important, ziceai tu.

Seguilo încuviinţă lent din cap: Întocmai.

— Despre ce era vorba?

Seguilo îşi ridică privirea către firmamentul întunecat. Singurul zgomot care tulbura tăcerea era clipocitul valurilor care asaltau blând bolovanii de pe ţărm.

— Ei, ce era? insistă într-un târziu Perrin.

Seguilo rămase tăcut.

— Ştii, mi-ai zis că atunci când răsar împreună toate cele cinci luni, este bine să nu te încrezi în nimic.

— A! exclamă Seguilo. Am zis eu aşa ceva?

— Ce voia să însemne asta?

— Habar n-am.

— De ce nu trebuie să te încrezi în nimic?

— Nu ştiu.
Perrin sări în picioare. De obicei, Seguilo era un tip ager, cu replica promptă.
— Nu zău, chiar te simţi bine?
— Afirmativ.
Un asemenea răspuns se încadra mai bine timpului lui caracteriologic.
— Poate un pahar de whisky ţi-ar prinde bine.
— Nu-i o idee rea.
Perrin ştia locul unde îşi ţinea Seguilo rezerva personală de băutură.
— Stai jos, aici. Mă duc eu să-ţi aduc.
— O.K. Nu mă mişc.
Perrin se repezi în far şi urcă în fugă, două câte două, treptele până la magazia de provizii. Seguilo putea sau nu să-l aştepte; un nu ştiu ce în atitudinea lui, în modul hipnotic în care privea marea, îl făcea să se teamă că nu îl va mai găsi acolo unde îl lăsase. Perrin înşfăcă o sticlă şi un pahar, şi coborî din nou scările în goană, sărind treptele. Deşi era deja convins că Seguilo dispăruse iarăşi.
Da, se volatilizase. Nu era nici pe trepte, nici în vreo altă parte pe micul perete bolovănos bătut de valuri, cunoscut sub numele de stâncă Isel. Pe scară n-ar fi putut urca, pentru că, oricum, s-ar fi întâlnit cu el. Să se fi strecurat din nou în sala maşinilor, sub generator?
Perrin deschise uşa, aprinse lumina, se aplecă şi privi sub postamentul utilajului. Nimeni.
Un strat gros de praf, unsuros şi neatins demonstra clar că nimeni nu era sau nu fusese, acolo. Unde era Seguilo? Perrin reveni în vârful farului, apoi coborî cercetând cu grijă fiecare cotlon, până la poarta de intrare. Nici urmă de Seguilo. Ieşi afară, pe stâncă. Nimeni. Pustiu absolut. Seguilo – nicăieri.
Pur şi simplu se volatilizase. Undele întunecate ale oceanului Maurnilam Var clipoceau stins la baza stâncii.
Deschise gura pentru a striga către valurile sclipind în continua lor mişcare, dar renunţă. Orice chemare ar fi fost deplasată, dacă nu ridicolă. Se întoarse în far şi se aşeză în faţa postului de emisie recepţie.
Cu gesturi destul de nesigure, începu să manevreze butoanele: de aparat se ocupase întotdeauna Seguilo. El îl

construise cu mâna lui, folosindu-se de piesele recuperate din alte două aparate vechi, ieşite din uz.

Ca să-l încerce, Perrin acţionă un comutator. Ecranul se acoperi de purici strălucitori, iar difuzorul începu să hâhâie bâzâit. Perrin se grăbi să facă câteva reglaje. Pe ecran începură să curgă dungi luminoase, fulgerând printre pete stacojii şi azurii ce se succedau cu repeziciune. În cele din urmă, un chip cu contururi unduinde se sintetiză în amalgamul de culori şi fulgere. Perrin îl recunoscu pe un tânăr funcţionar al Biroului Comisiei Maritime din portul Spaţial.

— Sunt Harold Perrin, în post la farul de pe Stânca Isel, se grăbi să-i spună, înghiţindu-şi cuvintele. Trimiteţi imediat nava cu echipa de schimb.

Chipul interlocutorului se ghicea ca printr-un geam aburit. O voce slabă, alterată aproape total de zgomotul paraziţilor, îi răspunse din depărtări:

— Rog reglaţi-vă emisia… Nu vă înţeleg…

Perrin ridică vocea:

— Acum mă auziţi?!

Pe ecran, imaginea tremură şi dispăru de tot.

— Aici farul Isel! zbieră Perrin. Trimiteţi o navă de salvare! Mă auziţi? S-a produs un accident!

— …nu vă mai recepţionăm. Rugăm redactaţi un raport şi trimiteţi-l la… vocea imaterială fu înecată de o cascadă de pârâituri electronice.

Bombănind o serie de înjurături înciudate, învârti butoanele, acţionă comutatoarele. Ca încheiere îi trase un pumn aparatului. Ecranul emise un fulger portocaliu şi se stinse de tot.

Perrin, agitat, îşi mai pierdu o vreme hărţuind aparatul, fără a obţine vreun rezultat. Nici imagine, nici sunet. Se ridică descurajat. Pe fereastră văzu cum cele cinci luni se grăbeau spre vest. „Când răsar împreună cele cinci luni, este bine să nu te încrezi în nimic” – aşa îi spusese Seguilo. Or, acesta din urmă dispăruse o dată, ca apoi să reapară; poate c-o să se reîntoarcă din nou. Perrin schiţă o strâmbătură şi se cutremură de un frison. Acum ar fi preferat să nu-l mai revadă vreodată pe Seguilo. Alergă la poarta de intrare, o încuie şi o blocă cu un drug. Cu atât mai rău pentru Seguilo, dacă îi venea din nou cheful să revină…

Perrin se rezemă de tăblia metalică a porţii şi ascultă câteva clipe. Apoi se duse în sala maşinilor şi se uită sub generator. Nimeni. Încuie uşa şi urcă scările.

Inspectă, fără rezultat, magazia de alimente, de scule şi de materiale, toaleta, dormitoarele. Nu era nimeni nici în turela instalaţiei optice, nici pe acoperiş.

În tot farul nu era nimeni, în afară de el, Perrin.

Se întoarse în mica chicinetă, care ţinea loc de bucătărie, şi-şi făcu o cafea. Rămase aşa, aşezat, vreo jumătate de oră ascultând dulcele suspin al valurilor dezmierdând poalele stâncii, apoi se îndreptă spre cuşeta sa.

Trecând pe lângă cabina lui Seguilo, aruncă o privire înăuntru. Era tot pustie.

Când se trezi a doua zi dimineaţă, îşi simţi gura uscată, muşchii înţepeniţi ca nişte legături de răchită. Ochii îl usturau de cât privise fix plafonul. Îşi stropi faţa cu apă rece şi, ducându-se la fereastră, scrută orizontul. O perdea de nori negricioşi, scămoşaţi, era suspendată în cer şi suprafaţa apei, undeva spre est, iar Magda – soarele albastru-verzui – sclipea din spatele acestora ca o veche monedă coclită. Pe apele de abia unduite de o hulă uleioasă se vedeau, ici-colo, caiere iridiscente de luminozitate turcoaz, formându-se, întrepătrunzându-se, apoi topindu-se…

În depărtare, la limita orizontului, spre sud, Perrin remarcă două linii fine negre: şlepurile care urmau ruta comercială, având destinaţie Portul Spaţial. După numai câteva clipe, acestea dispărură într-un banc de ceaţă.

Perrin acţionă comutatorul principal; deasupra lui, sistemul optic îşi încetini treptat rotirea şi, în cele din urmă, se opri stingându-se.

Coborî treptele, descuie poarta cu degete neîndemânatice şi o deschise larg. Vântul îi mângâia obrajii, încărcat de mireasma oceanului Maurnilam Var. Refluxul era la apogeu şi Stânca Isel se înălţa din nou ca o şa. Cu băgare de seamă, se apropie de mal. Soarele Magda, bleu-verzui, ieşise din nori şi razele lui pătrundeau în adâncurile mării. Se aplecă cu multă precauţie peste marginea platoului şi privi în jos, dincolo de umbre, de colţii stâncoşi şi de firidele falezei, în profunzimea agitată a valurilor marine... Lui Perrin i se păru că întrevede un soi de mişcare. Se aplecă şi mai mult scrutând penumbrele acvatice.

Piciorul îi alunecă şi fu cât pe-aci să cadă.

Se întoarse la far şi-şi petrecu următoarele trei ore încercând cu disperare să repună în funcţiune aparatul de emisie-recepţie. Renunţă într-un sfârşit, ajungând la concluzia că, probabil, vreun component esenţial se dusese dracului.

Desfăcu o conservă-dejun, îşi trase un scaun lângă fereastră şi rămase cu ochii aţintiţi la imensitatea oceanului. Mai avea de aşteptat unsprezece săptămâni până la sosirea navei care va aduce echipa de schimb. Stânca Isel părea deja pustie, chiar şi atunci când Seguilo era încă acolo.

Magda apunea către vest. O acumulare norocoasă de culoarea pucioasei deriva în întâmpinarea sa. Asfinţitul soarelui dură câteva minute de o frumuseţe melancolică: zarea de o transparenţă de jad stins era striată de dungi de un vioriu incredibil de trist. Perrin puse în funcţiune lămpile optice, ale căror fascicule roşii şi albe îşi începură rotirea nocturnă, şi reveni în faţa ferestrei.

Valurile înspumate ale fluxului porniseră la asaltul pintenului stâncos. Una dintre luni apăru la orizont, înspre vest: Istra, Bistra, Liad, Miad sau Poidel? Unul dintre localnici ar fi recunoscut-o de la prima aruncătură de ochi. Unul după altul, răsăriră şi ceilalţi patru aştri nocturni, pe cer strălucind tern cinci sfere de culoarea rece alb-albăstruie a gheţii.

„Nu-i bine să te încrezi...” Ce-o fi vrut să spună Seguilo cu asta? Perrin încercă să-şi reamintească ce-i mai povestise acesta. „Se întâmplă uneori, foarte rar, ce-i drept, ca toate cele cinci luni să răsară cu toatele. Atunci când se produce un asemenea eveniment, au loc mareele colosale”. Se oprise ezitând câteva clipe şi adăugase privind către stânci: „Când toate cele cinci luni răsar împreună, e bine să nu te încrezi în nimic”.

Perrin îl privise mirat. Seguilo era un veteran care cunoştea o mulţime de poveşti şi legende, pe care le istorisea uneori. Nu ştiuse niciodată la ce trebuie să se aştepte din partea lui; ba mai avea şi o trăsătură de caracter indisponibilă oricărui paznic de far – nu vorbea neîntrebat. Ce-l interesa cu adevărat era numai postul de emisie-recepţie. Or, în mâinile nepricepute ale lui Perrin, praful se alesese de aparat. După părerea lui, farul ar fi trebuit să fie dotat cu unul dintre aparatele acelea noi, cu sursă de energie integrată, reglaj automat şi ecran organic, moale şi

elastic, ca un ochi gigantic…

O burniţă întunecă deodată jumătate de cer; cele cinci luni părură că se cufundă în norul de ploaie. Sub impulsul fluxului, marea urcă mult deasupra stâncilor şi aproape că înghiţi o formă cenuşie, care-i atrase atenţia lui Perrin.

Ce putea să fie?

Era cam de dimensiunea postului de emisie-recepţie, ba chiar avea şi aceeaşi formă.

Desigur, era imposibil să fie un asemenea aparat; şi totuşi ce noroc ar fi dacă…

Clipi de mai multe ori şi-şi frecă ochii obosiţi.

Dar nu, nu putea să se înşele, era chiar un ecran de culoare lăptoasă, iar punctele acelea negre nu puteau fi decât butoanele de reglaj!

Sări în picioare şi coborî scările în goană, deschise poarta şi traversă alergând întinderea bolnăvicioasă…

Era pur şi simplu absurd. De unde apăruse acest emiţător, tocmai în momentul în care avea mai mare nevoie de el, aşa, ca răspuns la cererea lui? Bineînţeles, putea fi vorba despre emiţătorul vreunui cargo, căzut peste bord…

Şi, fără îndoială, aşa era. Aparatul era fixat pe o plută de lemne monasco şi, după toate evidenţele, fusese adus pe stâncă de fluxul oceanului.

Perrin, încă incapabil să creadă în norocul care dăduse peste el, îngenunche lângă cutia cenuşie. Aparatul era vădit nou-nouţ, întrerupătorul central purtând încă sigiliile roşii intacte.

Era mult prea greu pentru a putea fi transportat. Rupse sigiliile şi puse emiţătorul în funcţiune: iată, în sfârşit, un aparat pe care ştia să-l folosească. Ecranul se ilumină treptat.

Perrin îl reglă pe lungimea de undă a Comisiei. Pe ecran apăru imaginea unui interior de birou, iar cel care îl privea nu era vreun funcţionar subaltern, ci chiar prefectul maritim, Raymond Flint în persoană. Toate mergeau ca pe roate.

— Domnule Prefect – strigă Perrin. De la farul de pe stânca Isel, Harold Perrin vă deranjează.

— Da, răspunse prefectul maritim. Ce mai faci, Perrin? Ce s-a întâmplat?

— Colegul meu, Andy Seguilo, a dispărut… S-a volatilizat. Am rămas singur.

Prefectul maritim păru consternat:

— Volatilizat? Cum aşa? A căzut în ocean?
— Nu ştiu. Pur şi simplu a dispărut… Ieri noapte.
— Ar fi trebuit să mă informezi mai devreme, i-o reproşă el. Aş fi trimis imediat un elicopter să-l caute.
— Am încercat să iau legătura cu dumneavoastră, dar n-am reuşit să pun în funcţiune aparatul din dotare. I s-au ars nişte componente… Credeam c-am să rămân aici izolat de lume…
Prefectul îşi înălţă uşor sprâncenele, nedumerit:
— Şi cum de-mi vorbeşti acum?
— Păi… folosesc un aparat… ăăă… nou – se bâlbâi Perrin – a eşuat aici, pe ţărm… l-au adus valurile… cred că a căzut de pe vreo navă.
Flint aprobă cu o clătinare a capului:
— Marinarii ăştia sunt pur şi simplu inconştienţi… Nici că le pasă cât costă echipamentele. Ei, atunci, ţine-te bine. Îţi voi trimite mâine dimineaţă un avion cu echipa de schimb. Dumneata o să fi transferat într-un post de pe Coasta cu Flori. Îţi convine un asemenea post?
— Splendid, domnule Prefect Maritim. Nici nu-mi vine să cred, e mult prea frumos… Stânca Isel începuse să mă calce pe nervi.
— Când cele cinci luni răsar împreună, nu-i bine să crezi ceva, declară prefectul maritim pe un ton sinistru.
Ecranul reveni întunecat.
Perrin ridică încet mâna şi debranşă contactul. O picătură de ploaie i se scurse pe frunte. Privi cerul. Norii de ploaie erau aproape deasupra lui. Încercă să târâie aparatul, deşi îi era clar că era mult prea greu pentru a reuşi. Îşi aduse aminte că în magazie avea o prelată cu care ar fi putut proteja de ploaie aparatul până dimineaţă. Atunci l-ar putea aduce în far, cu ajutorul echipei de schimb.
Alergă în far, găsi prelata şi ieşi din nou afară. Unde lăsase aparatul? A… acolo. Sub razele de ploaie, îl acoperi cu prelata, înnodă şnururile şi se întoarse grăbit în far. Blocă poarta şi fluierând vesel, deschise o nouă conservă-prânz pentru o singură persoană.
Ploaia în valuri biciuia ferestrele. Fasciculele gemene de lumină roşie şi albă se învârteau nebuneşte în furtună.
Perrin se întinse în cuşetă şi, încălzindu-se treptat, alunecă într-o stare de semi-somnolenţă… Dispariţia lui Seguilo era o tragedie îngrozitoare care-l va marca multă vreme. Dar acum

toate luaseră sfârşit, punct şi gata, de la capăt. Trecutul trebuia să fie lăsat în urmă, iar gândul să-i fie la viitor. Coasta cu Flori…

Dimineaţa, cerul se limpezise, era senin. Oceanul era calm, ca o oglindă cât vedeai cu ochii. Stânca Isel, golaşă, era scăldată în lumina soarelui. Perrin privi pe fereastră şi văzu o grămadă de textile mototolite, prelata şi şnururile. Emiţătorul şi pluta de lemn monasco dispăruseră.

Perrin se aşeză pe pragul porţii. Soarele deja urcase pe cer. De nenumărate ori ţâşnise în picioare, părându-i-se că aude un zgomot de motor. Dar niciun avion nu apăruse pe cerul dezolant de pustiu.

Soarele atinsese zenitul şi îşi începuse coborârea spre asfinţit. Un şlep alunecă agale, la vreo milă de insuliţă. Perrin alergă până la faleză răcnind şi agitându-şi braţele ridicate.

Marinarii întinşi pe punte, nişte bărbaţi uscăţivi şi roşcaţi, îl priviră cu curiozitate, fără a schiţa nici cea mai mică mişcare. Şlepul dispăru către est.

Perrin reveni şi se nărui din nou pe prag, luându-şi capul în mâini. Frisoane de febră îi zgâlţâiau întregul trup. Îi era limpede că nu va exista niciun avion de salvare. Era condamnat să rămână pe Stânca Isel, unsprezece săptămâni bătute pe muchie.

Părăsit de puteri, urcă până la cămara cu alimente. Nu risca să rămână fără hrană şi deci foamea nu constituia un pericol. Dar putea suporta oare singurătatea, nesiguranţa? Seguilo dispăruse, reapăruse şi, după aceea dispăruse din nou… Aparatul de emisie-recepţie inexistent… Cui i se datorau aceste păcăleli sinistre? Aveau oare vreo legătură cu răsăritul celor cinci luni?

Găsi un almanah şi-l deschise pe masă. Fiecare pagină era ornată în partea superioară de cele cinci cercuri albe pe fond negru, simbolizând cele cinci luni. Acum o săptămână, erau înşirate în dezordine. Cu patru zile mai înainte, Liad – cea mai leneşă, şi Poidel – cea mai rapidă, erau separate de un interval de 30 de grade, Isel, Bista şi Miad ocupând poziţia centrală. După două nopţi, circumferinţele aproape că se atingeau. Noaptea următoare, erau şi mai apropiate unele de altele. Noaptea asta, Poidel o masca uşor pe Ista, iar mâine Liad va fi ascuns de Bista…

Dar ce legătură putea fi între cele cinci luni şi dispariţia lui

Seguilo?…

Perrin mâncă abătut. Magda se cufundă în oceanul Maurnilam Var şi o ceaţă surie învălui Stânca Isel, în zgomotul valurilor ce asaltau bolovanii ţărmului. Aprinse farul şi blocă poarta. Nu-şi va mai face speranţe, nu-şi va mai dori nimic – nu va mai crede în nimic.

Peste unsprezece săptămâni, o navă de schimb o să-l readucă în Portul Spaţial; până atunci, nu-i rămânea decât să se adapteze, de bine, de rău, la situaţia existentă.

Prin fereastră asistă, în părelnica luminozitate albăstruie, la răsăritul lui Poidel, Istra, Bista, Liad şi Miad. Mareea urcă odată cu lunile. Oceanul era liniştit şi fiecare astru îşi proiecta propria reflexie în oglinda apelor.

Perrin îşi ridică ochii şi privi firmamentul. O privelişte magnifică în dezolarea ei. Chiar şi în tovărăşia lui Seguilo, se simţise singur uneori, însă niciodată ca acuma. Unsprezece săptămâni de izolare totală… Ah, dacă şi-ar găsi un partener… Gândurile lui Perrin o luară razna.

Deodată, în lumina diafană a clarului celor cinci luni văzu apropiindu-se o siluetă zveltă. Purta un şort de culoare arămie şi o bluză albă cu mâneci scurte.

Perrin o privea înlemnit, incapabil de orice reacţie. Silueta urcă treptele care duceau la poartă şi ciocăni. Sunetele răsunau înfundate în casa scării.

— Alo, e cineva aici?

Era vocea cristalină a unei tinere femei.

Perrin deschise fereastra şi strigă răguşit:

— Pleacă de-aici!

Ea făcu câţiva paşi înapoi, săltă capul şi în clarobscurul lunar îi putu desluşi trăsăturile chipului. Lui Perrin îi pieri glasul, iar inima începu să-i bată nebuneşte.

— Să plec? întrebă ea cu o voce nespus de tristă. N-am unde să plec.

— Cine eşti tu?

Propria lui voce îi suna în urechi straniu: disperată şi, în acelaşi timp, plină de speranţă. În fond poate că ea exista cu adevărat, deşi ar fi fost prea frumos ca să fie aşa… Poate venise în Portul Spaţial pe calea aerului…

— Cum ai ajuns până aici?

Ea arătă spre ocean.

— Avionul s-a prăbuşit la vreo trei mile de aici. Eu am venit cu barca pneumatică de salvare.

Perrin privi către malul apei şi i se păru că distinge vag conturul unei bărci pneumatice.

— Mă laşi să intru? scânci fata.

Perrin coborî scara clătinându-se. Se opri în dreptul porţii, cu mâna pe zăvor. Sângele îi zvâcnea în timpanele urechilor.

O bătaie energică făcu să vibreze tăblia porţii.

— Îngheţ afară!

Perrin deblocă zăvorul. Fata se găsea în faţa sa, zâmbind şăgalnic:

— Eşti un paznic de far foarte vigilent, sau poate… misogin?

Perrin îi privi bănuitor chipul, ochii, expresia buzelor.

— Tu eşti… în realitate?

Ea izbucni în râs, nepărând deloc ofensată:

— Bineînţeles că sunt reală, răspunse ea întinzând mâna: Hai, atinge-mă.

Perrin continua să o fixeze cu privirea: mireasma florilor nocturne, mângâierea mătăsoasă, sângele fierbinte dogoritor.

— Hai, atinge-mă, repetă ea cu o voce dulce, insinuantă.

Perrin se dădu cu stângăcie la o parte şi ea intră în clădire.

— Poţi lua legătura cu uscatul?

— Nu… Emiţătorul meu este defect.

Ea îl privi o clipă în ochi:

— Când îţi vine schimbul?

— Peste unsprezece săptămâni.

Perrin mai făcu un pas înapoi.

— De unde ştiai că sunt singur?

Ea apăru oarecum surprinsă:

— Nu ştiam… Paznicii de far nu sunt întotdeauna singuri?

— Nu.

Fata avansă un pas către el:

— Nu pari deloc bucuros că mă vezi. Te-ai… călugărit cumva?

— Nu, răspunse el, simţind un nod în gât. Nici vorbă… Dar nu mă pot convinge că eşti aici cu adevărat. E o minune. Şi, tocmai de aceea greu de crezut. Eu chiar simţeam nevoia de a avea tovărăşie… Pe cineva ca tine. Chiar aşa.

— Şi iată-mă.

Perrin se simţi agitat şi stânjenit.

— Cum te cheamă?

Încă înainte ca ea să deschidă gura, el îi ştia răspunsul:
— Sue, Sue şi mai cum? insistă el, încercând să-şi golească mintea, să nu se gândească la nimic.
— Sue…şi atât. Nu-i suficient?
Perrin simţi cum muşchii feţei i se contractă:
— De unde vii?
Ea privea vag, undeva peste umărul lui. Perrin încercă să-şi golească mintea, dar cuvântul fu rostit totuşi.
— Din iad.
El simţea că se sufocă:
— Şi cum e acolo?
— E frig… şi întuneric.
Perrin se dădu precipitat înapoi, aproape împiedicându-se:
— Pleacă! Pleacă de-aici!
Privirea i se înceţoşă, chipul fetei părând că se dizolvă într-o perdea de lacrimi.
— Şi unde să mă duc?
— Acolo de unde ai venit.
— Dar nu înţelegi – zise ea cu tristeţe – că nu există nimic în afară de Maurnilam Var? Şi acolo sus…
Ea se întrerupse brusc, făcu un pas rapid înainte şi-l privi drept în ochi:
— Ţi-e frică de mine?
Perrin îşi feri capul, întorcându-l:
— Tu nu exişti în realitate. Tu eşti ceva care ia forma gândurilor mele. Poate chiar tu l-ai ucis pe Seguilo… Nu-mi dau seama ce eşti, dar ştiu că nu eşti reală.
— Nu-s reală? Oh, ba da! Eu sunt reală. N-ai decât să mă atingi. Uite, pune mâna pe braţul meu.
Perrin continua să se dea înapoi, în timp ce ea continua cu un ton pătimaş:
— Ia un cuţit şi răneşte-mă, dacă vrei… O să vezi sânge… şi, dacă vei merge şi mai adânc, vei întâlni osul.
— Şi ce s-ar întâmpla dacă ţi l-aş împlânta în inimă?
Ea nu-i răspunse nimic, privindu-l cu ochii trişti.
— De ce-ai veni? strigă disperat Perrin.
Ea îşi întoarse privirea către întinderea oceanului.
— Magia… şi întunericul…
Cuvintele deveneau un murmur confuz.
Perrin îşi dădu brusc seama că aceleaşi cuvinte se

conturaseră în propria lui gândire. Oare ea nu făcuse decât să repete cu voce tare tot ce gândise el?

— Apoi, mă simt atrasă, dusă… continuă ea visătoare. Plutesc… simt nevoia de aer… o dorinţă irezistibilă… lunile mă ridică, mă împing în sus… iar eu fac tot ce pot ca să mă pot bucura de tot acest aer…

— Exprimă-ţi propriile gânduri – îi ordonă tăios Perrin. Ştiu că nu exişti. Unde e Seguilo?

— Seguilo?

Ea ridică mâna şi-şi trecu degetele prin păr, într-un gest calin, plin de feminitate. Pe chipul ei plutea un zâmbet dulce, de fetişcană somnoroasă. Reală sau nu, lui Perrin sângele îi zvâcnea în urechi. Reală sau nu…

— Nu sunt un vis, zise ea. Eu exist….

Se apropie încet de el. Ea îi citea gândurile, chipul ei reflecta o cochetărie şăgalnică, plină de înţelesuri.

— Nu, nu! protestă gâtuit Perrin: Pleacă! Pleacă de aici!

Ea se opri şi-l privi cu nişte ochi lipsiţi de orice expresie:

— Bine. Am să plec…

— Acum! O dată pentru totdeauna!

— …dar poate că, în curând, chiar tu mă vei rechema înapoi…

Ea ieşi fără să se grăbească pe poartă. Perrin alergă la fereastră şi privi cum silueta ei zveltă se estompa în livida lumină lunară. Ajunsă la mal, ea se opri părând că ezită. În acea clipă Perrin se simţi cuprins de o părere de rău irezistibilă, ca o suferinţă fizică intolerabilă. De ce o gonise? Reală sau nu, ea era chiar ceea ce dorea el să fie; era identică cu realitatea…

Deschise fereastra şi vru să strige:

— Întoarce-te… orice ar fi…, dar se stăpâni.

Când se uită din nou într-acolo, ea dispăruse…

De ce plecase? Perrin rămase gânditor, cu ochii aţintiţi la întinderea nemărginită a oceanului în care se răsfrângea lumina celor cinci luni. O dorise arzător cu întreaga fiinţă, dar acum îşi dădea seama că totul fusese numai o himeră.

Crezuse într-o creatură care-şi spunea Seguilo; crezuse în existenţa unui emiţător – ambele cazuri fiind răspunsuri la propriile aşteptări. Tot aşa fusese şi cu fata, numai că pe aceasta el o respinsese… Şi bine făcuse, îşi încheie el cu regret raţionamentul. Nici n-ar fi vrut să ştie în ce s-ar fi metamorfozat, când îi întorsese spatele.

Zorile fură din nou umbrite de o perdea de nori. Magda, soarele albastru-verzui, abia dacă se ghicea pe cerul furtunos, părând o portocală mucegăită. În schimb, marea era liniştită ca uleiul...

La vest se întrevedea o siluetă: nava personală a unui şef Panapa, ce se profila la orizont ca un păianjen de apă.

Perrin urcă în fugă treptele până la ultimul etaj al farului, direcţionă blocul optic în direcţia ambarcaţiei şi lansă o suită neregulată de semnale luminoase.

Nava îşi schimbă direcţia şi începu să se apropie; vâslele articulate lopătau apa în cadenţă. Un banc zdrenţuit de ceaţă deriva la nivelul apei. Contururile ambarcaţiei deveniră nesigure, apoi fură înghiţite de ceaţă.

Perrin se întoarse la vechiul emiţător al lui Seguilo şi se aşeză în genunchi în faţa lui. Cu o mişcare bruscă, extrase şasiul din carcasa aparatului şi începu să demonteze circuitele. Pe măsură ce înainta, nu găsea decât metal ruginit, fire topite, izolatori ceramici fisuraţi. Mătură resturile într-un colţ al cabinei şi se întoarse la fereastră.

Soarele urcase la zenit, iar cerul căpătase culoarea aguridei. Oceanul se ridica şi se cobora leneş în dune lichide gigantice. Era perioada refluxului. Stânca se înălţa mult deasupra valurilor şi roca neagră, în goliciunea ei căpăta un aspect straniu. Oceanul pâlpâind, urca, cobora, aspirând cu zgomot ciudat bancurile de alge şi iarbă de mare.

Perrin coborî scara. În trecere, îşi văzu chipul în oglinda sălii de baie, obrazul tras, palid, ochii exorbitaţi, privirea fixă, fără viaţă. Fără să se oprească, îşi continuă drumul şi ieşi în lumina soarelui.

Cu multă prudenţă, înaintă până la marginea falezei şi privi în jos, fascinat. Ondulaţiile valurilor gigantice îi cauzau halucinaţiile vizuale; i se părea că vede numai umbre şi lumini deplasându-se într-o sarabandă haotică.

Păşind şovăitor, înaintă de-a lungul malului o vreme. Soarele începu să coboare spre est. Perrin se întoarse pe creasta stâncii.

Ajuns la far, se aşeză pe treptele din faţa porţii. În acea seară nu o va mai deschide. Pentru nimic în lume. Puteau să-l roage, să-l implore chiar şi cele mai seducătoare năluci.

Gândurile i se îndreptară către fostul său coechipier Seguilo.

Ce-o fi văzut Seguilo? Oare ce făptură o fi imaginat acesta,

făpturii care să aibă puterea sau cruzimea să-l facă să dispară? … Deoarece i se părea evident că fiecare om este victima propriilor fantasme. Şi Stânca Isel nu era un loc recomandabil pentru un tip cu imaginaţie, atunci când răsar împreună cele cinci luni.

În această seară va baricada poarta, se va culca şi va dormi, la adăpostul plăcii de oţel sudat şi a propriei stări de inconştientă.

Soarele dispăru la orizont în spatele unei aglomerări de nori grei. Nordul, estul şi sudul străluceau în tente de un purpuriu crud, în timp ce vestul se îneca într-un verde profund, un verde ca frunza teiului, ce se topea în nuanţe de un brun tot mai întunecat.

Perrin intră în far, încuie poarta şi puse în funcţiune proiectoarele albe şi roşii. Deschise o conservă-dejun şi o mâncă fără chef. Afară, noaptea părea de smoală. Sub impulsul fluxului, valurile gemeau asaltând malul bolnăvicios. Se cuibări mai bine în aşternut. N-avea de ce să se teamă. În interiorul farului era în deplină siguranţă. Nimeni n-ar fi putut forţa închizătoarea porţii. Pentru asta i-ar fi trebuit forţa unui mastodont, ghearele unui zgripţor de stâncă, ferocitatea unui rechin de uscat din Maldena…

Deodată, se ridică într-un cot… De afară se auzise ceva? Cu un nod în gât, hazardă o privire afară. I se păru că desluşeşte o formă gigantică, nelămurită. Pe când o observa, arătarea înainta greoi spre far – exact aşa cum îşi închipuise.

— Nu, nu! gemu el. Se lăsă pe spate şi-şi trase cuvertura peste cap. Nu-s decât închipuirile mele, aşa ceva nu există… Pleacă de-aici!

Ciuli urechea. Creatura ajunsese probabil în faţa porţii. Îşi va întinde laba ei vânjoasă, cu ghearele ascuţite ca nişte seceri sticlind în lumina clarului lunar.

— Nu, nu! răcni Perrin. În faţa porţii nu-i nimeni….

Ridică capul şi ascultă.

Zgomot de fierăstraie, de zgârieturi în metalul porţii. O bufnitură surdă, ca şi când o oaste enormă ar fi pus la încercare soliditatea zăvorului.

— Pleacă! urlă Perrin. Nu exişti!

Poarta scârţâi din greu, balamalele erau supuse unei presiuni formidabile.

Perrin se afla acum în capul scării, respirând gâfâit cu gura larg deschisă. Poarta urma să se prăbuşească dintr-o clipă în alta. Şi el ştia ce va vedea: o enormă formă întunecată, solidă ca un trunchi de arbore, cu ochii arzători ca tăciunii. Percepea noi zgomote şi pârâituri.

Zăvorul superior cedă primul şi poarta căpătă un joc mai mare. Un braţ negru, titanic prin dimensiunile sale, se strecură printre uşă şi tocul încastrat în zidărie. Sclipirea ghearelor fu vizibilă în timp ce degetele se încleştau pe ultimul zăvor.

Privi disperat în jurul său în căutarea unei arme… Doar o cheie franceză şi un cuţit de masă.

Cel din urmă zăvor fu smuls şi poarta zbură în lături.

Perrin încremeni, cu privirea fixă. Mintea îi refuza să funcţioneze.

Deodată, într-un reflex întârziat de autoapărare, un gând se contură în confuzia mintală care îl paraliza.

Era… da, era singura lui salvare.

Alergă până în camera sa. În urma sa, uşa zdrăngăni izbită de pereţi şi paşi grei răsunară în casa scărilor.

Privi în jurul său. Pantoful.

Bum! Bum! Zgomotul urca, făcând să vibreze întreaga structură a farului.

Imaginaţia lui Perrin extrapola oroarea; ştia deja ce va auzi. Şi chiar asta auzi: o voce hârâită, cavernoasă, şi totuşi atât de asemănătoare unei alteia, suave şi dulci:

— Ţi-am spus c-am să mă întorc.

Bum! Bum! – o treaptă, şi încă o treaptă.

Perrin apucă pantoful de vârf şi, cu forţa disperării, îşi lovi tâmpla.

Când îşi recăpătă cunoştinţa, se împletici până la perete şi rămase câteva clipe rezemat de el. Apoi, cu dificultate, clătindu-se încă ameţit, ajunse înapoi în camera sa şi se trânti pe pat.

Afară era tot noapte.

Gemând, Perrin contemplă cerul prin fereastră. La vest, cele cinci luni coborâseră foarte aproape de orizont. Poidel era deja prima, în timp ce Liad se situa în urma surorilor sale.

Mâine seară, cele cinci luni vor răsări separat.

Mâine seară nu va mai fi maree maximă şi valurile nu vor mai clocoti în jurul stâncii.

Mâine seară, cele cinci luni nu vor mai atrage fantasmele avide din profunzimile obscurităţilor lichide.

Mai avea unsprezece săptămâni până la venirea schimbului.

Perrin îşi pipăi uşor tâmpla... şi simţi cucuiul de mărime respectabilă.

Dimităr Peev
Experienţa a reuşit

Traducere de Victor Kernbach şi M. Magiari

French auzi cum se închise uşa de la stradă, după care scârţâi şi cea intermediară, de la etaj. Alte câteva secunde şi Teagle trebuia să apară în laborator. Era imposibil să mai ascundă ceva. Înţelegea şi el că scandalul nu putea fi evitat.

În uşă răsări figura măruntă a doctorului Teagle. Faţa lui rotundă ca o minge era palidă şi numai în obraji îi ardeau două pete de un purpuriu clar. Îşi şterse fruntea de sudoare şi-şi trase răsuflarea:

— Groaznic! Încă nu-mi pot veni în fire. Ce ruşine! Colonelul nici n-a mai dat mâna cu mine. Nu ştiu ce va trebui să facem ca să-l convingem să mai vină o dată.

— Era mai bine dacă nu venea de loc! murmură French printre dinţi.

— Şi de-ai şti ce gălăgie a stârnit Chadburn, aghiotantul lui! Cică l-am făcut de râs. Se scuza faţă de colonel mai tare ca mine. Or tocmai în el îmi pusesem nădejdea. Numai ăsta, biologul, cum îi spune? Macfaden sau Macdafen… la plecare m-a bătut pe umăr. Zicea că din bunăvoinţă, deşi sunt sigur că nu mai putea de bucurie pentru insuccesul nostru, „Nu disperaţi, colega, cutezaţi mai departe!” în schimb, ochii lui vicleni străluceau de după ochelari ca şi cum ar fi avut în faţă un milion de dolari.

Teagle tăcu brusc, se uită fix la colegul său şi, după ce se mai gândi, întrebă:

— Dar tu cum îţi explici tot ce s-a întâmplat? Nu, n-am să ies de aici până n-am să pricep cauza insuccesului nostru.

— Ce mai e de priceput? Totul e simplu, cât se poate de simplu.

— Cum aşa!? exclamă Teagle mirat. Până azi toate experienţele au reuşit. Doar acum o săptămână, în aceleaşi condiţii, celălalt cimpanzeu a murit în patru minute şi jumătate. Azi însă blestemata asta de Coca, nici în zece minute… De altfel, unde-i acum?

— Au dus-o în cuşcă. De ce să mai stea în cameră!

— Şi pe tine toate astea nu te miră?

— Nu văd nicio minune aici. Nimeni n-a izbutit până acum să omoare o maimuţă cu aer steril, îi răspunse French cu o voce egală, indiferentă.

— Steril!? tresări Teagle. Steril ai spus? De ce steril?

— Thimoty, nu te face mai prost decât eşti. Am spus steril, fiindcă era purificat de viruşi în mod ideal. Chiar eu l-am pompat în cameră.

— Tu? Imposibil! Teagle numai că nu plânse. De ce?

— Uite aşa… Mi s-a făcut milă de Coca… Am sacrificat până acum trei maimuţe, iar de asta mi-a părut rău. Mi s-a făcut milă să sacrific cimpanzeul pentru un tip ca acest colonel.

— Norman, rogu-te, nu glumi! Am şi eu nervii mei! Ştii prea bine că experienţa asta avea pentru noi o însemnătate hotărâtoare. Şi-apoi, sunt dator până acum şase mii de dolari. Ia te uită! I s-a făcut milă… Dacă cimpanzeul ăsta blestemat ar fi dat ortul popii astăzi, aşa cum am promis, colonelul ar fi făcut tot posibilul… Ştii prea bine.

— Da, adică să aducă un om pentru experienţă, nu asta vrei să spui? glasul lui French deveni sec şi tremură uşor.

— Ei şi… Un condamnat… În definitiv… Colonelul se interesa de oameni, nu de cimpanzei… Dă-mi, te rog, procesele-verbale ale experienţelor. Vreau să le am la îndemână. Am să verific din nou toată experienţa.

Teagle se uită mirat în jur. French tăcea. Stând în picioare lângă fereastra cea mare, privea concentrat în depărtare.

— M-ai auzit sau nu? De ce nu răspunzi? Dă-mi procesele-verbale.

— Thimoty, vino încoace! Trebuie să stăm de vorbă… French se întoarse; faţa îi era neobişnuit de palidă şi de severă.

— Spune! Te ascult.

— Am ars procesele-verbale, însemnările zilnice, tehnologia, tot, tot…

Teagle îl privea fix, cu ochii nedumeriţi.

— Se pare că nu mă crezi. E drept că azi am pompat aer steril în camera de experienţă. Nu voiam ca experienţa să izbutească, fiindcă am înţeles unde ne poate duce asemenea experienţă. Chiar tu ai spus puţin mai înainte că acest colonel a făcut o aluzie…

— Norman, ce te-a apucat? Pe tine nu te interesa dacă virusul are să acţioneze şi asupra oamenilor? izbucni Teagle.

— Da, mă interesa, dar asta nu înseamnă că sunt dispus să ucid un om. N-am nicio îndoială că, dacă cimpanzeul ar fi murit, chiar mâine ar fi apărut şi omul.

— Iar după el şi dolarii, dolarii…

— Să-ţi fie ruşine, Teagle! strigă French, mânios.

— Da, pe tine dolarii nu te interesează, pentru că… stai pe ei, sau mai bine zis pentru că îi plătesc eu. Te interesează un oarecare… condamnat la moarte, care va muri şi fără intervenţia noastră. Pe când aşa, prin experienţa noastră, viaţa lui avea cel puţin să servească ştiinţei! spuse gâfâind Teagle.

— Thimoty! Nu mă provoca! Descoperirea noastră n-are şi nici nu poate avea nimic comun cu ţelurile ştiinţei.

— Da, posibil, chiar ai numit-o bombă cu hidrogen biologică. Pe mine însă nu mă interesează cui îi va servi. Pe mine nu mă interesează politica, auzi tu? Mă interesează numai dolarii… Da, dolarii! Iar dacă tu nu eşti în stare să mi-i dai, dă-mi procesele-verbale. Îmi aparţin! Nu uita că eu am plătit totul. Dă-le încoace!

— Încetează cu ţipetele. Ţi-am mai spus că le-am ars.

— Tu… tu… tu mă minţi! Nu cumva vrei să mă laşi muritor de foame? Ai îndrăznit cumva să le… Eşti nebun!

French se întoarse din nou spre fereastră. Îi era silă să vadă faţa roşie de mânie a colegului său, căruia îi tremura până şi barbişonul. În felul acesta au stat câteva minute fără să-şi vorbească.

— Ei bine, Norman, nu-i nimic de făcut. Ce s-a întâmplat, s-a întâmplat. Să mergem. Vii?

Fără să-şi mai aştepte colegul, Teagle porni spre ieşire. În clipa aceea French înţelese semnificaţia schimbării de atitudine, a glasului liniştit, ba chiar mieros, tinzând spre împăcare. Se întoarse repede. Teagle îi simţi mişcarea şi se repezi la uşă, dar se împiedică de cablul transversal şi căzu. Sări repede în picioare, însă French îl ajunse şi-l apucă de palton. Teagle ridică mâna să-l lovească, dar nu-l nimeri. În aceeaşi clipă, pumnul copleşitor al uriaşului French se năpusti în bărbia lui şi biologul se prăbuşi în nesimţire pe podea.

French se lăsă pe scaunul cel mai apropiat şi privi încremenit corpul colegului său. O şuviţă subţire de sânge se scursese din gura lui. Cel puţin cinci minute de aici încolo nu putea să se mişte. French înţelegea că acestea sunt ultimele minute în care el mai putea să gândească, să judece, să ia o hotărâre. Cu toate

acestea însă, o anumită slăbiciune, după încordarea ultimelor ceasuri, părea că pune stăpânire pe raţiunea lui. Închise obosit ochii şi în faţa lui se perindară evenimentele care l-au adus în situaţia de acum.

Totul a început de la publicarea descoperirii lui Wiliams şi Frenkel-Konrad. Ziarele scriau că cei doi au izbutit să creeze, pe cale chimică, un organism viu în retortă. Pe atunci, French, un biochimist începător, n-a dat crezare faptului, totuşi a reuşit să-şi procure un extras din referatul lor. Citindu-l a rămas uluit.

Cei doi savanţi au separat virusul mozaicului tutunului în părţile sale componente: proteină şi acid nucleic; după aceea, au separat macromoleculele proteinei în molecule de albumină mai mici, iar acidul nucleic în mononucleotide deosebite. În felul acesta, se înţelege, virusul a dispărut cu totul, pierzându-şi şi proprietăţile contagioase. Totuşi, din această masă amorfă, după o serie de transformări inverse, Wiliams şi Frenkel-Konrad au izbutit să reconstituie virusul. La început proteina şi acidul nucleic, iar după aceea virusul însuşi – din nou viu şi periculos.

Pe atunci, lucra în laboratorul lui Teagle. Deşi efectua analizele zilnice foarte scrupulos, conştiinţa lui era dominată pe de-a-ntregul de experienţele lui Wiliams şi Frenkel-Konrad. Aceştia au creat un organism viu, capabil să se reproducă, să atace, să provoace boli. Au reconstituit virusul mozaicului tutunului. Şi atunci, îi trecu prin cap ceva cu totul simplu.

Ca toate descoperirile epocale, şi aceasta se întemeia pe o idee foarte obişnuită şi logică care i-a trecut prin minte. French s-a hotărât să repete experienţa, însă la reconstituirea virusului să se abată din drumul indicat de natură. Cu alte cuvinte, s-a hotărât să încerce ca din materia primă a viruşilor existenţi să creeze un nou fel de virus, care să nu fi fost creat de natură până atunci.

Teagle a căzut numaidecât de acord şi au început să lucreze împreună. S-a scurs multă vreme fără să obţină vreun rezultat şi Teagle începuse să-şi piardă entuziasmul, sfătuindu-l *şi* pe el să se lase păgubaş. Pe French însă nu-l tulburau nici insuccesele, nici descurajările. Lucra ziua şi noaptea mai departe. Încercă în fel şi chip de zeci de mii de ori, însă fie că obţinea aceiaşi viruşi cunoscuţi, fie că materialul nu se putea organiza într-o nouă fiinţă vie. Câte n-a încercat! Schimba temperatura, folosea presiunile scăzute sau, dimpotrivă, înalte, mediul acid, neutru

sau alcalin, tot felul de catalizatori. Lucrul a început să înainteze abia atunci când cercetătorul a chemat în ajutor radiaţiile. La sfârşit, sub influenţa unui şir de factori şi, înainte de toate, a unui anumit spectru de radiaţii ionizante, s-a născut în laborator un organism nou, creat pentru prima dată de om – un virus artificial.

Noua fiinţă era mică de tot. Cilii ei albi, care se profilau atât de reliefat la o mărire de optzeci şi cinci de mii de ori în microscopul electronic, erau lungi de la treizeci la patruzeci de milicroni. Când au început să-l studieze însă cu atenţie, au descoperit că are proprietăţi extraordinare şi necunoscute: se bucura de o durată de viaţă lungă în aer; se reproducea cu o iuţeală excepţională. Iar ceea ce îl impresiona pe French îndeosebi era faptul că virusul provoca foarte repede o paralizie a nervilor respiratorii la toate mamiferele şi în cinci până la zece minute intervenea moartea. Atunci, pentru prima dată, au observat acest efect îngrozitor al lui asupra unei perechi de şobolani. French încremeni şi descoperirea, care până atunci îl făcea să fie foarte mândru, a început să-l tulbure şi să-l apese pe suflet. După şobolani veni rândul iepurilor, al pisicilor, al câinilor. Virusul îi atingea pe toţi, pe rând, şi cu cât era superior animalul, cu atât mai repede îl nimicea.

Când în sala de experienţă au aşezat cea dintâi maimuţă, un mic capucin, muri şi ea în numai şase minute. French se îngrozi de puterea satanică şi de posibilităţile îngrozitoare ale descoperirii sale. Se pare că chiar de atunci Teagle îşi şi croise planul, deoarece a doua zi apărură în cuştile laboratorului doi cimpanzei. Iar aceştia erau destul de scumpi. Unul după altul au pierit şi ei. Pentru moartea lor au fost necesare numai patru minute şi jumătate. Dar câte sunt necesare unui om?… Această întrebare de coşmar îl chinuia mereu pe French. Apăru şi al treilea cimpanzeu, împreună cu el, şi cei trei de la secţia războiului bacteriologic.

Acum totul era limpede. Dacă astăzi va muri cimpanzeul, mâine va fi adus un om. Cazul merita o asemenea jertfă. De altfel nu puţini sunt condamnaţii la moarte ale căror acte de deces pot fi formulate cu întârziere. În felul acesta un om era să fie dat pierzării! Foarte probabil, nu în mai mult de patru minute. Dar după aceea?

După aceea, li s-ar fi azvârlit câteva pachete groase de dolari

din care partea leului avea să şi-o însuşească Teagle, iar descoperirea lor urma să treacă în mâinile generalilor” Atunci s-ar fi văzut cu totul neputincios. Dar astăzi… astăzi totul mai era în mâinile lui!…

French îşi aminti cum colonelul îşi freca mâinile când Teagle îi descria imaginile ispititoare, înfrumuseţate de Chadburn: „bomba cu hidrogen… un simplu joc de copii. Mor milioane… două… zece milioane… O sută de milioane… hai să zicem un miliard. Dar câte bombe vor fi necesare pentru asta? Şi după aceea? Ce ne facem noi, supravieţuitorii? Radiaţiile ne vor ucide şi pe noi. Şi de fapt vom mai supravieţui? Ceilalţi au şi ei la rândul lor bombe, nu mai puţine ca noi, aşa că după prima bombă cu siguranţă c-or să ne plătească cu vârf şi îndesat. Pe când dincoace… gândiţi-vă puţin… Dăm drumul, pe tăcute, fără declaraţie de război şi fără să simtă nimeni, ici-colo, câte puţin, din viruşii noştri. După o zi, două, apar epidemii îngrozitoare. Toate ziarele nu scriu decât despre asta. O boală nemaivăzută, de care nu s-a mai auzit până acum. La noi însă nu poate să apară. Întreaga populaţie este imunizată. În afară de negri, bineînţeles. Dar aliaţii? Lor le vom vinde vaccinul, garantat din punctul de vedere al calităţii şi efectului. Adevărat, va fi ceva mai scump… ha-ha… Însă n-ai ce-i face! Dacă doriţi. Epidemia se apropie.”

Procesele-verbale erau distruse. Teagle însă le putea reconstitui din memorie, iar amănuntele uitate le putea afla repetând experienţele. Singur, cine ştie dacă ar fi reuşit să ducă treaba la bun sfârşit, însă cu ajutorul biologilor din laboratoarele colonelului avea să izbutească negreşit. Să-l convingă? Nu, aşa ceva era exclus. S-ar preface că e gata să consimtă, să renunţe, numai şi numai să scape de aici. Apoi, s-ar duce glonţ la blestematul acela de Chadburn. Atunci… totul s-ar sfârşi… Da!… Nu există decât o singură ieşire!…

French se ridică de pe scaun şi dădu o raită pe la uşi. Erau bine închise. Laboratorul era ermetic izolat de celelalte clădiri. După aceea se uită la colegul său: Teagle respira greu şi începu să se mişte. În curând avea să-şi vină în fire. Era şi timpul.

French porni spre sala de experienţe, se opri o clipă, însă porni îndată mai departe, cu paşi hotărâţi. Trase de mâner, deschise larg uşiţa, după aceea răsuci robinetul rezervorului. Aerul din ultimul balon năvăli în cameră cu un şuierat uşor.

Experienţa începea.
Se uită la ceas. Era zece şi optsprezece minute. Acum, aerul saturat de viruşi năvălea în laborator. Au început să-l respire. Instinctiv French îşi reţinu respiraţia, însă după aceea zâmbi schimonosit şi-şi umplu plămânii: „Uite că şi Thimoty, acolo unde zace, respiră adânc!” Era timpul să-l trezească. I se părea necinstit să-l lase să moară fără să ştie. În definitiv, şi pe el îl interesa cum acţionează virusul asupra oamenilor.
După un minut, French făcu legătura cu ionizatorul. Descoperiseră încă de la început că viruşii piereau imediat într-o atmosferă puternic ionizată. Numai după o singură oră toţi viruşii pe care-i eliberase aveau să fie făcuţi inofensivi. Şi odată cu aceştia şi ei amândoi. Umplu un pahar cu apă de la gheaţă şi se apropie de cel căzut. N-a fost însă nevoie să-l stropească.
Teagle deschisese ochii şi-l privea speriat, fără să se mişte.
— Hai, scoală-te! îl îndemnă French.
— O – oh… Ce s-a întâmplat? Teagle trase cu urechea, sări în picioare şi strigă speriat: Norman, de ce funcţionează ionizatorul?
— Am dat drumul ultimilor viruşi în laborator. La ora zece şi optsprezece minute…
Un ţipăt de groază şi disperare scăpă din gura biologului care se făcu cenuşiu de spaimă.
— Tu-u… ucigaşule… (iar după aceea mai încet) Spune… glumeşti?… N-ai făcut tu una ca asta…
— Nu, Thimoty, nu glumesc. Peste puţin ai să te convingi. Peste două minute…
Înnebunit de spaimă, Teagle se repezi spre uşă, însă French îl pândea. Îl prinse repede, îl aduse înapoi şi-l trânti din nou pe podea.
— Cu ce drept… tu… cum ai îndrăznit?… începu Teagle dând semne de sufocare.
— Degeaba, Thimoty. Cum vezi, am dat drumul ionizatorului. El are să purifice atmosfera. Însă nu şi pe noi. Pentru noi e mult prea târziu. Ne mai rămân două minute.
— De ce, de ce-ai făcut asta! îngăimă Teagle printre lacrimi.
— Păi nu trebuia să vedem cum acţionează asupra oamenilor?
— Da… dar cu un criminal…
— Şi noi, eu şi cu tine, vrei să zici că nu pregăteam împreună moartea a milioane, a miliarde de oameni? Dacă scăpăm cu

viaţă, o să scap şi de coşmarul acesta groaznic, iar dacă pierim, vom salva milioane, miliarde de oameni.

— Şi cu asta vom dovedi colonelului… mă sufoc… el va relua ex… alţii vor descoperi… O-o-o…

— Nu ştiu dacă or să reuşească. S-ar putea ca norocul ăsta infernal să ne fi picat numai nouă. Şi apoi şi… în ţara noastră… se vor mai găsi… se vor mai găsi şi alţii… Oameni cinstiţi…

French se prăbuşi lângă Teagle.

Era exact ora zece şi douăzeci şi două de minute.

Experienţa a reuşit!

Cezar Petrescu
Omul care şi-a găsit umbra

Luminile bulevardului îşi dădeau sufletul, asfixiate în ceaţa densă, acăţată în haine, şuroind în zidurile îmbinate, pătrunzând ud până în măduva osului.

Oraşul se topea fantomatic. Clădirile fără contur pluteau ca fregatele năluci în brumele nordului. Trecătorii arătau chipuri nehotărâte şi gelatinoase, asemenea spectrelor astrale din şedinţele spiritiste. Pe urmă nu mai trecu niciunul.

Şi totul fu deodată gol, posomorât şi plictisitor, ca şi cum până la capătul lumii, soarele fusese pentru totdeauna stins şi n-aveau să mai străluce niciodată pe-un cer adânc, eternele stele.

S-ar fi spus că planeta s-a rătăcit într-un ţinut interzis al spaţiilor cu văzduhul înveninat, de unde până mâine nu va scăpa nimeni cu răsuflare vie. Poate pământenii se şi zăvorâseră în cămări cu ferestrele vătuite, îmbulziţi în pivniţi, proteguiţi cu aparate de scafandri, nădăjduind o salvare miraculoasă. Un bec clipi şi muri. Pentru cine mai suna oare alarma, un signal de vardist?

De nicăiri nu mai trăia să răspundă nimeni.

Numai din capătul bulevardului se materializă din tenebre, clătinându-se, un beţiv. Mergea în zvâcnituri oblice, amărât foarte, bombănind către un tovarăş imaginar, pierdut cine ştie unde, pe drum, în ceaţă:

— N-are decât!… Nici nu-mi pasă. Îţi spun pe onoarea mea: nici nu-mi pasă!… Eu sunt stăpân…

Interlocutorul invizibil se arăta desigur de un demoralizant scepticism, căci beţivul se propti în stâlpul unui bec, şi, icnind, reteză noaptea mucedă cu mâna, mustrând scepticismul tovarăşului absent:

— Îmi pare rău. Pe onoarea mea! Eu sunt stăpân… Dacă-i place. Dacă nu, adio şi n-am cuvinte, puică!… Este? De bună seamă că este!

Beţivul hohoti răguşit dar triumfător, zguduindu-se din creştet până în tălpi, ceea ce-i primejdui echilibrul şi-i dădu de lucru până să-l regăsească. Când fu din nou aproximativ fixat pe scoarţa planetei, întrebă încă o dată, agresiv:

— Este?

Tot el răspunse imediat, îmblânzit pentru tovarăşul invizibil,

redus la tăcere:
— Păi vezi bine că este! Aşa te vreau, puiule!...
Îşi şterse cu podul palmei mustăţile pleoştite de vin şi de ceaţă. Scoase o ţigară din buzunarul vestei, cu un gest larg şi patetic cum şi-ar fi smuls inima din piept s-o ofere martir, călăilor. Încercă fără succes s-o înfigă în nas, în guler, între sprâncene, până nimeri gura.
Pe urmă, începu să caute cutia cu chibrituri explorând toate buzunările, pe rând: la haină, la vestă, la pantaloni. Îşi dădu pălăria pe ceafă, pe-o ureche, pe ochi; privi bulevardul fuliginos, în sus, în jos, sperând un drumeţ cu foc.
Nimic.
Ţigara îmbăiată se frânse de la carton. O aruncă pe asfaltul vâscos şi o strivi cu talpa. Într-o inspiraţie subită, descoperi vinovatul acestor vrăjmaşe întâmplări şi sughiţă cu energie:
— Jos guvernul!
Strigătul din rărunchi îl smulse de lângă stâlpul electric. Se clătină, descrise o semicircumferinţă şi reveni la loc, ostenit de aceste aventuroase peripeţii, rotind ochii provocator, să descopere în noapte o împotrivire de undeva. Dar nu era nimeni să ia apărarea guvernului.
Ceea ce-l înverşună să repete cu îndoită energie:
— Jos guvernul! Aşa sunt eu... Dacă le place... Dacă nu, adio şi n-am cuvinte! Pe onoarea mea! Jjjosss guvernul!
În împrejurările acestea, apăru coborând din celălalt capăt al bulevardului, Ion Burdea-Niculeşti.
Păşea repede, elastic, descheiat la pardesiu, lăsând să se vadă reverul de mătase al hainei negre şi piepţii de zăpadă ai cămăşii; cu ţigara de foi în colţul gurii; cu pălăria de castor fin, imperceptibil înălţată pe frunte; în mers cu înfăţişarea sigură şi biruitoare pe care i-o cunoaşte dintotdeauna, toată lumea. În după-amiaza aceea, rostise în Cameră o fulminantă cuvântare care scurtase zilele guvernului; prietenii politici în unanimă pornire de entuziasm, calcule şi respect îi oferiseră o masă de sărbătoare; deşi era deopotrivă de indiferent la şampanie, toasturi şi la uşoare succese, primise, fiindcă ştia că o asemenea manifestaţie demoraliza mai desăvârşit adversarul.
Din piaţa Teatrului, după banchet, trimisese maşina acasă, iar el străbătea drumul acum pe jos, să respire şi să se dezmorţească, împlinindu-şi numărul de paşi prescrişi de higena

zilnică.

Pe dânsul nu-l indispunea nici ceaţa bolnavă, nici pustiul lugubru al bulevardului, după cum nu-l exaltase nici frenezia aplauzelor de după-amiază şi nici entuziasmul toastărilor de adineaori; tot ce întâmpina în viaţă era numai prilej de egală satisfacţie de a trăi pentru a birui. Mai cu seamă acum, când nu mai exista nicio îndoială că el va fi chemat să alcătuiască guvernul viitor, peste câteva săptămâni, peste câteva zile, poate.

Nesiguranţa din ultima vreme era înlăturată. El nu cunoştea alt vrăjmaş care să-l alarmeze decât nesiguranţa. Iar ţara trecuse şi de astă dată de partea lui, hotărât unanim, spontan. Cum drept spune ediţia specială a gazetelor de seară, cu fotografia pe două coloane şi cu numele lui, scris cu litere de-o şchioapă.

Din ceaţa scămoasă, glasul poporului sughiţă confirmarea acestui apropiat deznodământ:

— Jos guvernul!

Ion Burdea-Niculeşti ridică sprâncenele să măsoare cu tolerantă curiozitate cetăţeanul rezemat de stâlpul de schijă, prin care grăia conştiinţa anonimă a ţării.

Beţivul făcu un semn misterios cu mâna:

— Psst! Pardon…

Se dezlipi imprudent de stâlp. Lipsit de reazămul moral, descrise o semicircumferinţă în direcţie inversă decât cea de adineaori, se propti şi reveni ricoşând la loc, hipnotizat de vârful ţigării aprinse, către care întindea mâna cleioasă.

— Psst! Pardon…

Scotoci în buzunarul vestei altă ţigară: boţită, beteagă şi dezlipită, cadavrul mutilat al unei foste ţigări. Fără să se descurajeze de înfăţişarea-i invalidă, o netezi să-i aducă forma dintâi şi lărgind compasul picioarelor să-şi menţină echilibrul instabil, ţuguie buzele după foc.

Ion Burdea-Niculeşti primi în plin obraz răsuflarea dospită de vin a poporului suveran care cere schimbarea domnilor.

Strâmbă din nas, fiindcă poporul suveran consumă vin ieftin şi prost. Dar întinse resemnat, cu vârful degetelor înmănuşate, focul, fiindcă înaintea unei ţigări care se cere aprinsă toţi fumătorii sunt prin consimţământ mutual, egali.

Beţivul sorbi setos primul fum cu ochii închişi. La al doilea îi

deschise, pe urmă îi căscă largi, cu teribilă surprindere, recunoscând în domnul cu pieptul cămăşii alb şi obrazul proaspăt bărbierit, personagiul sărbătorit de ediţia specială a gazetelor.

Se trase îndărăt, arcuind pălăria cu o superbă eleganţă de muşchetar.

— Cucoane Ionel!… Avem onoarea… Pardon! Omul dumneavoastră, cucoane Ionel…

Iar în chip de concluzie, repetă sentinţa sumară:

— Jos guvernul!

Ion Burdea-Niculeşti îl privi cu dezgust.

Beţivul nu păru că ia seama la semnificaţia acestei priviri. Se apropie cu gura umedă să-l sărute.

— Dă-mi voie să te pup, cucoane Ionel… Tot ai noştri, sireacii! Omul dumneavoastră, cucoane Ionel… Ordin, şi mă supun!…

Uitătura aspră a lui Ion Burdea-Niculeşti îi paraliză elanul. Distanţa între el, viermele, şi astrul zilei, se restabili.

Suspină, pocăit şi amar:

— Pardon! Dacă vă supără, mă retrag!…

Vorbind, scăpă ţigara din mână. Plecându-se s-o ridice, o călcă. Înaintea acestui dezastru, se opri consternat. Cuprins de compătimire şi scârbă, Ion Burdea-Niculeşti răsturnă în pumn ţigările de foi din tocul de piele şi i le întinse pe toate… Beţivul le primi cumplit de umilit în conştiinţa propriei sale decăderi.

— Sunt un păcătos, cucoane Ionel!… Numai dumneata ai să mă faci om…

Pe urmă, complice, făcând cu ochiul:

— Jos guvernul!… Trăiască cuconu Ionel al nostru! Trăiască România Mare!

Ion Burdea-Niculeşti dădu să plece.

Beţivul îşi aminti:

— Psst! Pardon!

Cu mâna descrise semnul unui chibrit aprins de cutie. N-avea ce face cu ţigările, dacă nu-i oferea şi chibrituri.

Ion Burdea-Niculeşti îi întinse şi cutia de chibrituri.

Zdrobit de această ultimă mărinimie, beţivul lăcrimă, scoţându-şi profund pălăria:

— Cucoane Ionel… nu merit! Sunt un rău, cucoane Ionel… Vai de capul meu. Eu sunt un copil orfan, cucoane Ionel!

Clătinându-se, sări deodată în lături, într-o neaşteptată

inspiraţie destrămată din aburii vinului:
— Nu merit să vă calc nici pe umbră, cucoane Ionel!… Nici pe umbră!
Într-adevăr, beţivul se ţinea acum departe de umbra desfăşurată pe asfaltul umed, păşind cu evlavie în vârful picioarelor ca pe lângă cea mai sacră nestemată din lume. Cum se clătina, fără centru de gravitate, părea un sălbatec din ţinuturile hiperboreene, dansând un joc magic în jurul unui cerc cu un idol tabu.
Dar Ion Burdea-Niculeşti ridică gulerul pardesiului şi-i întoarse spatele, scârbit cu desăvârşire.
Celălalt sughiţă din urmă, gesticulând în pâclă:
— Jos guvernul!
„Imbecil beţiv… Ce brute! Ce brute!” gândi Ion Burdea-Niculeşti, reluându-şi mersul elastic sigur şi biruitor dintotdeauna, cu pălăria de castor împinsă puţin pe ceafă şi observând că el, el îşi calcă pe umbră.
Pe umbra care se lungea când lăsa un felinar în spate; pe urmă, se topea în ceaţă; apărea din nou ţinându-i tovărăşie pe-un zid; îi rămânea în urmă, se dubla, erau trei, reveneau iarăşi, închegându-se din ceaţă în forme fantastice, întotdeauna alta şi totuşi aceeaşi. „Imbecil beţiv!… De unde i-a mai fi dat în cap idioţenia aceasta?… Nu merit să vă calc pe umbră!… Cuvintele de beţiv!” Se întoarse să-l vadă unde a rămas; iar umbra se întoarse şi aşteptă şi ea.
Beţivul se balansa în faţa unei vitrine verzui luminată; straniu, ca un înecat în fundul oceanului, printre filamente de alge, înaintea unui transatlantic scufundat, prins în razele unui proiector. Cu mâna dreaptă făcea un gest energic de retezare. Se înţelegea că repetă şi acolo, clătinat în fundul irespirabil al apelor translucide, voinţa-i nestrămutată:
— Jos guvernul!
„Ce brută! Ce brute!” iuţi paşii Ion Burdea-Niculeşti, bombând pieptul şi liberându-şi fruntea să se răcorească în umezeala nopţii.
Umbra îşi dădu şi dânsa pălăria mai pe ceafă, îl ocoli în jurul unui bec să-i iasă înainte, se deşiră pe un zid peste măsură, se topi în negură şi tot din negură se închegă, alăturându-i-se discret la stâlpul electric următor. „Ce idioţie!” căută Ion Burdea-Niculeşti să-şi strămute gândul în altă parte, de la

această tovarăşă dintotdeauna, la care acuma lua întâia dată aminte.

Ceaţa deveni mai opacă, bulevardul mai deşert.

În tăcere păşeau alături, prin solitudinea nopţii, numai omul şi umbra lui.

Când au traversat, un automobil cu farurile lăptoase trecu vertiginos peste pieptul umbrei, încât Ion Burdea-Niculeşti se trase cu un pas îndărăt, cu senzaţia fizică absurdă, că într-adevăr roţile au călcat ceva dureros din el. Dar după ce maşina fu înghiţită de pâclă, umbra se înălţă pe zid intactă şi sprintenă, păşind credincios alături de dânsul. „Imbecil beţiv!”

Acum îi păru că înadins grăbeşte pentru a scăpa de tovărăşia umbrei: încetini pasul, încetini şi umbra. „Idioţii!” Deprins să-şi pândească şi să-şi înfrângă singur toate slăbiciunile, Ion Burdea-Niculeşti îşi adună gândurile la grijile lui apropiate: lista noului cabinet, campania electorală, declaraţia de a doua zi… Uită existenţa umbrei, dar umbra nu-l părăsi, târându-se în noroaie, destrămându-se în întuneric, lungindu-se pe pereţi, alergându-i înainte, ocolindu-i paşii; neobosită, fidelă şi mută.

Acasă, când trânti uşa grea de stejar, o închise afară; dar abia urcă prima treaptă de marmoră şi umbra se prelinse pe sub picioare, luându-i înainte şi aşteptând în capul scărilor, ca cineva de mult deprins să aştepte. „Idioţii, curat idioţii!” îşi repetă Ion Burdea-Niculeşti, cu un început de enervare.

Încăperile erau mari, reci şi deşarte. Ion Burdea-Niculeşti trăia de multă vreme singur, ca un adevărat om tare.

Slugile păşeau pe covoare în vârful degetelor: pereţii erau împodobiţi la distanţe simetrice şi larg spaţiate cu sobre tablouri de muzeu: oglinzile răsfrângeau în apele îngheţate figura stăpânului întotdeauna calmă, sigură şi nebrăzdată de vârstă: totul era aci ordonat şi sever.

Ca întotdeauna, după ce-şi îmbrăcă pijamaua de mătase de China, înainte de culcare, Ion Burdea-Niculeşti trecu în biroul cu biblioteca masivă şi neagră, cu cărţile înşirate după cristalul dulapurilor în legăturile de piele neagră, cu aurul literelor stins, cu bustul său de bronz susţinut de piedestalul negru – aşa cum l-a primit omagiu de la partid la o aniversare de guvern – provizoriu fragment inanimat al monumentului de viitoare imortalizare.

Pe masa uriaşă, secretarul orânduise în dosare cartonate

hârtiile pentru a doua zi.

Ca întotdeauna, nu le atinse. Aprinse o singură lampă, mică şi joasă, din vechi obicei de lucru al studentului nevoiaş care a fost odată: a tras trei foi albe înainte şi, deschizând ultimul volum de matematică ermetică, începu să aştearnă cu creionul ascuţit subţire cifrele complicate, tipuri de funcţiuni pentru integrarea funcţiunilor din mecanica aplicată la teoria elasticităţii materiei. Era un joc al inteligenţei, ascuţit şi lucid, fără niciun folos imediat, fiindcă de multă vreme inginerul Ion Burdea-Niculeşti nu mai însemna decât conducătorul temut al unui puternic partid politic; dar era un exerciţiu fără de care nu-şi încheia niciodată ziua.

Din lumea abstractă a cifrelor îşi întreţinea mintea ageră şi calmă pentru realităţile concrete, pe care avea misiunea să le soluţioneze. Un ceas nimic nu exista pentru el, decât cifrele mărunte din tomurile lui Weierstrass şi Poincaré pe cele trei foi albe.

Vârful creionului fâşâia abia auzit pe hârtie; când se tocea, alegea altul dinainte ascuţit fin de secretar; de afară, prin cele două rânduri de geamuri cu perdele compacte, nu străbătea niciun vuiet, în încăperile spaţioase nu trosnea nicio mobilă, nu scârţâia niciun pas, nu adia nicio răsuflare; în tăcerea adâncă numai omul singur şi tare, eliberat de restul vieţii vegetative, străbătea spaţiile străvezii, reci şi eterne, ale inteligenţei pure, dincolo de toată zadarnica viermuială omenească.

Oraşul era dincolo.

Alţii îşi ruinau trupul şi spasmuri de viciu, sau animalic, dormeau cu pumnii strânşi; el, într-o dilatare a fiinţei absent de la tot ce e vremelnic şi hâd, cunoştea numai pentru dânsul ascensiunea inteligenţei absolute dematerializată, descătuşată de rădăcinile pământene.

Aceasta punea nemăsurată distanţă între el şi ceilalţi semeni. Îi compătimea. Îi dispreţuia. Pentru fiecare noapte avea cunoscut numai de el singur tărâmul de evadare întăritoare, unde uita răsuflarea amestecată cu duhoare de vin prost a vulgului, tocmelile netrebnice, abdicările cotidianului; de acolo se întorcea întotdeauna purificat şi reconfortat. Oraşul îmbibat în ceaţă, posomorât şi trivial, nu mai avea fiinţă aievea. Ion Burdea-Niculeşti era tare, şi se ştia tare, fiindcă era înfricoşător de singur în universul lui secret şi altora inaccesibil.

Dar peste umărul său, încovoiată din plafon, plecată atent, umbra imobilă îi veghea ca întotdeauna, de nopţi şi nopţi, migala cifrelor. Nu o observă nici acum, ca altă dată. Însă prezenţa neînsufleţită, răbdătoare şi mută, avea acum în vastitatea biroului negru, ceva misterios, neliniştitor şi irevocabil.

Şi mai neliniştitor era că omul nu o presimţea încă plecată peste el, aşteptând.

Când cele trei foi fură complet acoperite cu scrisul mărunt, Ion Burdea-Niculeşti îşi îndreptă mijlocul, frecă degetele osoase cu mulţumirea lucrului isprăvit, orândui creioanele în cupa de cristal, închise hârtiile în sertarul unde zăceau alte teancuri. Se ridică alături de umbra care se pregătea să-l însoţească. Trecu în dormitor; nu citi şi nu medită la nimic care să-i tulbure cugetul limpezit şi desprins de la nimicniciile terestre. Stinse lumina şi ca întotdeauna, înainte de a fi trecut cinci minute, a adormit.

Umbra absorbită de întuneric emigră în lumea unde se retrag umbrele izgonite.

Dar de astă dată în somn reveni.

Alta.

Sălbăticită şi duşmană. Împinsă de o putere rea, serva resemnată apăru din noapte cu paşi neauziţi să-şi sugrume stăpânul…

Fu în întuneric o luptă zvâcnită şi inegală. Luptă de panică, fără nădejde, cu un duh înfricoşat de care nu ştii să te aperi, fiindcă nu seamănă cu nimic. În aşternutul moale, în care întotdeauna Ion Burdea-Niculeşti se deştepta pe aceeaşi parte, cum se culcase, chiar prin somn orânduit şi stăpân, pernele se mototoliră, dantelele olandei fură sfâşiate, plapuma alunecă; cu genunchii fără oase împletiţi pe pieptul lui, cu degetele aderente de gumă lipite în gât, umbra strângea încet şi metodic, cartilagiile care trosneau sub recea şi umeda încleştare de şarpe.

Pe urmă, vrăjmaşul fără nume şi fără formă îl încinse de jur împrejur, strivind coastele sub care se zbătea deznădăjduit inima… Omul îşi încorda muşchii să rupă strânsoarea vâscoasă. Strângea dinţii să nu scoată un geamăt, orgolios, chiar atunci, să nu-şi mărturisească prin accentul de durere o înfrângere. Dar o şoaptă cunoscută şi bună, din altă lume revenită, cerea ea

pentru dânsul îndurare. Zadarnică. Fiara aderentă – umbra? moartea? – strângea, strângea, strângea…

Ion Burdea-Niculeşti se deşteptă într-un disperat spasm, înăbuşit în noaptea opacă. Pipăi butonul de porţelan şi făcu să explodeze lumina. Privi încă nedezmeticit, răvăşeala patului… Îşi apăsă inima zvâcnind dureros în gratiile pieptului…

Absurd vis, stupid vis!

Gândise o clipă să sune, dar şi-a retras îndată mâna.

Spaima abia risipită făcea loc altei temeri. Îşi imagină chemarea stridentă şi metalică în casa goală: valetul apărând somnoros şi speriat. Ce era să-i spună? Cum să se arate înainte-i, înfricoşat ca un copil care a visat urât?

Marele om îşi şterse tâmplele umede. Recules, privi obiectele familiare din încăperea unde dormea singur de zece ani. Surâse, căci toate îi dădeau siguranţă, îl întorceau la realitatea certă care n-avea nimic de-a face cu vedeniile deşuchiate ale unui vis chinuit. El ştia un leac la îndemână: cinci minute sub ploaia rece a duşului, destind nervii şi ordonează ritmul sângelui în artere. Totul e să ştii a domina animalul, să-l constrângi sclav raţiunii, să-l ţii din scurt când şovăie.

Coborî din pat, pipăind cu piciorul pantofii moi.

Umbra coborî şi ea. Se lungi până în tavan. Ion Burdea-Niculeşti, cu toată constrângerea raţiunii, nu izbutea s-o ignore. Era acolo, gata şi ea, aşteptându-l să vadă ce face.

„Idioţii!” vorbi tare: „Afurisit beţiv”…

Cuvintele sunară bizar în dormitorul dreptunghiular, de unde, pentru desăvârşita izolare, fusese alungată chiar bătaia monotonă a pendulului. Îi fu ruşine de el: a început acum să vorbească singur!

Hotărât, aceasta nu mai poate dura aşa! Sumeţindu-şi pieptul, se apropie de perete, să o cerceteze atent. Umbra coborî din tavan, deveni egală şi mai conturată, exact de înălţimea lui, suportând neclintită examenul. Avea parcă şi dânsa în statură, o provocare batjocoritoare, cu pieptul diform lăţit. Se confruntară amândoi. „Idioţii!… Începe să mă enerveze serios afacerea aceasta!” constată, nu mai ştia a câta oară, Ion Burdea-Niculeşti, întorcându-i spatele.

Pătrunse în camera de baie, răsuci robinetele de nichel; când dădu drumul snopului de apă rece pe peretele de porţelan, umbra născoci gesturi groteşti, parodiind cu o deşănţată lipsă

de respect mişcările marelui om gol.

Dar Ion Burdea-Niculeşti era de astă dată redat calmului dintotdeauna, imunizat, neutralizat: din nou, ignorând ca orice om normal prezenţa iritantă, spioană a umbrei. Înfăşurându-şi trupul ud în cearşaful spongios, simţi cu satisfacţie odihna relaxându-i nervii.

În pat deschise o carte potrivind lampa pe măsuţa de noapte, la distanţa calculată care să-i obosească ochii, exact cât este nevoie ca să-i cheme somnul. Totul era în viaţa lui calculat ca o maşină precisă, ce la anumită mişcare face să joace ingenios, anumite, întotdeauna aceleaşi resorturi.

Totuşi… Totuşi când întoarse foaia, se surprinse că n-a reţinut nimic din sensul literelor; o luă de-a capo, străbătu pagina din nou, nu o întoarse, gândul se risipea confuz. Ceva stăruia dincolo de gând şi dincolo de voinţă.

Ce glas cunoscut!… Ah! îşi lămurea bine acum ce glas cunoscut fusese acel de adineaori, din somn, când cerea pentru el îndurare umbrei.

Ion Burdea-Niculeşti îşi aminti astfel, după atâţia ani, ceea ce hotărâse să nu-şi mai amintească niciodată şi într-adevăr nu-şi mai amintise.

Cartea lunecă. O lăsă jos. Glasul acela. De cât de departe, glasul acela!…

Îi suna ca întâia oară. Iar din uitarea cea mare totul recăpătă viaţă. Tristă viaţă.

Un şuvoi rece între lespezi, brazi întunecaţi, miros aspru de răşină, o fluturare albă de eşarfă, o copilă în străveziu veşmânt feciorelnic, întoarsă cu spatele… Şi glasul acela chemând pe cineva, pe urmă izbucnind în hohot; râs în care veselia nu izbutea să acopere spaima de o clipă. De pe colţul stâncii un picior lunecase în apă. Ce spaimă şi ce râset! Acum sărea din lespede în lespede să-şi pescuiască pantoful furat de torent. Corăbioara albă sălta pe undele fugace, părea că a ancorat într-un golf de o palmă adânc; când se pleca să o prindă, se răsucea viclean, săgeta pe gâlgâiala apei cine ştie unde…

El s-a repezit în cale, a capturat pantoful…

L-a adus trofeu, ud şi minuscul, copilei necunoscute cu mâna pe pieptul mic, zvâcnind de râset şi de spaimă.

Necunoscuta l-a privit în ochi, cu obrajii învăpăiaţi – pe sub pieliţă se vedea fluxul sângelui cum se răsfira ca un trandafir

magic care se învoltă – pe urmă ochii au coborât în pământ.

Ochii Marei!…

Încep toate basmele cele mai dulci, altfel?

Au aşteptat pe marginea şuvoiului până s-a uscat olanda pantofului şi până ce-au învăţat să se cunoască.

Ascundea piciorul gol, numai în ciorap, pudic, acoperindu-l cu marginea rochiei. Ochii Marei nu s-au mai ridicat decât pe furiş, când credea că el priveşte în altă parte; ochi în care lucea fără astâmpăr un tremur de început de râs. Cum de n-o văzuse încă? Cum de n-o ştiuse?…

Când s-au întors, tăceau.

Păreau că au isprăvit de spus tot; întâmplări de la facultăţile lor deosebite, gânduri despre aceleaşi conferinţe ascultate, banalităţi, piese de teatru, cărţi şi tot ce putea fi de un interes pentru viaţa lor studenţească; asistaseră la aceleaşi cursuri pe vremuri celebre, parodiaseră aceleaşi ticuri ale dascălilor bătrâni, se miraseră că nu s-au văzut; nu-şi spuseseră, dar gândeau amândoi că numai fiindcă nu se cunoscuseră până atunci, ceva în tinereţea lor le lipsise încă. Tăceau alături. El smulgând din treacăt vârful crenguţelor de brad, care se frâng fragede, ca mici cruciuliţe vegetale şi lasă în dinţi un gust metalic. Ea, smulgând maşinal, cu gândul în altă parte, petalele unei margarete de câmp, în eterna şi superstiţioasa joacă feminină: mă iubeşte? nu? foarte mult? deloc?…

Tăcea, dar glasul ei îi cânta melodic în urechi.

Glasul de adineaori, din somn, cerând îndurare pentru el. Ca şi cum ar fi fost deprins să ceară îndurare cuiva!

Da! Veche poveste şi tristă poveste.

Începuse atât de senin şi sfârşise atât de crunt… Dar sfârşesc oare toate basmele altfel?

Un râs; obrazul învăpăiat; o piruetă fluturând fustele; altă gâlgâire sonoră de hohot; privirea strecurată cu nevinovată şiretenie pe sub gene. Înaintea unei întrebări, în colţul gurii tremurând zâmbetul gata să se destindă; viaţa aceea tânără, plină de neastâmpăr, însetată de toate nimicurile din care se întreţes miracolele lumii, făptura nebunatică pe care nimic nu părea că are s-o ostenească şi s-o întunece cândva; toate curmate deodată, de ireparabilul care striveşte ca o talpă, zbaterea fragilă de aripi a celei mai inocente şi divine gâze! După scurtă vreme, în alt capăt de ţară, departe de toţi ochii,

tinereţea aceea, şi vioiciunea, şi râsetul care păreau că nu vor conteni niciodată, au fost înecate într-o crâncenă ispăşire: o biată vietate cu obrajii supţi, cu ochii sticloşi, ocolită, izgonită. „Mă văd aci şi mă întreb dacă tot eu am fost aceea?… Undeva, atât de departe de tine, abia reală, sunt arătarea celei ce-am fost. Mai bine că nu mă vezi. Ţi-ar fi milă de mine, şi nu mi-ar place mila ta”… scrisese ea atunci, iar el arsese scrisoarea repede, îşi dogorise degetele şi călcase scrumul, apăsat, să şteargă orice urmă, orice.

Când prietenul cel mai bun din aceste timpuri, Atanasie, venise de ***acolo***, cu ştiri, îl aşteptase la gară, cu inima strânsă, nu de cele ce i se întâmplau ei; ci ghemuit în el şi mizer, de cele ce puteau să urmeze pentru dânsul.

Era doar toată cariera lui în joc, viitorul, toate proiectele îndrăzneţe care se surpau, anii grei încă de studiu, sărăcia care nu mai putea fi împovărată de altă sărăcie, şi stupid, de un copil. Şi acum îi strecoară în oase un fior amintirea acelui ceas, pe peronul cutreierat de vântul gheţos!

Aşteptarea îi aţâţase bolnav închipuirea; prevedea scene mai absurde una decât alta… Trenul oprindu-se; el, deodată, pomenindu-se, cu un copil în braţe, pasagerii întorcând capul, ghiontindu-se, hohotind de acest june care voia să cucerească lumea şi până una alta, sfârşea pe un peron de gară, cu un prunc în plapumă roşie la piept, ca în melodramele proaste… Se gândise să fugă. Nici acum nu-şi lămureşte ce l-a ţinut…

Dar n-avea de ce fugi.

Toate fuseseră închipuiri. Viaţa e mai simplă. Atanasie i-a răspuns la întrebarea lacomă, abia coborât de pe treptele vagonului, cu strângere de umeri: „Fii fără grijă, Ioane… nu vei avea nicio neplăcere. Nu fiindcă aş fi convins-o eu; ci fiindcă aşa vrea dânsa. Ştii prea bine că aceleaşi legi fac pietrele să se scufunde şi păsările să se înalţe. Ea se scufundă; tu rămâi liber să te înalţi”.

Atanasie răspundea totdeauna obscur şi cu o intenţie de dispreţ batjocoritor în tot ce rostea. Nu l-a întrebat mai mult şi nici el nu i-a spus mai mult. I s-a părut că prietenul îl priveşte cu o bucurie rea, când l-a văzut respirând uşurat. I-a fost ruşine de această senzaţie de eliberare pe care nu şi-a putut-o stăpâni. A ocolit şi atunci, şi mai târziu, vreo explicaţie, măcar o aluzie, o scuză.

Atanasie era singurul om a cărui privire nu o putuse înfrunta, de al cărui râs de capră, în vârful buzelor, înecat, sacadat, se temea. He-he-he! Da, râs de capră! Nesuferit, răutăcios şi demonic. Descoperea toate slăbiciunile, le căuta cu o răbdare de maniac colecţionar, le scormonea, le aţâţa savant, îşi râdea de ele; încheia o zi fericită, numai când găsea cuiva, până atunci invulnerabil, o sminteală în armură, o faptă rea ascunsă, o greşeală, o umilinţă dureroasă, rănile acelea, triste care desfigurează şi mistuie tăinuit. Hehe-hehe! îşi încovoia spinarea cocoşată, plecându-se deşirat să-i râdă în ureche: Hehe-hehe! Ce meschină şi mizerabilă devenea deodată toată viaţa şi oamenii ce biete fantoşe, când behăia râsul acela: hehe-hehe!

Un singur martor existase la acest dintâi şi singur episod imprudent al vieţii lui; dar ce martor!

Cum se simţea împuţinat şi netrebnic şi şovăielnic sub ochii lui, când îi întâlnea, privindu-l neclintit, ochii de capră, gălbui şi bulbucaţi!

Câteodată, pe neaşteptate, rostea o constatare enigmatică, în care-i părea că străbate un tâlc ascuns: „Îmi vine să cred Ioane, că pentru a face ceva într-adevăr bun şi trainic în viaţă, trebuie să începi prin a sacrifica pe cineva. Cum cei vechi luau umbra trecătorului cu trestia, să o zidească în piatră. Numai atunci clădirea durează… Hehe-hehe!”

Ochii de capră îi căutau atunci ochii, cu o înveselire plină de curiozitate, să-l descopere roşind şi îl studiau ca pe un şoarece pus sub globul aparatului aspirant, de făcut vidul, unde animalul rămâne în neclintire de panică, în aerul rarefiat. Hehe-hehe!

Târziu, tot Atanasie i-a spus, aşa, ca din întâmplare, în plina bucurie a celui dintâi hotărâtor succes, că poate să-şi vadă copilul dacă doreşte, aici, la bunicii Marei, care l-au înfiat când Mara n-a mai fost. A spus şi l-a privit răsucindu-şi bărbiţa roşcată, cu râsul acela behăit şi insuportabil, când a văzut cu bucurie că tace şi ocoleşte ochii în altă parte. Îndată a părut că uitase ce-a vorbit. Dar în ochii gălbui dura bucuria lăuntrică, şi buzele subţiri descopereau dinţii urâţi, în râsul necontenit de capră.

Pe urmă, altă dată, după un an, l-a dus pe nesimţite, ca într-o cursă, în focul unei discuţii, într-o stradă lăturalnică, aci, aproape de bulevard; l-a oprit în faţa unei case de pensionari, cu vitraj cu olendri şi cu strâmtă grădină de-o palmă – tupilat

adăpost de oameni nevoiaşi... Un copil în şorţ albastru se juca în curte cu o pisică cenuşie, o bătrână într-un scaun de pai împletea cu ochelarii ridicaţi pe frunte. Copilul s-a oprit din joacă să-l privească; l-a privit şi bătrâna. Din râsul mut al lui Atanasie a înţeles cine sunt.

A înţeles şi-a fugit.

Atanasie l-a ajuns din urmă, cu paşii lui răşchiraţi, nu i-a rostit nimic, continua doar cu cea mai nevinovată insistenţă discuţia lor începută... Dar ochii îl scormoneau şi nu mai contenea râsul acela de capră: hehe! hehe!...

A revenit mai apoi de câteva ori, pe ascuns, singur.

Era în anul când se însura. Trecea ca din întâmplare, privea printre zăbrele verzi: copilul se afla acolo, bătrâna în acelaşi scaun: a doua oară se adăugase un bătrân numai în vestă, plivind un strat cu micsandre, acelaşi pisic cenuşiu... Copilul lui! ... Pe urmă a venit iarna. Grădina fu goală, ferestrele cu două rânduri de geamuri. Nu mai putea şti ce fac cei dinlăuntru. N-a mai trecut. S-a însurat. A lipsit din ţară un an. A uitat. Cecil nu-i aducea numai averea cu toată siguranţa zilei de mâine, dar şi alte griji noi, îndatoriri politice, pentru misiunea înaltă la care îl pregătea bătrânul Clejanu, părintele Ceciliei şi din vechi timpuri, sfetnicul cel mai ascultat al tronului.

La Florenţa l-a găsit telegrama de la Atanasie: „Fii pe pace. Au dus ieri şi copilul la cimitir. Mulţumeşte providenţei sale Anghina. Ai dreptate. Omul singur e tare. Felicitări!”

Parcă i-a auzit râsul de capră: hehe! hehe! pângărind aerul sonor al Florenţei, acolo, pe terasa hotelului Carlton, de unde se vedeau colinele unduind sub cerul siniliu. Cecil l-a întrebat distrată, ce veste îi aducea depeşa din ţară. A îngăimat ceva la întâmplare, mototolind hârtia şi aruncând-o peste marginea balustradei.

De altfel, nici n-avea nevoie să se prefacă, s-o mintă. Între el şi Cecil n-a existat niciodată decât cea mai desăvârşită indiferenţă. Ea şi plecase ochii fără să aştepte răspunsul, continuând să citească, înfăşurându-şi şalul subţire în jurul pieptului. Aşa a cunoscut-o întotdeauna; friguroasă, nepăsătoare la tot ce nu era curent de aer sau primejdia unei răceli.

Dar el nu şi-a putut stăpâni o bucurie. În sfârşit, nu-l mai ameninţa nimic: săvârşise o prostie tinerească, putea să-i primejduiască viaţa, a scăpat, orice urmă era ştearsă. Nu mai

exista Mara. Nu mai exista copilul... Şi s-a trezit fluierând o veselă melodie la modă, obsesie de la orchestra de seară a restaurantului.

Când a trecut, după mulţi ani, din nou pe strada lăturalnică, în locul casei nu se aflau decât dărâmături. Mai sunt şi acum. Locul a fost supus alinierii. Se va deschide o piaţă. Până atunci au crescut oţetari prăfuiţi, a rămas un prun cu crengile torturate, cărămizi roşii şi moloz, se adună câini râioşi, s-au înălţat movile de gunoaie. Hehe-hehe!

Cum i-ar suna râsul de capră al lui Atanasie!

Dar nici Atanasie nu mai există, ori, dacă este, e undeva o larvă omenească, strivită, confundată cu celelalte.

Rânjind de slăbiciunile altora, n-a luat aminte la aceea a lui, care-i pregătea prăbuşirea... A fost o cădere neaşteptată, cum nu se pomenise de mult.

În dimineaţa când a venit cu ochii nedormiţi, fără râsul de capră, şters definitiv de pe buzele vinete, să-i spună că peste două ceasuri trebuie să se înfăţişeze judecătorului de instrucţie, a simţit şi el o satisfacţie răutăcioasă. Vasăzică acesta era Atanasie, pe a cărui privire, singura dintre toate, n-o putuse înfrunta? În sfârşit, îl putea scormoni şi el în ochi: hehe-hehe! Aceasta era tot? Aşa de repede se sfârşea cariera de aspru jude al tuturor?

Hehe-hehe! Celălalt i-a citit în ochi condamnarea.

A înţeles... A pogorât în pământ privirea şi a ieşit şovăind.

A regretat imediat. Numai după două clipe a regretat, copleşit de mustrare. A alergat după dânsul să-l cheme. A luat telefonul... Prea târziu!

Atanasie de acolo a scăpat; dar nu om, ci fost om. Nimeni nu i-a mai auzit numele. Încă unul şters. S-a topit în marele anonimat. E undeva, poate vreun slujbaş alcoolic, cu o droaie de copii, făcând hazuri acre pe socoteala şefilor de birou, la cârciuma aperitivelor. Poate mai rău. Poate va fi murit de mult, declasat, în vreun spital, îngropat de vreo comunitate. Hehe-hehe! Viaţa nu e defel o glumă uşoară, când nu eşti lucid la fiecare pas; ***când o lecţie nu-ţi foloseşte, o dată pentru totdeauna!***

Lui i-a folosit. Una – destul! De atunci nicio slăbiciune: în fiecare seară trei file de calcule, cea mai bună terapie pentru animalul omenesc, raţiunea pusă în dreptul ei: luciditate,

răbdare, perspectivă a universului, alta decât cea mărginită, dobitocească, a vulgului.

Dar glasul acela? De unde a tresărit în mijlocul nopţii, într-un vis absurd, căutându-l din lumea de unde nu mai este întoarcere? Şi umbra? Vis idiot!… Propria ta umbră să te sugrume prin somn! Ar râde să afle, oricine; chiar beţivul de aseară.

Ion Burdea-Niculeşti, ridicându-se să-şi îndrepte pernele fierbinţi, observă umbra pregătindu-şi şi dânsa culcuşul, în lumea ei de două dimensiuni. Se opri. Se opri şi umbra. Când se întinse, umbra se furişă sub aşternut, dar nu sub aşternutul ei care dispăru de pe zid, ci lângă el, în aşternutul său, aderentă…

În ultimul timp s-a surmenat fără cruţare. Va pune ordine. De mâine chiar…

Stinse lampa. Fiindcă voi cu toată voinţa să adoarmă, şi fiindcă voinţa îl mai asculta încă, adormi.

Dar a doua zi nu puse ordine. A doua zi avea lucruri mai grave de îndeplinit.

Întâi expozeul de la club. Pe urmă reporterii chemaţi pentru interviu. Pe urmă consfătuirea cu şefii organizaţiilor convocaţi telegrafic din provincie.

Secretarul nu dovedi luând note, clasând hârtiile, pregătind datele precise, fără de care Ion Burdea-Niculeşti nu rostea nicio declaraţie şi nu lua nicio hotărâre. Realitatea era prinsă în logica lui ca într-un cleşte, în care trebuia să cedeze, cum cedau prea curând, toţi adversarii.

Pentru această severă metodă şi pentru dispreţul fără cruţare de slăbiciunile omeneşti, secretarul îşi făcuse de la început, din patron, un idol. Era tânăr, sfârşise studii strălucite, socotea un noroc fără seamăn, că-şi putea face ucenicia lângă asemenea om, pe care nu-l naşte o ţară de două ori într-o jumătate de veac. Avusese şi el o iubire copilărească, o fetiţă săracă roşind sub privirea lui, apăsându-şi zvâcnirile inimii în bluza subţire, când se pleca să-şi apropie buzele de gene; se lepădase de tot, se mecanizase, se apropia cu fiecare lună decursă, mai desăvârşit se apropia de idealul supraomului care era Ion Burdea-Niculeşti.

Corect, după ce sfârşi de clasat fişele, le orândui în ghiozdanul de piele.

Ion Burdea-Niculeşti nu era nevoit să-l întrebe dacă a uitat

ceva; învăţase să nu uite nimic.

Alături, în automobil, cu geanta pe genunchi, păstrând distanţa respectuoasă între el şi patron, fura cu coada ochiului gestul cu care Ion Burdea-Niculeşti descoperea părul cărunt, răspunzând la salutări, cum îşi încheia şi descheia mănuşile, cum privea, cu capul puţin dat îndărăt, forfota norodului de pe uiţi, spintecată de strigătul agresiv al goarnei. Şi ciudat, între amândoi oamenii aceştia şase ceasuri pe zi alături, nu existase niciodată alt schimb de cuvinte, decât al îndatoririlor stricte pentru care Ion Burdea-Niculeşti îşi angajase un secretar. Nu-l întrebase niciodată despre studii, despre planurile lui de viaţă, despre greutăţile familiei lui nevoiaşe. Vorbele sunau întotdeauna aceleaşi, seci, egale: „Fă aceasta… îmi trebuie aceasta… răspunde aceasta”. Iar secretarul îl admira mai nemărginit, pentru indiferenţa cu care îl confundase cu obiectele neînsufleţite. N-ar fi îndrăznit niciodată să bată la uşa biroului cu cinci minute mai devreme; n-a întârziat niciodată; nu şi-a îngăduit să întrebe ceva, să-şi încălzească glasul vreodată, să ceară un sfat ori să roage pentru vreo intervenţie în ajutorul cuiva. Respirând aceeaşi atmosferă, se uscase şi începuse să se simtă şi el tare, fiindcă şi el se pietrifica.

Cu trei luni înainte, tatăl secretarului, funcţionar obscur de gară, fusese mutat, printr-un capriciu ori o eroare, într-o staţie mărginaşă a ţării. Se ruina, astfel, brusc şi injust o întreagă gospodărie. Copiii erau rupţi de la şcoli; târau cu tribul lor calic o femeie de mulţi ani bolnavă; ar fi fost destul să ceară un singur cuvânt de la Ion Burdea-Niculeşti pentru ca mutarea să fie revocată. Dar să ceară aceasta, i s-ar fi părut secretarului nu o îndrăzneală ori o necuviinţă, ci abdicarea de la ceea ce învăţase mai adânc despre înţelepciunea vieţii de la patron: ***nimeni să nu aştepte nimic de la nimeni***. Şi oamenii şi-au cărat gospodăria lor ticăloasă la marginea hotarului cu resemnarea săracilor care se supun fără cârtire destinului.

Acum chiar, secretarul avea în buzunar o scrisoare de la bătrâna bolnavă, – îşi socotea zilele numărate, îl chema cât mai neîntârziat. Nu apucase să isprăvească de citit rândurile tremurate, o primise cu câteva minute înainte de ceasul când trebuia să se înfăţişeze patronului, o mototolise şi aştepta până după-amiază, mai târziu, răgaz, să continue când va fi liber. Îşi spunea că bătrâna îi cere un lucru cu neputinţă. Cum s-ar gândi

oare să-l lase pe Ion Burdea-Niculeşti, chiar numai trei zile, singur, în preziua luptei de răsturnare a guvernului, fără geanta, dosarele şi notele lui? Îşi imaginează privirea rece, surâsul de mirare, de milă şi de dispreţ, cu care ar ridica ochii să-l măsoare la cele dintâi cuvinte… Secretarul cercetă pe furiş, să citească pe obrazul patronului această mustrare, milă şi acest dispreţ. Dar Ion Burdea-Niculeşti, cu mâna în mănuşa cenuşie rezemată de uşa automobilu-lui, îşi privea umbra fugind pe asfalt paralel cu goana maşinei, zdrobindu-se sub roţi, mânjindu-se sub paşii trecătorilor, izbindu-se cu capul de stâlpi, frângându-se în ziduri şi reapărând intactă şi vertiginoasă, când roţile scăpau la drumul liber.

Atunci Ion Burdea-Niculeşti îşi scutura fruntea, întors la realitate:

— Pregăteşti situaţia judeţelor…

Secretarul se înclina.

— …Şi textul moţiunii bătut la maşină pentru ziare…

Secretarul se înclina.

— Dejunul îl iei cu mine, am să-ţi dictez…

Secretarul se înclina.

Aşadar, abia diseară va putea sfârşi scrisoarea cu litere păianjenite, de la bătrâna care îl chema acasă.

La club, intrarea lui Ion Burdea-Niculeşti fu primită cu tăcerea respectuoasă ce stingea brusc, întotdeauna, rumoarea încăperilor.

Şeful strânse mâinile; pe altele abia le atinse; pe altele se făcu a nu le zări. În această savantă dozare a atenţiei pentru propriii săi partizani, se afla o ierarhie fără greş – acum se citea o indicaţie. În cinci minute se ştiu cine vor fi viitorii miniştri şi cine şi-au luat nădejdea…

Când Ion Burdea-Niculeşti începu să rostească expozeul, nu mai scârţâi nicio gheată, nu se mai deschise nicio uşă. Cuvintele cădeau subliniate de aplauze, dar aplauze măsurate, atât cât era nevoie pentru a dovedi consimţământul unanim, fiindcă era prestabilit că şefului nu-i plac manifestările zgomotoase şi lăbărţate. Frazele sunau egale, puţin dispreţuitoare, ca şi privirea care se plimba de la unul la altul, căci Ion Burdea-Niculeşti ştia cât preţuieşte fiecare din capetele lungite să-l asculte, ştia că pentru cei mai mulţi, programul, angajamentele, manifestele către ţară şi moţiunile însemnau numai făţarnice

formalităţi fără importanţă. Realitatea singura pentru toţi era vin ori nu vin la putere? Şi când? Iar atunci, ce folos va trage pentru sine fiecare?

De aceea Ion Burdea-Niculeşti îşi dispreţuia partizanii lacomi şi cinici; dar îi compătimea pe cei naivi. Căci mai multă nevoie avea de lăcomia şi cinismul celor mulţi, decât de naivitatea celor puţini şi dinainte sacrificaţi.

— Doresc, domnilor…

Ion Burdea-Niculeşti făcu o pauză. Surprinse pe perete umbra mânii parodiindu-i gestul. Retrase mâna şi umbra căzu.

Câţiva întoarseră ochii să descopere ce va fi zărit şeful pe zidul gol. Ion Burdea-Niculeşti simţi broboane de sudoare pe frunte.

Umbra de pe perete îşi şterse fruntea, cu o umbră de batistă.

Tăcerea dură.

— Doresc, domnilor… îşi drese glasul, biruindu-se.

Restul expozeului îl rosti repede, cu vârful degetelor sprijinit pe masă, preocupat, stăpânindu-se să nu înalţe mâna, ţinând sub degete umbra degetelor.

— Îmi pare cam obosit şeful. Nu e în formă! spuse cu oarecare satisfacţie, un exministeriabil mustăcios.

Şeful trecu, încheindu-şi şi descheindu-şi nervos nasturii mănuşii.

Ceva nou, neobişnuit, straniu, i se întâmpla un nimic, un fleac, o umbră, propria lui umbră, îi zădăra calmul până atunci nezdruncinat încă de nimeni.

Mergând, umbra se făcuse ghem la picioare. Se sili să n-o privească. Dar la întrebări, răspunse cu gândul în altă parte şi mersul avea ceva nefiresc, întrerupt, ocolind şi cercând să pună prin surprindere piciorul pe pieptul umbrei, să o captureze sub talpă.

La club, partizanii rămaşi să discute în urmă, văzură în această nervozitate a şefului, semn că situaţia nu e atât de limpede cum se grăbiseră prea optimiştii să o socotească. Ion Burdea-Niculeşti ştia desigur ceva. Se iviseră, probabil, complicaţii. Complicaţii grave, dacă şi omul cel mai imperturbabil îşi pierdea răbdarea.

Seara, o informaţie de ziar lua notă cu îngrijorare de aceste simptome, la buletinul politic. Guvernul, de bună seamă, îşi

păstra undeva o rezervă care să-i prelungească agonia. Dar nota încheia tot optimist, amintind ţării că Ion Burdea-Niculeşti a ştiut în cariera-i politică să înfrângă conspiraţii mult mai tenebroase.

Când citi rândurile subliniate de secretar cu creion roşu, Ion Burdea-Niculeşti surâse întâi cu milă, pe urmă simţi intrându-i în oase o nelinişte necunoscută.

O teamă de el însuşi… Aşadar, o neînsemnată şovăială, o oboseală a nervilor, o singură schimbare în felul lui firesc de a fi, o obsesie rizibilă şi absurdă, erau destul să clatine ceea ce durase temeinic în douăzeci de ani! Se răsuci pe scaun să-şi privească ostil umbra. Umbra se răsuci şi ea – dar ea, calmă. De-ar fi un om, l-ar strivi. De-ar fi o dificultate, ar înfrânge-o. E însă imaterială şi enigmatică, îl aşteaptă, aşteaptă…

Aşteaptă ce?…

Aprinse toate luminile – era în sufragerie – umbra se ascunse sub picioarele lui sub scaun.

Împinse farfuria; mâncarea i se oprea în gât. Servitoarea intrând, se uită cu mirare la stăpânul posomorât înaintea felului neatins, la toate becurile luminate. Nu se aprindeau toate luminile decât când erau invitaţi. Dar nu îndrăzni să întrebe. Nimeni nu îndrăznea să întrebe ceva în casa aceea solemnă întotdeauna tăcută şi severă.

Ion Burdea-Niculeşti aruncă şervetul. Merse urmat de umbra lui prin toate încăperile, până la birou; trase sertarul şi cu cele trei foi albe de hârtie înainte, îşi porunci să uite.

Şi uită.

Cât aşternu cifrele subţiri din nou nimic n-a mai existat decât tăcerea imobilă şi gândul lucid, evadat din carcera cărnii. Creionul ronţăia mărunt; ferestrele cu draperii compacte nu lăsau să străbată zbaterea vană a oraşului, omul fu din nou singur şi tare. Dar când se opri, aproape de sfârşit, să ridice ochii obosiţi şi să-şi destindă umerii, surprinse întâia dată după douăzeci de ani, umbra plecată peste el, în tavan, spionându-l atentă, răbdătoare şi aşteptând. Aşteptând ce?…

Fu o senzaţie rece, de spaimă, cum descoperi neaşteptat că afară, din întuneric, te priveşte de cine ştie când, cu nasul turtit de geam şi cu ochii holbaţi, un nebun evadat. Nu ştii ce te aşteaptă, ce va face peste o clipă, de unde va începe: numai rânjeşte şi aşteaptă.

„Stupid”! – trânti cu pumnul în tăblia biroului, de jucară creioanele ascuţite fin în cupa de cristal.

Umbra bătu aerul cu un pumn gigant ca un ciocan şi stătu, fiindcă şi Ion Burdea-Niculeşti a stat.

De acum, înţelegea că toată odihna e pierdută, dacă umbra a intrat şi aici să-l prigonească. Făcu ghem hârtiile, le aruncă în coşul împletit, îşi apăsă ochii. Tăcerea îl nelinişti. Îl împresura duşmană.

Întâia oară se cutremură constatând cât e de singur în răceala de cavou a camerelor vaste. Şi întâia oară nu se mai simţi tare fiindcă era singur.

Umbra cu faţa acoperită în palme, îl aştepta plecată. O simţea deasupra. „N-am să scap de ea de acum, nici în coşciug!” gândi. „Au s-o închidă cu mine”.

— Nu mai înţeleg nimic. Trebuie să-i cerem explicaţie! vorbi nervos Tudoriţă Stârcu, aprinzând o ţigară de la altă ţigară şi mutând cu neastâmpăr serviciul de şvarţ pe tava nichelată. Nu admit! Asta e: nu admit!…

Celălalt dădu moale şi fără convingere din mână:

— Vorbeşte tu!… Eu nu mă amestec.

Îşi schimonosi obraz de suferind, cerând să arate astfel că numai boala îl silea la această neutralitate:

— Înţelegi, cu ficatul meu… Am avut iarăşi o criză. Mi-a recomandat medicul linişte. Altfel!…

Mâna voi să completeze gândul cu un gest energic, dar căzu moartă, ca o mână de manechin umplută cu tărâţe de lemn.

Tudoriţă Stârcu se ridică de la masă, împingând tava de zăngăniră paharele, făcu câţiva paşi apăsaţi până la fereastră de unde privi cu indiferenţă prefăcută forfota străzii. Muşcă în dinţi cartonul ţigării. Mustaţa i se zburlise ca la pisoi, când se pregătesc să se repeadă.

Se întoarse brusc şi izbucni:

— Vorbeşte-i tu… Eu nu mă amestec!

— Aceeaşi poveste întotdeauna! Îţi aperi pielea… M-am săturat de atâta diplomaţie. Nu admit! Înţelegi! Nu admit! Nu e vorba de noi, de ficatul tău şi de toate fleacurile, ci de partid. Se duce de râpă! Într-o singură lună, am pierdut de două ori ocazia să dăm lovituri repezi şi decisive. Mai sunt cincisprezece zile şi se închide sesiunea… Atunci înseamnă că răbdăm până la

toamnă, mai mult poate... Eu aştept, tu aştepţi; dar partidul se descompune! Nu admit! De la Romanaţi am primit iarăşi o listă de demisii. Nişte imbecili, nişte lichele! E adevărat! Publicul însă se impresionează uşor. Dacă începe debandada, să-mi răspunzi atunci, te rog: ce facem? Tăria noastră era disciplina. Unde e disciplina? Şeful a devenit somnambul! Tu nu te amesteci!... Ceilalţi s-au deprins să le vină totul de-a gata, n-au nicio iniţiativă. Şi partidul se risipeşte! Nu admit! Azi unul, mâine altul; când corabia se îneacă fug toţi şobolanii... E destul începutul. Pe urmă să te văd cum ai să-i opreşti? Sunt curios să văd, cum ai să-i opreşti?

Celălalt dădu vag din umeri, ca unul care nu ştia nici el cum are să-i oprească.

Tudoriţă Stârcu aprinse o a treia ţigară şi se duse la fereastră, să roadă cartonul, privind trecerea necurmată a automobilelor şi trăsurilor, pe Calea Victoriei. Pufnea pe nări şi bătea mărunt, cu unghiile, tamburul în geam.

Erau amândoi făcuţi să nu se înţeleagă. Moştenitorii prezumtivi ai şefiei, când Ion Burdea-Niculeşti n-ar mai fi ori s-ar retrage.

El, Tudoriţă Stârcu, ghem de nervi în necurmată agitare, pus pe luptă, păros, precipitat şi imprudent, în război cu toată lumea şi „neadmiţând” nimic, săvârşind de douăsprezece ori pe an măcar douăsprezece acte necugetate, dar luându-şi îndată toate răspunderile, curajos şi loial; celălalt, Sache Algiu, moale, nehotărât, meşter trăgător de sfori ascunse, leneş şi fanariot, bucurându-se tainic de toate greşelile şi slăbiciunile celorlalţi din partid, care-i înlăturau încă un concurent.

Destul să-i fi privit o dată, ca să înţelegi din ce capete opuse de lume veneau.

Tudoriţă Stârcu scuturând mâinile să le smulgă din umeri, uitându-se drept şi tăios în ochi, cu văzduhul întotdeauna răscolit în jurul lui de gesturi smucite, râzând când era vesel cu toţi dinţii.

Sache Algiu, cu privirea întotdeauna piezişă de ipohondru, cu nasul moale de cocă, încleind vorbele tărăgănat şi onctuos, întinzând o mână umedă care rămânea flască în mâna celuilalt, încât omul se simţea îndată stânjenit, nu ştia dacă să-şi retragă ori nu mâna, nu mai avea altă preocupare decât cum să scape de atingerea aceasta vâscoasă care se eterniza.

— E patru! La patru şi jumătate vine… De aceasta sunt sigur. Atât i-a mai rămas: e punctual. Şi dacă vine îi vorbesc. Nu admit! hotărî Tudoriţă Stârcu, răsucindu-se de la fereastra clubului şi apăsând butonul soneriei, fatal, ca resortul unei maşini de execuţie, prin electricitate. Adă alt şvarţ! porunci răstit chelnerului. Clocotit şi cu rom. Şvarţ, nu zeamă de prune! Porcării nu admit!

— Şi mie pălăria şi pardesiul, molfăi Sache Algiu, cu faţa mascată de un ziar desfăcut, după care se retranşase curajos.

— A! Vasăzică eviţi să asişti la explicaţie? îi trase Tudoriţă Stârcu ziarul într-o parte, să-i descopere ochii. Comod! „Nu ştiu, n-am văzut! Lasă nebunul, să se descurce el!” Dragă Algiule, de astă dată nu admit! Ai să rămâi aici. N-ai decât să taci şi să asculţi. Dar să fugi, asta nu! Nu admit!

Celălalt scoase ceasul plat de aur şi păru foarte alarmat, atât cât figura lui cu trăsăturile lâncede putea arăta îngrijorare.

— Am o întâlnire… Nu pot lipsi. Exact la patru… Am întârziat.

Tudoriţă Stârcu se trânti în jilţul de piele şi hohoti cu picioarele răşchirate, frecându-şi genunchii.

— Haha! Ai întârziat? Parcă spuneai adineaori că îl aştepţi şi tu…

— Uitasem…

— Tu să uiţi? Să fim serioşi, Algiule! Eşti aci, rămâi aci!

Şi întorcându-se către chelnerul care aştepta cu pălăria şi pardesiul lui Algiu pe braţ, porunci:

— Du-le îndărăt! Domnul Algiu s-a răzgândit. Pleacă mai târziu.

Chelnerul lipi uşa cu băgare de seamă. Sache Algiu rămase prizonier. Mai privi încă o dată la ceas, deşi nu-l aştepta nimeni, ca să arate că întâlnirea n-a fost o născocire. Oftă cu aer de victimă silită să se supună celor mai absurde capricii. Tudoriţă Stârcu îl măsură cu milă şi cu dispreţ, aruncându-i în faţă colaci de fum. Privi pe urmă în tavan, fluierând un tril.

Îşi recapitula în minte explicaţia pe care avea să o ceară.

Cu Ion Burdea-Niculeşti era prieten vechi. Îl iubea şi îl preţuia. Ştia, ca toţi ceilalţi, că partidul există numai prin el. Că tot ce-a săvârşit Ion Burdea-Niculeşti în viaţă, era limpede şi precis, fără nicio şovăială, şi în cea mai desăvârşită dezinteresare. Pentru dânşii şi pentru partid, nu pentru dânsul.

Şi îi părea de aceea, cu atât mai inexplicabilă, nehotărârea

din ultima vreme, absenţa lui de la tot ce se petrecea, indiferenţa cu care a lăsat să-i scape toate „momentele politice”. Poate era bolnav. Poate îl mistuia o pasiune ascunsă. Carnea se revoltă la o anumită vârstă, se răzbună… Nu? Se gândise să-i ceară o explicaţie – Ion Burdea-Niculeşti are mai multă nevoie poate, de un sfat prietenesc!… În acest caz nu e de niciun folos prezenţa lui Algiu, cu prudenţa lui de spion, cu egoismul lui inuman. Sunt lucruri despre care nu se poate vorbi, decât între patru ochi, între bărbaţi întregi, bărbăteşte.

Omul cu nas de proboscidian ridică ochii decoloraţi de cafea crudă şi privi imediat în lături, pe lângă jilţul lui Tudoriţă Stârcu.

— Sache… Am glumit! rosti Tudoriţă. Nu vreau să te fac să pierzi o întâlnire… (subliniind intenţionat) mai ales când îmi închipui ce fel de întâlnire e… Nu admit, mă-nţelegi?

Sache Algiu surâse flatat, viclean şi cu aer de inocentă victimă, căreia i se recunoaşte, în sfârşit, dreptatea.

Vorbele îi făceau îndoită plăcere: întâi, îl elibera; putea să plece. Pe urmă, prietenul confirma astfel reputaţia lui de om cu multe aventuri feminine – faimă născocită nu se ştie de unde şi de cine, absurdă pentru un individ cu înfăţişarea lui bleagă şi îndoielnică, dar la care ţinea nemăsurat, deşi nu s-ar fi gândit vreodată, din prudenţă, să-şi înşele, în ruptul capului, nevasta mult mai bătrână, saşie de un ochi şi tiranică.

Acum când ştia că poate pleca, făcu mofturi. Cercetă a treia oară ceasul şi dădu din cap descurajat:

— Prea târziu! Nu cred că mai aşteaptă… De altfel, ai dreptate… Eu să pierd vremea cu fleacuri şi voi să discutaţi lucruri serioase!…

Tudoriţă Stârcu râdea lăuntric de făţărnicia prietenului. Îşi făcu o plăcere să-l încerce, jucându-se cu laţul pe care îl strângea şi-i dădea drumul:

— Bine! Atunci nu insist. Rămâi şi vorbeşti şi tu! Tu eşti mai calm. Poţi vedea mai obiectiv.

Celălalt se aşeză între braţele fotoliului, consternat, cu figura lungită. Se uită încă o dată la ceas, cu resemnare.

— Ce e? Poate te mai aşteaptă? îl iscodi Tudoriţă Stârcu.

— De… Ştiu eu? Sigur că poate mă mai aşteaptă.

— Atunci, mai bine du-te! Cele mai serioase lucruri din lume nu sunt destul de serioase ca să merite o nepoliteţe faţă de o femeie. Nu admit. O femeie nu poate să aştepte!

Sache Algiu clătină nasul de cocă, deplin convins de acest mare adevăr. Aproape pe furiş, întinse degetul pe buton şi sună, abia atins.

— Adă pardesiul şi pălăria domnului Algiu! porunci Tudoriţă Stârcu, pentru a sfârşi odată, plictisit.

— Dacă vrei tu! capitulă celălalt, îmbrăcându-şi mânecile pardesiului, cu aerul de sacrificiu al omului gata să facă orice, numai să nu contrazică plăcerea unui prieten care „nu admite”.

— Da! Dacă vreau eu... fireşte! repetă în batjocură Tudoriţă Stârcu, cu buza de jos făcută accent circumflex, privindu-l din tălpi până în creştet.

Celălalt se întoarse de la uşă, să adauge un sfat:

— Ştii? Fii energic, dragă! Să se limpezească odată situaţia. Nu mai merge... Ai dreptate... Se descompune partidul... Dacă e surmenat, să se repauzeze. Partidul are nevoie de conducere energică – mai ales acum! Un tren pierdut nu se mai întoarce... Să i-o spui răspicat. Dacă nu înţelege singur, să-l faci să înţeleagă...

— Fugi, Sache, că întârzii! îl întrerupse Tudoriţă Stârcu. Cele mai serioase lucruri din lume nu sunt destul de serioase ca să...

— Ai dreptate... La revedere şi succes!

Sache Algiu grăbi să închidă uşa, nu fiindcă întârzia de la întâlnirea imaginară, ci fiindcă îşi luă seama că putea să dea ochii, pe scările clubului, cu Ion Burdea-Niculeşti.

„Scârbă!” rosti omul rămas singur, repezind unul în altul inelele de fum spre tavan, cu picioarele răşchirate şi cu ceafa rezemată în spătarul moale al jilţului. „Scârbă!”

Obrazul aspru şi colţuros, cu sistemul pilos atât de abundent încât părea întotdeauna nebărbierit de trei zile, arăta cel mai desăvârşit dispreţ pentru cel plecat. Şi acesta, mai râvnea şefia! Cârpa aceasta! În locul unui om ca Ion Burdea-Niculeşti! Puah!... Pe urmă trăsăturile i se îndulciră treptat, fiindcă Tudoriţă Stârcu îşi întoarse gândurile la Ion Burdea-Niculeşti şi era acum din tot sufletul mâhnit de răul care mistuia ascuns prietenul.

Se ridică şi merse iarăşi până la fereastră, privind cu mâinile la spate. Privea, dar nu lămurea nimic din vânturarea trecătorilor. Gândul nu se despărţea de tainica schimbare a prietenului. Ce putea fi?... O femeie? Trecu în revistă toate femeile în a căror apropiere s-ar putea afla Ion Burdea-Niculeşti. Niciuna... Altă patimă! Un om închis, stăpân pe sine, până la

cruzime cu sine, în casa aceea glacială ca un cavou, ce patimă ar tăinui oare? Ce resort s-a clătinat brusc?… întotdeauna i-a spus că viaţa aceasta e absurdă; totul măsurat cu compasul, totul prevăzut ca evoluţia precisă a planetelor, rigida existenţă de monah care se martirizează cu cingătoarea de cuie întoarse înlăuntru, dar fără halucinarea niciunei credinţe. Nu pricepuse aceasta, nicicând, mai ales el, care nu ştia niciodată ce va vorbi şi va săvârşi peste o jumătate de oră; mânca şi bea zdravăn; nu-şi înfrâna nicio patimă; găsea tot atâta plăcere într-o luptă cu episoade neprevăzute şi cu duşman necunoscut, ca într-o partidă de cărţi rămasă de pomină, ori cu chef epic, de trei zile şi trei nopţi, la via devenită celebră într-un anumit public al capitalei.

Zvârli ţigara, ca întotdeauna, pe covor. Recunoscuse automobilul negru al lui Ion Burdea-Niculeşti, stopând înaintea clubului.

Se uită la ceas: exact patru şi jumătate.

Şeful nu-şi dezminţea încă exactitatea de cronometru.

Deschise portiera şi sărise înainte, la marginea trotuarului, secretarul aşteptând înclinat cu servieta sub braţ: pe urmă coborî Ion Burdea-Niculeşti, apăsându-şi pleoapele cu degetele înmănuşate ca să împingă parcă o vedenie lăuntrică. Tudoriţă Stârcu tuşi să-şi dreagă glasul şi îşi încheie nasturii; chiar el şi chiar acum încă, nu-şi putea alunga sentimentul că înaintea lui Ion Burdea-Niculeşti, toţi muritorii se înfăţişează la o severă inspecţie.

Şi îndată, ca să-şi dovedească hotărârile rebele, descheie la loc nasturele, numai unul, şi-l întâmpină cu o mână în buzunar.

— Ca întotdeauna, cronometru, Burdea!…

— Ca întotdeauna, cronometru, replică sec Ion Burdea-Niculeşti, fără să clintească o fibră în faţa osoasă.

Discuţia începu rău.

În stradă, ţipă agresiv o sirenă de automobil. Secretarul depuse servieta pe braţul unui jilţ, şi fiindcă nu-l invita nimeni să stea jos, îşi căuta de lucru foiletând agenda.

— Credeam că sunteţi mai mulţi. Mi s-a părut că e vorba de o convocare. Singur, puteai veni tu la mine. Ştii unde stau.

Ion Burdea-Niculeşti vorbea cu spatele spre fereastră. Aşa avea umbra în faţă. O putea supraveghea. N-avea cum să încerce cine ştie ce surpriză în dosul lui. Biată figură ostenită de

insomnie, liniile mai trase, cute subţiri în jurul pleoapelor viorii. Părul mai albit. Iar cei care-l cunoşteau bine, ar fi putut descoperi o abia perceptibilă neglijenţă în îmbrăcăminte: fire de praf pe postavul negru, cravata înnodată în grabă, acul de aur cu perla neagră, gata să cadă.

Observă că ochii lui Tudoriţă nu se dezlipeau de la acest ac. Îl pipăi, îl înfipse la loc şi fu nemulţumit că există cineva, care i-a surprins o neorânduială.

— Despre ce e vorba? Mai aşteptaţi pe cineva?

— Nu, Burdea! Tocmai voiam înadins să fim singuri, răspunse Stârcu aruncând o privire repede secretarului.

Secretarul înţelese şi luându-şi servieta, îşi ceru voie să lucreze în altă cameră. Tudoriţă Stârcu îi mulţumi din ochi. Pe urmă împinse două fotolii alături:

— Burdea, să stăm! Avem de discutat lucruri serioase.

— Cred că n-am obiceiul să discut lucruri neserioase, vorbi Ion Burdea-Niculeşti, răsucind jilţul cu spătarul la fereastră şi întinzându-se între braţele elastice.

Mulţumit că umbra i se contopea cu a scaunului, împreună mâinile, aşteptând:

— Ei?

Tudoriţă Stârcu desfăcu o hârtie bătută la maşină, cu un şir lung de semnături:

— Am aici demisia unui grup de Romanaţi…

— Cunosc… Altceva.

— Aici alta, din Moldova.

— Cunosc şi p-aia. Să le fie de bine! Nu ţinem pe nimeni cu sila. Cine vrea pleacă, cine vrea rămâne. Pentru aceasta m-ai chemat?

Stârcu împături colile de hârtie şi le vârî în buzunar. Îl privi lung, punându-i mâna pe braţ:

— Burdea, nu mai înţeleg. Ştii bine că n-am pus niciodată la îndoială ce faci tu şi ce nu faci tu! Nici nu m-aş simţi în drept, eu, care cu zevzecia mea, am adus atâtea încurcături partidului. Dar nu-mi place ce se întâmplă. Nu admit! Ceilalţi mârâie pe la colţuri. Eu am vrut să fiu şi de astă dată, ca întotdeauna, loial…

— Mersi! rosti ironic Ion Burdea-Niculeşti.

Celălalt se opri şi ridică mâna de pe braţ, rupând apropierea prietenească. Începea să-şi piardă răbdarea: „Nu e om cu care să poţi vorbi. Uscat… O maşină. O maşină care se detrachează.

Pierd vremea în zadar”.

Ion Burdea-Niculeşti îl privi cu cea mai nevinovată mirare:

— Continuă… Am spus că-ţi mulţumesc. Ce găseşti supărător în aceasta?

Tudoriţă Stârcu îşi muşcă mustăţile ţepoase. Scuipă ţigara din gură fără să o atingă cu mâna. Pe urmă, observă cum ochii lui Ion Burdea-Niculeşti privesc cu dezaprobare capătul ţigării fumegând pe covor. Nu se ridică să-l calce, cum ar fi făcut altădată, înadins ca să arate că acum nu-i păsa. Toate bunele intenţii se risipeau: „Dacă vrei aşa, bine! gândi. Ai să auzi altele, mai zdravene!”…

Sări, păşind repede ca într-o cuşcă, vorbind cu mâinile în buzunare, de unde smulgea din când în când dreapta să gesticuleze boxând aerul:

— Poţi să crezi ce vrei, Burdea!… Am ceva pe suflet: mă răcoresc! Îmi fac o datorie să-ţi spun, fiindcă te văd absent de la toate şi fiindcă ceilalţi mârâie în loc să vorbească. Am pierdut de două ori ocazia să luăm atitudine. Slăbiciune! Curg demisiile – le înregistrăm şi dăm din umeri. Slăbiciune! A început guvernul să exploateze dezorientarea noastră; acum el atacă şi noi tăcem. Slăbiciune! Nu admit slăbiciune! Pentru aceasta am luptat douăzeci de ani? Decât să asist la falimentul nostru, îmi strâng valizele şi plec la ţară. Îmi văd de plugărie. Înţeleg în politică orice, numai pasivitatea nu. Mă surprinde că tocmai tu…

Se opri.

— Mi se pare că nici nu mă asculţi…

— Ascult. Ce te face să crezi? întrebă distrat Ion Burdea-Niculeşti, privind cum umbra celuilalt îşi însoţea stăpânul la fiecare pas, se frângea de perete, se întorcea să-l urmeze sau îi lua înainte, exagerând gestul când Stârcu ridica dreapta în sus, ori o repezea în lături.

Spusese că ascultă, dar era absent cu desăvârşire de la agitarea prietenului. Se întreba numai: cum nu observă celălalt prezenţa umbrei parodiindu-i frământarea? cum poate trăi ignorând-o?

Şi se mai întreba, ce-ar face Stârcu, dacă l-ar întrerupe să-i atragă atenţia: „Există o spioană lângă tine! Nu-i scapă nicio mişcare. Nu te părăseşte o clipă. Nu te poţi ascunde de ea… Tot ce faci, repetă desfigurând, parodiind, exagerând, şi totuşi, poate, ea numai, dă adevărata proporţie actelor tale. A crescut

cu tine şi n-ai luat-o în seamă: s-a pus între tine şi femeia pe care ai iubit-o şi n-ai fost gelos de ea; au s-o ţintuiască în sicriu cu tine şi pe măsură ce viermii au să-ţi roadă putreziciunea, ea are să se împuţineze, dar n-are să dispară. Eşti singur, numai tu cu umbra. Prieteni, amantă, mamă, copii, oricine, te uită, te pierd, te părăsesc. Numai ea rămâne nedespărţită întotdeauna şi orice s-ar întâmpla, trup cu trupul tău şi martoră la tot ce-ai săvârşit tu, neştiut de nimeni. După douăzeci de ani, dacă au să-ţi scoată oasele să le deşire în soare ca pe un schelet preparat anatomic, umbra îndată înviată, are să întindă pe pământ gratiile coastelor şi scăfârlia grotescă, rânjindu-ţi dinţii. Şi tu nu observi aceasta! Ţi se pare de mai mare însemnătate, că vreo câţiva imbecili şi-au dat demisia din partid”.

Pe urmă, Ion Burdea-Niculeşti îşi surprinse jalnica absurditate a acestor gânduri şi fu cuprins de o mare deznădejde. Cutele din jurul pleoapelor se adânciră. Gâtul se încovoaie sub greutatea capului osos; sub pielea încreţită, de gutapercă, se lămuri conturul craniului. Era acum numai un om bătrân şi slăbănog, ascultând fără putere de replică, admonestarea altui om mai tânăr, plin de sănătate, de vigoare şi de îndrăzneală.

Celălalt îi vorbea din picioare, neîndurat; el era în jilţ cu fruntea atrasă de pământ, încât părea strivit de privirea, de gesturile şi vorbele prietenului mai tânăr.

Ar fi îndrăznit el altădată să-i vorbească aşa? Măsură mai adânc astfel ruinarea din sine. Se scutură. Îşi apăsă pleoapele, cu un obicei nou, de scurtă vreme căpătat, de când căuta mereu să alunge ceva dinaintea ochilor.

În încăpere lumina se învineţea difuză, ca întotdeauna în ceasul dinaintea asfinţitului.

Era ceasul când el se dezmorţea, se elibera. Umbrele se topeau. Ca într-o vrajă dezlegată, se risipeau, precum reintră în morminte strigoii la al treilea cântat al cocoşilor. Nu se mai simţea la îndemână decât în zilele noroase, când lumina murdară nu mai are putere să dea contur unei umbre, sau în ceasurile acestea, când soarele muribund e atât de extenuat, încât şi umbrele se retrag să caute altă căldură.

Întinse mâna în lături; iar jos, pe covor, nu-şi mişcă tentaculele nicio umbră.

Celălalt îl privi mirat, curmând cataracta vorbelor.

Atunci Ion Burdea-Niculeşti îşi mişcă degetele osoase,

trosnindu-le, ca un om care a simţit o durere şi încearcă să vadă de unde-i vine.

— Un reumatism… explică minţind, fără să se uite în ochii prietenului, şi îndată fu umilit, că a ajuns până la asemenea prefăcătorii.

Îşi pregăti mănuşile:

— Concluzia? întrebă, să pună capăt discuţiei.

— Cum, concluzia? lărgi braţele în lături Tudoriţă Stârcu, înţelegând că a vorbit de prisos. Mai e nevoie de concluzie? Se impune de la sine. Trebuie să schimbăm tactica. Adică, mai precis, să revenim la tactica noastră veche. Acţiune şi gata de ofensivă în orice moment. Nu putem lăsa ţara în pradă… Îşi fac canaliile de cap! Nu admit…

Ion Burdea-Niculeşti îşi deşiră făptura înaltă şi slăbănoagă, încheindu-şi mănuşile cu înfăţişare plictisită.

— Credeam că ai ceva mai interesant să-mi spui. Am pierdut timpul degeaba. Şi n-am timp de pierdut…

— Nu aşa, nu aşa! îi tăie drumul Stârcu, vârând şi scoţând mâinile din buzunare, ca şi cum de acolo îşi pompa argumentele. N-ai timp de pierdut? Dumnezeu ştie ce faci cu timpul!… Nimeni nu te mai vede. Te ascunzi! Eşti absent de la toate! Uiţi că ai o răspundere. Dacă nu pentru noi, măcar faţă de acesta! arătă portretul bătrânului Barbu Clejanu, întemeietorul partidului şi părintele sufletesc al lui Ion Burdea-Niculeşti.

Ion Burdea-Niculeşti nu întoarse ochii spre portretul în ulei, care-l privea cu dezaprobare din masiva ramă de aur. Pe acela îl ura acum. De la el porniseră toate.

— Da! continuă Tudoriţă Stârcu, întorcându-se cu faţa la barba rotundă şi albă a bătrânului, deplin convins că a descoperit argumentul decisiv. El ne-a făcut partidul. Ne-a lăsat o tradiţie. A avut inspiraţia norocoasă să-i încredinţeze soarta în mâna unui om ca tine; l-ai întărit, ne-ai adus până acum numai la victorii. Şi deodată părăseşti lupta!… Nu se poate! Nu admit! Eşti prizonierul trecutului tău. Exact! Repetă cuvântul fiindcă îi plăcea: Eşti prizonierul trecutului tău! Ai o datorie. Nu poţi să dezminţi tot ce-ai făcut douăzeci de ani. Vorbesc în numele tuturor. Nu m-au împuternicit, fiindcă sunt laşi şi nu îndrăznesc să spună răspicat ce mormăie prin unghere. Dar eu nu pot tolera, nu admit!

— Concluzia? întreabă încă o dată, sacadat, Ion Burdea-

Niculeşti, privind peste capul lui Stârcu, un punct gol în perete.

— Lasă concluzia!… Ştii mai bine decât mine ce ai de făcut. Nu eu am să te învăţ, Burdea!

— Să-ţi spun eu concluzia! silabisi apăsat şi răutăcios Ion Burdea-Niculeşti. V-aţi săturat. Nu mai aveţi răbdare să aşteptaţi. Poate te tentează şefia?… Mărturiseşte!… Ar fi nostim. Un partid condus de un om care nu admite… Ar face mare bucurie ăluia! arătă peste umăr, la spate, cu degetul mare, tabloul lui Barbu Clejanu care privea acum cu o resemnată mâhnire, aceste întâmplări noi şi nemaipomenite.

Tudoriţă Stârcu îşi vârî mâinile în păr, zburlindu-şi coama aspră, în semn de cumplită deznădejde:

— Dar e o nebunie, Burdea! Cum poţi vorbi?… Eşti altul… Se întâmplă ceva cu tine… Ceva rău!… se apropie, apucându-l de nasturul hainei. Spune-mi ce se întâmplă cu tine?…

— Se întâmplă că nu pot suferi, de exemplu, nesimţirea oamenilor care-şi fac scrumieră din haină! silabisi cu încăpăţânare maniacă, Ion Burdea-Niculeşti, uitându-se cu o schimă de dezgust la veşmintele celuilalt, pe care se sfărâmase cenuşa atâtor ţigări aprinse una după alta.

— Eşti imposibil, Burdea! se zbătu Tudoriţă Stârcu, repezind cu picioarele în scaune. Imposibil!… Dacă e vorba aşa, plec! Uite: îmi strâng valizele şi mâine plec la ţară, mă dezinteresez de tot, faceţi borş din partid, din organizaţii, din tot… Mi-e perfect egal…

Ion Burdea-Niculeşti îl privi fix, din cap în tălpi:

— Bagă de seamă… Dacă pleci, te lucrează ălălalt de la şefie, Algiu…

— E o nebunie, curată nebunie; se tângui Stârcu, adresându-se tabloului din perete, să-l cheme martor. Plec! Asemenea lucruri nu admit!

Îşi încheia nasturii hainei, aşteptând de la celălalt un cuvânt să-l oprească. Dar Ion Burdea-Niculeşti rămăsese impasibil fără să clintească un muşchi al feţei; părea că dormitează din picioare, cum pirotesc caii bătrâni, resemnaţi mizeriei.

Atunci Tudoriţă Stârcu se întoarse cu degetele pe mânerul uşii, să-i arunce în loc de răzbunare, un sfat:

— ***Tu ferais mieux de te soigner. Tu as une sale gueule!***

Pe urmă trânti uşa şi paşii sunară apăsaţi pe coridor.

Ion Burdea-Niculeşti îşi strivi pleoapele cu palma, să ridice o

perdea grea. Se apropie de fereastră şi privi în stradă, unde, după câteva clipe, apăru Tudoriţă Stârcu, precipitat pe scări, îmbrăcându-şi mânecile pardesiului din mers şi izbind trecătorii agresiv, ca într-un asalt. După câţiva paşi se opri, cu toată înfăţişarea schimbată, luminată şi plină de înveselire, salutând până la pământ o doamnă blondă şi roză, de o superbă frumuseţe animală, tolănită răsfăţat într-un Alfa-Romeo.

Doamna făcu semn şoferului, şi când maşina acostă la marginea trotuarului, Tudoriţă Stârcu, descoperit, sărută mâna întinsă leneş, la încheietură, deasupra mănuşii cenuşii. Omul care nu admitea, transformat cu desăvârşire, rosti desigur un graţios madrigal căci doamna hohoti arătând dinţii mărunţi şi albi trecându-şi pe buze o limbă roşie de pisică.

Păru convinsă îndată de cele ce-i spunea Tudoriţă Stârcu şi îi făcu loc alături. Maşina viră, iar strada rămase din nou populată numai cu mulţimea anonimă, pe ale cărei feţe Ion Burdea-Niculeşti nu putea pune niciun nume. Geamul era murdar, se cunoşteau urme grase de degete: totul devenise în club trivial, neglijent şi provizoriu. Iar trecătorii se desluşeau tulbure, ca în apa unui acvariu.

Cineva deschise uşa, răsuci butonul luminii.

Ion Burdea-Niculeşti se întoarse repede, ştiind că umbra i-a înviat alături.

Servitorul cel nou n-avusese de unde să înveţe respectul celorlalţi, pentru omul temut. Orândui scaunele cu o singură mână, în cealaltă păstrând abia dosit în găvanul palmei, un capăt de ţigară, pe care nu se îndurase să-l arunce.

Era un om mic, cu obrazul jovial şi bucălat, surâzând bucuros tuturor celor ce-i porunceau, de s-ar fi spus că nu aşteaptă de la viaţă o fericire mai mare, decât să găsească stăpâni care să-i ordone, ca el să aibă ce executa.

— Ce e aceasta? întrebă sever Ion Burdea-Niculeşti, arătând mucul din care se resfirau aţe de fum.

— Ţigară, să trăiţi! răspunse nevinovat sluga, ferindu-şi degetele să nu se frigă.

Lui Ion Burdea-Niculeşti i se păru că i-a luat umbra înainte. Că el n-a făcut alt decât să-i urmeze gestul ei de pe perete, când palma osoasă şi înmănuşată lovi obrazul rubicond al servitorului, atât de neaşteptat, încât omul scăpă restul ţigării dintre degete.

Şi în aceeaşi clipă, Ion Burdea-Niculeşti fu ruşinat de ceea ce

săvârşise. Nu lovise niciodată un om. Fusese întotdeauna destul să-i împietrească dintr-o singură privire. Iar acum, ajunsese şi la aceasta! Ceva se prăbuşea tot mai repede în el: „***Tu as une sale gueule… Tu ferais mieux de te soigner”.***

Sluga culese capătul ţigării de jos, fără să ridice ochii la el. Ion Burdea-Niculeşti zări cum îi tremură mâna. Vedea cum obrazul bucălat se dogorea treptat de urmele degetelor.

— Ţine, rosti cu glas rugător desfăcând port-biletul şi întinzându-i o hârtie de bancă.

Omul tot nu ridică ochii, continuând să orânduiască jilţurile în jurul meselor.

— Ia aceasta… Ascultă! Nici eu nu ştiu cum… Ia aceasta, şi uită!…

Servitorul începu să lustruiască îndesat, cu şervetul, o scrumieră nichelată. Era mai nedumerit de ceea ce se întâmpla acum, decât de palma venită din senin. Ar fi luat hârtia (trăsese cu coada ochiului şi ştia că e de cinci sute), dar nu se încumeta. Dacă Ion Burdea-Niculeşti ar fi întors capul, ori ar fi aruncat bancnota pe marginea mesei, sluga ar fi mistuit-o într-o clipă, îngânând o mulţumire oarecare. Dar celălalt îl privea ţintă, cu ochii lui cenuşii, reci şi bolnavi. Iar fiindcă sub această privire nu putea primi banii fără umilinţă, servitorul simţi dilatându-se în el o nemărginită mândrie pentru atâta demnitate omenească, de care se descoperise capabil: „S-o ştie şi ăla! O palmă nu se cumpără cu bani”. Şi continua să frece scrumiera cu metalul încălzit între degete.

— Ascultă, omule!… Înţelege odată… A fost un moment de enervare… Nu trebuie…

Ion Burdea-Niculeşti nu-şi recunoştea glasul. Se compătimea pentru cele ce săvârşea, dar o putere mai tare ca el nu-l lăsa să se desprindă de acolo, îi dicta cuvintele care-i scârbeau buzele.

Puse mâna înmănuşată pe umărul omului, implorând:

— Uite… Poate ai casă grea, copii!… Suntem oameni…

Tresări, întorcându-se, fiindcă auzise paşi.

Secretarul, în prag, aştepta cu servieta subsuoară, privind încremenit de mirare. Atunci Ion Burdea-Niculeşti îşi desprinse mâna de pe umărul slugii. Încruntă sprâncenele subţiri şi schimbă glasul, redevenit totodată tăios şi fără îndurare:

— Să-i facă imediat socoteala şi să-l concedieze!… Auzi? Imediat! Nu tolerez obraznici aici. A devenit clubul un han, o

infecţie…

Servitorul holbă ochii în care se stinse brusc jovialitatea naivă dintotdeauna. Acum stătu zugrăvită în bulbii lărgiţi cea mai desăvârşită stupoare. Îi era dat să vadă în ziua aceea numai întâmplări care întreceau puterea sărmanei sale înţelegeri. Dar secretarul se înclină. Aşa da, îşi recunoştea patronul!

Şi plecă să transmită ordinul de concediere.

În biroul cu biblioteca masivă şi neagră, împresurat de rafturile cărţilor cu legătura neagră de piele, în faţa bustului de bronz cu piedestalul negru, Ion Burdea-Niculeşti, cu ceafa rezemată de spătarul elastic al fotoliului, privea un punct nevăzut în perete.

Se aflau toate luminile aprinse, iar la masă nicio foaie de hârtie nu mai aştepta calculele complicate, din tomurile lui Weierstrass şi Poincaré. Creioanele fin ascuţite rămaseră de multă vreme neclintite în cupa de cristal. În încăpere, cu cheia răsucită, se aflau închişi după miez de noapte, singuri, numai omul şi umbra lui.

Umbra docil culcată la picioare, ca un câine ghemuit înaintea stăpânului.

Fotoliul era într-aşa fel întors cu spatele la lumini, încât Ion Burdea-Niculeşti o avea mereu înainte, domesticită şi veşnic sub privegherea ochilor. Între amândoi dura un armistiţiu. Numai aici şi numai acum, când rumoarea oraşului se oprea înăbuşită la draperiile compacte.

Nu s-ar fi putut spune, dacă omul îşi păzea umbra sau umbra îşi păzea omul.

Dar într-asemenea ceas, Ion Burdea-Niculeşti o ştia îmbunată, renunţând la el, aşteptându-l ca în fiecare noapte să pirotească între braţele jilţului, până când în toată figura osoasă se săpau cute amare. Căci armistiţiul îi era acordat numai cu acest preţ. Ion Burdea-Niculeşti se închidea în birou, după miezul nopţii, privegheat de umbra atentă, ***să-şi amintească!***

Umbra îl aştepta, răbdătoare, neclintită, şi enigmatică. Îndată ce ar fi încercat să se mişte, ar porni şi dânsa să-i joace în jur, dansul satanic. Şi atunci totul ar redeveni chinuitor şi absurd.

Aşa, umbra i se culca la picioare, prefăcându-se că l-a uitat: „Uite, eşti liber! Deşiră-ţi oasele degetelor pe braţele fotoliului… Lasă pleoapele zbârcite să acopere jumătate din privire. Şi priveşte înlăuntru… Eu aştept”.

Tăcerea se căscă nefirească în clădirea deşartă.

Omul se înfiora de singurătatea pe care toată viaţa o căutase, ca să rămână întreg şi puternic.

Ar fi tresăltat de-o nouă, nemărginită şi mântuitoare bucurie să audă un pas cunoscut, străbătând uşor camerele goale. Să pogoare o mână prietenoasă care să-i alunge cu o atingere bună pe frunte, gândul rozând cuibărit înlăuntru ca un vierme.

Paşii însă nu se auzeau: mâna însă n-avea de unde să vină.

Era cum se voise, numai el singur. Şi umbra aşteptând.

Acum înţelegea de ce umbra îl alunga toată ziua, desfigurându-i grotesc fiecare mişcare, râzându-şi de gravitatea tuturor actelor sale care deveneau îndată dezarticulate, rizibile, ţinându-i cale ori călcându-i pe urmă, mereu nedespărţită, prezentă şi atentă. Îl urmărea ca să-l aducă aici. Să-l ţintuiască în fiecare noapte în scaunul de piele şi să-l silească să măsoare toată zădărnicia pentru care a trăit.

Iar aci, la scaunul judecăţii, totul apărea, deodată, înfricoşător şi ireparabil.

Omul pirotea cu bărbia în piept. Amintiri vechi de tot se amestecau confuz cu întâmplări de ieri. Şi ciudat! Ca într-un binoclu când întors, când privit prin capătul bun, ceea ce socotise întotdeauna de nemăsurată însemnătate, devenea derizoriu şi fără importanţă; iar ceea ce-i păruse amănunt trecător, de mult uitat, creştea monstruos ca acele plante stranii, care germinează dintr-un singur grăunte, în palma fachirilor şi în câteva clipe înăbuşă cerul.

Mâna uscată netezea braţul elastic al fotoliului. Atingerea pielii lucioase era dezagreabilă. Totuşi îi amintea ceva uitat, ceva pierdut. Da! acum se lămureşte precis... O senzaţie care învie deodată, în carnea lui veştedă. În ziua când Mara l-a rugat să-i ţină o clipă umbrela. Nu îndrăznise încă să-i prindă braţul, nu-i cunoştea sărutul umed şi proaspăt. Luase umbrela şi simţise în mâner căldura transmisă din mâna Marei. Fusese o intimitate voluptoasă, în care întâia dată pătrundea. Când Mara i-a cerut umbrela îndărăt, s-a despărţit cu părere de rău. „Mai las-o o clipă!” a rugat-o. Şi Mara l-a privit surprinsă. Cu ochii aceia, castanii cu fire de aur, în care nu era nimic alt decât vioiciune, sinceritate şi ceva ca o reverie vagă şi dulce, poate un presentiment îndată risipit.

Tot aşa erau ochii copilului. I-a văzut bine, de două ori. Ochi

cu fire de aur, sub fruntea bombată, care-i dădea o înfăţişare de atenţie răbdătoare şi blândă. Nici nu ştie cum se numea. ***Era copilul lui şi nu ştia cum se numea***. Era copilul lui şi nu ştie cum s-a numit. Avea bucle ca un paj – ar fi fost astăzi de câţi ani? Ar fi crescut înalt şi elastic ca Mara, aşa cum o privise în ultima zi, când era întoarsă cu faţa spre fereastră să-şi ascundă lacrimile, iar pentru el era deja ştearsă din memorie, ca şi cum n-ar fi fost decât o umbră fără viaţă îndeaievea…

Unghiile lui scorţoase se înfigeau în pielea mobilei şi tăcerea începea să-i hăuie în urechi, ca într-un ghioc. Ce cald i-ar suna acum un glas, să-l cheme cineva pe nume: „Ioane, e târziu… Sfârşeşte odată!”

Ioane! Lui nu i-a spus nimeni pe nume, de-atunci. Mara şi Atanasie au fost cei din urmă. Chiar glasul lui Atanasie şi chiar râsul lui de capră: hehe! hehe! i-ar suna poate prietenos. Nu. De râsul acela s-ar teme acum; şi de om s-ar teme să-l vadă apărând ca un strigoi al trecutului, în jilţul din faţă, netezindu-şi bărbiţa roşcată de capră şi începând: „Hehe! hehe! Aşadar, Ioane, pentru aceasta au fost toate? Şi renunţările şi cruzimile tale, toate, toate? Ca să te găsesc aici? Şi în această plăcută tovărăşie”? – ar arăta behăind, umbra culcată la picioarele scaunului.

„Ioane!” – între el şi ceilalţi, s-a pus de atâta vreme atâta distanţă, încât nimeni nu şi-a mai îngăduit să-l cheme ca pe orice muritor, care are un nume pentru dezmierdare şi intimitate.

Cecil i-a spus de la început: Jean! I-a trebuit mult timp să se deprindă cu această etichetare nouă, din oficiu. Îl chema şi nu-i răspundea. I se părea totdeauna că e vorba de altul. Jean! – cu glasul acela afectat, care n-a adus niciodată căldură şi apropiere între dânşii…

Ciudat! Nici nu şi-o mai poate închipui, reaminti, pe Cecil. Parcă nici n-au fost împreună zece ani, zi de zi, în încăperile acestea întotdeauna reci şi solemne, faţă în faţă, la aceeaşi masă. Închide ochii şi nu-i apare decât o pălărie, o toaletă decoltată de seară – demodate toate, ca într-un album cu gravuri de costume desuete şi puţin ridicole, ca toate veşmintele după ce nu se mai poartă. Atât, un manechin pentru haine! Nici ochii nu şi-i mai aminteşte, totul s-a şters, numai sunetul glasului mai durează antipatic şi afectat: Jean, Jean!…

Şi mai ciudat încă! Acum ochii Marei, din ce în ce mai halucinant de lămurit îşi tremură firele aurii din pupilă, şi toată mlădierea trupului subţire cu umerii mici şi cu zvelteţea androgină de adolescent, toate capătă extraordinară viaţă ca o fantomă întoarsă foarte de departe, mereu mai aproape aci în faţă, străbătând prin ziduri acum numai ca să-l compătimească pentru singurătatea lui înfricoşătoare, de om puternic care şi-a plantat inimă aspră de piatră sub coaste, să nu cunoască nicio înduioşare, nicio slăbiciune şi nicio şovăială.

— Hehe! Hehe! Şi pentru ce toate acestea, Ioane?

Cum ar behăi râsul nesuferit al lui Atanasie, şi cum l-ar privi neîndurat ochii aceia bulbucaţi şi sticloşi, neîndurat şi curios, ca pe-un şoarece prins sub globul aparatului de pompat vidul.

— Hehe! Hehe!…

Aude, chiar aude glasul. A început să audă glasuri care nu sunt!

E foarte târziu. Ar putea să se culce. Acum chiar umbra e ostenită şi-l lăsă… Are să se înalţe odată cu el, şi are să-l urmeze fără niciun gând rău. Până mâine nu mai vrea nimic de la dânsul. E foarte târziu.

Uite umbra i-a făcut semn şi a pornit ca înainte.

— Ascultă! Lasă aceste şi priveşte mai bine ce încântătoare e şoseaua, acum, înainte de asfinţitul soarelui!

Vorbind, Ion Burdea-Niculeşti pusese mâna osoasă pe genunchiul secretarului. Limuzina, cu largi geamuri de cristal, săgeta fâşâind uşor înaintea altor maşini, pe sub teii cu frunzişul străpuns de razele oblice ale apusului.

Secretarul închise servieta cu părere de rău şi încercă să descopere o desfătare în priveliştea automobilelor şi trăsurilor, gonind în două coloane, spre vila cu clopoţei de cleştar.

Dar nu găsea nicio încântare. Oameni vânturându-şi timpul fără niciun scop, femei arătându-şi toalete în răsfăţ, copii şi câini, vietăţi care nu ştiu pentru ce trăiesc şi nici nu sunt torturaţi de nicio întrebare; lume deşartă. Şi în ghiozdan, atâtea hârtii aşteptau soluţii care nu îngăduiau întârziere!

— Mă gândesc că eşti tânăr de tot. Poate ai ceva mai bun de făcut cu timpul! La vârsta aceasta, nu e o plăcere să ţii tovărăşie unui bătrân posac ca mine…

Vocea lui Ion Burdea-Niculeşti era stinsă şi blândă. Vorbind,

nu privea în ochi. Poate nu vedea vertiginoasa perindare a vehiculelor. Poate zărea, aşa neclintit, ceva foarte îndepărtat acum, pierdut în înceţarea timpului.

Căci pe buzele uscate, flutura un surâs trist şi îmbunat, pe care nimeni nu i-l cunoscuse vreodată.

Secretarul apăsă pe genunchi geanta ticsită de hârtii. Nu înţelegea. Ridica ochii să cerceteze în privirea patronului, vinovat: Săvârşise ceva rău? Nu era gata în orice clipă să execute tot ce i se cerea, înainte de a i se cere? N-o dovedise îndestul?

— Eşti tânăr şi nu înţelegi încă… Sunt ceasuri pe care nu trebuie să le pierzi. Nu se întorc!… continuă Ion Burdea-Niculeşti, uitând ţigara stinsă între degete.

— Dar nici nu le pierd! Am ajuns să storc tot ce pot da cele şaizeci de minute ale unui ceas! rosti cu încredere secretarul, apăsând cu podul palmei servieta, unde stătea dovada că nu risipeşte nimic din timpul atât de preţios.

— Hehe! hehe!

Ion Burdea-Niculeşti se opri, descoperind că a râs cu glasul lui Atanasie.

Tuşi, să alunge glasul străin, şi numai după un timp, continuă:

— Nu ne înţelegem, tinere… Am pierdut de mult cuvintele pentru astfel de gânduri. Cuvintele mele sunt numai pentru noţiuni precise. Şi viaţa mai are, mai cere, altceva… Noţiunile precise şi sistemele sunt născocirea noastră. Construcţiile logice nu sunt viaţă. Viaţa e continuă, mobilă, fluidă; nu poate fi comprimată într-un concept. Eroarea noastră e că o credem atât de micşorată, să încapă într-un sistem. Eroare ireparabilă! Când o descoperi, e prea târziu… Dumneata te afli la o vârstă când pentru toate ai o teorie şi un sistem: pentru viaţă, pentru iubire, pentru prietenie… Iar cu ele îţi falsifici viaţa. Ucizi în ea tot ce e neprevăzut şi divin… Lasă ghiozdanul acesta cu hârtii inutile şi mergi de săvârşeşte toate prostiile adorabile ale vârstei dumitale. După aceea, numai dacă mai ai poftă, întoarce-te! Dar cât mai târziu. Ai întotdeauna timp. Pentru aceasta niciodată nu e prea târziu…

„Vrea să mă concedieze” – gândi secretarul, bănuind în cuvintele patronului o intenţie crudă şi ironică, neînduplecată. În obrazul tânăr şi în ochii osteniţi de munca nopţilor, se săpă mâhnire pentru atâta nedreptate. „Cu ce m-am făcut vinovat?

Niciodată n-am greşit nimic; n-am întârziat nimic. Totul în faptele mele e măsurat şi prevăzut. I-am fost credincios ca un câine. Şi acum nu mai are nevoie de mine. Mă alungă. Îmi zdrobeşte cariera tocmai când…”

— Hehe! Hehe!

A râs patronul, ori altcineva în gâtlejul lui Ion Burdea-Niculeşti? Şi ca să nu mai audă râsul acela, Ion Burdea-Niculeşti tace. Aşa i s-a întâmplat întotdeauna, când a încercat să rostească tot ce-l devora înlăuntru, în vremea din urmă. Toţi l-au privit nedumeriţi, au bănuit că-şi exercită sarcasmul pe socoteala credulităţii lor; n-au găsit altceva decât un surâs nehotărât şi silnic. Aşa cu Sache Algiu, care a început îndată să se vaiete de ficatul lui, pipăindu-şi nasul moale de cocă. Aşa cu tânărul acesta de alături, care-şi strânge cu amândouă mâinile ghiozdanul cu terfeloage, ca pe cine ştie ce nepreţuită comoară.

Numai Tudoriţă Stârcu, numai el poate ar înţelege şi i-ar pune mâna pe umăr, robustă, cu o îmbărbătare care-ţi comunică viaţa. Dar el e departe acum, nu mai dă niciun semn; a trântit uşile şi a plecat – nu admite! Atâta om se aflase lângă el, într-adevăr om, într-adevăr întreg, şi pe acesta l-a alungat.

Pe faţa uscată a lui Ion Burdea-Niculeşti, lumina bună de adineaori s-a stins ca din obrazul unui convalescent, din nou cuprins de frica boalei. Poate fiindcă soarele a coborât mai oblic, poate fiindcă din nou şi-a amintit prezenţa umbrei de jos.

Cât a vorbit uitase.

Acum ochii sunt atraşi alături, unde umbra lungită peste măsură, aleargă paralel pe asfaltul şoselei, retezată de roţi, izbită în trunchiul teilor, călcată în picioare, zdrobită de copitele cailor. Pentru această tortură acuşi are să-i plătească – când se vor opri, şi va începe ea să-i danseze împrejur, în cerc magic, ca să-l paralizeze şi să-şi râdă de tot ce încearcă a săvârşi singur, autonom, în absurda iluzie că-şi mai aparţine.

A lăsat automobilul să se întoarcă fără el, numai cu secretarul şi ghiozdanul lui plin de hârtii. El păşeşte încet, sub teii cu mirosul ameţitor. În lumina becurilor, frunzele au înfăţişarea artificială, sunt albastre, decupate în zinc. Pe o bancă, o pereche. Pe lângă el a trecut alta. Nici nu l-au văzut. Erau strânşi şi se priveau în ochi cu lăcomie: dispăruse tot în jurul lor.

Un vânt cald clătina voluptos frunzele. Seara e fierbinte şi parfumată, ca o seră cu atmosfera umedă, unde se fecundează

florile. Şi toţi păşesc elastic în mers cu unduiri de îmbrăţişare: e sigur că după ce-au trecut de el, îşi caută buzele. Poate nici nu-l observă. Cine mai ia seamă în asemenea seară, la un domn bătrân, care-şi poartă umbra deşirată după el?

Domnul bătrân s-a oprit. Netezeşte părul mătăsos al unui copil. Copilul surâde fricos. Se smulge şi fuge − l-a strigat cineva.

— Ţi-am spus că n-ai voie să vorbeşti cu străinii! mustră un glas de contraltă, pe bancă.

— N-am vorbit, mamă! M-a oprit, nu ştiu ce vrea… Era un domn bătrân ca bunicul, un domn bun.

Domnul bătrân e departe. Dar nu e un domn bun.

E un domn singur şi poate fiindcă e singur, veşnic singur, iremediabil singur, e un domn duşmănos cu tot ce e în jurul lui. Un strigoi care nu şi-a trăit viaţa şi duşmăneşte toate vieţile trăite de alţii.

În palma uscată durează senzaţia atingerii mătăsoase şi calde, ca o dezmierdare, da! exact ca senzaţia de atunci, când mânerul umbrelei i-a transmis întâia oară căldura din mâna Marei.

Şi umbra, acum umbra, îl târâie după dânsa. El ştie unde-l duce. În fiecare seară, acolo… Din când în când, Ion Burdea-Niculeşti se întoarce să cerceteze dacă nu-l observă cineva. Atunci şi umbra întoarce capul şi aşteaptă: „Haide odată, e târziu!”

Locul e întunecos şi buruienile împrăştie o miasmă înveninată de măselariţă şi cucută răscoaptă în arşiţa de peste zi. Sunt movile de pietre; împrejurimea provizorie de sârmă ghimpată e ruptă: gunoaiele îşi dospesc duhoarea. Fuge un câine speriat, mârâind cu toţi dinţii rânjiţi…

În fiecare seară se opreşte aci; dă târcoale, strigoi întors din lumea mormintelor, să caute urmele celor de mult înghiţiţi de morminte. Acolo erau straturile, aci poteca unde se juca întotdeauna copilul Marei. Copilul lui.

Avea ochi cu fire de aur ca ochii Marei; i-a văzut bine, de aproape, de două ori. Ochi în care râsul se oprea brusc în mijlocul joacăi, cu tristeţea precoce a unui presentiment. Şi nici nu ştie cum se va fi numit.

O creangă se clatină. A fâlfâit cu aripi moi o pasăre de noapte. O pasăre de cobe.

Iar umbra lui s-a urcat pe bulgării de piatră şi de moloz; de-acolo, umbra îl cheamă. El a întors capul să cerceteze încă o dată, dacă nu e nimeni să-l vadă. Strada e pustie şi luminile becurilor clipesc palide. Sus, atâtea stele!… Cerul, atât de adânc şi albastru! Pasărea a fâlfâit iar cu aripile moi. S-a întors pe aceeaşi creangă şi priveşte cu ochi fosforici. Ce dureros, ca într-o rană, îi pătrunde în piept aerul ameţitor al nopţii!… Ar pleca, ar pleca să doarmă, să uite; sertarul e plin de medicamente care aduc somnul adânc, fără niciun vis, somn de mort.

Dar nu poate pleca.

Umbra e aici, îl aşteaptă, nu-i mai îngăduie nicio şovăială, porunceşte despotic. S-a urcat şi îl cheamă după ea, acolo sub arborele cu crengile strâmbe, de unde pasărea de noapte îl hipnotizează cu ochii fosforici.

În dimineaţa vânătă, casele dorm, încă, enigmatice, cu storurile trase. Nicio ţipenie. Numai vrăbiile s-au deşteptat şi se pregătesc a întâmpina soarele, ciripind cu larmă sonoră de prund aruncat pe-o placă de marmoră.

Nicio ţipenie. Chiar gardistul nu s-a trezit încă, în bucătăria casei înalte, cu grilaj verde.

Pe turla bisericii, cea dintâi rază a poleit crucea. Acuşi va incendia ferestrele şi toate se vor deschide ca la un semn; oraşul dezlegat de vraja-i cataleptică va dezlănţui tumultul lui cel de toate zilele. Acum e încă nefirească, absurdă, neliniştitoare tăcere.

Din capătul străzii, se va fi mişcat oare harnicul din proverb, care se deşteaptă mai de dimineaţă, ca să ajungă mai departe?

Nu încă.

E numai un beţiv. Acelaşi, înaintează cu paşi clătinaţi; înconjură stâlpii de schijă, salută şi vorbeşte singur. E cu mustăţile pleoştite, cu ochii aproape închişi; între degete ţine o ţigară frântă, o scapă, o ridică şi iar înaintează împleticindu-se. A zărit o bancă. Mai mult cade, decât se aşază pe ea… Dormitează o clipă, tresare. I-a scăpat din nou ţigara. Îi face semn cu degetele. Poate aşteaptă să vină singură la el; o cheamă atât de duios!… Şi nu ridică ochii la locul viran din faţă.

Dacă i-ar ridica, o privelişte plină de spaimă i-ar risipi deodată aburii tulburi ai vinului. Acum soarele a ridicat geana peste casă. Şi în arborul cu crengile strâmbe atârnă un om. Un om cu limba alungită şi neagră, strâmbându-se straniu la cer.

Cu tălpile despărţite de pământ, e despărţit, în sfârşit, de umbra care-i stă jos, căzută, ca o haină lepădată. Un om care a scăpat pentru totdeauna de umbra lui.

Beţivul a izbutit să-şi ridice ţigara. O răsuceşte între degete, privind-o cu dezgust. Nu se arată a trece nimeni să-i dea foc. Nicio nădejde. O aruncă. Somnoros, repetă cleios, printre sughiţuri:

— Josss guvernul!

Dar strigătul sună, în dimineaţa vânătă şi deşartă, fără convingere, ca un psalm lipsit de sens, repetat mecanic dintr-un vechi şi abolit ritual de ultimul supravieţuitor al unei rase dispărute.

— Josss guvernul!

Nici n-are cine-l mai răsturna. Aceasta toată lumea o ştie de când Ion Burdea-Niculeşti a amăgit toate aşteptările şi a pierdut toate ocaziile.

Pe măsură ce soarele se înalţă, de picioarele neclintite, verticale, suspendate, ale omului, umbra, ea vie încă, se apropie, pâşin, tâlhară.

Se târâie pe pământul grunzuros, se târâie rănindu-se în spini – dar nu-şi va mai atinge niciodată stăpânul. Şi de aceea poate, eliberat, într-o triumfală bucurie plină de spaimă, omul se strâmbă cu vânăta-i limbă la cer.

Arthur C. Clarke
Santinela
(„The Sentinel”, 1948)

Prima dată când veţi vedea Luna plină strălucind în sud, observaţi cu atenţie marginea ei din dreapta. Acolo unde ar sta scris ora două, dacă satelitul nostru ar fi un orologiu, veţi remarca un minuscul oval întunecat: oricine are o vedere normală îl poate descoperi cu uşurinţă. E un mare podiş, prins între pereţi abrupţi, unul dintre cele mai frumoase de pe Lună – Mare Crisium, Marea Crizelor. Cu un diametru de cinci sute de kilometri şi aproape în întregime înconjurat de inelul unor munţi magnifici, acest podiş nu fusese niciodată explorat înainte ca noi să fi pătruns acolo, la sfârşitul verii lui 1997.

Expediţia noastră era foarte bine echipată. De-a lungul a opt sute de kilometri, două mari cargouri ne transportaseră proviziile şi echipamentul de la centrala situată în Serenitatis. Aveam, de asemenea, mici rachete destinate transportului pe distanţe mici, deasupra regiunilor pe care vehiculele noastre nu le puteau străbate. Din fericire, cea mai mare parte a Mării Crizelor este netedă; nu întâlneşti acolo acele uriaşe crevase, atât de primejdioase, şi nici prea mulţi munţi şi cratere. După toate aparenţele, puternicele noastre tractoare trebuiau să ne ducă fără nicio dificultate oriunde voiam.

Eram geolog (sau selenolog, dacă ţineţi neapărat la exactitate), şeful grupului care explora zona sudică a podişului. În acea săptămână, cercetasem cam o sută cincizeci de kilometri de teren, ocolind contraforturile muntoase ce mărgineau albia a ceea ce fusese o străveche mare, cu o mie de milioane de ani în urmă. Atunci când viaţa începea pe Pământ, aici ea deja se stingea. Apele se retrăgeau de pe flancurile acestor prodigioase faleze, în inima larg deschisă a Lunii. Deasupra solului pe care-l traversam, oceanul fără maree atinsese odinioară o adâncime de opt sute de metri, dar singura urmă de umezeală era reprezentată de chiciura pe care o observam uneori în hrubele neajunse de soare.

Întreprinseserăm călătoria noastră la revărsatul zorilor lunari şi ne mai rămânea aproape o săptămână (socotită în timp terestru) până la venirea nopţii. De şase ori pe zi, ne părăseam vehiculul: îmbrăcaţi în combinezoane spaţiale, ieşeam în

căutarea unor minerale interesante sau fixam repere pentru ghidarea viitorilor călători. Era o muncă monotonă, de rutină. Explorarea selenară nu prezintă nimic aventuros, nimic deosebit de palpitant. Puteam să trăim confortabil timp de o lună în tractoarele noastre presurizate; iar dacă survenea vreo încurcătură, puteam oricând, prin radio, să chemăm baza – după aceea, nu ne rămânea decât să aşteptăm nava care trebuia să ne vină în ajutor.

Spuneam că explorarea selenară nu comporta nimic palpitant. Desigur, aceasta nu este întru totul adevărat. E cu neputinţă să te plictiseşti de aceşti uluitori munţi, atât de teribili în comparaţie cu dulcile coline ale Pământului. Înconjurând promontoriile mării dispărute, nu ştiam niciodată ce noi splendori ne vor fi dezvăluite. Toată curba sudică a Mării Crizelor fusese o vastă deltă, unde zeci de râuri îşi croiau, odinioară, drumul până la ocean, alimentate poate de ploile torenţiale ce erodaseră munţii în timpul scurtei perioade vulcanice, când Luna era tânără. Fiecare dintre aceste văi străvechi ne ispitea, ne provoca să ne căţărăm până la platourile necunoscute ce se găseau dincolo. Dar mai aveam de străbătut vreo sută cincizeci de kilometri, şi nu puteam decât să privim cu invidie înălţimile pe care alţii aveau să le escaladeze.

La bord, noi trăiam după timpul terestru; la ora douăzeci şi două precis, trimiteam bazei ultimul mesaj radio şi ne întrerupeam activitatea. Afară, rocile mai scânteiau sub soarele aproape vertical; pentru noi, însă, era noapte, până când se dădea deşteptarea, opt ore mai târziu. Apoi, în vreme ce unul dintre noi pregătea micul dejun, se stârnea un intens bâzâit de aparate de ras electrice şi se deschidea radioul care ne lega din nou de Pământ. Iar când mirosul cârnaţilor prindea să umple cabina, era dificil să crezi că nu reveniserăm pe planeta noastră: totul era atât de familiar, cu excepţia impresiei că te simţeai mai puţin greu şi a neobişnuitei încetineli cu care cădeau obiectele.

Era rândul meu să prepar dejunul într-un colţ al cabinei principale care ne servea de bucătărie. Au trecut ani buni, dar tot îmi amintesc cu emoţie de acea clipă. Tocmai se auzea una dintre melodiile preferate, vechiul cântec galez „David of the White Rock”. Pilotul nostru, în costumul său spaţial, se şi afla afară, unde inspecta şenilele. Asistentul meu, Louis Garnett,

stătea la postul de control şi adăuga în grabă câteva informaţii în jurnalul de bord.

Ca toate gospodinele Pământului, tot aşteptând în picioare, lângă tigaie, rumenirea cârnaţilor, îmi lăsam privirile să rătăcească pe meterezele munţilor care schiţau conturul orizontului sudic, pierzându-se către infinit, spre est şi spre vest. Păreau doar la doi-trei kilometri de noi, dar eu ştiam că cel mai apropiat se afla la treizeci de kilometri. Pe Lună, fireşte, distanţa nu estompează detaliile: nicio ceaţă, oricât de imperceptibilă, nu îndulceşte şi nu transfigurează lucrurile care, pe Pământ, se topesc în depărtare. Aceşti munţi înalţi de trei mii de metri se ridicau atât de abrupt de parcă, odinioară, vreo erupţie subterană îi făcuse să ţâşnească din scoarţa în fuziune. Nici nu puteai să vezi poalele celui mai apropiat, din cauza puternicei curburi a suprafeţei, căci Luna este un astru mic, foarte mic, şi din locul unde mă aflam, nu mă despărţeau de orizont mai mult de trei kilometri.

Mi-am îndreptat privirile spre piscurile pe care niciun om nu le escaladase vreodată, spre aceste piscuri care, înainte de naşterea vieţii pe Pământ, contemplaseră trista retragere a oceanelor, ce ducea cu ea şi speranţa în apariţia unei lumi. Soarele izbea meterezele cu o strălucire care rănea ochii, în timp ce, puţin mai sus, stelele sticleau neclintite pe un cer mai negru decât în miezul unei nopţi de iarnă pe Pământ.

Întorcându-mi privirea, am zărit o lucire metalică pe vârful muchiei unui mare promontoriu care înainta în mare, vreo cincizeci de kilometri la vest. Era un punct luminos fără dimensiuni, ca şi când o stea fusese smulsă de pe cer, de una dintre acele crâncene creste. Iniţial mi-am închipuit că suprafaţa netedă a unei stânci înalte prindea lumina Soarelui şi mi-o reflecta în ochi. Nu era ceva neobişnuit. Când Luna intră în al doilea pătrar, observatorii de pe Pământ pot uneori să vadă marile lanţuri ale Oceanului Furtunilor (Oceanus Procellerum) scăldate de o irizaţie alb-albăstrie, în vreme ce lumina Soarelui ţâşneşte din coastele lor şi sare dintr-o lume într-alta. Dar eu eram curios să ştiu ce fel de rocă putea scânteia acolo, sus, atât de intens: am suit în turela de observaţie şi am orientat telescopul nostru de zece centimetri, spre vest.

Ceea ce am văzut a fost de-ajuns ca să-mi lase gura apă. Conturându-se clar în câmpul meu vizual, vârfurile munţilor

dădeau impresia că se aflau doar la un kilometru, dar ceea ce capta razele Soarelui era prea mic pentru a fi identificat. Totuşi, părea să aibă o deconcertantă simetrie, iar culmea pe care se găsea era ciudat de plată. Am cercetat o bucată de vreme această enigmă scânteietoare, obosindu-mi ochii tot scrutând spaţiul, până ce un miros de ars venit dinspre bucătărie m-a avertizat că delicioşii cârnaţi ce urmau să ne astâmpere foamea străbătuseră de pomană patru sute de mii de kilometri.

Toată dimineaţa, am dezbătut problema drumului de-a curmezişul Mării Crizelor, în vreme ce, în vest, munţii se înălţau către firmament. Chiar când prospectam afară, în combinezoanele noastre cosmice, discuţia continua prin radio. Era absolut sigur, îmi spuneau colegii, că niciodată nu existase pe Lună vreo formă de viaţă inteligentă. Acolo nu apăruseră decât câteva plante primitive şi strămoşii lor ceva mai puţin degeneraţi. Eu ştiam asta, ca toţi confraţii mei, dar sunt momente când unui om de ştiinţă nu trebuie să-i fie frică să facă pe prostul.

— Ascultaţi, am spus în cele din urmă, mă voi căţăra până acolo sus, fie şi numai pentru liniştea mea sufletească. Muntele nu e mai înalt de patru mii de metri – deci ar măsura mai puţin de o mie, în gravitaţie terestră. Toată plimbarea asta mă poate costa douăzeci de ore. Oricum, dintotdeauna am dorit să mă urc pe aceşti munţi, aşa că am o scuză foarte bună.

— Dacă nu-ţi vei frânge gâtul, îmi zise Garnett, vei deveni batjocura expediţiei când ne vom întoarce la bază. De acum înainte, acest munte va purta numele de „Păcăleala lui Willson”.

— Nu-mi voi frânge gâtul, am declarat hotărât. Cine a escaladat primul Pico şi Helicon?

— Parcă pe atunci erai ceva mai tânăr…, interveni, cu blândeţe, Louis.

— Iată, am răspuns foarte demn, încă un excelent motiv ca să mă duc.

În noaptea aceea, ne-am culcat devreme, după ce am înaintat cu tractorul până la mai puţin de un kilometru de promontoriu. Garnett urma să mă însoţească a doua zi; era un bun alpinist şi venea adeseori cu mine în astfel de aventuri. În ceea ce-l privea pe pilotul nostru, acesta era fericit să-şi păzească maşina.

La prima vedere, falezele păreau de neînvins, dar pentru cineva dotat cu simţul altitudinilor, escaladarea este uşoară pe

un corp ceresc unde toate lucrurile şi fiinţele sunt reduse la o şesime din greutatea lor. Pentru alpinismul selenar, adevărata primejdie o constituie încrederea excesivă în sine: să cazi, pe Lună, de la două sute de metri, e tot atât de mortal ca şi când te-ai prăbuşi de la treizeci de metri pe Pământ.

Prima noastră haltă am făcut-o pe un mare pinten la aproximativ o mie două sute de metri deasupra podişului. Căţărarea nu fusese prea dificilă, dar membrele îmi înţepeniseră din pricina efortului neobişnuit; de aceea eram fericit că mă puteam odihni. Încă mai vedeam tractorul, infimă gânganie de metal plasată la picioarele falezei, şi l-am anunţat pe pilot unde ajunseserăm, înainte de a ne relua ascensiunea.

Pe măsură ce orele au trecut, orizontul s-a lărgit şi o parte tot mai întinsă din şesul cel mare a devenit vizibilă. Acum puteam cuprinde cu privirea o distanţă de optzeci de kilometri, reuşind să disting până şi vârfurile munţilor de pe ţărmul opus al mării, aflat la peste o sută cincizeci de kilometri de noi. Puţine din şesurile lunare sunt atât de netede precum Marea Crizelor, şi aproape ne puteam imagina că la trei kilometri sub noi se întindea un ocean de apă, nu de piatră. Iluzia era risipită doar de un grup de cratere situate aproape de orizont.

Ţinta noastră era încă invizibilă, fiind situată dincolo de creasta muntelui; în prezent, ne călăuzeam după hărţi, folosind Pământul drept reper. Aflată spre est, uriaşa seceră argintie, intrată deja în primul pătrar, atârna jos, deasupra câmpiei. Soarele şi stelele aveau să-şi urmeze drumul lent peste boltă, dispărând în cele din urmă, dar Pământul avea să rămână de-a pururi acolo, fără să se clintească din poziţia lui, crescând şi micşorându-se odată cu trecerea anilor şi anotimpurilor. Peste zece zile, avea să devină un disc orbitor, scăldând bolovanii aceştia în strălucirea lui de la miezul nopţii, de cincizeci de ori mai puternică decât cea a Lunii pline. Noi însă trebuia să ieşim dintre munţi cu mult înainte de lăsarea nopţii – în caz contrar, urma să rămânem pe vecie acolo.

În interiorul combinezoanelor noastre, era o răcoare agreabilă, căci elementele frigorifice combăteau violenta dogoare solară şi ne eliminau transpiraţia. Nu vorbeam decât arareori, doar când aveam să ne comunicăm vreo indicaţie sau când discutam despre cel mai bun drum pe care trebuia să-l urmăm. Habar n-aveam ce gândea Garnett; în schimb, cum era

şi firesc, mă bătea la cap că era cea mai nebunească aventură din viaţa lui. Într-un fel, eram de acord cu el, dar bucuria suişului, ideea că nicicând vreun om nu mai călcase pe acolo şi viziunea exaltantă a peisajului – toate astea reuşeau să mă facă fericit.

Nu cred că m-am arătat prea emoţionat când am văzut în faţa noastră peretele de stâncă pe care îl cercetasem mai înainte prin telescop, de la patruzeci şi cinci de kilometri. Se înălţa la douăzeci de metri deasupra capetelor noastre şi, acolo, pe acel platou, se afla obiectul ce mă atrăsese spre dezolantele înălţimi. După toate aparenţele, nu era altceva decât un bolovan pe care căderea unui meteorit îl sfărâmase cu mii de ani în urmă, cu planurile de clivaj precise încă şi strălucitoare în incoruptibila şi imuabila tăcere.

Pe versant, nu existau prize. Braţele istovite au părut să-şi regăsească puterea când am învârtit deasupra capului mica ancoră de metal cu trei dinţi şi am lansat-o către stele. Prima oară nu s-a prins, ci a alunecat încet în momentul în care am tras coarda; la a treia încercare, dinţii ei s-au înfipt bine, iar greutatea trupurilor noastre n-a reuşit s-o clintească.

Garnett mă privea cu teamă. Vedeam că voia să treacă primul, dar, surâzându-i prin vizorul căştii, am clătinat din cap. Fără să mă grăbesc, am început ascensiunea finală.

Cu costum cu tot, n-aveam mai mult de douăzeci de kilograme; de aceea, ridicând o mână după alta, m-am tras până la cornişă. Acolo, am răsuflat adânc şi i-am făcut semn tovarăşului meu; pe urmă, m-am căţărat pe platformă şi, în picioare, mi-am întors ochii spre ceea ce se înălţa înaintea mea.

Trebuie să înţelegeţi că până în acea clipă fusesem aproape sigur că nu aveam să dau peste ceva straniu. Fusesem aproape sigur, dar nu complet: tocmai această tulburătoare îndoială îmi dăduse ghes. Ei bine, nu mai exista nicio îndoială, dar obsesia abia începuse.

Mă aflam pe un platou lat de aproximativ treizeci de metri. Odinioară, acesta fusese neted – prea neted pentru a fi natural – dar meteoriţii care, timp de nenumărate ere, căzuseră pe suprafaţa lui, i-o crestaseră şi i-o sfârtecaseră. Acel platou fusese nivelat pentru a susţine o structură scânteietoare, piramidală, de două ori mai înaltă decât un om şi încastrată în stâncă aidoma unui gigantic giuvaier şlefuit.

Probabil că niciun fel de emoţie nu mi-a invadat spiritul, pe durata primelor secunde. Apoi, mi-am simţit inima bătându-mi în piept şi mi-am dat seama că mă invadase o bucurie ciudată, inexprimabilă. Căci iubeam Luna, iar acum ştiam că nu numai muşchilor târâtori din circurile Aristarc şi Eratosthene le dăduse ea viaţă în tinereţe. Vechiul vis al primilor exploratori, hulit şi discreditat cu perseverenţă, era adevărat. Existase totuşi o civilizaţie selenară, şi eu o descoperisem cel dintâi. Faptul că poate venisem cu vreo sută de milioane de ani prea târziu nu mă descumpănea; mă aflam aici şi era de ajuns.

Creierul meu a început să funcţioneze normal, să analizeze şi să-şi pună întrebări. Ce fel de construcţie era aceasta? Un sanctuar – sau ceva pentru care limbajul meu nu avea un nume? Dacă era o construcţie, de ce atunci fusese ridicată într-un loc atât de inaccesibil? M-am întrebat dacă nu cumva fusese un templu şi mi-i puteam închipui pe adepţii vreunei stranii credinţe meditând acolo, implorându-şi zeii să-i izbăvească, în timp ce viaţa se retrăgea de pe Lună, odată cu oceanele ce mureau. Mii de rugăciuni înălţate în zadar…

Am înaintat câţiva paşi, dornic să cercetez mai amănunţit acest lucru, dar un fel de instinct m-a împiedicat să mă apropii prea mult. Aveam unele noţiuni de arheologie şi am încercat să ghicesc gradul de cultură al civilizaţiei care netezise acest munte şi durase scânteietoare suprafeţe, atât de orbitoare încă.

Egiptenii le-ar fi putut face, dacă muncitorii lor ar fi deţinut straniile materiale pe care le-au folosit aceşti cu mult mai străvechi arhitecţi. Din pricina micimii piramidei, nu mi-a dat prin gând că ar fi fost posibil să contemplu opera unei rase mai avansate decât a mea. Ideea că pe Lună existase inteligenţă era încă prea formidabilă, iar orgoliul îmi interzicea să fac umilitorul salt final.

Pe urmă, am remarcat ceva care mi-a ridicat părul măciucă, ceva atât de banal şi atât de nevinovat încât cei mai mulţi nici n-ar fi observat. Am spus că platoul purta cicatricile schijelor meteoritice; în acelaşi timp, el era acoperit şi de câţiva centimetri de praf cosmic, aşternut întotdeauna pe suprafaţa lumilor unde nu suflă niciun vânt care să-l risipească. Cu toate acestea, praful şi scrijeliturile meteoriţilor se întrerupeau foarte brusc, trasând un cerc larg în jurul micii piramide, ca şi cum un zid invizibil ar fi protejat-o împotriva timpului şi spaţiului.

Glasul cuiva se auzea în receptor şi mi-am dat seama că Garnett mă chema de câtva timp. M-am împleticit până la marginea falezei şi i-am făcut semn să vină şi el, neîndrăznind să vorbesc. Apoi m-am întors până la acel cerc desenat în pulbere. Am cules un fragment de rocă spartă şi l-am aruncat încetişor spre scăpărătoarea enigmă. N-aş fi fost surprins dacă piatra ar fi dispărut în acest nevăzut obstacol, dar ea a părut să lovească suprafaţa netedă a unei emisfere şi a căzut lent pe sol.

Înţelegeam că priveam ceva ce n-avea încă un echivalent în antichitatea speciei mele. Nu era un monument, ci o maşină care se apăra cu ajutorul unor forţe ce sfidaseră Eternitatea. Aceste forţe, oricare ar fi fost ele, operau încă, şi poate că deja mă apropiasem prea mult. M-am gândit la toate radiaţiile pe care omul le captase şi le domesticise de-a lungul secolelor. Ţinând cont de toate cunoştinţele mele, era posibil să fiu tot atât de irevocabil condamnat ca şi când aş fi pătruns în spaţiul tăcut şi ucigător al unei pile atomice neizolate.

Îmi amintesc că m-am întors spre Garnett, care mi se alăturase, iar acum stătea nemişcat. Părea să fi uitat cu totul de mine; de aceea, fără să-l stânjenesc, m-am dus până la marginea falezei, silindu-mă să-mi adun gândurile. Acolo, sub mine, se întindea Mare Crisium – într-adevăr, Marea Crizelor – stranie şi neliniştitoare pentru cei mai mulţi oameni, dar de o calmantă familiaritate pentru mine. Mi-am înălţat ochii spre secera Pământului, culcat în leagănu-i de stele, şi m-am întrebat ce se adăpostea sub norii lui, atunci când necunoscuţii constructori săvârşiseră aici opera lor. Să fi fost jungla înăbuşitoare din vremea Carboniferului, ţărmul pustiu peste care primele amfibii au fost nevoite să se târască pentru a cuceri Pământul, sau chiar îndelunga solitudine de dinainte de apariţia vieţii?

Nu mă întrebaţi de ce n-am ghicit mai grabnic adevărul, care acum pare atât de evident. Robit de prima impresie stârnită de descoperirea mea, socotisem fără şovăire că această apariţie cristalină fusese construită de fiinţe ce aparţineau trecutului îndepărtat al Lunii; fără de veste însă, cu o forţă de neînvins, mi s-a impus convingerea că ei erau tot atât de străini de Lună ca şi mine însumi.

În douăzeci de ani, nu dăduserăm peste nicio urmă de viaţă, exceptând unele plante degenerate. Nicio civilizaţie selenară,

oricare i-ar fi fost destinul, n-ar fi putut să lase doar un singur semn al existenţei sale.

Am privit din nou strălucitoarea piramidă şi ea mi s-a părut şi mai îndepărtată de tot ce avea legătură cu Luna. Şi, deodată, m-am pomenit scuturat de un râs nebun, isteric, născut din surescitare şi extrema oboseală. Mi-am imaginat că mica piramidă mi se adresa: „Regret, nici eu nu sunt de aici”.

Am muncit timp de douăzeci de ani ca să spargem invizibila carapace şi să ajungem la maşina dinăuntrul acelor ziduri de cristal. Ceea ce n-am fost în stare să pricepem am izbutit până la urmă să distrugem, graţie sălbaticei puteri a energiei atomice, şi am avut ocazia să văd fragmente din misteriosul obiect scânteietor pe care-l descoperisem pe munte.

N-au niciun sens. Mecanismele piramidei – dacă într-adevăr sunt mecanisme – aparţin unei tehnologii care depăşeşte de departe posibilităţile noastre, poate chiar unei tehnologii a forţelor parapsihologice.

Misterul e cu atât mai obsedant cu cât celelalte planete au fost atinse, şi cu cât am obţinut dovezi că, în sistemul nostru solar, singur Pământul a fost căminul unei vieţi inteligente. Este, de asemenea, imposibil să fie vorba despre o realizare a unei defuncte civilizaţii a planetei noastre, deoarece grosimea pulberii meteoritice de pe platou ne-a îngăduit să evaluăm vârsta maşinii. Ea a fost ridicată pe acest munte lunar înainte ca viaţa să fi răsărit din mările terestre.

Când planeta noastră a atins jumătate din vârsta ei actuală, ceva venind dinspre stele a străbătut sistemul solar, a lăsat acest semn al trecerii sale şi apoi s-a întors de unde a plecat. Până în clipa în care am distrus-o, maşina îndeplinea încă scopul prevăzut de constructorii ei – şi iată ce presupun eu despre acest scop.

Aproape o sută de mii de milioane de stele se rotesc în cercul Căii Lactee. Astfel, foarte demult, alte seminţii din preajma altor sori trebuie să fi urcat cu greu şi să fi depăşit culmile atinse de noi. Gândiţi-vă la acele civilizaţii care, situate în noaptea timpului, pe când zidirea cosmică se afla încă la început, erau stăpâne pe un Univers atât de tânăr încât viaţa năpădise doar o mână de lumi. Destinul lor însemnase o singurătate cum nu ne-o putem închipui, singurătatea unor zei scrutând infinitul şi negăsind pe nimeni cu care să-şi împartă gândurile.

Ei trebuie să fi scormonit galaxiile la fel cum noi am scormonit planetele. Pretutindeni existau lumi, dar pustii sau locuite de forme târâtoare, fără inteligenţă. Aşa era Pământul nostru, cu cerul încă mânjit de fumul marilor vulcani, pe când prima navă trimisă de popoarele zorilor s-a ivit din hăul de dincolo de Pluton. Ea n-a luat în seamă planetele exterioare îngheţate, ştiind că viaţa n-avea nicio şansă să se dezvolte, în plenitudinea sa, acolo; s-a oprit însă printre cele interioare, care, încălzindu-se în vatra Soarelui, aşteptau să înceapă istoria.

Acei rătăcitori trebuie să fi scrutat Pământul, care gravita în îngusta zonă de securitate dintre foc şi gheaţă, şi să fi intuit că, dintre copiii Soarelui, el era preferatul. Acolo, în viitorul îndepărtat, avea să răsară inteligenţa; dar existau încă nenumărate stele şi era posibil ca ei să nu mai revină niciodată în acest ungher sideral.

Astfel, lăsaseră o santinelă, una dintre milioanele risipite în Univers, veghind asupra tuturor lumilor ce făgăduiau viaţă. Era un far care, de-a lungul erelor, semnalizase statornic faptul că nimeni nu le descoperise.

Poate că veţi înţelege acum de ce această piramidă de cristal a fost durată pe Lună şi nu pe Pământ. Arhitecţii ei nu se preocupau de rasele ce încă se luptau să scape din ghearele barbariei. Civilizaţia noastră nu-i interesa decât în măsura în care dovedeam că eram capabili să supravieţuim, învingând spaţiul şi eliberându-ne astfel de Pământ, leagănul nostru. Iată provocarea pe care, mai curând sau mai târziu, trebuie s-o înfrunte toate rasele inteligente. Şi e o îndoită provocare; ea depinde de drumul pe care va păşi cucerirea energiei atomice, de alegerea supremă între viaţă şi moarte.

Odată ieşiţi din această criză, pentru noi n-a mai fost decât o chestiune de timp ca să descoperim piramida şi s-o forţăm să ne destăinuiască taina sa. Acum, când semnalele ei au încetat, cei care le vegheau se vor întoarce spre Pământ. Poate vor voi să ajute civilizaţia noastră, aflată încă în plină copilărie. Ei însă trebuie să fie foarte, foarte bătrâni, şi adesea bătrânii sunt teribil de geloşi pe cei tineri…

Nu mai pot privi acum Calea Lactee fără să nu mă întreb dinspre ce nor stelar au pornit mesagerii la drum. Dacă-mi veţi ierta acest clişeu, noi am tras semnalul de alarmă şi singurul lucru pe care-l mai putem face este să aşteptăm.

Nu cred că vom aştepta mult timp.

David Grigg
Un cântec înainte de apus
(„A Song Before Sunset”, 1976)

Traducere de Antuza Genescu

A umblat trei săptămâni până a găsit barosul. Vâna şobolanii din crăpăturile din beton şi dintre fiarele ruginite într-un supermarket uitat de timp. Soarele apunea deasupra liniei crestate a orizontului, aruncând umbre ca nişte pietre de mormânt uriaşe pe clădirile învecinate. O nuanţă întunecată începea să se târască pe marginea dărâmăturilor, singurele rămăşiţe ale fostului magazin.

Păşea prudent de la un bloc de beton la altul, ocolind bucăţile de metal contorsionat, căutând o gaură sau un ascunziş care să-i fi atras pe şobolani să-şi facă cuibul în el, ici-colo răsturnând cu bastonul un pietroi detaşabil, sperând zadarnic să găsească o conservă de mâncare rămasă nedescoperită după atâţia ani de pradă. De mijloc îi atârnau trei şobolani graşi, cu capul zdrobit şi însângerat de bastonul lui. Rozătoarele erau încă mari şi greoaie şi le lua prin surprindere cu o lovitură în cap, mare noroc, de altfel, pentru că nu mai vedea bine şi nici nu mai mânuia praştia cu priceperea de altădată. Se odihni puţin, adulmecând în vântul aspru. Îmbătrânea.

Avea cincizeci şi şase de ani şi suferea de foame tot mai mult, pe măsură ce trecea vremea. Carnea de pe el, cândva fragedă, se lăsase şi se înmuiase, rămânând doar scheletul firav şi ochii holbaţi, clătinându-se pe craniul osos.

Avea cincizeci şi şase de ani, iar părul lui, cărunt de multă vreme, radia într-un halo albicios în jurul obrazului său pământiu. Faptul că supravieţuise atât de mult era o minune, pentru că în tinereţe nu se pregătise pentru asemenea vremuri. Dar învăţase cumva să lupte şi să ucidă şi alte lucruri necesare în anii nesfârşiţi scurşi de la moartea oraşului.

Acum, zilele nu mai erau atât de dezgustătoare şi disperate ca altădată. Rareori se mai temea că va muri de foame. Dar în zilele grele, ca mulţi alţii, mâncase şi carne de om.

Îl chema Parnell şi era un supravieţuitor. Soarele apunea repede, aşa că se întoarse şi plecă înainte să-l prindă noaptea. Exact în clipa în care se răsuci, surprinse sclipirea mată a

metalului cu colţul ochiului. Se uită mai atent, întinse mâna şi ridică barosul dintre ruine. Îl balansă de probă, îl cântări în palme şi îl testă cum loveşte. După câteva minute fu nevoit să-l lase jos, pentru că braţele începură să-i tremure, neobişnuite cu efortul. Dar n-avea importanţă: în timp, era convins că, folosind unealta asta, îşi va îndeplini visul de care se agăţa de trei săptămâni încoace. Legă stângaci barosul la curea şi se grăbi spre casă, ţopăind printre umbrele oraşului.

Se întuneca bine când ajunse acasă, o clădire de piatră roasă de vreme, înconjurată de jungla unei grădini neîngrijite. Înăuntru aprinse cu grijă toate lumânările din camera de zi; lumina cavernoasă se furişă grabnic în unghere. Încuie şi bară uşa şi, în cele din urmă, se aşeză liniştit în faţa pianului mâncat de viermi din camera mare. Oftă uşor când atinse clapele îngălbenite şi crăpate şi simţi o durere familiară când auzi sunetele sparte. Pianul fusese probabil un instrument al unui elev silitor, dar timpul nu se arătase prea îndurător cu el. Chiar dacă nu s-ar fi temut că atrage atenţia locuitorilor din bezna de afară, cântatul era mai degrabă agonie, decât bucurie.

Cândva, muzica fusese viaţa lui. Acum, singurul lui scop era să-şi astâmpere ghiorţăitul maţelor. Îşi aduse aminte de baros – îi căzuseră ochii pe unealta găsită printre ruine – şi speranţa încolţi din nou, ca în urmă cu câteva săptămâni.

Dar nu era timp de visat cu ochii deschişi, nici de sperat. Până să se culce, trebuia mai întâi să cureţe şi să jupoaie şobolanii pe care-i prinsese. Mâine avea să se târguiască cu Femeia Berbeleac.

Femeia Berbeleac şi omul ei locuiau într-un depou vechi, printre o sută de tramvaie rablagite. De ce voiau să trăiască acolo era o enigmă pe care niciunul dintre cei care făceau negoţ cu ea nu reuşise s-o dezlege. Acolo trăia şi acolo-şi ţinea afacerea. Magazinul ei era un tramvai izolat, abandonat pe şine la câţiva metri distanţă de depou. Vopseaua se scorojea, dar tot mai păstra urmele reclamelor jalnice din vremuri apuse. Dacă exteriorul tramvaiului oferea excursii în regiuni îndepărtate şi deodorante de calitate superioară, înăuntru, Femeia Berbeleac făcea troc cu gunoaie pe post de marfă de lux rămasă din lumea dispărută. Aliniate de-a lungul scaunelor de lemn sau agăţate de plafon, vedeai conserve de tinichea cu mânere improvizate, lumânări de casă unsuroase, suporturi cu legume cu aspect

îndoielnic cultivate cine ştie unde, rânduri de şobolani, pisici şi iepuri morţi, din când în când, şi un câine mort, linguri de plastic, sticle, piei de şobolan şi tot soiul de articole salvate dintre resturile rămase prin magazinele prădate cu regularitate.

Femeia Berbeleac era negresă, bătrână şi slută şi se puse pe chicotit când îl văzu pe Parnell apropiindu-se încet în răcoarea dimineţii. Rezistase mai bine decât orice bărbat în perioada de criză, pentru că era mai aspră şi mai nemiloasă decât reuşiseră ei să se poarte cu ea în anii de dinainte. Îşi frecă palmele, scoase un gâlgâit sec, de negustor hârşit, şi-l întâmpină cu o căutătură lacomă, puţin ştearsă.

— Doi şobolani, Femeie Berbeleac, ucişi chiar ieri, deschise el discuţia, fără ezitare.

— Îţi dau ceva bun pe ei, domnu’ Pianist.

— Aşa ceva nu s-a mai pomenit. Ce anume?

— Un inel de diamante adevărat, douăzeci şi patru de carate, vezi! Ridică bijuteria lucioasă în soare.

Nu catadicsi să zâmbească la sarcasmul femeii.

— Da-mi mâncare şi termină cu batjocura.

Femeia rânji şi-i oferi o varză şi doi morcovi. Cu un semn aprobator din cap, el îi dădu cadavrele jupuite, îndesă mâncarea în sac şi se întoarse să plece. Dar, văzându-i barosul legat de mijloc, femeia îl opri cu un strigăt:

— Hei, bărbatule pianist, barosu’ ăla! Îţi dau haină de blană bună pe el! Adevărat iepure!

Parnell se răsuci şi văzu că de data asta nu-şi bate joc de el.

— Când nu mai am nevoie de el, poate. Mai vedem atunci. Se pare că răspunsul lui o mulţumi, pentru că zâmbi şi strigă din nou după el:

— Hei, pianistule, ai auzit ce a păţit Bătrânu’ Edmonds? Vandalii ăia au venit peste el şi i-au luat piuitu’, i-au ars locu’ ăla cu cărţi în care trăia!

Parnell rămase cu gura căscată.

— Biblioteca? Au dat foc bibliotecii?

— Sigur!

— Dumnezeule!

Rămase pe loc clipe lungi, tăcut şi buimac, în vreme ce Femeia Berbeleac îi rânjea. Apoi, incapabil să mai rostească ceva din cauza furiei, îşi împreună mâinile în semn de frustrare amară şi plecă.

Barosul îl deranja la mers. Prins la curea cu capul de metal, mânerul de lemn îl lovea peste picioare. Dacă l-ar fi cărat în mână, muşchii i-ar fi protestat după câteva minute şi ar fi trebuit să se odihnească întruna. Îmbătrânea, ştia asta. Panta spre moarte era tot mai înclinată şi nu mai avea mult, îşi zise, până aluneca de tot pe ea.

După ce se opri de mai multe ori să facă pauze de oboseală, străbătu distanţa până în centrul oraşului – un cadavru în sine. Nu mai avea puls de foarte multă vreme. Trecu pe lângă matahale ruginite care fuseseră odată automobile şi de-a lungul şinelor de tramvai prăfuite, străbătu străzi cu clădiri în ruină, aliniate ca nişte recife zdrenţuite. De mult trăseseră plămânii oraşului ultima gură de aer; hornurile înalte căzuseră, aruncând bucăţi de cărămidă pe drumul întins în faţa lui.

În cele din urmă, ajunse în centru şi se opri din nou în faţa uşilor barate şi sigilate ale vechii Primării, pe jumătate îngropate în dărâmăturile de la intrare. Chiar dacă ar fi fost în stare să spargă drugii de pe uşi, ar fi trebuit să dea la o parte pietroaiele ca să le deschidă. Mult peste puterile lui.

Dar la marginea clădirii se afla carcasa unui camion proptită aiurea de perete, căţărată pe trotuar şi aflată lângă un copac care transformase cabina şoferului într-un refugiu sălbatic pentru frunze.

Parnell se urcă pe camion şi de acolo se căţără mai sus cu grijă, până se cocoţă cât de cât confortabil pe o creangă din apropierea unei ferestre blocate cu bare. Cu trei săptămâni înainte, curăţase murdăria de pe sticlă ca să vadă coridoarele prăfuite. Pe zidul opus al coridorului atârna un semn care indica direcţia de mers, şters şi îngălbenit, dar tot se putea citi ce scria pe el: SALA DE CONCERTE.

Privind literele şterse, îl copleşiră încă o dată amintirile concertelor pe care le dăduse. Degetele lui apăsau clapele conduse de propria lor memorie, muzica se arcuia în arabescuri, iar la sfârşit, aplauzele publicului aproape invizibil din sala întunecoasă nu mai conteneau…

Amintirile îi dispărură când ridică barosul de pe umăr, izbindu-l de barele de la fereastră. Împrăştie praf şi fărâmiţă ciment. Treaba părea mai uşoară decât crezuse, mare noroc, pentru că lovitura îl slăbi teribil. Izbi a doua oară şi barele se deplasară şi se îndoiră. Găsi, nu ştiu nici el de unde, puterea de a lovi a treia

oară şi barele cedară, sparseră geamul şi cioburi căzură în coridorul din spatele lor.

Trăi bucuria victoriei însoţite de un fior de slăbiciune, cu respiraţia tăiată şi cu braţele moi, tremurând. Rămase mult pe creangă, adunându-şi puterile şi speranţele pentru a se aventura înăuntru.

Într-un sfârşit, îşi trecu picioarele peste marginea ferestrei şi sări pe podeaua coridorului. Auzi zgomot de sticlă spartă. Căută în geantă şi scoase o lumânare mică şi nişte chibrituri preţioase.

Cutia de chibrituri utilizabile îl costase trei piei de şobolan daţi Femeii Berbeleac din tramvai cu două săptămâni înainte. Aprinse lumânarea şi flacăra gălbuie lumină coridorul plin de praf.

Începu să meargă pe el, lăsând urme în praful neatins. Îi veniră în minte imagini cu exploratorii selenari, imprimând pas după pas în colbul lunar străvechi, şi zâmbi amar.

În cele din urmă, ajunse la două uşi duble, blocate cu drugi şi încuiate cu lacăt. Fu nevoit să se odihnească din nou înainte de a zdrobi lacătul cu barosul şi de a păşi în interiorul de spaţiu cosmic din spatele lor.

După ce se obişnui cu lumina lumânării, mai slabă în spaţiul deschis, văzu rânduri-rânduri de scaune de pluş. Un şobolan se strecură iute printre ele, iar de deasupra se auzeau foşnet şi chiţăituri slabe, care proveneau, probabil, din cuibul de lilieci de pe tavanul înalt.

Intervalul dintre scaune se derula în faţa lui, într-o pantă uşoară. Parnell avansa încet, stârnind praf. În imensitatea sălii întunecate, flacăra lumânării sale nu era decât o biată scânteiere, luminând un cerc îngust în jurul lui şi străpungând norişorii pe care-i împrăştia din mers.

Pe scenă, metalul din colţuri reflecta imaginile flăcării. În jurul lui se aflau suporturile şi partiturile unei întregi orchestre, ascunse de colbul anilor. Uite un toc întredeschis, iar în el un corn francez de alamă sclipitoare, abandonat de vreun muzician grăbit. Iar învelit în alb, cu un candelabru fără luciu pe el, trona pianul cel mare.

Inima începu să-i bată nebuneşte când şterse praful de pe husă. Cu mâna tremurând de emoţie, aprinse candelabrul de la flacăra firavă a lumânării şi îl ridică sus de tot, luminând scena. Acum vedea şi alte instrumente, de mult pierdute de proprietarii

lor: aici o vioară, dincolo un oboi, aruncate în uitare într-o vreme în care a le deţine nu mai avea nicio importanţă.

Lăsă candelabrul pe podea şi dezveli cu grijă pianul. Lumina dansa gălbuie pe suprafaţa neagră, de lemn lustruit, şi scăpăra în alamă.

Clipe lungi, mâinile lui nu fură în stare decât să mângâie instrumentul cu afecţiune crescândă. Într-un sfârşit, se aşeză pe taburet, dându-şi seama, pentru prima dată, cât de obosit era. Cheia, constată el uşurat, era în broască. Ar fi putut s-o forţeze, bineînţeles, dar i-ar fi sfâşiat inima să distrugă forma aceea perfectă.

Răsucind cheia în broască, dădu la o parte capacul şi-şi plimbă lin degetele pe clapele albe şi negre. Se lăsă pe spate şi, cu un gest voit artificial, îşi trase haina zdrenţuită de pe scaun şi se întoarse cu faţa către sală.

S-au vândut toate biletele, domnule Parnell. Toată Londra a stat la coadă ca să vă asculte. Posturile de radio plătesc averi ca să vă transmită concertul. Spectatorii sunt liniştiţi, aşteaptă. Le auziţi respiraţia, acolo, în sală? Nimeni nu tuşeşte, nimeni nu strănută, nimeni nu scoate un sunet în vreme ce stau, în linişte, dornici să audă primele note care alunecă din vârful degetelor dumneavoastră. Muzica freamătă în mâinile dumneavoastră, aşteptând s-o eliberaţi... acum!

Note false distonară în sala pustie, iar liliecii, tulburaţi, începură să zboare nervoşi în stol deasupra scaunelor goale, putrezite. Parnell respiră cu un oftat de durere.

Instrumentul va trebui acordat clapă cu clapă – grea muncă, încă nu-şi atinsese scopul. Acum însă, în sfârşit, putea întinde mâna să-l atingă. Începu să-şi dea seama de dificultăţile care îl aşteptau, una câte una. Simţi foame şi văzu că lumânările ard repede. Probabil că se găseau acordoare în sală, dar i-ar fi trebuit o unealtă cu care să strângă coardele pianului. Şi va trebui să aibă ce mânca şi ce bea câtă vreme va sta aici, înăuntru, şi nu va avea cum să vâneze sau să fure. Va trebui să se întoarcă la Femeia Berbeleac şi să vadă ce i-ar oferi ea în schimbul barosului. Nu haina de blană i-o va cere, era convins.

Afară, deschise geanta şi scoase mâncarea pe care o adusese cu el. Se aşeză pe camion şi mâncă bucăţi de şobolan fript şi varză crudă, cumpănind la vreo cale de a prinde în capcană câţiva lilieci din sală. Bineînţeles, ar avea gust ciudat, iar aripilor

de piele le-ar găsi el o utilizare. Dar toate planurile se dovediră impracticabile, aşa că le lăsă baltă.

În depărtare, deasupra clădirilor distruse, se înălţa tihnit spre cer un fuior subţire de fum negru. Era o zi senină, fără nori, iar fumul păta urât albastrul cerului. Nedumerit, Parnell se întrebă ce arde. Dâra era prea potolită ca să provină de la un incendiu în pădure. Dacă nu cumva luase foc altă clădire, după atâţia ani, precis era mâna omului la mijloc. Neputând să tragă o concluzie mai mulţumitoare, se întoarse şi alungă întrebarea din minte.

După ce strânse la repezeală resturile de mâncare, puse la loc de formă barele de la fereastră, ca să nu sară în ochii trecătorilor locul pe unde intrase în clădire. Ridică barosul şi porni pe drumul care-l îndepărta de ceea ce-şi dorea mai mult.

Femeia Berbeleac se făcuse mai acră spre sfârşitul după-amiezii, ca o broască neagră şi grasă care se scaldă în ultimele raze de soare. Şedea pe scara tramvaiului; îl salută pe Parnell nu foarte entuziasmată. Bărbatul ei, cam trecut, stătea pe tramvai şi privea ameninţător către orizont, cu o puşcă veche sub braţ, ignorând-o şi pe nevastă-sa, şi pe Parnell.

Rămase şi se ciorovăi cu femeia aproape un ceas.

Ea tot voia să-i ofere haina de blană, dar el dorea o cheie reglabilă, lumânări, chibrituri şi mâncare în schimb, iar astea erau lucruri scumpe. În cele din urmă, Parnell cedă şi acceptă ultima ofertă a femeii, adică tot ce voia el, în afară de mâncare.

Femeia Berbeleac atârnă barosul cât mai vizibil în tramvai şi îi dădu obiectele cerute. Se întoarse şi-i aruncă o privire înverşunată.

— Tu nebun, pianistule, ştii?

Proptindu-se istovit de uşa tramvaiului şi jucându-se cu lumânările, fu înclinat să-i dea dreptate.

— Cred că da.

— Sigur da! insistă femeia, dând viguros din cap. Eşti găgăuţă dus cu pluta!

— Chiar că-s dus cu pluta dacă vin să mă târguiesc cu tine, replică Parnell, dar femeia nu făcu decât să-l privească; pe urmă, el îşi aminti de ceva. Am văzut mult fum în partea de sud de dimineaţă. Nu ştii ce ardea?

Femeia Berbeleac zâmbi şi-i trase cu ochiul.

— Sigur ştiu. Nu ţi-am zis azi-dimineaţă despre vandali? Vandalii ăia vin peste oraş acum. Săptămâna trecută ars

Bătrânu’ Edmonds şi cărţile lui. Acum locu’ cu tablouri. Curat nebuni, vandali. Îşi făcu de lucru prin tramvai, aranjând marfa. Lui Parnell i se făcu inima cât un purice.

— Galeria de Artă?

— Da, aşa auzit. Jack Şchiopu’ fost în sud de dimineaţă, el povestit. La vandali nu plăcut nici cărţi, nici tablouri, niciun fel.

Furia îi încălzi lui Parnell măruntaiele, numai pentru a se transforma în frustrare amară, ca şi cum pierduse un obiect pe care nici nu-l avusese. Majoritatea lucrurilor pe care le iubise fuseseră nimicite în timpul crizei. Acum, puţinele rămase luau acelaşi drum, al distrugerii lipsite de sens.

— Dar de ce? protestă el, aşezându-se pe un scaun gol, să-i treacă tremuratul. Ce rost are să le distrugă?

— Cui pasă? Nu poţi mâncat cărţi, nu ţine de cald picturi. Vandalii că le arde, sigur nebuni, dar cui pasă?

— Bine, spuse Parnell, bine.

Răspunsurile care simţea că încolţesc în el n-ar însemna nimic pentru Femeia Berbeleac. Nu putea decât să-şi înăbuşe pierderea şi suferinţa, să le ascundă. Strânse din dinţi şi, obosit, îşi luă lucrurile, le puse în geantă şi coborî din tramvai. Femeia Berbeleac îl urmări dezgustată cum se îndepărtează. Bărbatul ei stătea tot pe tramvai şi se uita fioros, foarte fioros, cu puşca sub braţ, la orizontul pe cale de a se întuneca.

***

Parnell îşi petrecu dimineaţa următoare vânând din nou şobolani printre rândurile de case măcinate de trecerea timpului, care încă se aliniau uniform în vestul oraşului. După câteva ore de căutare zadarnică, avu noroc şi dădu peste mai mulţi iepuri care afânau pământul moale într-o curte din spatele unei case, închisă şi sufocată de buruieni. Prinse doi dintre ei, mai neatenţi, înainte ca restul să fugă şi să se ascundă. Restul dimineţii îl petrecu jupuindu-i, prăjindu-i şi punându-le pielea în sare. După-amiază, se afla din nou în sala întunecoasă, începând lunga sarcină de a acorda fiecare coardă a pianului la înălţimea perfectă a sunetului. Fost acordor profesionist, ar fi fost capabil să termine mult mai repede, însă era obligat să lucreze într-un ritm frustrant de lent, luând decizii bazate pe încercare şi eroare şi ascultând fiecare coardă în parte, comparând-o cu celelalte deja acordate, apoi strângând-o încă o

dată cu cheia ruginită.

Măsura trecerea timpului după viteza cu care ardeau lumânările fumegânde şi plecă înainte de căderea nopţii.

Aşa petrecu multe zile la rând, până când nu se mai putu încrede în propriul auz şi trebuia să facă pauze de ore întregi înainte de a relua lucrul.

De câte ori pleca din sală ca să mănânce sau să-şi odihnească ochii sau auzul, vedea fum la orizont. Veni şi ziua când termină; când testă pianul cu game şi exerciţii simple şi se asigură că era perfect acordat. Atunci ştiu că se teme să înceapă, se teme să se aşeze şi să cânte muzică adevărată. Degetele lui încă nu uitaseră piesele favorite, dar în adâncul inimii îi era frică să nu se încurce şi să-şi bată cumva joc de muzică. Îşi păstrase forţa mâinilor şi flexibilitatea degetelor luptându-se cu dinozaurul de pian din casa lui în toată vremea asta, dar nu putea spune cu siguranţă că-şi păstrase şi îndemânarea. Trecuse foarte mult timp.

Parnell ieşi din sală şi se aşeză, deznădăjduit şi tremurând, pe camionul ruginit, acoperit de frunze. După-amiaza era la început şi, pentru prima oară după atâtea zile, nu se vedea fum pe cer. Mâncă ultima bucată de iepure şi-şi dădu seama că va trebui să vâneze din nou a doua zi. Râse de el, prost bătrân ce era, trase câteva înghiţituri de apă din sticlă, aprinse lumânarea şi se întoarse repede în sală, ridicând nori de praf.

Mutase deja toate suporturile într-o parte, lăsând pianul singur, să nu fie înghesuit. Acum şterse de praf încă o dată suprafaţa lustruită, frecă literele de alamă, trase capacul, aprinse candelabrul şi se aşeză în faţa clapelor. Liliecii se apucaseră de forfotit – spectatori aplaudând tumultuos. Înclină din cap către scaunele din catifeaua roasă de molii şi începu să cânte.

Prima piesă: Beethoven, Sonată pentru pian, opus 109. Muzica se revărsa, prindea forţă, curgea din coardele pianului magnific odată cu degetele care se deplasau şi apăsau pe ele, amintindu-şi de ceea ce creierul nu mai ştia sigur. Iar el înţelese, chiar în timp ce-o asculta, că nu-şi pierduse măiestria, că se refugiase cumva în siguranţa sinelui său, latentă în toţi aceşti ani de chin. Ţesu o pânză din muzica lui, aruncă viaţă şi lumină şi armonie în beznă, se înveli pe sine cu sunetele ei şi cântă întruna. Şi, în timp ce cânta, plângea.

Bucata se termină; începu alta. Şi alta. Beethoven, Mozart şi Chopin reînviau. Muzica răsună ceas după ceas. Un şuvoi de bucurie, de suferinţă, de dor. Era orb, insensibil şi surd la toate, mai puţin la muzica lui, izolat de lumea din afară, în castelul de sunete pe care îl construia în jurul lui.

În cele din urmă, se opri, degetele pulsându-i dureroase, şi ridică ochii deasupra pianului.

În faţa lui stătea un vandal. Legăna în braţe barosul cu care Parnell se târguise cu Femeia Berbeleac. Unealta avea capul roşu de sânge. Stătea şi-l privea dispreţuitor, mângâind, mângâind întruna coada uneltei pe care-o căra după el. Era îmbrăcat în piele prost păstrată şi metal ruginit. La gât purta vreo zece coliere de metal, iar pe pieptul gol şi păros atârnau lanţuri – cruci şi svastici, simboluri ale păcii şi peşti – care se loveau unele de altele şi zornăiau. Era murdar, cu păr uns şi încâlcit, iar pe frunte avea o cicatrice în formă de V. Puţea.

Parnell nu fu în stare să vorbească. Împietrise de teamă şi inima i se zbătea în piept ca peştele pe uscat.

Vandalul scoase un chicot răguşit, încântat de groaza de pe chipul lui.

— Hei, bătrâne, cânţi grozav! Ia spune, Muzicuţă, cu vocea cum stai?

— N-am voce, abia îngăimă.

Celălalt scutură din cap batjocoritor, mimând părerea de rău.

— Mare păcat, Muzicuţă. Dar, ascultă la mine, să vezi ce voce frumoasă o să ai când am terminat cu tine. Una faină şi puternică.

Îşi trecu barosul în mâna cealaltă şi scoase un cuţit. Lama străluci fioros pe scenă când se reflectă în ea flacăra lumânării.

Parnell simţi că i se face rău, dar, într-un impuls de nebunie, vechea lui furie îl copleşi chiar atunci când se află faţă în faţă cu teama.

— De ce? întrebă el, cu glas tremurat. De ce vrei să mă omori? Ce rău ţi-am făcut?

Vandalul miji ochii, concentrându-se amuzat.

— De ce? De ce nu? zise şi cuţitul scânteie gălbui în ochii lui Parnell.

— Tot ceea ce faceţi voi… distrugeţi toate lucrurile frumoase, cărţile, tablourile… începu Parnell să se agite, în ciuda fricii. Numai ele ne-au rămas din moştenirea noastră, din cultura

noastră; din civilizaţie, din măreţia Omului, nu-ţi dai seama? Nu sunteţi decât nişte barbari, ucideţi şi ardeţi…

Se opri când vandalul, după ce-i şterse veselia de pe chip, flutură lama spre el.

— Te pricepi la muzică şi la vorbe, dar spui numai tâmpenii. Ştii ce ne-a dat preţioasa ta cultură? Jeg şi războaie şi obiceiul de a ne mânca unii pe alţii. Eşti un bătrânel simpatic; erai deja bătrân când au început crimele şi foametea. Eu şi ai mei nu eram decât nişte ţânci. Ştii prin ce-am trecut? A trebuit să fugim şi să ne ascundem ca să nu ne mănânce adulţii; am fost nevoiţi să mâncăm ţărână şi noroi să nu murim, băi. Asta a însemnat preţioasa ta moştenire pentru noi, drăguţule, aşa că nu mă umple pe mine de rahat cu laude aduse Omului, că n-a fost deloc măreţ.

Vandalul se apleca deasupra lui şi suflă spre el duhoarea care-i ieşea din gură. Parnell nu scoase o vorbă când barbarul se dădu înapoi şi-i aruncă priviri de oţel.

— Iar tu stai aici pe întuneric şi cânţi muzica aia frumoasă şi nu vrei altceva decât să fie toate cum au fost înainte! Ei bine, o să avem grijă, eu şi ai mei, să nu mai fie niciodată cum a fost. Acum, ia spune-mi tu mie, băi, ce bine a făcut muzica aia, cultura aia vreodată? Ia zi.

Parnell se pierdu în învălmăşeala propriilor gânduri. Într-un sfârşit, rosti simplu:

— Le-a adus oamenilor bucurie, atât. Vandalul deveni iarăşi dispreţuitor:

— Bine, măi Muzicuţă, să vezi ce mare bucurie o să fie pe capul meu când o să te omor. Dar mai întâi, vedeto, o să sar într-un picior de fericire când o să distrug mândreţea asta de instrument chiar sub nasul tău, ca să te bucuri şi tu odată cu mine. Ce zici?

Şi, răsucindu-se, vandalul ridică barosul până deasupra coardelor pianului.

Parnell simţi cum se rupe ceva în el.

Sări şi-l prinse pe vandal de braţ. Luat prin surprindere, acesta scăpă barosul. Parnell îl zgârie cu unghiile pe obraz. Vandalul ridică pumnul păros şi-l izbi în maxilar, mai-mai să-l trântească la pământ, dar i se agăţă cu mâinile de gât – numai ele nu-i tremurau – mâini devenite parcă de fier după zeci de ani de exersat la clape – iar cu degetele mari apăsa pe traheea

vandalului. Tânărul începu să se sufoce şi încercă zadarnic să-i dea mâinile la o parte, căci degetele noduroase se încleştau într-o strânsoare ucigătoare, strângeau tot mai tare, cu forţa cuiva căzut pradă isteriei. O clipă interminabilă, cei doi atârnară unul de altul, într-o îmbrăţişare stranie. Apoi vandalul se prăbuşi pe scenă cu Parnell deasupra lui, înăbuşind în el şi ultima fărâmă de viaţă, până când îşi dădu sufletul.

Scoase un strigăt înăbuşit şi vomită peste marginea scenei. Se lăsă pe genunchi, transformat de propria reacţie şi groază într-un animal fără minte. În cele din urmă, se întoarse şi, cuprins de un sentiment străin, se holbă la cadavrul vandalului. De afară se auzeau foarte slab urletele celorlalţi din noile cete de barbari care dădeau foc şi prădau. Înăuntru – tăcerea morţii şi forfota liliecilor.

Se târî spre pian, unde căzuse barosul. Se ridică, proptindu-se de el pentru că-i tremurau picioarele, apoi îl cuprinse în mâini.

Dintr-o singură lovitură născută din durere, izbi cu el în coardele pianului.

Se zgudui din tot corpul din cauza şocului. Coardele zbârnâiră violent, lemnul crăpă, aerul răsună de sunete sparte. Candelabrul se rostogoli, ateriză pe podea şi se stinse, răspândind bezna în toată sala.

Liniştea nu se sfârşi niciodată.

Theodor Sturgeon
Talentele xanadienilor
(„The Skills of Xanadu”, 1956)

Traducere de Dan Iordache

Bril ajunse lângă steaua roz, a cărei lumină, nu ştia nici el prea bine de ce, nu-i plăcu, şi găsi cea de-a patra planetă. Părea un fruct exotic, aşteptând să fie cules. (Dar era oare copt? Nu cumva era otrăvitor?)

Îşi lăsă nava pe orbită şi, într-un modul, se pregăti să coboare. Jos, lângă o cascadă, un tânăr băştinaş îi urmărea cu interes manevrele.

Când Bril simţi şocul care-l anunţa că modulul atinsese pământul, deschise trapa şi, fără a părăsi scara, zise:

— Pământul mi-a fost Mamă.

Era salutul ritual al umanităţii, în vechea limbă.

— Şi mie, Tată, îi dădu replica, cu un accent groaznic, sălbaticul.

Fără să se depărteze, vigilent, Bril coborî din modul.

— Respect deosebirea dintre aspiraţiile noastre, ca personalităţi, şi te salut, completă el salutul.

— Respect identitatea dintre nevoile noastre, ca oameni, şi te salut. Mă cheamă Wonyne, se prezentă tânărul, şi sunt fiul senatorului Tanyne şi al Ninei. Te afli în districtul Xanadu, pe Xanadu, a patra planetă din sistem.

— Sunt Bril, de pe Kit Carson, a doua planetă din sistemul solar, şi sunt membru al Autorităţii Unice, se prezentă, la rândul său, noul venit. Apoi adăugă: Am venit cu gânduri paşnice.

Aşteptă să vadă dacă băştinaşul va descărca vreo armă în cinstea lui, aşa cum cerea protocolul. Dar Wonyne nu făcu nimic de acest fel. De altfel, nu părea să aibă arme asupra lui. Ar fi fost şi greu. Nu purta decât o tunică subţire, transparentă, încinsă cu o centură lată, din pietre negre, plate şi lustruite. Într-o astfel de „îmbrăcăminte” chiar şi un vârf de săgeată ar fi fost greu de ascuns. Totuşi, Bril mai zăbovi o clipă, încercând să descifreze pe chipul senin al băştinaşului dacă avea vreo bănuială cu privire la arsenalul disimulat în uniforma lui neagră şi lucioasă (arăta ca o focă), în cizmele impermeabile şi sclipitoare, în mănuşile din zale fine de metal.

Dar Wonyne nu făcu decât să spună:

— Atunci fii binevenit, şi îi zâmbi, adăugind apoi: Haide, vino să-ţi refaci puţin forţele în casa lui Tanyne şi a mea.

— Şi spui că tatăl tău, Tanyne, este senator? Mai activează? M-ar putea ajuta să iau legătura cu guvernul vostru?

Tânărul rămase o clipă descumpănit, mişcându-şi buzele ca şi cum ar fi tradus ceea ce i se spusese – într-o limbă moartă – în propria sa limbă. Apoi zise:

— Da. Da, desigur..

Bril lovi uşor mănuşa stângă cu degetele de la mâna dreaptă şi mobilul se desprinse de sol, întâi lateral, apoi drept în sus, spre cerul unde nava se afla pe o orbită staţionară. Wonyne nu dădu semne de uimire. Era ceva mai presus de înţelegerea lui, probabil, gândi Bril.

Începu să urce pe urmele tânărului pe un drumeag şerpuitor, printr-un ţinut care i se păru feeric. Flori, peste tot flori, cele mai multe purpurii, dar şi albe sau rubinii, scânteind toate ca nişte giuvaeruri, din cauza stropilor de apă pulverizaţi de cascadă până departe. De o parte şi de alta a potecii creştea o iarbă deasă şi mătăsoasă, roşie dacă o priveai de departe şi roz palid dacă te apropiai de ea.

Bril privea în toate părţile, cu ochii lui negri mijiţi a atenţie, înregistrând totul – vioiciunea cu care băiatul urca panta din faţa lor, respirând cu uşurinţă; neîncetatele schimbări de culoare ale veşmântului său, diafan ca o pânză de păianjen, ori de câte ori vântul îl făcea să fluture; copacii înalţi, dintre care unii ar fi putut ascunde un om înarmat; porţiunile stâncoase, colorate de oxizi, care apăreau ici-colo din mijlocul vegetaţiei; păsările şi ciripitul lor care, cine ştie, era poate altceva. Aşa că Bril înregistra totul, fiind dintre acei oameni care nu scapă din vedere decât ceea ce sare în ochi.

De aceea, traversaseră deja jumătate din grădina casei mai înainte ca Bril să-şi dea seama despre ce e vorba. Cât despre „casă”, nici vorbă, Bril era departe de a fi pregătit pentru ea. Părea să nu aibă limite bine definite. Când se ridica, semeaţă, când abia se vedea dintre flori; într-o parte, o încăpere se transforma pe nesimţite în terasă; în alta, pajiştea se transforma în covor, doar pentru că deasupra ei exista un „acoperiş”. Era împărţită mai curând în „zone” decât în încăperi şi zonele erau separate între ele doar prin grilaje deschise şi aranjamente de

culoare. Nimic după care să te poţi ascunde, nimic care să poată fi încuiat.

Pământul, cu toate ale lui, şi cerul întreg invadau casa şi ea însăşi nu era decât o imensă fereastră către lume.

Privind-o, Bril simţi că în atitudinea sa faţă de băştinaşi intervine o uşoară schimbare. De dispreţuit îi dispreţuia în continuare, dar acum se adăuga suspiciunea. Fiindcă o maximă fundamentală despre oameni, aşa cum îi cunoştea el, spunea: „Fiecare are ceva de ascuns.” Ceea ce vedea la aceşti xanadieni nu-l făcu, bineînţeles, să-şi modifice părerea, ci doar să devină mai încordat, întrebându-se cu febrilitate *cum ascund ei ceea ce au de ascuns* (pentru că de ascuns trebuiau neapărat să aibă ceva, nu?).

— Tan,… Tan,… strigă băiatul, am adus un prieten!

Dintre flori, îi întâmpină un bărbat şi o femeie. Bărbatul, un uriaş, era atât de asemănător cu tânărul Wonyne încât nu putea exista nicio îndoială în privinţa înrudirii lor. Amândoi aveau ochii migdalaţi, gri deschis şi îndepărtaţi unul de celălalt, părul aproape portocaliu şi nasul puternic şi delicat în acelaşi timp. Gura, deşi cu buze subţiri, era largă şi prietenoasă. În ce priveşte femeia…

Lui Bril îi venea greu să creadă că o astfel de femeie exista. (La ei, pe Kit Carson, nu exista, asta era clar.) Încercă s-o ignore, aşa cum făceau bărbaţii din lumea lui atunci când aveau treburi serioase, bărbăteşti, de discutat. Dar nu se putea opri să nu arunce scurte ocheade. (Era îmbrăcată, ca şi fiul şi soţul ei, în acelaşi caleidoscop diafan care devenea, când i-o îngăduia vântul, o tunică încinsă cu o centură neagră.)

— El e Bril, de pe Kit Carson, din sistemul solar, spuse volubil băiatul, adăugând, dintr-o răsuflare, şi este membru al autorităţii unice, iar planeta lui e a doua din sistem. Salutul l-a ştiut şi l-a spus bine… şi eu la fel, râse el. Aceştia sunt Tanyne, tatăl meu, şi mama mea, Nina.

— Fii binevenit pe Xanadu, Bril din Kit Carson, îi ură ea.

Iar Bril îşi plecă fruntea şi-şi feri privirea, stânjenit şi nevenindu-i să creadă că el, asprul războinic, era cel copleşit acum de sentimente necunoscute în lumea lui severă.

— Te rog să intri, îl pofti Tanyne, conducându-l printr-o intrare arcuită, făcută din plante agăţătoare.

„Camera” era încăpătoare şi „normală”, dacă făceai

abstracţie de faptul că era mai largă la un capăt, iar duşumeaua urca treptat spre unul dintre colţuri, unde se afla un fel de mal acoperit de muşchi. Ici şi colo erau răspândiţi ceea ce, la o privire superficială, păreau să fie nişte „bolovani” gri-albi, cu striuri paralele. Dar, dacă puneai mâna pe ei, aveai senzaţia de „carne”. Cu excepţia câtorva nişe, slujind de rafturi şi mese, săpate în aceşti „bolovani” şi în mâl, Bril nu putu identifica niciun alt „mobilier”.

Prin cameră trecea, spumegând şi susurând, un pârâu, acoperit cu un material transparent şi trainic, fiindcă Bril o văzu pe Nina păşind desculţă pe invizibilul acoperiş ce proteja râuleţul până jos, la bazinul din celălalt capăt. Bazinul acesta, situat atât în interiorul, cât şi în exteriorul casei, îl zărise când se apropiaseră de locuinţa Tanynilor. (Dacă noţiuni ca „afară” şi „înăuntru” mai puteau fi valabile în lumea asta ciudată.) Lângă bazin, un arbore impozant îşi întindea ramurile până departe, deasupra lor, şi era evident că aceste ramuri formau nervurile unei structuri unite, din acelaşi material care proteja pârâul. Structura aceasta alcătuia acoperământul „încăperii”.

Toate aceste lucruri neobişnuite aveau asupra lui Bril un efect în cel mai înalt grad deprimant şi el fu din nou surprins să constate că îl apucase un dor nebun de casă, de oraşele înalte de oţel ale planetei sale natale.

Nina le zâmbi şi-i lăsă singuri. Urmând exemplul lui Tanyne, Bril se aşeză pe pământ acolo unde începea „malul”. În sinea sa, era revoltat de această lipsă de soliditate, rigoare şi limite precise, de această concepţie asupra locuinţei care lăsa atâta loc fanteziei. Dar fusese prea bine antrenat să-şi păstreze pentru sine emoţiile, ca să se dea de gol faţă de aceşti barbari.

— Nina vine şi ea imediat, spuse în treacăt Tanyne.

Bril îşi stăpâni o tresărire, încetând să mai urmărească, prin „peretele” transparent din faţa lui, mişcările iuţi şi graţioase ale femeii care traversa „curtea”.

— Nu sunt familiarizat cu obiceiurile voastre şi mă întrebam ce vrea să facă, se scuză el.

— Îţi pregăteşte ceva de mâncare, îl lămuri Tanyne.

— Cum? Îmi face ea însăşi ceva de mâncare? Mie?

Tanyne schimbă o privire cu fiul său.

— Ce ţi se pare neobişnuit în asta?

— Am înţeles că doamna este soţia unui senator, zise Bril.

I să părea o explicaţie suficientă. Nu şi pentru ceilalţi. Privindu-le chipurile, simţi nevoia să adauge:

— Poate că eu înţeleg altceva prin senator.

— Poate. Ne-ai putea spune ce este un senator pe planeta Kit Carson?

— Este un membru al Senatului, slujitor al Autorităţii Unice şi răsplătit pentru serviciile sale prin demnitatea de conducător al unei Naţiuni libere.

— Şi soţia sa?

— Soţia se bucură de privilegiile lui. Poate că ar servi pe un membru al Autorităţii Unice, în semn de mare cinstire, dar puţin probabil să servească la masă pe oricine altcineva. În niciun caz, pe un străin neidentificat.

— Interesant, se pronunţă gânditor Tanyne, în timp ce tânărul îşi manifestă acum uluirea pe care nu o arătase nici la vederea decolării modulului lui Bril, nici a lui Bril însuşi.

— Spune-mi, continuă Tanyne, atunci înseamnă că nu te-ai identificat?

— Ba da, a făcut-o, lângă cascadă, interveni Wonyne.

— Nu ţi-am arătat nicio dovadă, răspunse Bril înţepat.

Observă un nou schimb de priviri mirate între tată şi fiu.

— Adică scrisori de acreditare, împuterniciri, încercă Bril să-i lămurească, bătându-se cu mâna peste tolba plată prinsă la centura energetică.

Wonyne întrebă (cu naivitate?):

— Scrisorile tale de acreditare afirmă *că nu eşti* Bril de pe Kit Carson, din sistemul solar?

Oaspetele se încruntă şi Tanyne îşi dojeni fiul cu blândeţe:

— Wonyne, ai grijă…

Apoi se adresă lui Bril:

— Există multe deosebiri între noi, ca întotdeauna între lumi diferite. Dar sunt sigur că cel puţin într-o privinţă ne asemănăm. Acolo unde înţelepciunea vârstnicilor ajunge după multe ocolişuri, tinerii ajung uneori de-a dreptul.

Carsonianul tăcu şi rumegă o vreme ce i se spusese. Probabil că a fost un fel de scuză, decise el şi încuviinţă scurt din cap. Aici, tinereţii par să i se ierte multe, gândi. Pe Carson, un băiat ca Wonyne ar fi soldat, gata să facă o treabă de soldat. Şi nimeni nu l-ar scuza dacă ar face gafe. PENTRU CĂ NU AR FACE. Nici măcar una! Spuse:

— Scrisorile de acreditare sunt pentru reprezentanţii voştri oficiali, când îi voi întâlni. Fiindcă veni vorba, când aş putea să-i văd?

Tanyne ridică din umeri.

— Oricând doreşti.

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

— Perfect.

— E departe?

Tanyne păru nedumerit.

— Ce să fie departe?

— Capitala voastră. Sau, mă rog, sediul Guvernului vostru. Locul unde se întruneşte Senatul.

— Oh, înţeleg. Păi, nu se prea întruneşte. Cel puţin, nu în sensul în care înţelegi dumneata. Totuşi, s-ar putea zice că este întotdeauna în sesiune. Noi…

Strânse din buze şi scoase un sunet armonios, bisilabic, apoi râse.

— Iartă-mă, zise el cu căldură. Vechii limbi îi lipsesc unele noţiuni. Care este cuvântul pentru… hâm… „prezenţa-tuturor-în-prezenţa-unuia”?

— Cred, articulă cu grijă Bril, că ar fi mai bine să ne întoarcem la subiectul nostru. Vrei să spui că Senatul vostru nu se întâlneşte într-un anumit loc, la o dată anumită?

Tan ezită, apoi schiţă o încuviinţare, stânjenit că nu putea exprima toate nuanţele gândului său.

— Da, e adevărat, în măsura în care…

— Şi nu există nicio posibilitate ca eu să mă adresez în persoană Senatului vostru? îl întrerupse Bril.

— N-am spus asta, zise Tanyne.

Încercă să-şi exprime din nou gândul, apoi, în vreme ce Bril îşi mijea tot mai mult ochii, renunţă brusc şi izbucni în râs.

— Să spui basme în vechea limbă e una, şi să vorbeşti cu un prieten în ea, alta, explică el, amărât. Tare aş vrea să înveţi limba noastră. Ce zici, ai vrea? E foarte uşor de învăţat şi se bazează pe ceea ce cunoşti deja. Pe Kit Carson vorbiţi desigur şi altă limbă decât cea veche, nu?

— Eu onorez Vechea Limbă, răspunse băţos carsonianul, ocolind întrebarea.

Apoi, articulând foarte rar, ca şi cum s-ar fi adresat unor întârziaţi mintali, spuse:

— Aş dori să ştiu când aş putea fi dus la cei împuterniciţi aici cu autoritate, pentru a discuta anumite probleme planetare şi interplanetare.
— Discută-le cu mine.
— Eşti un senator, replică Bril, cu un ton care însemna destul de clar: „Nu eşti decât un senator”.
— Adevărat.
Înarmându-se cu răbdare, Bril întrebă:
— Şi ce înseamnă aici să fii senator?
— Înseamnă că eşti un punct de legătură între oamenii districtului tău şi oamenii de pretutindeni. Cineva care cunoaşte problemele specifice ale unei mici zone a planetei şi le poate conecta la politica planetară.
— Cui îi este subordonat Senatul?
— Oamenilor, răspunse Tanyne, ca şi cum i s-ar fi cerut să repete ceva.
— Da, da, bineînţeles, oamenilor, se impacientă Bril. Şi atunci, cine slujeşte Senatul?
— Senatorii.
Carsonianul închise ochii, stăpânindu-se cu greu să nu dea drumul vorbei usturătoare care-i stătea pe buze.
— Cine, reuşi el să se intereseze calm, alcătuieşte Guvernul?
Băiatul îi privise pasionat, când pe unul, când pe celălalt, ca un suporter la un meci rapid de tenis. Acum nu se mai putu stăpâni şi întrebă:
— Ce-i aia un „guvern”?
Întreruperea pe care o provocă în acel moment sosirea Ninei fu cum nu se poate mai binevenită pentru Bril. O vreme, ea oficiase nişte lucruri misterioase pe terasă. Acum purta o tavă enormă, mai precis, o „conducea”, aşa cum Bril putu să vadă când femeia ajunse lângă ei. Trei degete sub tavă ajungeau ca s-o susţină, deşi părea să aibă o greutate considerabilă.
— Nădăjduiesc că vei găsi ceva care să-ţi placă, zise ea cu voioşie, în timp ce aşeza platoul pe o ridicătură, lângă Bril. Încercând să reziste cu demnitate ademenitoarelor ispite – şi nu era vorba numai de mâncărurile care abureau apetisante, dar şi de parfumul proaspăt al femeii, care ajunsese atât de aproape de el când aşezase tava –, carsonianul reuşi să îngaime ca un stângaci: „Toate acestea sunt binevenite”.
Nina se apropie de Tanyne şi se lăsă jos, cu spatele sprijinit

de picioarele lui. El o mângâie cu blândeţe pe păr şi ea îi zâmbi.

Bril era în mare încurcătură. Se uita când la platoul cu mâncăruri îmbietoare, şi care ar fi putut scoate din apatie pe cel mai snob dintre gurmanzi, proaspăt îndestulat, când la cele trei feţe zâmbitoare, în aşteptare, din faţa lui.

— Da, acestea sunt binevenite, repetă el, neştiind ce să mai facă.

Iar ei aşteptau mereu, răbdători, observându-l.

Luă una dintre prăjiturile albe şi se ridică, privind în jurul său, încercând să dibuie un loc unde s-ar fi putut retrage să mănânce. Dar unde să te retragi într-o astfel de locuinţă?

Aburii mâncărurilor îi gâdilau nările şi simţea că-l ia cu leşin. Era mort de foame şi-i lăsa gura apă, dar…

Suspină şi se lăsă să cadă la loc, punând prăjitura de unde o luase. Încercă, fără să reuşească, să schiţeze un zâmbet.

Nina îl întrebă îngrijorată:

— Nimic din ce ţi-am adus nu-ţi place?

— Bine, dar nu pot să mănânc AICI!! izbucni Bril.

Apoi, intuind ceva nou în atitudinea lor, adăugă:

— Mulţumesc.

Le privi feţele concentrate. Îi spuse Ninei:

— Arată grozav şi par foarte bine pregătite.

— Atunci te rog să serveşti, îi îmbie Nina, recăpătându-şi zâmbetul.

Lui Bril i se întâmplă acum un lucru pe care nici casa lor fără limite precise, nici veşmintele şi felul îngrozitor de uşuratic în care priveau lucrurile, nici faptul că-l lăsau pe junior să vorbească oricând şi oricum, nici măcar faptul, ruşinos, că aveau un dialect al lor, propriu, nu reuşise să-l facă. Simţi că roşeşte, deşi fără să-şi piardă chiar cu totul implacabila demnitate. Apoi, această manifestare infantilă se transformă într-un val întunecat de mânie oarbă. Va fi bucuros, gândi el cu furie, să aibă inima acestei civilizaţii în mână, s-o poată strivi când va avea chef; toate fleacurile astea ipocrite nu i-ar mai sta în cale şi i-ar învăţa el cine poate fi umilit.

După ce valul mâniei se risipi, carsonianul se simţi cuprins de îndoieli. Chipurile acestor oameni erau lipsite cu totul de viclenie. Unde era viclenia pe faţă atât de sinceră şi inocentă a lui Wonyne? Iar Tanyne părea mai curând îngrijorat pentru el şi faţa lui viguroasă arăta cu prisosinţă acest lucru. Cât despre

chipul Ninei… o, chipul acela al Ninei…

Dacă încercaseră să-l pună în încurcătură nu trebuia să-i lase să-l simtă stânjenit, să-i bănuiască vulnerabilitatea. Cu un imens efort de voinţă reuşi să-şi controleze glasul. Nu până acolo încât să nu sune aspru, totuşi…

— Cred, articulă el desluşit, că noi, cei de pe Kit Carson, preţuim intimitatea ceva mai mult decât voi.

Cei trei schimbară o privire uluită, apoi faţa lui Tanyne se lumină în semn că înţelesese.

— Nu mâncaţi împreună! exclamă el.

— Nu, răspunse Bril.

— Oh, zise şi Nina, îmi pare *aşa de rău*!

Carsonianul găsi că e mai cuminte să nu afle de ce îi părea ei aşa de rău. Spuse:

— N-are importanţă. Obiceiurile diferă. Voi mânca atunci când voi fi singur.

— Acum, că am înţeles, spuse Tanyne, poţi mânca liniştit. Mănâncă.

„Dar ei sunt aici!”, gândi Bril, exasperat.

— Oh, cât aş vrea să vorbeşti limba noastră, rosti Nina, ca şi cum i-ar fi auzit gândul. Ar fi aşa de uşor de explicat!

— Te rog, Bril, încearcă să ne înţelegi. Noi preţuim intimitatea mai presus de orice şi greşeşti crezând altfel…

— Probabil că nu înţelegem acelaşi lucru când vorbim despre asta.

— Nu înseamnă „să fii singur cu tine însuţi”? Adică să faci anumite lucruri, să lucrezi, să gândeşti, sau pur şi simplu *să fii*, fără niciun amestec străin?

— Şi atunci? interveni intempestiv Wonyne, bucuros şi gesticulând ca şi cum ar fi spus „quod erat demonstrandum”. De ce nu mănânci? Nu ne uităm!

Intervenţia lui nu însenină atmosfera.

— Wonyne are dreptate, explică râzând indulgent tatăl, dar, ca de obicei, e prea direct. Vrea să spună, Bril, că, dacă tu doreşti intimitate, *noi nu te putem vedea*.

Scos din sărite, Bril înşfăcă o cupă (părea să fie apă), scoase o caşetă din centură, o azvârli în gură, bău. Cupa goală o trânti din nou pe platou şi ţipă:

— Poftim! Mai mult n-o să vedeţi niciodată!

Cu o expresie pe care Bril n-o putu defini pe moment, Nina îi

făcu o reverenţă, îşi luă tava şi, abia atingând-o, traversă curtea. Tava plutea în faţa ei cuminte, ca un căţel.

— Bine, vin.

Vorbise Wonyne care se ridică şi porni pe urmele maică-sii, ca şi cum cineva i-ar fi dat un ordin şi el s-ar fi supus. Totuşi, nimeni nu-i dăduse vreun ordin. Nu cu voce tare, oricum.

Ce expresie avusese faţa ei? se întreba cu febrilitate Bril. Ca şi cum ar fi încercat să-şi stăpânească… ce? Mânia? Bril spera să fi fost mânie, sau orgoliu jignit, sau ceva asemănător. Fiindcă râs, râs n-ar fi vrut cu niciun chip să fi fost, nădăjdui el cu disperare.

— Bril?

Era aşa de absorbit încât, pentru a doua oară, vocea lui Tanyne îl tăcu să tresară.

— Dacă-mi spui cum ai vrea să fie locul unde să mănânci, voi avea grijă să aranjez totul.

— N-o să poţi, îi răspunse Bril, fără să mai ţină seama de politeţe. Privi semnificativ în jurul său. Voi nu construiţi ziduri prin care să nu se poată vedea, uşi care să poată fi închise.

— Mda, n-o prea facem, ai dreptate.

Uriaşul păru să nu observe tonul injurios, luând în considerare doar sensul cuvintelor.

„Pun pariu că n-o faceţi”, gândi Bril, pornit, *„nici măcar când vă*…” şi o groaznică bănuială începu să-şi facă loc în mintea lui.

— Noi, cei de pe Kit Carson, zise el tare, credem să sensul istoriei, al întregii dezvoltări umane tinde să se depărteze de animalic, spre ceva superior. Bineînţeles, suntem legaţi şi noi de starea animalică, dar facem tot ce putem ca să eliminăm orice act bestial din viaţa publică… Sever îndreptă o mănuşă acuzatoare spre marea casă deschisă. După cât se pare, voi n-aţi ajuns încă la o astfel de concepţie. Am văzut cum mâncaţi. Fără îndoială că şi celelalte funcţii biologice le săvârşiţi tot la vedere.

— Oh, da, răspunse Tanyne. Dar cu asta – arătă el cu degetul – nu e deloc acelaşi lucru.

— Cu ce?

Tanyne îi indică, din nou, unul dintre obiectele cu aparenţă de bolovan. Smulse o mână de muşchi şi-l aruncă pe suprafaţa netedă a unuia dintre bolovani. Apoi se ridică şi atinse una dintre striaţiile albe. Muşchiul dispăru, ca o piatră în nisipuri

mişcătoare, doar că mult mai repede.

— Nu acceptă materie organică de o anumită complexitate, explică el, dar absoarbe aproape instantaneu moleculele oricărei alte materii, nu numai prin contact direct, dar chiar de la o anumită distanţă.

— Şi aici… ăăă… voi…

Tan încuviinţă senin. Chiar aşa se petreceau lucrurile.

— Bine, dar… vă poate vedea oricine!

Tan dădu din umeri, zâmbind.

— Cum ar putea? Tocmai asta voiam să spun adineauri, afirmând că nu e deloc acelaşi lucru. Din actul hrănirii facem un eveniment social. Restul…

Aruncă altă mână de muşchi şi o privi evaporându-se. Brusc, izbucni în râs şi spuse iarăşi:

— Tare aş vrea să ne înveţi limba. Ar fi aşa de uşor de explicat…

Dar Bril era preocupat de altceva.

— Preţuiesc ospitalitatea voastră, spuse, într-un târziu, dar aş dori să-mi îndeplinesc misiunea. Aruncă o privire plină de repulsie bolovanului şi adăugă: Şi asta, cât mai curând posibil.

— Cum doreşti. Spui că ai un mesaj pentru Xanadu. Dă-i drumul, comunică-l.

— Guvernului vostru.

— Guvernului nostru. Bril, ţi-am mai explicat, când eşti pregătit, dă-i drumul.

— Nu pot să cred că dumneata reprezinţi această planetă!

— Nici nu pretind aşa ceva, replică Tan, cu amabilitate. N-o „reprezint”. Dar, prin intermediul meu, te poţi adresa celorlalţi patruzeci şi unu de senatori.

— Altă posibilitate nu există?

Tanyne surâse.

— Patruzeci şi unu de alte posibilităţi. Vorbeşte cu oricare dintre ceilalţi senatori. E acelaşi lucru.

— Nu există niciun organ guvernamental superior?

Tanyne scoase dintr-o nişă o cupă de cristal a cărei margine era îmbrăcată într-o bandă îngustă de metal. Îşi trecu uşor degetul pe buza cupei, făcând-o să scoată un sunet muzical, armonios.

— Să cauţi vârful ierarhiei guvernamentale pe Xanadu e ca şi cum ai încerca să găseşti aici punctul cel mai înalt.

— Ce sistem… mormăi Bril.

Tanyne îşi trecu iarăşi degetul pe buza cupei, apoi o puse la loc. Dacă acesta era sau nu un răspuns, carsonianul n-ar fi putut garanta.

— Nu-i de mirare că băiatul habar n-are ce e un guvern, comentă el ironic.

— Noi nu folosim termenul. N-avem nevoie. Lucrurile pe care un xanadian nu le poate rezolva prin forţe proprii sunt puţine, Bril. Aş vrea să-ţi pot dovedi cât de puţine. Dacă vei rămâne o vreme cu noi, îţi voi arăta.

Surprinse privirea temătoare şi dezgustată pe care Bril o aruncă din nou bolovanului şi începu să râdă cu poftă, privindu-l în ochi. Faptul că râdea cu bunătate domoli pornirea iniţială de indignare a lui Bril. Un început de îndoială se insinuă în mintea lui. „Nu cumva mă învârte cum vrea el?” Dar înlătură curând îndoiala. N-are vreme de îndoieli acum.

— E chiar aşa de urgentă misiunea dumitale, Bril? Nu poate să aştepte până când ne vei cunoaşte mai bine? Ţi-am spus, noi nu avem un „guvern” centralizat. Ba chiar niciun fel de guvern, în înţelesul pe care-l dai termenului. Noi, senatorii, nu avem decât atribuţii consultative. Să vorbeşti cu un senator înseamnă să vorbeşti cu toţi şi asta o poţi face acum, sau peste un an, oricând vei dori. Acesta e adevărul. Poţi să mă crezi pe cuvânt sau să petreci luni, ani chiar, verificând ceea ce ţi-am spus. Vei ajunge la aceeaşi concluzie.

— Ce garanţie am că vei transmite mesajul meu fără să-l răstălmăceşti? se arătă Bril reticent.

— Nu e vorba de „transmis”. Auzim cu toţii simultan.

— Un fel de radio?

Tan ezită o clipă, apoi încuviinţă:

— Un fel de radio.

— N-am de gând să învăţ limba voastră, spuse Bril cu brutalitate. Nu pot trăi ca voi. Dacă acceptaţi aceste condiţii, voi rămâne o vreme.

— Nu numai că acceptăm, dar chiar insistăm să rămâi! zise Tan, îndreptându-se vioi spre nişă şi scoţând de acolo o foaie mare dintr-un material opac, de un alb strălucitor.

— Desenează. Cu degetul, îi arătă lui Bril.

— Să desenez? Ce să desenez?

— O locuinţă pentru tine. Un loc în care să mănânci, să dormi,

şi aşa mai departe, cum îţi place.

— Am nevoie de puţine lucruri. Noi, cei de pe Kit Carson, nu suntem pretenţioşi.

Ţinând degetul ca pe o armă, trase câteva linii de încercare într-un colţ, apoi schiţă repede un paralelipiped (acceptabil).

— Luând înălţimea mea ca unitate de măsură, aş vrea ca acesta să fie lung de o unitate şi jumătate, înalt de o unitate şi un sfert. Fante la nivelul ochilor, câte una la fiecare capăt, câte două pe fiecare perete lateral, toate cu plase împotriva insectelor…

— Pe aici nu sunt insecte supărătoare, îl informă Tanyne.

— …protejate totuşi cu plase cât mai rezistente. Aici, un cuier. Dincoace, un pat. Lungimea – o unitate şi o optime. Lăţimea – o treime de unitate. Să fie drept, tare, cu rulouri de o palmă în loc de perne. Spaţiul de sub pat, amenajat ca o ladă, închis pe toate laturile. Să se poată încuia, cu o cheie sau cifru, pe care eu singur să le posed. Aici, o etajeră, lungă de o treime de unitate şi lată de o pătrime, la o înălţime de jumătate de unitate de podea. Apoi… un lucru dintr-acelea, dacă e demn de încredere, adăugă el, stânjenit, indicând „instalaţia sanitară” în formă de bolovan. Întreaga structură să fie separată, situată pe o înălţime, fără nimic împrejur. Vizibilitate în toate direcţiile. Solidă, pe cât posibil, cu o sursă de lumină pe care s-o pot stinge şi o uşă pe care numai eu s-o pot descuia.

— Foarte bine, aprobă Tanyne cu blândeţe. Temperatura?

— Temperatura ambiantă.

— Altceva? Muzică? Tablouri? Avem nişte sculpturi dinamice foarte frumoase…

Bril pufni dispreţuitor, fără să catadicsească să răspundă altfel.

— Apă curentă, dacă se poate. Asta e o locuinţă, nu un cuib de plăceri.

— Sper să te simţi confortabil în acest… în ea, îi ură Tan, cu o urmă imperceptibilă de ironie.

— E genul de locuinţă cu care sunt obişnuit, îi răspunse trufaş Bril.

— Atunci, vino.

— Poftim?!?

Uriaşul ieşi, făcându-i semn cu mâna să-l urmeze. Clipind în lumina trandafirie a amurgului, Bril distinse o mulţime de

oameni, agitându-se ca nişte furnici în mijlocul unei pajişti cu iarbă roşie, pe care o remarcase venind dinspre cascadă. Mulţimea oferea un spectacol feeric, hainele uşoare, viu colorate, strălucind şi sclipind în mii de nuanţe. În mijlocul agitaţiei trona un obiect în formă de sicriu.

Bril se frecă la ochi. Nu-i venea să creadă; şi totuşi, când se apropiară, trebui să admită, era structura pe care tocmai o desenase. Înaintă spre ea încet, neîncrezător. Uluit, privea năuc oamenii – mulţi dintre ei nevârstnici – care forfoteau pe lângă mica structură paralelipipedică. Unii etanşau îmbinarea dintre acoperiş şi pereţi cu un dispozitiv zgomotos. Alţii instalau plase în dreptul fantelor. O fetiţă de câţiva ani veni la el fără nicio frică şi îi ceru, zâzâind în vechea limbă, să-şi imprime mâna într-un material moale pe care-l adusese cu ea.

— Pentru încuietorile tale, îi explică Tanyne, urmărind cu o privire tandră copila care se grăbea să înmâneze materialul în care-şi imprimase Bril mâna unui bărbat care o aştepta în pragul uşii.

Acesta intră şi ei îl putură vedea îngenunchind lângă pat. Un tânăr trecu pe lângă ei, purtând o bucată de material identică pereţilor şi acoperişului, material tare, foarte rezistent, de culoare cafeniu-roşiatică şi cu o textură aspră. Se apropiară de uşă tocmai când băiatul potrivea cu grijă bucata respectivă între pat şi uşă. După ce o aşeză la locul ei, tânărul o lovi uşor cu podul palmei şi masa cerută de Bril era gata. Apăru şi Nina, cu platoul ei de mâncare, pe care-l conduse până la nouă masă unde-l depuse şi, după ce-i făcu un semn amical cu mâna lui Bril, dispăru din nou.

— Vin şi eu imediat, strigă în urma ei Tanyne, adăugând şi trei silabe cântate, ce semănau a dezmierdare.

Apoi se întoarse zâmbitor către Bril.

— Ei, Bril, ce părere ai?

Tot ce reuşi carsonianul să îngaime fu:

— Cine a dat ordinele?

— Tu le-ai dat.

Ce-ar mai fi putut Bril replica la asta? Vedea prin uşa deschisă cum se risipea mulţimea de xanadieni, râzând şi sporovăind în limba lor melodioasă. Un tânăr se aplecă şi rupse câteva flori pe care le oferi unei fete.

Dintr-un motiv obscur, scena îl indispuse pe Bril. Brusc, pentru

a nu se lăsa copleşit de melancolie, îşi găsi o ocupaţie. Se apucă să ciocănească pereţii, se uită prin fante, îl privi pe Tanyne, care se aplecase lângă pat şi încerca încuietoarea, încordându-şi muşchii puternici. Părea să fie foarte rezistentă.

— Pune mâna aici, îl îndemnă xanadianul.

Bril îşi aşeză mâna înmănuşată în locul indicat. Instantaneu, panourile lăzii culisară. Lada avea lumină proprie. Putu să vadă culoarea cafenie a peretelui din fund şi împletitura solidă de chingi care formau suportul patului. Când atinse din nou placa, uşile cufărului se închiseră, glisând silenţioase. Etanşarea era aşa de perfectă încât cu greu puteai distinge unde se îmbinau.

— Uşa-i la fel de solidă, îl asigură Tanyne. Unicul care o poate deschide eşti tu. Aici e apă. N-ai precizat unde să plasăm robinetul. Dacă te incomodează…

Bril îşi apropie mâna de robinet. Apa începu imediat să curgă într-o chiuvetă camuflată discret dedesubt.

— Nu, e bine. Oamenii tăi lucrează ca nişte adevăraţi specialişti.

— Asta şi *sunt*, replică mândru Tanyne.

— Înseamnă că au mai construit astfel de structuri?

— Niciodată.

Carsonianul îl scrută atent. Barbarul ăsta ingenios – trebuia s-o recunoască – îşi bătea oare joc de el? Nu, probabil era vorba iarăşi de vreo confuzie semantică, termenul îşi va fi alterat înţelesul în toţi aceşti ani de când strămoşii lor porniseră pe drumuri diferite. Încă o problemă neclară, de studiat mai târziu.

— Tanyne, ce populaţie are Xanadu?

— Districtul acesta are trei sute. Planeta, douăsprezece, aproape treisprezece mii.

— Noi suntem un miliard şi jumătate, îl informă, în treacăt, Bril. Şi care-i cel mai mare oraş al vostru? continuă el cu întrebările.

— „Oraş”? murmură Tanyne, ca şi cum ar fi trebuit să caute în memorie înţelesul cuvântului. A, oraş! N-avem oraşe. Există patruzeci şi două de districte, unele mai mari, altele mai mici.

— Întreaga populaţie a planetei voastre ar încăpea într-o singură clădire a unui oraş de pe Kit Carson. De câte generaţii zici că sunteţi aici?

— Treizeci şi două, treizeci şi cinci, cam aşa ceva.

— Noi ne-am stabilit pe Kit Carson acum aproape şase secole

pământeşti. Se pare deci că aveţi o cultură mai veche decât a noastră. Te-ar interesa cum de am realizat aşa de mult, în atât de puţin timp, în comparaţie cu voi?

— Aş fi de-a dreptul fascinat, răspunse Tanyne, cu o scurtă sclipire ironică în ochi.

— De altfel, aveţi câteva mici meşteşuguri ingenioase şi o capacitate de colaborare cu totul remarcabilă, zise Bril, gânditor, încercând să mai îndulcească pilula. Aţi putea face ceva formidabil pe planeta asta, dacă aţi vrea şi, bineînţeles, dacă v-ar îndruma cineva.

— Crezi că am putea, într-adevăr?

Tanyne părea foarte încântat.

— Trebuie să reflectez, spuse posomorât Bril. Sunteţi altfel decât am presupus eu. Poate că n-ar fi rău să rămân ceva mai mult decât am plănuit. În vreme ce aş afla unele lucruri despre poporul tău, aş putea să te învăţ câte ceva despre al meu.

— Oh, aş fi bucuros, aş fi bucuros, zise Tanyne. Până una-alta, mai ai nevoie de ceva?

— De nimic. Poţi să mă laşi.

Tanyne răspunse în felul său bădărăniei arogante a lui Bril. Zâmbi sincer, salută cu mâna şi plecă.

Carsonianul îl auzi strigându-şi soţia, cu vocea lui de bariton şi ascultă răspunsul ei bucuros. Atinse dispozitivul de închidere a uşii, care culisă fără zgomot.

„CE M-O FI APUCAT SĂ MĂ LAUD ÎN FELUL ĂSTA?”, se miră el. Adevărul era că xanadienii îl uluiau. Acesta ar putea fi un răspuns. Fiindcă, ce fel de oameni sunt ăştia, specialişti în lucruri pe care nu le-au mai făcut niciodată?

Îşi scoase mănuşile, cizmele, uniforma grea, lucioasă şi ţeapănă. Un adevărat arsenal, totul legat prin cabluri – sursa de energie în cizme, computerul şi tastele de control în pantaloni şi centură, senzorii în tunică, proiectoarele şi comanda câmpurilor de protecţie în mănuşi. Atârnă totul în cuier şi puse în funcţiune câmpul de alarmă. Asta însemna că nimic mai mare decât un şoarece nu se putea apropia nesemnalizat la mai puţin de 30 de metri. Şi încă nu terminase cu precauţiile. Îşi programă computerul astfel încât să acopere structura cu un dom de radiaţii care să elimine orice rază spion sau arme radioactive.

În sfârşit, putea să lucreze liniştit. Într-o jumătate de oră de muncă grea, reuşi să găsească combinaţia de căldură şi

presiune în stare să distrugă materialul cafeniu-roşcat din care erau alcătuiţi pereţii structurii. Se lăsă consternat pe marginea patului. Ai fi putut construi nave cosmice cu un astfel de material!

Ce trebuia să creadă? Că ei aveau în stoc materiale exact de dimensiunile cerute de el? Sau că aveau instalaţii capabile să producă şi să prelucreze astfel de elemente, şi chiar multe altele? Bine, dar xanadienii nu aveau nicio uzină demnă de acest nume! Iar dacă aveau depozite, însemna că se aflau acolo unde roboţii-spioni de provenienţă carsoniană nu reuşiseră să le detecteze, în zborurile lor orbitale în jurul planetei, din ultimii cincizeci de ani. Se lăsă pe spate, meditativ.

Manualul era limpede: ca să cucereşti o planetă, localizezi în primul rând guvernul central. Dacă e vorba de o societate totalitară, strict ierarhizată, cu atât mai bine. Vârful ierarhiei e mai uşor de ucis sau de controlat. Odată ce ai realizat acest obiectiv, poţi utiliza organizaţia în folosul tău. Dacă nu există niciun fel de organizare politică, îi recrutezi ca forţă de muncă pe autohtoni, sau, mai simplu, îi extermini. Dacă există instalaţii industriale, le faci să funcţioneze cu supraveghetorii tăi şi, când ţi-ai format propriile cadre, poţi să-i lichidezi pe lucrătorii băştinaşi. Dacă au meşteşuguri interesante, le înveţi sau îi ţii sub control pe meseriaşi. Totul e scris în carte: instrucţiuni detaliate pentru orice situaţie posibilă. Pentru *aproape* orice situaţie posibilă. Fiindcă, ce te faci în cazul în care există o tehnologie avansată şi nicio uzină? Când e realizată o unitate culturală pe scară planetară, aparent fără niciun fel de comunicaţii clasice? Ei bine, în cazul când roboţii raportează aşa ceva, trimiţi un anchetator, care n-are altceva de făcut decât să lămurească toate misterele şi să delimiteze ceea ce merită păstrat de ceea ce trebuie eliminat, atunci când va sosi forţa expediţionară.

Există întotdeauna o soluţie, încercă să se convingă Bril, privind tavanul, cu mâinile sub cap. Subiect – una-planetă-normală-de-tip-terestru, bogată în resurse naturale, populată ici-colo de inocenţi. Să extermini e uşor, poţi s-o faci oricând. Dar mai înainte trebuie să afli cum naiba comunică între ei, cooperează şi devin specialişti în meşteşuguri pe care nu le-au mai practicat niciodată înainte. Sau cum reuşesc să producă materiale superioare din mai nimic, într-o clipită.

O viziune îmbătătoare a planetei Kit Carson, înzestrată cu talentele acestor oameni, îl copleşi dintr-odată; un miliard şi jumătate de specialişti universali, dotaţi cu o metodă de comunicare instantanee, nebănuită până acum, capabili să construiască oraşe, să se războiască, cu o abilitate fără margini, să înţeleagă şi să execute un ordin într-o fracţiune de secundă, aşa cum se întâmplase la construirea acestei mici locuinţe. Nu, oamenii aceştia nu trebuie exterminaţi, ci *folosiţi*. Kit Carson trebuia să le dibuiască şmecheriile. Dar dacă trucurile lor erau inerente planetei Xanadu şi de neaplicat pe Kit Carson? Ce era de făcut în cazul acesta?

Păi, xanadienii ar fi nişte instructori excelenţi, instruieşti pe unul dintre ei şi i-ai instruit pe toţi. Răspândiţi în oraşele de pe Kit Carson, în armată etc., fiecare xanadian supunându-se instantaneu, putând fi antrenat simultan cu ceilalţi, ar putea preda unui grup de tineri selecţionaţi producţie, logistică, strategie, tactică. Bril întrevăzu toate astea într-o străfulgerare. Iar Xanadu ar putea rămâne neschimbată, cu excepţia acestui „export” de instructori. „VISURI, ASTEA NU SUNT ALTCEVA DECÂT VISURI, se autocenzură el, sever. AŞTEAPTĂ PÂNĂ AFLI MAI MULTE. DE EXEMPLU, CUM FAC ELEMENTELE ACELEA DE CONSTRUCŢIE EXTRADURE ŞI TĂVI ANTIGRAVITAŢIONALE DE CEAI.”

Gândul la acestea îi aminti că e hămesit. Se apropie de platou. Mâncarea scotea aburi, apetisantă. Luă o îmbucătură, gustă. Apoi muşcă. Pe urmă începu să înfulece grăbit, ca un lup.

Şi Nina, oh, Nina asta…

Nu, nu-i putem extermina, gândi el, îmblânzit de mâncare, nu atâta vreme cât rasa lor produce astfel de femei. Nu exista, pe tot Kit Carson, nici măcar o singură femeie în stare să gătească aşa de bine. Se întinse din nou pe patul tare şi visă, visă cu ochii deschişi, până când adormi.

Xanadienii erau deconcertant de sinceri cu el. Nu-i ascundeau nimic şi, aparent, nu se întrebau niciodată de ce voia să ştie cutare lucru. Pentru Bril era o experienţă inedită felul în care răspundeau xanadienii. Nu păreau să aibă acea mândrie specială, acea atitudine deosebită („Nu-i grozav ce sunt în stare să fac?”) a oricărui virtuoz în olărit, prelucrarea metalelor, electronică etc. Ei îi dădeau informaţiile cerute, extrem de precis, impersonal, ca şi cum oricine ar fi putut să facă la fel. Şi,

pe Xanadu, oricine putea, într-adevăr.

La început, carsonianului i se păruse că xanadienii trăiesc cu totul haotic. Oamenii aceştia fără griji, cu veşmintele lor indecente, veneau şi plecau, amestecând joaca şi munca, hoinărind fără niciun scop aparent. Dar hoinăreala îi ducea într-o grădină de flori, exact acolo unde erau buruieni şi, în joacă, le smulgeau. Un grup de fete părea să joace cărţi, dar o făceau chiar acolo unde, un moment mai târziu, va fi nevoie de ele pentru a alege nişte seminţe. Tanyne încercă să-i explice:

— Să presupunem că avem nevoie de ceva, să zicem… da, stronţiu. Nevoia în sine creează un fel de vacuum… Oamenii care n-au nimic deosebit de făcut în acel moment percep această lipsă, acest vacuum. Se gândesc la stronţiu. Îl adună.

— Bine, dar n-am văzut nicio mină, zise contrariat Bril. Şi, pe urmă, transportul? Dacă e nevoie de stronţiu aici şi minele sunt într-un alt district?

— Aşa ceva nu se întâmplă. Unde există zăcăminte nu e penurie, nu? Iar unde nu sunt mine, găsim alte modalităţi, fie folosim un înlocuitor, fie producem lucrul de care aveam nevoie pe alte căi.

— Transmutaţie?

— Nu, prea mare bătaia de cap. Cultivăm un fel de scoici de apă dulce care au cochilia din carbonat de stronţiu, în loc de carbonat de calciu. Când avem nevoie, copiii le adună.

Îi urmări confecţionându-şi veşmintele, într-un loc curios, combinaţie de şopron, pivniţă şi vâlcea. În apropiere se afla un bazin în care tinerii înotau şi o mică plajă unde se prăjeau la soare. Între două scăldaturi, lucrau în locul acela umbrit, pe lângă un mare recipient în care clocoteau, spumegând, chimicale. Atunci când lichidul căpăta o culoare verde strălucitoare, pe fundul recipientului se lăsa un precipitat negru care era scos, întins pe nişte panouri, apoi răsturnat în forme şi presat. Cum funcţionau presele – aceste pleoape ale formelor – limba veche nu-i spune, dar, în patru-cinci secunde, precipitatul se transforma în acele pietre negre folosite la cingători, gata modelate şi lustruite. Pe spate aveau gravată, de data asta în vechea limbă, o formulă chimică.

— Una dintre puţinele noastre superstiţii, îi explicase Tan. Pietrele centurilor trebuie să-şi aibă gravată formula. Ar putea fi produse chiar şi de o chimie rudimentară. Dorinţa noastră ar fi

să le vedem multiplicate în tot Universul. Ele sunt ceea ce noi suntem, spuse el, ca şi când ar fi pronunţat cuvintele unui ritual. Poartă o centură, Bril. Vei deveni atunci unul de-al nostru.

Pufnind dispreţuitor, carsonianul se apropie să privească doi copii care făceau o centură, pentru a-şi ascunde încurcătura. Lucrau îndemânatici, cu plăcere. Cu aceeaşi plăcere cu care, Bril o ştia, ar împleti ghirlande de fiori. Când o centură era gata, copilul o atingea de cingătoarea sa, producând o scurtă străfulgerare scânteietoare, ca un curcubeu. Apoi, înconjurată acum de o aură ceţoasă de lumină, centura era aruncată într-un coş de nuiele. Probabil că singura ocazie în care Bril nu se putuse stăpâni să nu-şi exteriorizeze uimirea, de când era pe Xanadu, a fost momentul în care asistase pentru prima oară la „îmbrăcarea” unui xanadian. Un tânăr tocmai ieşise, cu apa şiroind pe el, din bazin. Îşi luase centura de pe mal şi şi-o prinsese în jurul şoldurilor. Imediat, substanţa şi culoarea irupseseră în sus şi în jos, alcătuind un înveliş pâlpâitor, cu nuanţe nestatornice, un veşmânt strălucitor şi fluid.

— Vezi, e viu, îi spusese Tanyne, sau, mai exact, precizase el, nu e mort. Materialul din care e făcut nu e întru totul material. (Îi demonstrase acest lucru pe loc, străpungând cu degetele propriul său veşmânt. De îndată ce-şi retrăsese degetele, ruptura provocată dispăruse, ca şi cum n-ar fi fost.) Iartă-mi acest calambur în vechea limbă. Termenul cel mai apropiat ca să definim acest veşmânt al nostru ar fi „*aură*”. În felul lui, trăieşte. Îşi păstrează proprietăţile timp de… oh, un an sau mai mult. Atunci îl cufunzi într-o baie de acid lactic şi asta îl reîmprospătează pentru încă un an. O singură centură poate reactiva un milion, sau, poate, un miliard de cingători. Câte lemne poate arde un foc?

— Bine, dar ce rost are să porţi aşa ceva?

Tanyne râsese.

— Din modestie. Râsese din nou. Un învăţat de-al nostru, specializat în istoria străveche, mi-a citat odată o vorbă a unuia, Rudofki, în legătură cu asta: „Modestia nu e o virtute la fel de simplă ca cinstea.” Purtăm lucrurile astea fiindcă sunt călduroase când avem nevoie de căldură şi răcoroase când avem nevoie de răcoare, redevenise Tan serios. Apoi, fiindcă ascund tot ce e necesar să fie ascuns în aspectul exterior al unui om.

— Mie nu mi se pare tocmai o întruchipare a modestiei, îşi spusese Bril părerea, sever.

— Exprimă umilinţa în măsura în care suntem mai atrăgători cu ele decât fără. Ce altă dovadă publică de umilinţă ar mai putea pretinde cineva?

Politicos ca de obicei, Bril îi întorsese spatele, lui şi discuţiei. În primul rând, nu reuşea să înţeleagă toate cuvintele şi, mai ales, felul de a fi al lui Tanyne. Iar genul acesta de discuţii îl lăsau năuc sau iritat. Sau şi una şi alta.

Află şi cum erau produse elementele de construcţie extradure. De un copac atârna un recipient cu robinet, destul de încăpător, plin cu un lichid lăptos (alcătuit, aflase el, din secreţia unor viespi, dizolvată într-un acid nucleic sintetizat de o buruiană autohtonă, acid care reprezenta cea mai mare parte a amestecului). Sub recipient – o placă netedă de metal şi un cofraj reglabil, aranjat în forma şi dimensiunea dorită. Robinetul era deschis, lichidul umplea forma şi doi copii treceau cu un rulou pe deasupra. Luciul alb-sticlos al lichidului devenea brun-deschis, dovadă că fluidul se solidificase. Panoul era gata. Tanyne se strădui să-i explice lui Bril cum funcţiona cilindrul de netezire, dar insuficienţa vechii limbi, adăugată ignoranţei tehnice a lui Bril, făceau explicaţia de neînţeles. Trebui să se lase păgubaş, deşi ruloul era la fel de simplu în practică şi de complex în teorie ca şi un tranzistor. La fel păţise şi în privinţa proprietăţilor „selective” ale „instalaţiei sanitare” sub formă de bolovan, la fel în privinţa „tăvilor antigravitaţionale”…

Pe măsură ce zilele treceau, simţea că se depărtează tot mai mult de posibilitatea descoperirii *naturii profunde*, a esenţei talentelor xanadienilor. Visul lui – ideea ciudată că ceea ce putea face unul puteau face toţi – i se părea tot mai mult o utopie, o imposibilitate şi era gata să-l renege. Tanyne încerca să-i explice, se străduia să răspundă întrebărilor carsonianului cât putea mai bine.

Şi totuşi, cum să-şi renege visul când oamenii aceştia hoinari, indolenţi şi binedispuşi puteau să preia munca oricui, în orice stadiu s-ar fi aflat şi s-o ducă la bun sfârşit?

De exemplu, se putea întâmpla ca vreunul dintre ei să ia un flaut şi să emită câteva note. Îndată apăreau alţii, unii cu instrumente, alţii fără, şi, în scurt timp, li se adăugau mereu alţi instrumentişti, până ajungeau cincizeci-şaizeci. Muzica se

învârtejea ca o patimă sau ca o furtună, sau era blândă ca împăcarea de după dragoste sau dinainte de somn, când visezi cu ochii deschişi. Când cineva ostenea, un spectator ieşea din rând şi-i prelua instrumentul, cântând apoi împreună cu ceilalţi, pur şi armonios. Şi – Tan stătea chezaş că era aşa – omul acela nu mai cântase niciodată împreună cu ceilalţi; ba chiar nu mai cântase niciodată la acel instrument. Explicaţiile lui Tanyne sfârşeau întotdeauna prin a ajunge, până la urmă, la sentiment.

— E un *sentiment* pe care-l percepi. Vioara, de exemplu, ştiu cum arată, dar n-am avut încă niciuna în mână. Privesc pe cineva cântând şi înţeleg cum se formează sunetele. Apoi iau o vioară şi fac la fel. Şi în vreme ce mă concentrez să produc nota, şi nota următoare, înţeleg nu numai cum ar trebui să sune, dar mai ales cum trebuie s-o *simt* – cu degetele, cu braţul încordat, cu obrazul şi clavicula. Din toate aceste senzaţii se alcătuieşte sentimentul care-ţi arată cum trebuie să produci o astfel de muzică. Desigur, admise Tan, există limite, şi unii s-ar putea s-o facă mai bine decât alţii. Mâinile unui copil s-ar putea să nu poată cuprinde destul de bine un instrument şi el va trebui să sară o octavă sau să omită vreo notă. Dar *sentimentul* există, dacă ne concentrăm într-un anumit fel. Lucrurile se petrec identic cu tot ce facem, concluzionă el. Dacă am nevoie de ceva în casă, un dispozitiv, o maşină etc. Nu voi folosi fierul când arama e mai potrivită. N-aş avea sentimentul că e în regulă. Atunci când mă gândesc la dispozitiv – la părţile lui componente, la îmbinarea lor, la ce îl voi utiliza şi din ce material l-aş putea face – nu există decât *o singură alegere* care mi se pare – pe care *o simt* – adecvată.

— Din cauza asta nu aveţi comerţ! pricepu Bril. Fiecare district caută să se descurce autonom, găsindu-şi materiile prime în apropiere sau înlocuindu-le fără să le mai comande în alte părţi. Cu toate astea, spui că sunteţi standardizaţi. Aveţi, în orice caz, dispozitive şi maşini asemănătoare, cam acelaşi mod de a face lucrurile.

— Da, cam aşa, consimţi Tanyne. Avem tot ce ne dorim şi facem totul singuri.

***

De obicei, Bril îşi petrecea serile în casa lui Tanyne, ascultând rumoarea conversaţiilor sau învolburarea muzicii şi minunându-

se. Apoi îşi conducea platoul cu mâncare până la cubiculul său, zăvora uşa, mânca, după care îşi făcea siesta, meditând. Uneori avea impresia că este atacat cu nişte arme pe care nu le poate înţelege, pe un teren care-i era cu totul străin. Îşi amintea ceea ce-i spusese odată Tanyne despre oameni şi maşinăriile lor: „De când există fiinţe omeneşti, demne de acest nume, există un conflict între *om* şi maşinile lui. Ori îl subjugă ele pe el, ori el pe ele. Greu de spus care este alternativa cea mai dezastruoasă. O civilizaţie umanistă e nevoită să distrugă una maşinistă sau să fie ea însăşi distrusă. Noi am pierdut în felul acesta o civilizaţie, aici, pe Xanadu. Nu te-ai întrebat niciodată de ce suntem aşa de puţini, Bril? Sau de ce avem aproape toţi părul roşu? (Carsonianul se întrebase, desigur, dar dăduse vina pe lipsa de intimitate şi pudoare fără de care se pare că nicio rasă umană nu poate să păstreze destul interes pentru sine, astfel încât să prolifereze cu uşurinţă.) Odată, eram miliarde, continuase Tan, lăsându-l siderat, am fost spulberaţi. Ştii câţi am rămas? *Trei*!”

***

A fost o noapte grea pentru Bril aceea în care şi-a dat seama cât de jalnice erau eforturile lui de a le surprinde secretul. Atunci când o rasă a fost redusă la câţiva indivizi, o mutaţie este foarte probabilă. Iar dacă rasa proliferează din nou, mutaţia respectivă s-ar putea găsi la toţi indivizii noilor generaţii. În acest caz, gândi el cu amărăciune, ar putea la fel de bine să încerce să descopere secretul părului roşu!

În noaptea aceea a hotărât el că aceşti oameni trebuie să piară. Îl durea acest gând şi era, totodată, furios pe sine pentru această slăbiciune.

Aceea a fost şi noaptea ridicolului dezastru.

Zăcea în pat, cu pumnii strânşi, scrâşnind din dinţi de furie neputincioasă. Iată, era trecut de amiază şi el lâncezea acolo de când se trezise, victimă a propriei sale stupidităţi şi ridicol, ridicol… Pierduse unicul lucru important pe care-l poseda – demnitatea – din cauza unui afurisit de gadget diabolic… şi vinovată era doar propria sa neglijenţă.

Ţiuind, alarma îi dădu de ştire că cineva se apropie. Sări în picioare, gol ca un vierme, oripilat de jenă, în ciuda pereţilor opaci şi rezistenţi şi a uşii pe care doar el putea s-o deschidă. Era Tanyne. Salutul lui prietenos trezi ecouri în camera goală,

amestecându-se cu zvonul vântului şi ciripitul păsărilor.

— Ei, Bril? Eşti înăuntru?

Bril îl mai lăsă să se apropie câţiva paşi, apoi răcni prin ambrazură:

— Nu ies nicăieri!

Tanyne înlemni, uluit, şi carsonianul însuşi rămase surprins de stridenţa vocii sale.

— Bine, dar… Nina te roagă să vii. Astăzi ţese şi s-a gândit că ţi-ar plăcea…

— NU!! izbucni Bril. Astăzi plec. Mai precis, deseară. Am chemat modulul. În două ore va fi aici şi, cum se va întuneca, voi pleca.

— Bril, doar n-o să ne faci una ca asta! Mâine am organizat special pentru tine o demonstraţie practică de placare…

— Nu!!!

— Te-a jignit cineva, Bril? Poate eu?

— Nu. (Vocea carsonianului era ursuză, dar măcar nu mai ţipa.)

— Ce s-a întâmplat, atunci?

Bril nu răspunse. Tanyne se apropie. Ochii carsonianului dispărură de la ambrazură. Se lipise de perete, cu transpiraţia irupându-i prin toţii porii. Tanyne spunea, afară:

— S-a întâmplat ceva, o simt… ceva nu e în regulă. Bril, prietene, bunul meu prieten, tu ştii cum intuiesc eu lucrurile…

Numai gândul şi îl făcu pe Bril să înţepenească de groază. Tanyne ştia? Era posibil? La urma urmei, n-ar fi fost deloc exclus. Bril îi blestemă – pe oamenii aceştia şi trucurile lor, planeta cu soarele ei roşu, soarta care-l adusese aici.

— Nu există niciun lucru pe care să nu mi-l poţi spune. Ştii doar că voi înţelege, încerca să-l convingă Tanyne, apropiindu-se. Eşti cumva bolnav? Posed toată priceperea doctorilor care au trăit pe Xanadu începând cu cei Trei. Dă-mi voie să intru…

— NU!!! (Fusese nu un cuvânt, ci o explozie.)

Tanyne se retrase cu un pas, scuzându-se.

— Iartă-mă, Bril. Nu-ţi voi mai cere acest lucru. Dar, te rog, spune-mi… spune-mi. Nu se poate să nu te pot ajuta în vreun fel!

„BINE, gândi, aproape isteric, Bril, ÎŢI VOI SPUNE ŞI POŢI SĂ RÂZI PÂNĂ O SĂ RĂGUŞEŞTI. TOT NU MAI CONTEAZĂ, DIN MOMENT CE O SĂ VĂ INFESTĂM PLANETA CU MAREA PLAGĂ."

— Nu pot să ies afară, zise el, cu voce tare. Mi-am stricat îmbrăcămintea.

— Bril! Ce importanţă are asta? Haide, arunc-o! Ştii doar că ţi-o putem repara, indiferent despre ce e vorba.

— NU! (Parcă vedea cum şi-ar folosi xanadienii talentele lor universale, dacă ar intra în posesia celui mai compact şi mai ucigător arsenal individual din această parte a Sistemului Solar!)

— Atunci ia veşmântul meu! (Tan îşi duse mâinile la centura de pietre negre.)

— Nici mort n-o să mă vadă cineva îmbrăcat într-una dintre chestiile alea transparente. Ce-ţi închipui, că sunt vreun exhibiţionist?!

Tanyne îi răspunse (punând mult mai multă patimă ca de obicei):

— Ai fost mult mai indecent cu linţoliul ăla mulat pe corp decât ai putea fi vreodată cu asta. (Gândul ăsta nu-i trecuse niciodată prin cap lui Bril.)

Privi pofticios la nimicul acela strălucitor al lui Tan, apoi se uită la costumul lui negru, atârnând cocoşat în cuier. După accident, nu reuşise să suporte nici măcar gândul de a-l îmbrăca din nou. Din copilărie, de pe vremea când încă nu ştia să meargă, nu mai fusese gol atâta vreme.

— În definitiv, ce-au păţit hainele tale? îl întrebă, simpatic, Tanyne. „RÂDE NUMAI, RÂDE, gândi Bril cu ciudă, ŞI TE OMOR PE LOC ŞI N-O SĂ MAI AI OCAZIA SĂ-ŢI VEZI SEMENII PIERIND!”

— Am şezut pe… l-am folosit ca scaun. Aici nu e loc decât pentru un singur scaun. Probabil am atins din greşeală comutatorul. Nici măcar n-am simţit nimic, până nu m-am ridicat. Toată partea din spate a costumului e…, lăsă să-i scape, mânios, carsonianul. Vouă de ce nu vi se întâmplă niciodată aşa ceva?!

— Cum? Nu ţi-am spus? se miră Tan, fără să acorde prea mare importanţă mărturisirii lui Bril. („Sigur, lui ce-i pasă!”) „Bolovanul” nostru nu acceptă decât materie nevie. Iar veşmintele noastre sunt „vii”.

După o tăcere încordată, carsonianul mârâi:

— Lasă lucrul căruia îi zici veşmânt în faţa uşii. *Poate* o să-l încerc.

Tanyne îşi scoase cingătoarea şi o azvârli lângă uşă. Apoi se îndepărtă cu paşi mari, fredonând încet. Vocea îi era însă aşa de

puternică încât până şi fredonatul lui încetişor trezea ecouri în camera goală a lui Bril. Cel puţin, aşa i se părea. În sfârşit, carsonianul rămase singur, doar el, câmpia, vântul şi cântecul păsărilor. Şi „veşmântul”.

Se plimbă nervos, o vreme, până la uşă şi înapoi. Ridică de jos pantalonii inutilizabili şi îi vâri printre lucrurile ce atârnau în cuier, să nu-i mai vadă. Privi din nou uşa, disperat, ba chiar scânci o dată, încetişor. În sfârşit, îşi luă inima în dinţi şi atinse dispozitivul de deschidere a uşii. Aceasta, nefiind programată să se întredeschidă, se căscă larg, ascultătoare. Chiţăind strident, Bril năvăli afară, înşfăcă cingătoarea, sări cât putu de repede înapoi şi trânti uşa, blocând-o,

„*Nu m-a văzut nimeni*”, se autosugestionă el, cu încăpăţânare. Îşi încinse centura. Cele două elemente ale cataramei se potriveau perfect, ca o pereche de mâini. Primul lucru de care deveni conştient fu căldura. Îl învăluia, ocrotitoare, o căldură blândă, ca aceea dintr-un cuib. O fracţiune de secundă mai târziu suspină uşurat. Cum era posibil ca o minte omenească să se încarce în felul acesta cu date, fără să explodeze? Cum putea năvăli atâta înţelepciune într-un creier, fără să-l distrugă?

Înţelese cum netezea ruloul panoul cel dur. De ce aşa şi nu altfel? Înţelese cum modelau ionii presei centurile şi ce era lucrul aproape viu pe care-l purta ca veşmânt. Pricepu cum putea desena degetul său pe acel material alb strălucitor şi mat şi cum nevoia sa de a avea această locuinţă crease acel vacuum, iar casa să fi fost construită aşa şi nu altfel, şi cum au îndeplinit xanadienii această sarcină.

Îşi aminti fără efort descrierea pe care o făcuse Tanyne sentimentului de a cânta la un instrument, de a munci construind, turnând, conversând. Şi ce însemna să împărtăşeşti toate senzaţiile unei mulţimi care să joace, din pură plăcere, vălurind în toate părţile, sau cum puteai să iei imediat locul altuia la făcutul panourilor extradure, la masa judecătorului, la plug sau la plasa de pescuit, exact în momentul când cineva simţea nevoia să fie înlocuit.

Rămase nemişcat, învăluit în flacăra lui blândă, în micul său sicriu cubic, privindu-şi mâinile şi ştiind fără nicio umbră de îndoială că ar fi putut construi cu ele, dacă ar fi vrut, un oraş-model pe Kit Carson sau statuia incarnând spiritul Autorităţii

Unice. Ştiu, fără dubiu, că avea acum talentele acestui popor şi că le putea actualiza, concentrându-se pur şi simplu asupra unei sarcini, până când *va simţi* cum era mai bine s-o ducă la îndeplinire. Fără să se mire, ştiu că aceste talente învingeau chiar şi moartea, fiindcă, atunci când un om ajungea să posede o abilitate, un meşteşug, un talent, acesta devenea al tuturor, iar dacă omul murea, talentul lui trăia mai departe, în fiecare dintre semenii săi. *Concentrarea* – aceasta era esenţa, piatra filozofală, modalitatea-cheie, care dezvăluia natura acestui dispozitiv. Pentru că această centură era un dispozitiv, nimic altceva decât un dispozitiv, nu „mutaţii”, nimic „extra-senzorial” (indiferent ce însemna asta). O maşinărie ca toate maşinăriile.

Tu ai un talent şi *simţi* cum ar trebui folosit. Eu am o sarcină. Concentrarea mea asupra ei determină o cerere pentru talentul tău. Prin propriul meu talent, îl recepţionez pe al tău (şi aici intervenea cingătoarea). Apoi îmi îndeplinesc sarcina. Cât investesc în acest act depinde de înzestrarea mea. Dacă adaug ceva acelui meşteşug sau talent, dacă-l perfecţionez, atunci talentul/meşteşugul meu este cel mai complet. *Sentimentul* meu în privinţa lui este superior şi eu voi fi cel care-l voi transmite data viitoare, când va mai exista o cerere.

Bril înţelese puterea care izvora din noua sa aură. Avu revelaţia unităţii fără pereche în univers la care putea ajunge planeta sa natală datorită ei. Xanadu nu ajunsese la această unitate pentru că… ei bine, Xanadu îşi dezvoltase talentele la întâmplare, anarhic, fără constrângerea autorităţii şi a disciplinei, cu efectul lor formativ. Pe când Kit Carson!… Carson, cu meşteşugurile şi talentele împărtăşite simultan de toţi locuitorii săi! Şi, pretutindeni, creând acel vacuum al nevoii şi acea îndeplinire instantanee, *Autoritatea Unică* şi *Statul*! Aşa va fi, îşi zise – deşi undeva, în cutele ascunse ale minţii, se întreba de ce Statul ascunsese atâta înţelepciune oamenilor – simţind că această nouă înţelegere a rosturilor lumii îi împrospătase ataşamentul solemn pentru locurile sale natale, cu tot ce reprezentau ele.

Desfăcu, tremurând de emoţie, centura, astfel încât s-o poată privi în interior. Da, formula precipitatului era acolo. Înţelese acum, pe loc, procedeul de presare şi ştiu că are puterea să producă şi să activeze, să facă să „trăiască” milioane de noi centuri prin simplă atingere. Tanyne vorbise chiar de miliarde.

Tanyne vorbise… De ce nu-i pomenise niciodată că „veşmintele”, centurile xanadiene erau izvorul tuturor minunilor şi minunăţiilor lor? Dar Bril întrebase vreodată? Nu-l rugase Tanyne stăruitor să poarte una dintre cingătorile lor şi să devină astfel xanadian? Sărman idiot prea cinstit! Să-şi închipuie că în felul acesta l-ar putea înstrăina de Carson! Totuşi, Tanyne şi poporul lui aveau acum ceva de oferit şi asta îi făcea egali cu cei de pe Carson. Sau i-ar putea face, în curând, dacă se vor alătura armatelor strălucitoare ale planetei înnoite Kit Carson.

Dinspre costumul său negru, atârnat în cuier, îi parveni semnalul. Bril râse triumfător şi începu să-şi adune vechiul echipament, cu toată violenţa, focul şi puterea paralizatoare adormite în el. Deschise brusc uşa, alergă spre modulul care-l aştepta afară şi zvârli înăuntrul lui bătrâna sa uniformă, lăsând-o să zacă mototolită pe podea, ca un cocon părăsit de fluture. Emanând înflăcărare prin toţi porii, radios, sări înăuntru şi modulul se înălţă spre cer.

O săptămână după întoarcerea lui Bril pe planeta Kit Carson din sistemul solar, cingătoarea fusese multiplicată în câteva sute de exemplare şi pusă la probe.

După o lună, aproape două sute de mii de exemplare fuseseră distribuite. Optzeci de fabrici le produceau în flux continuu.

După aproape un an, întreaga planetă, cu miliardele sale de locuitori, poseda cingătoarea, iar Kit Carson strălucea, mai unită decât niciodată, reacţionând simultan la voinţa Conducătorului, ca degetele unei mâini.

Şi apoi, într-un şocant unison, veşmintele pâlpâiră şi se întunecară, fără excepţie, asta însemnând că venise vremea băii de acid lactic, despre care învăţase Bril. Această baie fu făcută în panică, fără ezitare şi fără niciun test preliminar; un mic aconto din această luminoasă dependenţă crease un mare apetit… Vreme de o săptămână, totul fu în regulă…

Apoi, aşa cum le programaseră inventatorii xanadieni, toate pietrele care alcătuiau cingătorile se „însufleţiră”, alăturându-se primelor două, singurele activate până atunci.

Un miliard şi jumătate de fiinţe omeneşti, care fuseseră dăruite cu talentul artistic şi cu cel tehnologic, se treziră acum că aveau toate talentele din lume – şi filozofia, şi logica, şi dragostea, empatia şi toleranţa faţă de alţii. Apoi, solidaritatea, datorată acum mai curând conştiinţei unităţii ca specie decât

obedienţei. Şi nu mai puţin importantă, comuniunea armonioasă cu viaţa de pretutindeni. Un popor cu astfel de talente şi cu sentimentele derivate din ele *nu poate* fi un popor de sclavi. Pe măsură ce înţelegerea îi pătrundea ca o lumină, nu mai era posibilă decât concentrarea asupra unei singure necesităţi – să fie liberi, să realizeze *sentimentul* libertăţii. Şi, aşa cum aflară curând, fiecare dintre ei era un expert în libertate. Apoi, un expert îl depăşi pe altul, până când, într-o clipă, un miliard şi jumătate de suflete îşi dădură seama că nu au niciun talent mai important decât acela de *a fi liberi*.

Astfel încât civilizaţia de pe Kit Carson, cum fusese ea, încetă să mai existe şi un lucru nou începu şi apoi se răspândi pe stelele apropiate. Iar Bril, fiindcă ştia ce este un senator şi nu i-ar fi displăcut să fie, deveni senator.

***

Tanyne şi Nina cântau încetişor, îmbrăţişaţi, când pocalul din nişă scoase un sunet armonios.

— Încă unul, comentă leneş Wonyne, care era tolănit la picioarele părinţilor săi. Tare-s curios ce o să-l determine pe acesta să cerşească, să împrumute sau să fure o cingătoare de-a noastră?

— Ce importanţă are, câtă vreme o capătă? îi răspunse Tanyne întinzându-se cu voluptate. Care e ăsta, Wo, tipul cu maşinăria zgomotoasă, din spatele lunii mici?

— Nu, nu, acela încă se mai vântură pe acolo, închipuindu-şi că noi habar n-avem de el. Nu, ăsta trebuie să fie cel cu câmpul de forţă, care de doi ani încoace tot planează deasupra districtului Fleetwing.

— Dacă-l socotim şi pe ăsta, râse Tanyne, am avea optsprezece „cuceriri” la activ.

— Nouăsprezece, îl corectă Nina, visătoare. Al optsprezecelea a fost cel care tocmai a şters-o. Şi ţin minte că al şaptesprezecelea a fost tipul acela nostim, Bril, din sistemul solar. Ştii, Tan, omuleţul acela a fost o vreme îndrăgostit de mine.

Dar acesta era un lucru neînsemnat.

Connie Willis
Cei care pândesc focul
(„Fire Watch”, 1984)

Traducere de Antuza Genescu

Istoria a triumfat asupra timpului, iar asupra lui nimic altceva n-a triumfat, decât eternitatea.
— Sir Walter Raleigh

20 septembrie – Normal că primul lucru pe care l-am căutat a fost piatra funerară a pompierului voluntar. Şi normal că nu era acolo încă. N-a fost sfinţită decât în 1951, când Preavenerabilul Reverend Decan Walter Matthews a ţinut un discurs, iar acum e abia 1940. Ştiam lucrul ăsta. M-am dus să văd piatra numai ieri, cu ideea preconcepută că, dacă văd „scena crimei”, îmi va fi de ajutor. Nu mi-a fost.

Singurele lucruri care m-ar fi ajutat erau un curs rapid despre Londra în timpul bombardamentelor din al Doilea Război Mondial şi puţin mai mult timp. Eu nu aveam nici una, nici alta.

— Călătoria în timp nu e ca mersul cu metroul, domnule Bartholomew, spusese stimabilul Dunworthy, clipind către mine pe după ochelarii lui învechiţi. Ori alcătuieşti un raport despre secolul douăzeci, ori nu mergi deloc.

— Dar nu sunt pregătit, protestasem. Uitaţi ce e, am avut nevoie de patru ani ca să mă pregătesc să călătoresc împreună cu Sf. Pavel. *Sfântul Pavel.* Nu Catedrala St Paul. Nu vă puteţi aştepta să mă pregătesc pentru Londra sub bombardament în două zile.

— Ba da. Putem. Discuţie încheiată.

— Două zile! ţipasem către colega mea de cameră, Kivrin. Şi numai pentru că un computer adaugă un ‘5. Şi stimabilul Dunworthy nici măcar nu clipeşte când îi spun. „Călătoria în timp nu e ca mersul cu metroul, tinere”, îmi zice. „Îţi sugerez să te pregăteşti. Pleci poimâine.” Individul e absolut incompetent.

— Nu, spuse ea, nu e. E cel mai bun. A scris cartea despre Catedrala St Paul. Poate că ar trebui să-l asculţi.

Mă aşteptasem de la ea să fie măcar un pic înţelegătoare. O apucaseră isteriile când i se schimbase practica din Anglia secolului al cincisprezecelea în Anglia secolului al

paisprezecelea, şi ce fel de practică oferea oricare dintre cele două veacuri? Nici dacă socoteai bolile infecţioase nu aveai un grad de risc peste cinci. Bombardamentul e de opt, iar catedrala, cu norocul meu, de zece.

— Crezi că ar trebui să mă duc iar la Dunworthy?

— Da.

— Şi pe urmă? Am două zile la dispoziţie. Nu cunosc banii, limba, istoria. Nimic.

— E un om bun, spuse Kivrin. Cred că ar fi mai bine să-l asculţi, cât mai poţi.

Drăguţa de Kivrin. Întotdeauna gata să-şi plece urechea la necazurile altora.

Din cauza lui Dunworthy cel „bun” intrasem pe uşile de la vest, proptite ca să stea deschise, şi mă holbam prosteşte, ca un băiat de la ţară, fiindcă asta trebuia să fiu, un băiat de la ţară, după o piatră funerară care nu exista acolo. Mulţumită lui, n-aş fi putut fi mai nepregătit pentru perioada mea de practică.

Nu vedeam nici la un metru în faţă în biserică. O lumânare pâlpâia speriată la distanţă şi o pată albă tremura venind spre mine. Paracliserul sau poate chiar Preavenerabilul Decan. Am scos scrisoarea de la unchiul meu, preot din Ţara Galilor, care se presupunea că-mi va deschide uşa decanului, şi mi-am bătut buzunarul din spate, ca să mă asigur că nu pierdusem microfilmul cu *Dicţionarul Oxford al Limbii Engleze, revizuit, cu suplimente istorice*, pe care-l şutisem de la biblioteca Bodleian. Nu-l puteam scoate în toiul conversaţiei, dar cu puţin noroc, aveam să mă descurc la prima întâlnire, iar cuvintele necunoscute să le caut mai târziu.

— Eşti de la „maira”? mă întrebă el.

Nu avea mai mulţi ani ca mine, dar era mai scund cu un cap şi mult mai slab. Semăna cu un ascet. Îmi amintea de Kivrin. Nu purta alb, ci strângea un obiect alb la piept. În alte circumstanţe, aş fi zis că-i o pernă. În alte circumstanţe, n-aş fi priceput ce mi se spune, dar nu avusesem timp să uit latina submediteraneeană şi legea evreiască, nici să învăţ cockney şi cum se procedează în caz de raid aerian. Avusesem doar două zile şi pe stimabilul Dunworthy, care voia să vorbească despre poverile sacre ale istoricului, în loc să-mi spună ce-i aia „maira”.

— Eşti? stărui el.

Am vrut să scot totuşi dicţionarul, pe motiv că Ţara Galilor era o altă ţară, dar nu credeam că aveau microfilme în 1940. „Maira” putea însemna orice, chiar şi pichetul de pompieri, caz în care impulsul de a-i da un răspuns negativ nu era deloc sănătos.

— Nu, am spus.

Ţâşni spre mine, mă ocoli şi privi încordat afară prin uşile deschise.

— La naiba, zise, întorcându-se la mine. Unde sunt? Adunătură de fufe burgheze!

S-a dus pe copcă priceputul cuvintelor în context. Mă cercetă atent, suspicios, ca şi când ar fi crezut că doar mă prefac a nu fi de la „maira”.

— Biserica e închisă, îmi zise într-un sfârşit. Am ridicat plicul şi i-am spus:

— Numele meu e Bartholomew. Decanul Matthews este aici?

Se mai uită puţin afară, parcă aşteptând să apară fufele burgheze din moment în moment şi plănuind să le atace cu obiectul alb de la piept; pe urmă se răsuci şi, ca un ghid în faţa turiştilor, rosti „pe aici, te rog” şi dispăru în beznă.

Mă conduse la dreapta şi apoi jos, în aripa sudică a navei. Slavă cerului că memorasem planul interiorului, altfel, în clipa aceea, avansând pe întuneric şi condus de un paracliser turbat de furie, metafora bizară a situaţiei mele ar fi fost suficientă ca să mă dea afară pe uşile de la apus şi să mă arunce înapoi în cartierul St John’s Wood. M-a ajutat puţin să ştiu unde mă aflu. Ar fi trebuit să trecem pe lângă numărul douăzeci şi şase, adică tabloul lui Hunt, „Lumina Lumii’’ – Isus purtând un felinar – dar era prea întuneric ca să-l văd. Un felinar ne-ar fi prins bine şi nouă.

Paracliserul se opri brusc în faţa mea, tot fierbând de furie.

— Nu le-am cerut blestematul de Savoy, doar nişte amărâte de paturi. Nelson o duce mai bine ca noi, măcar el are o pernă sub cap.

Flutură pachetul alb ca pe o torţă prin beznă. Era totuşi o pernă.

— Îs peste două săptămâni de când le-am cerut, şi noi tot pe generalii însângeraţi la Trafalgar tragem la aghioase, că ştoarfele alea vor să se joace de-a vârâtu-asinului în grajd cu răcanii la Victoria, iar noi putem să ne ducem dracului!

Nu părea să aştepte un răspuns la izbucnirea lui, ceea ce era bine, pentru că pricepusem cam un cuvânt din trei. Porni mai departe, tropăind plin de indignare. Dispăru din zona luminată de lumânarea jalnică de pe altar şi se opri din nou, la o gaură neagră. Numărul douăzeci şi cinci: scările spre Galeria Şoaptelor, Cupola, biblioteca (nedeschisă publicului). O luă în sus, pe scări, apoi pe un coridor, se opri din nou, de data asta în dreptul unei uşi medievale şi bătu.

— Eu trebuie să merg să le aştept, îmi spuse. Dacă nu-s acolo, se prea poate să le ducă la Abaţie. Spune-i decanului să mai sune după ele, bine?

O şterse în jos pe trepte, strângând în continuare perna ca pe un scut la piept.

Ciocănise, dar uşa era din stejar gros de cel puţin treizeci de centimetri şi evident că Preavenerabilul Decan nu auzise. Eram nevoit să bat şi eu. Păi da, iar bărbatul care ţinuse cătarea trebuia şi el să-i dea drumul, însă chiar ştiind că se va termina într-o clipă şi nu vei simţi nimic, tot nu ţi-e uşor să zici: „Acum!” Aşa că stăteam în faţa uşii, blestemând Catedra de Istorie şi pe stimabilul Dunworthy şi calculatorul care greşise şi mă trimisese aici, în faţa uşii ăsteia întunecate, cu numai o scrisoare de la un unchi imaginar, în care mă încredeam la fel de mult ca în ceilalţi.

Până şi vechea şi solida bibliotecă Bodleian mă lăsase cu buzele umflate. Probabil că materialele de cercetare pe care le comandasem prin Balliol şi terminalul principal zac în camera mea acum, la un veac depărtare de mine. Iar Kivrin, care-şi terminase deja practica şi ar fi trebuit să mă copleşească cu sfaturi, se plimbase tăcută ca un sfânt, până când o implorasem să mă ajute.

— Ai fost la Dunworthy? mă întrebase.

— Da. Vrei să ştii ce informaţie nepreţuită mi-a dat? „Liniştea şi umilinţa sunt poverile sacre ale istoricului.” Şi mi-a mai spus că-mi va plăcea la nebunie Catedrala St Paul. Din bijuteriile gândirii de aur a Maestrului. Din păcate, ceea ce trebuie să ştiu eu e momentul când cad bombele, ca să nu mă trezesc cu una peste mine. M-am trântit pe pat. Ai vreo idee?

— Cât de priceput eşti la extragerea datelor din memorie?

M-am ridicat în şezut.

— Foarte priceput. Crezi că ar trebui să asimilez?

— N-ai destul timp. Cred că ar trebui să treci tot ce poţi direct în memoria pe termen lung.

— Te referi la endorfine?

Cea mai mare problemă cu drogurile de stimulare a memoriei, pe care le iei ca să-ţi introduci date în memoria pe termen lung, e că datele nu rămân niciodată, nici măcar o microsecundă, în cea pe termen scurt şi din cauza asta extragerea lor e foarte complicată, ca să nu mai pomenesc cât de deprimant e tot procesul. Îţi dă cea mai tulburătoare senzaţie de *déjà vu*, aceea că ştii dintr-odată un lucru pe care eşti convins că nu l-ai mai văzut sau auzit înainte.

Cel mai greu e nu să te împaci cu senzaţiile bizare, ci să regăseşti informaţiile. Nimeni nu ştie cu precizie cum de-şi extrage creierul ce vrea din depozit, dar memoria pe termen scurt e sigur implicată. Timpul scurt, câteodată microscopic, pe care informaţiile îl petrec în memoria pe termen scurt se foloseşte, aparent, la mai mult decât a face disponibile vorbele care-ţi stau pe limbă. Întregul proces complex de accesare prin metoda de sortare-clasare este centrat, aparent, în memoria pe termen scurt. Fără ea, fără ajutorul medicamentelor care introduc informaţia în ea sau a unor substitute artificiale, e imposibil să regăseşti datele. Luasem endorfine înainte de examene şi nu avusesem niciodată probleme cu accesarea datelor. Părea singura soluţie de a stoca toate informaţiile de care aveam nevoie în timpul scurt care-mi rămăsese, dar însemna şi că n-aş fi ştiut *niciodată* lucrurile de care aveam nevoie, nici măcar atât cât să le uit. Dacă şi când voi putea accesa informaţiile, atunci le voi afla. Până atunci, habar n-aveam despre ele, de parcă nici n-ar fi fost stocate într-un ungher împăienjenit al minţii mele.

— Poţi să extragi datele fără stimulente artificiale, nu? mă întrebase Kivrin, sceptică.

— Păi, cred că nu voi avea de ales.

— În condiţii de stres? Privat de somn? Cu concentraţie de endorfine scăzută în corp?

La urma urmei, ce făcuse ea în practică? Nu-mi spusese o vorbă despre asta, iar studenţii n-au voie să întrebe. Factori de stres în Evul Mediu? Credeam că te culcai şi-ţi treceau.

— Sper, îi răspunsesem. În orice caz, sunt gata să aplic ideea asta, dacă crezi că mă va ajuta.

Se uitase la mine cu expresia ei de martir şi spusese:

— Nimic nu te va ajuta. Mulţumesc, Sfântă Kivrin din Balliol.

Dar, oricum, am încercat. Era mai bine decât să stau în biroul lui Dunworthy şi să mă uit la el cum clipeşte pe după ochelarii lui corecţi din punct de vedere istoric şi-mi spune că-mi va plăcea la nebunie Catedrala St Paul. Văzând că nu primesc materialele de la Bodleian, mi-am supraîncărcat creditul şi mi le-am cumpărat de la Blackwell. Benzi despre al Doilea Război Mondial, literatură celtă, istoria transportului public, ghiduri turistice, tot ce mi-a trecut prin cap. Apoi am închiriat un aparat de înregistrare de mare viteză şi am înregistrat. La sfârşit, am fost atât de panicat de senzaţia că nu ştiu mai multe decât la început, încât am luat metroul spre Londra şi am gonit pe dealul Ludgate, ca să văd dacă piatra funerară a paznicului îmi va evoca vreo amintire. Nu mi-a evocat nimic.

„Concentraţia ta de endorfine nu s-a normalizat”, mi-am zis şi am încercat să mă relaxez, dar mi-a fost imposibil, bântuit cum eram de perspectiva sumbră a practicii. Alea sunt gloanţe adevărate, băiete. Eşti tu student la istorie în practică, dar asta nu înseamnă că nu poţi fi omorât. Am citit cărţi de istorie tot drumul spre casă în metrou şi până în dimineaţa asta, când lacheii lui Dunworthy au venit să mă ducă în St John’s Wood.

Pe urmă am înghesuit microfilmul cu Dicţionarul Oxford în buzunarul din spate şi am plecat cu sentimentul că va trebui să supravieţuiesc numai graţie inteligenţei mele native şi cu speranţa că voi găsi substitute artificiale în 1940. Sigur voi scăpa de prima zi fără necazuri, mi-am spus, şi acum iată-mă aici, înţepenit la primul cuvânt pe care mi-l adresase cineva.

Ei, nu chiar aşa. În ciuda sfatului de la Kivrin, acela de a nu stoca nicio informaţie în memoria pe termen scurt, memorasem banii britanici, harta metroului şi harta Oxfordului. Şi reuşisem să ajung până aici. Sigur aveam să mă descurc şi cu Decanul.

Tocmai când îmi luasem inima în dinţi să bat la uşă, el o deschise şi, aşa cum se întâmplase cu bomba de mare precizie, chiar s-a terminat repede şi nu m-a durut deloc. I-am înmânat scrisoarea, iar el mi-a strâns mâna şi a zis ceva inteligibil, de genul „mă bucur că avem un ajutor nou, Bartholomew”. Arăta încordat şi obosit, şi gata să facă un atac de cord dacă-i spuneam că tocmai începuse bombardamentul. Ştiu, ştiu: ţine-ţi gura. Liniştea e sacră etc.

— Ia să-l punem pe Langby să-ţi arate locurile, ce zici? Am presupus că vorbea despre Paracliserul Pernei şi nu m-am înşelat. Ne aştepta la baza scărilor, gâfâind puţin, dar cu o expresie triumfătoare.

— Au ajuns paturile, îl informă pe Decanul Matthews. Ai fi zis că ne fac un serviciu. Numai tocuri înalte şi ifose. „Am ratat ceaiul din cauza ta, iubire”, mi-a reproşat una. „Da, şi bine ţi-am făcut”, i-am trântit-o eu. „Nu ţi-ar strica să pierzi vreo zece kile.”

Până şi Decanul Matthews îl privea de parcă nu-l înţelegea prea bine.

— Le-ai dus în criptă? îl întrebă, apoi ne prezentă. Domnul Bartholomew tocmai a sosit din Ţara Galilor. A venit să se alăture voluntarilor noştri.

Voluntarilor, nu pompierilor.

Langby îmi arătă catedrala, scoţând în evidenţă diverse locuri cât mai slab luminate în bezna generală, şi mă târî să văd cele zece paturi pliante răspândite printre mormintele din criptă şi, în trecere, sarcofagul de marmură neagră al lordului Nelson. Mi-a spus că nu trebuie să stau de pază din prima noapte şi mi-a sugerat să mă duc la culcare, pentru că somnul e bunul cel mai de preţ când sunt raiduri. L-am crezut fără umbră de îndoială. Strângea perna aia amărâtă la piept ca pe o iubită.

— Se aud sirenele aici, jos? m-am interesat, întrebându-mă dacă-şi ascunde capul sub ea.

Privi în jur, la tavanul scund, din piatră.

— Unele da, altele nu. Brinton trebuie să-şi bea laptele praf. Bence-Jones doarme şi dacă pică acoperişul pe el. Eu trebuie neapărat să am pernă. Important e să-ţi aperi fundul, indiferent ce-o fi. Dacă nu, te transformi într-un cadavru ambulant. Şi pe urmă te omoară.

Pe fondul acela vesel plecă să plaseze gărzile pentru noapte, lăsându-şi perna pe un pat şi ordonându-mi să nu las pe nimeni să se atingă de ea. Aşa că iată-mă aici, aşezat pe pat, în aşteptarea primei sirene care să anunţe un bombardament şi încercând să fac toate acestea înainte să mă transform într-un cadavru, ambulant sau nu.

Am folosit dicţionarul furat ca să descifrez cuvintele lui Langby. Succes mediu. „Fufă” înseamnă ori plevuşcă, ori „prostituată” (bănuiesc că el folosea cuvântul cu al doilea sens, deşi m-am înşelat în legătură cu perna). „Burghez” e un termen

care cuprinde toate cusururile clasei mijlocii. Răcanul e un soldat. Cuvântul „maira” nu l-am găsit nicăieri, în nicio variantă ortografică, şi eram gata să renunţ, când mi-a venit în minte un amănunt despre utilizarea acronimelor şi prescurtărilor în timpul războiului (fii binecuvântată, Sfântă Kivrin) şi mi-am dat seama că trebuie să fie o prescurtare. MAIRA. Măsuri de apărare împotriva raidurilor aeriene. Bineînţeles. De unde altundeva să obţii paturile însângerate?

21 septembrie – Acum, că am trecut de primul şoc, îmi dau seama că personalul Catedrei de Istorie a omis să-mi spună ce anume trebuie să fac în cele trei luni şi ceva de practică. Mi-au dat jurnalul ăsta, scrisoarea de la unchiul meu şi zece lire în bancnote dinainte de război şi m-au expediat în trecut. Cele zece lire (o parte deja cheltuite pe bilete de tren şi metrou) ar trebui să-mi ajungă până la sfârşitul lui decembrie şi să-mi acopere şi drumul la St John’s Wood, de unde voi fi recuperat când voi fi primit a doua scrisoare, care să mă cheme înapoi în Ţara Galilor, la căpătâiul unchiului meu bolnav. Până atunci, voi locui aici, în criptă cu Nelson, care, îmi zice Langby, e murat în alcool în sicriu. Dacă vom fi loviţi în plin, oare va arde ca o torţă sau se va scurge ca un pârâu împuţit pe podeaua criptei? Pentru gătit există o plită pe care se fierbe un ceai jalnic şi se frig heringi imposibil de descris. Pentru a plăti acest lux, eu trebuie să stau pe acoperişul Catedralei St Paul şi să sting bombe incendiare.

Trebuie să îndeplinesc şi scopul perioadei de practică, oricare ar fi el. În clipa asta, singurul scop de care-mi pasă e să rămân în viaţă până când soseşte a doua scrisoare de la unchiul meu şi să pot pleca acasă.

Eu îmi fac de lucru până când Langby are timp „să-mi arate sforile”. Am curăţat tigaia în care se prăjesc peştii ăia urâţi, am stivuit scaunele de lemn pliante în capătul dinspre altar al criptei (le-am pliat, nu le-am desfăcut, pentru că au tendinţa să cadă precum bombele în toiul nopţii) şi am încercat să dorm.

Se pare că nu fac parte dintre norocoşii care dorm neîntorşi când cad bombele. Stau treaz mai toată noaptea şi mă întreb ce grad de risc are Catedrala St Paul. Practica trebuie să atingă cel puţin şase. Seara trecută am fost convins că era zece, cripta

fiind epicentrul exploziei, şi că aş fi putut foarte bine solicita să merg la Denver.

Lucrul cel mai interesant care s-a petrecut până acum e că am văzut o pisică. Sunt fascinat, dar încerc să nu mă dau de gol, pentru că pe aici cică mâţe se găsesc peste tot.

22 septembrie – Sunt tot în criptă. Langby vine şi dă năvală periodic, blestemând diverse agenţii guvernamentale (toate abreviate) şi promiţând că mă va duce pe acoperiş. Între timp, eu n-am mai avut cu ce să-mi fac de lucru şi am învăţat singur să folosesc o pompă de mână. Kivrin a exagerat când s-a temut că nu-mi voi putea accesa informaţiile din memorie. Până acum n-am avut probleme. Dimpotrivă. Am extras informaţii despre stingerea incendiilor şi am obţinut tot manualul, cu ilustraţii, inclusiv instrucţiuni de utilizare a pompei de mână. Dacă heringii îi vor da foc Lordului Nelson, eu voi fi erou.

Azi-noapte am avut parte de distracţie. Sirenele au pornit devreme şi nişte femei de serviciu care curăţă birourile din City s-au adăpostit cu noi în criptă. Una dintre ele m-a trezit dintr-un somn adânc, făcând ca o sirenă. Se pare că văzuse un şoarece. A trebuit să izbim cu o cizmă de cauciuc pe lângă morminte şi pe sub paturi, ca s-o convingem că rozătoarea plecase. Exact ceea ce urmărea Catedra de Istorie: uciderea şoarecilor.

24 septembrie – Langby m-a luat cu el la ronduri. În strană, unde a trebuit să învăţ din nou cum se foloseşte pompa de mână, am primit cizme de cauciuc şi o cască. Comandantul Allen, a spus Langby, ne va aduce mantale căptuşite cu azbest pentru pompieri, dar încă nu le-am primit, aşa că port propria-mi haină şi fularul de lână şi e foarte frig pe acoperiş, chiar şi în septembrie. Parcă e noiembrie după temperaturi, şi tot de noiembrie pare şi cerul, posomorât şi fără soare. Sus, spre cupolă şi pe acoperiş, care ar trebui să fie neted, dar e plin de turnuleţe, foişoare, jgheaburi, statui, toate parcă proiectate ca să cadă acolo bombele incendiare şi să nu poţi ajunge la ele. Mi s-a arătat cum să sting o bombă incendiară cu nisip înainte ca flăcările să treacă prin acoperiş şi să se aprindă şi biserica. Mi s-a explicat cum să trag sforile (literalmente) care zăceau grămadă la baza cupolei, în caz că trebuie să urce cineva într-

unul dintre turnurile vestice sau pe cupolă. Înapoi înăuntru şi jos prin Galeria Şoaptelor.

Langby a vorbit întruna cât a ţinut rondul; în parte mi-a făcut instruire practică, în parte mi-a ţinut o lecţie de istorie a bisericii. Înainte de a ne urca în galerie, m-a târât la uşa de la sud, ca să-mi spună cum a stat Cristopher Wren pe dărâmăturile Vechii Catedrale St Paul şi i-a cerut unui muncitor să-i aducă o piatră funerară din cimitir ca să marcheze temelia bisericii noi. Pe piatră scria în latină „Voi reînvia”, iar Wren a fost atât de impresionat de ironie, încât a cerut să fie gravat cuvântul latinesc deasupra uşii. Langby vorbea cu emfază, de parcă nu mi-ar fi spus o poveste cunoscută de toţi studenţii din anul întâi de la istorie, dar bănuiesc că, fără impactul pietrei funerare, a lui n-ar fi fost decât o istorioară drăguţă.

Langby m-a purtat în goană pe scări şi pe balconul îngust care înconjoară Galeria Şoaptelor. Ajunsese deja la jumătatea drumului pe partea opusă, strigându-mi dimensiuni şi date despre acustică. Se opri cu faţa la peretele de vizavi şi rosti în şoaptă: „Mă auzi cum şoptesc datorită formei cupolei. Undele sonore sunt amplificate în perimetrul cupolei. În timpul unui raid, aici e o hărmălaie ca la Judecata de Apoi. Cupola are un diametru de peste cincizeci de metri. E la douăzeci şi patru de metri deasupra navei.”

Am privit în jos. Balustrada fugi de sub mine şi podeaua de marmură alb cu negru veni spre mine cu viteză ameţitoare. M-am agăţat de un obiect din faţa mea şi am căzut în genunchi, zdruncinat şi cu inima grea. Răsărise soarele şi toată catedrala era scăldată într-o lumină aurie. Până şi lemnul cioplit al corului, coloanele de piatră albă, tuburile de plumb ale orgii, toate, toate păreau din aur.

Langby apăru şi trase de mine ca să-i dau drumul balustradei.

— Bartholomew, strigă el, ce-ai păţit? Pentru Dumnezeu, omule, ce-i cu tine?

Ştiam că trebuie să-i spun că, dacă las balustrada, catedrala şi trecutul întreg se vor prăbuşi peste mine, iar nu eu pot permite aşa ceva, pentru că sunt istoric. I-am spus ceva, dar nu ceea ce intenţionasem, pentru că mă strânse mai tare. Mă smulse de pe balustradă şi mă târî pe scară, unde mă lăsă să

cad moale pe trepte şi se depărtă de mine fără să scoată un cuvânt.

— Nu ştiu ce s-a întâmplat acolo, am spus. Nu mi-a mai fost frică de înălţimi până acum.

— Tremuri tot, zise el aspru. Ai face mai bine să te întinzi.

Mă conduse înapoi în criptă.

25 septembrie – Accesarea memoriei: manualul MAIRA. Simptomele victimelor bombardamentelor. Stadiul întâi – şoc, stupefacţie, neconştientizarea rănilor, cuvintele nu au înţeles decât pentru victimă. Stadiul al doilea: tremurat, coşmaruri, greaţă, dor rănile şi se resimt pierderile, se revine la realitate. Stadiul al treilea: limbuţie necontrolată, dorinţa de a le explica salvatorilor comportamentul provocat de şoc.

Langby sigur recunoaşte simptomele, dar cum îşi explică faptul că n-a căzut nicio bombă? Nu pot să-i justific comportamentul meu şocat, şi nu doar tăcerea sacră a istoricului e cea care mă opreşte.

Nu mi-a spus nimic, ba chiar m-a pus de pază prima oară mâine-noapte, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, şi nu pare mai preocupat decât alţii. Toţi cei pe care i-am cunoscut până acum sunt agitaţi (unul dintre amănuntele stocate în memoria mea pe termen scurt e cât de calmă e toată lumea în timpul bombardamentelor) şi raidurile nu s-au apropiat de noi de când am ajuns eu aici. Au ţintit mai mult East Endul şi docurile.

În seara asta s-a vorbit despre o bombă neexplodată şi mă tot gândesc la stilul Decanului şi la faptul că biserica e închisă, când eu, îmi amintesc aproape sigur, am citit că a rămas deschisă pe toată perioada bombardamentelor. Imediat ce voi avea ocazia, voi încerca să-mi accesez în memorie evenimentele din septembrie. În ce priveşte accesarea altor date, nu văd cum mi-aş putea aminti informaţiile corecte până ce nu-mi dau seama ce anume trebuie să fac aici – dacă trebuie să fac ceva.

Pentru istorici nu există îndrumări, nici restricţii. Aş putea spune tuturor că vin din viitor, dacă aş considera că m-ar crede. L-aş putea omorî pe Hitler, dacă aş ajunge în Germania. Chiar aş putea? În Catedra de Istorie se vorbeşte întruna despre paradoxul temporal, iar absolvenţii întorşi din practică nu scot o vorbă despre experienţa lor, nici de bine, nici de rău. Există un trecut inflexibil, imposibil de schimbat? Sau există un trecut nou

în fiecare zi şi noi, istoricii, îl creăm? Care sunt consecinţele faptelor noastre, dacă apar consecinţe? Cum îndrăznim să întreprindem orice, fără să le cunoaştem? Trebuie să intervenim cu îndrăzneală, sperând că nu vom provoca prăbuşirea noastră? Sau trebuie să nu întreprindem nimic, să nu intervenim, ci, dacă e nevoie, să stăm cu mâinile în sân şi să privim cum arde Catedrala St Paul din temelii, ca să nu schimbăm viitorul?

Toate acestea sunt întrebări prea subtile pentru o sesiune de studiu târziu în noapte. Ele nu au importanţă în locul acesta. N-aş putea lăsa catedrala să ardă, aşa cum n-aş putea să-l omor pe Hitler. Nu, nu-i adevărat. Am aflat asta ieri, în Galeria Şoaptelor. L-aş putea omorî pe Hitler dacă l-aş prinde că-i dă foc Catedralei St Paul.

26 septembrie – Astăzi am cunoscut o tânără. Decanul Matthews a deschis biserica, aşa că pompierii s-au transformat în femei de serviciu şi oamenii au început să vină din nou. Tânăra mi-a amintit de Kivrin, deşi Kivrin e mult mai înaltă şi niciodată nu şi-ar încreţi părul aşa. Arăta de parcă plânsese. Kivrin arăta tot aşa de când se întorsese din practică. Evul Mediu fusese prea mult pentru ea. Mă întreb cum s-ar fi descurcat aici. Descărcându-şi sufletul de temeri în faţa preotului local, fără îndoială, cum speram din toată inima să nu facă femeia care semăna cu ea.

— Pot să te ajut? am întrebat, deşi nu aveam niciun chef. Sunt voluntar.

Tânăra se arătă cam tulburată.

— Nu eşti plătit? mă întrebă şi-şi şterse cu batista nasul roşu. Am citit despre catedrală şi pompieri şi mi-am zis că poate se găseşte vreo slujbă şi pentru mine. La cantină sau în altă parte. Una plătită. Avea lacrimi în ochii injectaţi.

— Mă tem că nu avem cantină, am zis cât de amabil am putut, gândindu-mă ce nerăbdător mă face Kivrin întotdeauna, şi nu e un adăpost propriu-zis. Unii pompieri dorm în criptă. Dar mă tem că suntem toţi voluntari.

— Atunci nu e bine. Îşi tamponă ochii cu batista. Îmi place catedrala, dar nu pot accepta munca voluntară, nu acum, când mi s-a întors frăţiorul de la ţară.

Nu interpretam situaţia cum trebuie. În ciuda semnelor de tulburare evidente, vorbea destul de veselă şi nu părea mai disperată decât la venire.

— Trebuie să găsesc o locuinţă decentă pentru noi. Acum, că s-a întors Tom, nu mai putem dormi în metrou.

Mă cuprinse o senzaţie bruscă de groază, o durere ascuţită pe care ţi-o provoacă accesarea involuntară a informaţiilor.

— În metrou? am întrebat, încercând să ajung la informaţie.

— În staţia Marble Arch, de obicei, continuă tânăra. Fratele meu, Tom, ne găseşte un loc mai repede şi eu merg…

Tăcu, îşi duse batista la nas şi suflă zdravăn.

— Îmi pare rău, zis ea, sunt foarte răcită!

Nas roşu, ochi înlăcrimaţi, strănut. Infecţie respiratorie. Era o minune că nu-i spusesem să nu plângă. Doar din noroc nu comisesem încă o greşeală de neiertat, şi asta nu din cauză că nu pot accesa memoria pe termen lung. Nu deţin nici jumătate din informaţiile de care am nevoie: pisici şi răceli, şi cum arată catedrala în plin soare. E doar o chestiune de timp până când un lucru necunoscut mă va face să înmărmuresc. Cu toate astea, la noapte, când mi se va termina serviciul, voi încerca să-mi accesez memoria. Măcar aşa voi afla dacă şi când se va prăbuşi ceva peste mine.

Am văzut pisica o dată sau de două ori. E un motan negru ca smoala, cu o pată albă pe gât, care arată ca pictată acolo pentru camuflaj.

27 septembrie – Tocmai am coborât de pe acoperiş, încă tremur.

La începutul raidului, bombele au căzut mai mult în East End. Priveliştea era incredibilă. Peste tot luminau reflectoare, cerul căpătase o nuanţă trandafirie de la incendiile care se oglindeau în Tamisa, proiectilele scânteiau ca artificiile. Se auzea un tunet asurzitor constant, întrerupt de zumzetul ocazional al avioanelor, apoi de bubuitul repetat al tunurilor antiaeriene.

Pe la miezul nopţii, bombele începură să cadă foarte aproape de noi, făcând un zgomot oribil, ca şi cum ar fi trecut un tren de mare viteză deasupra mea. M-am luptat din toate puterile să nu mă trântesc cu burta pe acoperiş, dar Langby mă supraveghea. Nu voiam să-i dau satisfacţia de a revedea spectacolul pe care i-

l oferisem în cupolă. Mi-am ţinut capul sus, am strâns bine găleata cu nisip şi m-am simţit foarte mândru de mine.

Şuieratul bombelor încetă pe la trei dimineaţa. Urmă o jumătate de oră de acalmie, apoi un ropot ca de grindină pe acoperiş. Toată lumea sări la lopeţi şi pompe, în afară de Langby, care mă urmărea pe mine. Iar eu urmăream bomba incendiară.

Căzuse la doar câţiva metri de mine, în spatele turnului cu ceas. Era mult mai mică decât mi-o imaginasem, avea numai vreo treizeci de centimetri în lungime. Scuipa violent, aruncând flame verzi-alburii peste tot în jurul meu. Într-o clipă avea să se transforme cu un fâsâit într-o masă topită şi să ardă mocnit în acoperiş. Flăcări şi urlete disperate ale pompierilor, apoi moloz alb întins pe kilometri întregi, iar din catedrală nu rămânea nimic, absolut nimic, nici măcar piatra funerară a pompierului.

Se repeta iar scena din Galeria Şoaptelor. Am avut senzaţia că spusesem ceva, iar când m-am uitat la faţa lui Langby i-am văzut zâmbetul strâmb.

— Catedrala va arde din temelii, i-am spus. Nu va mai rămâne nimic din ea.

— Da. Asta-i ideea, nu? Să ardă din temelii Catedrala St Paul. Nu acesta-i planul?

— Planul cui? am întrebat prosteşte.

— Al lui Hitler, bine-nţeles. La cine credeai că mă refer? mă întrebă şi-şi luă pompa cu un gest absolut normal.

Pagina din manualul MAIRA îmi trecu fulgerător prin faţa ochilor. Am turnat nisipul din găleată în jurul bombei care încă împroşca foc, am apucat altă găleată şi am golit-o şi pe ea de nisip. Fumul negru făcea un nor atât de gros, că de-abia mi-am găsit lopata. Am pipăit bomba cu marginea ei, am ridicat-o şi am pus-o în găleata goală, pe urmă am turnat nisip peste ea. Îmi curgeau lacrimi din cauza fumului înţepător. Am întors capul să le şterg şi am dat cu ochii de Langby.

Nu mişcase un deget să mă ajute. Zâmbi.

— Nu-i un plan rău, la urma urmei. Dar sigur că nu vom permite să se întâmple aşa ceva. De asta există pompierii. Să aibă grijă să nu se întâmple. Aşa-i, Bartholomew?

Acum ştiu care e scopul practicii mele. Trebuie să-l împiedic pe Langby să dea foc Catedralei St Paul.

28 septembrie – Încerc să-mi spun că m-am înşelat în privinţa lui Langby azi-noapte, că i-am interpretat greşit vorbele. De ce ar vrea să dea foc catedralei, dacă nu cumva e spion nazist? Cum a ajuns un spion nazist pompier? Mă gândesc la scrisoarea mea de recomandare falsă şi încep să tremur.

Cum aş putea afla? Dacă îl supun unui test, unul fatal, pe care să-l înţeleagă numai un englez loial din anul 1940, mă tem că eu voi fi cel demascat. Trebuie *neapărat* să-mi accesez informaţiile din memorie.

Până atunci, voi sta cu ochii pe Langby. Deocamdată, măcar asta trebuie să fie uşor de făcut. Langby tocmai a stabilit graficul gărzilor pentru următoarele două săptămâni. Le facem pe toate împreună.

30 septembrie – Ştiu ce s-a întâmplat în septembrie. Mi-a spus Langby.

Azi-noapte, în strană, în timp ce ne luam mantalele şi cizmele, mi-a spus:

— Au încercat deja o dată, ştii.

Habar n-aveam despre ce vorbeşte. Mă simţeam la fel de neajutorat ca în prima zi, când m-a întrebat dacă sunt de la „maira”.

— Planul de a distruge catedrala. Au încercat deja o odată. În 10 septembrie. O bombă brizantă. Dar tu n-aveai cum să ştii despre asta. Erai în Ţara Galilor.

Nici măcar nu-l ascultam. În clipa când a rostit „bombă brizantă”, mi-am amintit totul. Bomba săpase pe sub şosea şi se cuibărise în fundaţie. Echipa de genişti încercase s-o dezamorseze, dar exista o scurgere la o conductă principală de gaze. Au decis să evacueze catedrala, dar Decanul Matthews a refuzat să plece. Până la urmă, au scos bomba şi au detonat-o în Mlaştinile Barking. Accesare instantanee şi completă a informaţiilor.

— Atunci a salvat-o echipa de genişti, spunea Langby. Întotdeauna e cineva prin preajmă.

— Da, aşa este, i-am zis şi m-am îndepărtat de el.

1 octombrie – Am crezut că, dacă azi-noapte am reuşit să accesez evenimentele din septembrie, am făcut un pas înainte, dar zac pe patul meu aproape toată noaptea încercând să

descopăr spioni nazişti în Catedrala St Paul şi nu găsesc niciunul. Trebuie să ştiu exact ce anume caut înainte de a-mi aduce aminte? La ce-mi foloseşte?

Poate că Langby nu e spion nazist. Atunci, ce e? Incendiator? Nebun? Cripta nu te îndeamnă la gândit, pentru că nu e deloc tăcere de mormânt în ea. Femeile de serviciu vorbesc noaptea întreagă şi bombele se aud înăbuşit, ceea ce înrăutăţeşte situaţia. Mă pomenesc că-mi încordez auzul ca să le aud. În dimineaţa asta, când în sfârşit am reuşit să adorm, am visat că a fost lovit un adăpost de la metrou, s-au spart conducte, s-au înecat oameni.

4 octombrie – Azi am încercat să prind motanul. Mi-a intrat în cap să-l pun să prindă şoarecele care le speria pe femeile de serviciu. Pe lângă asta, voiam să văd o pisică îndeaproape. Am luat găleata de apă pe care o folosisem cu pompa azi-noapte ca să sting un şrapnel de la tunurile antiaeriene. Mai avea apă, dar nu destulă ca să imobilizez motanul, iar planul meu era să trântesc găleata peste el, să-l iau în braţe, să-l duc în criptă şi să-l pun pe urmele şoarecelui. Nici poveste.

Am clătinat găleata şi am vărsat puţină apă. Am crezut că-mi amintesc că pisica e animal domestic, dar probabil m-am înşelat. Expresia mulţumită de sine de pe faţa lată a pisicii se transformă într-o mască înfiorătoare, asemenea unui craniu, nişte gheare oribile ieşiră din perniţele aparent nevinovate, iar ea scoase un mieunat mai ascuţit decât ţipetele femeilor.

Luat prin surprindere, am scăpat găleata, care se rostogoli până lângă o coloană. Motanul dispăru. În spatele meu, Langby rosti:

— Nu aşa se prinde o pisică.

— Evident, am zis şi m-am aplecat după găleată.

— Pisicilor nu le place apa, adăugă el cu acelaşi glas lipsit de inflexiuni.

— Aha, am spus şi am luat-o înaintea lui, ca să duc găleata înapoi în strană. Nu ştiam.

— Toată lumea ştie. Chiar şi tâmpiţii din Ţara Galilor.

8 octombrie – Facem gardă dublă de o săptămână – e Lună plină. Langby n-a apărut pe acoperiş, aşa că m-am dus să-l caut în biserică. L-am găsit lângă uşile vestice, stând de vorbă cu un

bătrân care scoase ziarul împăturit de sub braţ şi i-l dădu, dar el i-l înapoie. Când mă văzu, bătrânul o şterse.

— Turist, îmi explică Langby, voia să ştie unde e Teatrul Windmill. A citit în ziar că acolo fetele sunt goale.

Ştiu că a văzut pe faţa mea că nu-l cred, pentru că mi-a zis:

— Arăţi obosit, bătrâne. Nu prea apuci să dormi, nu? Pun pe altcineva să facă primul de serviciu în noaptea asta.

— Nu, l-am refuzat eu, cu răceală. Îmi voi face serviciul, îmi place să stau pe acoperiş.

De unde te pot supraveghea, am adăugat în gând. Scutură din umeri şi spuse:

— Păi, cred că-i mai bine decât în criptă. Măcar pe acoperiş auzi bomba care te nimereşte.

10 octombrie – Am crezut că gărzile duble îmi vor prinde bine, îmi vor abate gândurile de la incapacitatea de a accesa informaţiile – ideea cu timpul care se scurge mai încet când aştepţi să treacă. În realitate, uneori chiar aşa se întâmplă. Câteva ore de gândit la altceva sau o noapte de somn bun, şi informaţia răsare singură, fără imbold, fără stimuli artificiali.

Noaptea de somn bun iese din discuţie. Pe lângă femeile de serviciu care pălăvrăgesc întruna, s-a mutat şi pisica în criptă şi se apropie sfioasă de toată lumea, mieunând ca o sirenă şi cerşind heringi. Îmi mut patul din transept lângă Nelson înainte de a intra de serviciu. O fi el pus în saramură, dar cel puţin îşi ţine gura închisă.

11 octombrie – Am visat bătălia de la Trafalgar, nave cu tunuri şi fum şi tencuială căzută, şi Langby strigându-mă. Primul meu gând a fost că s-au prăbuşit scaunele pliante. Nu vedeam nimic din cauza fumului.

— Vin! am strigat şi eu, şchiopătând spre Langby, în timp ce-mi trăgeam cizmele.

În transept erau o grămadă de moloz şi scaune pliante. Langby scormonea printre ele.

— Bartholomew! ţipa el, aruncând la o parte o bucată de tencuială. Bartholomew!

Eu tot fum aveam în cap. Am fugit după pompă, m-am întors, am îngenuncheat lângă el şi-am început să trag de un spătar despicat. Nu voia să cedeze, dar m-am pomenit cu el în mână

brusc. E un cadavru acolo. Voi întinde mâna după o bucată de tavan şi voi descoperi că e o mână. M-am lăsat pe spate pe călcâie, hotărât să nu mi se facă rău, pe urmă m-am aplecat iar asupra grămezii.

Langby acţionă prea repede, împingând cu un picior de scaun. L-am prins de mână ca să-l opresc, iar el mi se împotrivi de parcă eram o bucată inutilă de moloz. Ridică o bucată de tencuială pătrată, mai mare. Sub ea era podeaua. M-am întors şi m-am uitat în spatele meu. Amândouă femeile de serviciu se înghesuiau în nişa de lângă altar.

— Pe cine cauţi? l-am întrebat, fără să-i dau drumul la braţ.

— Bartholomew, răspunse, şi cu mâinile însângerate împinse molozul la o parte prin stratul de praf şi fum.

— Sunt aici. Sunt teafăr. M-am înecat din cauza prafului alb. Mi-am scos patul din transept.

Se răsuci brusc spre femei şi le întrebă calm:

— Ce-i acolo, dedesubt?

— Numai plita, răspunse una dintre ele, sfioasă, şi geanta doamnei Galbraith.

Langby scormoni prin dărâmături până ce le găsi pe amândouă. Plita avea o scurgere serioasă, deşi flacăra se stinsese.

— Ai salvat catedrala şi pe mine, la urma urmei, am spus, stând acolo în indispensabili şi cizme, ţinând zadarnic pompa în mână. Am fi putut muri toţi asfixiaţi.

Langby se ridică.

— N-ar fi trebuit să te salvez, îmi zise.

Stadiul întâi: şoc, stupefacţie, neconştientizarea rănilor, cuvinte care nu au înţeles decât pentru victimă. N-avea cum să nu ştie că-i sângerează mâna. Mai târziu nu-şi va aminti de cele spuse. Îmi zisese că n-ar fi trebuit să-mi fi salvat viaţa.

— N-ar fi trebuit să te salvez, repetă el. Am o datorie de împlinit.

— Sângerezi, i-am spus cu asprime. Ai face mai bine să te întinzi.

Vorbisem exact cum îmi vorbise el mie în Galeria Şoaptelor.

13 octombrie – A fost bombă brizantă. A făcut o gaură în strană şi s-au spart nişte statui, dar tavanul criptei nu s-a prăbuşit, cum am crezut eu iniţial. A căzut doar puţină tencuială.

Nu cred că Langby mai ştie ce a spus. Asta ar trebui să mă pună în avantaj, acum că sunt sigur de unde vine pericolul, acum că sunt sigur că nu va cădea peste mine din altă direcţie. Dar la ce-mi foloseşte să ştiu toate astea, când habar n-am ce va face el? Sau când.

Fireşte că întâmplarea cu bomba de ieri se află în memoria mea pe termen lung, dar nici tencuiala căzută nu m-a făcut să mi-o amintesc. Acum nici nu mai încerc să-mi accesez memoria. Zac pe întuneric, aşteptând să se prăbuşească acoperişul peste mine. Şi amintindu-mi cum mi-a salvat Langby viaţa.

15 octombrie – Astăzi a venit fata. Tot răcită e, dar a obţinut o slujbă plătită. M-am bucurat mult când am văzut-o. Purta o uniformă elegantă şi pantofi fără vârf, şi-şi făcuse o freză numai cârlionţi în jurul capului. Noi încă mai curăţam dezastrul provocat de bombă. Langby ieşise cu Allen după lemne, ca să repare strana, aşa că am lăsat-o pe fată să pălăvrăgească în timp ce eu am dat cu mătura. Strănuta din cauza prafului, dar măcar acum ştiam ce-i cu ea.

Mi-a spus că o cheamă Enola şi lucrează pentru Organizaţia Femeilor Voluntare. Conduce una dintre cantinele mobile. A venit în primul rând ca să-mi mulţumească pentru slujbă. Mi-a povestit că, după ce le-a spus celor de la OFV că nu exista un adăpost cu cantină în Catedrala St Paul, au pus-o la încercare să vadă ce poate face în City. „Aşa că din când în când, dacă sunt prin apropiere, o să trec să-ţi spun cum o mai duc, ce zici?”

Ea şi fratele ei, Tom, încă dorm în metrou. Am întrebat-o dacă aşa era în siguranţă. Probabil că nu, mi-a răspuns, dar măcar acolo jos nu auzi bomba care-ţi cade în cap, şi asta era o binecuvântare.

18 octombrie – Sunt atât de obosit, încât abia mai pot scrie. Nouă bombe incendiare şi o mină terestră care ameninţa să aprindă cupola, până când vântul i-a îndepărtat paraşuta de biserică. Eu am stins două incendiare. Am făcut asta de cel puţin douăzeci de ori de când am venit aici şi-am ajutat la stingerea altor câteva zeci, dar tot nu-i de-ajuns. O bombă incendiară, un moment să-l scap din ochi pe Langby şi se duce totul pe copcă.

Ştiu că asta e numai una dintre cauzele oboselii mele. Mă epuizez în fiecare noapte, încercând să-mi fac datoria şi să-l

supraveghez pe Langby, să mă asigur că nicio incendiară nu cade fără ca eu s-o văd. După aceea, mă întorc în criptă şi mă epuizez încercând să accesez din memoria mea ceva, orice, despre spioni, incendii şi Catedrala St Paul în 1940. Mă terorizează ideea că nu mă străduiesc destul, dar nu ştiu ce altceva să fac. Dacă nu reuşesc să-mi accesez informaţiile, sunt la fel de neajutorat ca bieţii oameni de lângă mine, fără să am habar ce se va întâmpla mâine.

La nevoie, voi continua aşa până când voi fi chemat acasă. Langby nu poate da foc Catedralei St Paul câtă vreme sunt eu aici, ca să sting bombele. „Am o datorie de împlinit”, îmi spusese el în criptă.

Şi eu am datoria mea de împlinit.

21 octombrie – Au trecut aproape două săptămâni de la explozie şi tocmai mi-am dat seama că n-am mai văzut pisica de atunci. Nu era în dezastrul din criptă. Chiar şi după ce Langby şi cu mine am fost convinşi că nu era nimeni acolo, am mai răscolit molozul o dată. Totuşi, motanul putea fi ascuns în strană. Bătrânul Bence-Jones zice să nu mă îngrijorez:

— E teafăr. Friţii n-au decât să îngroape Londra în bombe, că mâţele ar ieşi ţopăind să-i întâmpine. Ştii de ce? Pentru că nu iubesc pe nimeni. De asta murim jumătate dintre noi. O bătrână din Stepney a fost omorâtă azi-noapte încercând să-şi salveze pisica. Afurisita era în adăpostul Anderson.

— Atunci unde e?

— Undeva în siguranţă, poţi fi sigur. Dacă nu-i prin catedrală, înseamnă c-am dat de belea. Zicala aia veche, despre şobolanii care părăsesc corabia ce se scufundă, nu-i adevărată. Pisicile o părăsesc, nu şobolanii.

25 octombrie – Turistul lui Langby a apărut din nou. Imposibil să caute tot Teatrul Windmill. Avea şi azi un ziar sub braţ şi întreba de Langby, dar el era în partea cealaltă a oraşului, cu Allen, şi încerca să obţină mantalele de pompieri căptuşite cu azbest. Am văzut numele ziarului. *Muncitorul*. Un ziar nazist?

2 noiembrie – Am umblat pe acoperiş o săptămână întreagă, ajutând nişte muncitori incompetenţi să astupe gaura făcută de

bombă. Sunt un dezastru. Au lăsat într-o parte o gaură mare, în care poate cădea un om, dar ei insistă că e-n regulă, pentru că, la urma urmei, nu cazi până jos, doar până pe tavan, şi „n-ai cum să mori din asta”. Nu pricep că-i o ascunzătoare numai bună pentru o incendiară.

Şi asta-i tot ce-i trebuie lui Langby. Nici măcar nu trebuie să pună el focul ca să distrugă catedrala. E destul să lase o bombă nedescoperită să ardă până când e prea târziu.

N-am putut să mă înţeleg cu muncitorii. Am coborât în biserică, să mă plâng lui Matthews, şi i-am văzut pe Langby şi pe turistul lui în spatele unei coloane, aproape de o fereastră. Langby ţinea un ziar şi vorbea cu celălalt. Peste o oră, când am coborât din bibliotecă, ei tot acolo erau. La fel şi gaura de care povesteam. Matthews zice că o vom acoperi cu scânduri şi vom spera să nu se întâmple nicio nenorocire.

5 noiembrie – Nu mai încerc să-mi accesez memoria. Am renunţat. Am adunat mari perioade de nesomn şi nu pot extrage informaţii despre un ziar al cărui titlu îl ştiu deja. Gărzile duble s-au permanentizat. Femeile de serviciu ne-au abandonat, la fel şi motanul, aşa că e linişte în criptă; totuşi, eu nu pot să dorm.

Dacă reuşesc să aţipesc, visez. Ieri am visat că pe acoperiş, îmbrăcată ca o sfântă, era Kivrin.

— Care a fost secretul practicii tale? am întrebat-o. Ce anume trebuia să afli?

S-a şters la nas cu o batistă şi mi-a răspuns:

— Două lucruri. Primul, că liniştea şi umilinţa sunt poverile sacre ale istoricului. Al doilea – se opri şi strănută în batistă – să nu dormi în metrou.

Singura mea speranţă e să pun mâna pe un stimulent artificial şi să-mi induc o transă. Asta-i problema. Sunt convins că e prea devreme pentru endorfine şi, probabil, halucinogene. Alcool sunt convins că se găseşte, dar eu am nevoie de o băutură mai concentrată decât berea, singurul alcool a cărui denumire o cunosc. Nu îndrăznesc să-i întreb pe pompieri. Langby mă suspectează deja. Scot iar dicţionarul, să caut un cuvânt necunoscut.

11 noiembrie – S-a întors motanul. Langby a ieşit iar cu Allen, tot după mantalele căptuşite cu azbest, aşa că am crezut

că pot părăsi catedrala fără probleme. M-am dus la băcănie după provizii şi, speram eu, un stimulent artificial. Era târziu, iar sirenele au început să sune când eu nici nu ajunsesem la Cheapside, însă de obicei raidurile nu încep decât după lăsarea întunericului. Mi-a trebuit o vreme să fac toate cumpărăturile şi să-mi iau inima-n dinţi să-l întreb pe vânzător dacă are vreun fel de alcool – mi-a spus să merg la cârciumă –, iar când am ieşit din prăvălie, parcă aş fi căzut într-un gropan.

Habar n-aveam unde erau Catedrala St Paul, strada sau magazinul din care tocmai ieşisem. Stăteam pe un loc care nu mai era trotuar, ţinând pachetul maro cu heringi şi pâine într-o mână pe care n-aş fi văzut-o dacă aş fi ridicat-o în faţa ochilor. Mi-am strâns fularul în jurul gâtului şi m-am rugat să mi se înveţe ochii cu semiîntunericul, dar nu era semiîntuneric, ci beznă. I-aş fi fost recunoscător Lunii, chit că pompierii de la catedrală o blestemau şi-i ziceau coloana a cincea. Sau unui autobuz, cu luminile lui acoperite, care să lumineze măcar atât cât să mă pot orienta. Sau unui reflector. Sau străfulgerării unui tun antiaerian. Oricui.

Tocmai atunci am văzut într-adevăr un autobuz, două fante galbene înguste la distanţă. Am pornit spre el şi era cât pe ce să cad de pe bordură. Ceea ce însemna că autobuzul era aşezat pieziş pe drum, ceea ce însemna că nu era autobuz. O pisică mieună foarte aproape de mine şi mi se gudură la picioare. M-am uitat în jos, la luminile galbene despre care crezusem că vin de la vehicul. Ochii pisicii reflectau o lumină care cădea de undeva, deşi aş fi jurat că nu era niciuna pe o rază de câţiva kilometri, şi o răsfrângeau direct spre mine.

— O să te aresteze un paznic pentru luminile astea, motanule, l-am avertizat, şi când vui deasupra un avion, am adăugat: Sau un friţ.

Se produse o explozie orbitoare, reflectoarele se aprinseră simultan cu o fulgerare incandescentă de-a lungul Tamisei, arătându-mi drumul spre casă.

— Ai venit după mine, motanule, nu-i aşa? am rostit eu vesel. Pe unde ai umblat? Ai ştiut că am rămas fără heringi, aşa-i? Asta numesc eu devotament.

I-am vorbit tot drumul înapoi şi i-am dat o jumătate de conservă de peşte pentru că mi-a salvat viaţa. Bence-Jones a spus că îi mirosise laptele de la băcănie.

13 noiembrie – Am visat că m-am pierdut în camuflaj. Nu-mi vedeam mâinile în faţa ochilor, iar Dunworthy veni şi mă lumină cu o lanternă de buzunar, dar eu nu vedeam decât de unde venisem, nu şi în ce direcţie mă îndreptam.

— La ce le foloseşte? am vrut eu să aflu. Au nevoie de lumină, ca să vadă unde merg.

— Chiar şi lumina de pe Tamisa? Chiar şi lumina focurilor şi a artileriei antiaeriene? întrebă Dunworthy.

— Da. Orice e mai bun decât bezna asta apăsătoare. Aşa că s-a apropiat să-mi dea lanterna. De fapt, nu era o lanternă, ci felinarul lui Hristos din tabloul lui Hunt, aflat în partea sudică a naosului. Am luminat bordura din faţa mea ca să-mi găsesc drumul spre casă, dar raza a căzut pe piatra funerară a pompierului şi eu am stins felinarul imediat.

20 noiembrie – Am încercat să vorbesc cu Langby astăzi.

— Te-am văzut stând de poveşti cu domnul acela bătrân, i-am spus.

Suna ca o acuzaţie. Asta şi intenţionasem. Voiam să creadă că e o acuzaţie şi să înceteze orice punea la cale.

— Citeam, mă corectă el. Nu vorbeam. Făcea ordine în strană, stivuind saci cu nisip.

— Te-am văzut citind, atunci, am insistat eu, agresiv.

— Şi ce dacă? E o ţară liberă. Pot să-i citesc unui bătrân dacă vreau, aşa cum tu poţi să vorbeşti cu târfuliţa aia de la OFV.

— Ce-i citeşti?

— Ce vrea. E bătrân. Obişnuia să vină acasă de la slujbă, să bea un gât de brandy şi s-o asculte pe nevastă-sa citindu-i ziarul. Femeia a murit într-un raid. Acum îi citesc eu. Nu văd de ce ar fi asta treaba ta.

Nu părea să mintă. Vorbele lui nu aveau aura grijulie a minciunii şi aproape că l-am crezut, numai că auzisem mai demult cum sună, de fapt, adevărul în gura lui. În criptă. Când a căzut bomba aceea.

— Am crezut că e un turist care caută Teatrul Windmill, am spus.

Rămase blocat numai o secundă, apoi zise:

— A, da. A venit aici cu ziarul şi m-a rugat să-i spun unde e. L-am căutat şi i-am dat adresa. Deştept bătrân. Nu mi-am dat seama că nu ştie să citească.

Mi-a fost destul. Am ştiut că mă minte. Ridică un sac până aproape de picioarele mele.

— Bineînţeles, tu n-ai înţelege un asemenea lucru. Un simplu act de bunătate umană.

— Nu, am spus pe un ton rece, nu l-aş înţelege. Asta nu dovedeşte nimic. Langby n-a trădat, i-a scăpat poate doar numele unui stimulent artificial, dar eu nu pot să merg la Decanul Matthews şi să-l acuz pe Langby că citeşte cu glas tare.

Am aşteptat până când şi-a terminat treaba în strană şi a coborât în criptă. Apoi am târât un sac cu nisip pe acoperiş şi peste groapă. Scândurile care o astupă au ţinut până acum, dar toată lumea calcă cu grijă pe lângă ea, ca şi cum ar fi un mormânt. Am tăiat sacul şi am vărsat nisipul pe fundul ei. Dacă i-a trecut cumva prin cap lui Langby că acolo e ascunzătoarea perfectă pentru o bombă incendiară, poate că nisipul o va stinge.

21 noiembrie – I-am dat Enolei o parte din banii „unchiului” meu şi am rugat-o să-mi cumpere brandy. A fost mai reticentă decât crezusem, deci probabil că există complicaţii care ţin de relaţiile sociale, dar a acceptat.

Nu ştiu de ce a venit. A început să-mi povestească despre fratele ei şi despre o farsă pe care o făcuse cuiva în metrou, din cauza căreia are necazuri cu paza, dar când am rugat-o să-mi cumpere băutura, a plecat fără să-şi termine povestea.

25 noiembrie – Enola a venit azi, dar fără brandy. Merge la Bath în vacanţă, ca să-şi viziteze mătuşa. Măcar va scăpa de raiduri o vreme. Nu va trebui să mă îngrijorez pentru ea. Şi-a terminat povestea despre fratele ei şi mi-a spus că speră s-o convingă pe mătuşa asta să-l ia pe Tom la ea cât ţin bombardamentele, dar nu e deloc sigură că va reuşi.

Se pare că tânărul Tom nu e atât un neisprăvit, cât un infractor. A fost prins de două ori furând din buzunarele celor din adăpostul de la staţia Bank şi au fost nevoiţi să se întoarcă la Marble Arch. Am alinat-o cât m-am priceput, i-am spus că toţi băieţii făceau prostii la un moment dat. Ceea ce voiam eu să

spun cu adevărat era că nu trebuie să-şi facă nicio grijă, tânărul Tom mi se pare genul de supravieţuitor, ca propriul meu motan, ca Langby, interesaţi numai de ei înşişi, bine dotaţi ca să reziste la bombardamente şi să se distingă în viitor.

Apoi am întrebat-o dacă mi-a adus brandy.

S-a uitat la pantofii fără vârf şi a murmurat întristată:

— Am crezut că ai uitat de asta.

Am născocit o poveste despre pompierii de serviciu care cumpără câte o sticlă cu rândul şi se mai înseninå la faţă, dar nu sunt convins că nu se va folosi de excursia la Bath ca să nu-mi cumpere băutura. Va trebui să plec şi s-o cumpăr chiar eu, dar nu îndrăznesc să-l las pe Langby singur în biserică. Am obligat-o să-mi promită că-mi va aduce brandy înainte de a pleca. Dar încă nu s-a întors, iar sirenele au început deja să sune.

26 noiembrie – Nici urmă de Enola, iar ea mi-a spus că trenul lor pleacă la prânz. Probabil ar trebui să fiu recunoscător că e în siguranţă în afara Londrei. Poate că, odată ajunsă în Bath, va scăpa de răceală.

În seara asta, ne-am pomenit cu una dintre fetele de la MAIRA, venită să împrumute jumătate din paturile noastre şi să ne povestească despre nenorocirea din East End, unde a fost lovit un adăpost de la suprafaţă. Patru morţi, doisprezece răniţi.

— Măcar n-a fost un adăpost de la metrou! Atunci să fi văzut nenorocire, nu-i aşa?

30 noiembrie – Am visat că am dus motanul la St John’s Wood.

— Asta e o misiune de salvare? mă întrebă Dunworthy.

— Nu, domnule, i-am răspuns cu mândrie. Ştiu ce trebuia să găsesc în perioada mea de practică. Supravieţuitorul perfect. Dur, descurcăreţ şi egoist. Acesta e singurul pe care l-am găsit. Ştiţi, a trebuit să-l omor pe Langby, ca să nu dea foc Catedralei St Paul. Fratele Enolei a plecat la Bath, iar ceilalţi nu vor supravieţui. Enola poartă pantofi fără vârf în toiul iernii, doarme în metrou şi-şi pune părul pe ace de metal ca să i se onduleze. Imposibil să supravieţuiască bombardamentelor.

— Poate că pe ea ar fi trebuit s-o salvezi. Cum ai zis că o cheamă?

— Kivrin, am spus, şi m-am trezit îngheţat de frig şi tremurând.

5 decembrie – Am visat că Langby avea bomba de precizie. O căra sub braţ ca pe un pachet maro, ieşind din Gara St Paul, trecând pe lângă dealul Ludgate şi mergând spre uşile de la vest ale catedralei.

— Nu-i corect, am spus, blocându-i drumul. Nu-i niciun pompier de serviciu.

Strânse bomba la piept ca pe o pernă.

— E vina ta, îmi zise şi, până să pun eu mâna pe pompă şi pe găleată, o aruncă în uşă.

Bomba de mare precizie s-a inventat abia la sfârşitul secolului douăzeci şi au mai trecut zece ani până când comuniştii au pus mâna pe ea şi au transformat-o într-un obiect care poate fi cărat sub braţ. Un pachet care poate arunca în uitare jumătate de kilometru din City. Slavă cerului că e un vis care nu se poate îndeplini.

Dimineaţa din vis era însorită. În dimineaţa asta, când am ieşit din gardă, soarele a strălucit pentru prima oară după mai multe săptămâni. Am coborât în criptă şi am urcat din nou, repetând rondul de pe acoperiş încă de două ori, apoi verificând treptele şi terenul din jur şi toate aleile unde s-ar fi putut ascunde o bombă incendiară. M-am simţit mai bine după aceea, dar când m-am culcat am visat din nou, de data asta un incendiu pe care Langby îl privea zâmbind.

15 decembrie – în dimineaţa asta am găsit motanul. Raiduri intense azi-noapte, dar majoritatea peste Canning Town şi nimic demn de pomenit pe acoperiş. Totuşi, motanul era mort. L-am găsit pe trepte dimineaţa când mi-am făcut propriul rond privat. Comoţie. Nu se vedea niciun semn pe el, decât pata albă de pe gât, dar când l-am luat în braţe era moale ca piftia.

Nu ştiam ce să fac cu el. Într-o clipă de nebunie, m-am gândit să-l întreb pe Matthews dacă pot să-l îngrop în criptă. Mort cu demnitate în război, aşa ceva. Trafalgar, Waterloo, Londra, mort în bătălie. Până la urmă, l-am învelit în fularul meu, am coborât dealul Ludgate până la o clădire care fusese bombardată şi l-am îngropat sub dărâmături. Nu e bine. Molozul nu-l va feri de câini sau de şobolani, iar eu alt fular nu voi mai avea. Cheltuisem aproape toţi banii unchiului.

N-ar trebui să stau aici. N-am verificat aleile şi restul treptelor. S-ar putea să dau peste o bombă neexplodată, o incendiară întârziată sau una care mi-a scăpat.

Când am venit aici, mă consideram izbăvitorul nobil, salvatorul trecutului. Nu mă descurc prea bine cu slujba asta. Măcar Enola a scăpat de ea. Aş vrea să existe o cale prin care să trimit catedrala la Bath, ca să fie protejată. Noaptea trecută n-au fost raiduri. Bence-Jones a spus că pisicile supravieţuiesc oricărei nenorociri. Dacă venea după mine ca să-mi arate drumul spre casă? Toate bombele au căzut pe Canning Town.

16 decembrie – Enola s-a întors de o săptămână. S-o văd acolo, stând pe treptele de la apus, unde găsisem pisica, dormind în staţia Marble Arch şi complet lipsită de apărare era mai mult decât puteam suporta.

— Am crezut că eşti la Bath, i-am spus prosteşte.

— Mătuşa zice că-l ia pe Tom, dar nu şi pe mine. Are o casă plină de copii evacuaţi, care fac o hărmălaie teribilă. Unde ţi-e fularul? E tare frig acolo sus, pe deal.

— L-am… L-am pierdut, m-am bâlbâit.

— Nu vei mai primi altul. Încep să facă raţii de haine. Şi lâna o împart. Nu vei mai primi altul la fel.

— Ştiu, am spus, clipind către ea.

— Lucruri bune aruncate aiurea. E o crimă, asta este, o crimă.

Nu cred că i-am mai spus nimic, m-am întors şi m-am îndepărtat cu capul plecat, căutând bombe şi animale moarte.

20 decembrie – Langby nu e nazist. E comunist. Abia mai pot scrie. Comunist.

Una dintre femeile de serviciu a găsit *Muncitorul* dosit în spatele unei coloane şi l-a adus în criptă când noi ieşeam din prima tură.

— Comunişti împuţiţi, se enervă Bence-Jones. Îl ajută pe Hitler, asta fac. Vorbesc împotriva regelui, stârnesc necazuri în adăposturi. Nişte trădători, asta sunt.

— Iubesc Anglia la fel de mult ca tine, spuse femeia.

— Nu iubesc pe nimeni, în afară de ei, gloată de egoişti ce sunt. Nu m-aş mira să aud că i-au dat telefon lui Hitler, se ambală Bence-Jones. „Alo, Adolf, uite aici s-arunci cu bomba.”

Oala de pe plită fluieră. Femeia se ridică şi turnă apă fierbinte într-un ceainic ciobit, apoi se aşeză la loc.

— Deşi spun ce gândesc, asta nu înseamnă că ar da foc bătrânei catedrale, nu-i aşa?

— Normal că nu, interveni Langby, care cobora scările. Se aşeză şi-şi scoase cizmele, întinzându-şi picioarele încălţate în şosete de lână. Cine ar da foc Catedralei St Paul?

— Comuniştii, răspunse Bence-Jones, privindu-l fix. Oare şi el îl suspecta pe Langby? Acesta nici nu clipi.

— În locul tău, nu mi-aş face griji din cauza lor. Friţii sunt ăia care se străduiesc din toate puterile s-o distrugă din temelii. Şase incendiare până acum, dintre care una aproape că a intrat în gaura aia mare din strană.

Langby îşi întinse cana spre femeie, iar ea îi turnă ceai.

Îmi venea să-l omor, să-l zdrobesc în praful şi molozul de pe podeaua criptei, în timp ce Bence-Jones şi femeia se uitau la el neputincioşi şi uluiţi, strigând avertismente către el şi restul pompierilor.

„Ştiţi ce au făcut comuniştii?” aş fi vrut să ţip. „Ştiţi? Trebuie să-l oprim.” Ba chiar m-am sculat în picioare şi am pornit spre Langby. Stătea cu picioarele întinse în faţă, cu mantaua căptuşită cu azbest rămasă pe umeri.

Şi atunci gândul la galeria scăldată în aur, la comunistul ieşind din staţia de metrou şi cărând pachetul sub braţ fără nicio grijă îmi dădu aceeaşi senzaţie de ameţeală ca vina şi neputinţa şi m-am aşezat pe marginea patului, încercând să gândesc ce să fac.

Ei nu-şi dau seama de pericol. Până şi Bence-Jones, deşi turuie întruna despre trădători, crede că sunt capabili numai să-l vorbească de rău pe rege. Ei nu ştiu, n-au cum să ştie, ce vor deveni comuniştii. Stalin e un aliat. Comuniştii înseamnă Rusia. Ei n-au auzit de Karinsky sau de Noua Rusie, sau de lucrurile care vor face cuvântul „comunist” sinonim cu „monstru”. Nu vor şti niciodată. Până când comuniştii vor deveni ceea ce au devenit nu va mai exista niciun paznic. Numai eu ştiu ce înseamnă să auzi cuvântul „comunist” rostit acolo, în Catedrala St Paul, cu atâta nepăsare.

E comunist. Ar fi trebuit să-mi dau seama. Ar fi trebuit să-mi dau seama.

22 decembrie – Gărzi duble din nou. N-am dormit şi de-abia mă ţin pe picioare. Azi-dimineaţă era să cad în groapă, am scăpat numai pentru că m-am lăsat în genunchi. Concentraţia mea de endorfine oscilează intens, ştiu că trebuie să dorm curând, altfel voi deveni unul dintre morţii umblători ai lui Langby, dar mi-e frică să-l las singur pe acoperiş, în biserică împreună cu liderul partidului său comunist, oriunde. Am ajuns să-l supraveghez şi când doarme.

Dacă aş pune mâna pe un stimulent artificial, cred că mi-aş putea induce o transă, deşi sunt foarte slăbit. Dar nici la cârciumă nu pot pleca. Langby stă toată vremea pe acoperiş, pândind un moment prielnic. Când va mai veni Enola, va trebui s-o conving să-mi cumpere brandy. Mi-au rămas numai câteva zile.

28 decembrie – Enola a venit în dimineaţa asta cât eu eram pe terasa de la apus, ridicând bradul de Crăciun. L-au doborât trei nopţi la rând. L-am îndreptat şi m-am aplecat după beteala împrăştiată, când Enola apăru brusc, ca o sfântă veselă din ceaţă. Se aplecă iute şi mă sărută pe obraz. Apoi se îndreptă de spate, roşie la nas de la eterna ei răceală, şi-mi întinse o cutie învelită în hârtie colorată.

— Crăciun Fericit. Hai, deschide-o. E un cadou. Reflexele mi-au dispărut aproape complet. Ştiam că e prea plată cutia pentru o sticlă de brandy. Cu toate astea, am crezut că şi-a amintit, că mi-a adus salvarea.

— Draga de tine, am spus, şi am rupt ambalajul. Era un fular. De lână gri. M-am holbat la el jumătate de minut fără să-mi dau seama ce era.

— Unde-i brandy-ul? am întrebat-o.

O cuprinse uluiala. Se înroşi mai tare la nas şi i se înceţoşă privirea.

— De fular ai mai multă nevoie. N-ai cupoane de îmbrăcăminte şi trebuie să stai afară tot timpul. E înfiorător de frig.

— De brandy aveam nevoie, am replicat nervos.

— Am vrut să fiu drăguţă, zise ea, dar i-am retezat-o:

— Drăguţă? Ţi-am cerut brandy. Nu-mi aduc aminte să fi pomenit de fular.

I l-am dat înapoi şi am început să descâlcesc un şir de becuri colorate care se împrăştiaseră când căzuse bradul.

Căpătă aceeaşi expresie de martir la care Kivrin se pricepe de minune.

— Mă îngrijorez ştiind că stai tot aici, sus, rosti ea iute. Încearcă să bombardeze catedrala, ştii. Şi e aşa de aproape de fluviu. N-aş fi zis că bei. Eu… e o crimă să nu te îngrijeşti de tine, când ei se luptă să ne omoare pe toţi. E ca şi cum ai fi de partea lor. Mă tem că într-o zi voi veni la catedrală şi tu nu vei mai fi aici.

— Păi, şi ce-ar trebui să fac cu un fular? Să mi-l pun pe cap când cad bombele?

Se răsuci şi o luă la fugă, dispărând în ceaţa cenuşie înainte de a coborî două trepte. Am plecat după ea cu şirul de beculeţe în mână, m-am împiedicat de el şi am fost gata să cad până la baza scărilor.

Mă prinse Langby.

— Nu mai faci de serviciu, hotărî el supărat.

— Nu poţi face asta, i-am spus.

— Ba da, pot. N-am chef de morţi umblători pe acoperiş lângă mine.

L-am lăsat să mă conducă în criptă, să-mi facă o cană de ceai, să mă culce în pat. Le-a făcut pe toate plin de solicitudine. Niciun semn că acesta era momentul pe care-l aştepta. Voi sta aici culcat până ce se aud sirenele. Odată ce urc pe acoperiş, nu mă va mai putea trimite jos fără să dea de bănuit. Ştiţi ce mi-a spus înainte de a pleca, el, pompierul devotat, îmbrăcat în manta căptuşită cu azbest şi încălţat cu cizme de cauciuc? „Vreau să dormi.” De parcă aş fi putut dormi cât umblă el pe acoperiş. Aş arde de viu.

30 decembrie – M-au trezit sirenele. Bătrânul Bence-Jones îmi spuse:

— Trebuie să-ţi fi prins tare bine. Ai dormit o zi întreagă.

— Chiar, în ce zi suntem? l-am întrebat, trăgându-mi cizmele.

— În 29, îmi răspunse, în timp ce eu goneam spre uşă. Nu-i nevoie să te grăbeşti. În noaptea asta întârzie. Poate că nu vor veni deloc. O adevărată binecuvântare ar fi. S-a dus fluxul.

M-am oprit în uşă, la scări, ţinându-mă de piatra rece.

— E întreagă catedrala?

— E încă în picioare. Ai visat urât?

— Da, i-am spus, cu gândul la visele urâte din săptămânile trecute: pisica moartă din St John’s Wood, Langby cărând pachetul şi *Muncitorul* sub braţ, piatra funerară luminată puternic de felinarul lui Hristos. Atunci mi-am amintit că nu visasem deloc. Dormisem somnul pentru care mă rugasem, somnul care mă va ajuta să-mi amintesc.

Şi mi-am amintit. Nu de Catedrala St Paul, arsă din temelii de comunişti. Titlul din ziare. „Marble Arch bombardat. Optsprezece morţi în explozie.” Ziua şi luna nu-mi erau clare, doar anul. 1940. Mai erau exact două zile din anul 1940. Mi-am luat iute mantaua şi fularul şi am fugit în sus pe scări şi pe podeaua de marmură.

— Unde dracu’ crezi că mergi? strigă Langby. Nu-l vedeam.

— Trebuie s-o salvez pe Enola, i-am răspuns, iar ecoul glasului meu răsună în sanctuarul întunecat. Vor bombarda Marble Arch.

— Nu poţi să pleci acum, ţipă el după mine, stând în locul unde ar fi trebuit să fie piatra funerară. S-a terminat fluxul. Nemernicule…

N-am stat să-l ascult până la capăt. Pornisem deja la goană în jos pe trepte şi urcasem într-un taxi. Mi-a luat aproape toţi banii, bani pe care îi păstrasem cu atâta grijă pentru drumul înapoi la St John’s Wood. Bombardamentul a început când eram încă pe Oxford Street, iar şoferul a refuzat să meargă mai departe. M-a lăsat în beznă totală. Mi-am dat seama că nu aveam să ajung la timp.

Bum! Enola prăbuşită pe treptele spre metrou, încălţată în pantofii fără vârf, fără nicio rană. Iar când încerc s-o ridic, e moale ca piftia. Va trebui s-o învelesc în fularul primit de la ea, pentru că am întârziat. M-am întors cu o sută de ani în trecut ca să întârzii şi să n-o pot salva.

Am fugit pe ultimele străzi, călăuzindu-mă după amplasamentul de artilerie care trebuia să fie în Hyde Park, şi am fugit pe scările care duceau la Marble Arch. Femeia care vindea bilete mi-a luat ultimul şiling pentru drumul până la staţia St Paul. L-am vârât în buzunar şi am vrut să alerg spre scări.

— Nu-i voie să fugiţi, îmi zise ea calmă. La stânga, vă rog.

Uşa din dreapta era baricadată cu lemn, porţile metalice trase şi legate cu lanţ. Peste plăcuţa cu numele staţiilor era lipită o

bandă în formă de X, iar indicatorul nou, pe care scria „Toate direcţiile”, era bătut în cuie de baricadă şi arăta spre stânga.

Enola nu era pe scările oprite, nici proptită de perete, în hol. Am ajuns la primul şir de trepte şi n-am reuşit să trec de ele. O familie îşi întinsese calabalâcul chiar acolo unde voiam eu să păşesc. Lua gustarea: pâine cu unt, un borcănel de gem sigilat cu hârtie cernită şi un ceainic pe o plită ca aceea pe care Langby şi cu mine o scoseserăm de sub dărâmături, toate astea întinse pe o faţă de masă brodată cu flori pe la colţuri. Am stat şi m-am uitat la alimentele împrăştiate ca o cascadă pe trepte.

— Eu… Marble Arch, am spus.

Încă douăzeci ucişi de ţigle zburătoare.

— N-ar trebui să fiţi aici.

— Avem aceleaşi drepturi ca toată lumea, rosti bărbatul agresiv, şi apoi, cine eşti tu să ne zici să plecăm?

O femeie care scotea farfurii mici dintr-o cutie de carton ridică spre mine o privire speriată. Ceainicul începu să fluiere.

— Tu eşti ăla care ar trebui să plece, îmi spuse bărbatul. Hai. Du-te.

Se dădu la o parte ca să-mi facă loc. Am călcat pe lângă faţa de masă brodată cerându-mi scuze:

— Îmi pare rău. Caut pe cineva. Pe peron.

— N-ai s-o găseşti niciodată acolo, amice, îmi zise bărbatul, arătând cu degetul în direcţia aceea.

Am trecut în fugă pe lângă el, mai-mai să calc pe faţa de masă, şi am cotit spre iad.

Nu era iadul. Nişte vânzătoare împătureau paltoane şi se propteau de ele, vesele sau bosumflate ori urâte, dar sigur nu blestemate. Doi băieţi se încăierară pe un şiling şi-l pierdură între şine. Se aplecară peste marginea peronului, certându-se dacă să meargă după el sau nu, iar paznicul staţiei strigă la ei să se tragă la o parte. Un tren plin de oameni sosi huruind. Pe mâna paznicului ateriză un ţânţar. Bărbatul vru să-l plesnească şi rată. Băieţii râseră. În spatele şi-n faţa lor, risipindu-se în toate direcţiile spre curbele mortale ale tunelului, retraşi la intrările în staţie şi pe scări, erau oameni. Sute şi sute de oameni.

M-am dat înapoi pe scări cu paşi împleticiţi, răsturnând o ceaşcă. Ceaiul se vărsă pe faţa de masă.

— Ţi-am zis eu, amice, rosti bărbatul vesel. E iadul aici, nu-i aşa? Iar mai jos e şi mai rău.

— Iadul, am spus. Da.

Nu o voi găsi niciodată. Nu o voi salva niciodată. M-am uitat la femeia care curăţa ceaiul vărsat şi mi-am dat seama că nici pe ea nu o puteam salva. Enola, motanul sau oricare dintre ei era pierdut aici, pe şirurile de trepte nesfârşite, în fundăturile timpului. Erau deja morţi de o sută de ani, nu mai puteau fi salvaţi. Trecutul nu poate fi salvat. Sigur asta e lecţia pe care a vrut s-o învăţ Catedra de Istorie când m-a trimis aici. Ei bine, am învăţat-o. Acum pot să plec acasă?

Sigur că nu, dragă băiete. Ai cheltuit prosteşte toţi banii pe taxiuri şi brandy, iar asta e noaptea când nemţii pun foc în City. (Acum e prea târziu, îmi amintesc totul. Douăzeci şi opt de incendiare pe acoperiş.)

Langby probabil că a prins un moment prielnic, iar tu trebuie să înveţi cea mai aspră lecţie dintre toate, cea pe care ar fi trebuit s-o ştii de la început. Nu poţi salva Catedrala St Paul.

M-am întors pe peron şi am stat în spatele liniei galbene până când a venit un tren. Mi-am scos biletul şi l-am ţinut în mână tot drumul până la staţia St Paul. Când am ajuns acolo, fumul se ridica spre mine ca un val de apă leneş. Nu vedeam catedrala.

— S-a terminat fluxul, zise o femeie cu glas deznădăjduit.

Am coborât într-o groapă cu furtunuri. Am dat peste noroi cu miros urât şi am înţeles, în sfârşit (şi prea târziu), ce înseamnă flux. Nu mai era apă cu care să se stingă focul.

Un poliţist îmi blocă drumul cu braţul. Am rămas neajutorat în faţa lui, neştiind ce să-i spun.

— Civilii n-au voie aici, îmi zise. Arde catedrala. Fumul se ridica ameninţător ca un nor de furtună, împânzit de scântei, iar cupola se înălţa aurie deasupra lui.

— Sunt pompier, i-am spus poliţistului, şi braţul lui coborî imediat.

Într-o clipă am fost pe acoperiş.

Concentraţia mea de endorfine probabil coborâse şi urcase ca sirenele care anunţau raidurile. Nu mai am amintiri despre clipele acelea în memoria pe termen scurt, doar frânturi care nu se pot pune cap la cap: oamenii din biserică în momentul când l-am coborât pe Langby, înghesuiţi într-un colţ şi jucând cărţi, vârtejul de aşchii de lemn arzând în cupolă, şoferiţa salvării,

care purta pantofi fără vârf, ca Enola, şi-mi unse mâinile arse cu alifie. Iar în mijlocul acestora, singura amintire clară, momentul când am coborât pe o frânghie după Langby şi i-am salvat viaţa.

Stăteam lângă cupolă şi clipeam din cauza fumului. City era în flăcări şi catedrala părea că va arde numai din cauza căldurii, se va face fărâme numai din cauza zgomotului. Bence-Jones era la turnul din nord-vest, lovind o incendiară cu hârleţul. Langby era prea aproape de groapa cândva astupată, prin care căzuse bomba, şi privea spre mine. O incendiară ateriză lângă el. M-am întors după un hârleţ, iar când m-am răsucit la loc, el dispăruse.

— Langby! am ţipat, dar nu mi-am auzit propria voce.

Căzuse în groapă şi nu-l văzuse nimeni nici pe el, nici incendiara. Cred că am strigat să mi se aducă o funie. Am primit una. Mi-am legat-o de mijloc, i-am dat capetele în mână pompierului şi am coborât în groapă. Flăcările luminau pereţii aproape până la fund. Sub mine am văzut o grămadă de moloz alb. E dedesubt, mi-am zis, şi am sărit jos. Spaţiul era atât de îngust, încât n-aveam unde să arunc molozul. Mi-era frică să nu-l lovesc pe Langby din greşeală şi am încercat să arunc fragmentele de scânduri şi tencuială peste umăr, dar nu aveam nici cum să mă întorc. Preţ de o clipă înfiorătoare, am crezut că Langby nici nu e acolo, că sub scândurile de lemn despicate voi găsi pavaj gol, cum se întâmplase în criptă.

Nu puteam face gestul nedemn de a mă târî peste el. Dacă era mort, n-aş fi suportat ruşinea de a călca pe trupul său neajutorat. Atunci el scoase mâna ca un strigoi dintr-un mormânt şi mă apucă de gleznă, iar în câteva secunde mă răsucisem şi-i eliberasem capul.

Era alb la faţă ca moartea, dar nu mă mai speria.

— Am stins bomba, îmi spuse.

M-am uitat lung la el, atât de uşurat, încât nici n-am putut vorbi. O clipă, îmi veni să râd isteric, atât de bucuros eram să-l văd. În cele din urmă, mi-am dat seama ce trebuia să-l întreb:

— Eşti teafăr?

— Da, îmi răspunse şi vru să se ridice într-un cot. Cu atât mai rău pentru tine.

Nu se putu ridica. Gemu de durere când încercă să-şi mute greutatea pe partea dreaptă şi se întinse pe spate. Stratul neregulat de moloz scrâşni ameninţător sub el. Am vrut să-l ridic încet, ca să văd dacă e rănit. Probabil căzuse peste ceva.

— N-are rost, îmi spuse printre gâfâieli. Am stins-o. I-am aruncat o privire mirată, de teamă să nu-l fi apucat delirul, pe urmă l-am răsucit pe o parte.

— Ştiu că pe asta contai, continuă el, fără să-mi opună rezistenţă. Mai devreme sau mai târziu, cu acoperişul ăsta, tot trebuia să se întâmple. Numai că m-am dus după ea. Ce le vei spune prietenilor tăi?

Mantaua lui se sfâşiase şi se căsca de-a lungul spatelui. Sub crăpătură, pielea era arsă. Căzuse pe bombă. „Doamne, Dumnezeule”, am rostit, încercând să văd cât de tare era ars, fără să-l ating. N-aveam de unde să ştiu cât de adânci erau arsurile, dar păreau să se fi întins numai în gaura din manta. Am vrut să scot bomba de sub el, dar învelişul ei ardea ca o sobă. Totuşi, nu se topea. Nisipul meu şi trupul lui Langby o stinseseră. Habar n-aveam dacă va începe să ardă din nou când urma să fie expusă la aer. Puţin agitat, am căutat din ochi găleata şi pompa pe care Langby probabil că le scăpase în cădere.

— Cauţi o armă? mă întrebă el, atât de limpede, încât nici nu-mi venea să cred că e rănit. De ce nu mă laşi aici, pur şi simplu? Puţină iradiere şi până dimineaţă sunt mort. Sau preferi să-ţi faci treaba murdară pe ascuns?

M-am ridicat în picioare şi am strigat la oamenii aflaţi deasupra noastră, pe acoperiş. Unul dintre ei îndreptă spre noi o lanternă de buzunar, dar raza nu ajunse până la noi.

— E mort? ţipă cineva către mine.

— Trimiteţi după salvare. E ars.

L-am ajutat pe Langby să se ridice, încercând să-i sprijin spatele fără să-i ating rănile. Se clătină puţin, apoi se propti de perete, urmărindu-mă cum mă străduiesc să îngrop incendiara cu o bucată de scândură pe post de lopată. Cineva ne aruncă o funie. L-am legat pe Langby cu ea. Nu-mi vorbise de când se ridicase cu ajutorul meu. Îmi dădu voie să-i leg funia de mijloc, tot privindu-mă fix.

— Ar fi trebuit să te las să arzi în criptă, îmi spuse. Se propti uşor, aproape relaxat, de suporturile de lemn şi ridică mâinile. I le-am pus pe funia destinsă şi i le-am înconjurat cu ea o dată, ştiind că el nu poate s-o strângă.

— Am stat cu ochii pe tine din ziua aceea, în galerie. Am ştiut că nu ţi-e teamă de înălţimi. Ai coborât aici fără frică atunci

când ai crezut că ţi-am ruinat preţiosul plan. Ce-ai păţit? Te-a mustrat conştiinţa? Ai căzut în genunchi, scâncind ca un prunc. „Ce-am făcut? Ce-am făcut?” Mi-a venit greaţă. Dar ştii ce te-a dat de gol mai întâi? Pisica. Toată lumea ştie că pisicile nu suportă apa. Toată lumea, în afară de un blestemat de spion nazist.

Cineva smulse de funie.

— Urcă, am spus, şi funia se încordă.

— Fufa aia de la OFV a fost şi ea spioană? Trebuia să vă întâlniţi la Marble Arch? Să-mi spui că urma să fie bombardată… Eşti un spion de rahat, Bartholomew. Prietenii tăi i-au dat deja foc în septembrie. Acum s-a deschis din nou.

Frânghia se smuci brusc şi începu să-l ridice. Îşi răsuci mâinile ca s-o prindă mai bine. Zgârie peretele cu umărul drept. L-am împins uşor, ca să atingă zidul cu partea stângă a corpului.

— Faci o mare greşeală, să ştii, îmi zise. Ar fi trebuit să mă omori. Le voi spune tuturor cine eşti.

Am stat pe întuneric, aşteptând să se arunce iar frânghia. Langby leşinase când ajunsese pe acoperiş. Am trecut pe lângă pompier în drum spre cupolă şi am coborât în criptă.

În dimineaţa asta a sosit şi scrisoarea de la unchiul meu, însoţită de o bancnotă de cinci lire.

31 decembrie – Doi lachei ai lui Dunworthy m-au luat în primire la St John’s Wood, ca să-mi spună că am întârziat la examene. Nici măcar n-am protestat. M-am târât docil după ei, fără să mă mai gândesc la cât de incorect e să pui un mort viu să dea un examen. Nu dormisem de… câtă vreme? De ieri, când plecasem s-o caut pe Enola. Nu dormisem de o sută de ani.

Dunworthy era în Clădirea Examenelor, clipind către mine. Unul dintre lachei îmi înmână o hârtie de examen, celălalt mă anunţă ora. Am răsucit foaia şi am lăsat pe ea o pată uleioasă, de la unguentul cu care mi se unseseră arsurile. M-am uitat la ele nedumerit. Pusesem mâna pe bombă când îl răsucisem pe Langby, dar rănile acestea erau pe dosul palmelor. Răspunsul îmi veni în minte pe neaşteptate, cu vocea aspră a lui Langby: „Sunt răni de la urcat pe funie, prostule. Pe voi, ăştia, spionii nazişti, nu vă învaţă cum se urcă pe funie?”

M-am uitat la întrebări. „Număr de bombe incendiare căzute pe Catedrala St Paul_____Număr de mine terestre_____Număr de

bombe brizante_____Metoda cel mai des folosită pentru a stinge incendiarele_____minele terestre_____bombele brizante_____Număr de voluntari la primul serviciu de gardă_____la al doilea serviciu de gardă_____Răniţi_____Morţi_____” Întrebările nu-şi aveau rostul. Spaţiul de completat răspunsul era foarte mic, numai cât să treci un număr, după fiecare din ele. Metoda cel mai des folosită pentru a stinge incendiarele. Cum să scriu tot ce ştiu într-un loc atât de mic? Unde erau întrebările despre Enola, Langby şi pisică?

M-am dus la biroul lui Dunworthy.

— Catedrala St Paul era să ardă azi-noapte, i-am spus. Ce fel de întrebări sunt astea?

— Ar trebui să răspunzi la întrebări, domnule Bartholomew, nu să pui altele.

— Niciuna dintre întrebări nu e despre oameni, m-am plâns.

Învelişul exterior al furiei mele începea să se topească.

— Ba sigur că sunt, mă contrazise Dunworthy, mergând la pagina a doua. „Număr de pierderi, 1940. Suflul exploziei, şrapnel, altele.”

— Altele? m-am mirat. Acoperişul se putea prăbuşi peste mine în orice clipă, într-o avalanşă de praf şi furie. Altele? Langby a stins o bombă cu propriul lui trup. Răceala Enolei se înrăutăţeşte. Pisica…

I-am smuls foaia din mână şi-am mâzgălit „o pisică” în spaţiul îngust de după „suflul exploziei”.

— De ei nu vă pasă?

— Sunt importanţi din punct de vedere statistic, dar ca indivizi nu au nicio relevanţă pentru cursul istoriei.

Îmi scăzuseră mult reflexele. M-a şocat să constat că şi ale lui erau aproape la fel de lente. I-am zgâriat falca pe lateral şi i-am dat jos ochelarii.

— Ba sunt relevanţi! am ţipat. *Ei* sunt istoria, nu blestematele astea de numere!

Reflexele lacheilor fură mult mai rapide. Nu mă lăsară să-i mai trag una, ci mă apucară de ambele braţe şi mă târâră spre uşă.

— Sunt blocaţi acolo, în trecut, şi nu-i poate salva nimeni. Nu-şi văd nici mâinile în faţa ochilor şi cad bombe peste ei, iar tu-mi zici mie că nu sunt importanţi? Asta numeşti tu a fi istoric?

Lacheii ajunseră cu mine la uşă şi mă scoaseră pe coridor.

— Langby a salvat catedrala. Cum ar putea o persoană să fie mai importantă decât atât? Nu eşti istoric! Nu eşti altceva decât…

Am vrut să-i strig vorbe grele, dar singurele jigniri care-mi veniră în minte fură ale lui Langby.

— Nu eşti decât un blestemat de spion nazist, am urlat. Nu eşti decât un rahat de burghez puturos!

Mă azvârliră în patru labe afară şi-mi trântiră uşa-n nas.

— Nu m-aş face istoric nici dacă m-ai plăti! am strigat şi m-am dus la piatra funerară.

31 decembrie – Trebuie să scriu pe bucăţi. Mâinile mele arată destul de rău şi slugoii lui Dunworthy nu s-au străduit să mi le vindece. Kivrin mă vizitează periodic, cu înfăţişarea ei de Ioana d’Arc, şi-mi unge palmele cu atâta alifie că nu pot ţine creionul în mână.

Staţia St Paul nu-i aici, bineînţeles, aşa că am coborât la Holborn şi am mers pe jos, cu gândul la ultima mea întâlnire cu Decanul Matthews, în dimineaţa de după bombardamentul din City. Dimineaţa asta.

— Am înţeles că i-ai salvat viaţa lui Langby, îmi spuse. Şi am mai înţeles că voi doi aţi salvat Catedrala St Paul azi-noapte.

I-am arătat scrisoarea de la unchiul meu şi se holbă la ea de parcă nu-şi dădea seama ce era.

— Nimic nu poate fi salvat pentru totdeauna, rosti, iar eu am crezut, preţ de-o clipă înfricoşătoare, că urma să-mi spună că murise Langby. Va trebui să tot salvăm catedrala, până când Hitler se hotărăşte să bombardeze altceva.

Raidurile asupra Londrei sunt aproape de sfârşit, am vrut să-i spun. Hitler va începe să atace regiunile rurale în câteva săptămâni. Canterbury, Bath, şi întotdeauna va ţinti catedralele. Dumneavoastră şi Catedrala St Paul veţi supravieţui amândoi războiului şi veţi trăi să sfinţiţi piatra funerară a pompierului.

— Totuşi, eu sunt optimist, îmi spuse decanul. Cred că ce a fost mai rău a trecut.

— Da, domnule.

M-am gândit la piatră, cu literele încă lizibile, după atâta timp. Nu, domnule. Ce-i mai rău n-a trecut încă.

Am reuşit să mă orientez singur până aproape de vârful dealului Ludgate. Apoi m-am rătăcit, umblând ca un om în cimitir. Nu-mi amintisem că molozul semăna atât de bine cu tencuiala albă de sub care încercase să mă scoată Langby. La sfârşit, era să cad peste piatră, dar am sărit înapoi de parc-aş fi călcat pe un cadavru.

Atât a mai rămas din ea. La Hiroshima, se spune, un pâlc de copaci au rămaşi neatinşi în epicentrul exploziei. Treptele capitoliului din Denver. Nici la Hiroshima, nici la Denver nu scria nicăieri: „Amintiţi-vă de bărbaţii şi femeile care au păzit Catedrala St Paul şi care, prin harul lui Dumnezeu, au salvat-o.” Harul lui Dumnezeu.

O parte din piatră e spartă. Istoricii susţin că mai era un rând pe care scria „Pentru totdeauna”, dar eu nu cred, nu şi dacă a intervenit Decanul Matthews. Şi niciunul dintre pompierii căruia i-a fost dedicată n-ar fi crezut nicio clipă. Am salvat catedrala de câte ori am stins o bombă incendiară şi până când cădea următoarea. Supravegheam locurile periculoase, stingeam focuri mici cu nisip şi pompe de mână, pe cele mari le stingeam cu trupurile noastre, ca să nu lăsăm complexul cel vast să ardă din temelii. Asta mi se pare o descriere sumară a Practicii la Istorie, nr. 401. Ce moment mi-am ales să descopăr la ce sunt buni istoricii, tocmai când eu am dat cu piciorul şansei de a deveni unul cu aceeaşi uşurinţă cu care s-a aruncat bomba de mare precizie! Nu, domnule, ce e mai rău n-a trecut încă.

Sunt urme de arsuri pe piatră, acolo unde se zice că stătea în genunchi Decanul Catedralei St Paul când a explodat bomba. Simple bănuieli, fireşte, întrucât uşa din faţă nu e locul cel mai nimerit în care să te rogi. Mai degrabă e vorba de umbra unui turist care a intrat în catedrală să întrebe unde e Teatrul Windmill, urma unei fete care aduce unui voluntar un fular. Sau a unei pisici.

Nu poţi salva nimic pentru totdeauna, domnule Decan Matthews. Am ştiut acest lucru de când am intrat pe uşile de la vest în prima zi, clipind în semiîntuneric, dar tot doare. Să stau îngenuncheat adânc în molozul din care nu voi putea scoate scaune pliante sau prieteni, să ştiu că Langby a murit crezând că sunt spion nazist, că Enola a venit într-o zi, dar eu nu eram acolo. E rău de tot.

Dar nu atât de rău pe cât s-ar fi putut. Amândoi sunt morţi, a murit şi Decanul Matthews, dar s-au dus pe lumea cealaltă fără a şti că eu am fost conştient tot timpul de lucrul care m-a făcut să cad în genunchi în Galeria Şoaptelor, doborât de suferinţă şi de vină: până la urmă, niciunul dintre noi n-a salvat catedrala. Iar Langby nu se poate răsuci spre mine ca să-mi spună, şocat şi dezgustat: „Cine a făcut asta? Prietenii tăi, naziştii?” Iar eu ar trebui să-i răspund: „Nu, comuniştii”. Asta ar fi cel mai rău.

Trebuie să mă întorc în cameră ca s-o las pe Kivrin să-mi dea iar cu alifie în palme. Ea vrea să dorm. Eu ştiu că ar trebui să-mi strâng lucrurile şi să plec. Va fi umilitor să vină ei şi să mă arunce afară, dar nu am puterea să mă împotrivesc lui Kivrin. Seamănă atât de bine cu Enola…

1 ianuarie – Se pare că am dormit nu doar toată noaptea, ci şi când a venit poşta de dimineaţă. Când m-am trezit, nu demult, am găsit-o pe Kivrin pe marginea patului, cu un plic în mână.

— Ţi-au venit notele, îmi spuse.

Mi-am acoperit ochii cu mâinile.

— Sunt extraordinar de eficienţi când vor, nu-i aşa?

— Da.

— Păi, hai să le vedem, am zis, ridicându-mă în capul oaselor. Cât mai am până când vin să mă arunce afară?

Îmi dădu mie plicul subţire, scos la imprimantă. L-am rupt în dreptul marcajului.

— Stai, mă opri Kivrin. Înainte de a-l deschide, vreau să-ţi spun ceva. Mă atinse cu blândeţe pe mâinile arse. Te înşeli în legătură cu oamenii de la Catedra de Istorie. Sunt foarte buni.

Nu asta m-am aşteptat să aud.

— ”Buni” nu e cuvântul cu care l-aş descrie eu pe Dunworthy, am zis şi am scos hârtia din plic.

Expresia de pe faţa lui Kivrin nu se schimbă, nici măcar când am aşezat hârtia pe genunchi, unde sigur o vedea şi ea.

— Ei, am spus.

Hârtia era semnată de stimabilul Dunworthy. Luasem nota maximă. Cu felicitări.

2 ianuarie – Două lucruri au sosit azi cu poşta. Unul era însărcinarea lui Kivrin. Catedra de Istorie se gândeşte la toate,

chiar s-o ţină aici destul cât să mă îngrijească, chiar la un test al focului, prin care să-şi oblige studenţii să treacă.

Bănuiesc că am vrut să cred că asta făcuseră cei de la catedră, la urma urmei. Enola şi Langby au fost nişte actori angajaţi, pisica a fost un android deştept, cu mecanismul scos, pentru efectul final. Voiam să fi fost aşa nu atât pentru că mă încăpăţânam să cred că Dunworthy nu era bun de nimic, ci pentru că numai astfel aş fi scăpat de senzaţia sâcâitoare că nu ştiu ce s-a întâmplat cu ei.

— Ai spus că ai făcut practică în Anglia anului 1400? am întrebat, studiind-o pe Kivrin suspicios, aşa cum îl studiasem şi pe Langby.

— 1349, preciza ea şi se albi la amintire. Anul ciumei.

— Dumnezeule! Cum au putut face aşa ceva? Ciuma are riscul zece.

— Am imunitate naturală, zise şi-şi privi mâinile. Pentru că n-am ştiut ce altceva să-i mai spun, am deschis celălalt plic. Era un raport despre Enola. Era scos la imprimantă, fapte, date şi statistici, o groază de numere, cum îi place Catedrei de Istorie, dar am aflat din ele lucrul pe care credeam că voi fi nevoit să-l uit: scăpase de răceală şi supravieţuise bombardamentelor. Tânărul Tom fusese ucis în timpul raidurilor Baedeker de deasupra Bath-ului, dar ea trăise până în 2006, cu un an înainte de explozia Catedralei St Paul.

Nu ştiu dacă să cred raportul sau nu, dar nu contează. Este, la fel ca fapta lui Langby, aceea de a citi cu glas tare din ziar unui bătrân, un act de bunătate umană. Ei se gândesc la toate.

Nu chiar la toate. Nu mi-au spus ce s-a întâmplat cu Langby. Dar tocmai în timp ce scriu rândurile acestea, aflu singur: i-am salvat viaţa. Nu mai contează dacă a murit la spital a doua zi sau nu. Şi mai aflu ceva: În ciuda lecţiilor dure pe care s-a străduit să mi le dea Catedra de Istorie, nu cred că nimic nu poate fi salvat pentru totdeauna. Mie mi se pare că Langby a fost salvat pe vecie.

3 ianuarie – Azi m-am dus la Dunworthy. Nu ştiu ce aveam de gând să-i spun, poate nişte vorbe pompoase despre cum sunt eu dornic să fac pe pompierul în istorie, să sting în linişte, ca un sfânt, bombele incendiare care cad peste sufletul uman.

El însă a clipit spre mine, miop, de la birou. Am avut impresia că clipeşte la ultima imagine luminoasă a Catedralei St Paul, scăldată în soare înainte de a dispărea pentru totdeauna, că ştie mai bine decât oricine că trecutul nu poate fi salvat. I-am spus doar atât:

— Vă rog să mă iertaţi că v-am spart ochelarii, domnule.

— Ţi-a plăcut catedrala? mă întrebă şi, ca la prima mea întâlnire cu Enola, am simţit că interpretez greşit semnalele, că nu simţea o pierdere în suflet, ci altceva, total diferit.

— Mi-a plăcut la nebunie, am recunoscut.

— Mă bucur. Şi mie.

Decanul Matthews se înşală. M-am luptat cu memoria toată practica, numai ca să aflu că nu duşmanul e important, şi că a fi istoric nu e, până la urmă, o povară sacră. Pentru că Dunworthy nu clipeşte în faţa luminii funeste a soarelui din ultima dimineaţă, ci în faţa înfloririi din acea primă după-amiază, privind la uşile vestice masive ale Catedralei St Paul şi la ceea ce a fost salvat asemenea lui Langby, asemenea tuturor celorlalte lucruri, în fiecare clipă, în noi, pentru totdeauna.

Balin Feri
Eternele roluri

— Bine, o să vă povestesc deşi sunt convins că nu mă credeţi. Totul a început în urmă cu ceva mai bine de un an, atunci când, după o îndelungată absenţă, s-a întors unul dintre cei mai buni prieteni ai mei. Aş putea spune chiar că mi-e cel mai apropiat, doar împreună am copilărit şi, dintre toţi, numai Marin a rămas alături de mine, cel puţin până a primit misiunea. A fost ataşatul responsabil de securitate în expediţia întreprinsă într-un sistem solar îndepărtat al cărui nume a refuzat să mi-l spună.

Având în vedere cele descoperite pe acea planetă îndepărtată, trebuie să fiu de acord cu el că-i mai bine să nu ştie nimeni unde este. Mi-a povestit o mie şi una de grozăvii despre ruinele unei civilizaţii ce pare să fi dispărut încă înainte ca omul să-şi fi ridicat privirea către stele, despre inscripţiile în piatră care puţin probabil să fie vreodată înţelese de cineva, despre desenele descoperite în interiorul unor cristale, desene ce înfăţişau nişte fiinţe a căror cea mai mare asemănare cu omul consta în faptul că avuseseră şi ei ochi şi urechi. Forma diferea însă în totalitate, acele fiinţe aveau patru ochi dispuşi la capătul unor antene şi păreau capabile să privească în patru direcţii concomitent. Urechile, sau, mai precis, urechea se găsea în partea superioară a creaturii pe o protuberanţă ce probabil adăpostea neuronii sau echivalentul acestora în versiunea proprie.

Am ascultat poveşti despre plante capabile să se deplaseze din loc căutând lumina sau un sol mai fertil, despre copaci ce îşi puteau modifica structura astfel încât la venirea iernii regresau în doar câteva săptămâni până la forma seminţei din care se născuseră şi se adăposteau astfel în sol. Odată cu venirea primăverii, în doar câteva zile, îşi atingeau mărimea avută înainte şi îşi continuau apoi ritmul normal de dezvoltare.

Tot prin intermediul lui Marin am aflat şi despre creaturile marine din aceea lume, capabile să ducă o viaţă individuală ori să se unească într-o gigantică fiinţă când aşa cereau condiţiile. Mii şi mii de minuni, ceea ce părea a fi extrem de periculos se dovedea adesea a fi total inofensiv, ca, de exemplu, animalul care li se înfăţişase prima oară acoperit cu nişte ţepi portocalii şi dotat cu nişte colţi fioroşi. Era de fapt numai bun de animal de

companie, dacă se apropia cineva de el îşi retrăgea ţepii şi se gudura pe lângă om ca un căţel, colţii îi folosea la dezgropat rădăcini, astea fiind unica sa sursă de hrană. În schimb, cea mai frumoasă plantă, înaltă de aproape patru metri, având flori multicolore pe întreaga lungime a tulpinii, deşi înmiresma aerul cu un parfum dumnezeiesc, era un criminal profesionist. În mijlocul fiecărei flori se ascundea un ac îmbibat cu otravă şi oricine se apropia la o distanţă mai mică de cinci-şase metri risca să fie nimerit de aceste ace transformate brusc în proiectile. După cum îmi povestise Marin, au pierdut câţiva oameni până să reuşească să identifice criminalul. Atunci când primului mort i s-a făcut autopsia, medicii au constatat surprinşi că murise dintr-o supradoză. În urma analizelor au ajuns la concluzia că otrava acestei plante, denumite simplu rogvaiv, în cantitate foarte mică acţiona asupra sistemului nervos asemănător cu LSD-ul, inducând halucinaţii şi mărind foarte mult capacitatea unor simţuri. Partea cea mai interesantă era că la fiecare persoană testată efectele erau uşor diferite: unii deveneau capabili să audă orice sunet, cât de vag, şi de la o distanţă de sute de metri, alţii căpătaseră o acuitate vizuală cât să distingă moleculele din care era compusă materia, efecte remarcabile, ce ar fi fost utilizabile în sute de domenii ale tehnicii sau medicinei, dacă nu ar fi durat efectul foarte puţin şi nu ar fi fost însoţit de o durere de cap teribilă. În fine, trebuie să vă vorbesc despre mine.

Blestemul cu care m-am născut era acela de a fi atras de toate viciile posibile. Aşa se face că la nici 7 ani am reuşit să mă îmbăt pentru prima oară. Am pândit un moment de neatenţie al părinţilor şi, în timp ce ei se consumau într-una dintre obişnuitele lor certuri, m-am strecurat în sufragerie, am tras scaunul lângă bar şi, când m-au descoperit, eram la un pas de comă. Luasem câteva guri bune de whisky. Mi-a fost un rău de-am crezut că mor, asta dacă aş fi ştiut ceva de moarte. Nu m-am învăţat minte, imediat ce se ivea ocazia turnam în mine orice conţinea alcool. Până la urmă s-au învăţat ai mei să ţină cheile de la dulapul cu băuturi în buzunar şi să mă supravegheze atent când venea cineva în vizită. Asta nu m-a împiedicat însă ca la 14 ani să fiu deja un fumător înrăit. La 18 m-am apucat de droguri mai serioase, am început cu iarba, am gustat apoi coca, au urmat extasy şi speed, dar dintre toate

singura cu care avusesem reale probleme a fost heroina. Ajunsesem dependent şi la 25 de ani eram deja trecut prin a doua cură. Am reuşit să mă las, atunci am şi jurat că niciodată, câte zile voi avea, eu de heroină nu mă mai ating. Dar nu făcusem nicio promisiune în privinţa LSD-ului. Acesta avea un efect absolut pe placul meu.

Reuşea să ecraneze total realitatea plictisitoare din jur, nu că cealaltă lume, care îi lua locul, ar fi fost mai grozavă, dar cât timp acidul îşi păstra efectul mă simţeam important, trăiam cu senzaţia ca aş fi un fel de zeu rătăcit într-un labirint şi că până la urmă mi-aş fi putut găsi calea spre afară, spre locul de unde aş fi putut conduce ambele lumi. Când mă trezeam eram conştient că nu fusese decât halucinaţia unui drogat, totuşi mă simţeam iar şi iar tentat să încerc, încetul cu încetul chiar mărisem doza, ştiam că risc enorm pentru că acidul nu era deloc uşor de dozat, dar mă gândeam că aş putea afla calea dacă efectul ar fi mai îndelungat.

Acum, după ce v-am mărturisit problemele mele, înţelegeţi de ce m-au părăsit toţi prietenii. Singurul care a rămas a fost Marin, şi poate s-ar fi îndepărtat şi el odată cu ceilalţi dacă nu i-aş fi salvat viaţa când aveam vreo 10 ani. Dar asta-i altă poveste şi nu are importanţă. Ceea ce a contat a fost faptul că Marin ştia despre mine că imediat ce apare un nou drog eu mă grăbesc să-l încerc. Fiindu-mi prieten ştia că m-aş supăra dacă mi-ar povesti despre ce descoperiseră pe aceea planetă şi nu m-ar cadorisi cu o porţie din noua minune. Totuşi nu putea risca, aşa că în ciuda insistenţelor mele mi-a dat mult râvnita soluţie abia cu o săptămână înainte de a pleca în cea de-a doua expediţie spre aceeaşi planetă, şi atunci numai după ce i-am promis că nu-l încerc cât timp e el pe pământ. I-am promis şi m-am şi ţinut de promisiune. Numai că, înainte de a-i promite, i-am cerut să aibă încredere în mine şi să-mi spună unde pleacă. La început nici nu voia să audă, apoi a făcut un calcul şi şi-a dat seama că, atunci când se va întoarce, pe Pământ vor fi trecut alţi 24 de ani, suficienţi cât să nu mă mai găsească în viaţă şi îndeajuns şi să se uite deconspirarea unui secret de serviciu. Aşa că mi-a zis. Soarele în jurul căruia se învârte planeta cu pricina se numeşte MRT 162046. Puteţi să vă notaţi şi să verificaţi. Mi-a zis şi că misiunea poartă numele de „Friendship” şi că-i finanţat de japonezi în colaborare cu americanii. Asta a fost acum o lună şi

ceva, aşa că sigur găsiţi oameni care să vă confirme ce vă spun.

Aşa. Cum v-am spus, m-am ţinut de promisiune. În clipa în care se împlinise săptămâna mi-am preparat drogul. Mi l-am injectat în venă şi am aşteptat. O vreme nu s-a întâmplat nimic. Stăteam întins pe spate şi nu auzeam mai bine, nici nu vedeam molecule. La un moment dat s-a oprit ventilatorul din tavan. Prima dată am crezut că s-a întrerupt curentul, aşa că m-am dus să verific siguranţele. Am ieşit din casă, am coborât scările… şi atunci am observat ciudăţenia dată dracului. Aveam eu un câine, un dalmaţian pe nume Spot. Era încă pui, aşa că îi ardea de joacă tot timpul. În vecini stătea un copil de 8 ani care sărea deseori gardul, cu permisiunea mea, pentru a se juca cu Spot. Îi arunca mingea şi acesta sărea s-o înhaţe din aer. Păi asta era ciudăţenia. Câinele meu stătea suspendat la un metru de pământ. Atârna în aer cu botul întins spre mingea aflată la câţiva centimetri de nasul său. Plutea şi aceasta. Adică nu plutea, că era înţepenită. Copilul stătea şi el ţeapăn, cu mâna încă întinsă de cum aruncase mingea. Am încercat să-mi dau jos câinele de acolo, dar nu i-am putut clinti niciun fir de păr, degeaba m-am străduit. Am ieşit în drum, nici eu nu ştiu de ce. Mă uitam în jur şi nu-mi venea să cred. Toţi oamenii erau opriţi de parcă ar fi îngheţat brusc. Nu se mişca nicio frunză în copaci, niciun fir de iarbă în gazon. În dimineaţa aceea plouase şi pământul era încă ud, totuşi eu nu lăsam urme. De pe marginea acoperişului încă picura apa, se blocaseră însă şi stropii ăştia în aer. Mă simţeam ca şi cum aş fi nimerit într-un tablou.

Până la urmă mi-am dat seama că toate astea sunt efectul drogului, aşa că m-am întors în casă şi m-am întins în pat, acolo mă ştiam în siguranţă şi nu avea sens să risc să fiu exact în faţa unei maşini când îşi reia lumea activitatea. Mi-am dat seama că eu continui să respir deşi nu trăgeam aer în plămâni. Am suflat spre propria mea mână, dar nu simţeam nici cea mai mică adiere. Apoi, brusc, lumea şi-a reluat vechea formă. Ventilatorul se învârtea din nou, de afară se auzea lătratul vesel al căţelului şi chicotitul copilului subliniat de zgomotul de fond al circulaţiei. Nu m-am dat jos din pat, ci am început să analizez cele întâmplate. Încercam să găsesc o modalitate de a folosi ciudata stare a lumii, nu de alta dar ajunsesem la concluzia că drogul acesta îmi accelerase mie mişcările în asemenea hal, încât toate păreau de-a dreptul statice în comparaţie cu mine. Asta ar fi

putut explica şi ciudata inerţie a obiectelor. Însă imposibilitatea asta de a mişca ceva reducea la zero toate acţiunile la care mă gândisem. Mi-am dorit şi eu o mie şi unul de lucruri pe care nu-mi puteam permite să le cumpăr, aşa că aş fi profitat fără să ezit de situaţie, numai că nu găseam nicio soluţie care să fi putut funcţiona. Nu-mi folosea la nimic că pot intra în orice magazin dacă nu puteam clinti obiectele din loc, nu-mi folosea nici să intru într-o bancă dacă tot nu puteam lua bani.

Aşa că la următoarea doză tot ce-am făcut a fost să mă strecor în casa vecinului. De ceva vreme începusem să-i urmăresc soţia de după perdele, era mai tânără decât soţul ei cu 10-15 ani şi mi-ar fi stat capul la o aventură cu ea. Speram să o văd într-o ipostază stânjenitoare, dar am avut ghinion. Stătea lângă masa din bucătărie şi curăţa o ceapă. Nu de asta ziceam însă că am avut ghinion, ci din cauză că, pe neaşteptate, lumea şi-a revenit şi ea a scos un ţipăt văzându-mă cum apar brusc lângă ea. A făcut un scandal monstru şi, înainte de-a apuca să-i explic ceva, a sunat la poliţie. Până să vină însă echipajul i-am spus că sunt vecinul lor şi că trecusem pe la ei într-o scurtă vizită cu unica intenţie de a-i invita soţul la o partidă de bridge în weekend. La început nu m-a crezut, dar a ajuns destul de repede să râdă de propria-i sperietură, aşa că am scăpat fără să fi fost măcar amendat.

Odată ajuns acasă am început să mă gândesc la motivul pentru care efectul drogului a fost de o durată mult mai scurtă. Folosisem exact aceeaşi cantitate ca şi prima oară, aşa că mi-am zis că organismul meu începuse să se obişnuiască.

Următoarele trei încercări s-au dovedit însă un dezastru absolut. Nu se întâmpla nimic. Am aşteptat absolut inutil să se oprească orice mişcare. M-am ales de fiecare dată cu câte o durere de cap infernală, dar atât.

Aşa că m-am întors la LSD şi chiar mă gândeam să arunc ce mi-a mai rămas din acea substanţă. Apoi m-am răzgândit şi am dublat doza, crezând că aşa voi obţine un rezultat. Am şi obţinut, dar mult mai târziu. Nu după câteva minute, ca în primele două dăţi, ci după aproape două ore. Atunci însă nu s-a oprit doar lumea şi atât.

Ieşisem din casă şi, stând acolo, în faţa casei, am fost surprins de faptul că în mijlocul nemişcării totale mi-a dispărut şoseaua din faţa ochilor. S-a şters pur şi simplu, fiind înlocuită de un alb

absolut. Apoi la fel au păţit şi casa din spatele meu, peluza, micuţa mea curte, cu Spot cu tot, a urmat casa vecinilor, copacii îndepărtaţi, munţii ce se vedeau deasupra caselor şi, în final, chiar şi cerul. Nu mai exista nimic în afară de mine. Stăteam într-un decor de un alb perfect, nu vedeam nimic, de parcă nu mai exista spaţiu. În toate direcţiile doar aceeaşi uniformitate, aşa că ochii mei nu reuşeau să se focalizeze. Speriat din cale-afară căutam totuşi explicaţii şi mi-au trecut prin cap cele mai năstruşnice idei. Prima dată mi-am zis că acuitatea mea vizuală s-a mărit într-atât încât am ajuns să vizualizez suprafaţa unui nucleu al unui atom. Apoi am ajuns la concluzia că am murit din cauza unei supradoze.

Încă nu reuşisem să ajung la vreo concluzie finală când s-a materializat din senin o faţă imensă deasupra capului meu. Avea o voce ca un tunet. M-a întrebat ce am făcut de am ajuns aşa. Aşa cum? Eram nelămurit, căci nu ştiam ce vrea să zică. Mi-a explicat. Mai mult decât voiam să ştiu. Lumea noastră, de fapt, nu există. El, cel care mă privea, era cel care ne cumpărase. Aşa cum noi cumpărăm un joc. Fiecare dintre noi suntem doar nişte roluri. Un imens spectacol ce se desfăşoară în faţa ochilor respectivului pentru a se distra. Regulile sunt stricte pentru noi, dar dacă el vrea, le poate schimba. Dacă nu-i place cum evoluează lucrurile derulează totul înapoi până la un punct care să-i convină şi intervine atât cât să capete lucrurile o altă turnură. Nu l-am crezut, dar mi-a dat o grămadă de exemple.

Al Doilea Război Mondial se terminase iniţial cu victoria lui Hitler şi a japonezilor. Însă nu i-a plăcut, aşa că a derulat totul până la momentul în care armata hitleristă a atacat Rusia. O mică schimbare meteorologică a făcut ca, în locul unei ierni blânde, invadatorii să aibă de-a face cu o iarnă cumplită. A fost suficient.

A intervenit chiar şi pentru Isus. Îl simpatizase, aşa că a vrut ca acesta să trăiască. A derulat de câteva ori înapoi, dar inutil, de fiecare dată sfârşea ucis cu bestialitate, aşa că până la urma a ales varianta cu el murind şi înviind.

La sfârşitul secolului 3, Diocleţian începuse exterminarea creştinilor. N-a reuşit, dar Galerius i-a continuat cu succes lucrarea. Aşa că a reluat istoria de câteva ori şi a ales varianta în care Constantinus Chlorus să fi avut un rol mai important şi în care fiul acestuia, Constantin Cel Mare, să facă din creştinism

religia Romei.

Practic El urmăreşte lumea ca pe un film, îşi alege personaje care-i plac şi face astfel ca ăstora să li se îndeplinească uneori dorinţele. Însă pe cei mai mulţi nici nu-i observă, sunt doar personaje secundare, un fel de figuranţi. Dacă se întâmplă să le fie bine, atunci pot spune că au avut noroc. Uneori se întâmplă să aibă ceva mai bun de făcut decât să se joace cu noi ori să se distreze pe seama dramelor ori a fericirii noastre. Atunci pune lumea pe pauză şi, când revine la noi, toate se reiau din acel punct. Nu avem cum să observăm că între două clipe ale noastre s-au scurs zile, ceasuri sau milenii.

Se întâmplă însă uneori ca unii să aibă un simţ mai ascuţit al timpului şi ăstora le rămân fragmente de amintiri inexplicabile despre întâmplări pe care El se decide să le şteargă. Aşa că atunci când toate se reiau pe o traiectorie uşor modificată, oamenii ăştia trăiesc senzaţia de „déjà-vu”. Unii chiar reuşesc să simtă instinctiv traiectoriile vieţii lor, aşa cum se derulaseră înainte de a se decide el să schimbe ceva. Ăştia devin mediumuri şi pot prezice viitorul celor mulţi, asta deoarece schimbările, de regulă, modifică soarta celor urmăriţi şi nu a tuturor.

Mi-a explicat răbdător toate astea şi mult mai multe, asta pentru că voia un răspuns din partea mea şi nu aveam cum să zic nimic până nu ştiam despre ce-i vorba. Înţelegând care-i situaţia i-am spus că-mi injectasem o anume soluţie. Nu am vrut să-i spun tot adevărul, dar m-a ameninţat că derulează totul până într-un punct iniţial şi alege o rută care să mă ducă la un deces prematur. Pentru el nu eram decât un figurant oarecare, aşa că se putea lipsi de mine.

Devenisem interesant de abia acum când remarcase că, deşi pusese lumea pe pauză, eu continui să mă mişc. Aşa că m-a lăsat singur o bună bucată de vreme, atât cât să-i contacteze pe producătorii jocului, mă rog, întreaga noastră lume.

Aşa că au apărut alte două capete pe cer. M-au privit şi m-au interogat. Cu nişte instrumente m-au desprins din albul acela şi m-au pus într-o altă lume, populată cu monştri. Am fost mâncat de ăştia, îmi amintesc.

Apoi, în ciuda faptului că-mi păstrasem amintirile, m-au pus într-o lume de vis, un fel de rai. Acolo se auzea continuu o muzică plăcută, copacii erau plini de flori şi de fructe, peste tot

erau mese întinse cu cele mai alese mâncăruri şi, oriunde mă duceam, eram înconjurat de cele mai frumoase femei. Dar nici acolo nu am fost lăsat prea mult.

A urmat o lume de foc. Flăcări uriaşe pârjoleau totul la nesfârşit. Simţeam durerea, dar nu-mi apăreau urme de arsură şi nu muream.

Apoi lumea în care nu existam. Nu aveam corp, dar gândeam, eram conştient de mine. Erau o grămadă de minţi în jur, le înţelegeam gândurile şi le puteam transmite gândurile mele.

Am trecut prin lumi în care nu aveam formă umană, apoi prin altele în care gândirea nu-mi funcţiona după logica omenească, prin lumi în care eram redus la stadiul de animal bazat numai pe instincte.

În final mi-au comunicat şi mie concluzia: am fost virusat. Vă daţi seama ce înseamnă asta? Că sunt un nenorocit de program generat de alte programe asemenea mie. Că nu au făcut altceva decât să mă testeze pentru a trage concluzia asta. Substanţa aia apărută din pură întâmplare pe planeta MRT 162046 mi-a afectat „programul” şi astfel nu mă mai supuneam regulilor. Specialiştii m-au reaşezat în lumea aceea albă şi şi-au retras chipurile de pe cerul lumii mele.

După un timp s-a întors cel care este proprietarul nostru. Mi-a zis că am fost curăţat şi că astfel de accidente se mai întâmplă în cazul unor jocuri atât de complicate. Dat fiind faptul că lumii i se permite o evoluţie liberă, pot apărea situaţii neobişnuite. Şi-a cerut scuze de la mine pentru incidentul acesta, vă daţi seama, domnule, ce însemna asta? Dumnezeu şi-a cerut scuze de la mine! M-a enervat însă când mi-a zis că mă repune în lumea mea şi că va avea grijă să-mi meargă bine. I-am zis că nu vreau asta, că după ce am aflat ce-i lumea în realitate nu mă încălzeşte cu nimic dacă-mi merge bine sau nu.

Am vrut să aflu mai mult. Voiam să ştiu ce va fi după moarte, ce se va alege în final de lumea mea, dacă am un suflet care să trăiască şi după ce moare corpul meu. Ştiţi ce mi-a răspuns? O grămadă de întrebări care m-au făcut însă să înţeleg că nu am nicio şansă. M-a întrebat dacă ne pasă ce se întâmplă cu un calculator al cărui hard s-a distrus. M-a întrebat dacă copiii stau să se gândească dacă jucăriile lor au suflet şi dacă sufletul acela supravieţuieşte când jucăria-i stricată. În privinţa lumii mi-a dat măcar un răspuns concret: când se va plictisi de lumea noastră

ne va vinde altcuiva sau ne va lăsa pe pauză şi ne va uita într-un colţ, ori poate ne va lăsa să funcţionăm şi ne va vizita când îşi va aduce aminte, ca să vadă încotro am apucat-o.

Eram atât de dezamăgit, încât am urlat la el că nu vreau să mai fiu figurant într-un joc nenorocit. Mi-a zâmbit de acolo din cer şi m-a întrebat cu blândeţe ce vreau. I-am răspuns exact ce mi-a trecut atunci prin cap: că vreau să trăiesc în lumea reală, în lumea lui, că vreau să-l distrug pentru că este iresponsabil tratând miliardele de vieţi cu indiferenţă. S-a înfuriat. S-a răstit la mine când mi-a explicat că nici pe mine nu m-ar fi interesat sau deranjat dacă bucata de plastilină cu care mă jucasem în copilărie s-ar fi revoltat împotriva sorţii sau împotriva mea.

Apoi i-a dispărut chipul de pe cerul alb şi încet s-au reîntors toate la locul lor. Stăteam iarăşi în faţa casei mele, cerul era iarăşi albastru şi Spot lătra vesel. Am ieşit urlând în stradă, am oprit circulaţia şi am distrus tot ce am putut distruge până a venit poliţia. Restul îl ştiţi deja, domnule. De asta am făcut toate pagubele, încercam să-i stric cumva jocul.

Doctorul asculta, deja plictisit. Era pentru a treia oară când pacientul îi repeta aceeaşi poveste. Din păcate starea bietului om nu părea să se fi ameliorat, totuşi trebuia tratat cu înţelegere şi compasiune. Aşa că i-a vorbit calm şi frumos, ca unui copil încăpăţânat care nu înţelege că poveştile citite nu sunt realitate.

— Domnule, v-am spus şi acum trei zile, v-am repetat şi ieri, vă spun şi acum: prietenul dumneavoastră din copilărie, pe nume Marin, s-a înecat la vârsta de 10 ani. Planeta de care tot pomeniţi, cea numită de dumneavoastră MRT 162046 nu există, ci este tocmai data la care a avut loc nefericita întâmplare: 16 martie 2046. Ştiu că v-a afectat tragedia prietenului dumneavoastră şi că v-aţi simţit mereu vinovat că nu aţi reuşit să-i salvaţi viaţa, ştiu şi că pierderea de curând a părinţilor dumneavoastră v-a afectat şi v-a trezit vechea vinovăţie, dar vă implor să admiteţi că realitatea este cea care este, altfel nu putem nici să vă ajutăm, nici să vă dăm drumul.

Cu un gest a chemat asistenţii.

— Duceţi-l înapoi în camera capitonată şi administraţi-i medicamentele.

Apoi s-a întors către pacient.

— Vorbim mâine domnule. Faceţi-vă bine.

În timp ce bolnavul era târât spre camera de tratament şi se auzeau urletele: „A derulat, iar a derulat”.

H.G. Wells
Noul accelerator
(„The New Accelerator”, 1901)

Traducere de B. Bereanu

Dacă a găsit vreodată cineva aur în timp ce căuta un ac cu gămălie, acesta este fără îndoială bunul meu prieten, profesorul Gibberne. Unii oameni de ştiinţă au ajuns în cercetările lor la rezultate care, după câte am auzit, depăşeau uneori propriile lor aşteptări. Descoperirea lui însă e fără egal. Într-adevăr, de data aceasta cel puţin, a descoperit ceva care, fără niciun fel de exagerare, revoluţionează viaţa omenească. Şi asta în timp ce căuta un stimulent general sub a cărui acţiune cei cu nervii slăbiţi să poată face faţă eforturilor impuse de vremurile de încordare pe care le trăim. Am încercat acest produs de câteva ori până acum şi cred că n-ar fi lipsit de interes să descriu efectul pe care l-a avut asupra mea. Se va vedea limpede că acest preparat oferă amatorilor de senzaţii noi posibilitatea unei experienţe uimitoare.

După cum multă lume ştie, profesorul Gibberne este vecinul meu în Folkestone. Dacă nu mă înşel, portretul său la diferite vârste a apărut recent în Strand Magazine, cred că chiar în 1899, dar nu pot verifica pentru că am împrumutat cuiva acel număr al revistei şi nu mi l-a înapoiat până acum. Cititorul poate îşi aminteşte fruntea înaltă şi sprâncenele negre, neobişnuit de lungi, care îi dau feţei sale o înfăţişare mefistofelică. Casa unde locuieşte e una dintre acele clădiri agreabile, izolate, eterogene ca stil, care fac atât de interesantă partea dinspre apus a străzii Upper Sandgate. E cea cu acoperiş flamand şi portic maur. Camera unde lucrează, când este acasă şi unde am fumat şi discutat atât de des împreună, are la fereastră o arcadă cu coloane. Profesorul Gibberne este un om foarte glumeţ, dar nu-i place numai să glumească, adesea îmi vorbeşte şi de munca lui; face parte din categoria oamenilor care-şi găsesc în discuţie sprijin şi imbold în muncă, aşa că am putut urmări naşterea Noului Accelerator, cum se numeşte preparatul lui, chiar într-o fază foarte timpurie. Fireşte, cea mai mare parte a experienţelor doctorul Gibberne nu le face la Folkestone, ci în Gower Street, în excelentul laborator amenajat de curând alături de spital şi

utilizat pentru prima dată de el.

După cum ştie toată lumea, sau cel puţin orice om instruit, Gibberne a ajuns pe bună dreptate celebru pentru fiziologi, datorită lucrărilor sale cu privire la acţiunea drogurilor asupra sistemului nervos. Se spune că este neîntrecut în domeniul somniferelor, calmantelor şi sedativelor. Totodată este şi un chimist renumit şi cred că în jungla misterioasă şi complicată a enigmelor, care se concentrează în jurul celulei ganglionare şi a fibrei axionului, există locşoare defrişate de el, luminişuri, care vor rămâne însă inaccesibile oricărui alt muritor, până când nu va socoti el de cuviinţă să-şi publice rezultatele. În ultimii ani a fost deosebit de activ în domeniul stimulenţilor nervoşi şi a înregistrat succese foarte importante chiar înainte de descoperirea Noului Accelerator. Ştiinţa medicală trebuie să-i fie recunoscătoare pentru cel puţin trei tonice diferite şi absolut nevătămătoare de valoare neîntrecută pentru pacienţi. În cazuri de extenuare totală, preparatul cunoscut ca Siropul B. Gibberne a salvat, cred, mai multe vieţi omeneşti decât oricare barcă de salvare de pe coastă.

— Dar niciunul dintre acestea nu mă satisface nici pe departe, mi-a spus el acum aproape un an. Ori măresc energia centrală fără ca să afecteze nervii, ori pur şi simplu măresc energia disponibilă prin reducerea conductibilităţii nervoase; aceste preparate au un efect local şi neuniform. Unul stimulează inima şi viscerele, şi lasă amorţit creierul; altul acţionează asupra creierului, ca şampania, şi nu are niciun efect favorabil asupra plexului solar. Eu caut şi, dacă este omeneşte posibil, voi obţine un preparat care să stimuleze întreg organismul, care să-i dinamizeze pe oameni pentru un anumit timp, din cap până în picioare şi să-i facă să acţioneze de două ori – sau chiar de trei ori – mai repede decât o fac în mod normal. Ei? Aşa ceva caut!

— Ar fi extenuant, am observat eu.

— Fără nicio îndoială. Dar şi de mâncat ai mânca de două sau de trei ori mai mult. Gândeşte-te însă ce-ar însemna acest lucru. Să ai o mică fiolă ca asta – întinse o sticlă verde – iar conţinutul ei preţios să-ţi dea putinţa de a gândi într-un anumit timp de două ori mai iute, de a te mişca de două ori mai repede, de a lucra de două ori mai mult.

— Dar e posibil aşa ceva?

— Cred că da. Dacă nu, înseamnă că un an întreg n-am făcut

decât să-mi pierd vremea. Totuşi, diferitele preparate cu hipofosfaţi, de exemplu, par să ofere destule indicii că e realizabil… Chiar dacă ar acţiona numai o dată şi jumătate şi ar fi suficient.

— Desigur, recunoscui eu.

— Dacă, de exemplu, un om de stat ar fi la strâmtoare şi timpul ar lucra repede împotriva lui, dacă ar avea ceva urgent de făcut…

— I-ar putea da o doză secretarului particular, i-am completat eu gândul.

— Şi ar câştiga de două ori mai mult timp. Dar, gândeşte-te; dacă dumneata, de exemplu, ai dori să sfârşeşti o carte.

— De obicei – i-am spus – doresc să nu le fi început.

— Sau un doctor extraordinar de hărţuit, care trebuie să şadă şi să reflecteze asupra unui diagnostic. Sau un avocat, ori cineva care toceşte pentru un examen…

— Pentru astfel de oameni, o picătură din preparatul dumitale ar valora o guinee – am spus eu – chiar mai mult.

— Sau într-un duel – adăugă Gibberne – unde totul depinde de iuţeala cu care apeşi pe trăgaci.

— Sau la scrimă, am adăugat eu.

— Vezi – spuse Gibberne – dacă cercetările mele vor da rezultate, dacă preparatul va avea un efect general, atunci într-adevăr nu va fi de loc vătămător. Poate că te va îmbătrâni, într-o oarecare măsură, vei fi trăit însă de două ori în timp ce alţi oameni au trăit doar o dată…

— Socotesc totuşi că, într-un duel… ar fi oare cinstit? am întrebat eu, după ce m-am mai gândit.

— Asta e o problemă care-i priveşte pe martori, spuse Gibberne.

Din nou m-au cuprins îndoielile.

— Şi crezi într-adevăr că aşa ceva *este* posibil?

— Tot atât de posibil – spuse Gibberne, şi privi la ceva care dudui pe lângă fereastră – ca un autobuz. De fapt…

Făcu o pauză, îmi zâmbi cu înţeles şi bătu uşor pe marginea biroului cu fiola aceea verde.

— Cred că ştiu compoziţia… Am şi obţinut ceva.

Zâmbetul nervos care i se vedea pe faţă trăda seriozitatea destăinuirii. De obicei vorbea despre experienţele lui numai când era foarte aproape de sfârşit.

— Şi poate… poate… n-aş fi surprins ca preparatul meu să accelereze lucrurile chiar mai mult decât de două ori.

— Va avea o mare importanţă, îndrăznii eu.

— Va avea, cred, o mare importanţă.

Cu toate acestea, nu cred că îşi dădea seama pe deplin de importanţa descoperirii sale.

Îmi amintesc că am avut ulterior mai multe discuţii despre produsul acela. Îl numea „Noul Accelerator” şi vorbea despre el cu din ce în ce mai multă încredere. Uneori pomenea cu nervozitate despre efectele fiziologice, neaşteptate pe care le-ar putea da „Noul Accelerator” şi atunci se indispunea puţin, alteori era cuprins de o sete de câştig pe care nu o ascundea şi dezbătea îndelung şi cu nerăbdare modul în care s-ar putea transforma preparatul în beneficiu comercial.

— E un lucru bun – spune Gibberne – un lucru formidabil. Ştiu că dau lumii ceva preţios şi cred că este cu totul natural să mă aştept ca lumea să plătească. Prestigiul ştiinţei îţi dă satisfacţii foarte mari, dar cred că trebuie să-mi asigur într-un fel monopolul produsului, să spunem, pe timp de zece ani. Nu văd de ce numai diverşii prăvăliaşi ar avea dreptul să se bucure de toate plăcerile vieţii.

Fireşte, interesul meu pentru medicamentul în pregătire nu scăzuse între timp. Totdeauna am avut înclinaţie spre filozofie. Mă interesau paradoxurile despre spaţiu şi timp şi mi se părea că Gibberne lucra într-adevăr la ceva care nu era decât accelerarea absolută a vieţii. Să presupunem că cineva ar lua în repetate rânduri un astfel de preparat: desigur că viaţa sa va bate recordurile în ceea ce priveşte activitatea; dar va fi un adult la unsprezece ani, între două vârste la douăzeci şi cinci, iar la treizeci de ani nu va fi înaintat destul de departe pe drumul spre senilitate? Mi se părea că Gibberne urma să facă, pentru oricine ar fi luat drogul său, ceea ce natura a făcut pentru locuitorii Orientului, care sunt bărbaţi pe la cincisprezece, şaisprezece ani şi bătrâni pe la cincizeci de ani, şi în general mai ageri decât noi, în gândire şi acţiune. Pe mine drogurile m-au uimit totdeauna; poţi înnebuni un om, îl poţi calma, îl poţi face necrezut de puternic şi vioi sau un buştean inert, aţâţi o pasiune şi potoleşti alta, totul cu ajutorul drogurilor. Şi iată că acest arsenal ciudat de fiole aflat la dispoziţia doctorilor urma să fie îmbogăţit cu o nouă minune! Dar Gibberne era mult prea

absorbit de problemele tehnice pentru a se interesa în mod deosebit de acest aspect al chestiunii.

În 7 sau 8 august mi-a spus că tocmai în timp ce vorbeam avea loc distilarea care urma să hotărască, pentru un timp, eşecul sau succesul, iar în 10 mi-a comunicat că se făcuse, că Noul Accelerator era o realitate palpabilă. L-am întâlnit în timp ce urcam pe Sandgate Hill spre Folkestone – mi se pare că mă duceam să mă tund, când l-am văzut apropiindu-se – cred că venea la mine să mă informeze despre succesul obţinut. Îmi amintesc că avea ochii neobişnuit de strălucitori şi era aprins la faţă. Totodată am remarcat pasul său foarte vioi.

— S-a făcut! exclamă el şi mă apucă de mână, vorbind foarte repede. Chiar mai mult decât atât. Vino la mine acasă să vezi.

— Adevărat?

— Adevărat! strigă el. De necrezut! Vino să vezi.

— Şi e eficace… de două ori?

— Mult mai mult. Mă înspăimântă. Vino să-l vezi. Gustă-l! Încearcă-l! Este cel mai uimitor preparat de pe pământ.

Mă apucă de braţ şi începu să meargă atât de repede, încât trebuia aproape să alerg ca să nu rămân în urmă. Mă duse până sus pe colină, continuând să vorbească plin de însufleţire. Toţi pasagerii unui tramcar deschis, înţesat de lume, se întoarseră şi se uitară la noi, ca la comandă, cum se întâmplă de obicei cu oamenii dintr-un tramcar. Era una dintre acele zile călduroase şi senine cum sunt multe în Folkestone, când fiecare culoare are o strălucire de necrezut şi fiecare contur e neobişnuit de clar. Fireşte, adia puţin vântul, dar nu suficient pentru ca să-mi fie răcoare, şi să nu transpir. L-am rugat să mă ierte.

— Merg prea repede? se miră Gibberne şi îşi reduse viteza la un mers rapid.

— Ai luat din produsul acela? întrebai gâfâind.

— Nu, răspunse el. Cel mult o picătură de apă dintr-un recipient în care am spălat ultimele urme ale preparatului. Am luat puţin noaptea trecută, ştii. Dar asta este acum o chestiune veche.

— Şi eficacitatea sa e de două ori mai mare? întrebai.

Când ne-am apropiat de intrarea casei sale, eram leoarcă de transpiraţie.

— De o mie de ori, de multe mii de ori! strigă Gibberne deschizând cu un gest dramatic plin de vigoare poarta de stejar

sculptat în stil englezesc primitiv.

— Phii! făcui, şi-l urmai spre uşă.

— Nici nu pot măcar stabili de câte ori accelerează, spuse el, cu cheia casei în mână.

— Şi…

— Clarifică din tot felul de puncte de vedere fiziologia nervoasă, dă teoriei senzaţiilor vizuale o formă cu totul nouă!… Cerul ştie de câte mii de ori. Vom examina toate acestea ulterior… Dar acum trebuie să încercăm preparatul.

— Să încercăm preparatul? întrebai în timp ce străbăteam coridorul.

— Bineînţeles, spuse Gibberne, care ajunsese în biroul său şi se întoarse către mine. Este acolo, în fiola aceea mică verde! Numai dacă nu cumva ţi-e frică?

Sunt un om prudent de felul meu şi îmi plac aventurile mai mult în vorbe. Fără îndoială că îmi era frică. Dar pe de altă parte, mai există şi mândrie.

— Bine, am murmurat eu. Spui că l-ai încercat?

— L-am încercat, mă asigură el. Şi nu pare să-mi fi dăunat, nu e aşa? nici măcar n-am devenit palid, şi mă simt…

M-am aşezat jos.

— Dă-mi băutura, i-am spus. În cel mai rău caz, mă va scuti de un tuns, şi cred că asta este una dintre cele mai nesuferite datorii ale unui om civilizat. Cum se ia preparatul?

— Cu apă, spuse Gibberne, punând jos cu zgomot o carafă.

Stătea în picioare în faţa biroului şi mă privea cu atenţie: în tonul său apăru o notă profesională.

— Nu e un preparat obişnuit, ştii? mă avertiză el.

Făcui un gest cu mâna.

— Trebuie să te previn, în primul rând, că îndată ce l-ai înghiţit, e necesar să închizi ochii şi abia după vreun minut să-i deschizi cu foarte mare grijă. Vei continua să vezi. Simţul vederii depinde de lungimea vibraţiei, nu de mulţimea senzaţiilor; dar, dacă ochii sunt deschişi, retina suferă în momentul acela un fel de şoc, un fel de dezordine neplăcută care te ameţeşte. Ţine-i închişi.

— Închişi, am repetat. Bine.

— Şi în al doilea rând, trebuie să stai liniştit. Nu începe să te agiţi încoace şi încolo. Te poţi alege cu vreo lovitură neplăcută. Aminteşte-ţi că vei acţiona de câteva mii de ori mai repede

decât ai făcut-o vreodată până acum; toate vor funcţiona mai repede: inima, plămânii, muşchii, creierul – şi te vei lovi zdravăn. N-ai să te poţi feri – înţelegi? – fiindcă nu-ţi vei da seama. Te vei simţi exact cum te simţi acum. Numai că totul în lume ţi se va părea că se desfăşoară de câteva mii de ori mai încet decât înainte. Tocmai asta e ciudăţenia naibii!

— Doamne! făcui eu. Vrei să spui că…

— Vei vedea, spuse el şi luă o mică măsură. Privi la lucrurile de pe birou şi continuă: Pahare, apă, toate sunt aici. Fiind la prima încercare, am să-ţi administrez o doză mică.

Preţiosul conţinut din fiolă gâlgâi.

— Nu uita ce ţi-am spus, zise el, răsturnând conţinutul măsurii într-un pahar, ca un chelner italian care măsoară whisky. Rămâi aşezat, cu ochii strâns închişi şi în nemişcare absolută timp de două minute. Îmi dădu ultimele instrucţiuni. Apoi mă vei auzi vorbind.

Adăugă cam un deget de apă la doză în fiecare pahar.

— Încă ceva – spuse el – să nu pui paharul jos. Păstrează-l în mână şi odihneşte-ţi mâna pe genunchi. Da, aşa. Şi acum…

Îşi ridică paharul.

— Pentru Noul Accelerator! spusei eu.

— Pentru Noul Accelerator! răspunse el.

Am ciocnit, am băut, şi am închis imediat ochii.

Cunoaşteţi inconştienţa totală în care te scufunzi când ţi se dă kellen. În starea aceasta am fost o bucată de vreme. Apoi l-am auzit pe Gibberne spunându-mi să mă trezesc. M-am mişcat şi am deschis ochii. Stătea în picioare, ca mai înainte, cu paharul încă în mână. Paharul era gol, altă schimbare n-am remarcat.

— Ei, cum e? am spus eu.

— Nimic neobişnuit?

— Nimic. Poate o vagă senzaţie de veselie. Nimic mai mult.

— Sunete?

— E linişte, i-am răspuns. Dumnezeule! Da! E linişte. În afară de un fel de bătaie uşoară, un răpăit, ca ploaia când cade pe acoperiş. Ce să fie asta?

— Sunete descompuse în elementele lor, îmi explică el. Dar nu sunt sigur. Privi la fereastră. Ai văzut vreo dată până acum la vreo fereastră o perdea înţepenită aşa?

I-am urmat privirea. Într-adevăr, capătul perdelei era cu colţul ridicat, ca şi când ar fi îngheţat în timp ce flutura în adierea

vântului.

— Nu, n-am mai văzut. Ce ciudat!

— Şi iată – spuse el, descleştându-şi mâna de pe pahar.

Fireşte, am tresărit, aşteptându-mă ca paharul să cadă şi să se spargă. Dar, departe de a se sfărâma, părea că nici nu se mişcă; plutea în aer – nemişcat.

— La această latitudine, spuse Gibberne, un obiect cade la început cu aproximativ 16 picioare pe secundă. Aşadar, paharul acesta cade acum cu 16 picioare pe secundă. Numai că, ştii, până acum nu a căzut încă nici cu o sutime de secundă măcar. Ţi-o spun, ca să-ţi dai seama întru câtva de viteza imprimată de Acceleratorul meu.

Flutură mâna de jur împrejurul, deasupra şi dedesubtul paharului care cobora încet. În cele din urmă îl luă de fund, îl trase în jos şi îl puse cu grijă pe masă.

— Ei? mă întrebă el şi râse.

— Nu e rău, îi spusei şi începui să mă ridic cu mare prudenţă de pe scaun.

Mă simţeam foarte binedispus, foarte uşor, nestingherit, şi aveam încredere deplină în mintea mea. Totul în mine acţiona rapid. De exemplu, inima îmi bătea de o mie de ori pe secundă, dar aceasta nu mă jena deloc. Am privit pe fereastră. Un biciclist nemişcat, cu capul aplecat şi cu un nor de praf încremenit în urma roţii din spate, alerga cu toată viteza pentru a întrece un tramcar în galop care nu se mişca. În faţa acestui spectacol de necrezut am rămas cu gura căscată de uimire.

— Gibberne – am strigat – cât de mult va dura efectul acestei băuturi afurisite?

— Dumnezeu ştie! răspunse el. Ultima dată când l-am luat m-am culcat şi s-a consumat în timpul somnului. Îţi spun că am fost speriat. Trebuie să fi durat câteva minute. Dar părea ore. După puţin timp, cred însă că efectul slăbeşte destul de brusc.

Observai cu mândrie că nu mă speriasem – probabil fiindcă eram doi în aceeaşi situaţie.

— De ce nu ne-am plimba puţin pe afară? întrebai.

— Ai dreptate.

— Or să ne vadă.

— Ce tot spui! Nicidecum ! Ne vom mişca de o mie de ori mai repede decât cea mai rapidă scamatorie care a fost făcută vreodată. Haide! Pe unde plecăm? Pe fereastră, sau pe uşă?

Am ieşit pe fereastră.

Cu siguranţă că dintre toate experienţele ciudate prin care am trecut sau pe care mi le-am imaginat, sau despre care am citit că alţii le-au făcut sau imaginat, plimbarea aceea scurtă împreună cu Gibberne prin Folkestone, sub influenţa Noului Accelerator, a fost cea mai stranie şi mai bizară dintre toate. Am ieşit pe poarta casei în şosea şi de acolo am examinat minuţios circulaţia care parcă înmărmurise. Partea de sus a roţilor şi câteva dintre picioarele cailor tramcarului, sfârcul biciului şi falca vizitiului – care tocmai începuse să caşte – erau în mod perceptibil în mişcare, dar tot restul vehiculului aceluia aglomerat părea liniştit. Şi cu desăvârşire tăcut. Doar din gâtlejul unui om răsuna un răpăit slab. Şi printre componentele acestui bloc îngheţat erau un vizitiu, un taxator şi unsprezece oameni! La început, când trecurăm pe lângă ei, ni se păru extraordinar, dar sfârşi prin a fi neplăcut. Văzurăm oameni ca noi, şi totuşi nu în întregime ca noi, înlemniţi în atitudini neglijente, surprinşi în mijlocul gesturilor. O fată şi un bărbat îşi zâmbeau unul altuia, un zâmbet senzual care ameninţa să dureze în veci; o femeie cu o pelerină fâlfâitoare îşi odihnea braţul pe balustradă şi rămăsese parcă pentru vecie cu privirea aţintită spre casa lui Gibberne; un bărbat care parcă era de ceară îşi mângâia mustaţa, altul îşi întindea mâna cu degetele ţepene spre pălăria ameninţată să fie luată de vânt. Ne-am uitat lung, am râs, şi ne-am strâmbat la ei, apoi au început să ne dezguste. Ne-am abătut şi am cotit prin faţa ciclistului spre livezi.

— Dumnezeule! strigă deodată Gibberne. Priveşte!

Urmărindu-i degetul, văzui o albină plutind prin aer, cu aripile bătând rar şi înaintând cu viteza unui melc, a unui melc nemaipomenit de leneş.

Şi astfel am ajuns în parc. Aici lucrurile păreau mai extravagante decât toate cele de până atunci. Pe estradă cânta orchestra, deşi, pentru noi, sunetele pe care le scotea se reduceau la un huruit răguşit, grav, un fel de ultim suspin prelung, care se transforma uneori într-un sunet ca dangătul rar şi înăbuşit al unui clopot monstruos. Prin parc se vedeau oamenii înţepeniţi, alţii ca nişte manechine ciudate, tăcute, afectate, aplecaţi, gata să cadă, înlemniţi în mijlocul unui pas în timp ce se plimbau. Am trecut pe lângă un pudel care plutea în

aer executând o săritură şi i-am urmărit mişcarea înceată a picioarelor în timp ce cobora spre pământ.

— Dumnezeule, uită-te aici! strigă Gibberne, şi ne-am oprit un moment în faţa unui fel de dandy îmbrăcat într-un costum din flanelă albă cu dungi, pantofi albi şi cu o panama pe cap, care tocmai se întorsese să facă cu ochiul către două doamne îmbrăcate în culori vii, pe lângă care trecuse. Un semn cu ochiul nu este ceva atrăgător, dacă-l studiezi pe îndelete, cu toată atenţia, aşa cum făceam noi. Îşi pierde orice vioiciune. Apoi ochiul în chestiune nu se închide complet, iar sub pleoapa care coboară apare marginea de jos a irisului şi o linie albă.

— De aici înainte – spusei – dacă cumva cerul nu-mi va lua memoria, nu voi mai face niciodată cu ochiul.

— Nici nu vei zâmbi, adăugă Gibberne, cu ochii la dinţii doamnei, care-i răspundea fantelui.

— Nu ştiu de ce, dar e o căldură infernală. Să mergem mai încet, am propus eu.

— Ei hai, vino! spuse Gibberne.

Ne-am strecurat printre fotoliile cu roţi de pe alee. Mulţi dintre cei din fotolii păreau aproape normali în ţinuta lor pasivă, dar feţele schimonosite, stacojii, ale celor din orchestră nu erau deloc o privelişte odihnitoare. Un domn cu faţa purpurie înţepenise în mijlocul unei lupte violente cu vântul, în timp ce îşi împăturea ziarul; erau multe semne că bătea un vânt serios, dar noi nu îl simţeam. Am ieşit din mulţime, ne-am îndepărtat puţin, ne-am întors şi am privit-o. Îţi făcea impresia unei reproduceri fidele în ceară. Era nemaipomenit de interesant. Poate să pară absurd, dar privindu-i pe oamenii aceia mă cuprinse un sentiment de superioritate triumfătoare. Gândiţi-vă cât era de minunat! Tot ceea ce spusesem, gândisem şi făcusem de când preparatul începuse să acţioneze în venele mele se petrecuse pentru aceşti oameni, pentru întreaga omenire, într-o clipă.

— Noul Accelerator… începui eu, dar Gibberne mă întrerupse.

— Uite pe afurisita aceea de bătrână! spuse el.

— Care bătrână?

— Locuieşte alături de mine, spuse Gibberne. Are un căţeluş care chelălăie tot timpul. Tentaţia este prea mare! !

Uneori Gibberne era copilăros şi impulsiv. Înainte de a-l putea opri, se repezi, înşfacă nefericitul animal, şi alergă impetuos cu el îndreptându-se spre stâncile din apropiere! Era ceva cu totul

extraordinar. Căţeluşul, ştiţi, nu lătra, nu se zvârcolea şi nu dădea nici cel mai mic semn de viaţă. Zăcea ţeapăn, într-o poziţie de repaus somnolent. Era ca şi când Gibberne, care îl ţinea de gât, ar fi alergat cu un câine de lemn.

— Gibberne – am strigat – lasă-l jos! Dacă continui să alergi aşa, îţi vei aprinde hainele. Pantalonii tăi de pânză au şi început să se pârlească!

Se lovi cu palma peste coapsă şi se opri şovăind.

— Gibberne – i-am strigat, ajungându-l din urmă – lasă-l jos! Ne-am încălzit prea mult! Asta din cauza vitezei cu care alergăm! Două sau trei mile pe secundă. Frecarea aerului!

— Ce? făcu el, aruncând o privire câinelui.

— Frecarea aerului, i-am strigat. Frecarea aerului. Alergăm prea repede. Ca meteoriţii, Gibberne! Gibberne. Simt peste tot nişte înţepături şi un fel de transpiraţie. Uite că oamenii au început să se mişte puţin. Cred că efectul încetează. Pune jos câinele.

— Ce? făcu el.

— Încetează! am repetat. Suntem prea înfierbântaţi, şi efectul încetează. Sunt ud leoarcă.

Se uită la mine, apoi la orchestră. Răpăitul ei răguşit era cu siguranţă mai rapid. Apoi, cu o rotire grozavă a braţului, aruncă cu putere câinele, care zbură rostogolindu-se prin aer, neînsufleţit încă, şi ajunse în cele din urmă deasupra umbrelelor de soare, îngrămădite la un loc, ale unui grup de oameni care stăteau la taifas. Gibberne mă strânse de cot.

— La naiba! strigă el. Cred că ai dreptate! Un fel de înţepături fierbinţi şi… da. Omul acela îşi mişcă batista! E clar. Trebuie să coborâm de aici repede.

Dar n-am putut să coborâm destul de repede. Din fericire, poate! Pentru că am fi alergat şi dacă am fi alergat, cred că am fi izbucnit în flăcări. Mai mult ca sigur că am fi izbucnit în flăcări! Ştiţi, niciunul dintre noi nu se gândise la asta… Dar, chiar înainte de a fi început să alergăm, acţiunea drogului încetase. Într-o fracţiune de secundă efectul Noului Accelerator trecuse. Parcă din faţa ochilor noştri fusese trasă o perdea. Am auzit vocea lui Gibberne foarte alarmată.

— Stai jos, strigă el şi se trânti la pământ.

M-am aşezat pe iarbă, la marginea parcului, pârlind locul sub mine. Şi acum se mai vede o pată de iarbă arsă în locul unde

am stat. În acel moment toate lucrurile nemişcate părură că se trezesc, sunetele neclare ale orchestrei izbucniră într-o explozie melodioasă, cei ce se plimbau îşi puseră picioarele pe pământ şi păşiră în diferite direcţii, jurnalele şi steagurile începură să fâlfâie, zâmbetele se transformară în cuvinte, cel care făcea cu ochiul termină de clipit şi îşi văzu de drum, mulţumit de sine, iar toată lumea de pe scaune se mişca şi vorbea.

Toată lumea se însufleţise din nou, se mişca tot atât de repede ca şi noi, sau mai degrabă noi încetaserăm să ne mişcăm mai repede decât restul lumii. Era ca şi cum am fi fost într-un tren rapid care îşi încetineşte viteza când intră în staţie. O secundă sau două mi se păru că toate lucrurile se rotesc în jurul meu. Am avut o senzaţie de greaţă, foarte trecătoare, şi asta a fost totul. Iar căţeluşul, care păruse o clipă că pluteşte în aer, după ce forţa braţului lui Gibberne se consumă, căzu cu viteză crescândă, străpungând umbrela de soare a unei doamne!

Aceasta ne-a salvat. În afară de un bătrân corpolent, dintr-un fotoliu cu roţi, care fără îndoială a tresărit când ne-a văzut şi ne-a privit apoi de câteva ori cu ochi bănuitori, şi, dacă nu mă înşel, i-a spus ceva despre noi şi îngrijitoarei sale, nu cred să fi remarcat nimeni apariţia noastră bruscă. Fiindcă trebuie să fi apărut brusc. Aproape imediat hainele au încetat să ne fumege, deşi iarba de sub mine era atât de fierbinte, încât mă jena. Atenţia fiecăruia – inclusiv aceea a orchestrei Asociaţiei pentru Distracţii, care, cu această ocazie, pentru întâia oară în istoria ei a cântat fals – era reţinută de un fapt uimitor şi de un schelălăit şi mai uimitor. Un căţeluş de rasă respectabil, supraalimentat, care dormea liniştit la răsărit de estrada orchestrei, a căzut brusc prin umbrela unei doamne, la apus de aceeaşi estradă – puţin pârlit din cauza vitezei extreme cu care se mişcase prin aer. Şi asta în zilele noastre, când atâţia sunt prostiţi de spiritism, de superstiţii…! Toţi s-au ridicat deodată în picioare, s-au călcat unii pe alţii, au răsturnat scaunele, iar un poliţai alerga din răsputeri. Nu ştiu cum s-au sfârşit toate acestea. Eram prea preocupaţi să nu fim implicaţi în această chestiune şi să pierim cât mai repede din faţa ochilor bătrânului domn din fotoliul cu roate. Nu ne puteam permite să facem cercetări amănunţite. Îndată ce ne-am răcorit şi ne-am revenit suficient din ameţeală, greaţă şi zăpăceală, ne-am ridicat în picioare şi, ocolind

mulţimea, ne-am îndreptat paşii înapoi, de-a lungul şoselei, spre casa lui Gibberne. Cu toată larma aceea, l-am auzit foarte clar pe domnul care şedea lângă doamna cu umbreluţa de soare ruptă, ameninţând şi întrebuinţând un limbaj cu totul nejustificat faţă de „unul dintre acei îngrijitori de scaune care au scris pe şapcă „Inspector”; „Dacă nu dumneata, atunci cine a aruncat câinele?!” spunea el.

Capacitatea de a percepe mişcările şi zgomotele ne-a revenit prea brusc, pentru a putea face observaţii amănunţite, cum intenţionam. Ne preocupa de altminteri foarte mult şi starea noastră (hainele erau încă groaznic de fierbinţi, iar pantalonii albi ai lui Gibberne, pârliţi pe coapse, căpătaseră o culoare cafenie-deschisă). Într-adevăr, nu am făcut nicio observaţie de valoare ştiinţifică în timpul acelei întoarceri. Albina, desigur, dispăruse. M-am uitat după biciclist, dar când ajunserăm în Upper Sandgate Road, ieşise din raza vederii noastre, sau nu-l puteam zări din cauza circulaţiei: tramcarul, cu pasagerii săi, însufleţiţi acum cu toţii şi în mişcare, uruia prin dreptul bisericii din apropiere, gonind cu viteză.

Am observat totuşi că pragul ferestrei prin care am sărit când am ieşit din casă era uşor pârlit şi că urmele picioarelor noastre pe pietrişul de pe cărare erau neobişnuit de adânci.

Aceasta a fost prima mea experienţă cu Noul Accelerator. Toate întâmplările s-au petrecut într-o secundă sau două. Trăisem o jumătate de oră în timp ce orchestra cântase, poate, două măsuri. Nouă însă ni se părea că întreaga lume se oprise pentru ca noi s-o putem examina în voie. Luând în consideraţie toate circumstanţele, şi în special ţinând seama de pripeala cu care ne-am aventurat afară din casă, experienţa s-ar fi putut cu siguranţă termina mult mai neplăcut. Aceasta indică, fără îndoială, că Gibberne mai are încă mult de studiat înainte ca preparatul său să poată fi întrebuinţat cu uşurinţă; dar eficacitatea lui este demonstrată fără nicio îndoială.

De la aventura aceasta Gibberne a făcut progrese continue în ceea ce priveşte controlarea acţiunii preparatului. Am luat de câteva ori, sub conducerea sa, doze măsurate, fără cel mai mic efect dăunător, deşi trebuie să mărturisesc că nu m-am mai aventurat afară din casă, în timp ce eram sub influenţa Acceleratorului. Pot menţiona, de exemplu, că această povestire a fost scrisă cu ajutorul său, într-o singură şedinţă, fără

întrerupere – doar cât am ciugulit nişte ciocolată. Am început la 6,25, şi ceasul meu arăta acum că a trecut aproape un minut după 6,30. Oricum, nu poţi abuza asigurându-ţi un lung interval neîntrerupt de *muncă* în mijlocul unei zile pline de obligaţii. Gibberne lucrează acum la aspectele cantitative ale preparatului său, făcând cercetări speciale asupra efectelor deosebite la diferite tipuri de constituţii. El speră ca apoi să descopere un Încetinitor cu ajutorul căruia să-i corecteze puterea, în prezent cam prea mare. „Încetinitorul”, utilizat singur, va avea, fireşte, un efect contrariu. El va permite pacientului său să concentreze multe ore obişnuite doar în câteva secunde şi astfel să se menţină într-o inactivitate apatică, un fel de lipsă de vioiciune glacială în mediul cel mai însufleţit sau iritant. Cele două preparate vor produce cu siguranţă o adevărată revoluţie în viaţa civilizată. Este începutul eliberării noastre de „Jugul Timpului”, despre care vorbeşte Carlyle. În timp ce „Acceleratorul” ne va permite să ne concentrăm cu o putere grozavă în orice moment sau ocazie care necesită maximum de efort intelectual şi de vigoare, „Încetinitorul”‘ ne va asigura o linişte deplină în momente de amărăciune şi plictiseală oricât de mari. Poate că sunt puţin cam optimist în ceea ce priveşte „Încetinitorul”, care, desigur, abia de-acum încolo urmează să fie descoperit, dar despre „Accelerator” nu poate fi vorba de niciun fel de îndoială. Apariţia sa pe piaţă într-o formă comodă, controlabilă şi asimilabilă este o chestiune de câteva luni. Se va putea obţine la toate farmaciile şi drogheriile în nişte sticluţe verzi, la un preţ ridicat, dar nicidecum exagerat, dacă se iau în consideraţie calităţile sale extraordinare. Se va numi „Acceleratorul Nervos Gibberne”, şi Gibberne speră că-l va putea furniza în trei concentraţii: de 200, 900 şi 2000, deosebite respectiv prin etichete galbene, roz şi albe.

Fără îndoială că întrebuinţarea sa face posibile tot felul de lucruri extraordinare: fireşte, unii s-ar putea deda cu impunitate chiar la acţiuni criminale, furişându-se printre interstiţiile timpului. Ca orice preparat cu acţiune puternică poate da loc la abuzuri. Noi am discutat totuşi foarte amănunţit acest aspect al chestiunii şi am *hotărât* că e o chestiune de medicină legală, cu totul în afara sferei noastre de activitate. Vom produce şi vom vinde „Acceleratorul”, iar în ceea ce priveşte consecinţele, vom mai vedea.

Robert Silverberg
Pasagerii
(„Passengers”, 1967)

Traducere de Dan Popescu

În clipa asta, din mine au mai rămas doar fragmente. Crâmpeie de amintiri s-au eliberat, îndepărtându-se asemenea unor gheţari nou formaţi. Aşa se întâmplă totdeauna când un Pasager ne părăseşte. Nu putem fi niciodată siguri de toate lucrurile pe care le-au făcut trupurile noastre luate cu împrumut. Ne rămân doar urmele persistente.

Ca nisipul lipit de sticla aruncată în ocean. Ca zvâcnirile picioarelor amputate.

Mă ridic. Mă adun. Părul mi-e ciufulit: îl pieptăn. Faţa mi-e boţită de prea puţin somn. În gură simt acreală. Să fi mâncat Pasagerul meu rahat, cu gura mea? Ei fac aşa ceva. Ei fac orice.

Este dimineaţă.

O dimineaţă cenuşie şi nesigură. Privesc la ea un timp apoi, tremurând, opacizez fereastra şi înfrunt suprafaţa gri şi nesigură a panoului interior. Camera mea este în neorânduială. Am avut o femeie aici? În scrumiere sunt resturi de ţigări. Observ multe mucuri cu urme de ruj. Da, aici a fost o femeie.

Pipăi cearceafurile. Încă poartă căldura împărtăşită. Ambele perne sunt boţite. Ea a plecat. La fel şi Pasagerul, iar eu sunt singur.

Cât a durat de data asta?

Iau telefonul şi sun Centralul: „Ce dată este?”

Computerul îmi răspunde cu o voce feminină, amabilă: „Vineri, 4 decembrie 1987”.

— Ora?

— 9:51, E.S.T.[4]

— Prognoza vremii?

— Temperatura probabilă pentru ziua de azi va fi între 30 şi 38. Temperatura în acest moment, 31. Vânt dinspre nord cu 16 mile pe oră. Mici şanse de precipitaţii.

— Ce recomanzi contra mahmurelii?

---

4 Ora oficială pe coasta de est a Americii de nord (n. tr.)

— Mâncare sau medicamente?

— Orice vrei.

Computerul analizează chestia asta un timp apoi se decide pentru amândouă şi activează bucătăria. Cana se umple cu suc de roşii de la gheaţă. Ouăle încep să se prăjească. Din fanta medicală curge un lichid purpuriu. Computerul Central este întotdeauna atât de serios… Mă întreb dacă Pasagerii îl călăresc vreodată? Ce senzaţii le-ar putea aduce asta? Cu siguranţă trebuie să fie mult mai excitant să împrumuţi milioane de minţi ale Centralului decât să trăieşti temporar în sufletul imperfect, scurtcircuitat al unei fiinţe umane supuse degradării!

Patru decembrie, a zis Computerul. Vineri. Deci Pasagerul m-a avut trei nopţi.

Beau zeama purpurie şi-mi verific memoriile cu grijă, aşa cum cineva verifică o rană infectată.

Îmi amintesc dimineaţa de marţi. La slujbă, o zi proastă. Niciuna din scheme nu iese ca lumea. Şeful de secţie e nervos. Pasagerii l-au avut de trei ori în cinci săptămâni şi drept urmare secţia lui este în neorânduială iar premiul de Crăciun, în primejdie. Deşi se obişnuieşte să nu se penalizeze o persoană care greşeşte din cauza Pasagerilor, conform sistemului, şeful de secţie presimte că nu va fi tratat în mod cinstit. Vremuri grele. Revizuirea schemelor, actualizarea cu programul, verificarea bazelor, de peste zece ori. Şi ies: prognozele detaliate pentru variaţiile de preţ la asigurările serviciilor publice pentru februarie-aprilie 1988. În aceeaşi după-amiază trebuie să ne întâlnim să discutăm graficele şi ceea ce ne puteau oferi ele.

Nu-mi amintesc după-amiaza de marţi.

Probabil că atunci m-a înşfăcat Pasagerul. Poate la birou. Poate chiar din sala de consiliu, cea cu lambriuri de mahon, în timpul conferinţei. Feţe rozalii şi concentrate în jurul meu, iar eu tuşesc, mă ridic clătinându-mă. Toţi dau din cap cu tristeţe. Nimeni nu se apropie de mine. Nimeni nu mă opreşte. E prea periculos să ai de-a face cu cineva aflat sub Pasager. Sunt şanse foarte mari ca un al doilea Pasager să pândească prin apropiere, decorporalizat, căutând pe cineva de călărit. Aşa că sunt evitat. Părăsesc clădirea.

Şi dup'aia?

Şezând în camera mea, în dimineaţa mohorâtă de vineri, mănânc ouă prăjite şi încerc să reconstitui cele trei nopţi

pierdute.

Bineînţeles că este imposibil. În timpul captivităţii conştientul funcţionează, dar odată cu retragerea Pasagerului îi dispare aproape orice fel de amintire. Rămân doar resturi uşoare, o peliculă brută de amintiri şterse şi fantomatice. Cel posedat nu mai este niciodată exact acelaşi dinainte; deşi nu-şi poate aminti detaliile aventurii ea îl influenţează în mod subtil, fără ca el să-şi dea seama.

Încerc să-mi amintesc.

O fată? Da: ruj pe chiştoace. Sex dup'aia, aici, în camera mea. Tânără? Matură? Blondă? Brunetă? Totul este cufundat în ceaţă. Cum s-a comportat trupul meu luat cu împrumut? Am fost un amant bun? Când sunt eu însumi, încerc să fiu. Mă păstrez în formă. La 38 de ani sunt în stare să joc trei seturi de tenis, într-o după-amiază de vară, fără să cad grămadă. Pot să fac o femeie să se înfierbânte aşa cum trebuie să se înfierbânte o femeie. Nu glumesc: doar inventariez. Avem fiecare talentele noastre. Ale mele, astea sunt…

Se spune că Pasagerii încearcă o satisfacţie perfidă prin transformarea însuşirilor noastre. Să-i fi provocat vreo satisfacţie deosebită călăreţului meu găsirea unei femei cu care să mă facă să dau greş în repetate rânduri?

Gândul îmi provoacă repulsie.

Ceaţa începe să mi se ridice de pe creier. Medicamentul dat de Computerul Central îşi face efectul cu repeziciune. Mănânc, mă bărbieresc, stau sub vibrator până ce-mi simt pielea curată. Fac exerciţiile de gimnastică. Oare Pasagerul mi-a pus trupul la gimnastică miercuri şi joi dimineaţă? Probabil nu. Trebuie să recuperez. Mă apropii de vârsta de mijloc, tonusul pierdut nu se mai poate recupera cu uşurinţă.

Cu genunchii lipiţi, îmi ating vârfurile picioarelor de douăzeci de ori.

Apoi cu picioarele în aer, le lovesc repetat.

Întins pe podea, încerc să mă ridic pe braţe.

Trupul mă ascultă, aşa maltratat cum a fost. Este primul moment luminos de când m-am trezit: să simt vibraţia interioară, să ştiu că mai am încă vigoare.

Apoi îmi doresc nişte aer proaspăt. Mă strecor rapid în haine şi ies. Nu e nevoie să sun azi la serviciu. Cei de-acolo ştiu că începând de marţi după-amiază m-am pricopsit cu un Pasager şi

nu e cazul să se afle că m-a lăsat înainte de dimineaţa de vineri. Voi avea deci o zi liberă. Mă voi plimba pe străzile oraşului dezmorţindu-mi membrele, recompensându-mi trupul pentru abuzurile suferite.

Intru în lift. Cobor 50 de etaje până la sol. Păşesc afară, în melancolia de decembrie.

Zgârie-norii New Yorkului se înalţă deasupra mea. Pe stradă maşinile curg înainte. Şoferii stau la volan plini de încordare. Nu poţi să ştii când e împrumutat şoferul maşinii din faţă, iar când Pasagerul o face se lasă totdeauna cu debandadă. În felul ăsta se pierd multe vieţi omeneşti pe străzile şi autostrăzile noastre dar niciodată viaţa vreunui Pasager.

Încep să mă plimb fără un ţel anume. Traversez Strada 14, îndreptându-mă spre nord, ascultând vibraţiile violente dar înăbuşite ale motoarelor electrice. Văd un băiat dând din mâini şi din picioare în mijlocul străzii şi ştiu că este călărit. La intersecţia dintre Strada 5 şi Strada 22, un burtos cu înfăţişare prosperă se apropie, cu cravata aiurea şi cu numărul de dimineaţă al lui Wall Street Journal iţindu-se din buzunarul pardesiului. Se hlizeşte, scoate limba. E călărit, posedat. Îl evit. Cu mişcări iuţi ajung în pasajul subteran care preia circulaţia pe sub Strada 31 înspre Queens şi mă opresc o clipă să privesc la cearta dintre două adolescente, pe marginea fâşiei pentru pietoni. Una e negresă. Ochii i s-au rotunjit de spaimă. Cealaltă o împinge mai aproape de balustradă. Posedată. Dar Pasagerul nu are de gând să omoare, vrea doar să se distreze. Negresa este eliberată şi cade tremurând între oamenii adunaţi grămadă. Se ridică şi-o ia la fugă. Cealaltă fată îşi bagă în gură o şuviţă lungă de păr strălucitor, o mestecă şi pare să se trezească. E uluită.

Îmi feresc privirea. Nu te uiţi când un tovarăş de suferinţă se trezeşte. Există o moralitate a celor călăriţi şi avem atâtea obiceiuri tribale noi în aceste vremuri întunecate… Mă grăbesc.

Unde merg atât de zorit? Am parcurs deja mai mult de o milă. Dau impresia că mă mişc spre un ţel anume, ca şi cum Pasagerul încă îmi mai cocoşează creierul şi mă împinge de la spate. Eu ştiu însă că nu este aşa. Cel puţin pentru moment, sunt liber.

Dar pot să fiu sigur de asta?

Cogito ergo sum nu se mai poate aplica. Continuăm să

raţionăm chiar şi în timp ce suntem sub control, trăim într-o disperare tăcută, incapabili să stopăm traiectoriile noastre indiferent cât de auto-distructiv. Sunt sigur că pot face distincţie între starea de purtător al unui Pasager şi cea de a fi liber. Sau poate că nu. Poate că port un Pasager al naibii de rău ce nu m-a părăsit deloc, ci doar s-a mulţumit să se retragă în cerebel lăsându-mi iluzia libertăţii în timp ce mă conduce pe furiş spre un ţel anume, numai de el ştiut.

Oare am avut noi vreodată mai mult decât iluzia libertăţii?

Dar ceea ce mă tulbură este gândul că aş putea fi călărit fără să-mi dau seama. Transpir abundent şi nu doar din cauza străduinţei de a merge pe jos. Stai. Opreşte-te aici. De ce trebuie să umbli? Eşti pe Strada 42, iată biblioteca. Nimic nu te obligă să continui. Opreşte-te o clipă – îmi zic – şi te odihneşte pe treptele bibliotecii.

Mă aşez pe piatra rece şi îmi spun că m-am oprit pentru că aşa am vrut eu.

Oare? Asta-i vechea problemă, voinţa liberă contra determinismului, transpusă în cel mai trăsnit mod cu putinţă. Determinismul nu mai e o problemă abstractă a filozofului, ci tentacule străine şi insensibile strecurate printre suturile craniene când Pasagerii au apărut cu trei ani în urmă. De atunci m-au avut de cinci ori iar lumea noastră este complet diferită. Dar ne-am adaptat şi la asta. Ne-am adaptat. Avem obiceiurile noastre. Viaţa merge înainte. Guvernele îşi execută prerogativele, parlamentele se întrunesc, bursele fac afaceri ca de obicei şi avem metode de a compensa dezastrele ce survin la întâmplare.

Asta e singura cale. Ce altceva am putea face? Să ne ofilim în înfrângere? Avem un adversar cu care nu putem lupta; în cel mai bun caz putem rezista prin răbdare. Aşa că răbdăm.

Sub mine, treptele de piatră sunt reci. Puţini oameni se aşază aici în decembrie.

Îmi spun că am făcut această lungă plimbare din propria-mi voinţă, că m-am oprit aici din propria voinţă şi că niciun Pasager nu-mi călăreşte creierul în clipa de faţă. Poate. Poate. Nu mă pot lăsa să cred că nu sunt liber.

Mă întreb dacă ar fi posibil ca un Pasager să fi lăsat în mine o comandă cu acţiune întârziată. Du-te în cutare loc, opreşte-te aici. E posibil şi aşa ceva.

Privesc în jur, la ceilalţi oameni de pe treptele bibliotecii.

Un bătrân cu privirea goală, stând pe un ziar. Un puşti de vreo 13 ani sau cam aşa ceva, cu nările dilatate. O femeie durdulie. Să fie cu toţii sub control? Astăzi Pasagerii par să se adune în jurul meu. Cu cât îi cercetez mai mult pe cei călăriţi, cu atât mai mult mă conving că pentru moment sunt liber. Ultima dată am avut trei luni de libertate între două posedări. Unii oameni – se spune – abia dacă sunt vreodată liberi. Trupurile lor sunt foarte solicitate şi ei cunosc doar frânturi răzleţe de libertate, o zi aici, o săptămână acolo, o oră. Nu am fost niciodată capabili să numărăm câţi Pasageri ne împânzesc lumea. Milioane… Sau poate numai cinci. Cine ştie?

Fuioare de zăpadă se răsucesc din cerul cenuşiu. Computerul Central spusese că sunt puţine şanse să fie precipitaţii. Oare l-au luat şi pe el în stăpânire în dimineaţa asta?

Zăresc fata.

Stă în diagonală faţă de mine, cu cinci trepte mai sus şi la o sută de metri mai departe, cu fusta neagră trasă deasupra genunchilor, revelând picioare frumoase. E tânără. Părul îi este de un castaniu adânc, bogat. Ochii sunt deschişi la culoare dar de la distanţa asta nu pot să-mi dau seama precis ce nuanţă. E îmbrăcată simplu. Are mai puţin de 30 de ani. Poartă un palton verde-închis iar rujul are o tentă coralie. Buzele-i sunt pline, nasul subţire este arcuit în sus, sprâncenele sunt pensate cu grijă.

O cunosc.

Am petrecut ultimele trei nopţi împreună, în camera mea. Ea este aceea. Posedată, a venit la mine, iar eu aflat de asemenea sub control, m-am culcat cu ea. Sunt sigur de asta. Vălul memoriei se dă la o parte, îi văd trupul gol, zvelt, întins în patul meu.

Cum este posibil să-mi amintesc aşa ceva?

Este prea puternică pentru a fi o iluzie. În mod clar, este ceva ce *mi s-a permis* să-mi amintesc din motive pe care nu le pot pricepe. De pildă, suspinele de plăcere. Ştiu că trupul meu nu m-a trădat în aceste trei nopţi şi că nu am înşelat nici aşteptările ei.

Şi mai e ceva. Amintirea unei muzici sinuoase; mirosul de tinereţe din părul ei, foşnetul brazilor. Într-un fel ea îmi restituie un timp al inocenţei, un timp în care eu sunt tânăr iar ele, fetele

misterioase, un timp al petrecerilor, al dansurilor, al înfierbântării, al secretelor.

Acum sunt atras către ea.

Şi în asemenea împrejurări există o etichetă. E de prost gust să te apropii de cineva pe care l-ai întâlnit în vreme ce erai călărit – o astfel de întâlnire nu-ţi poate da niciun fel de privilegii. Un străin rămâne un străin, indiferent ce-aţi făcut sau aţi spus, tu şi ea, atât timp cât aţi fost împreună contrar voinţei voastre.

Şi totuşi sunt atras către ea.

De ce această violare a unui tabu? De ce această brutală încălcare a etichetei? Niciodată n-am făcut una ca asta. Am fost corect.

Dar acum mă ridic în picioare şi merg de-a lungul treptei pe care am stat, până ajung în dreptul fetei şi privesc în jur. Ea îşi apropie gleznele şi-şi îndoaie genunchii, ca şi cum ar fi conştientă de lipsa de modestie a poziţiei ei. Datorită acestui gest sunt sigur că acum nu este călărită. Ochii mei îi întâlnesc pe ai ei. Mă înşelasem. Nu sunt albaştri. Are ochii de un verde palid. E frumoasă şi-mi chinui memoria în căutarea altor detalii ale pasiunii noastre.

Urc treptele una câte una până ajung în faţa ei.

— Bună, îi spun.

Îmi aruncă o privire indiferentă. Nu pare să mă recunoască. Ochii îi sunt voalaţi. Aşa cum sunt de regulă ochii oamenilor imediat după plecarea Pasagerului. Îşi face buzele pungă şi mă măsoară distantă.

— Bună, îmi răspunde ea cu aceeaşi indiferenţă. Nu cred că te cunosc.

— Aşa-i. Nu mă cunoşti. Dar simt că acum nu vrei să fii singură. Şi mai ştiu că nici eu nu vreau. Încerc să o conving din priviri că motivele mele sunt decente. Ninge, îi spun. Putem găsi un loc mai călduros. Mi-ar plăcea să stau de vorbă cu tine.

— Despre ce?

— Hai să mergem în altă parte şi-o să-ţi spun. Mă numesc Charles Roth.

— Helen Martin.

Se ridică. Încă nu a renunţat la neutralitatea ei rece. Este bănuitoare şi stingheră. Dar măcar e dispusă să meargă cu mine. Un semn bun.

— Este cumva prea devreme să bem ceva? o întreb.
— Nu sunt sigură. Nu prea ştiu ce oră este.
— Înainte de prânz.
— Hai să bem ceva totuşi, îmi răspunde.
Şi zâmbim amândoi.
Intrăm într-un bar de cealaltă parte a străzii. Ne sorbim băuturile stând faţă în faţă, în obscuritate, „Daiquiri” pentru ea şi „Bloody Mary” pentru mine. Fata pare ceva mai relaxată. Mă întreb ce vreau de fapt. Plăcerea companiei, da… Însoţit în pat? Dar am avut deja această plăcere, trei nopţi la rând deşi ea nu ştie nimic. Vreau ceva mai mult. Mai mult. Ce?
Ochii îi sunt congestionaţi. A dormit puţin în aceste ultime trei nopţi. O întreb:
— A fost foarte neplăcut?
— Ce?
— Pasagerul.
O grimasă îi umbreşte faţa.
— De unde ştii că am avut un Pasager?
— Ştiu.
— N-ar trebui să discutăm despre asta.
— Sunt un tip cu vederi largi. Pasagerul meu m-a lăsat astă-noapte. Am fost călărit de marţi după-amiază.
— Al meu cred că a plecat cam cu vreo două ore în urmă. Obrajii i se îmbujorară. Era o mare îndrăzneală pentru ea să vorbească în felul ăsta. M-a luat sub control de luni noaptea. Pentru mine a fost a cincea oară.
— Şi pentru mine la fel.
Ne jucăm cu paharele. Relaţia noastră se înfiripă aproape fără să fie nevoie de cuvinte. Recentele noastre experienţe sub Pasageri ne dau ceva în comun, deşi Helen nu realizează cât de intim am împărtăşit aceste experienţe.
Vorbim. Ea este decoratoare de vitrine. Are un mic apartament la numai câteva blocuri distanţă. E singură. Mă întreabă cu ce mă ocup şi-i răspund „analist de asigurări”. Zâmbeşte. Are o dantură perfectă. Luăm un al doilea rând de băuturi. Acum sunt foarte sigur că ea este fata care a fost în camera mea cât timp m-am aflat sub control.
O fărâmă de speranţă încolţeşte în mine. O întâmplare fericită ne-a adus iar împreună atât de repede după ce ne-am despărţit ca nişte lunatici. O altă întâmplare fericită este faptul că mi-a

dăinuit în minte o rămăşiţă a visului.

Ne-am bucurat împreună de ceva, cine ştie ce, dar trebuie să fi fost ceva bun din moment ce a lăsat o amprentă atât de puternică asupra mea, iar acum vreau să ajung la fată în mod conştient, stăpân pe mine însumi şi să reînnod această relaţie, făcând-o de această dată să fie reală. Nu s-ar cuveni, pentru că încalc un privilegiu care nu este al meu decât în virtutea scurtei prezenţe a Pasagerilor în interiorul nostru. Şi totuşi am nevoie de ea. O doresc.

Se pare că şi ea are nevoie de mine deşi nu realizează cine sunt. Frica o trage însă înapoi.

Mi-e teamă să n-o sperii, aşa că nu încerc să profit de avantajul meu cu prea multă repeziciune. Poate că acum o să mă ia în apartamentul ei, poate că nu, dar nu întreb nimic. Ne terminăm băuturile. Aranjăm să ne întâlnim iarăşi, a doua zi, tot pe treptele bibliotecii. Pentru o clipă mâna mea o atinge uşor pe a ei. Apoi fata pleacă.

În acea noapte umplu trei scrumiere. Analizez iar şi iar dacă este bine ceea ce fac. De ce să n-o las în pace? N-am niciun drept să mă ataşez de ea. În ceea ce lumea noastră a devenit, este mai înţelept să stăm deoparte.

Şi totuşi – când mă gândesc la ea apare rana adâncă a jumătăţii de memorie.

Vine dimineaţa, o dimineaţă liniştită de sâmbătă. Mă întorc la bibliotecă fără să sper prea mult că o voi găsi. Dar fata este acolo, pe trepte, iar revederea este pentru mine ca o graţiere. Pare foarte prudentă, tulburată. Evident, s-a frământat toată noaptea şi nu a mai dormit. Ne plimbăm împreună de-a lungul Bulevardului 5. Merge foarte aproape de mine dar nu mă ia de braţ. Paşii îi sunt mici, vioi, nervoşi.

Aş vrea să-i sugerez să mergem la ea acasă în loc de restaurant. În aceste zile trebuie să ne mişcăm repede, cât timp suntem liberi. Dar ştiu că ar fi o greşeală să mă gândesc la aşa ceva ca la o chestiune de tactică. Graba grosolană ar fi fatală, aducându-mi poate doar o victorie banală, cu germenii înfrângerii amorţiţi în ea. În orice caz, comportarea ei pare prea puţin promiţătoare. O privesc visând la muzică de coarde şi la noi ninsori iar ea se uită în sus, către cerul plumburiu:

— Simt cum mă urmăresc tot timpul. Ca nişte vulturi rotindu-se în înalturi, aşteptând, aşteptând… Gata să se năpustească.

— Există totuşi o cale să-i înfruntăm. Putem înşfăca mici felii de viaţă când ei nu se uită.

— Se uită *totdeauna*.

— Nu, îi spun eu. Nu sunt destui pentru asta. Uneori se uită în altă parte şi în vreme ce ei fac asta, doi oameni se pot apropia să-şi împărtăşească prietenia unul altuia.

— Ce folos?

— Eşti prea pesimistă, Helen. Câteodată nu ne iau în seamă luni de zile. Avem o şansă. Avem o şansă…

Dar nu pot străpunge carapacea ei de teamă. Este paralizată de apropierea Pasagerilor, nevoind să înceapă nimic de frică să nu fie înhăţată de călăii noştri. Ajungem la clădirea unde locuieşte şi sper să se înduplece şi să mă invite înăuntru. Preţ de o clipă, fata şovăie, dar numai o clipă. Îmi ia mâna într-ale ei, zâmbeşte, apoi zâmbetul i se şterge şi pleacă, lăsându-mă doar cu aceste cuvinte: „Hai să ne întâlnim din nou, mâine, la prânz”.

Fac lungul drum către casă de unul singur, prin frig.

Ceva din pesimismul ei se strecoară în mine, în noaptea ce urmează. Pare inutil să salvăm ceva. Mai mult, pentru mine pare imoral s-o scot dintr-ale ei, să-i ofer o iubire nesigură din moment ce nu pot fi liber. În această lume – îmi spun – ar trebui să ne păstrăm departe unii de alţii, astfel încât să nu provocăm nimănui vreun rău atunci când suntem luaţi la călărit.

A doua zi nu mă duc la întâlnire.

E mai bine aşa – insist eu – să nu am niciun fel de legături cu Helen. Mi-o imaginez la bibliotecă întrebându-se de ce întârzii, tot mai încordată, neliniştită, supărată. Va fi furioasă pe mine că am stricat întâlnirea dar furia i se va potoli şi mă va uita destul de repede.

Soseşte ziua de luni. Mă întorc la slujbă.

Natural, nimeni nu discută absenţa mea. Ca şi cum nici n-aş fi fost plecat, *Piaţa* e puternică în acea dimineaţă, munca mă absoarbe. E trecut de jumătatea programului când mă gândesc pentru prima oară la Helen. Dar odată ce am făcut-o, nu mă mai pot gândi la nimic altceva. Laşitatea mea de a-i sta în faţă. Copilăreştile mele gânduri negre din noaptea de sâmbătă. De ce să fiu pasiv în faţa sorţii? De ce să mă las bătut? Vreau să lupt acum, să-mi creez un locşor unde să mă simt în siguranţă, contrar condiţiilor nefavorabile. Am o profundă convingere că se poate. Poate că Pasagerii nu ne vor mai lua la călărit pe

amândoi deodată. Iar acel zâmbet abia schiţat sâmbătă, în faţa locuinţei ei, acea strălucire de o clipă, ar fi trebuit să-mi spună că în spatele zidului de frică încerca şi ea aceleaşi speranţe. Mă aştepta să preiau eu iniţiativa. Iar eu, în loc de asta, am stat acasă.

La ora prânzului mă duc la bibliotecă deşi sunt convins că este inutil.

Dar ea este acolo. Păşeşte încolo şi încoace, de-a lungul treptelor, iar vântul îi şfichiuieşte chipul prelung. Mă duc la ea. Rămâne tăcută o clipă.

— Bună, îmi zice în cele din urmă.

— Îmi pare rău pentru ieri.

— Te-am aşteptat multă vreme.

Ridic din umeri:

— M-am gândit că nu are niciun sens să vin. Dar apoi mi-am schimbat părerea iar.

Încearcă să facă pe supărata. Dar ştiu că e bucuroasă să mă vadă din nou, altfel de ce-ar mai fi venit azi, aici? Nu-şi poate ascunde plăcerea interioară. Nici eu. Arăt cu degetul în direcţia barului de peste drum.

— Un daiquiri? În semn de pace.

— De acord.

Localul este arhiplin azi, dar găsim un loc. În ochii ei se zăreşte o strălucire pe care n-am mai sesizat-o până acum. Simt că se năruie o barieră în ea.

— Ţi-e mai puţin frică de mine, Helen?

— Nu mi-a fost niciodată teamă de tine. Mi-e teamă doar de ce s-ar putea întâmpla dacă acceptăm riscul.

— Să nu-ţi fie… Să nu-ţi fie.

— Încerc. Câteodată însă, totul mi se pare fără de speranţă. De când au venit *ei* aici…

— Totuşi putem să încercăm să ne trăim propriile vieţi.

— Poate.

— Trebuie! Hai să facem un pact. Fără tristeţe! Să nu ne mai speriem de lucrurile îngrozitoare care doar s-ar putea întâmpla. De-acord?

O pauză. Apoi o mână rece peste a mea:

— De-acord.

Ne terminăm băuturile, prezint cartea de credit pentru plată, apoi ieşim în stradă. Doresc să-mi spună să dau uitării munca

din ziua aceea, doresc să mergem la ea acasă. Mai mult ca sigur că-mi va cere asta dar mai bine mai devreme decât mai târziu.

Depăşim primul bloc. Nu face nicio invitaţie. Intuiesc lupta ce se dă în sufletul ei şi aştept ca acest zbucium să-şi afle rezolvarea fără vreun amestec din parte-mi. Depăşim al doilea bloc. M-a luat de braţ dar vorbeşte numai de munca ei, de vreme şi vorbeşte ca un automat – conversaţie formală. La următoarea intersecţie face stânga-mprejur şi, îndepărtându-se de casa ei, se întoarce spre barul pe care abia l-am părăsit. Mă străduiesc să am răbdare.

Nu e cazul să grăbesc lucrurile tocmai acum. Trupul fetei nu mai constituie un secret pentru mine. Am început prietenia noastră de-a-ndoaselea, cu partea fizică. Acum va fi nevoie de ceva timp să revenim la partea mult mai complicată pe care unii oameni o numesc dragoste.

Bineînţeles că ea nu ştie că ne-am cunoscut deja în felul ăsta. Vântul ne suflă în faţă fulgi de zăpadă şi, într-un fel, pişcătura lor îngheţată trezeşte în mine onestitate. Ştiu ce trebuie să spun. Trebuie să renunţ la avantajul meu necinstit.

— Helen, cât timp am fost sub *control,* săptămâna trecută, am avut o fată la mine-n cameră.

— De ce să vorbim tocmai acum despre asemenea lucruri?

— Trebuie, Helen! Tu ai fost fata aceea.

Se opreşte. Se întoarce spre mine. Pe stradă, oamenii se grăbesc să ne depăşească. Faţa ei este foarte palidă, cu pete de un roşu profund pătându-i obrajii.

— Nu-i de glumit, Charles.

— Nici nu vreau aşa ceva. Ai fost cu mine de marţi seara până vineri dimineaţa.

— Cum poţi să ştii?

— Ştiu. Ştiu! Amintirea e limpede. Cumva s-a păstrat. Ţi-am văzut întreg trupul.

— Încetează, Charles!

— Ne-am potrivit foarte bine, continui eu. Trebuie că i-am mulţumit pe Pasagerii noştri de ne-am potrivit atât de bine. Iar să te văd… a fost ca şi cum m-am trezit dintr-un vis şi-am descoperit că visul a fost real, iar fata chiar aici…

— Nu!

— Hai să mergem în apartamentul tău şi s-o luăm de la început.

— Eşti mizerabil în mod intenţionat şi nu ştiu de ce. Doar nu aveai niciun motiv să-ţi baţi joc. Poate-am fost sau poate că nu am fost cu tine, tu n-ai fi ştiut-o iar dacă totuşi ştii, ar fi trebuit să-ţi ţii gura şi…

— Ai un semn din naştere, de mărimea unui bănuţ, cam la trei degete sub sânul stâng.

Izbucneşte în hohote de plâns şi se aruncă asupra mea, acolo, în stradă. Unghiile ei lungi şi argintate îmi zgârie obrajii. Mă pălmuieşte. O prind în braţe. Mă asaltează cu genunchii. Nimeni nu ne dă atenţie; cei care trec pe acolo consideră că suntem călăriţi şi-şi întorc privirile. E toată o furie dar braţele mele o cuprind ca nişte benzi de metal; poate numai să dea din picioare şi să răsufle zgomotos, iar trupul ei este lipit de al meu. E încordată, angoasată.

Îi spun cu voce joasă, imperativă:

— O să-i înfrângem, Helen! Vom termina ceea ce au început. Nu te lupta cu mine. Nu ai niciun motiv să te lupţi cu mine. Ştiu, e o întâmplare că-mi amintesc de tine, dar lasă-mă să te însoţesc şi-am să-ţi probez că aparţinem unul altuia.

— Dă-mi… drumul…

— Te rog! Te rog! De ce să fim duşmani? Nu vreau să-ţi fac niciun rău. Te iubesc, Helen! Mai ţii minte? Când eram copii puteam să ne jucăm de-a îndrăgostiţii. Eu m-am jucat, trebuie că te-ai jucat şi tu. Aveam 16 sau 17 ani. Şoaptele, tainele… totul era un mare joc şi o ştiam. Dar jocul s-a terminat. Nu ne mai putem permite să ne hărţuim şi-apoi s-o luăm la goană. Suntem liberi atât de puţin timp… trebuie să avem încredere, să ne deschidem unul altuia…

— Nu-i bine.

— Nu! Dacă există prostul obicei ca doi oameni care au fost aduşi unul lângă celălalt de Pasageri să se evite reciproc după aceea, nu înseamnă că trebuie să o şi facem. Helen… Helen…

Ceva din tonul meu o convinge. Încetează să se mai zbată. Trupul ei încordat se înmoaie. Priveşte spre mine, are faţa brăzdată de lacrimi iar ochii umbriţi.

— Crede-mă. Ai încredere-n mine, Helen!

Ezită. Apoi zâmbeşte.

În chiar acea clipă simt răceala de la baza craniului. Senzaţia că un ac de oţel îmi pătrunde adânc în ceafă. Înţepenesc. Braţele-mi cad moi de-a lungul trupului, eliberând-o. Pentru un

moment nu mai ştiu ce-i în jurul meu apoi, când ceaţa se împrăştie, totul este diferit.

— Charles! mă strigă ea. *Charles?*

Îşi muşcă pumnii. Mă întorc ignorând-o şi revin la local.

Un bărbat tânăr stă pe unul din scaunele din faţa barului. Părul lui negru străluceşte de pomezi. Obrajii îi sunt catifelaţi. Ochii lui îi întâlnesc pe-ai mei.

Mă aşez. Comandă de băut. Nu vorbim.

Mâna mea cade pe încheietura lui şi rămâne acolo. Barmanul care ne serveşte se încruntă dar nu spune nimic. Ne sorbim băuturile şi punem paharele goale deoparte.

— Să mergem, spune tânărul.

Îl urmez afară.

Steven Popkes
Marele Caruso
(„The Great Caruso”, 2005)

Traducere de Roxana Brînceanu

Norma se lăsă de fumat când află că e însărcinată cu Lenny. Toată lumea o felicită şi-i spuse cât de important este să nu fumezi când eşti însărcinată. Era rău pentru copil. Norma înţelese şi îşi promise că va reîncepe în ziua în care el se va naşte. Dar, la naiba. Părea aşa de mic şi zbârcit în incubatorul din Spitalul Albuquerque şi se lupta atât de mult numai ca să respire şi să rămână în viaţă, încât se decise să-i mai acorde câţiva ani. Să treacă de perioada de alăptare şi alte chestii de-astea. Când el va fi suficient de puternic, va relua obiceiul. Tomas nu aproba inhalarea de fum. Nimic din ceea ce puteai inhala pe nas nu era o idee bună. Era încântat că ea renunţase la tutun. Sau, mai degrabă, ar fi fost dacă n-ar fi fost împuşcat în săptămâna dinainte ca ea să afle că e însărcinată. El era promotorul Regilor-Turbanelor, dar făcuse o afecţiune profundă şi pentru marca lor de cocaină. Tomas fusese drăguţ, dar Norma ştiuse dintotdeauna că nu va dura mult.

Tomas dispărând, Norma fu nevoită să-şi ia o slujbă. Oftă şi porni la drum. Oricum trebuia să găsească una. După şase săptămâni de căutări fără succes, Norma obţinu un post de funcţionar la Frost Fabrications lângă Universitate.

Îşi amăgi năravul pierdut lâncezind în fumurile indienilor care vindeau broşe şi inele de turcoaz la colţul Old Town. Adeseori o puteai găsi stând în faţa unei cantine de pe stradă alături de un bătrân mexican care fuma un glorios şi respingător trabuc. Cu câte un fum ocazional la mâna a doua din partea funcţionarilor nemulţumiţi care trăgeau una rapidă pe sală, Norma reuşi să se menţină la capătul de jos al satisfacţiei. Numai câţiva ani, îşi spunea. Apoi va aprinde una şi totul va fi bine.

Dar când Lenny împlini cinci ani, fu transmisă o întreagă serie de spoturi despre cum fumatul pasiv provoacă dificultăţi de învăţare. Norma era destul de sigură că, dacă s-ar fi apucat din nou, n-ar fi capabilă să se abţină de la a fuma în casă. Decise ursuză că va putea să reînceapă numai când Lenny se va obişnui cu studiul.

Când Lenny împlini zece ani, Norma avea cincizeci: vârsta periculoasă, spuneau revistele. Când se poate muri brusc de infarct. Ţigările provoacă infarctul, nu-i aşa? Nu voia ca Lenny să fie nevoit s-o îngroape, nu-i aşa? Nu un băieţel de zece ani.

Când Lenny ajunse la treizeci de ani şi petrecuse un timp în cadrul forţelor poliţieneşti din Albuquerque, Norma îşi zise că era suficient. Dacă era să moară, să moară. Avea de acum şaptezeci de ani. Acum era de datoria lui Lenny s-o îngroape. Într-un fel sau altul, în cele din urmă tot o va face. Primul fum fu ceva memorabil: arsura coborând în gât, furnicăturile ajungând până în vârfurile degetelor, roşeaţa bruscă, aspră în obraji şi în spatele ochilor. Se simţea mai luminoasă şi mai fericită decât oricând în ani de zile. Era ca prima dată când aprinsese o ţigară, pe vremea când avea treisprezece ani şi locuia în Portales. Şi, exact ca atunci când avea treisprezece ani, după un minut sau două se înverzi şi vomă. O, grozav, filozofă ea. Trebuie să plăteşti pentru plăceri.

Foarte repede reveni la câteva pachete pe zi.

***

Lenny, bineînţeles, era îngrozit.

Trecu pe la ea şi încercă să se facă auzit peste muzică. În casa Normei era întotdeauna muzică: blues, country, clasică, rock. Avea tot ce putea cânta. Nu că Norma ar fi putut cânta. Vocea ei fusese descrisă ca având subtilitatea şi culoarea unui autobuz din oraş la o oră de vârf. Normei nu-i păsa.

Mai întâi, Lenny încercă disperat să o convingă cu binele.

— Haide, mamă, pleda el. Au trecut atâţia ani. Ai peste şaptezeci. Nu ceda acum.

Apoi deveni ostil şi refuză s-o lase să vină la el acasă să-şi vadă nepoţii. Asta dură o săptămână. Ei locuiau în josul străzii în acelaşi tip de bungalow cu patru camere ca şi ea. Dacă ea nu putea merge acolo, ei puteau veni la ea. Dacă rugăminţile şi ameninţările nu funcţionaseră, el încercă operaţiuni ascunse. Intră pe furiş în casa ei după serviciu şi-i aruncă toate pachetele de ţigări pe care le putu găsi.

Acest ultim truc ar fi putut funcţiona. Ţigările costau unsprezece dolari pachetul, iar ea avea tot aceeaşi slujbă după treizeci de ani. Tot ce-i trebuia era o cale de a fuma fără a avea ţigările în casă. Sau, şi mai bine, ţigări suficient de ieftine ca să-

şi poată permite să piardă câteva pachete pe lună drept cost al afacerii.

Descoperi că internetul deţinea răspunsuri la toate.

Reginald Cigarettes, o companie mică cu sediul în Insulele Sandwich (care făcuseră parte din Hawaii până la secesiune) vindea ţigări prin poştă. Acest lucru avea multe avantaje. În primul rând, le putea da adresa unei firme de ambalaje din apropiere – astfel încât Lenny să nu le scoată din cutia de scrisori înainte ca ea să reuşească să pună mâna pe ele. În al doilea rând, erau mai ieftine fiind vândute din altă ţară (deci fără taxe!). În al treilea rând, erau artificiale. Când în cele din urmă ar fi fost descoperită şi pusă la colţ, s-ar fi putut folosi de propaganda site-ului privind faptul că erau mult mai bune decât ţigările adevărate.

Nu că Normei i-ar fi păsat. Îşi închipuia că ar fi putut goli câteva pachete de Reginald şi să le umple cu Marlboro.

Dar când sosiră ţigările Reginald, constată că îi plăceau. E adevărat, nu aveau gustul la fel de bun ca Marlboro. Dar furnicăturile erau mai bune şi, după cum trebuia să se întâmple odată şi-odată, când Lenny află despre ele, iar ea îi arătă pachetul…

— Vezi? se plânse ea strident. Vezi? Sunt mai bune pentru mine.

— Mamă, protestă Lenny. Privi pachetul: Tot au tutun în ele.

— Dar uită-te la cifrele de pe laterală. Sunt mult mai *bune* decât Marlboro.

Lenny oftă. Prin asta, Norma ştiu că învinsese.

Îşi avea ţigările. Totul era în regulă în lume.

***

Cinci ani mai târziu, se trezi cu obişnuita ei tuse de dimineaţă. Se rostogoli din pat şi coborî scările ca să pună de cafea. În timp ce aştepta să se facă, dădu drumul la postul cu muzică clasică. Era săptămâna operei, pe care ea o adora, iar ei cotrobăiseră prin nişte înregistrări vechi cu Enrico Caruso – Marele Caruso, cum spunea mama ei când era ea mică. Încă tuşind, Norma se învârti un timp fără rost prin casă. Ei bine, cu siguranţă *tuşea* ca Marele Caruso. În timp ce aştepta tusea cu adevărat adâncă prin care era semnalat de obicei începutul zilei, se gândi să

închirieze filmul acela vechi despre el, cel în care juca Mario Lanza.

Ceva i se înţepeni în gât. Ceva ce nu voia să iasă. Panicată, se duse la chiuvetă să bea apă, dar spasmele din piept aproape că o doborâră de pe picioare. Nu reuşi decât să se apuce de ceva şi să se ridice. Lucrul acela îşi croi drum cu ghearele în sus prin gâtul ei, iar ea îl scuipă în chiuvetă, însângerat şi acoperit cu mucus.

Avea cam şase milimetri lăţime şi de două ori pe atât în lungime. Se aplecă şi îl ridică. Avea consistenţă de burete şi surprinzător de solid la pipăit. Norma îl clăti.

Bănui că asta era. Aşa cum îi spusese Lenny întotdeauna. Cancer la plămâni. Nu că nu s-ar fi aşteptat în final la aşa ceva. Doar că nu atât de repede. Oftă. Trebuie să plăteşti pentru plăceri.

Sunetul radioului scăzu puţin şi Norma se întinse să-l dea mai tare, privind încă bucata de carne bolnavă care ieşise din interiorul ei.

Vibra în mâna ei.

Curioasă, Norma îşi apropie urechea de ea. Slab, dar fără nicio urmă de îndoială, cânta împreună cu Caruso cel de la radio.

Şi se descurca destul de bine.

***

Doctorul nu avu nicio explicaţie. Se aflau în biroul său, ea venind după rezultatele analizelor. Norma murea după un fum.

Hm, se gândi în sinea ei. Era destul de frumos. Chicoti.

Doctorul Peabody ridică privirea spre ea şi se încruntă, astfel că Norma înlemni. Categoric nu era ceva de râs. O să râdă mai târziu. Când va aprinde o ţigară.

— Doamnă Carstairs…

— Domnişoară.

— Poftim?

— Nu am fost căsătorită niciodată. Domnişoară e mai bine.

Doctorul Peabody aprobă din cap.

— Adevărul e că nu sunt sigur ce se întâmplă în plămânii dumneavoastră. E ceva acolo. Ceva urcă pe trahee şi pe laringe. O să mai facem nişte analize. Fumaţi?

— Sigur că da. Două pachete de Reginald pe zi.

— Înţeleg.

Norma putea simţi efortul pe care îl făcea dr Peabody ca să nu-şi arate dezgustul.

— Analize. Îşi luă poşeta. Atunci poate că o să vă fie de folos asta.

Norma scoase un plic din poşetă şi îl puse pe biroul lui. Părea puţin cam uscat aşa că Norma se ridică, udă un şerveţel de hârtie şi umezi lucrul. Chiar şi cu apă, rămânea mort.

— Este…?

I-l puse în mână şi ridică din umeri.

— Habar n-am. Dar asta e ceea ce am înăuntru. L-am dat afară ieri, tuşind. M-am gândit că v-ar ajuta.

Doctorul Peabody nu răspunse. Fixa bucăţica de carne din palmă.

***

O rugă să se întoarcă săptămâna următoare. Când ea se întoarse, nu era singur. Erau cel puţin alţi trei doctori acolo pentru sprijin moral. Aparent, consensul medical era că avea un cancer pulmonar de un tip rar şi necunoscut. Trebuia internată imediat. În cabinet, Norma privea atent radiografiile ca şi cum ar fi fost interesată. Apoi le zâmbi dulce şi îi întrebă dacă putea merge la toaletă. Ei aprobară, toţi deodată de parcă ar fi fost ataşaţi de aceeaşi coardă.

Afară din cabinet, Norma parcurse holul şi ieşi prin parcare. Se duse acasă şi se aşeză la masa ei din bucătărie, bând un pahar de vin şi fumând una dintre ţigările ei Reginald.

Bineînţeles, dr Peabody îl sună pe Lenny. Înainte de sfârşitul după-amiezii, Lenny bătea la uşa ei.

— Ce vrei, Lenny? întrebă ea din spatele uşii.

— Pentru numele lui Dumnezeu, mamă. *Ştii* ce vreau. Vreau să te duci la doctor.

Îşi sorbi vinul – sticla era aproape goală, dizolvată în strălucirea sănătoasă a Normei.

— Nu vreau.

— Ce fel de răspuns e ăsta? Vrei să mori? Peabody zice că ai destule şanse dacă faci un tratament acum.

Ea scutură din cap. Îşi aminti că Lenny nu putea s-o vadă şi spuse:

— Nu.

— Eşti beată, mamă?
— Nu! răspunse ea în defensivă.
— N-ar trebui să bei la vârsta ta.
— Am avut o copilărie privată de bucurii şi acum mă revanşez.
— Haide, mamă! Trebuie să te duci.
Norma îşi sprijini capul de uşă.
— Nu, zise ea răspicat şi liniştit. Nu, nu mă duc.
— Mamă!
— E alegerea mea, replică ea. Sunt plămânii mei. Au fost ţigările mele. Dacă nu pot alege dacă să mor sau nu, ce altă alegere îmi mai rămâne?
— Uite ce-i. Dacă vrei să faci pe creştina savantă cu mine, hai să chemăm Mama Biserică şi să-i întrebăm pe ei. O să-ţi spună să te cari la spital.
— Nu aşa se vorbeşte cu mama ta.
— Nu e genul de conversaţie care se poartă printr-o uşă.
— Şi de ce nu? Ciocăni în lemn: E o uşă perfectă.
El rămase o clipă tăcut. Aproape că îl putea vedea frecându-şi fruntea.
— Lasă-mă să intru.
Ea scutură din nou din cap.
— O să vorbim mâine.
Norma îl lăsă strigând la uşă şi urcă nesigură scările să se culce. Întotdeauna trebuie să ai un pat bun, solid, gândi Norma. Astfel atunci când eşti prea beat ca să stai în picioare, n-o să te rostogoleşti.

***

Nu-l putea ţine pe Lenny afară din casă la infinit. Nici măcar nu voia. Norma era mândră de fiul ei, timid şi slab când era mic, acum atât de puternic şi înalt. Avusese întotdeauna o slăbiciune pentru bărbaţii în uniformă. Asta o atrăsese prima dată la Tomas. Regii-Turbanelor aveau un fel de uniforme.
Lenny voia un argument bun, raţional pentru care ea nu s-ar interna pentru tratament. Norma nu avea niciunul. Doar un sentiment puternic că acesta era trupul în care venise; trebuia să fie şi trupul în care pleca.
Dar acesta se uza.

La o săptămână după ce fugise de la dr Peabody, se duse la cafeneaua 7-11 pentru porţia ei obişnuită de pâine şi îngheţată. Când se întoarse acasă găsi un tânăr aşezat pe veranda ei, cu o valiză alături.

Se ridică în picioare când o văzu apropiindu-se. Arăta ciudat – prea slab, în primul rând. Costumul lui, evident scump, fusese croit iscusit astfel încât s-o ascundă, dar slăbiciunea lui strălucea ca printr-o fereastră. Avea pometţii proeminenţi, şi dacă nu ar fi avut buze pline şi ochi mari, ar fi părut numai piele şi os. Oricum, avea un aspect chinuit, fantomatic, ca un călugăr care îşi regretă legământul.

Făcu un pas înainte.

— Domnişoara Carstairs? întrebă, întinzând mâna.

— Da, zise ea prudent, dându-se înapoi.

— Sunt Ben Cori. Lăsă mâna în jos: Eu sunt Reginald Cigarettes.

Ea se uită o clipă la el. Lucrurile se legară în mintea ei.

— E ceva în legătură cu cancerul meu pulmonar.

El îi zâmbi.

— Aşa este.

— Ce poate fi special la cancerul pulmonar dacă eşti fumător?

— Putem sta de vorbă înăuntru?

Norma ridică din umeri.

— N-are ce rău să-mi facă, presupun.

Mâinile lui Ben erau lungi şi delicate, iar încheieturile păreau să se piardă în mânecile sacoului. Acum, când stătea la masa ei, Norma simţi un respect brusc pentru croitorul lui Ben. Costumul păcălea ochiul astfel încât el abia dacă părea slab. Ben era o grămadă de oase într-un sac.

— Aşadar, eşti avocat?

Ben lăsă cafeaua jos.

— Nu. Doar inginerul. De asemenea, director executiv, director tehnic şi director economic. Preşedinte şi Consiliu de Directori. Agent de vânzări şi designer web. A trebuit să *angajez* un avocat.

Ea se ridică.

— Nu pricep.

Ben se lăsă pe spate în scaun. Scaunul nici măcar nu prea scârţâi sub greutatea lui.

— Eu am proiectat produsul. E făcut într-o mică făbricuţă din Cuba. Apoi fabrica expediază produsul rezultat la o companie de împachetat ţigări din Carolina de Nord. De acolo, pachetele ajung la o companie maritimă din New Jersey. Poşta SUA vi le livrează dumneavoastră. Reginald are sediul în Hawaii. Singura parte din Reginald care există în realitate este un birou la mine acasă în Saint Louis.

Ben bău din cafea.

— Înţeleg, zise Norma. Tu proiectezi ţigările?

— Nu, spuse Ben cu grijă. *Produse* din tutun. Mai precis, proiectez mici maşini a căror sarcină este să ia tutunul, să-l descompună şi să-l reconstruiască cu o cantitate redusă de carcinogeni şi toxine. Frunzele de tutun uscate din tot sudul ajung în fabrică şi ceva care seamănă cu tutunul uscat iese din fabrică. Produse din tutun.

— Ce legătură are asta cu mine?

Ben deschise valiza şi scoase două radiografii. O aşeză atent pe prima în faţa Normei.

— Aceştia sunt plămânii dumneavoastră.

— Am văzut asta. De unde o ai?

— Am căutat ceva timp pe net. Poţi găsi orice dacă ai suficient timp şi bani. Aşeză a doua radiografie alături de prima: Acesta este un caz normal de cancer pulmonar.

Puse una lângă alta, diferenţele erau evidente. Cancerul pulmonar normal – dacă o astfel de boală putea fi numită normală – arăta pătat şi neregulat. Plămânii ei aveau în ei ceva alcătuit din linii şi poligoane.

Ben indică un dreptunghi neregulat.

— Sunt aproape sigur că ăsta este un amplificator. Lângă el e un filtru „trece încet”. Din câte îmi pot da seama, un filtru destul de sofisticat. Cercurile astea sunt un fel de senzori.

Analizarea imaginii îi dădea dureri în piept.

— Ce dracului am în mine?

— Nu ştiu.

— Ştii cum s-a întâmplat?

Ben dădu din cap.

— Nu. Ceea ce s-a întâmplat este imposibil.

— Imposibil? Arătă spre imagini: E chiar aici în faţa mea.

Ben aprobă şi îi zâmbi.

— Aşa e.

— Are o suprafaţă destul de mare ca să fie imposibil.
— Ştiu asta.
Norma se holbă un timp la el.
— OK. Explică-mi.
Ben mai scoase câteva hârtii din valiză.
— În afacerea mea, microorganismele mici, maşinării micuţe cam de mărimea unei celule, fac toată treaba. Am primit un transport prost de microorganisme. Cumva au luat-o înainte şi au făcut toată treaba pe care o fac microorganismele normale şi au lăsat în tutun câteva grupuri care au trecut de toate mecanismele de control, încălzire, tăiere şi împachetare, de iradiere, până când ţigările finisate au ajuns la dumneavoastră. Apoi au început deodată să lucreze în interiorul dumneavoastră, nu într-o manieră distructivă aleatoare, ci ca o construcţie controlată. Pot bănui ce s-a întâmplat în realitate, dar, de fapt, acest lucru este imposibil.
Norma rosti rar:
— Am în plămâni nişte maşinării micuţe? Maşini construite de tine?
— Aproape. Nu ştiu ce sunt codificate să facă. Nimeni nu ştie.
— Cât de multe… grupuri au scăpat?
— Din câte ştiu, numai unul.
— De unde ştii? Ben îşi desfăcu braţele:
— Până acum, dumneavoastră şi numai dumneavoastră daţi semne de manifestare.
Arătă spre Norma.
— Destul de slabe şanse.
— Nu chiar atât de slabe.
— Şi ce-mi fac microorganismele astea?
— Nu sunt sigur. Microorganismele *mele* au fost contaminate cu alte microorganisme de natură diferită. Microorganismele sunt create astfel încât să coopereze, aşa că nu sunt sigur ce fac.
— Ce *trebuiau* să facă? întrebă Norma.
— Diverse lucruri. Un set construia instrumente muzicale, spuse Ben, sprijinindu-se de masă. Oboaie. Flauturi. Tube. Sau, fiindcă provin din India, sitare sau ceva de genul ăsta. Unele erau proiectate să implementeze un sistem de comunicaţii proiectat în Germania. Mai erau microorganisme pentru prepararea bananelor comandate din Malaysia. Şi altele.

Norma îşi aminti cântecul din bucata de carne.

— Am în plămâni nişte maşinării care fac muzică. Maşinăriile *tale*.

— După cum am spus, nu sunt microorganismele *mele*. Microorganismele mele au murit atunci când trebuia.

— Eşti sigur că nu eşti avocat?

— Dacă aş fi fost avocat, n-aş fi fost aici.

— De ce eşti aici?

Îşi fixă mâinile şi timp de câteva secunde nu vorbi.

— Ca să fiu de faţă la creaţie.

— Ce înseamnă asta?

Ben se aplecă spre ea.

— După cum mă conduce imaginaţia, microorganismele ar trebui să vă consume, să vă transforme într-un produs aleator intermediar. Microorganismele mele, acţionând după programarea *mea*, ar încerca să vă transforme într-un produs din tutun. Ceva ce, pentru dumneavoastră, ar fi categoric oribil şi fatal. Dar nu asta fac microorganismele din dumneavoastră. Ele construiesc ceva înăuntru. Ceva *integrat* – după cum pot vedea în fotografii, în acelaşi timp în care constat că dumneavoastră sunteţi încă pe picioare.

— Mă duc imediat la clinică pentru ca doctorul Peabody să le poată scoate.

— Pentru asta mă aflu aici. Să vă conving să n-o faceţi. Norma se holbă la el.

— Eşti nebun?

Ben zâmbi.

— Poate. Microorganismele şi oamenii sunt constituiţi în general cam din aceleaşi lucruri: carbon, azot, oxigen, ceva metale. Dacă noi provenim din ţărână, la fel şi ele. Dar noi le-am creat pe ele. Acum, s-a întâmplat ceva neaşteptat şi imposibil. Un miracol.

— Un *miracol?*

— Da.

— E ca şi cum ai spune că a avea cancer este un miracol.

Ben scutură din cap.

— Ba deloc. Cancerul este o caracteristică apărută în urma acumulării erorilor într-un sistem ordonat. Este consecinţa unor evenimente întâmplătoare.

Norma clătină din cap. Felul lui de a vorbi o ameţea.

— Care e diferenţa?

— Cancerul într-un sistem face acel sistem nefuncţional. Nu are nimic de-a face cu îmbunătăţirea sistemului. Nu este creativ. Chestia asta vă va transforma în ceva mai bun.

— O să mă omoare. Asta o să facă.

Ben ridică din umeri.

— Există întotdeauna un risc. Dar noi provenim din pământ. La fel şi microorganismele. Pământul vorbeşte prin noi. Vorbeşte şi prin microorganisme. Arătă spre radiografii: Acest filtru trece-încet seamănă mult cu filtrele folosite pentru a integra circuite în celulele nervoase. Nu *eu* le-am proiectat. Nicio programare din microorganismele contaminante nu conţine ceva asemănător. Ele au dezvoltat asta singure. Nu este cancer.

— Dar ca şi cancerul, o să mă omoare.

— Oricum aveaţi de gând să lăsaţi cancerul s-o facă, altfel nu aţi fi plecat din cabinetul doctorului Peabody.

— E cu totul altceva. Norma se gândi o clipă: Cancerul era al meu. Propriul meu corp îmi spunea că e timpul să mor. Lucrurile astea… mă *invadează*.

— Un grup este format din câteva sute de microorganisme. E cam de mărimea unei seminţe de muştar. A prins rădăcini în dumneavoastră – nu în altcineva. Construiesc ceva în dumneavoastră – în nimeni altcineva.

— Spui că aceste lucruri m-au *ales?*

— Nu. Ele nu pot alege nimic. Sunt doar nişte mici automate. Ca şi cromozomii sau sperma. Un copil este rezultatul genelor, dar genele nu au niciun amestec în alegere. Din astfel de automate aţi apărut dumneavoastră şi eu. Nu microorganismele v-au ales. Însuşi Pământul v-a ales.

— *Eşti* nebun. Chestiile astea tot o să mă omoare.

— Putem păcăli şansele. Scoase un inhalator din valiză: Este FTV. Toate microorganismele sunt proiectate să-şi întrerupă funcţionarea în prezenţa FTV. FTV saturează aerul din fabricile de microorganisme ca măsură de precauţie. Dacă inhalaţi asta, ar putea măcar să le încetinească progresul.

— Aşa ceva e contrar planului tău, nu-i aşa?

— Nu. Gândiţi-vă la asta ca la o îngrijire prenatală. Dă microorganismelor posibilitatea să-şi înţeleagă mai amănunţit mediul înconjurător.

Norma se gândi iarăşi la cântec.

— Dar dacă scapă? Nu vreau să distrugă lumea sau ceva de genul ăsta.

Ben scoase un instrument pătrat din valiză.

— A luat mostre de aer tot timpul cât am fost aici. Uitaţi-vă. Niciun microorganism.

— Ar putea fi inactive. Ca sporii ciupercilor.

— Acum cine-i nebun?

Ea medita.

— Peabody le-ar putea scoate?

Ben clătină din cap.

— Nu cred. Microorganismele cooperează. Dacă scoţi o bucată din reţea, ele o să încerce pur şi simplu să o reconstruiască, vor trebui să reînveţe ceea ce au pierdut şi în plus să înţeleagă noua topologie rezultată în urma operaţiei chirurgicale. Cred că numai ar înrăutăţi lucrurile.

— Asta ai spune indiferent ce-ar fi, nu-i aşa?

Ben ridică iar din umeri şi nu zise nimic.

Fusese pregătită să moară şi să dispară pur şi simplu. Cel puţin, în felul acesta ar deveni o aventură.

Expiră gâfâit. Încă nu avea dificultăţi de respiraţie. Nu mai mult ca de obicei.

— În regulă, zise. Intru în joc.

***

Viaţa păru să revină la normal. Ea nu mai expectora nimic. Vorbea cu glas hârâit şi tremurător. Ceea ce, presupunea ea, era un preţ mic pentru roboţii care trăiau în plămânii ei.

Ţigările Reginald dispărură brusc de pe piaţă. Ben o avertizase pe Norma din timp. Avea o duzină de lăzi împachetate cu grijă în subsol.

La aproape o lună de când vorbise prima dată cu Ben, se trezi dintr-un somn adânc, agitată şi iritată. Când Lenny îi făcu vizita de dimineaţă îi spuse să plece. Vocea i se frângea ca a unui băiat de cincisprezece ani.

— Mamă, strigă Lenny. Lasă-mă să intru.

Ea crăpă uşa.

— Ce vrei?

— Haide, mamă. Nu face pe nebuna. Lasă-mă să intru. Sunt fiul tău, îţi aminteşti?

— Ştiu cine eşti.

Se retrase şi-l lăsă înăuntru.

— Ce staţie frumoasă ţi-ai luat, zise el intrând. Cine cântă?

— Ei, haide! Îşi desfăcu braţele în semn de exasperare: Ai ceva de spus. Îţi scrie în frunte. Ce e?

— Bine, mamă. Se apropie ziua ta şi noi toţi… Se opri şi îi întinse un plic: La mulţi ani.

Ea deschise plicul şi-şi puse ochelarii de citit. Erau bilete la Opera Southwest. Două. La *Don Giovanni*.

— Întotdeauna ai avut muzică în jur, zise Lenny timid. Am bănuit că ţi-ar plăcea să mergi.

Norma nu spuse nimic pe moment.

— Sunt aproape patruzeci de ani de când te cunosc, zise şi-l sărută pe obraz. Şi tot mă mai surprinzi.

***

Toată săptămâna următoare, cântă împreună cu tot ce se dădea la radio, în armonie sau nu. Se legănă alături de Patsy Cline. Se întâlni cu un Frumos îndrăgostit înflăcărat. Fu un Vârcolac la Londra Născut în America şi văzând Paradisul prin Luminile Panoului de Bord pentru prima dată.

Norma era atât de emoţionată aşteptându-l pe Lenny s-o ia, încât se duse de trei ori la baie. Ca să fie sigură că nu va trebui să se ridice în mijlocul spectacolului ca să meargă la toaletă.

Lenny purta cravată pentru acest eveniment şi arăta atât de chipeş, încât Norma se hotărî să renunţe la ţigări pentru seara aceea. Doar ca să-l facă pe el fericit. Ca să fie sigură, îşi lăsă pachetul de Reginald în sertarul dulapului.

Drumul până în centru, intrarea în Hiland Theater, găsirea locurilor pe mijloc chiar în faţa orchestrei dispărură într-o ceaţă călduţă, fericită. Se lăsă pe spate în fotoliul ei când luminile se stinseră şi-şi puse o mână peste a lui Lenny. Muzica începu.

Probabil am auzit-o de sute de ori, se gândi. Dar acum, în faţa ei, interpretată de oameni în carne şi oase ca şi ea, prindea viaţă.

La mijlocul actului al doilea, când Elvira îşi începu furiosul solo, Norma se aplecă în faţă. Pentru o clipă simţi nevoia incontrolabilă de a tuşi. Se potoli înainte de a apuca să facă ceva pentru a se opri. Apoi apăru iar. De data asta mai puternic. Simţea aceleaşi râcâituri ca atunci când expectorase bucăţica

de carne. O putea simţi cum urcă. Norma trebuia să iasă de acolo.

Îşi puse o mână peste gură, se ridică şi se grăbi spre interval. Lenny se uită în urma ei, dar ea ajunsese afară în foaier înainte ca el să poată reacţiona.

O toaletă. Nu putu găsi una. În schimb ieşi pe Central Street, gândindu-se să tuşească sau să vomite în rigolă.

Când îşi umplu plămânii de aer durerea slăbi, iar în mintea ei putea auzi în continuare furia Elvirei, bântuită de Don Giovanni şi de propria ei slăbiciune. Deschise gura, şi totul izbucni din ea ca o apă limpede curgătoare. Forţa vibrantă o şocă, îi făcu inima să bată cu putere şi plămânii să se înveselească. În fiecare zi când ascultase radioul, muzica fusese captată şi ţesută în celulele ei. Acum era liberă.

Se opri când se opri şi Elvira. Lenny stătea în faţa ei.

— Mamă? întrebă. Te simţi bine?

Norma aprobă din cap. Nu voia să vorbească.

— A fost bine, zise el blând. Nefiresc, desigur. Dar bine.

— Aşa crezi?

— Da. Dădu din cap: Aşa cred.

Lenny nu mai spuse nimic timp de un minut.

— Mâine mergem să-l vedem pe doctorul Peabody.

— Sst.

Zâmbea. Norma se simţea din nou ca o fetiţă şi lumea era plină de posibilităţi luminoase. Avea şaisprezece ani, stătea într-un Chevy vechi, fumând, surâzând şi conducând pe un drum drept ca o pistă de aterizare şi neted ca o masă de sticlă.

***

În 1711, pentru prima sa reprezentaţie de operă din Londra, Händel anunţase că va aduce pe scenă o trăsură trasă de cinci cai vii, artificii, o plută plină cu tenori navigând în furtună în aer liber şi nu unul, ci doi dragoni scuipători de flăcări. În consecinţă opera, chiar şi opera din Albuquerque, nu era străină de noutăţi.

Ben îi spuse Normei că avea două avantaje dacă mergea la o audiţie. Mai întâi, era bătrână. Era greu să iei o divă drăguţă de treizeci de ani şi s-o faci să arate de şaptezeci şi cinci. Nu numai că acest lucru era mai uşor în cazul Normei, dar ei nici nu-i păsa, pe când divei, de obicei, da. În al doilea rând avea plămâni. Odată convins regizorul s-o asculte, îşi găsi locul.

Nu că ar fi primit rolurile principale. Ea era bătrâna văduvă bogată, soacra, hangiţa nostimă, bătrâna ghicitoare – pe scurt, orice rol care se potrivea vârstei ei şi care nu era destul de important ca să fie dorit de cântăreţele tinere. Normei îi convenea. Se distra de minune. Hei, îşi spuse în timp ce-şi introduse în gură inhalatorul. Ia te uită la mine. Sunt Marele Caruso.

***

Următorii doi ani trecură repede. Norma se aşteptase ca vocea ei să aibă o tonalitate metalică, inumană, dată fiind originea ei. Însă vocea era intens umană. „O sărbătoare întunecată, caldă”, spuse un critic din Keystone. „Strălucitoare”, spuse altul din Scottsdale. Cam atât. Opera Southwest avea pe atunci probleme cu fondurile, iar turneele lor ajungeau în est până la Amarillo şi în vest până la Needles.

Ei nu-i păsa. Muzica nu-şi pierdea niciodată farmecul. Cântecul îşi păstra mereu distincţia. Dar într-o zi, pe când asculta o înregistrare cu *Rigoletto* pregătindu-se pentru rolul Maddalenei – capacitatea de a citi notele muzicale nu făcea parte din afacere – se privi în oglindă. Arăta la fel. Dar ce se petrecea în interiorul ei? Calitatea vocii ei părea să se fi îmbunătăţit în ultimii doi ani. Nu mai tuşea. Singurele reminiscenţe pe care le mai avea erau doza zilnică de inhalator şi cele două radiografii pe care le înrămase şi le pusese pe perete.

Norma se holbă la imaginea ei din oglindă. Se apropia de optzeci de ani şi asta se putea vedea pe faţa ei.

— Ce se petrece acolo înăuntru?

Ar fi trebuit să mor acum doi ani. Trăiesc un timp împrumutat.

Norma avea un sentiment profund că microorganismele o aşteptau pe ea.

***

— Mă aşteaptă pe mine pentru ce? îl întrebă pe Ben în timp ce-şi sorbea cafeaua.

Era un martie călduros şi ieşiseră pe terasa unei cafenele de lângă teatru. Era ziua ei de naştere.

— Ce vrei să spui?

Ben se lăsă pe spate în scaun, gânditor. Era încă slab după standardele normale, dar în ultimii ani se mai împlinise. Acum ochii păreau corect proporţionaţi, iar gura i se potrivea cu chipul.

— Nu eşti fericită?

— Sigur că sunt.

— Atunci nu-ţi mai pune întrebări.

Norma pufni şi amestecă în cafea.

— Ăsta era miracolul la care voiai să fii prezent?

Ben îi întoarse senin zâmbetul.

— Sunt destul de prezent.

— Microorganismele s-au străduit mult ca să-mi facă mie asta. De ce? Ce au de gând? De ce s-au oprit?

— FTV-ul le-a oprit.

— Nu cred. Nu cred că FTV-ul a fost mai mult decât o autosugestie. Cred că *ele* au ales să se oprească. Dintr-un motiv anume.

— Le consideri mai inteligente decât sunt.

Ben închise ochii în soarele de primăvară.

— Nu cred că inteligenţa are ceva de-a face cu asta. Norma bătu darabana cu degetele pe masă: Nu-ţi trebuie inteligenţă ca să ai un scop. Ele au un scop. Ce cuvânt ai folosit tu? Cântecul meu a fost… *o caracteristică imprevizibilă* a scopului lor.

— Despre ce crezi că e vorba?

— De unde să ştiu eu? Să trimită mesaje pe Lună? O călătorie pe Arcturus? Un metrou mai bun? Norma cugetă în sinea ei: *Le sunt recunoscătoare*.

— Nu trebuie să le fii recunoscătoare pentru nimic. Consider-o ca pe o recompensă pentru o viaţă bine trăită.

Norma chicoti. Ea simţea cum trece timpul. Era alegerea ei. Ele se asiguraseră că aşa va fi. Ei bine, acum avea optzeci de ani. Când să *mai* aleagă? După ce mintea şi gingiile se vor fi dus, nu mai rămânea mare lucru. De ce nu acum, când încă le mai avea?

— La naiba, murmură cu voce tare. Eram pregătită să las cancerul pulmonar să mă omoare. De ce nu şi pe indivizii ăştia?

Ben se apleca, dintr-odată atent.

— Despre ce vorbeşti?

Norma urmări cu privirea un biciclist care îşi croia drum pe strada aglomerată.

— Am renunţat să mai folosesc inhalatorul.
— Când?
— Chiar acum.

***

Nu dură mult. Microorganismele erau pregătite. La o lună după ce încetă să mai folosească inhalatorul, se trezi în patul ei, prea slăbită să mai ajungă la telefon. Lenny trecu pe acolo în drum spre serviciu ca s-o salute şi o găsi. Medicii de la salvare intrară în camera ei mişcându-se cu încetinitorul. Mâinile lor lăsau dâre în aer în timp ce se agitau deasupra ei; instrumentele aşezate pe pieptul şi faţa ei păreau uşoare ca puful. Zâmbi în timp ce îşi pierdea cunoştinţa.

Se trezi în spital, cu o mască pe faţă şi un Isus crucificat în partea opusă a camerei. Isus părea oarecum înţelegător, o înţelegere, bănuia ea, cum putea avea cineva care atârna în aer cu nişte cuie de fier băgate în mâini şi picioare.

Probabil Norma fusese monitorizată. La o clipă după ce se trezi, o infirmieră intră în cameră şi începu s-o examineze. Zece minute mai târziu doctorul Peabody intră în salon.

Acesta arăta de parcă ar fi aşteptat ani de zile să-i spună că ea avea nevoie de procedurile şi tratamentele lui şi numai ale lui. Numai chirurgia lui ar fi salvat-o.

Norma îşi trase masca de pe faţă.

— Când pot pleca acasă? horcăi ea.

Peabody se opri, cu gura căscată. Merita să suporte petele negre din câmpul ei vizual ca să-i vadă faţa.

— Domnişoară Carstairs…

— Da. Sunt pe moarte. Ştiu. Prescrie-mi un ajutor la domiciliu ca să pot primi oxigen acasă.

Peabody păru să gâfâie după aer.

— Mai e ceva? întrebă ea dulce.

Peabody ieşi în grabă.

Ben intră exact când Peabody părăsea salonul.

— Lasă-mă să ghicesc. N-ai vrut să faci ce ţi-a spus el.

Norma aprobă din cap şi se lăsă pe spate obosită.

— Scoate-mă de aici. Vreau să mor acasă, mulţumesc mult.

***

Lenny îi spuse că avea noroc. Pneumonia Normei nu era grea. Suferinţa la care se aşteptase în urma cancerului pulmonar nu se materializa niciodată. Era scutită de experienţa emfizemică de a se îneca în propriile-i fluide. Avea doar o slăbiciune profundă şi supărătoare. Ridicarea unui braţ sau răsucirea în pat cereau prea mult efort. Norocoasă? Aşa credea şi ea.

Lenny se mută cu ea. Ben o vizita zilnic. La fiecare două zile, o infirmieră venea s-o ajute să facă baie şi să verifice oxigenul.

Norma se obişnui cu masca de oxigen. În afară de faptul că nu altera progresul lucrurilor, le făcea să se desfăşoare mai uşor. Îşi imagina microorganismele acceptând ajutorul în timp ce munceau.

— Ai spus că e Pământul, îi zise lui Ben zâmbind. Pământul care vorbeşte prin mine.

— M-am răzgândit. E prostia căpătând substanţă, replică Ben exasperat. Nu e prea târziu. Putem folosi FTV-ul.

Lenny stătea în spatele lui, cu o expresie îngrijorată pe faţă.

— Nu mă părăsi, mamă, zise încet.

— Toate se duc, spuse blând în timp ce aluneca în negură. Şi eu.

***

Norma pluti în derivă peste o pădure sau o fabrică. Nu-şi dădea seama prea bine. Lumea era într-o mişcare furioasă: copaci uriaşi creşteau şi se amestecau unii cu alţii, ramurile lor contopindu-se fără graniţe vizibile. Drumurile se topeau în tufişuri care se topeau în mări. Aerul era plin de sunetele muncii: percuţia ciocanelor, şuieratul ferăstraielor, glasuri discutând. Ceva ca nişte păianjeni lucrau pretutindeni, dar, când trecea pe lângă ei, îşi întorceau feţele către ea într-un fel de surâs, presupunând că erau dotaţi astfel încât să poată surâde.

O ramură crescu direct din pământ. Norma pluti în jos şi se odihni pe ea.

Toate astea sunt eu, se gândi ea, mândră de sine. Fiecare păianjen micuţ, maşină, şi fabrica. Toate astea sunt eu.

Enrico Caruso stătea alături de ea. Nu greoiul Caruso cel stângaci din vechile fotografii. Acesta era un fel de Caruso mai frumos şi mai stilat, în genul Mario Lanza.

Ea se holbă la el.

— Cum? Acum eşti o fantomă?

El râse, un sunet bogat cu aromă de vanilie.

— Nu tocmai. Celulele creierului tău mor una câte una. Ne-am gândit că măcar atât putem face. Făcu semn cu mâna lui fină spre mare: Nimic de aici nu reflectă realitatea, întrucât tu le inventezi. Dar, fiindcă tu le inventezi, este ceea ce vrei tu să vezi.

— Aha, făcu ea şi zâmbi. Muzica se transformă în *Trubadurul* lui Verdi. Părea potrivit.

Nu simţea dorinţa să cânte. În acest moment era suficient să asculte.

— Ştii ce se întâmplă în camera mea?

Enrico se gândi o clipă.

— Eu ştiu ceea ce ştii tu. Ai intrat în comă. Lenny îi spune lui Ben ce ai vrut să se facă cu rămăşiţele tale pământeşti. Ben are resurse, aşa că cel mai probabil aşa se va face.

— O să cântăm pentru ei?

— Peste tot în reţea.

— Asta e ceea ce aţi dorit?

Enrico ridică din umeri.

— E destul. Dar tu?

Ea zâmbi în lumina amurgului.

— E destul.

Apunea soarele. Putea vedea oceanul estompându-se într-o ceaţă vagă purpurie. Ca amurgul. Ca noaptea. Toată viziunea imaginară pe care o posedase se stingea.

Noaptea devenea mai întunecoasă în timp ce ea asculta muzica muncii lor.

— N-o să mai fii aici să vezi, bineînţeles, spuse cu regret Enrico atunci când se lăsă noaptea.

Norma îi luă mâna prin întuneric ca să-l liniştească. Era o mână caldă, puternică. O strânse cu putere şi râse.

— Aşteaptă numai. Încă n-ai văzut nimic.

Ivan A. Efremov
Cor Serpentis[5]
(Inima Şarpelui)

Traducere de Adrian Rogoz şi F. Ionescu

Ceaţa somnului care învăluia cunoştinţa fu sfâşiată de o vibraţie melodioasă... „Nu adormi! De eşti nepăsător, te-nvinge neagra Entropie[6]!”...

Cunoscutele cuvinte ale acelei bucăţi muzicale treziră în memorie asociaţii de idei şi duseră apoi mai departe lanţul lor nesfârşit.

Viaţa revenea. Corpul uriaşei nave se mai cutremura, dar mecanismele ei automate îşi continuau, fără încetare, activitatea. Vârtejurile de energie din jurul celor trei calote de protecţie îşi încetară goana invizibilă. Câteva clipe, calotele ce păreau a fi mari stupi de metal mat cu scânteieri verzui rămaseră la locurile lor, apoi, brusc şi toate o dată, ţâşniră în sus şi se pierdură în nişele din plafon, prin complicata împletitură de conducte, traverse şi cabluri.

Doi dintre oameni rămaseră nemişcaţi în fotoliile lor adânci, înconjurate de inele – suporturile calotelor ce dispăruseră cu câteva clipe înainte. Cel de-al treilea ins îşi înălţă încet capul ce îi păru mai greu ca de obicei, apoi, deodată, îşi scutură părul cu reflexe întunecate. Se săltă din adâncul fotoliului, a cărui căptuşeală izolantă era mai moale decât puful, şi se aşeză cu piciorul îndoit sub dânsul. Îndată după aceea se aplecă înainte,

---

5 povestirea „Cor Serpentis” a fost tradusă după textul apărut în revista sovietică „Iunosti” nr.1/1959. La rugămintea redacţiei, I. Efremov a binevoit să precizeze anumite pasaje. Traducătorii au ţinut seama de toate explicaţiile şi completările autorului, iar în unele cazuri acestea au fost date în subsol (n. r.)

6 qceasta vrea să însemne că omul trebuie să se împotrivească procesului de degradare a energiei, că trebuie necontenit să lupte pentru dobîndirea de noi forme de energie, care să i asigure existenţa (n. r.)

spre a cerceta aparatele indicatoare. Ochiurile acestora umpleau întreaga suprafaţă oblică, gălbuie a tabloului de comandă ce tăia de-a curmezişul încăperea, chiar în faţa fotoliilor.

— Am ieşit din pulsaţie! răsună o voce energică. Te-ai trezit din nou înaintea celorlalţi, Kary? Ai o sănătate ideală pentru un astronaut!

Kary Ram, mecanic pentru aparatele electronice şi de astronavigaţie de pe nava cosmică „Tellur”, se întoarse fulgerător, întâlnind privirea încă înceţoşată a comandantului.

Mutt Ang se mişcă anevoie, apoi răsuflă uşurat şi se ridică, oprindu-se şi el înaintea tabloului de comandă.

— Douăzeci şi patru de parseci[7]… am lăsat mult în urmă steaua. Aparatele noi greşesc întotdeauna… mai bine zis noi nu ştim să le folosim îndeajuns de bine… Putem opri muzica. Şi Tey s-a trezit!

În liniştea ce se lăsase, Kary Ram auzi doar răsuflarea întretăiată a tovarăşului său, care îşi venise şi el în simţiri.

Postul central de conducere al giganticei cosmonave amintea de o sală rotundă suficient de mare. Deasupra tablourilor de comandă şi a uşilor ermetice, în jurul încăperii se întindea un ecran albăstrui.

În direcţia axei longitudinale a navei, spre prora ei, ecranul era secţionat. Acolo se afla discul transparent, ca un cristal de rocă, al locatorului, disc al cărui diametru depăşea aproape de două ori înălţimea unui om. Imensul disc părea că se contopeşte cu spaţiul cosmic şi, scânteind în luminile fosforescente ale aparatelor, era aidoma unui mare diamant negru.

Mutt Ang făcu un gest imperceptibil, şi îndată cei trei oameni care se aflau la postul de comandă îşi duseră mâinile la ochi. Un soare portocaliu se aprinse în stânga, dincolo de ecran. Lumina lui, deşi atenuată de filtre uriaşe, nu era totuşi prea uşor de îndurat.

---

7 unitate de măsură a lungimii definită ca distanţa de la care 1 ua se vede sub unghiul de 1" sau Pământul are o mişcare de paralaxă de 1". Este egală cu 3,26163626 ani-lumină, 206 264,806 ua sau $3{,}08568025 \times 10^{16}$ m.

Mutt Ang dădu din cap:

— Încă puţin şi am fi traversat coroana stelei… De acum înainte n-o să mai calculez itinerarul exact. E cu mult mai sigur să evităm eventualele obstacole.

— Tocmai aici stă pericolul pentru noile cosmonave pulsative, vorbi din adâncul fotoliului Tey Eron, ajutor de comandant şi astrofizician şef al navei. După ce facem calculele necesare, nava se repede orbeşte, ca o împuşcătură în întuneric. Iar noi? Suntem şi noi orbi şi fără viaţă, în interiorul câmpurilor magnetice de protecţie. Mie nu-mi place acest fel de zbor prin Cosmos, deşi este cel mai rapid din câte a fost în stare să inventeze omenirea.

— Douăzeci şi patru de parseci! făcu Mutt Ang. Şi nouă ne pare că a trecut doar o clipă.

— O clipă de somn, asemănătoare morţii, ripostă încruntat Tey Eron. Cât priveşte viaţa de pe Pământ…

— E mai bine să nu ne gândim la asta, se auzi glasul lui Kary Ram, e mai bine să nu ne gândim căci pe Pământ au trecut mai mult de 76 de ani. Mulţi dintre prietenii şi rudele noastre au murit, multe lucruri s-au schimbat… şi ce o să mai fie când…

— Toate astea sunt inevitabile într-o călătorie îndelungată, oricare ar fi sistemul astronavei, spuse liniştit comandantul. Timpul curge extrem de repede pentru noi, cei de pe „Tellur”. Şi cu toate că vom pătrunde în Cosmos mai departe decât toţi predecesorii noştri, ne vom întoarce pe Pământ aproape neschimbaţi…

Tey Eron se duse spre maşina de calculat.

— Totul e în perfectă ordine, adaugă el peste câteva clipe. Steaua aceasta este Cor serpentis, sau, cum o numeau vechii astronomi arabi, Unuk al Hai – Inima Şarpelui.

— Dar unde e vecinul ei cel mai apropiat? întrebă Kary Ram.

— Este eclipsat de astrul principal. Vezi, spectrul este K-zero[8]. Din partea noastră e în ocultaţie[9].

— Înlăturaţi apărătoarele tuturor receptoarelor! ordonă comandantul.

Fură înconjuraţi de întunericul fără hotar al Cosmosului. Bezna părea şi mai de nepătruns, căci în stânga şi în urmă se înălţa vâlvătaia portocaliu-aurie a Inimii Şarpelui, ce făcea să pălească în juru-i constelaţiile laolaltă cu Calea Lactee.

Numai jos, parcă încercând să se ia la întrecere cu astrul

incandescent, strălucea o stea albă.

— Epsylon Şarpele[10] e aproape de tot, rosti tare Kary Ram. Tânărul astronavigator voia să câştige aprecierea comandantului.

Dar Mutt Ang privea tăcut spre dreapta, unde se distingea lumina albă clară a unei depărtate stele strălucitoare.

— Într-acolo a plecat „Soarele”, cosmonava pe care am condus-o şi eu o dată, spuse rar comandantul, simţind că cei din spatele său aşteaptă ca el să vorbească. A plecat spre noile planete…

— Aşadar, aceea este Alphekka din Coroana Boreală[11]?

— Da, Ram, sau, dacă vrei să foloseşti denumirea ei europeană, este Gemma[12]… Dar să pornim la lucru!

— Îi trezim pe ceilalţi? întrebă Tey Eron, gata să îndeplinească

---

8 Spectrele stelelor, în funcţie de anumite caracteristici fizice, dar mai ales de temperatura lor, se împart în clase care se notează cu litere în următoarea ordine: O, B, A, F, G, K, M. Temperaturile de pe suprafaţa stelelor variază între circa 100.000° C (clasa O) şi circa 3.000°C (clasa M). De asemenea variază şi culorile: de la albastru pînă la roşu. Fiecare clasă se împarte în zece gradaţii descendente, care se notează cu cifre de la 0 la 9. Stelele în spectrul cărora se găsesc în cantităţi mai mari şi alte elemente – carbon, zirconiu etc – se notează cu alte litere: R, S etc. Cît priveşte spectrul K-zero, el indică o stea purtocalie cu cea mai ridicată temperatură din clasa ei (circa 4000° C) şi în care predomină titanul şi metalele neutre – fierul, calciul, magneziul etc. (n.r.)

9 ascunderea trecătoare, pentru un observator, a unui astru, datorită interpunerii între astru şi observator a unui astru opac.

10 Steaua Epsylon din constelaţia Şarpele (pe lat. SERPENS. – n. r.)

dispoziţia comandantului.

— Nu-i necesar. Dacă ne vom convinge că înaintea noastră nu se află nimic, vom mai face o pulsaţie, ba chiar două. Pregătiţi telescoapele optice şi radiotelescoapele, controlaţi dispozitivele maşinilor de memorare. Tey, porneşte motoarele nucleare! Deocamdată vom înainta cu ajutorul lor. Pregătiţi accelerarea.

— Până la şase şeptimi din viteza luminii?

Şi, drept răspuns la gestul afirmativ al comandantului, Tey Eron manipulă cu rapiditate dispozitivele necesare. Nicio tresărire nu agită corpul navei, deşi o flacără orbitoare, multicoloră, izbucni, acoperind întregul ecran şi stingând cu totul stelele palide din apropierea strălucitoarei Căi-Lactee. Printre aceste stele, se afla şi pământeanul Soare.

— Avem la dispoziţie câteva ore până ce aparatele vor face toate observaţiile necesare şi le vor controla de patru ori, ca de obicei, spuse Mutt Ang.

— Trebuie să mâncăm, iar apoi fiecare dintre noi va putea rămâne singur spre a se odihni. Pe Kary îl voi schimba eu.

Astronauţii ieşiră de la postul central. Kary Ram trecu în fotoliul rotativ din faţa tabloului de comandă. Astronautul închise receptoarele de la pupă, şi văpăile motoarelor cu reacţie dispărură.

Înflăcăratul Cor Serpentis continua să-şi azvârle luminile peste luciul rece al aparatului. Discul locatorului din faţă părea şi acum o prăpastie întunecată, fără hotar. Acest fapt însă nu-l întrista pe astronaut, ci, dimpotrivă, îl făcea să se bucure. Calculele la care trudiseră pe Pământ vreme de şase ani multe minţi înzestrate şi un creier electronic se dovediseră a fi cu totul exacte.

Pe aici, prin largul coridor al spaţiului lipsit de aglomerări de stele şi nebuloase întunecate, fusese trimis „Tellur”, prima navă

---

11 Constelaţia CORONA BOREALIS este o mică constelaţie nordică ale cărei stele formează un arc semicircular, denumită „Hora” în astronomia populară românească sau „Casa cu ograda ei” (n.r.)

12 Numită popular „Fata mare din Horă”, „Casa” sau „Coliba”. (n.r.)

cosmică pulsativă a Pământului. Acest tip de nave trebuia să pătrundă mult mai adânc în Galaxia noastră decât o făcuseră navele interastrale anterioare – reactive, nucleare, anamezonice –, care puteau atinge viteze între cinci şesimi şi şase şeptimi din viteza luminii.

Navele pulsative realizau viteze de mii de ori mai mari. Dar pericolul pe care îl prezentau ele consta în faptul că, în timpul „pulsaţiei”, nu puteau fi dirijate. Nici oamenii nu erau în stare să treacă prin pulsaţie decât într-o stare de inconştienţă, protejaţi de puternice câmpuri magnetice. Astfel, „Tellur” înainta printr-un fel de salturi, cercetând, de fiecare dată, cu multă grijă dacă drumul în faţă e liber pentru următoarea pulsaţie.

Trecând pe lângă Şarpe, printr-un spaţiu aproape lipsit de stele, din regiunea latitudinilor superioare ale Galaxiei, „Tellur” trebuia să ajungă la constelaţia lui Hercule, spre un astru de carbon.

Cosmonava fusese destinată să călătorească pe o distanţă atât de colosală pentru ca echipajul său să cerceteze unele transformări misterioase ale materiei de pe astrul de carbon, transformări cât se poate de preţioase pentru energetica terestră.

Se presupunea că steaua aceasta era legată de o nebuloasă întunecată de forma unui disc electromagnetic în permanentă rotaţie şi îndreptat cu muchea spre pământ. Savanţii se aşteptau ca astronavigatorii de pe „Tellur” să vadă repetarea formării sistemului nostru planetar la o distanţă relativ nu prea mare de Soare. „Nu prea mare” însemna, de fapt, o sută zece parseci sau trei sute cincizeci de ani-lumină…

Kary Ram cercetă aparatele de protecţie. Ele arătau că toate transmisiile dintre automatele navei cosmice sunt în perfectă stare. Tânărul astronaut căzu pe gânduri.

Departe, departe, la o depărtare de şaptezeci şi opt de ani-lumină rămăsese Pământul – astru minunat, pe care omenirea îl transformase, hărăzindu-l unei vieţi luminoase şi muncii sale creatoare. În această societate lipsită de clase, fiecare om îşi cunoaşte bine întreaga planetă: nu numai uzinele, plantaţiile, minele şi exploatările ei maritime, nu numai centrele de studii şi cercetări, muzeele şi parcurile naturale, ci şi colţişoarele dragi de odihnă, de singurătate sau izolare împreună cu fiinţa dragă.

Şi, plecat din această lume minunată, impunându-şi sarcini

tot mai măreţe, pământeanul pătrundea din ce în ce mai departe în profunzimile îngheţate ale Cosmosului, gonind după noi cunoştinţe, căutând să descifreze natura care nu i se supunea fără o împotrivire înverşunată. Din ce în ce mai mult lăsa omul în urmă Luna, pustiită de ucigătoarea radiaţie solară, ultravioletă şi roentgen; planeta Venus, toridă şi lipsită de viaţă, cu oceanele ei de păcură, cu solul lipicios, de smoală şi cu veşnicele-i neguri; Marte cel îngheţat, acoperit de nisipuri sub al căror acoperământ abia mai pâlpâia viaţa. Nici nu începuse bine studierea lui Jupiter, când noile cosmonave ajunseră la cele mai apropiate astre.

Pământenii vizitară Alfa şi Proxima Centauri, Barnard, Sirius, Eta Eridan, ba chiar şi steaua Tau din Balena. Fireşte, nu aştrii înşişi, ci planetele lor sau regiunile învecinate, în cazul stelelor duble, ca Sirius, lipsite de sisteme planetare…

Şi totuşi navele cosmice ale Pământului nu fuseseră încă pe nicio planetă unde viaţa să fi ajuns la formele ei superioare, unde să fi existat fiinţe raţionale – oameni.

Din depărtatele străfunduri ale Universului, undele radiofonice ultrascurte aduseseră chemări ale unor lumi locuite; uneori acestea ajungeau pe Pământ la mii de ani după emiterea lor. Omenirea abia învăţa să descifreze aceste semnale şi începea să-şi dea seama ce ocean uriaş de ştiinţă, tehnică şi artă îşi continuă circuitul printre lumile locuite ale Galaxiei noastre… Lumi la care totuşi pământenii nu izbutiseră încă să ajungă, ca să nu mai vorbim despre celelalte insule astrale: alte galaxii depărtate cu milioane de ani-lumină!… Acest lucru însă nu făcea decât să mărească dorinţa de a coborî pe planetele locuite de oameni, fie ei chiar lipsiţi de asemănare cu cei de pe Pământ, dar care să-şi fi alcătuit, de asemenea, societăţi înţelepte, cu o dezvoltare armonioasă, în care toţi îşi aveau dreptul la fericirea cea mai intensă, la înălţimea gradului lor de stăpânire a forţelor naturii. Se ştia însă că există şi oameni întru totul asemănători cu noi şi că, de bună-seamă, aceştia sunt cei mai mulţi. Legile de dezvoltare a sistemelor planetare sunt unitare nu numai în Galaxia noastră, ci şi în toată porţiunea Cosmosului pe care o cunoaştem!

Astronava pulsativă – ultima invenţie a geniului terestru – dădea posibilitatea călătoriei spre lumi depărtate. Dacă zborul lui „Tellur” avea să fie încununat de succes, atunci… Numai că,

aşa cum se întâmplă în viaţă, noua invenţie avea două aspecte.

— Şi iată cealaltă faţă… Adâncit în gânduri, Kary Ram nu-şi dădea seama că ultimele cuvinte le şoptise cu glas tare.

Deodată, în spatele său, răsună vocea plăcută şi puternică a lui Mutt Ang:

„Cealaltă faţă a iubirii:
Necuprinsă, profundă ca marea,
Câteodată îţi pare deşartă.
Dar n-o poţi goni – ţi-e în sânge.”

Kary Ram tresări.

— N-am ştiut că te pasionează şi pe dumneata muzica veche, surâse comandantul cosmonavei. Aceasta romanţă numără nu mai puţin de cinci veacuri.

— Nici n-am fost atent la ce-ai cântat! exclamă astronautul. Mă gândeam la cosmonava noastră. La ziua în care ne vom întoarce…

Comandantul deveni grav:

— Am făcut doar prima pulsaţie, iar dumneata te şi gândeşti la întoarcere…

— A, nu! Dacă ar fi fost aşa, n-aş fi căutat să fac parte dintre astronauţii lui „Tellur”. Dar mi s-a părut că… nu-i aşa că ne vom întoarce pe Pământ când acolo se vor fi scurs şapte sute de ani şi când chiar strănepoţii fraţilor şi surorilor noastre vor fi murit cu toţii, deşi longevitatea omului s-a dublat?

— Oare n-ai ştiut acest lucru?

— Fireşte că am ştiut, continuă cu încăpăţânare Ram. Dar în minte mi-a venit altceva.

— Am înţeles. Te gândeşti la aparenta inutilitate a călătoriei noastre, nu-i aşa?

— Da. Încă mai înainte ca „Tellur” să fi fost inventat şi construit, o seamă de cosmonave obişnuite, cu reacţie, au plecat spre Fomalhaut[13], Capella[14] şi Arcturus[15]. Expediţia către Fomalhaut trebuia să se întoarcă pe Pământ după doi ani – de atunci au trecut cincizeci. Cât despre cele de pe Arcturus şi Capella vor trebui să mai treacă patruzeci sau cincizeci de ani, acestea aflându-se la o depărtare de 12 şi 14 parseci. Acum însă au şi început să fie construite nave pulsative, care să ajungă la Arcturus dintr-o singură pulsaţie. Şi atunci mă gândesc că, până

ce vom ajunge la capătul călătoriei noastre, oamenii vor supune cu desăvârşire timpul, sau, dacă vrei să spui altfel: spaţiul. Atunci navele noastre pământene vor face călătorii mult mai depărtate, iar noi ne vom întoarce cu un balast de cunoştinţe învechite şi nefolositoare…

— Noi am plecat de pe Pământ cum pleacă din viaţă cei care mor, rosti rar Mutt Ang, şi ne vom întoarce acolo rămaşi în urmă în ceea ce priveşte dezvoltarea noastră, plini de reminiscenţele trecutului.

— Tocmai acest lucru mi-am spus şi eu.

— Ai şi nu ai dreptate. Progresul cunoştinţelor, acumularea experienţei, cercetarea nemărginitului Cosmos trebuie să aibă o perfectă continuitate. Altminteri vor fi nesocotite legile dezvoltării al cărei caracter este întotdeauna inegal şi contradictoriu. Închipuie-ţi că naturaliştii din antichitate, care astăzi ni se par tare naivi, ar fi stat să aştepte, să zicem, inventarea microscoapelor cuantice. Sau agricultorii şi constructorii din trecutul îndepărtat, care au stropit din belşug planeta cu sudoarea lor, ar fi aşteptat maşinile automate şi… ar fi rămas să stea mai departe în mucedele lor bordeie de pământ, hrănindu-se cu puţinul pe care ar fi izbutit să-l ia naturii!

Kary Ram izbucni în râs. Mutt Ang continuă grav, fără să zâmbească:

---

13 „α Piscis Austrini” este steaua cea mai strălucitoare din constelaţia Peştele austral (“Dorado”), şi ocupă locul 17 în lista celor mai strălucitoare stele de pe bolta cerească. Numele ei provine din limba arabă فم الحوت fum al-ħūt şi înseamnă „gura peştelui”.

14 „α Aur” este o stea strălucitoare din emisfera nordică, cea mai strălucitoare stea din constelaţia Vizitiul (“Auriga”). Are o magnitudine de de 0.08 şi se afla la o depărtare de 42.21 de ani-lumină de Pământ.

15 Arcturus (α Boo) este cea mai luminoasă stea din constelaţia Boarului (“Bootes”) şi a treia ca luminozitate de pe cer, după Sirius şi Canopus.

— Suntem chemaţi şi noi să ne facem datoria, aşa cum şi-o face fiecare membru al societăţii. Pentru faptul că vom ajunge primii în profunzimile încă necercetate ale Galaxiei suntem morţi pentru şapte sute de ani. Cei care au rămas pe Pământ spre a se folosi de toate bucuriile vieţii de acolo nu vor încerca niciodată măreţele sentimente ale omului care a izbutit să arunce o privire în tainele dezvoltării Universului. Şi asta-i totul. Iar în ceea ce priveşte întoarcerea… Nu trebuie să-ţi fie teamă de viitor. Fiecare secol a avut particularităţile lui caracteristice, prezentând totuşi şi trăsături comune celorlalte etape… Cine ştie, poate că acea fărâmă de cunoştinţe pe care noi o vom aduce pe planeta noastră va contribui la un nou salt al ştiinţei, la îmbunătăţirea vieţii oamenilor. Şi, în definitiv, chiar dacă ne vom întoarce din adâncimile trecutului, vom aduce noilor oameni vieţile şi inimile noastre, pe care le-am dăruit viitorului. Oare ne vom întoarce ca nişte străini? Într-adevăr poate fi socotit străin acela care îşi pune în slujba unei cauze toate puterile lui? Căci omul nu constituie doar o sumă de cunoştinţe, ci şi o complicată arhitectură de sentimente, iar în legătură cu acest lucru noi, cei care am încercat toate greutăţile unui atât de îndelungat drum prin Cosmos, nu vom fi mai prejos de semenii noştri din viitor… Mutt Ang tăcu, apoi încheie pe un ton complet diferit, uşor ironic: Nu ştiu cum gândeşti tu, dar, în ceea ce mă priveşte, sunt atât de curios să văd viitorul, încât consider că şi numai pentru acest lucru…

— …Se poate muri vremelnic pentru cei de pe Pământ! încheie cu convingere astronautul.

Comandantul navei „Tellur” spuse liniştit:

— Du-te de te spală, mănâncă, în curând vom intra în cea de-a doua pulsaţie! Tey, de ce te-ai întors?

Ajutorul de comandant dădu din umeri:.

— Vreau să aflu mai repede traseul alcătuit de aparate. Sunt gata să te schimb.

Şi, fără să mai spună ceva, astrofizicianul apăsă un buton aflat în centrul tabloului de comandă. Un capac concav, strălucitor se dădu la o parte, şi din interiorul aparatului se ridică spirala unei panglici metalice cu strălucire argintie. Spirala era străpunsă de o vergea subţire, neagră, ce reprezenta itinerarul navei. Ca nestematele scânteiau pe panglică luminiţele ce arătau poziţia stelelor de diferite clase spectrale

pe lângă care urma să zboare „Tellur”. Acele nenumăratelor cadrane porniră hora unor mişcări aproape raţionale. Intraseră în funcţiune maşinile de calcul, potrivind traiectul viitoarei pulsaţii în aşa fel încât acesta să se abată cât mai departe din calea stelelor, a nebuloaselor întunecate şi a celor luminoase care puteau ascunde aştri încă necunoscuţi.

Prins de activitatea sa, Tey Eron nici nu observase cum se scurseseră în tăcere câteva ore, în timp ce uriaşa navă interastrală îşi continua goana prin negrele hăuri ale spaţiului. Tovarăşii astrofizicianului şedeau tăcuţi pe divanul semicircular de lângă uşa triplă, masivă, ce izola postul de conducere de celelalte încăperi ale navei.

Un clinchet vesel anunţa terminarea calculelor. Comandantul cosmonavei veni încet spre tablourile de comandă.

— Foarte bine! A doua pulsaţie poate avea o lungime aproape de trei ori mai mare decât prima…

— Ba nu, iată aici există o aproximaţie de treizeci la sută! Tey arătă vârful vergelei ce vibra uşor, în tact cu acele indicatoarelor legate de ea.

— Aşa este. Certitudine completă avem pentru cincizeci şi şapte de parseci. Să scădem încă cinci parseci pentru eventualele greşeli, – rămân cincizeci şi doi. Pregătiţi pulsaţia!

Din nou începu controlul nenumăratelor mecanisme şi contacte ale navei. Mutt Ang făcu legătura cu cabinele în care se aflau, cufundaţi în somn, ceilalţi cinci membri ai echipajului de pe „Tellur”.

Automatele de observaţie fiziologică arătară că organismele celor ce dormeau se găsesc în stare normală. Atunci comandantul liberă câmpul magnetic de protecţie în jurul încăperilor locuite ale navei. Peste plăcile mate ale peretelui din stânga fugiră linii roşii: undele gazelor din tuburile aşezate de-a lungul său.

Încruntându-se uşor, Tey Eron întrebă pe comandant:

— Gata?

Mutt Ang dădu din cap. Cei trei astronauţi de serviciu se lăsară tăcuţi în fotolii, fixându-şi trupul cu ajutorul unor perne pneumatice. După ce fu închisă ultima cataramă, fiecare scoase din cutia aşezată pe braţul stâng al fotoliului câte o seringă specială gata de întrebuinţare.

— Aşadar, pentru încă o sută cincizeci de ani de viaţă

pământească! spuse Kary Ram apropiind aparatul de injecţie de braţul său dezgolit.

Mutt Ang îl privi cercetător. Ochii tânărului străluceau de un surâs şăgalnic, propriu omului sănătos şi perfect echilibrat. Comandantul aşteptă până ce tovarăşii săi se lăsară pe spate în fotolii şi, închizând ochii, îşi pierdură cunoştinţa. Atunci mişcă nişte butoane de pe o cutiuţă aşezată lângă genunchiul său. Fără niciun zgomot şi implacabil ca însăşi soarta, se lăsară din tavan masivele calote de metal. Cu o clipă mai înainte, Mutt Ang pornise roboţii mecanici care dirijau pulsaţia şi câmpul magnetic de protecţie. Sub calotă, în lumina slabă a unui bec albăstrui, comandantul citi indicaţiile aparatelor de control şi abia după aceea îşi provocă somnul…

Nava interastrală ieşise din cea de-a patra pulsaţie. Acum steaua enigmatică – ţinta călătoriei – crescuse pe ecranele părţii din dreapta, nordice, până la dimensiunile Soarelui văzut de pe Mercur.

Astrul colosal (din clasa rară a stelelor „întunecate”, de carbon) era supus unui studiu amănunţit. „Tellur” înainta cu o viteză mai mică decât cea a luminii şi se afla la mai puţin de patru parseci de gigantica stea întunecată KNT 8008, ce abia se putea zări de pe Pământ, chiar cu ajutorul celor mai puternice telescoape. Asemenea stele – diametrul lor era egal cu 150-170 de diametre ale Soarelui – se caracterizau printr-o abundenţă de carbon în atmosfera lor. La o temperatură de două-trei mii de grade, atomii de carbon se uneau în nişte molecule-lanţ[16] alcătuite din câte trei atomi fiecare. Conţinând asemenea molecule, atmosfera stelei reţinea radiaţia părţii ultraviolete a spectrului, şi astfel lumina gigantului era foarte slabă în comparaţie cu dimensiunile sale.

În schimb, în centrul giganţilor de carbon temperatura ajungea până la o sută de milioane de grade, dând astfel naştere unor colosali generatori de neutroni, în care elementele uşoare se transformau în elemente grele şi chiar în transuraniene – cum ar fi californiu, ba chiar şi în rossiu, cel mai greu dintre elemente, cu greutatea atomică 401, creat cu patru secole în urmă. Savanţii erau de părere că, pe drept cuvânt,

---

16 Molecule legate între ele, formînd lanţuri de molecule şi macromolecule. (n.r.)

aştrii de carbon puteau fi numiţi uzine de elemente grele, întrucât le risipeau în spaţiu în urma unor explozii periodice. Îmbogăţirea întregii compoziţii chimice a Galaxiei noastre are loc tocmai prin această activitate a întunecaţilor giganţi de carbon.

Cosmonava pulsativă a dat, în sfârşit, posibilitate omenirii să studieze de la o mică distanţă astrul de carbon pentru a înţelege natura proceselor de transformare a materiei din interiorul acestuia; cheia acestor procese încă nu fusese găsită de fizicienii de pe Pământ.

Echipajul navei interastrale se trezi, şi fiecare dintre membrii lui îşi începu cercetările, datorită cărora pentru cei rămaşi pe Pământ avea să fie ca şi mort vreme de şapte sute de ani. Nava părea că se mişcă acum foarte încet, dar o înaintare mai rapidă nici nu era necesară.

„Tellur” zbura cu o uşoară deviere spre sud de astrul de carbon, pentru a-şi feri de radiaţiile acestuia ecranul locatorului. Şi astfel oglinda neagră a aparatului rămânea mereu întunecată vreme de săptămâni, luni şi ani de zile.

„Tellur” – sau, cum era trecut în registrul flotei siderale a Pământului: I.F. – 1 (ZET – 685), prima cosmonavă de câmp invers sau cea de-a şase sute optzeci şi cincea din numărul total al navelor interastrale – nu era atât de mare ca navele de cursă lungă care circulau cu o viteză mai mică decât cea a luminii. La construirea lor se renunţase doar de puţină vreme – de la inventarea cosmonavelor pulsative. Acele uriaşe nave de cursă lungă duceau cu sine un echipaj ce ajungea până la două sute de persoane, iar generaţiile care se succedau la bord făceau posibilă cercetarea unor considerabile distanţe ale spaţiului interastral.

De fiecare dată, la întoarcerea cosmonavelor de cursă lungă îşi făceau apariţia pe Pământ câteva zeci de oameni veniţi dintr-o altă vreme – reprezentanţi ai unui trecut îndepărtat. Şi, cu toate că nivelul dezvoltării lor era excelent, acestor fiinţe revenite din trecut noile timpuri li se păreau stranii, şi adesea pe aceşti cutreierători ai cosmosului ajungea să-i fure din rândurile celorlalţi o adâncă melancolie sau un dor de izolare.

Acum cosmonavele pulsative îi vor duce pe oameni şi mai departe. Şi, în scurt timp, după măsurătoarea acestor cosmonauţi, se vor ivi şi în societatea omenească Mathusalemi,

a căror vârstă va număra milenii. Cei cărora le va reveni să plece spre celelalte galaxii se vor întoarce pe planeta lor natală după trecerea a milioane de ani. Iată ce se dovedise a fi „cealaltă faţă”, reversul curselor lungi prin Cosmos, obstacolul pe care natura îl ridicase cu perfidie în calea fiului său cuprins de neastâmpăr. Echipajele noilor cosmonave numărau doar câte opt oameni. Acestor exploratori ai neţărmuritului Cosmos şi, totodată, ai viitorului le-a fost interzis (revocându-se dispoziţiile anterioare, pozitive) să aibă copii în timpul călătoriei[17].

Şi cu toate că „Tellur” avea dimensiuni mai reduse decât predecesorii săi, el reprezenta totuşi o navă uriaşă, în interiorul căreia echipajul, puţin numeros, se simţea în largul său.

Revenirea la realitate după un somn îndelungat aduse, ca de obicei, un aflux de energie. Echipajul cosmonavei – alcătuit în majoritate din tineri – îşi petrecea timpul în sala de gimnastică.

Inventau exerciţii dintre cele mai grele, dansuri fanteziste sau făceau tot felul de acrobaţii complicate în colţul antigravitaţional al sălii, cu ajutorul unor centuri de respingere şi al unor inele prinse de mâini şi picioare. Astronavigatorilor le plăcea să înoate în marele bazin cu apă ionizată, fosforescentă, care păstra minunata culoare azurie a leagănului popoarelor lumii – Mediterana…

Kary Ram îşi scosese haina de lucru şi se avântă spre bazin, dar un glas vesel îl opri locului:

— Kary, ajută-mă! Fără dumneata nu pot să fac această flexiune.

Chimista Taina Dan, o fată înaltă, îmbrăcată cu o tunică scurtă dintr-o ţesătură verzuie, strălucitoare, în ton cu ochii ei, era cea mai tânără şi cea mai veselă membră a expediţiei. Nu o dată liniştitul Kary fusese indignat de firea ei repezită. Dar în ceea ce priveşte dansul, el îi plăcea tânărului tot atât de mult ca şi Tainei, ce părea a fi o dănţuitoare înnăscută.

Veni la ea surâzând.

Din stânga, de pe înălţimea trambulinei care vibra deasupra apei din bazin, Afra Devi – biologul cosmonavei – îl strigă pe Tey

---

17 Pesemne din pricina vitezelor extraordinar de mari cu care zburau astronavele şi a răstimpurilor extrem de scurte în care astronautii nu se aflau în pulsaţie. (n.r.)

Eron. Înainte de a sări în apă, Afra pornise a-şi strânge sub caschetă valurile părului negru cu reflexe albăstrii. Călcând cu băgare de seamă pe placa de masă plastică, arcuită, ajutorul de comandant veni în dreptul fetei şi-şi apropie de spatele ei braţul puternic, musculos. Săltând în ritmul mişcărilor trambulinei, Afra se lăsă pe spate şi se sprijini de acel reazem de nădejde. O clipă trupurile lor bronzate încremeniră. Cu o mişcare abia perceptibilă, tânăra femeie îşi îndoi şi mai mult trupul, făcu o rotaţie completă pe după braţul ajutorului de comandant şi imediat, evoluând ca într-un dans aerian, zburară amândoi în apă.

— El a uitat de toate! murmură Taina Dan, acoperind cu degetele fierbinţi pleoapele tânărului mecanic.

— Oare nu-i frumos? răspunse acesta printr-o întrebare şi atrase spre sine fata, intrând în câmpul emisiei sonore[18].

Kary şi Taina erau cei mai buni dansatori de pe navă. Numai ei erau în stare să se lase cu totul în stăpânirea melodiei şi a ritmului, lăsând la o parte orice alte gânduri. Şi Kary pluti în lumea dansului fără să mai simtă altceva decât o adâncă desfătare, izvorâtă din uşoarele mişcări în concordanţă cu acelea ale partenerei. Braţul fetei lăsat pe umărul său era puternic şi gingaş. Deodată însă ochii ei verzi se întunecară.

— Dumneata eşti una cu numele pe care-l porţi, şopti Kary. Îmi amintesc că „Taina”, în limba anticilor, însemna ceva necunoscut, enigmatic.

— Mă bucur, spuse fata fără să surâdă, mie mi se părea mereu că tainele au rămas doar ale Cosmosului, iar la noi, pe Pământ, ele nu mai există. Oamenii nu mai au taine – suntem cu toţii lipsiţi de complicaţii, curaţi şi senini!

— Şi asta te face să-ţi pară rău?

— Câteodată. Aş fi vrut să întâlnesc un om aşa cum se găseau în trecutul îndepărtat. Un om nevoit să-şi ascundă visurile şi sentimentele de răutatea din jur, să şi le călească, să le păstreze neclintite, pline de o forţă uriaşă.

— O, te înţeleg! Dar eu nu m-am gândit la oameni şi-mi părea

---

18 Dansatorii, trecînd printr-un sistem de unde invizibile le modificau, acţionau asupra aparatelor electonice şi creau astfel cu propriul lor corp muzică şi ritm. (n.a.)

rău numai de tainele nedezlegate... Ştii, ca în romanele străvechi: pretutindeni ruine misterioase, neştiute adâncuri, înălţimi necercetate, ba chiar mai demult păduri, izvoare, cărări prin codru şi case vrăjite, blestemate, înzestrate cu puteri enigmatice.

— Da, Kary! Ar fi bine să găsim aici pe cosmonavă unghere tainice, culoare prin care n-ai voie să treci.

— Iar ele să ducă spre încăperi unde să fie ascuns...

— Ce anume?

— Nu ştiu, mărturisi mecanicul după o clipă de tăcere şi se opri locului.

Dar pe Taina o prinsese jocul. Se încruntă şi-l trase după ea. Kary o urmă pe fată, şi astfel ieşiră amândoi din sala de gimnastică, pătrunzând într-un coridor lateral, slab luminat. Indicatoarele de vibraţie clipeau mat, în răstimpuri egale, de parcă pereţii navei s-ar fi luptat cu somnul. Fata făcu doar câţiva paşi repezi, neauziţi şi deodată rămase locului... O umbră de plictiseală îi trecu atât de iute peste chipul gingaş, încât Kary n-ar fi putut afirma cu certitudine că i-a zărit acest semn de slăbiciune sufletească. Sentimentul necunoscut îl izbi dureros. Mecanicul o prinse din nou pe Taina de mână:

— Să mergem la bibliotecă. Până la schimbul meu mai sunt două ore, iar până la al dumitale şi mai mult.

Se îndreptă ascultându-l spre centrul navei.

Biblioteca, sau, cum i se mai spunea, sala de lucrări generale, se găsea în imediata apropiere a postului central de comandă, de altfel ca pe toate celelalte cosmonave. Kary şi Taina deschiseră uşa ermetică a celui de-al treilea coridor transversal şi merseră spre uşa elipsoidală, cu două canaturi, a trecerii principale. De îndată ce Kary călcă peste placa de bronz şi canaturile grele se dădură la o parte, lunecând fără zgomot, ajunse la urechile celor doi tineri un sunet puternic, vibrant. Taina strânse bucuroasă mâna tânărului:

— E Mutt Ang!

Trecură amândoi pragul bibliotecii. Lumina difuză părea un abur, plutind lângă tavanul mat. Doi oameni şedeau în fotoliile adânci dintre coloanele filmotecilor, în penumbra care se aşternuse acolo. Taina îl văzu pe medicul Svet Sym şi pe Yas Tin, inginer pentru instalaţiile pulsatoare. Acesta din urmă, un bărbat cu trăsături puternice, stătea nemişcat, cu ochii închişi,

cufundat în visare. Iar în stânga, sub scoicile netede ale instalaţiilor acustice, se aplecase, deasupra cutiei argintii a V.P.E.M., însuşi comandantul cosmonavei.

V.P.E.M, – vioara-pian electromagnetică – înlocuise de multă vreme, pretutindeni, pianul cu sonoritatea lui clară, păstrându-i însă complexitatea tonurilor, iar în plus dăruindu-i întreaga bogăţie de nuanţe a viorii. Amplificatoarele de sunet ale acestui instrument puteau să-i dea la nevoie o forţă zguduitoare.

Mutt Ang nu-i observă pe cei care intraseră. Se plecă uşor înainte, înălţându-şi ochii spre plăcile rombice ale plafonului. Ca la străvechiul pian, degetele muzicianului determinau toate nuanţele sunetelor, deşi nu le mai produceau cu ajutorul ciocănaşelor şi al strunelor, ci prin nişte impulsuri electronice extrem de fine.

Temele, armonic împletite, ale unităţii Pământului şi Cosmosului începură să se despartă, să se depărteze. Motivele contradictorii ale unei tristeţi liniştite şi ale tunetelor depărtate, ameninţătoare, creşteau, răsunau cu tot mai multă putere, întrerupte doar la răstimpuri de sunete tragice, ascuţite, ca nişte ţipete de deznădejde. Şi deodată dezvoltarea măsurată, melodioasă a temei conteni. Izbitura, forţa ciocnirii fu nimicitoare şi totul se prăbuşi într-o avalanşă de disonanţe, lunecând în sfâşietoarea tânguire a unor glasuri ce vesteau o pierdere ireparabilă.

Pe neaşteptate, mâinile lui Mutt Ang născură sunetele limpezi, curate ale unei fericiri luminoase, ce se îmbina cu suava mâhnire a acompaniamentului.

În bibliotecă pătrunse neauzită Afra Devi, îmbrăcată cu un halat alb. Svet Sym, medicul navei, porni să facă semne ciudate comandantului. Mutt Ang se ridică, şi liniştea izgoni domnia sunetelor, după cum noaptea cea iute a tropicelor îndepărtează lumina amurgului.

Medicul şi comandantul ieşiră însoţiţi de privirile neliniştite ale ascultătorilor. Cel de-al doilea astronavigator suferise în timpul schimbului un accident foarte rar: o criză de apendicită purulentă. Se vede că nu îndeplinise cu stricteţe programul pregătirii medicale în vederea plecării spre adâncurile Cosmosului. Şi iată că acum Svet Sym ceru comandantului permisiunea să opereze de urgenţă bolnavul.

Mutt Ang îşi exprimă îndoială. Medicina modernă, care

ajunsese să poată regla prin impulsuri nervoase organismul omenesc, în felul metodelor folosite la instalaţiile electronice, putea înlătura multe maladii.

Medicul cosmonavei îşi susţinu însă punctul de vedere. El demonstră că în corpul bolnavului va rămâne un focar nevindecat pe deplin, care poate să dea o recidivă în timpul uriaşelor suprasarcini fiziologice pe care le au de suportat călătorii în Cosmos...

Astronavigatorul se culcă pe un pat larg în jurul căruia se împleteau cablurile generatoarelor de impulsuri. Treizeci şi şase de aparate erau pregătite să-i controleze starea organismului. În încăperea cufundată în semiîntuneric, începu să clipească la răstimpuri egale şi să sune slab, aducând somnul, aparatul de hipnotizare. Set Sym aruncă o privire peste aparate şi-i făcu semn Afrei Devi – ajutoarea sa. (Fiecare membru al echipajului de pe „Tellur” stăpânea câteva profesii.)

Afra apropie un cub străveziu. În lichidul albăstrui dinăuntru se afla cufundat un aparat metalic cu articulaţii, asemănător unei mari scolopendre[19]. Afra scoase aparatul din lichid, iar dintr-un alt vas luă un vârf conic de la care porneau mai multe fire sau tuburi subţiri, flexibile. Un ţăcănit scurt al conexiunii, şi scolopendra metalică se mişcă, făcând să se audă un zumzet uşor.

Svet Sym dădu din cap, şi aparatul dispăru în gura deschisă a astronavigatorului care continua să respire liniştit. Se aprinse un ecran translucid aşezat oblic peste pântecele bolnavului. Mutt Ang veni mai aproape. În lumina verzuie, contururile cenuşii ale intestinelor se vedeau foarte clar. De-a lungul lor, se mişca încet aparatul cu articulaţii. O strălucire uşoară fulgeră peste ecran în clipa când aparatul dădu un impuls sfincterului care închidea stomacul. Pe urmă pătrunse în duoden şi se îndoi aproape cu totul în intestinul sigmoid. Încă puţin, şi capătul rotund al scolopendrei se opri înaintea apendicelui viermiform.

Aici, în regiunea infectată, durerile erau mai mari, şi, din cauza presiunii aparatului, mişcările peristaltice[20] ale intestinelor

---

19 Mic animal miriapod. (n.r)

20 mişcări prin care esofagul, stomacul şi intestinele se contractă, favorizând deglutiţia şi apoi digestia.

se accentuară atât de mult încât fu nevoie de calmante. Mai trecură câteva minute, şi maşina analitică află cauza bolii: o iritare întâmplătoare a apendicelui; apoi stabili caracterul infecţiei şi recomandă soluţia necesară de antibiotice şi dezinfectante. Din aparatul cu articulaţii răsăriră nişte mustăţi flexibile care fură cufundate în interiorul apendicelui. Puroiul fu pompat afară, iar fărâmiturile care nimeriseră în intestin, îmbolnăvindu-l, fură înlăturate şi ele. Urmară spălaturi energice cu soluţii speciale, biologice, care vindecară repede mucoasa apendicelui şi a intestinului gros.

În tot timpul cât minunatul aparat condus cu ajutorul automatelor îşi desfăşură activitatea în pântecele bolnavului, acesta continuă să doarmă calm. Operaţia luă sfârşit, iar medicului nu-i rămase decât să extragă aparatul.

Comandantul cosmonavei se linişti. Oricât de mari erau posibilităţile medicinii, totuşi se întâmpla câteodată ca particularităţi neprevăzute ale organismului (cu neputinţă de stabilit dinainte pentru miliarde de indivizi diferiţi) să dea complicaţii neaşteptate, lipsite de primejdie în cadrul uriaşelor institute sanitare ale planetei, dar periculoase într-o expediţie de proporţii reduse.

Nu se întâmplă însă nimic. Mutt Ang reveni la vioara-pian din biblioteca rămasă pustie. Îi trecuse dorinţa de a cânta. Fu năpădit de gânduri.

Nu pentru prima oară se întorcea la gândurile despre fericire, despre viitor.

Era cea de-a patra călătorie a sa în Cosmos… Dar niciodată până atunci nu se gândise să facă un salt atât de mare în timp şi spaţiu. Şapte sute de ani! În condiţiile unui atât de mare avânt al vieţii, al înmulţirii noilor invenţii şi descoperiri, în condiţiile unui atât de vast orizont de cunoştinţe la care şi ajunseseră cei de pe Pământ! E greu de făcut o comparaţie, dar şapte sute de ani însemnau atât de puţin în epocile civilizaţiilor antice, când dezvoltarea societăţii, nefiind stimulată de cunoaştere şi necesitate, mergea doar spre o necontenită răspândire a omului pe suprafaţa terestră, spre ocuparea spaţiilor încă pustii ale planetei.

Pe atunci timpul era fără măsură, şi toate schimbările omenirii se scurgeau lent, aşa cum se întâmpla odinioară cu gheţarii de pe insulele Arcticei şt ale Antarcticei. Secolele păreau că se

scufundă în vidul inactivităţii. Ce însemna o viaţă omenească, ce însemnau o sută, o mie de ani?

Mutt Ang se gândi aproape cu groază cum s-ar fi simţit oamenii din antichitate dacă ar fi cunoscut dinainte desfăşurarea atât de înceată a proceselor sociale contemporane lor, dacă ar fi ştiut că asuprirea, nedreptatea şi lipsa de organizare de pe planetă aveau să dureze încă atâta amar de vreme? Să te întorci după şapte veacuri în Egiptul antic însemna să nimereşti în aceeaşi orânduire sclavagistă, cu o asuprire şi mai cruntă; în China milenară – în aceleaşi războaie şi dinastii ale împăraţilor; sau, în Europa de la începutul medievalei nopţi religioase – să nimereşti în toiul incendiului stârnit de rugurile Inchiziţiei, în vâltoarea celui mai crunt obscurantism.

Acum însă ameţeşti încercând să scrutezi viitorul peste şapte secole pline de transformări, de îmbunătăţiri şi de cunoştinţe noi; atât de arzător este interesul pe care ţi-l stârnesc zguduitoarele evenimente.

Şi dacă adevărata fericire constă în mişcare, în schimbare, atunci cine poate fi mai fericit decât el şi tovarăşii săi? Şi totuşi lucrurile nu sunt atât de simple! Natura omenească e contradictorie ca şi lumea care o înconjoară şi care a creat-o. Odată cu avântul spre necontenita schimbare, noi regretăm întotdeauna şi evenimentele trecutului, sau, mai bine zis, părţile lui bune, filtrate de memorie şi cultivate odinioară sub forma unor legendare secole de aur.

Fără voia lor, oamenii căutau pe atunci ceea ce era bun în trecut, visau ca el să se repete, şi numai sufletele mari puteau să prevadă, să simtă mersul viitoarelor ameliorări şi organizări ale vieţii umane. De atunci, în adâncul sufletului omenesc se află regretul pentru timpul apus, pentru cele ce nu se vor mai întoarce, sentimentul de mâhnire care ne cuprinde înaintea ruinelor şi a monumentelor istorice ale umanităţii. Această părere de rău pentru trecut se accentua cu deosebire la oamenii în vârstă şi aduna tristeţe în inimile celor buni, inteligenţi şi sensibili…

Mutt Ang se ridică de lângă instrumentul muzical.

Da, toate acestea sunt descrise atât de plastic şi interesant în povestirile istorice. Aşadar, ce anume poate să-i înfricoşeze pe tinerii de pe cosmonavă în timpul saltului spre viitor? Singurătatea, lipsa unor oameni apropiaţi? Aşa-zisa singurătate

a omului care a nimerit în viitor a fost de atâtea ori descrisă şi comentată în vechile romane… Singurătatea era concepută întotdeauna ca o absenţă a oamenilor apropiaţi, a rudelor. Aceste persoane alcătuiau însă un grup infim de oameni, adesea uniţi doar prin nişte legături de rudenie pur formale. Dar acum, când ne e apropiat oricare dintre oameni, când nu există niciun fel de hotare sau convenţionalisme care să împiedice comuniunea oamenilor, din orice ungher al planetei?!

Noi, oamenii de pe „Tellur” ne-am pierdut toate rudele rămase pe Pământ. Dar acolo, în iureşul viitorului, spre care înaintăm, ne aşteaptă oameni nu mai puţin apropiaţi, ale căror cunoştinţe şi simţăminte vor fi şi mai înalte şi mai profunde decât ale contemporanilor noştri, pe care i-am părăsit pentru totdeauna – iată despre ce şi în ce fel trebuie să stea de vorbă comandantul cu oamenii tineri ai echipajului său…

La postul central de conducere, Tey Eron aranjase programul de seară, care îl atrăgea cel mai mult. Erau aprinse doar cele mai necesare izvoare de lumină, şi marea încăpere rotundă, cufundată astfel într-o dulce penumbră, căpăta o notă de plăcută intimitate. Procedând ca de obicei la controlul necontenit al calculelor, ajutorul de comandant murmura uşor un cântec fără cuvinte. Drumul cosmonavei se apropia de sfârşit – astăzi ea avea să fie întoarsă către constelaţia Ophiuchus[21] pentru a trece prin faţa astrului de carbon, ce fusese explorat. O apropiere mai mare de acest corp ceresc devenise primejdioasă. Presiunea luminii ar fi început să crească atât de mult, încât – la viteza colosală a navei – ar fi dat naştere unei izbituri înfricoşătoare, catastrofale.

---

21 „Purtătorul de şerpi” (un bărbat pe care este încolăcit un şarpe). Şarpele era cunoscut la egipteni ca simbol al tămăduirii. Ptolemeu a fost acela care a menţionat existenţa lui Ophiucus ca una dintre cele 48 de constelaţii. Situată în regiunea Căii Lactee, între constelaţia Vulturul şi Scorpion, mai sus de Săgetator şi mai jos de Şarpe. Cel mai important eveniment care s-a produs în constelaţia Ophiucus a fost explozia unei supernove, care a avut loc pe 10 octombrie 1604. Ea a fost observată de Johannes Kepler.

Simţind pe cineva la spatele lui, Tey Eron se întoarse.

Mutt Ang se uită peste umărul ajutorului său şi citi prin gemuleţele dreptunghiulare de jos totalurile indicate de aparate. Astrofizicianul-şef îl privi întrebător pe comandant, şi acesta dădu afirmativ din cap. Îndată, născute de uşoarele mişcări ale lui Tey Eron, prin toată nava vuiră semnalele speciale şi răsunară metalic cuvintele:

— Atenţiune! Atenţiune!

Mutt Ang îşi apropie microfonul ştiind că în toate secţiile cosmonavei oamenii rămăseseră nemişcaţi, întorcându-şi fără voie privirile spre pâlniile sonorizatoarelor[22] din pereţi: omul încă nu se dezvăţase să se uite în direcţia izvorului de sunete atunci când voia să fie deosebit de atent.

— Atenţiune! repetă Mutt Ang. Peste cincisprezece minute, nava începe să frâneze. Toată lumea, în afara celor care sunt de serviciu, va sta în cabine. Prima fază a frânării va lua sfârşit la orele 18. Cea de-a doua fază, de şase „g[23]”, va dura şase zile. Virajul navei va avea loc după semnalele P.L. – ale pericolului de lovire. Asta-i tot!

La orele 18, comandantul se ridică din fotoliu şi, învingându-şi obişnuita durere pe care frânarea i-o provoca în spate şi la ceafă, anunţă că se va duce în cabina lui să doarmă în timpul tuturor celor şase zile cât avea să dureze încetinirea zborului. Întregul echipaj al cosmonavei stătea acum lipit de aparate, procedând la ultimele cercetări ale astrului de carbon.

Tey Eron privi posomorât în urma comandantului, care plecase.

Cu fiecare perfecţionare, creştea forţa şi trăinicia navelor

---

22 Termen folosit de autor în loc de „difuzor”.

23 Constanta gravitaţională, notată cu G, este o constantă fizică empirică ce apare din calculul atracţiei gravitaţionale dintre obiectele cu masă. Ea apare în legea lui Newton a gravitaţiei universale şi în teoria relativităţii generale a lui Einstein. De asemenea, este cunoscută sub numele de constanta gravitaţională universală, constanta lui Newton, iar în limbajul cotidian G mare.

cosmice. De aceea, cu greu s-ar fi putut face vreo comparaţie între forţa lui „Tellur” şi acele coji de nucă ce pluteau pe mările Pământului şi care încă din vechime căpătaseră aceeaşi denumire de nave. Şi totuşi astronava nu era nici ea altceva decât o coajă de nucă azvârlită în adâncul de necuprins al spaţiilor… Parcă aducea mai multă linişte prezenţa comandantului în timpul manevrării navei.

* * *

Kary Ram tresări auzind râsul vesel al lui Mutt Ang. Cu câteva zile în urmă, întregul echipaj fusese alarmat de îmbolnăvirea neaşteptată a comandantului. Doar medicul intra în cabina acestuia, şi toţi vorbeau în şoaptă când treceau prin faţa uşii lui, închisă ermetic, ca în timpul unei avarii. Tey Eron era nevoit să pună singur în aplicare întregul plan întocmit: virajul navei, o nouă accelerare – pentru ieşirea din raza puternicei presiuni a luminii astrului de carbon – şi începerea pulsării înapoi, spre Soare.

Acum ajutorul de comandant mergea alături de Mutt Ang şi zâmbea reţinut. Se aflase că totul fusese pus la cale de comandant, cu ştirea doctorului. Mutt Ang îi cedase lui Tey Eron comanda pentru a-i oferi posibilitatea să desfăşoare singur întreaga manevră, fără să spere la vreun ajutor. Deşi astrofizicianul-şef n-ar fi recunoscut în niciun caz chinuitoarele îndoieli care-l năpădiseră înainte de efectuarea virajului, îl dojenea totuşi pe comandant pentru faptul că neliniştise întregul echipaj.

Mutt Ang se scuza glumind şi-i demonstra lui Tey Eron că, în vidul spaţiului cosmic, astronava se află în afară de orice pericol. Aparatele nu puteau greşi, verificarea cvadruplă a fiecărui calcul excludea posibilitatea unor inexactităţi. În zona puternicei presiuni a luminii emise de astru, nu putea exista o centură de asteroizi şi meteoriţi.

— Oare n-aşteptaţi deloc să întâlnim vreun obstacol? întrebă Kary Ram.

— De bună-seamă că o întâmplare neprevăzută nu poate fi exclusă. Dar marea lege a Cosmosului, numită şi legea valorilor medii[24], pledează în favoarea noastră. Vom face puţin cale întoarsă şi vom intra în pulsaţie pe direcţia cunoscută, drept spre Soare, pe lângă Cor Serpentis… Au trecut câteva zile de

când zburăm spre constelaţia Ophiuchus. Acum nu ne-a mai rămas mult.

— Curios, spuse îngândurat Kary, parcă nu simt nici bucurie şi n-am nici sentimentul că am săvârşit un lucru care să merite şi să motiveze faptul că pentru Pământ noi am murit pe timp de şapte sute de ani. Desigur, îmi dau seama, vom obţine zeci de mii de observaţii, milioane de calcule, fotografii, însemnări de mare importanţă, şi cu ajutorul lor pe Pământ vor fi descoperite noi taine ale materiei…

— Da, se înfierbântă Tey Eron, dar pe drumul dezvoltării istorice câtă luptă, muncă şi vieţi a costat umanitatea şi până la ea trilioanele de generaţii de animale, aceşti germeni ai viitorului!…

— Toate astea sunt bune pentru raţiune. Pentru mine însă numai omul are însemnătate. El este în Cosmos singura forţă inteligentă, care poate folosi şi supune dezvoltarea spontană a materiei. Noi, oamenii, suntem însă atât de singuri, atât de izolaţi. Cu toate că avem dovezi incontestabile că există o mulţime de lumi populate, totuşi nicio altă fiinţă din Univers n-a avut încă prilejul să se întâlnească cu omul terestru. Câte poveşti, cărţi, cântece şi tablouri n-au fost închinate acestui mare eveniment, ce se lasă atât de mult aşteptat! Şi acest vis măreţ, radios şi cutezător, născut în vremurile străvechi în care oamenii abia fuseseră smulşi din mrejele religiei, acest vis n-a devenit încă realitate!

— Mrejele religiei! interveni Mutt Ang. Ştiţi voi însă cum îşi imaginau strămoşii noştri, chiar şi unii care au trăit în epoca primului zbor în Cosmos, realizarea acestui „vis măreţ”? Preziceau chiar de la prima întâlnire lupte înverşunate, atacarea sălbatică a cosmonavelor, uciderea astronauţilor între ei.

— Nemaipomenit! exclamară Kary Ram şi Tey Eron.

— Scriitorii noştri contemporani n-au vrut nici măcar să mai scrie despre întunecata perioadă a sfârşitului capitalismului, reluă cuvântul Mutt Ang. Ştiţi doar din manualele de istorie că omenirea a trecut la un moment dat printr-o fază de dezvoltare

---

24 Expresie matematică în care rezultatele finale ale calculelelor sunt exprimate cu ajutorul unei valori medii. Valorile extreme mari şi mici se neglijează. (n.a.)

foarte critică.

— Îmi amintesc, spuse Kary. Aceasta s-a întâmplat atunci când oamenii au dobândit grandioasa perspectivă a stăpânirii materiei şi a Cosmosului, dar mai existau vechi forme ale relaţiilor sociale, iar dezvoltarea conştiinţei sociale rămânea tot mai mult în urma victoriilor ştiinţei.

— Ai o memorie bună, Kary! Definiţia dată de tine este aproape exactă, dar poate fi spusă şi altfel: dorinţa de a cunoaşte Cosmosul şi măreţia lui au fost în contradicţie cu ideologia primitivă a proprietăţii private. Sănătatea şi viitorul omenirii au stat câţiva ani în cumpăna sorţii, până ce a învins noul şi omenirea s-a unit într-o singură familie, în care nu mai existau clase sociale… Acolo, în partea capitalistă a lumii, existau inşi care nu vedeau noile căi şi trăgeau nădejdea că societatea lor este imuabilă şi eternă, că şi în viitor războaiele şi masacrele sunt inevitabile.

— Nădejde! zise Kary zâmbind ironic. Cum poate fi numită asta nădejde?

— Şi totuşi ei o numeau.

— Poate că şi în alte sisteme solare, pe planetele locuite de oameni, civilizaţiile trec prin aceleaşi perioade critice, spuse încet Tey Eron, aruncând o privire fugară asupra cadranelor aparatelor de bord. Până acum, cunoaştem doar două planete nelocuite pe care există apă, atmosferă, rămăşiţe de oxigen şi unde vânturile agită nisipurile şi mările lipsite de viaţă.

— Nu! spuse Kary Ram dând din cap. Nu pot crede că oamenii care au cunoscut imensitatea Cosmosului şi binefacerile pe care le oferă ştiinţa ar putea…

— …să se poarte ca nişte fiare? De îndată ce a acumulat o suficientă experienţă istorică, omul a înţeles că fenomenele naturii şi existenţa lui sunt contradictorii. Pe de o parte, şi-a dat seama că el, ca individ, este în viaţă neînsemnat şi trecător, aidoma unei picături de apă în ocean sau unei mici scântei care se stinge la bătaia vântului. Pe de altă parte, a înţeles că este nemărginit, ca Universul pe care-l cuprinde cu raţiunea şi simţurile, în infinitatea timpului şi a spaţiului.

Comandantul astronavei tăcu şi prinse a se plimba îngândurat prin faţa membrilor echipajului. Peste feţele tinere ale acestora se aşternu o umbră de aspră încordare.

Tot Mutt Ang întrerupse primul liniştea ce se lăsase:

— În colecţia mea de filmocărţi istorice, există un volum foarte caracteristic pentru acea epocă. El a fost tradus în limba noastră nu de o maşină, ci de Saney Cen, istoric care a trăit în secolul trecut. Să-l citim!

Mutt Ang zâmbi şi ieşi în coridor.

— N-am să fiu niciodată bun comandant, îmi este cu neputinţă să cunosc atâtea câte ştie Ang, zise oftând Tey Eron.

— Iar el îmi spunea într-o zi că nu este un bun comandant fiindcă îl pasionează prea multe lucruri, spuse Kary aşezându-se în fotoliul pilotului de serviciu.

Tey Eron privi surprins spre tovarăşul său. Tăceau amândoi, se auzea doar murmurul monoton al maşinilor. Gigantica navă interastrală, luând viteză, se depărta vertiginos de astrul de carbon şi se îndrepta spre pătratul stabilit, unde, în bezna spaţiului, abia se zăreau licărind, prin galaxiile îndepărtate, patru insule stelare. Ele se aflau la o distanţă atât de mare încât lumina pe care o răspândeau ajungea aproape stinsă în ochiul omenesc.

Deodată se petrecu ceva neprevăzut. Pe ecranul marelui locator, apăru şi începu să se agite un punct luminos. Răsună ţârâitul strident al unei sonerii, şi astronauţilor li se tăie pur şi simplu răsuflarea.

Tey Eron, fără să stea prea mult pe gânduri, dădu semnalul de alarmă, care chema pe membrii echipajului să-şi ocupe posturile.

Mutt Ang intră gonind la postul de comandă şi, în două salturi, ajunse la aparate. Oglinda neagră a locatorului prinsese viaţă. Ca într-un lac fără fund, se vedea în ea un mic punct luminos, care ba se mişca în sus, ba se lăsa în jos, ba se deplasa încet spre dreapta. Astronauţii erau foarte surprinşi că roboţii care semnalau apropierea meteoriţilor nu dădeau nicio alertă. Oare luminiţa ivită pe ecran nu era a unui meteorit? Atunci a cui putea să fie?!…

Nava interastrală îşi continua zborul, şi punctul strălucitor se zărea tot mai bine. Mutt Ang tresări la gândul care îi trecuse prin minte. Tey Eron îşi muşcă buza, iar Kary Ram strânse cu putere manşa. Astronauţii se aflau în prezenţa unui lucru cu totul neobişnuit: a unui corp care arunca fascicule de lumină înaintea lui, ca şi „Tellur”.

Dorinţa ca gândul să li se adeverească era atât de fierbinte,

de ea erau legate atâtea speranţe, de sute de ori spulberate şi din nou trezite, încât Mutt Ang rămase nemişcat, temându-se să spună măcar un cuvânt. Şi neliniştea lui era parcă împărtăşită şi de echipajul misterioasei cosmonave apărute.

Punctul de foc ce răsărise pe ecran se stinse, apoi se aprinse din nou şi începu să fie văzut la intervale de timp egale. Această alternanţă atât de exactă nu putea fi decât rodul unicei forţe din Univers – al gândirii omului.

Nu mai încăpea nicio îndoială: în faţă apăruse o navă interastrală.

Aici, în imensitatea fără margini a spaţiului, în care ajunsese pentru prima oară o navă terestră, nu putea fi vorba decât de o astronavă din altă lume, de pe o altă planetă, de pe o stea îndepărtată…

„Tellur” a răspuns şi el printr-o semnalizare intermitentă. Apoi Kary Ram a transmis câteva semnale luminoase din codul convenţional şi nu era exclus ca ele să poată fi recepţionate pe ecranul necunoscutei astronave şi să fie înţelese…

Vocea lui Mutt Ang, care răsună în difuzoare, era extrem de emoţionată:

— Atenţiune, întreg echipaj! În faţă a apărut o astronavă străină. Deviem de la drumul nostru şi începem o frânare bruscă. Încetaţi toate lucrările! Frânare bruscă! Ocupaţi-vă locurile stabilite!

Nu se putea pierde nicio secundă. Dacă ciudata cosmonavă înainta la fel de repede ca şi a lor, atunci viteza cu care se apropiau una de alta era aproximativ cât aceea a luminii, atingând 295.000 km/s.

Într-un minut, astronavele se apropiau cu circa 18 milioane de kilometri, iar locatorul arăta că oamenii mai aveau la dispoziţie aproximativ o sută de secunde.

Tey Eron îi şopti ceva lui Kary, în timp ce Mutt Ang vorbea la microfon. Emoţionat şi palid, tânărul înţelese despre ce este vorba şi făcu câteva manipulări.

— Bravo! exclamă comandantul, urmărind pe ecranul de control cum raza luminoasă a cosmonavei lor devie spre stânga şi începu să urce în spirală.

Trecuseră aproape 10 secunde. Pe ecran se ivi pe neaşteptate luminosul contur de săgeată al lui „Tellur”, pornit într-o grandioasă volută.

Soneriile de alarmă începură să sune. De data aceasta, pe ecranul principal, apăruse nu raza luminoasă a locatorului străin, ci corpul necunoscutei astronave. După ce imprimă navei o mică înclinaţie spre stânga, Tey Eron puse rapid în mişcare robotul-pilot. Zgomotul soneriei încetă, apele negre ale ecranului dispărură şi ele. Oamenii abia apucaseră a întrezări dâra luminoasă care fulgerase pe dinaintea bordului drept. Astronavele se apropiaseră cu viteze ameţitoare una de alta, pentru ca să şi dispară în depărtări.

Vor trece câteva zile până când traiectele lor se vor intersecta din nou. Atunci cele două astronave vor frâna, vor face cale întoarsă şi se vor întâlni.

— Atenţiune! zise Mutt Ang la microfon. Începem frânarea bruscă! Daţi semnale în toate secţiile!

* * *

În biblioteca navei interastrale „Tellur”, se adunase întregul echipaj. Un singur astronavigator rămăsese de serviciu lângă dispozitivele P.C.E.[25], care protejau comunicaţiile extrem de complicatelor aparate electronice ale navei. După ce fusese frânat, „Tellur” se întorsese, dar se şi depărtase de locul întâlnirii cu mai mult de 10 miliarde de kilometri. Cosmonava înainta încet, având o viteză egală cu o douăzecime din cea absolută[26], în timp ce toate maşinile ei de calculat îi controlau şi-i rectificau traiectoria. Din nou trebuia să fie găsit în necuprinsul Cosmos o fărâmă infimă, aproape invizibilă: racheta străină. Opt zile şi tot atâtea nopţi avea să dureze această aşteptare aproape cu neputinţă de suportat. Dacă niciunul dintre calcule şi nici mersul înainte al lui „Tellur” n-aveau să devieze dincolo de limitele admise, dacă fiinţele acelea necunoscute n-aveau să greşească nici ele şi dacă posedau un vehicul interastral care să se supună comenzilor şi aparate tot atât de perfecte, atunci cele două nave aveau într-adevăr să se apropie atât de mult, încât,

---

25 Protecţia comunicaţiilor electronice. (n.t.)

26 „Tellur” era prima astronavă a cîmpului invers. În mod firesc, echipajul său folosea terminologia consacrată, în care viteza luminii (nerealizabilă cu o rachetă obişnuită) era considerată ca absolută. (n.a.)

cu ajutorul razei locatoarelor, să se poată regăsi prin bezna de nepătruns.

Atunci, pentru prima oară în istorie, omul va veni în legătură cu semenii lui întru idei, forţe şi aspiraţii; cu aceia a căror existenţă infinit de pătrunzătoarea minte umană o prevăzuse, o dovedise şi o confirmase încă de mult. Hăurile înspăimântătoare ale timpului şi ale spaţiului căscate între lumile locuite rămăseseră până atunci de neînvins. Dar iată că acum oamenii Pământului vor da mâna cu alte fiinţe raţionale din Univers, iar apoi se vor duce şi mai departe… Lanţul gândirii şi al muncii va străbate genunile siderale, ca o victorie definitivă asupra forţelor elementare ale naturii.

Vreme de miliarde de ani trebuiseră să plutească prin întunecoasele şi caldele unghere ale golfurilor oceanice sfere microscopice de protoplasmă vie; alte sute de milioane de ani se scurseseră pentru a se forma din ele vietăţi din ce în ce mai complexe, care în cele din urmă au ieşit pe uscat.

Subordonate întru totul forţelor înconjurătoare şi încleştate într-o bătălie oarbă pentru viaţă, pentru perpetuarea speciei, aceste fiinţe au avut nevoie de alte milioane de veacuri pentru a-şi putea dezvolta cortexul – cel mai puternic instrument de căutare a hranei, de luptă pentru existenţă.

Tot mai rapid devenea ritmul în care evolua viaţa, năprasnica încăierare pentru ea devenea tot mai înverşunată, iar procesul de selecţie naturală tot mai accelerat. Mereu alte victime, alte victime, alte victime – ierbivore sfâşiate, fiare de pradă ucise de foame, animale care piereau din pricina slăbiciunii, a bolilor, a bătrâneţii, altele omorâte în luptă pentru femelă, pentru apărarea puilor, nimicite de catastrofe naturale…

Aşa a fost de-a lungul întregului drum străbătut orbeşte de vieţuitoare până când, în condiţiile nesfârşit de grele ale marii epoci glaciale, un strămoş îndepărtat al maimuţei a înlocuit prin muncă raţională căutarea animalică a hranei. Şi atunci el a devenit om, dându-şi seama de uriaşa forţă a muncii în colectiv, a experienţei raţionale.

Dar şi după aceea au mai trecut multe milenii pline de războaie şi suferinţe, de foamete şi asuprire, de neştiinţă şi de speranţă într-un viitor mai bun.

Urmaşii nu şi-au înşelat strămoşii: viitorul mai bun a sosit. Omenirea reunită într-o societate lipsită de clase, eliberată de

teamă şi asuprire, se ridicase spre nemaivăzute înălţimi ale ştiinţei şi artei. Izbutise să înfăptuiască şi lucrul cel mai greu: supunerea spaţiilor cosmice. Şi iată că, în sfârşit, năprasnicul suiş străbătut de istoria vieţii şi a omului, întreaga forţă a cunoştinţelor acumulate şi a colosalelor eforturi de gândire şi muncă umane izbândiseră prin crearea astronavei de cursă lungă „Tellur”, azvârlită în imensul abis al Galaxiei. Culmea la care ajunsese dezvoltarea materiei pe Pământ şi în sistemul solar avea să întâlnească o altă culme, de bună-seamă a unui drum tot atât de dificil, care, la rându-i, se va fi desfăşurat, vreme de miliarde de ani, într-un alt colţ al Universului.

Acestea erau gândurile care sub o formă sau alta îi preocupau pe fiecare dintre membrii echipajului. Înţelegerea uriaşei răspunderi a clipei de faţă o făcuse chiar şi pe tânăra Taina Dan să devină gravă. Izbuti-vor cei câţiva reprezentanţi ai populaţiei terestre de mai multe miliarde de oameni să fie demni de faptele lor eroice, de munca, perfecţiunea fizică, de inteligenţa şi forţa lor morală?

În ce fel să se pregătească pentru întâlnirea ce avea să aibă loc? Trebuiau să-şi aducă aminte de trudnica şi grandioasa bătălie purtată de umanitate pentru libertatea trupului şi a spiritului.

Cea mai importantă, cea mai pasionantă şi mai plină de mister era întrebarea: cum sunt aceia care vin acum în întâmpinarea noastră? Sunt înfricoşători la vedere sau întruchipează frumuseţea aşa cum o înţelegem noi, cei de pe Pământ?

Afra Devi, biologul, luă cuvântul.

Tânăra femeie, căreia tensiunea nervoasă îi sporise farmecul, îşi înălţa mereu privirea spre tabloul de deasupra uşii. Acesta părea să-i reliefeze ideile prin vasta perspectivă a munţilor Lunari[27], dominată de zguduitorul contrast dintre mohorâtele povârnişuri împădurite şi piscurile stâncoase înălţate spre

27 Denumire veche, încă de pe timpul lui Ptolemeu, a munţilor Ruwenzori (lanţ muntos mic, dar spectaculos din Africa centrală ecuatorială, situat la graniţa dintre Uganda şi Congo, între lacurile Albert şi Edward, cu înălţimi de până la 5109 m.) (n.a.)

lumină.

Omenirea – după cum amintea Afra – renunţase de multa vreme la teoriile care pretindeau că fiinţele raţionale pot avea orice fel de înfăţişare, o construcţie fizică dintre cele mai variate. Reminiscenţele superstiţiilor religioase făcuseră chiar pe savanţi cunoscuţi să admită în mod arbitrar că un creier ce raţionează se poate dezvolta în orice corp, aşa cum altădată unii au crezut în zeii ce puteau lua orice chip. În realitate însă omul – unica fiinţă de pe Pământ înzestrată cu creier raţional – îşi datorează desigur înfăţişarea pe care i-o cunoaştem nu hazardului, ci faptului că ea a corespuns celei mai multilaterale posibilităţi de adaptare, capacităţii creierului său de a suporta sarcini uriaşe, precum şi unui sistem nervos deosebit de activ.

Concepţia noastră privitoare la frumuseţea omului şi la frumosul în general s-a născut dintr-o experienţă milenară – ea este perceperea intuitivă a unei construcţii legice, corespunzătoare unui scop şi perfectei adaptări pentru o anumită acţiune. Iată de ce sunt frumoase maşinile puternice şi valurile mării, şi pomii, şi caii, deşi toţi aceştia se deosebesc net de chipul uman. Iar omul însuşi, încă de când era pe treapta inferioară a evoluţiei lui, a scăpat, datorită muncii şi, în consecinţă, dezvoltării creierului, de necesitatea unei specializări înguste, a adaptării la un anumit fel de trai – fenomen caracteristic majorităţii animalelor.

Picioarele omului nu sunt bune pentru o goană neîntreruptă peste un sol tare şi cu atât mai puţin peste unul mocirlos, şi totuşi ele îi pot asigura o înaintare rapidă şi de lungă durată, îl pot ajuta să se caţere în pomi şi pe coastele stâncilor. Iar mâna omenească este un organ dintre cele mai universale: ea poate îndeplini milioane de îndeletniciri, şi în realitate ea a făcut ca un animal primitiv să devină om.

Încă din primele stadii ale formării sale, omul s-a dezvoltat ca un organism universal, adaptat celor mai diferite condiţii. Odată cu trecerea lui la viaţa socială, această multilaterală funcţie i-a devenit şi mai pronunţată, şi mai variată, ca de altfel întreaga-i activitate.

Şi astfel frumuseţea omului, în comparaţie cu aceea a tuturor celorlalte animale ce au o alcătuire armonioasă a organismului, e generată atât de perfecţiunea, cât şi de universalitatea funcţiunilor sale, este întărită şi îmbunătăţită de gândire, de

educaţia intelectuală.

— De vreme ce a pătruns în Cosmos, o fiinţă raţională dintr-o altă lume trebuie să se găsească la acelaşi înalt nivel de perfecţiune şi de universalitate – adică trebuie să fie frumoasă! Nu pot exista cu raţiune nici ciuperci gânditoare, nici oameni-caracatiţe! Nu ştiu cum va arăta în realitate această fiinţă, spuse în încheiere Afra Devi. Nu ştiu de asemenea cât va semăna ea cu omul terestru şi nici dacă îi vom descoperi vreun alt aspect al frumosului, dar şi asemănarea şi frumuseţea sunt inevitabile.

— Îmi place teoria, o susţinu Tey Eron, numai că…

— Am înţeles, îl întrerupse Afra. Vrei să spui că monstruozitatea poate lua naştere chiar şi în cazul unor infime abateri de la înfăţişarea obişnuită a omului, darămite atunci când posibilitatea lor e foarte mare. În definitiv, este limpede că neînsemnatele devieri de formă (cum ar fi lipsa nasului, a pleoapelor sau a buzelor de pe chipul omenesc, din pricina unor accidente) ne apar ca înfricoşătoare monstruozităţi tocmai pentru că le observăm la un organism uman. Botul calului sau al câinelui diferă foarte mult de fizionomia umană, şi totuşi nu e urât, ba dimpotrivă. De ce? Pentru că prezintă frumuseţea unei depline armonii, pe câtă vreme chipul traumatizat al unui om distruge armonia…

— Prin urmare, chiar dacă ar avea o altă înfăţişare, oamenii unei alte lumi nu ne vor părea urâţi. Dacă sunt însă la fel cu noi, ci doar în loc de nas au câte o trompă? nu se dădu bătut Tey.

— Nefiindu-i necesare, o fiinţă raţională nu va avea niciodată coarne. Nasul poate fi alungit în felul în care spui (deşi existenţa mâinilor, fără de care omul nu poate fi conceput, o face inutilă pe aceea a trompei); oricum, ar fi un caz particular, o condiţie neobligatorie de conformaţie a unei fiinţe raţionale. Dar tot ce se creează de-a lungul istoriei ca rezultat al selecţiei naturale devine o regulă, un fel de medie a unei mulţimi de abateri şi devieri. Tocmai în aceasta constă toată frumuseţea atât de multilateralei armonii. De aceea, pe cosmonava ce vine spre noi, eu n-aştept să dăm peste monştri cu coadă sau trompă. Nu, acolo nu vom întâlni asemenea fiinţe! Doar formele inferioare de viaţă sunt foarte deosebite la înfăţişare; cu cât făpturile devin mai evoluate, cu atât se apropie ele mai mult de semenele lor terestre! Paleontologia ne arată limitele stricte în care evoluţia

încadra organismele superioare – amintiţi-vă sutele de cazuri de totală asemănare între vertebrate aparţinând unor subclase complet diferite (de pildă, la marsupiale şi la placentare).

— Ai învins! se declară, în sfârşit, Tey Eron de acord cu Afra.

Iată însă că acum sări s-o contrazică Kary Ram, îmbujorat de o ardoare tinerească. El susţinu că fiinţele altor planete, chiar dacă ar avea un trup uman şi frumos, s-ar putea cu totul diferenţia de noi prin raţiune, prin concepţiile lor despre lume şi viaţă. Şi, fiind atât de deosebite, ele ar putea lesne să devină pentru noi cruzi şi înfricoşători duşmani.

În apărarea biologului se ridică Mutt Ang.

— Nu-i mult de când şi eu m-am gândit la aceasta, le spuse comandantul, şi am înţeles că între fiinţele raţionale aflate toate pe o treaptă superioară de dezvoltare nu poate exista niciun fel de neînţelegere. Raţiunea Omului reflectă legile după care se dezvoltă logic lumea înconjurătoare, întregul Cosmos. În acest sens, omul constituie un microcosm. Gândirea urmează legile Universului, care sunt unice pretutindeni. Gândul, oriunde ar apărea el, va avea inevitabil la bază o logică matematică şi dialectică. Nu pot exista „alte” gânduri cu totul diferite, după cum nu poate exista un om în afara unei societăţi şi a naturii…

Cu strigăte voioase, tinerii astronavigatori încuviinţară cele spuse de comandant.

— Entuziasmul vostru nu-i oare prea exagerat? îi întrebă serios Mutt Ang.

— Nu, ripostă cu îndrăzneală Afra Devi, întotdeauna te bucură coincidenţa între gândurile unei mulţimi de oameni! În aceasta constă garanţia fidelităţii lor şi certitudinea unui sprijin tovărăşesc, mai ales dacă priveşti lucrurile din unghiurile diferite ale ştiinţei[28]….

— Ai în vedere disciplinele biologice şi sociale? întrebă Yas

---

28 „Din unghiurile diferite ale ştiinţei”. În vremea noastră ar trebui să se spună: „din unghiurile diferitelor ştiinţe”. Aici însă este vorba despre acea vreme în care cea mai înaltă ştiinţă va fi o sinteză să zicem a fizicii, biologiei şi matematicii, iar acestea vor constitui aspecte deosebite ale ştiinţei unice despre natura lucrurilor (n. a.)

Tin, care tăcuse până atunci, aşezat, după obiceiul său, într-un colţ comod al canapelei.

— Da! Cel mai luminos fenomen din întreaga istorie socială a omenirii terestre l-a constituit întărirea continuă a înţelegerii reciproce, odată cu dezvoltarea civilizaţiei şi cu lărgirea cunoştinţelor. Cu cât mai înalt devenea nivelul culturii, cu atât mai uşor era pentru diferitele popoare şi rase ale societăţii lipsite de clase să se înţeleagă între ele, cu atât mai radioase apăreau tuturor felurile vieţii în comun, necesitatea unirii, mai întâi a câtorva ţări, apoi a întregii planete, a întregii umanităţi. Astfel, încheie Afra, ţinând seamă de nivelul de dezvoltare la care a ajuns Pământul şi, fără îndoială, şi cei care vin spre noi…

— Aşa este, fu de acord Mutt Ang, două planete diferite care au cucerit Cosmosul se pot înţelege mai bine decât două popoare sălbatice de pe aceeaşi planetă!

— Dar cum rămâne cu inevitabilitatea războiului chiar şi în Cosmos, despre care erau convinşi unii strămoşi ai noştri cu un nivel de cultură destul de ridicat? întrebă Kary Ram.

— Unde-i volumul pe care ni l-ai făgăduit? îşi aminti Tey Eron. Cartea aceea despre două astronave care de la prima lor întâlnire au şi vrut să se nimicească una pe alta?

Comandantul se duse din nou în cabina lui. De data aceasta nu se mai întâmplă nimic neobişnuit, şi Mutt Ang reveni ţinând în mână microfilmul de forma unei steluţe octogonale. Îl aşeză în maşina de lectură. Fantezia străvechiului autor american stârnea curiozitatea tuturor astronavigatorilor.

În povestirea intitulată „Prima întâlnire” era vorba despre dramaticele momente în care o astronavă pământească şi o alta străină şi-au încrucişat drumurile în Nebuloasa Crabul, la peste o mie de parseci de Soare. Comandantul astronavei terestre dăduse ordin să fie pregătite toate hărţile siderale, materialele de observaţie şi calculele pentru nimicirea imediată a cosmonavei necunoscute de culoare neagră. De asemenea, toate tunurile folosite la distrugerea meteoriţilor trebuiau îndreptate spre inamic. Apoi pământenii începură să dezbată o problemă foarte importantă: aveau ei dreptul să încerce ducerea de tratative cu fiinţele venite din altă lume sau trebuiau să le atace fără nicio întârziere şi să le distrugă? Pământenii erau alarmaţi de faptul că străinii ar putea să le descopere drumul pe care veniseră şi astfel ar putea năvăli pe Pământ cu

intenţia de a-l cuceri.

Aceste năstruşnice gânduri ce-l frământau pe comandant erau socotite de toţi subordonaţii săi drept adevăruri incontestabile. În mintea lui, întâlnirea a două civilizaţii, care se născuseră independent, trebuia să ducă la victoria aceleia care dispunea de un armament mai bun. O întâlnire în Cosmos însemna ori tratative, ori război (altceva nu-i putea trece prin cap autorului). Şi în vreme ce pe astronava terestră se discuta această problemă nava necunoscută, după ce lansă în spaţiul cosmic un robot sferic, se îndepărtă la patru sute de mile. Înveşmântaţi în costume de scafandri, pământenii se apropiară de robot şi fixară în el legătura. În scurt timp s-a putut constata că străinii, cu toate că vedeau doar în spectrul razelor infraroşii şi discutau emiţând unde radiofonice, erau foarte asemănători cu oamenii planetei noastre. De asemenea, aceştia din urmă au descifrat imediat limbajul celorlalţi şi le-au înţeles gândurile.

Ca şi pământenii, comandantul astronavei străine avea şi el îndoieli: el îşi bătea capul să descopere mijlocul de a scăpa viu şi nevătămat din această situaţie critică fără să distrugă astronava pământeană.

Minunata şi atât de mult aşteptata clipă a întâlnirii dintre reprezentanţii a două planete diferite ameninţa să se transforme într-o nenorocire. Cele două nave interastrale se opriseră la o distanţă de şapte sute de mile una de alta şi de aproape două săptămâni tot duceau tratative prin intermediul robotului, care era de fapt un soi de barcă sferică.

Cei doi comandanţi se încredinţau reciproc de intenţiile lor paşnice, dar totodată susţineau că nu se pot încrede unul într-altul. Situaţia ar fi fost fără ieşire dacă eroul principal al povestirii – un tânăr astrofizician – nu s-ar fi împrietenit cu un membru din echipajul celeilalte astronave. Prin intermediul acestuia, a obţinut îngăduinţa de a vizita împreună cu comandantul său cosmonava străină. Înainte de a porni în această incursiune, el a avut grijă să-şi ascundă sub haină o bombă cu o teribilă putere explozivă. Odată ajunşi la destinaţie, cei doi dădură un ultimatum: să se procedeze la un schimb de cosmonave; o parte din echipajul astronavei negre avea să treacă pe cea terestră, iar o parte dintre pământeni pe astronava străină. În prealabil, tunurile pentru nimicirea meteoriţilor trebuiau să fie făcute inofensive. Astrofizicianul şi

comandantul urmau să rămână pe astronava străină şi într-un caz critic s-o arunce în aer. Ultimatumul a fost primit, şi astfel astronava cea neagră cu ostateci pământeni s-a îndepărtat, iar astronava terestră cu ostatici străini a plecat şi ea, dispărând în ceaţă.

Comandantul nu mai găsea cuvinte de laudă pentru ingeniozitatea tânărului astrofizician; acesta însă îi spuse cu modestie că niciodată nu i-ar fi trecut prin minte un asemenea plan strategic dacă n-ar fi înţeles că pământenii şi străinii se aseamănă, având aceeaşi psihologie. Fiind atunci întrebat cum de a ajuns la această concluzie, astrofizicianul răspunse că, în cursul celor două ore cât stătuse lângă robot, povestise anecdote prietenului său de pe astronava străină…

…În bibliotecă se porniră dezbateri aprinse. Încă de pe când se citea, ba unul, ba altul dintre tinerii astronauţi îşi manifesta nerăbdarea, dezacordul şi dorinţa de a contrazice cele auzite. Acum ei începură să discute, străduindu-se să respecte ordinea celor care arătaseră primii că doresc să ia cuvântul. Cu toţii se adresau comandantului, de parcă el ar fi fost răspunzător pentru această străveche povestire, scoasă de la arhivă.

Cei mai mulţi vorbeau de totala neconcordanţă dintre timpul acţiunii şi psihologia eroilor. Dacă astronava fusese capabilă numai în trei luni să se depărteze de Pământ până la o distanţă de patru mii de ani lumină, atunci acţiunea acestei povestiri trebuie să fi avut loc într-o epocă ulterioară aceleia în care şi-a plasat autorul eroii. Nici chiar noi n-am pătruns încă până la asemenea genuni ale Cosmosului, spuneau astronauţii. Pe de altă parte însă, gândurile şi faptele pământenilor descrişi în povestire nu se deosebeau întru nimic de acelea manifestate de oamenii care trăiseră cu multe veacuri în urmă, pe timpul capitalismului. Afară de asta, mai existau o mulţime de greşeli tehnice. De exemplu, oprirea foarte rapidă a cosmonavelor. De asemenea nu era verosimilă nici înţelegerea cu ajutorul undelor radio. Dacă planeta astronauţilor străini – după cum se spunea în povestire – avea o atmosferă cu aceeaşi densitate ca a Pământului, atunci auzul lor trebuia să fie la fel de dezvoltat ca la oameni; or, aceasta necesita o cheltuială mai mică de energie decât aceea trebuincioasă producerii undelor radio. Neverosimilă era şi rapida descifrare a limbii străinilor…

La rândul său, Tey Eron observă greşita prezentare a noţiunii

de Cosmos, cu atât mai mult cu cât marele savant Ţiolkovski prevenise omenirea, cu câteva decenii mai înainte ca să fi fost scrisă acea povestire, că Universul este mult mai complex decât ni-l imaginăm noi. Unii oameni de ştiinţă, în contradicţie cu gânditorii dialecticieni, socoteau totuşi că au ajuns la capătul cunoaşterii.

Au trecut secole, multe descoperiri au complicat ideea noastră despre interdependenţa fenomenelor, creând astfel impresia că ne-am fi îndepărtat şi încetinit cunoaşterea Cosmosului. Cu toate acestea, pentru rezolvarea unor probleme încâlcite, ştiinţa a găsit numeroase căi lăturalnice (de pildă construirea astronavelor pulsative, care parcă se deplasau în afara obişnuitelor legi ale mişcării). Măreţia viitorului consta tocmai în învingerea acestor dificultăţi ale logicii matematice, dar autorul „Primei întâlniri” nici măcar n-a întrevăzut nemărginirea cunoaşterii ascunse îndărătul formulărilor simple ale dialecticienilor contemporani lui.

— Nimeni n-a observat încă următorul lucru, spuse Yas Tin, care până atunci rămăsese tăcut. Povestirea este scrisă în englezeşte, ca, de altfel, toate numele de familie, poreclele şi expresiile umoristice, ceea ce nu este întâmplător. Ca etimolog amator, am studiat procesul de formare a primului grai mondial. Limba engleză fusese foarte răspândită în trecut. În cartea lui, scriitorul a reflectat ca într-o oglindă credinţa absurdă în veşnicia sau, mai bine zis, în dăinuirea fără sfârşit a formelor sociale. Dezvoltarea atât de lentă a străvechii lumi sclavagiste sau a epocii feudalismului era interpretată de unii în mod greşit drept imuabilitatea tuturor formelor de relaţii sociale (chiar şi a limbilor, a religiilor). Tot astfel, sfârşitul societăţii capitaliste era socotit de neconceput. De altminteri este surprinzător cât le-a trebuit oamenilor până să-şi dea seama că limba suferă modificări pe măsură ce se schimbă şi relaţiile omeneşti şi impresiile despre lume. Limbile n-au fost aşadar veşnice, iar numele oamenilor luate din cărţile religioase au trăit şi mai puţin.

— Yas Tin a observat esenţialul, interveni în discuţie Mutt Ang. Mai înspăimântătoare chiar decât neştiinţa sau folosirea unei metode greşite era stagnarea, perseverarea în apărarea unor forme sociale care nu şi-au confirmat trăinicia nici măcar în ochii contemporanilor. La baza acestei stagnări, se afla interesul

câtorva de a menţine acea structură socială în care ei o duceau mai bine decât toţi ceilalţi semeni ai lor. Ce le mai păsa lor de umanitate, de soarta întregii planete, a rezervelor ei energetice, de sănătatea oamenilor? Cheltuirea neraţională a zăcămintelor de combustibil mineral, a resurselor forestiere, secarea râurilor, primejdioasele experienţe pentru crearea ucigătoarelor arme atomice – toate laolaltă conturau modul de gândire al celor care se îndărătniceau în fel şi chip să păstreze tot ce şi-a trăit veacul, toate vestigiile trecutului, aducătoare de suferinţe şi de groază pentru majoritatea oamenilor.

Tocmai în acest fel s-a născut şi a crescut germenele otrăvitor al privilegiilor excepţionale, astfel s-au ivit născocirile despre superioritatea unei grupe, clase sau rase de oameni asupra alteia, despre îndreptăţirea împilării şi a războiului – tot ceea ce în vremuri îndepărtate s-a chemat fascism.

Grupul privilegiat frâna mereu dezvoltarea, căutând să menţină vechea orânduire, care-i convenea, iar partea oprimată a societăţii lupta împotriva acestei frânări şi pentru drepturi proprii. Cu cât era mai mare presiunea exercitată de grupul dominant, cu atât rezistenţa devenea mai îndârjită, formele de luptă mai înverşunate, sporea cruzimea, iar moravurile se degradau.

De aceleaşi privilegii se bucurau anumite state în pofida altora; între ele, între statele asupritoare şi cele asuprite, se ducea o luptă asemănătoare aceleia între clasele dinăuntrul fiecărei ţări. Amintiţi-vă de istoria luptei dintre orânduirea nouă, socialistă, şi cea veche, capitalistă, şi veţi pricepe de ce au apărut ideologia militaristă, propaganda inevitabilităţii războaielor. În toate astea văd miezul răului, şarpele care oricât l-ai fi ascuns tot trebuia să muşte, fiindcă aşa-i era năravul. Aduceţi-vă aminte de înfricoşătoarea lumină roz-gălbuie cu care ardea steaua pe dinaintea căreia am trecut…

— Inima Şarpelui! exclamă Taina.

— Da! Inima Şarpelui! Şi în literatura vechii societăţi, care propaga fatalitatea războaielor şi veşnicia capitalismului, bătea tot inima unei reptile veninoase.

— Deci temerile noastre sunt tot reminiscenţele unei inimi de şarpe rămase din vechime! spuse Kary cu tristeţe. Şi, după cum s-ar părea, dintre noi toţi sunt probabil omul cu inima cea mai şerpească, deoarece mai am încă temeri… îndoieli sau cum să

le mai numesc...

— Kary! exclamă dojenitor Taina.

Acesta însă continuă:

— Comandantul ne-a vorbit bine despre primejdiile care ameninţă civilizaţiile. Cunoaştem cu toţii planetele a căror viaţă a avut de suferit, fiindcă locuitorii lor n-au ştiut să clădească o societate nouă, bazată pe legi ştiinţifice, şi să pună capăt pentru totdeauna setei de distrugere, adică să-şi smulgă inima de şarpe! Mai ştim că şi planeta noastră abia a reuşit să evite o asemenea soartă. Dacă n-ar fi apărut în Rusia primul stat socialist, care a pus temelia marilor schimbări din viaţa Pământului, ar fi înflorit fascismul şi, odată cu el, s-ar fi dezlănţuit războaie nucleare nimicitoare! Dacă însă acolo se mai duc astfel de războaie, dacă ei n-au trecut încă prin acest stadiu periculos? întrebă tânărul astronaut arătând în direcţia dincotro trebuia să apară cosmonava străină.

— Este exclus, Kary! îi răspunse imperturbabil Mutt Ang. Pot fi făcute anumite analogii între modurile în care se statornicesc formele superioare sociale, pe de o parte, şi formele superioare ale vieţii, pe de alta. Omul s-a putut dezvolta doar în condiţii naturale relativ stabile, de lungă durată şi prielnice. Aceasta nu înseamnă însă că n-au existat şi schimbări, dimpotrivă, ba ele au fost destul de violente, dar numai în ceea ce priveşte omul, şi nu natura în ansamblul ei. Cataclismele, marile zguduiri şi transformări n-ar fi permis să se dezvolte o fiinţă raţională. Acelaşi lucru se poate spune şi despre forma superioară a societăţii, care a reuşit să învingă Cosmosul, să construiască astronave, să pătrundă în adâncul spaţiului sideral numai după ce umanitatea şi-a statornicit pe planetă condiţiile de viaţă şi, bineînţeles, când n-au mai existat catastrofalele războaie dezlănţuite de capitalişti... Nu, cei care au apărut în faţa noastră au depăşit şi ei punctul critic, au suferit şi au dat foarte multe jertfe până ce-au construit o societate adevărată şi sănătoasă!

— Îmi face impresia, se aprinse Tey Eron, că omenirea nu poate pătrunde departe în Univers până nu ajunge la o treaptă mai înaltă, lipsită de războaie, în care fiecare om poartă o mare răspundere pentru toţi semenii săi!

— Ajungând pe culmile societăţii comuniste, spuse Kary, umanitatea a dobândit forţe capabile să învingă spaţiile cosmice: iar aceste forţe le-a putut dobândi numai pe această

cale, alta n-a existat!

— Mâinile noastre sunt şi mâinile omenirii terestre îndreptate spre stele, sunt mâini curate! Dar aceasta nu ne poate caracteriza doar pe noi. În scurt timp, vom strânge mâini deopotrivă de curate şi puternice!

Tinerii nu s-au putut abţine şi au întâmpinat cu vii aplauze ultimele cuvinte ale comandantului. Dar şi cei mai vârstnici, a căror expansivitate e mai rară, s-au strâns emoţionaţi în jurul lui Mutt Ang.

* * *

Undeva înainte, încă la depărtări formidabile, le zbura în întâmpinare cosmonava venită de pe o planetă sau stea necunoscută. Şi oamenii de pe Pământ, pentru prima oară după miliarde de ani de dezvoltare a vieţii terestre, trebuiau să se întâlnească cu alte fiinţe… tot oameni. Nu este deci surprinzător că astronauţii, oricât se stăpâneau, erau totuşi cuprinşi de o adevărată febră. Li se părea cu neputinţă să plece la odihnă; nimeni nu voia să rămână singur în aceste clipe de chinuitoare aşteptare. Dar Mutt Ang, după ce calculă timpul rămas până la întâlnirea astronavelor, ordonă lui Svet Sym să împartă membrilor echipajului un preparat liniştitor. Apoi le spuse:

— E necesar ca atunci când ne vom găsi cu semenii noştri dintr-o altă lume să fim în cea mai perfectă stare fizică şi morală. Doar vom avea de înfruntat atâtea mari dificultăţi; va trebui să-i înţelegem şi să încercăm să le povestim despre noi. Va trebui să le împărtăşim cunoştinţele noastre şi să aflăm de la ei lucruri pe care nu le cunoaştem. Niciodată nu mi-a fost atâta teamă de incompetenţa mea, de neştiinţa de a mă descurca, zise Mutt Ang, şi, pe faţa de obicei calmă a comandantului, de astă dată se citi îngrijorarea.

Poate de abia acum şi-au dat cu adevărat seama astronauţii de greaua răspundere pe care o aveau cu prilejul acestei extraordinare întâlniri. De aceea, fiecare a luat, fără să protesteze, o pastilă calmantă şi a plecat la odihnă.

Mutt Ang îl lăsă la postul de comandă doar pe Kary, dar, privind figura energică a lui Tey Eron, cumpăni puţin şi cu un gest îl invită şi pe acesta. Apoi comandantul se întinse într-un fotoliu, răsuflă obosit şi-şi acoperi faţa cu mâinile.

Pentru a nu-i tulbura gândurile, Tey şi Kary rămaseră tăcuţi.

„Tellur” zbura foarte încet, înaintând cu aşa-numita viteză tangenţială, de două sute de mii de kilometri pe oră, folosită la intrarea în zona Roche[29] a unui corp ceresc. Roboţii care conduceau cosmonava o îndreptau exact pe traseul calculat cu minuţiozitate. Era timpul să devină vizibilă raza locatorului trimisă de cealaltă astronavă. Lipsa ei îl nelinişte din ce în ce mai mult pe Tey Eron.

Mutt Ang se ridică, şi faţa i se lumină de zâmbetul său familiar întregului echipaj, un zâmbet sprinţar şi puţintel nostalgic:

— *Vino, prietene îndepărtat, la pragul nostru scump*...

Tey se încruntă privind ecranul negru, pe care nu se arăta nicio rază. Cântecul comandantului i se părea cu totul nepotrivit pentru acele momente atât de încordate. Dar Kary începu să fredoneze un refren şi mai vesel, privind şiret spre secundul posomorât.

— Kary, încearcă să semnalizezi cu raza noastră, zise deodată Mutt Ang, contenindu-şi cântarea. Îndreapt-o la două grade într-o parte şi alta şi apoi încrucişeaz-o cu cealaltă.

Tey roşi puţin. Nu se gândise la o măsură atât de simplă şi îndrăznise să-l acuze în gând pe comandant că este prea uşuratic!

Au mai trecut două ore. Kary îşi imagina cum raza locatorului lor lunecă spre stânga, spre dreapta, în sus şi în jos, alergând cu fiecare deviere sute de mii de kilometri prin negrele hăuri siderale. Aceste mişcări ale razei întreceau chiar şi uluitoarele închipuiri ale basmelor cu uriaşi plăsmuite cândva pe Pământ.

Tey Eron se cufundă într-o toropeală contemplativă. Gândurile fugeau încet, fără să dea naştere la emoţii. Tey îşi aduse aminte cum, la început, după plecarea de pe Pământ, nu reuşise să scape un timp de un chinuitor şi straniu sentiment de renunţare.

Pesemne, această stare sufletească era proprie omului primitiv, dominat de impresia unei totale incoerenţe, de lipsa oricăror obligaţii şi griji de viitor. Pesemne, asemenea

---

29 Zona Roche (denumirea vine de la astronomul francez Roche) este zona gravitaţională a unui corp ceresc în câmpul căruia dacă intră un alt corp ceresc mai mic se rupe în bucăţi, din cauza forţei de atracţie (n. a.)

simţăminte apăreau la oameni cu prilejul unor mari nenorociri, războaie şi zguduiri sociale. Iar Tey Eron avea şi el sentimentul că trecutul, tot ce lăsase pe Pământ, a dispărut pentru totdeauna, ireversibil: de viitorul enigmatic îl despărţea prăpastia câtorva sute de ani, care aveau să aducă doar lucruri cu totul noi. De aceea nu putea fi vorba de niciun fel de planuri, proiecte, sentimente şi dorinţe de viitor… Aveau numai datoria să adune noi cunoştinţe din adâncurile Cosmosului. Înainte şi numai înainte!

Şi fără de veste s-a petrecut evenimentul care a lăsat în umbră şi dorinţa de a descoperi un nou Pământ, şi neliniştile ajutorului de comandant.

Mutt Ang încercă să-şi imagineze viaţa de pe cosmonava necunoscută. El presupunea că această navă trebuie să semene cu a lor, după cum şi fiinţele dinăuntrul ei trebuie să fie aidoma oamenilor, cu aceleaşi gânduri şi preocupări. Ajunsese la convingerea că este foarte uşor să-ţi închipui cum arată nişte făpturi nemaivăzute, scornind cele mai năstruşnice forme ale vieţii, dar că mult mai greu îţi poţi subordona fantezia unui cadru strict de legi, în felul propus de Afra Devi.

Mutt Ang mai stătea cu capul plecat, dar, după încordarea subită care îi cuprinsese pe tovarăşii săi, îşi dădu seama că pe ecranul locatorului apăruse un semnal. Nu observase punctul de lumină care brăzdase vertiginos oglinda neagră şi se făcuse nevăzut. Soneria abia ţârâise. Astronauţii săriră de pe locurile lor şi se apropiară instinctiv de ecran. Cu toate că apariţia punctului luminos fusese atât de fulgerătoare, ea avea totuşi o covârşitoare semnificaţie. Aşadar, cosmonava străină făcuse cale întoarsă, nu dispăruse în abisurile spaţiilor, ci se îndrepta spre ei. Nava aceea interastrală era deci condusă de fiinţe tot atât de iscusite în zborurile cosmice. Ele au reuşit să-şi stabilească destul de exact şi de repede traseul de întoarcere, iar acum, cu ajutorul razei lor, îl căutau pe „Tellur” de la mari depărtări. Două puncte neînchipuit de mici, pierdute în bezna cosmică, se căutau unul pe altul. Dar, în acelaşi timp, aceste două puncte reprezentau două lumi uriaşe, pline de energie şi cunoştinţe, lumi care în acele clipe se cercetau cu antenele lor formate din fascicule de unde luminoase. Kary mută raza locatorului principal de la diviziunea „1.488” la „375”… Încă

puţin, încă puţin… Punctul luminos s-a întors, a dispărut, din nou a trecut ca un meteor pe oglinda neagră, iar soneria abia de a apucat să ţârâie.

Mutt Ang apucă vernierele locatorului şi, cu un fascicul de unde, prinse a descrie o spirală de la periferie spre centrul uriaşului cerc pe care raza lui „Tellur” îl contura în direcţia astronavei aşteptate.

Străinii se vede că au repetat manevra. După multe eforturi punctul luminos a rămas fixat în limitele celui de-al treilea cerc de pe ecranul cel negru. Acest punct se mişca totuşi puţin, din cauza vibraţiilor celor două rachete. Soneria se auzea acum fără întrerupere şi a trebuit să fie închisă. Nu mai exista nicio îndoială că raza pornită de pe „Tellur” fusese interceptată de aparatele de bord ale cosmonavei necunoscute şi că cele două vehicule interastrale îşi veneau în întâmpinare cu cel puţin patru sute de mii de kilometri pe oră.

Tey Eron scoase din maşină calculele pe care i le dăduse spre rezolvare şi stabili că astronavele se mai află la o distanţă de trei milioane de kilometri, până la întâlnirea lor nu mai rămăseseră decât şapte ore.

În curând putea fi începută frânarea integrală, iar după câteva ore drumurile li se vor încrucişa dacă, bineînţeles, şi ceilalţi aveau să frâneze după calcule asemănătoare. Nu era exclus ca străinii să se poată opri mai repede, dar era posibil ca rachetele să treacă din nou una pe lângă cealaltă, şi clipa întâlnirii să fie iarăşi amânată. Aşteptarea devenea chinuitoare, aproape de nesuportat.

Dar cosmonava necunoscută n-a ţinut prea mult timp încordaţi nervii pământenilor. Ea începu să decelereze mai rapid, dar, stabilind ritmul cu care îşi micşora viteza „Tellur”, îi urmă exemplul. Cele două rachete se apropiau tot mai mult una de cealaltă. Echipajul lui „Tellur” se adună din nou la postul de comandă. Pe ecranul negru al locatorului, astronauţii vedeau punctul luminos cum se transformă într-o pată.

Era propria lor rază care se reflecta de cosmonava străină şi făcea cale întoarsă. Pata începea să semene cu un mic cilindru ale cărui forme nu aduceau nici pe departe cu acelea ale lui „Tellur”. Cu fiecare clipă, cilindrul devenea tot mai mare, iar la capete începură a i se vedea proeminenţele cupolelor. Contururile sclipitoare creşteau vertiginos şi, la un moment dat,

ocupară întregul ecran.

— Atenţie, toată lumea! Toţi la locurile lor! Ultima frânare!

Fotoliile hidraulice s-au înfundat timp îndelungat în locaşurile lor; privirile oamenilor se întunecară, se învăpăiară: pe feţe apărură broboane mari de sudoare… În cele din urmă, „Tellur” se opri şi rămase nemişcat în vidul neţărmurit, în bezna glacială a Cosmosului, la o sută şi doi parseci de auriul Soare pământesc.

Abia reveniţi în fire, după frânare, astronauţii puseră în funcţiune ecrane de vizionare directă şi un proiector gigantic, dar n-au reuşit să vadă nimic. Când proiectorul a fost stins, o lumină albastră, puternică izbi ochii celor care se uitau la ecran, lipsindu-i de orice posibilitate de a mai vedea ceva.

— Polarizatorul-reţea la treizeci şi cinci de grade! Filtrul de unde luminoase! ordonă Mutt Ang.

— Pe unda de şase sute douăzeci? îl întrebă Tey Eron.

— Cred că va fi cea mai potrivită!

Polarizatorul făcu să dispară lumina cea albastră. Un fascicul enorm de raze portocalii ţâşni din „Tellur” şi începu să mături din nou întunericul. Deodată lumina căzu asupra unei construcţii cu totul neobişnuite. Era cosmonava necunoscută. Pornită de pe o stea pierdută, undeva, în Univers, se afla acum doar la o distanţă de câţiva kilometri.

Această întâlnire făcea cinste atât astronauţilor pământeni cât şi celor străini. La o asemenea depărtare, dimensiunile rachetei cu greu puteau fi stabilite. Deodată, din acea bizară astronavă porni spre zenit un fascicul gros de raze portocalii, a căror lungime de undă corespundea cu aceea a luminii emise de „Tellur”. Razele apărură, apoi dispărură şi din nou luminară bezna, rămânând imobile şi îndreptate vertical spre constelaţiile încă necunoscute din marginea Căii Lactee.

Mutt Ang îşi frecă cu mâna fruntea, aşa cum obişnuia în clipele când era cufundat în elucidarea unei probleme.

— E probabil un semnal…, opină Tey Eron nehotărât.

— Fără îndoială, îl aprobă comandantul. L-aş interpreta astfel: „Coloana luminoasă, pe care o ţinem nemişcată înseamnă: «Staţi pe loc, ne vom apropia de voi»“. Să încercăm să le răspundem!

Pământenii îşi stinseră proiectorul, mutară filtrul pe unda de patru sute treizeci şi apoi îndreptară raze albastre spre pupa

astronavei lor. Stâlpul de lumină portocalie, înălţat de cealaltă cosmonavă, dispăru imediat.

Oamenii aşteptau cu răsuflarea tăiată desfăşurarea evenimentelor.

Racheta străină semăna foarte mult cu un mosor cu două conuri suprapuse. Baza unuia dintre ele, pare-se a celui din faţă, era acoperită cu o cupolă; baza conului din spate părea scobită într-un fel de pâlnie, deschisă spre spaţiul cosmic. În jurul părţii centrale a astronavei se distingea difuz un inel gros, cu un profil nedefinit. Prin inel se zărea conturul cilindrului ce unea cele două conuri. Deodată inelul se micşoră, nu se mai văzu nimic prin el, şi prinse a se învârti în jurul părţii centrale, ca roata unei turbine. Corpul rachetei începu să crească pe ecrane; în trei-patru secunde el acoperi tot câmpul de vizibilitate. Pământenii au înţeles că în faţa lor se afla un vehicul cosmic mai mare decât „Tellur”.

Mutt Ang prinse a da câteva ordine scurte:

— Afra, Vas şi Kary, să mergem în sala de ecluzare! Vom ieşi împreună din astronavă! Tey să rămână la postul său! Să fie stins proiectorul mare! Să se aprindă lumina la babord!

Astronavigatorii îşi îmbrăcară în mare grabă costumele uşoare de scafandri, folosite cu prilejul coborârilor pe planete străine şi al explorării spaţiului sideral.

Comandantul îi cercetă pe membrii echipajului, controlă cum îi funcţionează scafandrul şi puse în funcţiune pompele. Acestea refulară rapid în interiorul astronavei tot aerul din sasul[30] ecluzei. Imediat ce indicatorul de rarefiere atinse linia de culoare verde, Mutt Ang întoarse una după alta trei manete de comandă. Inauzibil, ca tot ce se întâmplă în vidul cosmic, lunecară lateral plăcile de oţel şi stratul izolator, se dădu de o parte placa rotundă a sabordului[31], iar tije cu acţionare hidraulică ridicară radierul[32] ecluzei. Cei patru astronauţi se aflau pe o platformă rotundă şi îngrădită, înălţată la patru metri deasupra prorei lui „Tellur”.

---

30 Compartimentul ecluzei (n.t.)

31 deschidere în peretele lateral al navei (n.t.)

32 Pardoseala (n.t.)

* * *

Ciudata astronavă necunoscută, scăldată de lumini albastre, era în realitate complet albă. Ea n-avea ca „Tellur” o platoşă metalică lucioasă, care să reflecte diferitele radiaţii ale Cosmosului, ci o suprafaţa mată, de albul orbitor al zăpezii de munte. Doar inelul central continua să răspândească o slabă lucoare albăstruie.

Corpul uriaş al navei se apropia în mod vizibil.

Aflate în spaţiul sideral, departe de orice câmp magnetic, cele două rachete sufereau o simţitoare atracţie reciprocă.

„Tellur” declanşă de pe bordul său stâng gigantice tampoane de acostare, de forma unor tuburi telescopice cu arcuri.

Capetele acestor tampoane erau prevăzute cu un fel de perne, confecţionate dintr-o masă plastică elastică şi acoperite cu un strat de protecţie, pentru cazul când obiectul cosmic de care s-ar fi atins nava ar fi fost alcătuit din antimaterie[33]. Botul boltit al rachetei străine avea o tăietură ce-l făcea să semene cu o gură rânjitoare. Din gâtlejul negru ieşi o platformă împrejmuită

---

33 Antimateria – adică materia ai cărei atomi sunt alcătuiţi din protoni cu sarcină negativă (antiprotoni) şi din electroni cu sarcină pozitivă (pozitroni). Contactul antimateriei cu materia noastră „normală” trebuie să ducă la dezagregarea totală a celor două feluri de substanţe şi la degajarea unei cantităţi enorme de energie. De aceea se susţine de obicei că în Galaxia noastră nu pot exista corpuri cereşti alcătuite din antimaterie (nefiind exclus ca altr galaxii să fie alcătuite doar din antimaterie). Un alt punct de vedere susţine dualitatea de formare a substanţelor: în Calea Lactee este posibilă nu numai existenţa antimateriei, ci şi coexistenţa dintre ea şi materia „normală” (în anumite sisteme stelare) [n.a.]. Aşadar, aşa-zisa „antimaterie” este şi ea tot o formă a materiei, dar organizată altfel, din punct de vedere al structurii atomice (n.r.)

cu nişte bare subţiri şi dese. Printre ele, observară mişcându-se ceva alburiu. Cei trei tovarăşi ai Afrei o auziră oftând dezamăgită. Cinci siluete de o paloare cadaverică şi neobişnuit de late apărură pe pasarela astronavei. Deşi ca înălţime aduceau oarecum cu oamenii de pe Pământ, acele făpturi erau totuşi cu mult mai masive, iar spinările lor arcuite aveau parcă un fel de creste, în loc de căşti rotunde şi străvezii, pe umerii lor susţinuţi de tije transversale se afla ceva asemănător unei uriaşe scoici de calcar, cu convexitatea spre spate; în faţă se vedeau distribuiţi în evantai un rând de spini mari ca o vizieră întunecată prin care răzbăteau sticliri negre.

Fiinţa ce apăruse cea dintâi pe puntea navei necunoscute făcu o mişcare bruscă: se convinseră imediat că străinii aveau două mâini şi două picioare. Nava albă se întoarse cu prova spre bordul astronavei terestre şi declanşă în faţa ei o armonică lungă de peste douăzeci de metri făcută dintr-un metal roşu.

Urmă o uşoară ciocnire, şi cele două rachete se apropiară una de alta. La capetele tampoanelor nu izbucni însă fulgerul orbitor al unei catastrofe nucleare: aşadar, materialele din care erau construite cele două nave erau de aceeaşi natură.

Cei care se găseau pe puntea de observaţie a lui „Tellur” auziră la telefoanele lor râsul încet şi mulţumit al comandantului lor şi schimbară între ei priviri nedumerite.

— Ţin să vă consolez pe toţi, şi în primul rând pe Afra, le spuse Mutt Ang. Imaginaţi-vă numai cum ne văd ei pe noi! Nişte păpuşi făcute din băşici, cu membre articulate şi căpăţâni rotunde şi… pe trei sferturi goale!

Afra râse cu poftă.

— Totul constă în conţinutul scafandrilor, iar ceea ce se vede pe dinafară n-are nicio importanţă!

— Au tot atâtea picioare şi mâini ca şi noi…, comentă Kary.

Deodată însă în jurul carcasei pe care nava străină o scosese până la „Tellur” se ivi o husă pliantă albă care, înfăşurându-se, se întinse ca o mânecă goală spre racheta terestră. Fiinţa ce stătea în faţa celorlalte pe pasarelă şi în care Mutt Ang bănui pe comandantul egal în grad cu el începu a gesticula într-un mod expresiv, apropiindu-şi de piept mâinile şi îndreptându-le către „Tellur”. Oamenii nu se lăsară mult aşteptaţi şi declanşară din carena[34] rachetei tubul-galerie folosit pentru comunicaţia între navele aflate în spaţiul cosmic. Tubul comunicant al lui „Tellur”

era rotund în secţiune, iar cel al astronavei albe – eliptic pe verticală.

Tehnicienii pământeni confecţionară imediat dintr-un lemn moale un cadru de trecere. În gerul sideral, lemnul îşi schimbă într-o clipă structura moleculară şi deveni mai rezistent decât oţelul. În acest timp, din bordul navei străine a ieşit un corp cubic, dintr-un metal roşu, a cărui faţă întunecată servea drept ecran. Două siluete albe se aplecară asupra acestui cub, apoi se ridicară şi se dădură înapoi. Ochii pământenilor văzură atunci pe ecran o fiinţă asemănătoare omului. Partea superioară a trupului ei se dilata şi se strângea în mod ritmic. Mici săgeţi opalescente se repezeau înăuntrul figurii, apoi zburau în afară.

— Este cât se poate de simplu – respiră! strigă Afra. Ei vor încerca probabil să ne arate ce respiră, ce compoziţie are atmosfera lor. Tare aş vrea să ştiu cum vor izbuti s-o facă!

Ca şi cum ar fi răspuns acestei întrebări, modelul care respirase pe ecran dispăru, şi, în locul său, apăru o altă imagine. Era un punct negru încercuit de un nouraş cenuşiu. Fără îndoială era nucleul unui atom împrejmuit de orbitele subţiri ale unor puncte luminescente – electronii. Mutt Ang simţi un nod în gât. Nu putea rosti nicio vorbă. Pe ecran apărură apoi patru figuri: două în centru, una deasupra celeilalte, legate cu o linie albă groasă; celelalte două – lateral, legate prin săgeţi negre.

Oamenii de pe Pământ numărau emoţionaţi electronii; cel de jos reprezenta pesemne elementul de bază al oceanului: un electron în jurul unui nucleu – hidrogenul. Cel de sus, elementul principal al atmosferei şi al respiraţiei: nouă electroni în jurul unui nucleu – fluorul!

— Priviţi, priviţi! strigă Afra Devi. E fluorul!…

— Număraţi, o întrerupse comandantul, în stânga – şase electroni: carbonul, în dreapta – şapte: azotul. Iată că totul a devenit clar. Transmiteţi să se pregătească un tabel asemănător cu elementele atmosferei noastre şi cu acelea ale schimbului de substanţe – totul va fi la fel, numai că, în locul fluorului, noi avem oxigenul cu cei opt electroni ai lui. Ce păcat, vai ce păcat!

Când pământenii îşi prezentară şi ei tabelul, observară că silueta cea albă, aflată în faţă pe puntea cosmonavei

---

34 Carena (prin analogie cu o navă marină) – partea de jos a cosmonavei. (n.tr.)

necunoscute, tresări şi-şi apropie mâna de „scoica” scafandrului cu un gest uşor de înţeles pentru oamenii tereştri… Era vădit că aceleaşi sentimente, doar mai puternice, îl cuprinseseră pe astronautul străin. Acesta se aplecă apoi peste parapetul pasarelei şi descrise cu mâna o mişcare bruscă, tăind parcă ceva în spaţiu. Viziera în formă de spini se înclină ameninţător spre „Tellur”, care se găsea cu câţiva metri mai jos de nava cea albă. Comandantul ciudatelor siluete îşi ridică braţele, apoi şi le duse în jos, ţinându-le puţin depărtate, de parcă ar fi vrut să arate două planuri paralele.

Mutt Ang repetă mişcarea. Atunci comandantul rachetei străine îşi înălţă o mână, salută în tăcere, se întoarse şi, urmat de restul echipajului său, se făcu nevăzut în gâtlejul întunecos al navei.

— Să mergem şi noi! spuse Mutt Ang, apăsând pârghia de coborâre.

Afra n-apucase nici măcar o clipă să contemple splendida strălucire a constelaţiilor din întunecata genune siderală, privelişte care-i prilejuia întotdeauna o negrăită încântare.

Sabordul fu închis, şi în sala de ecluzare se aprinse lumina, începu să se audă şuieratul uşor al pompelor – primul indiciu că aerul ajunsese la densitatea lui terestră.

De îndată ce-şi scoaseră căştile, Yas Tin îl întrebă pe Mutt Ang:

— Întâi vom construi despărţiturile şi apoi vom uni galeriile, nu-i aşa?

— Da. Tocmai aceasta a vrut să spună şi comandantul astronavei străine. Ce păcat! pe planeta lor, gazul vieţii este fluorul, o otravă mortală pentru noi! Iar oxigenul nostru este tot atât de toxic pentru ei. Multe dintre materialele noastre, vopsele şi metale, ce sunt rezistente într-o atmosferă cu oxigen, pot fi atacate de atingerea respiraţiei lor. În loc de apă, la ei există acidul fluorhidric, care dizolvă uşor şi descompune majoritatea mineralelor pe bază de silicaţi şi, ca atare, distruge sticla noastră. Iată de ce noi vom fi nevoiţi să construim un cloazon transparent, un perete care să reziste la acţiunea oxigenului, iar ei să ridice unul dintr-un material care nu se descompune sub influenţa fluorului. Dar să mergem, trebuie să ne grăbim! Vom discuta totul în timp ce va fi construită despărţitura.

Peste pardoseala de un albastru mat a camerei de stingere,

care separa încăperile de locuit de motoarele lui „Tellur” a fost amenajat un adevărat laborator chimic. Din materiale pregătite încă de pe Pământ a fost turnată o placă groasă, transparentă cu proprietăţi plastice; acum ea era cimentată prin covoare termice. Obstacolul neprevăzut făcea imposibilă comunicarea directă a oamenilor de pe Pământ cu cei veniţi din alt colţ al Galaxiei.

Nava acestora din urmă nu dădea niciun semn de viaţă, deşi era cercetată necontenit prin ecranele de observaţie.

În biblioteca lui „Tellur” se desfăşura o activitate febrilă. Toţi membrii echipajului lucrau la alegerea stereofilmelor şi a însemnărilor fotomagnetice despre Pământ, la selectarea diferitelor reproducţii după cele mai de seamă opere de artă. Erau pregătite de zor diagramele şi schiţele funcţiilor matematice, imaginile reţelelor cristaline ale celor mai răspândite substanţe din scoarţa terestră, din alte planete şi din Soare. Un mare stereoecran era pus la punct, iar, într-o husă rezistentă la fluor, era fixat un sonorizator care să transmită exact şi perfect vocea umană.

În scurtul timp al meselor şi odihnei, discuţiile se duceau mai ales în legătură cu neobişnuita atmosferă a planetei de unde porniseră astronavigatorii străini.

Circuitul elementelor chimice cu ajutorul energiei furnizate de razele solare (care asigură menţinerea vieţii şi acumularea forţei necesare luptei împotriva entropiei[35]) trebuia să urmeze şi pe acea planetă schema generală a transformărilor desfăşurate pe Pământ. Gazul activ liber[36] – fie el oxigen, fluor sau orice alt gaz – se poate acumula într-o atmosferă numai datorită acţiunii vitale a plantelor. Viaţa animală, inclusiv aceea a omului, foloseşte oxigenul sau fluorul, combinându-l cu carbonul – elementul de bază, din care sunt alcătuite atât corpurile plantelor, cât şi ale animalelor.

Pe planeta străinilor trebuia să existe un ocean de acid fluorhidric. Pe Pământ plantele descompun apa prin intermediul

---

35 Adică împotriva risipirii energiei (n.a.).

36 Un gaz activ liber este un gaz care are proprietatea să se combine cu alte corpuri, dar care se găseşte liber, adică necombinat (n.tr.).

razelor venite de la Soarele nostru; tot astfel, acolo vegetalele descompun acidul fluorhidric, acumulând hidrofluorocarburi şi eliminând fluorul liber, care, împreună cu azotul, este respirat de oameni şi de animale. Cu acest prilej, plantele captează energia produsă prin arderea în fluor a hidrocarburilor.

Un asemenea schimb de substanţe produce o energie o dată şi jumătate mai mare decât cea de pe Pământ, la baza căreia se află combinaţiile oxigenului. În aceste condiţii nu este de mirare că s-a putut dezvolta o gândire superioară. Din punct de vedere dialectic însă, o mai intensă activitate a fluorului (în comparaţie cu oxigenul) necesită şi o mai puternică radiaţie a soarelui respectiv.

Pentru ca, în procesul fotosintezei vegetale, energia Soarelui lor să poată descompune molecula acidului fluorhidric, e nevoie nu de raze galbene-verzi, ca acelea necesare apei, ci de radiaţia unor cuante mult mai puternice, şi anume de raze albastre sau violete. E posibil deci ca astrul luminos al străinilor să fie o stea albastră cu o temperatură foarte ridicată.

— E o contradicţie! se amestecă în discuţie Tey Eron, care revenise din atelier. Acidul fluorhidric se transformă uşor în gaz.

— Da, la plus douăzeci de grade, răspunse Kary cercetând o agendă.

— Şi la cât îngheaţă?

— La minus optzeci.

— Prin urmare, planeta lor trebuie să fie rece, ceea ce nu se prea potriveşte cu astrul albastru fierbinte.

— De ce? ripostă Yas Tin. Ea este poate situată la o mare depărtare de Soarele ei. Sau poate că oceanele i se găsesc în zonele temperate sau polare… Sau…

— Probabil că există încă multe asemenea „sau”, îl întrerupse Mutt Ang. Orice am spune însă, cosmonava venită de pe planeta fluorică se găseşte acum în faţa noastră şi, în curând, vom afla şi alte amănunte privitoare la viaţa lor. Pentru moment, mai important este să înţelegem altceva: faptul că fluorul este în Univers un element foarte rar. Deşi ultimele cercetări au mutat fluorul, în ceea ce priveşte gradul de răspândire, de la al patruzecilea loc la al optsprezecelea, totuşi oxigenul nostru ocupă în Cosmos, în ceea ce priveşte cantitatea atomilor, al treilea loc, venind după hidrogen şi heliu şi înaintea azotului şi a carbonului. După un alt sistem de calcul, fluorul ar fi de vreo

două sute de mii de ori mai rar decât oxigenul, ceea ce ar însemna doar un singur lucru: în Cosmos sunt foarte puţine corpuri cereşti bogate în fluor, iar planetele cu atmosferă fluorică, adică acelea cu o îndelungată viaţă vegetală, care să le fi îmbogăţit văzduhul cu fluor liber, ar fi şi mai puţine. Acestea ar constitui doar excepţii.

— Acum înţeleg gestul de disperare al comandantului astronavei albe, făcu îngândurată Afra Devi. Ei caută făpturi asemănătoare lor. Iată de ce le-a fost atât de mare decepţia.

— De aici mai rezultă că ei întreprind de mult această căutare şi că s-au întâlnit şi cu alte fiinţe raţionale, că au dat şi de alte vieţi…

— …Iar acestea, adăugă Afra, erau dintre cele obişnuite, de tipul nostru, vieţi în care predomină oxigenul.

— Dar pot exista şi alte tipuri de atmosferă, ripostă Tey Eron. Mai pot fi, de pildă, unele clorice, altele sulfurice sau sulfhidrice.

— Asemenea atmosfere nu sunt prielnice unei vieţi superioare, protestă Afra. Ele dau toate, în procesul schimbului de substanţe, de trei ori, ba chiar de zece ori mai puţină energie decât oxigenul, puternicul şi vitalul nostru oxigen terestru!

— Dar nu şi cea sulfurică, mormăi Yas Tin. O astfel de atmosferă trebuie să procure aceeaşi energie ca şi una pe bază de oxigen.

— Te referi probabil la un văzduh de anhidridă sulfurică şi la un ocean de pucioasă lichidă? întrebă Mutt Ang.

Inginerul dădu afirmativ din cap.

— Dar în acest caz, spuse cu amărăciune Afra, sulful înlocuieşte nu oxigenul, ci hidrogenul Pământului nostru, adică elementul cosmic cel mai obişnuit. Există foarte puţine probabilităţi ca sulful, atât de rar în Univers, să poată fi un înlocuitor frecvent al hidrogenului. Este limpede că o atmosferă de acest tip constituie un fenomen mai rar chiar decât una fluorică.

— Şi poate fi întâlnită doar la planete extrem de calde, răspunse Tey răsfoindu-şi agenda. Oceanul de pucioasă poate fi lichid numai de la peste plus o sută şi până la patru sute de grade.

— Mi se pare că Afra are dreptate! interveni comandantul. Toate aceste ipotetice atmosfere reprezintă o raritate prea mare în comparaţie cu aerul nostru standard, compus din elementele

cele mai răspândite din lume. Şi aceasta, de altfel, nu-i întâmplător.

— Da, nu-i întâmplător! spuse Yas Tin. Dar există destule cazuri excepţionale în neţărmuritul Cosmos. Să luam, de exemplu, însuşi Pământul nostru „standard”. Atât pe el cât şi pe vecinii săi – Luna, Marte, Venus – se află mult aluminiu, care în general este foarte rar în Univers.

— Şi totuşi ca să găseşti o repetare a acestor cazuri neobişnuite în infinitele spaţii siderale ţi-ar trebui zeci, ba sute de mii de ani, observă mohorât Mutt Ang. Fie de-ai goni chiar cu astronave pulsative! Aşa că, dacă ei sunt de mult în căutarea unei planete asemănătoare, atunci îi înţeleg foarte bine!

— Ce minunat e faptul că în compoziţia atmosferei noastre intră cele mai obişnuite elemente ale Universului, spuse Afra, şi că astfel ne aşteaptă întâlniri cu o mare mulţime de planete similare Terrei!

— Da, îi răspunse zâmbind Tey, iar pentru început ne-am întâlnit cu una care nici pe departe nu-i seamănă…

Afra era gata să izbucnească şi să obiecteze, când apăru chimistul navei raportând că scutul transparent este pregătit.

— Vom putea intra în cosmonava lor, aşa cum suntem, în costumele noastre cosmice? întrebă Yas Tin.

— Desigur, şi ei vor proceda la fel, răspunse comandantul. Cred că vom avea mai multe schimburi de vizite, deocamdată însă pentru primele legături de prietenie, voi începe cu prezentarea.

Astronauţii fixară peretele transparent la capătul coridorului lor, iar siluetele albe ale străinilor făcură acelaşi lucru în partea lor. Apoi pământenii şi străinii se întâlniră afară în vid, ajutându-şi unii altora să fixeze panourile exterioare ale galeriilor.

O atingere mângâietoare a mânecii sau a umărului unui scafandru – gest gingaş de prietenie – a fost înţeleasă deopotrivă de toţi.

Parcă împungând cu coarnele ce le zimţuiau coiful de forma unei scoici, străinii încercau să zărească prin căştile fumurii feţele astronauţilor cu care s-au întâlnit. Dacă însă chipurile acestora din urmă puteau fi văzute destul de clar, feţele ascunse de viziera spinoasă a „scoicilor” rămâneau pentru ochii pământenilor învăluite de întuneric. Doar infailibilul instinct omenesc le spunea că din întunericul acela îi urmăresc ochi plini

de atenţie, de încordare şi bunăvoinţă…

Fiind invitaţi prin semne să intre în „Tellur”, astronauţii cei albi răspunseră tot cu ajutorul unor gesturi că resping această propunere. Unul dintre ei şi-a atins scafandrul cu mâinile, apoi, brusc, de parcă ar fi aruncat ceva, şi-a azvârlit braţele în lături.

— Se tem pentru scafandrul lor în atmosfera de oxigen, ghici Tey.

— Ei doresc, ca şi noi, să începem întâlnirea în galerie, conchise comandantul.

* * *

Astronavele – una albă ca zăpada, cealaltă lucie ca o oglindă de metal – alcătuiau acum un corp comun, aflat în repaus şi parcă suspendat în nemărginitul Cosmos. „Tellur” puse în funcţie radiatoare puternice, şi pământenii – îmbrăcaţi în salopete albastre, din lână artificială, mulate pe corp – putură intra în galeria tubulară care făcea legătura între rachete.

În partea opusă a coridorului se aprinse o lumină albăstruie ca slăvile ce mângâie înaltele culmi terestre. Pereţii transparenţi care-l despărţeau în două păreau a fi de acvamarin sau dintr-o apă de mare solidificată.

Liniştea ce se aşternuse era tulburată doar de respiraţia accelerată a pământenilor emoţionaţi.

Tey Eron atinse fără să vrea umărul Afrei şi simţi tremurul tinerei femei. Ajutorul de comandant cuprinse din spate umerii biologului. Clipa mult aşteptată se apropia.

Deodată, la capătul galeriei, apăru un grup de opt străini… Oare erau într-adevăr străini? Pământenii nu-şi credeau ochilor; în adâncul sufletului, fiecare se aşteptase la ceva extraordinar, la un spectacol nemaivăzut. Marea asemănare dintre ei şi „ceilalţi” li se părea de-a dreptul fantastică. Uimirea lor însă nu dură decât câteva clipe. Pe măsură ce se uitau mai bine, pământenii observau la astronauţii necunoscuţi tot mai multe deosebiri…

Lumina albastră se stinse, şi în culoarul de dincolo se aprinse o lumină albă terestră. Pereţii străvezii îşi pierdură culoarea verde, şi deveniră albi, aproape că nu se mai vedea nimic prin ei. Şi totuşi îndărătul acestor bariere se aflau oameni. Cosmonauţilor lui „Tellur” nici nu le venea să creadă că acei oameni atât de asemănători lor respiră un gaz extrem de toxic

şi se scaldă în mări fluorhidrice!

Corpurile străinilor erau proporţionate şi aveau înălţimea medie a pământenilor. Culoarea pielii le era ciudată: cenuşie ca fonta, cu luciu argintiu şi tainice reflexe purpurii, cum este cărămida bine arsă şi şlefuită sau hematitul. Mai ales culoarea acestui mineral aducea foarte mult cu pielea locuitorilor de pe planeta fluorică.

Părul le era des, de culoare neagră, bătând în albăstrui. Dar particularitatea cea mai extraordinară a feţei o constituiau ochii lor foarte mari şi prelungi. Tăietura acestora era oblică şi pornită spre tâmple, astfel încât colţurile ochilor veneau mult mai sus decât la pământeni. Sclerotica lor avea luminile turcoazei şi părea neproporţional de prelungă faţă de irisul negru şi de pupile.

Sprâncenele corbii şi drepte, aproape îmbinate la rădăcina nasului, se uneau sus pe tâmple cu părul, astfel încât formau un mare unghi obtuz. Părul de deasupra frunţii înalte cobora chiar de la mijlocul ei în linii armonioase, simetrice cu sprâncenele, spre urechi.

De aceea, fruntea avea forma unui romb orizontal, alungit. Nasul scurt, ieşit uşor în relief avea ca şi la pământeni nările îndreptate în jos. Prin gura mică cu buze viorii se zăreau dinţi frumoşi, de culoarea cerului senin.

Partea superioară a feţei părea foarte lată. Sub nivelul ochilor, chipul li se îngusta mult spre bărbie, având un contur oarecum unghiular. Forma urechilor nu putu fi stabilită, deoarece acestea erau acoperite de un fel de bantă aurie, purtată de străini pe creştetul capului şi lăsată până peste tâmple, spre gât.

Printre necunoscuţi se aflau atât femei cât şi bărbaţi. Femeile puteau fi deosebite după gâturile zvelte, după trăsăturile rotunjite ale feţei şi după părul mai bogat, deşi tuns tot scurt. Bărbaţii erau mai înalţi, mai vânjoşi, aveau bărbii mai late şi în general se distingeau prin acele trăsături care deosebesc şi pe Pământ cele două sexe.

Afrei i se păru că oamenii planetei fluorice au la mână numai patru degete – e drept bine proporţionate ca şi la pământeni, dat parcă lipsite de articulaţii: ele se îndoiau cu uşurinţă şi nu formau proeminenţe unghiulare.

Picioarele nu puteau fi distinse; tălpile li se înfundau în covorul moale ce acoperea pardoseala. Cât priveşte

îmbrăcămintea, ei purtau haine de un roşu aproape cărămiziu.

Cu cât pământenii îi cercetau mai îndelung pe străini, cu atât mai puţin curioasă li se părea înfăţişarea acestora, ba chiar, mai mult, frumuseţea lor exotică, cu totul inedită, devenea tot mai evidentă. Un farmec irezistibil se revărsa din ochii lor mari, înţelepţi şi prietenoşi, care priveau cu blândeţe spre pământeni.

— Ce ochi minunaţi! nu se mai putu stăpâni Afra să remarce. Şi ai noştri sunt frumoşi, dar ai lor sunt fără seamăn!

— De ce oare or fi atât de mari? întrebă în şoaptă Tey.

— Cu cât sunt mai mari, cu atât ochii au mai multe elemente de retină şi pot reţine din mediul înconjurător un mai mare număr de detalii.

Tey dădu din cap în semn că a înţeles.

Un astronaut străin înaintă şi făcu un gest de invitaţie. Imediat lumina terestră se stinse în partea galeriei ridicate de oamenii planetei fluorice.

— Vai! exclamă mâhnit Mutt Ang. Nu prevăzusem!

— Am făcut-o eu, zise calm Kary, stingând lumina obişnuită şi aprinzând două becuri puternice cu filtre de patru sute treizeci[37].

— Arătăm ca nişte cadavre, spuse Taina. Ce înfăţişare neplăcută avem la o asemenea lumină!

— Nu fiţi îngrijoraţi, îi consolă Mutt Ang. Spectrul de optimă vizibilitate al noilor noştri prieteni înclină mult spre violet sau poate chiar spre ultraviolet. Aceasta înseamnă că ei sunt în stare să perceapă culori mult mai calde şi mai bogate în nuanţe decât acelea pe care le putem vedea noi, dar fireşte nu-mi pot da seama exact de acest fenomen.

* * *

Pământenii luară câteva fotografii; apoi, printr-o mică ecluză, trimiseră străinilor un megafon ambalat, care funcţiona pe bază de cristale de osmiu. Astronauţii veniţi de pe planeta fluorică primiră megafonul şi-l fixară pe un trepied. Kary îndreptă spre o antenă în formă de cupă un fascicul subţire de unde radio.

În atmosfera fluorică a celeilalte cosmonave răsunară muzica şi graiul de pe Pământ. În acelaşi fel a fost transmis şi aparatul

---

37 Filtrul de 430 este un filtru care lasă să treacă prin el numai raze luminoase cu o lungime de undă de 430 de milimicroni, adică lumina albastră vie (n. a.).

pentru analiza aerului, ceea ce a permis să se stabilească ce temperatură, presiune şi compoziţie avea „văzduhul” necunoscutei planete. După cum era şi de aşteptat, temperatura din interiorul astronavei albe era mai scăzută decât în cea terestră, netrecând de şapte grade; presiunea atmosferică era mai mare, iar forţa gravitaţiei aproape aceeaşi.

— Cred că ei sunt totuşi mai calzi, după cum şi noi avem o temperatură mai ridicată decât aceea obişnuită de douăzeci de grade, din jurul nostru. Mă gândesc că organismul lor trebuie să aibă vreo paisprezece grade de-ale noastre.

La rândul lor, făpturile străine trimiseră prin mica ecluză două lădiţe, cu pereţi reticulari în care se aflau câteva aparate a căror destinaţie era greu de ghicit. Dintr-o lădiţă răsunară la un moment dat vuiete intermitente, plăcute, de tonalităţi înalte, ce *se pierdeau parcă în depărtare*[38]. Cosmonauţii lui „Tellur” înţeleseră că, în comparaţie cu ei, „ceilalţi” percepeau sunete mult mai acute. Astfel, în cazul că ar fi auzit o gamă de frecvenţe aproape egală cu a pământenilor, ei n-ar fi putut intercepta o bună parte a notelor joase din muzica şi graiul acestora.

De peretele transparent se apropiară un bărbat şi o femeie. Ei îşi scoaseră calmi hainele cărămizii, se luară de mână şi rămaseră nemişcaţi ca nişte stane de piatră. Apoi începură a se întoarce încet, dând în felul acesta posibilitatea să li se studieze corpul, care, mai mult încă decât faţa, li se asemăna cu acela al pământenilor. Proporţionalitatea armonică pe care o vădeau trupurile oamenilor de pe planeta fluorică întrunea toate condiţiile noţiunii terestre de frumos.

Capetele li se înălţau superb pe gâturile zvelte; bărbatul avea umeri laţi de om al muncii şi al luptei, iar femeia coapse largi, de mamă a unei fiinţe înzestrate cu raţiune; întreaga lor înfăţişare exprima pe deplin forţa intelectuală.

Apoi, când cei doi s-au retras schiţând gestul de invitaţie, cunoscut mai dinainte, iar lumina galbenă terestră s-a stins, astronauţii lui „Tellur” n-au mai şovăit.

La rugămintea comandantului, Tey Eron şi Afra Devi se luară

---

38 „Se pierdeau parcă în depărtare”. Vrea să sugereze faptul că acele sunete atingeau uneori tonuri atît de înalte încît nu mai puteau fi auzite de pămînteni. (n. a.)

la rândul lor de mână şi veniră înaintea cloazonului transparent. În ciuda nepământenei lumini care dădea trupurilor goale luciul rece al marmurei albastre, frumuseţea acestora era atât de elocventă încât toţi tovarăşii lor rămaseră entuziasmaţi. De altfel, solii planetei fluorice nu păreau mai puţin impresionaţi: deşi galeria lor se afla în umbră, ei puteau fi totuşi văzuţi cum se uită mereu unii la alţii şi-şi fac gesturi scurte, neînţelese.

Afra şi Tev stăteau mândri, cuprinşi de acel avânt nervos, ivit în clipele în care trebuie să rezolvi probleme grele şi riscante. Când în cele din urmă, străinii terminară filmarea şi aprinseră din nou lumina, echipajul lui „Tellur” izbucni în aplauze. Tinerii intimidaţi fugiră să se îmbrace.

— Acum, zise Taina, nu mai am nicio îndoială că şi ei iubesc, că şi ei ştiu ce este adevărata, marea şi minunata dragoste omenească... de vreme ce bărbaţii şi femeile lor sunt pe atâta de frumoşi pe cât am văzut că sunt de înţelepţi!

— Aşa e, Taina, o aprobă Mutt Ang, iar lucrul acesta ne bucură şi mai mult, fiindcă astfel o să ne înţelegem mai bine. Dar priviţi-l pe Kary! Vezi, Kary, să nu te îndrăgosteşti de fata de pe planeta fluorică. Ar fi pentru tine o catastrofă!

Tânărul astronavigator tresări şi-şi întoarse privirile aţintite pe fiinţele rachetei albe.

— Află că ar putea să mi se întâmple! surâse el cu tristeţe. Şi ar putea să mi se întâmple în ciuda deosebirii dintre trupurile noastre, în pofida înspăimântătoarei distanţe dintre planetele noastre. În aceste clipe am priceput întreaga măreţie şi forţă a iubirii omeneşti!

Şi Kary continuă s-o contemple pe femeia străină ce-i zâmbea cu simpatie.

Deodată fiinţele din jurul ei apropiară de peretele transparent un ecran verde, şi pe el începură a se mişca nişte figurine. Acestea mergeau într-o procesiune, urcând o pantă abruptă şi purtând în spate poveri grele. Ajunsă pe culme, fiecare figurină îşi arunca sarcina şi se prăbuşea sleită. Aducând cu un film de desene animate, imaginile prezentate voiau parcă să sugereze ideea de oboseală şi pe aceea de odihnă. Abia atunci îşi dădură seama şi pământenii cât de mult îi istoviseră îndelungata aşteptare şi primele impresii ale întâlnirii. Locuitorii planetei fluorice, care, probabil, bănuind că vor da în Cosmos peste alte fiinţe gânditoare, se pregătiseră în acest scop luând, de pildă,

filme pentru „conversaţii”.

Echipajul lui „Tellur”, deşi nu prevăzuse acest eveniment, găsi totuşi imediat o soluţie. De cloazonul străveziu fu apropiat un ecran pe care puteau fi făcute schiţe, iar Yas Tin, pictorul astronavei terestre, prinse a desena la repezeală serii de imagini. La început, el prezentă tot nişte omuleţi obosiţi, iar apoi desenă o mutrişoară mare cu o expresie atât de întrebătoare încât străinii porniră a-şi face semne ca atunci când în faţa lor apăruseră Tey Eron şi Afra Devi. După aceea pictorul descrise un glob pământesc şi mişcarea lui de revoluţie în jurul Soarelui; împărţi apoi orbita în douăzeci şi patru de părţi, şi înnegri o jumătate din suprafaţa delimitată de ele. În scurt timp, străinii răspunseră cu o schemă asemănătoare. De o parte şi de alta, fură puse apoi în funcţiune metronoame, care ajutară să se stabilească durata micilor diviziuni ale timpului, iar pe urmă să se calculeze diviziunile mari. În modul acesta astronauţii aflară că planeta fluorică se roteşte în jurul axei sale în aproximativ 14 ore terestre, şi că înconjoară Soarele ei albastru în nouă sute de zile. Cât priveşte pauza pentru odihnă, pe care o propuseseră străinii ea era de 5 ore terestre.

Oamenii părăsiră galeria tubulară sub impresia ultimelor evenimente, şi parcă tot nu le venea să creadă ceea ce văzuseră. Luminile din culoarele de legătură şi din afara astronavelor fură stinse. Cele două rachete cufundate în întuneric rămaseră inerte, una lângă alta, ca şi când tot ce era viu în ele ar fi pierit, ar fi îngheţat în gerul fantastic din hăurile de beznă ale spaţiilor.

În interiorul astronavelor însă viaţa – clocotitoare, setoasă de cunoaştere şi de acţiune – îşi urma cursul. Mintea omenească mereu născocitoare căuta noi modalităţi de a comunica fraţilor născuţi pe o planetă îndepărtată ceva din cunoştinţele acumulate în răstimp de multe milenii şi la baza cărora au stat imense eforturi, greutăţi, primejdii şi suferinţe. Să transmită acele cunoştinţe care l-au eliberat pe om – mai întâi din strânsoarea năprasnicelor stihii, apoi de sub jugul sălbaticilor orânduiri sociale, de spectrul bolilor şi al bătrâneţii timpurii – şi care i-au dat posibilitatea să se avânte în Cosmos.

A doua întâlnire în galerie începu prin prezentarea hărţilor astrale. Pământenilor le era cu totul necunoscută configuraţia

constelaţiilor pe lângă care trecea drumul astronavei albe, şi acelaşi lucru se putea spune şi despre locuitorii planetei fluorice cu privire la itinerarul lui „Tellur”. (Stabilirea locului exact unde se afla astrul albastru va fi fost făcută de astronomi abia după întoarcerea pe Pământ. Ei aveau să constate că acel astru era situat într-un mic nor stelar al Căii Lactee, lângă Tau Ophiuchus.) Drumul cosmonavei străine mergea spre un grup de stele aflat la nordul lui Ophiuchus şi se întretăia cu traiectoria lui „Tellur”, în locul unde acesta atinsese limitele sudice ale constelaţiei Hercules.

La un moment dat, străinii aduseră în culoarul lor un cadru de înălţimea unui om, alcătuit din plăci metalice roşii dispuse în mod paralel, ca nişte gratii. În dosul cadrului porni să se învârtească ceva, şi deodată plăcile se puseră în mişcare, se rotiră în jurul axei lor şi parcă dispărură. În locul lor se ivi un mare spaţiu în care începură să se învârtească orbitoare globuri albastre – sateliţii planetei fluorice. Treptat, pe acest ciudat ecran fu văzută însăşi planeta, parcă venind tot mai aproape, de la mari depărtări.

Ecuatorul ei era încins cu o lată centură albastră de ceaţă deasă. Polii şi regiunile învecinate sclipeau în lumini roz-cenuşii, iar printre aceste zone se vedeau brâuri acoperite de albul imaculat pe care-l avea şi fuzelajul cosmonavei străine. Aici, prin atmosfera mai puţin saturată de aburi, se ghiceau contururile diafane ale mărilor, ale continentelor şi munţilor, brăzdaţi de neregulate fâşii verticale.

Planeta aceea era mai mare decât Pământul. Rotaţia ei rapidă stârnea în juru-i un puternic câmp electric. De-a lungul ecuatorului, o aureolă viorie îşi tremura limbi prelungi, care se pierdeau în bezna spaţiilor.

Pământenii stăteau de câteva ore cu răsuflarea tăiată în faţa peretelui transparent şi urmăreau dispozitivul ingenios care continua să prezinte cu un realism zguduitor aspecte de pe planeta fluorică. Oamenii au văzut talazurile liliachii ale oceanului fluorhidric scăldând nisipurile negre de pe maluri, stânci roşii şi coastele repezi ale zârnelor cu creste roase, sinelii. Cu cât te apropiai mai mult de cei doi poli, văzduhul devenea tot mai albastru. Munţii erau acolo în formă de cupole, de valuri, de tăpşane cu scânteieri opalescente. Văile adânci ale masivilor

polari, îndreptate spre zona mărilor meridionale, erau învăluite de o umbră oţelie. Deasupra marilor golfuri pluteau irizate văluri de nori. Gigantice edificii durate din metal roşu şi piatră verde însoţeau ţărmurile mărilor şi, în şiruri lungi, nesfârşite se îndreptau spre poli, de-a lungul văilor. Aceste titanice aglomerări de construcţii ce puteau fi observate de la mari altitudini erau despărţite de fâşii late de vegetaţie deasă, cu frunzişul ca peruzeaua, sau de culmile teşite ale munţilor, care păreau a filtra prin ei lumina, ca nestematele. Căciulile rotunde ale gheţarilor polari, formaţi din acid fluorhidric, scânteiau ca tot atâtea safire.

Ultramarinul, albastrul, azuriul şi violaceul puteau fi văzute pretutindeni.

Însuşi aerul parcă era pătruns de o lucoare albăstruie, aidoma unei slabe descărcări electrice într-un tub cu gaze rarefiate. Lumea planetei străine apărea pământenilor rece şi nepăsătoare ca o viziune într-un cristal: pură, depărtată şi ireală. O lume în care nu se simţea căldura şi mângâietoarea diversitate a terestrelor culori roşii, portocalii şi galbene.

Şiraguri de oraşe se zăreau în ambele emisfere ale planetei, în regiunile corespunzătoare zonelor polare şi temperate ale Pământului. Către ecuator munţii deveneau tot mai ascuţiţi şi mai întunecoşi. Piscuri colţuroase se înălţau de-a dreptul din marea a cărei oglindă era tulburată de aburi. Coastele lanţurilor muntoase se răsfirau în sensul latitudinii, mărginind regiunile tropicale. Acolo se învârtejeau mase compacte de vapori sinelii: din pricina căldurii venite de la Soarele albastru, acidul fluorhidric, evaporându-se repede, încărca atmosfera de colosale fronturi de nori, care porneau spre zonele temperate, se condensau şi reveneau în zona ecuatorială, într-o revărsare de cascade. Stăvilare uriaşe ţineau piept tumultului acestor torente, le captau în tuneluri şi canale, pentru a le folosi ca izvor de energie în uzinele planetei.

Străluceau orbitor tărâmuri acoperite cu uriaşe cristale de cuarţ; de bună-seamă că în apele mărilor fluorhidrice siliciul juca oarecum rolul sării din mările terestre. Clădirile oraşelor se vedeau tot mai aproape. Contururile lor se profilau net în lumina rece, vineţie a cerului. Oriunde priveai, toate suprafeţele locuite ale planetei – cu excepţia regiunii ecuatoriale, ascunsă sub un albastru zăbranic de aburi şi care rămânea un semn de

întrebare – purtau amprenta muncii şi a gândirii creatoare omeneşti. Pe acea planetă fuseseră săvârşite mai multe transformări decât pe Pământ, unde mai rămăseseră vaste suprafeţe de păduri, de ruine antice şi exploatări părăsite[39].

Rodul activităţii depuse de miliarde de oameni în decurs de nenumărate generaţii se înălţa mai sus decât munţii, acoperea întreaga faţă a planetei fluorice.

Viaţa domina de asemenea atât cuprinsurile zbuciumate ale mărilor, cât şi atmosfera densă pe care o străbăteau puternicele raze ale Soarelui albastru şi sarcini electrice de valori extraordinare.

Pământenii contemplau aceste privelişti, iar gândul le zbura la planeta lor natală. Ei o vedeau cu totul altfel de cum şi-o reprezentau strămoşii lor îndepărtaţi. Dacă pentru aceştia imaginea Pământului era legată de locul în care s-au născut şi au trăit, de vreo câmpie întinsă, de vreun codru silhui, de câte un munte cu cleanţuri pleşuve, de cine ştie ce ţărmuri însorite, în închipuirea astronauţilor lui „Tellur" apărea întregul glob terestru cu toată varietatea lui de zone. În această imagine se contopeau şi minunate stepe argintii[40], răscolite de vânt, şi

---

39 Pământenii – care s-au avântat în cosmos şi au descoperit noi planete cu oxigen şi condiţii optime de viaţă – nu mai aveau nevoie să lucreze tot uscatul globului pămîntesc. De aceea multe suprafeţe erau transformate în parcuri sau monumente naturale, mai erau păstrate câmpii, păduri şi chiar pustiuri, pentru a reda naturii terestre întreaga varietate care-i fusese răpită. Dimpotrivă, „oamenii fluorici" – fiind izolaţi pe planeta lor ca într-o închisoare, deoarece în spaţiile siderale apropiate nu exista vreun corp ceresc similar – aveau nevoie de tot cuprinsul uscatului, care, din nefericire pentru ei, devenea şi mai neîndestulător, din pricina toridelor zone ecuatoriale, unde se evapora oceanul fluorhidric (n.a.).

40 E vorba despre stepele patriei mele pe care cresc negară şi pelinul (n. a.)

bătrâne păduri de brazi şi de cedri, de mesteceni albi, de palmieri întraripaţi şi eucalipţi gigantici. Îi încântau şi ţărmurile pierdute în ceaţă ale ţinuturilor nordice cu stânci acoperite de muşchi, şi albul recifelor de corali pe fondul siniliu al mărilor tropicale. Splendide erau crestele maiestoase inaccesibile ale munţilor, pe care omătul scânteia orbitor, stranie era ceaţa diafană, tremurătoare şi iluzorie de deasupra pustiurilor. Şi parcă vedeau aievea măreţele fluvii ce curgeau domoale, râurile ce goneau printre stânci şi peste praguri ca adevărate herghelii de cai înspumaţi. Îşi mai aminteau de belşugul culorilor, de varietatea florilor, de cerul cu albăstrimile lui terestre şi de norii săi atât de asemănători unor păsări albe, de zilele dogorite de arşiţă şi de acelea mohorâte, ploioase, de continua schimbare a anotimpurilor anului. Şi printre toate aceste bogăţii ale naturii, o şi mai mare diversitate de oameni: cu frumuseţi, aspiraţii, speranţe şi visuri, cu bucurii şi necazuri, cu lacrimi şi tristeţi!

Noi, pământenii, făpturi ale unui văzduh încărcat cu oxigen, care poate fi întâlnit în cosmos de sute de mii de ori mai lesne, am găsit şi vom mai găsi încă multe condiţii prielnice vieţii, vom descoperi, vom întâlni şi ne vom uni cu semenii noştri – oamenii altor planete. Dar ei? Născuţi într-o atmosferă fluorică atât de neobişnuită, cu albuminele şi oasele lor fluorice, cu sângele lor format din globule albastre, care absorb fluorul, cum globulele noastre roşii absorb oxigenul, ei ce-or să facă?

Aceşti inşi sunt constrânşi să rămână pe planeta lor. Şi desigur că de mult tot caută ei alte fiinţe aidoma lor sau măcar alte planete cu o atmosferă fluorică. Dar cum să găsească în beznele siderale asemenea rarisime excepţii, cum să ajungă până la ele înfruntând miile de ani-lumină? Dezamăgirea pe care ei o încercaseră în momentul întâlnirii cu oamenii care respiră oxigen era de înţeles.

În locul fantasticelor privelişti, ciudatul aparat din galeria străinilor aduse acum înaintea pământenilor imaginea unor construcţii titanice. Zidurile înclinate spre interior aminteau arhitectura clădirilor tibetane. Nicăieri nu se zăreau unghiuri drepte şi planuri orizontale – formele se arcuiau armonios, trecând de la planul vertical la cel orizontal prin nişte întorsături elicoidale sau în formă de spirală.

În depărtare se ivi ceva al cărui contur semăna cu un oval răsucit. Când imaginea se apropie şi deveni mai clară, se putu

vedea că partea de jos a ovalului era un drum lat, care urca în volută şi dispărea în intrarea colosală a unui edificiu de întinderea unui oraş. Deasupra acestui portal, se aflau mari semne albastre, chenăruite în roşu şi care aduceau cu suprafaţa unei ape domoale peste care a pornit să sufle o dulce adiere.

Şi iată uriaşa intrare tot mai aproape. În interiorul ei se deschidea o sală enormă, slab luminată, cu pereţi luminescenţi ca fluoritul.

* * *

Deodată, când nimeni nu se aştepta, imaginea dispăru. Pământenii care se pregătiseră să vadă ceva cu totul neobişnuit rămaseră buimăciţi: în partea cealaltă a galeriei se aprinse obişnuită lumină albastră; ecranul cu gratii, făcut dintr-un metal roşu, se strânse, lunecă lateral, iar în locul său se arătară din nou cosmonauţii străini. De astă dată, ei se mişcau foarte repede, vădit agitaţi.

În momentul acela, pe ecranul astronavei albe apăru un şir de vederi. Ele prinseră a se succeda atât de iute încât privitorii abia reuşeau să distingă imaginile.

Undeva, în străfundurile cosmosului, zbura o altă rachetă, tot atât de albă ca şi aceea de lângă „Tellur”. Se vedea strălucitorul ei inel central cum se roteşte risipind departe vârteju-i de raze. Deodată inelul rămase nemişcat, şi din spaţiul sideral, unde se oprise în vecinătatea unei stele pitice albastre, racheta începu să emită unde. Acestea înaintară vertiginos, până ce dădură de astronava de lângă „Tellur”. Oamenii de pe planeta fluorică interceptară mesajul, care pe ecranul pământenilor apărea sub forma unei linii punctate.

Din pieptul lui Mutt Ang izbucni un oftat atât de greu, încât toţi îşi priviră comandantul nedumeriţi.

— Da! Ne vor părăsi curând. Undeva foarte departe se află o altă cosmonavă albă. Nu ştiu în ce mod izbutesc ei să se înţeleagă… Nu-mi pot da seama ce puteri au pus ei în joc pentru a reuşi să transmită comunicări la distanţele incomensurabile care despart cele două rachete. Cea de-a doua pare-se că a suferit o avarie. Apelul ei a ajuns până la străinii de lângă noi, sau, mai bine spus, până la prietenii noştri!

— Poate că nu-i vorba de vreo avarie, ci de descoperirea unui lucru foarte important! îşi dădu părerea Taina.

— N-ar fi exclus. Oricum ar sta însă lucrurile, ei tot ne vor părăsi. Trebuie să ne zorim la maximum dacă vrem să fotografiem şi să însemnăm cât mai multe date. Principalul îl constituie hărţile lor, traseul pe care l-au străbătut, întâlnirile pe care le-au avut… Sunt convins că ei au mai dat peste oameni ca noi, deprinşi să respire într-o atmosferă cu oxigen.

Din discuţiile purtate cu astronauţii veniţi din sistemul Soarelui albastru s-a stabilit că într-adevăr ei nu vor mai putea zăbovi decât cel mult douăzeci şi patru de ore terestre. De aceea, pământenii, stimulaţi cu medicamente speciale, depuneau eforturi imense ca să nu se lase mai prejos de locuitorii planetei fluorice, a căror energie părea inepuizabilă.

Erau fotografiate textele şi fotografiile cărţilor ştiinţifice, erau înregistrate sunetele limbii străine. Membrii celor două expediţii făceau schimb de colecţii de minerale, de ape şi gaze, închise spre păstrare în lăzi străvezii, chemorezistente; chimiştii încercau să înţeleagă semnificaţia simbolurilor care exprimau structura substanţelor organice şi anorganice. Istovită, Afra completa diagramele proceselor fiziologice, reproducea schemele şi formulele genetice, studia stadiile embriologice ale dezvoltării organismului uman în condiţiile planetei fluorice. Nesfârşitele lanţuri moleculare ale albuminelor rezistente la fluor erau extraordinar de asemănătoare cu acelea ale albuminelor noastre: aveau aceleaşi filtre de energie, aceleaşi zăgazuri pe care materia le-a ridicat împotriva entropiei[41].

Au trecut 20 de ore. În galerie apărură Tey şi Kary. Frânţi de oboseală, ei le aduceau „celorlalţi” un maldăr de hărţi astrale, care reprezentau întregul drum parcurs de racheta terestră până la locul întâlnirii.

Echipajul cosmonavei albe se grăbea tot mai mult. Benzile fotomagnetice ale maşinilor de memorare terestre înregistrau poziţia stelelor necunoscute, însemnate pe hărţi cu ajutorul unor semne bizare. Pământenii consemnau datele astrofizice ivite în calea celor două rachete albe; toate acestea aveau să le descifreze mai târziu cu ajutorul unor tabele explicative pe care

---

41 Din punct de vedere fizic, organismul viu este un fel de filtru sau un fel de baraj care fie că opreşte, fie că frînează entropia (adică degradarea sau dispersarea energiei) (n.a.)

le primiseră de la prietenii lor cosmici.

La un moment dat se petrecu ceva care-i făcu pe oamenii Terrei să izbucnească în strigăte de bucurie. La început lângă o stea de pe ecran, apoi lângă o a doua, o a treia, a patra şi a cincea, apărură cerculeţe în interiorul cărora se roteau planete.

Iată acum prezentată schematic nu o singură astronavă, ci o întreagă flotă de rachete. De sub fuzelajul lor apărură platforme în care puteau fi văzute fiinţe îmbrăcate în scafandri şi care, fără îndoială, erau oameni. Semnul atomului cu 8 electroni – oxigenul – încunună toate aceste imagini, dar cosmonavele de pe schemă erau legate numai de două planete: una situată în apropierea unui mare Soare roşu, iar alta care se învârtea în jurul unei stele aurii de clasa spectrală – F. După cât se pare, pe celelalte trei planete, viaţa, deşi se dezvolta datorită oxigenului, nu ajunsese totuşi la acel grad înalt care să fi permis locuitorilor să-şi ia zborul în Cosmos. Şi de fapt era posibil ca pe acele corpuri cereşti nici să nu fi apucat încă să apară făpturi raţionale.

Pământenii nu reuşiră să constate acest lucru, dar aveau la îndemână date preţioase privitoare la căile ce duceau spre aceste lumi locuite, aflate la sute de parseci de locul în care se întâlniseră cele două rachete.

* * *

Sosise timpul ca astronauţii să-şi ia rămas-bun unii de la alţii.

Echipajele celor două cosmonave se aliniară de-o parte şi alta a peretelui transparent. Pământenii şi oamenii planetei fluorice – al cărei nume era greu de reprodus în graiul celor dintâi – stăteau faţă-n faţă pentru ultima oară. Ei îşi zâmbeau, îşi făceau gesturi amicale în care se putea citi regretul despărţirii, iar privirile ochilor inteligenţi şi plini de luare-aminte încercau parcă să fixeze în memorie emoţionanta clipă.

Astronauţii lui „Tellur” fură cuprinşi de un puternic sentiment de singurătate. Chiar plecarea de pe planeta lor natală şi gândul că vor reveni abia după şapte secole nu li se părea o pierdere atât de dureroasă şi ireparabilă. Pământenii nu puteau să se împace cu ideea că vor mai trece doar câteva minute şi aceşti oameni frumoşi, buni şi atât de ciudaţi se vor topi pentru totdeauna în beznele Cosmosului, în căutarea altor făpturi ce trăiesc în medii asemănătoare.

Poate că abia acum au înţeles astronauţii în întregime, cu întreaga-le fiinţă, că în toate strădaniile, căutările şi visurile lor esenţialul este omul. Pentru orice civilizaţie, pentru oricare stea, pentru întreaga Galaxie şi pentru Universul cel infinit, principalul este omul, raţiunea, simţămintele, frumuseţea, forţa şi viaţa lui!

Dăinuirea, dezvoltarea şi fericirea omului, – iată fundamentala problemă a vremilor viitoare după victoria asupra Inimii de Şarpe, după nebuneasca, inconştienta şi dăunătoarea irosire a energiei vitale în societăţile umane inferior organizate.

Omul reprezintă unica forţă în Cosmos capabilă să acţioneze inteligent, să învingă cele mai dificile obstacole şi să săvârşească o multilaterală şi utilă transformare a lumii, adică să întroneze frumuseţea unei existenţe raţionale şi grandioase, plină de puternice şi nobile simţăminte.

Comandantul străinilor făcu un semn. Tânăra care întruchipase frumuseţea femeilor din planeta fluorică se îndreptă în grabă spre locul unde se afla Afra. Îşi desfăcu larg braţele şi se lipi de peretele străveziu, de parcă ar fi dorit s-o îmbrăţişeze pe minunata femeie a Pământului. Afra, fără să-şi dea seama că lacrimile i se prelingeau pe obraji, se repezi şi ea cu braţele desfăcute spre cloazonul despărţitor şi rămase asemenea unei păsări captive zbătându-se îndărătul unui geam. Dar lumina din culoarul străinilor se stinse, iar geamul ce se întunecă era aidoma străfundurilor unei ape în care parcă s-ar fi scufundat toate năzuinţele pământenilor.

Mutt Ang ceru să se aprindă lumina terestră; în coridorul celorlalţi însă nu mai era nimeni.

— Grupul pentru lucrări exterioare să îmbrace costumele de scafandri! ordonă comandantul lui „Tellur”, tulburând tăcerea apăsătoare ce se lăsase. Va trebui să desfacem legăturile dintre cosmonave. Mecanicii – la maşini! Astronavigatorul – la postul de comandă! Toată lumea să fie pregătită pentru zbor!

Oamenii părăsiră galeria luând cu sine toate aparatele. Numai Afra, învăluită de razele palide venite pieziş de la un hublou deschis, înmărmurise îngheţată parcă de gerul spaţiilor siderale.

— Afra, închidem uşa galeriei! strigă Tey Eron de undeva din inima rachetei. Să urmărim cum îşi vor lua zborul!

Tânăra femeie, dusă pe gânduri, se trezi la realitate şi strigând: „Stai Tey, aşteaptă!”, alergă la comandant.

Uimit, Tey Eron rămase locului; după câteva clipe însă Afra se

înapoie în fugă, fiind însoţită de însuşi Mutt Ang.

— Tey, un proiector în galerie! Cheamă tehnicienii! Fixează din nou ecranul.

Oamenii prinseră a se agita ca în timpul unei avarii. Fasciculul puternic de raze pătrunse în adâncul culoarului şi începu să se aprindă şi să se stingă regulat, asemenea undei locatorului de pe „Tellur” cu prilejul întâlnirii astronavelor. Străinii îşi întrerupseră lucrul şi apărură în galerie. Pământenii dădură drumul luminii albastre de „430”. Înfrigurată, Afra se aplecă asupra tablei de desen care transmitea pe ecran schiţele făcute la repezeală. Dublele lanţuri în spirală ale mecanismelor ereditare prezentate de pământeni trebuiau în ansamblu să coincidă cu acelea ale oamenilor de pe planeta fluorică.

Metabolismul organismului omenesc, reprezentat de Afra sub formă de diagramă, se asemăna cu transformările energiei radiante solare obţinute prin intermediul plantelor. Tânăra femeie privi spre astronauţii străini, după care şterse atomul fluorului, cu cei nouă electroni ai lui, şi în locul său puse oxigenul.

Oamenii de pe planeta fluorică rămaseră uluiţi. Comandantul lor făcu câţiva paşi înainte, îşi lipi faţa de peretele străveziu, şi începu să studieze cu ochii lui mari schiţele făcute la repezeală de Afra. Apoi, fără de veste, îşi strânse mâinile deasupra frunţii şi făcu o plecăciune adâncă în faţa femeii pământene.

Înţelesese ideea ce se născuse în mintea Afrei, chiar în ultimele clipe ale despărţirii. Ea se gândise la modificarea îndrăzneaţă a proceselor chimice care puneau în funcţie complexul organism uman. Acţionând asupra mecanismului eredităţii, metabolismul fluoric trebuia substituit cu cel pe bază de oxigen. Desigur, aveau să fie păstrate toate particularităţile, întreaga ereditate a oamenilor fluorici, dar organismele lor aveau să fie determinate să funcţioneze pe un alt temei energetic.

Această titanică problemă putea ridica însă asemenea dificultăţi că pentru rezolvarea ei n-ar fi fost de ajuns nici chiar cele şapte secole ce-l mai despărţeau pe „Tellur” de Pământ, răstimp în care ştiinţa va fi făcut totuşi uriaşi paşi înainte…

Dar cât de multe lucruri n-ar putea fi realizate prin eforturile comune ale celor două planete! Mai cu seamă dacă li s-ar asocia şi străduinţele unor semeni din alte lumi… Omenirea fluorică n-

ar mai rămâne atât de stingheră, atât de pierdută în hăurile siderale.

Când oamenii din diferite planete, stele şi galaxii se vor afla, se vor cunoaşte şi vor instaura o uriaşă umanitate cosmică, poate că locuitorii cu pielea sură ai lumii fluorice vor fi învins izolarea cauzată de structura deosebită a organismului lor.

Nu era dar întemeiată tristeţea ce-i năpădea acum la despărţire! În definitiv, în ciuda particularităţilor fizice şi ale mediului lor de viaţă, cele două seminţii umane se asemănau şi se găseau pe aceeaşi treaptă de dezvoltare.

Privind în ochii mari şi oblici ai aceluia care comanda racheta albă, Afra avu impresia că citeşte în ei toate aceste gânduri. Sau poate că nu era decât reflexul propriilor ei idei?

Dar pesemne că străinii aveau în forţa raţiunii umane aceeaşi încredere pe care o manifestau şi pământenii. Iată de ce chiar firava scânteie de speranţă exprimată de Afra stârnise în sufletele lor un asemenea ecou. Gesturile prieteneşti al oamenilor de pe planeta fluorică nu mai semănau acum a semne de adio, ci făgăduiau clar noi întâlniri în viitor.

* * *

Cele două rachete se depărtau lin, ferindu-se ca nu cumva puternicele lor motoare auxiliare să provoace neajunsuri expediţiei prietene. Cosmonava albă se învălui la un moment dat într-o mantie de flăcări orbitoare. Când acestea se stinseră, înaintea pământenilor se căsca doar noaptea siderală.

„Tellur” porni încet, apoi intră în pulsaţia ce-i slujea drept pod peste genunile cosmice. Vârâţi în compartimentele lor de protecţie, oamenii nu mai puteau vedea nici cum se scurtează lungimea de undă a cuantelor de lumină venite dinainte, nici cum aştrii îndepărtaţi devin tot mai albaştri, iar apoi aproape violeţi. Într-un târziu, „Tellur” se cufundă în bezna spaţiilor cosmice, după care înflorea şi aştepta clocotitoarea, fremătătoarea viaţă a Pământului…

Paul J. McAuley
Morţii umblă
(„Dead Men Walking”, 2006)

Traducere de Ana-Veronica Mircea

Cred că ăsta e sfârşitul. Starea în care mă aflu nu-mi permite să-ncerc coborârea şi, în orice caz, o să rămân fără aer. Cel mai apropiat adăpost de urgenţă e la numai cinci kilometri distanţă, dar e ca şi cum s-ar afla în partea opusă a acestui satelit minuscul. Şi nici nu mă aştept la vreun fel de salvare în ultimul moment. Nimeni nu ştie că sunt aici, telefonul şi baliza de avarie nu mai sunt, rachetele pentru semnalizarea urgenţelor s-au dus odată cu centura mea utilitară şi nu cred că navetele teleghidate patrulează la înălţimea asta. Cel puţin nu mă mai dor picioarele, deşi prin ceaţa anestezicului simt pulsaţiile a ceea ce a mai rămas din mâna mea dreaptă, ca pe nişte lovituri îndepărtate în tobe de război…

Dacă eşti cel care mi-a găsit cadavrul, mă-ndoiesc c-o să ai timp să-mi asculţi ultimul şi singurul testament. O să fii prea ocupat să chemi ajutoare, să iei măsuri de pază a zonei şi să te asiguri că tu şi însoţitorii tăi nu striviţi sub tălpi indicii preţioase. Îmi imaginez, în schimb, că eşti un investigator sau un funcţionar de stat, aşezat la un birou din adâncul unui stup birocratic şi împins de simţul datoriei să asculţi această înregistrare înainte de a o abandona într-un hău al memoriei. O să ştii că trupul meu a fost găsit în apropiere de culmea peretelui estic al marii falii numite grabenul Elliot de pe Ariel, al patrulea satelit al lui Uranus, în ordine descrescătoare a dimensiunilor, dar presupun că nu vei vizita niciodată locul, aşa că te voi ajuta să-ţi faci o idee despre ce privelişte oferă locul ăsta.

Stau aici, cu rucsacul costumului meu presurizat bine înfipt într-un bloc imens de gheaţă murdară, tare ca piatra. Mai jos, la mică distanţă faţă de picioarele mele rupte, stânca abruptă coboară, pe o înălţime de un kilometru, drept către fundul albiei enorme a grabenului. Solul său a fost readus la suprafaţă acum două miliarde de ani de un potop de gheaţă şi lavă, şi e un platou orizontal, peticit cu câmpuri de organisme de semivid.

Portocalii şi roşii, de un negru intens, brun-roşcate... se întind, îndepărtându-se de mine în toate direcţiile, cât văd cu ochii, formând cea mai mare cuvertură din univers. Satelitul ăsta e atât de mic şi grabenul e atât de lat încât marginea lui vestică dispare sub orizont. Deasupra câmpurilor plutesc şiruri de lămpi suspendate, ca o flotă de aeronave în flăcări. Presiunea atmosferică, douăzeci de milibari de nitrogen şi metan, e suficientă ca să-nceţoşeze vederea şi să ofere o indicaţie a distanţelor, a mărimii acestei grădini stranii. E ferma închisorii, fireşte, şi fiecare centimetru pătrat a fost construit cu sudoarea unor bărbaţi şi femei condamnaţi de eşecul propriilor idealuri, dar nimic din toate astea nu mai contează pentru mine acum. Aici, sus, sunt dincolo de toate, sunt deasupra lămpilor suspendate, îndesate sub streşinile acoperişului gigantic al grabenului, construit dintr-un polimer transparent, pe jumătate viu. Dacă-mi întorc capul, întrezăresc unul dintre picioarele colosale care susţin acoperişul. Dincolo de el e Uranus, un glob uriaş, albastru-verzui, plutind pe cerul negru. Polul sudic al imensei planete învăluite în gaz, acoperit cu un capişon maroniu de smog fotochimic, e îndreptat către soare, punctul strălucitor ce atârnă chiar deasupra orizontului vestic.

Până la apus mai sunt trei ore. N-o să trăiesc destul de mult ca să-l văd. Picioarele îmi sunt cuprinse de o amorţeală confortabilă, dar pulsaţiile mâinii sunt din ce în ce mai intense, am o durere surdă în piept şi fiecare respiraţie e un efort.

Mă-ntreb dac-o să mai trăiesc atât cât e necesar ca să-ţi spun povestea mea...

Bun. Tocmai mi-am făcut o altă injecţie cu anestezic. Pentru asta am fost nevoit să apelez la un reglaj prioritar al costumului, e o doză letală...

Cristoase, încă mă mai doare. Până şi râsul e dureros...

Mă numesc Roy Bruce. Nu e numele meu adevărat. N-am avut un nume adevărat niciodată. Ar fi trebuit să am un număr când am fost extras, dar nu ştiu care era. Instructorii mei îmi spuneau Mark – dar ei ne spuneau tuturor Mark, era o glumă de-a lor, pe care nu s-au obosit niciodată să ne-o explice. Mai târziu, chiar înainte de a începe războiul, am luat viaţa bărbatului în a cărui imagine fusesem preschimbat. I-am luat viaţa, numele,

identitatea. Şi, după ce s-a terminat războiul, după ce am evitat retragerea şi am devenit fugar, am avut mai multe nume, unul după altul. Dar Roy, Roy Bruce, e numele pe care l-am purtat cea mai mare perioadă de timp. E numele pe care-l veţi găsi în registrul paznicilor. E numele sub care mă puteţi îngropa.

Mă numesc Roy Bruce şi am locuit în Herschel City, Ariel, vreme de opt ani şi jumătate. Am locuit. Pun deja verbele la timpul trecut...

Mă numesc Roy Bruce. Sunt paznic de închisoare. Închisoarea, Unitatea TPA 898, e un grup de încăperi – noi le spunem blocuri – îngropate în peretele estic al grabenului Elliot. Herschel City e dincolo de el, la douăzeci de kilometri distanţă, un puţ cilindric imens afundat în suprafaţa de gheaţă a satelitului Ariel, cu pereţii acoperiţi de o pădure verticală, deasă şi verde, cu rădăcinile înfipte în numeroasele proeminenţe şi crevase. Clădirile publice şi micile parcuri ies în afara peretelui-pădure ca nişte ciuperci proeminente. Casele sunt construite în şi printre copaci. Ariel are cu puţin mai mult de o mie de kilometri în diametru şi e alcătuit preponderent din gheaţă. Cetăţenii din Herschel City sunt acrobaţi arboricoli, se leagănă, se cocoaţă, alunecă, zboară în sus şi în jos şi jur-împrejur pe cabluri şi trapeze, plase şi culoare. E un loc unde ţi-e drag să trăieşti.

Am o casă-în-copac, cu o singură cameră. Nu e mare şi e simplu mobilată, dar poţi să stai pe verandă dimineaţa, uitându-te la maimuţele-veveriţă care se fugăresc prin pini...

Sunt membru al Saunei #23. Cresc greieri cântăreţi, am câştigat cu ei mai multe competiţii. Sunt în stare să cânte mai ales fragmente din Mozart, nimic extraordinar, dar linia mea de descendenţă e bine îngrijită, iar timbrul şi intensitatea sunetelor sunt excelente. Sper că bătrânul Willy Gup o să continue...

Îmi plac şi excursiile, ascensiunile în stil liber. O dată am urcat de unul singur pe traseul Cartea Ruptă din chasma[42] Prospero, de pe Miranda, douăzeci de kilometri pe un perete vertical, în cincisprezece ore. Nu se apropie de niciun record, dar e foarte bine pentru cineva care suferă de o boală fatală. Am avut deja diverse forme de cancer, dar retroviruşii rezolvă asta cu destulă uşurinţă. Ceea ce mă ucide – ceea ce tocmai a pierdut cursa către uciderea mea – e o şubrezire generalizată, sistematică, o

---

42 Canion, termen folosit în astrologie (n. tr.).

boală de genul lupusului. Bineînţeles că n-am avut cum să primesc un tratament pentru asta, fiindcă doctorul ar fi descoperit cine sunt de fapt. Cine am fost.

Presupun că mai aveam de trăit un an, sau cam aşa ceva. Poate doi, dacă-aş fi fost într-adevăr norocos.

Nu era cine ştie ce viaţă, dar era în întregime a mea.

Uranus are douăzeci şi ceva de sateliţi, cei mai mulţi fiind bucăţi imense de gheaţă neagră, de vreo câteva zeci de kilometri în diametru, captate de forţa sa gravitaţională. Înainte de Războiul Tăcut, aici nu trăiau mai mult de două sute de oameni. Familii de pionieri răbdători, pustnici, câţiva savanţi şi membrii unui soi de sectă hindusă, care plantau pe întinderi uriaşe de pe suprafaţa negricioasă a lui Umbriel organisme capabile să trăiască în vid. După război, Alianţa Celor Trei Puteri a preluat staţiunea ştiinţifică de pe Ariel, unul dintre sateliţii cei mai mari, a rebotezat-o Herschel City şi şi-a construit închisoarea de maximă securitate din marele graben aflat în apropiere. O serie de lideri şi de susţinători ai revoluţiei, interogaţi deja vreme de doi ani la Tycho, pe Luna Pământului, au fost mutaţi aici, fiind condamnaţi pe viaţă la reeducare şi realiniere morală. La început, locul a fost administrat de Marina Militară, însă, după acoperirea grabenului Elliot şi înfiinţarea fermelor de organisme aclimatizate în vid, au fost aduşi antreprenori civili. Majoritatea erau foşti soldaţi, care se retrăseseră după război în Sistemul Exterior. Eu mă număram printre ei.

În timpul instruirii mele, învăţasem cum să-mi creez identităţi false, cu un trecut convingător, şi ultima mea încarnare a trecut cu uşurinţă de toate verificările. Timp de opt ani şi jumătate, Roy Bruce, paznic de rangul trei, crescător de greieri şi amator de ascensiuni în stil liber, a dus o viaţă liniştită şi anonimă la periferia sistemului solar. Pe urmă însă, doi paznici au dat peste cadavrul lui Goether Lyle, fostul lider al Senatului din Atena, Tethys, din perioada când, alături de alte douăsprezece oraşe-stat din Sistemul Exterior, îşi declarase independenţa faţă de Pământ.

Nu-l cunoscusem prea bine pe Goether: un bărbat sensibil, serios, care scrisese în timpul său liber un soi de teze filozofice. Trupul i-a fost găsit în mijlocul şoselei dintre închisoare şi ferme, dezbrăcat, cu braţele şi picioarele răşchirate, cu piroane bătute

în palme şi în labele picioarelor. Organele genitale îi fuseseră tăiate şi îndesate în gură; limba îi fusese împinsă pe beregată. Şi era îngheţat tun – pe solul grabenului, temperatura oscilează în jurul valorii de minus o sută cincizeci de grade Celsius, e blândă în comparaţie cu cea de la suprafaţa satelitului, dar totuşi cu mult mai scăzută decât în orice frigider casnic, atât de scăzută încât dioxidul de carbon expulzat de anumite tipuri de organisme adaptate la vid precipită în atmosferă, ca o chiciură. A fost nevoie de şase ore ca să i se dezgheţe leşul pentru autopsia în urma căreia s-a stabilit că mutilările fuseseră săvârşite după moarte. Fusese ucis prin strangulare, după care i se făcuseră toate celelalte lucruri.

Când s-a descoperit cadavrul lui Goether Lyle, eu mă aflam la mai bine de treizeci de kilometri distanţă, supraveghind o echipă de lucru alcătuită din zece deţinuţi, pe care o numim şleahtă şi care aduna recolta de pe un câmp cu organisme capabile să trăiască în vid. E important să-i ţinem pe deţinuţi ocupaţi, iar după ce muncesc, gârboviţi, pe câmp sau la prelucrarea plantelor sunt prea obosiţi ca să mai poată face planuri cu adevărat dăunătoare. În acelaşi timp, exportul substanţelor biochimice de calitate superioară produse de organismele în vid ca rezultat al prelucrării metanului ajută la acoperirea costurilor enorme implicate de menţinerea închisorii în funcţiune. Aşa că n-am auzit despre crimă înainte de a-mi aduce şleahta înapoi, în blocul său, la ieşirea din schimb, şi am aflat toate amănuntele groteşti abia seara, la saună.

Pe lumile minuscule ca Ariel, cu o gravitaţie insignifiantă, unde te ghemuieşti sub un duş şi apa are tendinţa de a se împrăştia în toate părţile, într-un mod cu totul incontrolabil, saunele, sau băile turceşti, sunt modul ideal de a te menţine curat. Te coci în abur fierbinte, transpiraţia îţi scoate murdăria din pori şi stai la taclale cu vecinii şi cu prietenii. Chiar şi într-un orăşel cu populaţie redusă, ca Herschel City, există saune pentru toate orientările sexuale şi pentru toate credinţele religioase. Sauna mea, #23, e pentru bărbaţi heterosexuali, celibatari şi agnostici. În seara aceea am stat, ca de obicei, în aburul cu miros de eucalipt din jurul vetrei de piatră, alături de o duzină de bărbaţi despuiaţi, de vârste diferite şi cu trupuri de tot soiul. Ne-am frecat pielea cu mănuşi abrazive sau ne-am uns-o cu noroi depilator de culoare verde, am împroşcat cu apă

pietrele fierbinţi din vatră, ca să fie mai mult abur, şi am vorbit despre uciderea lui Goether Lyle. Mustafa Sesler, care lucra la spital, ne-a dat toate detaliile sinistre. Am făcut speculaţii, întrebându-ne dacă moartea era urmarea unei răfuieli individuale sau a unui război între bande care îşi disputau teritoriul. Cineva a făcut o glumă, afirmând că era cea mai minuţioasă sinucidere din istoria închisorii. Altcineva, prietenul meu Willy Gup, m-a întrebat dacă aveam cumva idee despre ce ar fi putut fi vorba.

— Roy, tipul a fost anul trecut în şleahta ta. Ai idee dacă avea vreun duşman?

Am dat un răspuns ambiguu. Mutilările descrise de Mustafa Sesler se potriveau perfect cu ceea ce învăţasem în timpul instruirii mele în domeniul asasinatelor, al tacticilor de gherilă şi al propagandei negre. Mă gândeam la posibilitatea îngrozitoare ca Goether Lyle să fi fost ucis de cineva ca mine.

A sosit momentul să afli cine sunt. Nu sunt o fiinţă umană autentică. Sunt o dublură ucigaşă, creată de magicienii geneticii, crescută într-o cuvă, extrasă după atingerea maturităţii depline, moment în care i s-au implantat deja o serie de talente şi de trăsături de caracter, antrenată şi trimisă să ucidă persoana al cărei duplicat identic este, pentru a-i lua apoi locul. Nu ştiu cât de multe alte dubluri ucigaşe, câţi fanatici, câţi artişti ai simulării sinuciderilor şi câte alte clone ilegale au fost lansate în luptă pe toată durata Războiului Tăcut, dar cred că tabăra noastră a avut o contribuţie importantă. Ţinta mea a fost Sharwal Jah Sharja, un genetician minor care locuia de unul singur în jungla dintr-o crevasă acoperită din La Est de Eden, Ganymede, unde orchestra simfonia neîntreruptă a ecosistemului ciclic închis al unui oraş-stat. După ce i-am luat locul, am demarat un program de ecotaje[43], reducând în mod semnificativ circulaţia vaporilor de apă şi mărind concentraţia de dioxid de carbon şi de noxe din atmosferă. Peste vreo patru săptămâni, când a izbucnit Războiul Tăcut, populaţia din La Est de Eden purta măşti de gaze, pădurile şi parcurile erau pe moarte, iar majoritatea animalelor comestibile şi a recoltelor pieriseră sau erau grav afectate, silind oraşul să folosească biomasa din fermele de organisme de vid pentru a-şi hrăni

---

43 Sabotaje ecologice (n. tr.).

cetăţenii. Un grup de comando al Alianţei Celor Trei Puteri a luat în stăpânire fermele din La Est de Eden în primele ore ale războiului şi, două săptămâni mai târziu, locuitorii înfometaţi au acceptat condiţiile capitulării.

Ar fi trebuit să mă autoanihilez imediat după cucerirea oraşului, dar, în mijlocul tratativelor oficiale pentru capitulare, un grup de fanatici tradiţionalişti au asasinat jumătate din Senat şi au atacat forţele de ocupaţie. În confuzia care a urmat, o explozie a descoperit crevasa în care locuiam, expunând-o vidului din jur. Sharwal Jah Sharja a fost trecut pe lista victimelor şi am profitat de ocazie ca să fug. Mi-am ascuns adevărata identitate în repetate rânduri şi, de atunci încoace, am trăit incognito printre fiinţele omeneşti obişnuite.

De ce mi-am nesocotit ordinele? Cum am trecut dincolo de limitările impuse de imboldurile şi de instinctele implantate? E foarte simplu. În vreme ce mă dădeam drept Sharwal Jah Sharja, am ajuns să iubesc viaţa. Voiam să învăţ cât mai multe despre ea în scurtul răstimp pe care mi-l alocaseră creatorii mei. Aşa că am adoptat identitatea unei alte victime, iar după ce s-a încheiat războiul şi Alianţa Celor Trei Puteri a permis reluarea schimburilor comerciale şi a călătoriilor, am părăsit La Est de Eden şi am pornit prin sistemul solar, să văd tot ce puteam vedea.

Pe toată durata peregrinărilor mele, n-am întâlnit niciodată pe altcineva ca mine, dar am găsit un indiciu care dovedea că măcar un frate sau o soră din cuva mea supravieţuise războiului. Tuturor ni se imprimaseră în minte o serie de mesaje codificate, acoperind o gamă largă de eventualităţi şi, la un an după ce am devenit fugar, am dat peste unul dintre ele într-un pasaj rar utilizat, care unea două spaţii locuibile din oraşul Xamba, Rhea.

Pentru oricine altcineva, era o mâzgăleală fără niciun înţeles; pentru mine, era sclipirea unui fulger întunecat, care marca un număr cifrat de telefon din creierul meu. Pe pereţii pasajului era o abundenţă de graffiti, în cea mai mare parte de dinainte de război. Era posibil ca mesajul să fi fost lăsat, la fel de bine, cu un an sau cu o săptămână în urmă; ar fi putut fi o cursă, întinsă de agenţii care vânau renegaţi de soiul meu. N-am avut curajul să fac cercetări. M-am dus drept la spaţioport şi mi-am cumpărat bilet pentru o navetă către Phoebe, poarta prin care se pleca

spre ceilalţi sateliţi ai lui Saturn şi către Sistemul Exterior. Şase luni mai târziu, sub numele Roy Bruce, care îmi definea noua identitate, am devenit paznic la Unitatea TPA 898.

De aceea, cu aproape nouă ani mai târziu, nu puteam fi sigur că un frate sau o soră de-a mea supravieţuise şi eram în stare să mă autoconving că Goether Lyle fusese victima politicii interne defectuoase a închisorii, ucis şi mutilat de un cunoscător al tehnicilor de propagandă neagră pe care le deprinsesem în timpul antrenamentului. Dar ficţiunea mea liniştitoare s-a spulberat chiar a doua zi, când s-a descoperit un alt cadavru mutilat.

Victima era un fost senator din Baghdad, Enceladus, membru al unei bande din închisoare care purta un război intermitent cu aceea din care făcuse parte Goether Lyle. Mesajul scris cu sânge pe sol, alături de cadavrul senatorului, dădea de înţeles că fusese ucis de amicii primei victime, dar indiferent cine îl omorâse o făcuse, probabil, în celula lui, în intervalul dintre apelul de seară şi încheierea încarcerării de pe durata nopţii, îi scosese cumva leşul din închisoare fără să fie observat şi îl lăsase în raza unei camere de supraveghere, care fusese reprogramată pentru a reda ciclic o înregistrare în loc să arate ce se petrecea în timp real. Membrii bandelor rivale locuiau în blocuri diferite, li se implantaseră în cranii cipuri care le monitorizau în permanenţă mişcările şi, în orice caz, erau închişi în celulele lor peste noapte. Dacă ucigaşul era un deţinut, ar fi trebuit să mituiască mai bine de o duzină de paznici; era mult mai probabil ca senatorul să fi fost ucis de cineva din personalul închisorii. Iar când am auzit cum arăta leşul, am fost sigur că era mâna unuia dintre fraţii sau surorile mele. Senatorul fusese orbit înainte de a fi strangulat şi i se scoseseră plămânii prin nişte tăieturi făcute în spate. Era o mutilare numită *vulturul însângerat* şi fusese inventată de vikingi, cu vreo două mii de ani în urmă. Îmi aminteam vocea rece şi răbdătoare a instructorului care ne făcuse demonstraţia pe un cadavru.

Cineva din cadrul administraţiei a ajuns la aceeaşi concluzie. Anunţul din capul listei ordinelor pe care le primeam zilnic ne aducea la cunoştinţă că o echipă de specialişti se afla în drum către Ariel şi că la spaţioport se luaseră măsuri de securitate pentru cazuri de urgenţă. În seara aceea, la saună, Willy Gup

ne-a spus că directorul avea în vedere posibilitatea ca ambele crime să fi fost opera unui soi de asasin crescut-în-cuvă, folosit în timpul Războiului Tăcut.

— Aşa că, fraţilor, dacă descoperiţi ceva care vă trezeşte bănuielile, nu cedaţi tentaţiei de a da dovadă de un eroism stupid. Creaturile alea sunt inteligente, letale şi cu desăvârşire lipsite de orice sentiment omenesc. Faceţi ca mine. Păstraţi o atitudine glacială şi bateţi în retragere.

M-am simţit străbătut de un fior rece, detestabil. Ştiam că, dacă Willy şi ceilalţi şi-ar fi dat seama că una dintre „creaturile alea” stătea alături de ei în aburul cald din saună, s-ar fi repezit asupra mea şi m-ar fi sfâşiat imediat, bucată cu bucată. Şi mai ştiam şi că eu nu puteam să bat în retragere, că nu puteam lăsa lucrurile să-şi urmeze cursul. Nimeni n-avea să poată pleca de pe Ariel pe toată durata aplicării măsurilor de securitate pentru cazuri de urgenţă, iar echipa de specialişti avea să scotocească fiecare centimetru pătrat din închisoare şi din Herschel City, verificând fişele şi profilul ADN pentru fiecare deţinut, membru al personalului, angajat şi vizitator şi avea să pună la lucru un miliard de roboţi teleghidaţi, pe jumătate vii, de dimensiuni minuscule, proiectaţi pentru a fi atraşi de oricine expiră o combinaţie de produse metabolice secundare specifică fiinţelor de tipul nostru. Echipa avea să descopere cu siguranţă asasinul, dar avea să mă demaşte şi pe mine.

Oh, probabil că aş fi putut pleca în excursie într-un loc îndepărtat de pe suprafaţa satelitului, ascunzându-mă în tot acel timp, dar nu ştiam cât de mult aveau să dureze cercetările. Singurul mod în care aş fi putut evada ar fi fost să-mi silesc costumul presurizat să-mi inducă o stare de hibernare profundă, timp de o lună sau două, dar cum mi-aş fi justificat absenţa când mă reîntorceam? Şi, în plus, ştiam că eram pe moarte. Deja luam zilnic steroizi în doze periculos de mari, ca să-mi diminuez umflăturile articulaţiilor şi inflamarea ţesutului conjunctiv provocate de pseudolupusul meu. Suspendarea funcţiilor vitale ar fi încetinit progresul bolii, dar nu l-ar fi oprit. Şi dacă nu mă mai trezeam niciodată?

Am petrecut o lungă noapte sumbră evaluându-mi opţiunile. În momentul când în oraş a început să crească nivelul luminii ambientale şi membrii trupei locale de maimuţe-veveriţă au prins să se cheme încetişor unii pe alţii în copacii de lângă

cabana mea, ştiam ce aveam de făcut. Trebuia să descopăr asasinul înainte de sosirea echipei.

Hotărârea mea a devenit mai puternică peste două ore, când am aflat că se săvârşiseră alte două crime şi că în biblioteca închisorii avusese loc o mică revoltă.

Pătrunderea în fişierele închisorii mi s-a părut derizoriu de uşoară. Fusesem bine instruit cu ani în urmă, iar sistemul de stocare a informaţiilor era cam de aceeaşi vârstă cu mine. Pentru început, am verificat dosarele personalului recent angajat, dar n-am descoperit nimic dubios, şi n-am avut mai mult noroc nici când am studiat dosarele prietenilor şi rudelor deţinuţilor, ale avocaţilor lor, ale comercianţilor şi ale oamenilor de afaceri care locuiesc de obicei în Herschel City. Era posibil să-mi fi scăpat ceva – povestea aleasă de asasin drept acoperire era întru totul la fel de bună ca aceea de care mă folosisem cu succes atât de multă vreme. Dar, după ce am eliminat, mai mult sau mai puţin, suspecţii evidenţi, a trebuit să iau în considerare posibilitatea ca asasinul să se fi ascuns pe Ariel, la fel ca mine, imediat după încheierea războiului. Aveam atât de multe în comun cu fraţii şi surorile mele încât faptul că unul dintre ei luase o decizie similară cu a mea, alăturându-se personalului închisorii, n-ar fi fost nicidecum o simplă coincidenţă. Poate că în cele din urmă înnebunise, sau poate că imperativele adânc imprimate ale misiunii sale intraseră în acţiune. Sau poate descoperise, ca şi mine, că se apropia de sfârşitul scurtei sale vieţi şi se hotărâse să se distreze puţin…

În scurtul timp rămas până la sosirea echipei de specialişti, ar fi fost imposibil să verific dosarele celor peste trei mii de angajaţi. Ajunsesem într-o fundătură. Am decis că aveam nevoie de un sfat.

Toată lumea din Herschel City şi din închisoare vorbea despre crime. Mi s-a părut uşor să-l întreb pe vechiul meu prieten Willy Gup, în timpul unei conversaţii banale, dacă se gândise cum s-ar fi putut descoperi identitatea asasinului.

— Oricine are minte trebuie să se ţină departe de povestea asta, a spus el. Trebuie să se ferească de belele, să respecte regulile când e vorba de şleahta lui şi să aştepte sosirea specialiştilor.

— Care vor sosi abia peste o săptămână. Până atunci ar putea

izbucni un război în toată legea.

Willy a recunoscut că aveam dreptate. Făcea parte din grupul iniţial de paznici, era un veteran care servise în timpul Războiului Tăcut pe una dintre navele de aprovizionare ale Marinei şi se aflase în fruntea echipei care pusese capăt scandalului din bibliotecă. Trei deţinuţi muriseră, iar optsprezece erau grav răniţi – o femeie scosese ochii alteia cu degetele mari ale mâinilor – şi incidentul îl întristase şi îl pusese pe gânduri. După ce m-a studiat câteva clipe, a adăugat:

— Dacă m-aş ocupa de asta, nu m-aş atinge de dosare. Am auzit că directorul face o listă a persoanelor care investighează, căutând indicii şi aşa mai departe. Le tolerează fiindcă îşi doreşte cu disperare să pună capăt necazurilor cât mai curând cu putinţă şi o să fie al naibii de fericit dacă un hacker o să dea din întâmplare peste asasin. Dar e puţin probabil, şi poţi să faci pariu că, după ce-o să se termine totul, o să le tragă o săpuneală zdravănă acestor detectivi amatori. Şi asasinul ar putea să urmărească, la rândul lui, cine accesează fişierele. Oricine se apropie prea mult de adevăr ar putea avea o surpriză urâtă. Nu, frate, răsfoirea dosarelor nu aduce nimic altceva decât belele.

Atunci am ştiut că Willy intuia ce aveam de gând. Mai ştiam şi că directorul era ultima dintre grijile mele. Am întrebat, pe cel mai degajat ton cu putinţă:

— Şi ce-ai face?

Willy nu mi-a răspuns imediat, umplându-şi în schimb din nou bolul din carafa de ceai cu gheaţă. Stăteam pe veranda micii sale cabane, la marginea unei zone îngustate din partea de sus a puţului care adăposteşte oraşul. Bananii şi ferigile uriaşe o fereau de privirile vecinilor; pădurea verticală cobora către adânc pe ambele părţi. Trilurile greierelui său campion, un exemplar superb, alb cu auriu, adăpostit într-o colivie împletită din bambus, redau *Variaţiunile Goldberg* ale lui Bach.

— Vorbim la modul pur ipotetic, a spus Willy, întinzându-mi carafa.

— Bineînţeles.

— Tu ai avut întotdeauna ceva de sălbăticiune, a zis el, te cred în stare să faci un gest nesăbuit de curajos şi periculos de stupid.

— Nu sunt decât un hacker obişnuit, am obiectat.

— Care face excursii lungi pe suprafaţă, de unul singur. Care a parcurs, tot singur, traseul ăla din chasma Prospero şi nu s-a obosit să spună nimic până când a aflat cineva, doi ani mai târziu. Te cunosc de nouă ani, Roy, şi încă mai eşti un bărbat misterios. Willy a zâmbit. Ei, de ce te uiţi aşa? Am spus numai că ai caracter, atâta tot.

Reflexele mele imuabile ieşiseră pe moment la suprafaţă. Pentru o clipă, mă întrebasem dacă bărbatul din faţa mea nu-mi spulberase cumva acoperirea, dacă nu cumva ar fi trebuit să-l omor. Am simulat cu mare atenţie un zâmbet şi am spus că nu-mi dădusem seama cât de stranie păruse reacţia mea.

— Cei mai mulţi dintre noi au secrete, a zis Willy. De-aia ne aflăm tocmai aici, frate. Suntem captivi, în aceeaşi măsură ca deţinuţii din şlehtele noastre. Deşi ei nu-şi dau seama, idioţii care bâjbâie prin fişiere încearcă să fugă cumva de ceea ce sunt ei înşişi.

— Şi n-ai cum să scapi de ceea ce eşti, am încuviinţat.

Clipa trecuse. Aveam pe faţă un zâmbet adevărat, nu o mască încropită ca s-ascundă ceea ce eram de fapt.

Willy şi-a ridicat în cinstea mea bolul cu ceai.

— Oricine are minte descoperă asta în cele din urmă.

— Încă nu mi-ai spus cum l-ai prinde pe asasin.

— N-am de gând să-l prind.

— Dar ipotetic vorbind…

— Din câte ştim noi, e directorul. El poate merge oriunde şi peste tot şi are acces la toate sistemele de supraveghere.

— Directorul? Serios?

Willy a rânjit.

— Te întărâtam. Dar, serios vorbind, am făcut o mică investigaţie în privinţa asta. Nu e doar un ucigaş cu sânge rece, e şi foarte bun şi când e vorba să se deghizeze. Oricare dintre noi ar putea fi asasinul. Directorul, tu, eu, oricine. Dacă această creatură nu greşeşte cu nimic, n-avem nicio speranţă s-o prindem. Facem deja tot ce se poate face – lansăm mai multe navete teleghidate de supraveghere, încuiem deţinuţii în celule când nu sunt la muncă şi ne rugăm ca asta să împiedice apariţia altor tulburări până când soseşte echipa.

— Cred că ai dreptate, am încuviinţat.

— Nu încerca să devii erou, frate. Nici măcar ipotetic.

— În niciun caz, am spus.

Dar una dintre remarcile lui îmi sugerase cum aş fi putut ajunge la asasin şi mintea îmi alerga deja nebuneşte, stabilind ce aveam de făcut.

Dacă asasinul îi urmărea într-adevăr pe cei care accesau fără permisiune fişierele, am concluzionat eu, atunci stătea probabil la pândă (dacă nu el, cel puţin demonul lui) în directorul rădăcină al sistemului de informaţii. Acolo am lăsat un mesaj criptat, explicând cine eram şi de ce doream să stăm de vorbă, ataşat la un demon gata să ia urma oricui l-ar fi deschis. Demonul mi-a telefonat şase ore mai târziu, la miezul nopţii. Cineva remarcase semnul pe care-l lăsasem şi voia să discutăm.

Demonul nu reuşise să identifice persoana respectivă şi, pe deasupra, era infectat cu ceva: cu un program simplu de comunicare. L-am verificat, am şters câteva subrutine care i-ar fi permis să descopere unde mă aflam şi l-am lansat. M-a conectat la un spaţiu bidimensional gol, pe care au început să apară cuvinte, literă cu literă, parcurgând ecranul de la dreapta spre stânga şi dispărând apoi.

>> ai scăpat de funcţia de urmărire, nu e rău pentru un bătrân – dacă asta eşti într-adevăr.

> ne-au antrenat bine, am tastat eu.

> crezi că ştii ce sunt, crezi că sunt ca tine.

Indiferent cine ar fi fost interlocutorul meu, dorea să trecem direct la subiect. Asta îmi convenea, dar nu voiam să-l las să preia conducerea.

> suntem amândoi copii ai cuvei, am tastat, de asta am ajuns la tine. de asta vreau să te-ajut.

A urmat o pauză, în timp ce corespondentul meu îmi diseca mesajul.

>> ai putea fi o capcană.

> mesajul ţi-a atras atenţia fiindcă e imprimat în cortexul tău vizual, aşa cum e imprimat şi într-al meu.

> lucrurile de genul ăsta nu mai sunt atât de secrete cum erau cândva, dar să spunem că te cred…

Pe spaţiul alb s-a rotit un disc întunecat, mai puţin de o

secundă, şi în licărirea lui neagră, stroboscopică, a pâlpâit un şir de litere şi cifre, dispărând apoi.

> ştii unde e locul ăsta?

Am înţeles că literele şi cifrele gravate în creierul meu reprezentau coordonate de pe caroiaj.

> pot să-l găsesc.
> ne-ntâlnim peste patru ore. trebuie să mă ocup mai întâi de o mică afacere.

Era miezul nopţii, momentul când îşi săvârşea asasinul lucrarea.

> te rog, nu mai ucide pe nimeni înainte de a sta de vorbă.

Cuvintele mele s-au şters. N-au primit niciun răspuns.

Coordonatele indicau cu precizie centrul unui mic crater de eroziune, aflat la şaizeci de kilometri sud faţă de închisoare, într-o zonă nereconstruită din umbra peretelui estic al grabenului. Înainte de a pleca într-acolo, m-am echipat din arsenal şi am descărcat un program de perturbare a sistemului de pază, astfel încât să mă pot mişca liber şi neobservat. Eram ciudat de fericit şi absurd de încrezător. Era bine să fiu din nou în acţiune. Un murmur de mulţumire îmi umplea din abundenţă capul în timp ce conduceam un cart-triciclu de-a lungul unui drum vechi, de construcţie. Punctul de întâlnire era la o oră distanţă: aveam timp din belşug să mă familiarizez cu terenul şi să-mi fac pregătirile înainte de a apărea asasinul, dacă el era cel cu care vorbisem.
Vreau să fie clar că acţiunile mele nu erau nicidecum altruiste. Singura viaţă pe care voiam s-o salvez era a mea. Da, ştiam că sunt pe moarte, dar nimeni nu iubeşte viaţa mai mult decât aceia cărora le-a mai rămas puţin de trăit, nimeni altcineva nu gustă experienţa fiecărei clipe şi a tuturor la un loc cu o instantaneitate atât de intensă. N-aveam intenţia să mă lepăd de viaţă cu un gest măreţ. Voiam să demasc asasinul şi să scap de ancheta echipei speciale.

Drumul se întindea de-a lungul unui teren plat, acoperit cu praf maroniu, cimentat în vid, şi presărat cu blocuri mari, erodate până la netezirea contururilor de-a lungul eonilor de impacturi cu meteoriţii. Peretele grabenului se înălţa în dreapta mea, cu falduri şi protuberanţe complicate, ca o draperie îngheţată. Sfărâmăturile de rocă luaseră forma unor conuri ascuţite şi a unor movile rotunjite, formând un taluz ce îi tivea baza. În dreapta, terenul cobora către o panglică strălucitoare de garduri şi diguri, aflată la mai bine de un kilometru, limita imensei cuverturi de câmpuri cultivate. Ceasul arăta ora două dimineaţa, dar lămpile suspendate erau la fel de strălucitoare ca întotdeauna şi, deasupra orizontului vestic, scânteierea palidă a soarelui aproape că se pierdea în ceaţa luminii lor incandescente.

De locul de întâlnire mă mai despărţeau doi kilometri şi drumul intersecta o culme abruptă, contrafortul unei protuberanţe imense a peretelui, când m-a atacat asasinul. Am întrezărit o mişcare bruscă undeva, sus, într-un colţ al câmpului meu vizual, dar, înainte de a apuca să reacţionez, o săgeată taser cu şocuri electrice mi-a lovit cartul şi i-a scurtcircuitat motorul. O secundă mai târziu, am fost izbit de o plasă care mi-a alunecat în josul trunchiului, în timp ce o serie de fibre musculare din plastic mioelectric se strângeau în falduri comprimate în jurul braţelor şi al pieptului. În vreme ce cartul se oprea, m-am zbătut, încercând să mă eliberez, dar plasa îmi ţintuia braţele de trup şi nu puteam nici măcar să-mi desfac centura de siguranţă. Nu puteam decât să stau şi să privesc o siluetă în costum presurizat negru, care a coborât panta abruptă din două salturi uriaşe şi a ajuns la mine după alte două. Mi-a smuls telefonul, mi-a scos centura utilitară, mi-a luat pistolul din buzunarul de pe coapsa dreaptă a costumului şi cuţitul din cel de pe coapsa stângă, apoi mi-a decuplat rezervorul principal de aer, a apăsat butonul de desprindere a centurii de siguranţă, m-a tras de pe scaunul scund şi m-a târât în afara drumului. M-a trântit pe spate, alături de un cart parcat în umbra unui bolovan de dimensiunile unei case, şi asasinul s-a retras cu un pas, îndreptând spre mine o puşcă electrică.

Camera neutronică pe care mi-o fixasem în interiorul căştii îmi dezvăluia prea puţine detalii ale feţei din spatele vizorului reflectorizant, protejat de o peliculă de aur, purtat de cel care

mă capturase; demonul ei a făcut o extrapolare, a căutat în baza de date pe care i-o încărcasem şi a găsit pe cineva care corespundea. Debra Thorn, angajată de doi ani ca paramedic la infirmeria închisorii, douăzeci şi doi de ani, necăsătorită, fără copii... Mi-am dat seama că făcusem o greşeală gravă. Da, asasinul era o dublură ucigaşă, dar, fiind duplicatul cuiva care nu era adult când se sfârşise războiul, trebuie să fi fost creată şi extrasă din cuvă mult mai recent decât mine. Nu era nebună, nu petrecuse ani buni trăind sub acoperire. Ucidea fiindcă pentru asta fusese trimisă aici. Pentru că era misiunea ei.

Pe display-ul căştii mele clipea o lumină – un walkie-talkie pentru urgenţe, cu rază mică de acţiune, pentru conexiuni neobstrucţionate. După ce am răspuns, am auzit întrebarea unei voci distorsionate electronic:

— Eşti singur?

— Absolut.

— Cine eşti?

Înainte de a pleca, îmi scosesem toate însemnele de identificare de pe costum, dar dublura care o ucisese şi o înlocuise pe Debra Thorn avea arma îndreptată spre capul meu, aşa că era recomandabil să-mi spun numele. A păstrat un moment de tăcere, fără îndoială fiindcă se uita în dosarul meu.

— Nu sunt dublura ucigaşă a lui Roy Bruce, i-am spus, dacă asta îţi închipui. Omul pe care l-am ucis şi înlocuit era un genetician, pe nume Sharwal Jah Sharja.

I-am spus, pe scurt, povestea pe care o ştii deja. Când am terminat, mi-a pus o altă întrebare:

— Lucrezi într-adevăr aici de opt ani?

— Opt şi jumătate.

Făcusem o greşeală foarte gravă în privinţa motivelor celei care mă luase prizonier, dar probabil că îi stârnisem curiozitatea, fiindcă altminteri aş fi fost deja mort. Şi, chiar dacă nu puteam să scap apelând la meşteşugul vorbelor şi convingând-o astfel să mă cruţe, mai aveam încă două arme pe care nu le descoperise... Am riscat o minciună, am susţinut că plasa ei îmi compromisese etanşeitatea termică a costumului. M-am plâns că pierdeam căldură stând pe solul îngheţat şi că aveam să mor de frig dacă nu mă ridicam.

Mi-a permis să mă salt în capul oaselor şi mi-a cerut s-o fac foarte încet.

În timp ce-mi trăgeam picioarele sub mine, aşezându-mă în faţa ei sprijinit pe pulpe, mi-am ridicat privirea către culme şi am făcut o triangulaţie crucială.

— Instructorii mi-au explicat că n-o să trăiesc mai mult de un an, a spus ea.

— Probabil ţi-au spus că o să te mistui repede, dar strălucind cu mare putere – asta mi-au zis mie. Dar au minţit. Mă aştept să fi minţit în foarte multe privinţe şi îţi promit că eu o să-ţi spun numai adevărul. Putem pleca de-aici, putem merge oriunde ne dorim.

— Am de încheiat o misiune.

— Oameni care trebuie ucişi, revolte care trebuie stârnite.

Asasina a făcut un pas mare în lateral, către cart, a scos ceva de mărimea unei mingi de baschet din plasa aflată în spatele scaunului şi l-a aruncat spre mine. Obiectul a ricoşat încet de solul prăfos şi a sfârşit prin a ajunge între picioarele mele: era capul retezat al unei femei bătrâne, cu pielea înnegrită de ger, cu ochii acoperiţi de chiciură.

— Fosta conducătoare a parlamentului din Sparta, Tethys, m-a lămurit asasina. Am lăsat trupul ţintuit de sol, pe unul dintre câmpurile unde lucrează prietenii ei, cu un mic mesaj amuzant.

— Încerci să stârneşti un război printre prizonieri. Poate oamenii care te-au trimis speră că scandalul va duce la închiderea închisorii. Poate îşi închipuie că e singura lor şansă de a-şi elibera camarazii. Pentru cine lucrezi, apropo?

— Eu pun întrebările, a ripostat ea.

Am întrebat cum avea să scape după ce termina.

— Vine o echipă specială, e pe drum. Dac-o să mai fii aici când soseşte, te va hăitui şi te va ucide.

— A, de-asta m-ai căutat. Te temi că, în timp ce mă vânează, echipa aia o să afle cine eşti.

O fi fost tânără, dar era inteligentă şi iute.

Am spus:

— Am venit fiindcă voiam să stau de vorbă cu tine. Fiindcă eşti ca mine.

— Fiindcă, după atâţia ani trăiţi printre oameni, simţi lipsa celor de soiul tău, nu?

În ciuda distorsionării electronice, i-am simţit batjocura din glas. Am răspuns cu prudenţă:

— Oamenii care te-au trimis aici – creatorii tăi – nu şi-au făcut

niciun plan pentru recuperarea ta după ce se termină totul. Nu le pasă dacă supravieţuieşti sau nu. Singurul lucru care-i interesează e succesul misiunii tale. De ce le oferi loialitate unor oameni care te consideră un bun consumabil? Oamenilor care te-au minţit? Ai mulţi ani de viaţă înainte şi nesocotirea ordinelor nu e atât de dificilă cum ţi-ai închipui. De fapt le-ai nesocotit deja când ai intrat în legătură cu mine. Nu mai ai de făcut decât un singur alt pas, şi lasă-mă să te ajut. Dacă lucrăm împreună, o să supravieţuim. O să găsim o cale de salvare.

— Îţi închipui că eşti om. Nu eşti. Eşti exact ca mine. Un mort care umblă. Apropo, aşa ne spuneau instructorii: mort. Nu „Mark”. Nu e nimic drăguţ în asta. Când eram mutaţi dintr-un loc în altul, se avertizau strigând unii la alţii: „Morţii umblă.”

E o tradiţie, e strigătul pe care-l auzi când e scos din celulă un condamnat la moarte. Din fericire, n-am lucrat niciodată în blocul H, unde îşi aşteaptă execuţia deţinuţii care au ucis alţi prizonieri sau vreun gardian, aşa că nici nu-l auzisem, nici nu fusesem nevoit să-l folosesc.

— Aveau dreptate, nu? a spus ea. Suntem nişte obiecte fabricate, cum am putea trăi în adevăratul sens al cuvântului?

— Eu am dus, timp de zece ani, o viaţă mai mult sau mai puţin obişnuită. Renunţă la povestea asta, vino cu mine, şi-o să te-nvăţ cum.

— Tu ai furat o viaţă, asta ai făcut. Sub deghizarea ta, eşti tot atât de mort ca mine.

— Viaţa pe care-o trăiesc acum e a mea, nu a altcuiva, am spus. Renunţă la ceea ce faci, iar eu o să-ţi arăt despre ce vorbesc.

— Tu eşti terminat, în orice caz, a spus asasina. Îţi respiri ultima porţie de aer. Îţi mai ajunge pentru mai puţin de-o oră. Te las să mori aici, îmi închei misiunea şi profit de tot balamucul ca să fug. Pe urmă ar trebui să fiu recuperată, dar acum cred că pot renunţa la asta. În lumea largă trebuie să existe o grămadă de oameni care au nevoie de talentele mele. O să lucrez pentru oricine vrea să ucid şi-o să câştig o grămadă de bani.

— E un vis frumos, am zis, dar n-o să se-adeverească niciodată.

— De ce să nu profit, făcând ceea ce am fost creată să fac?

— Am trăit printre oameni mai mult de un deceniu. Poate nu-i cunosc atât de bine cum ar trebui, dar ştiu că se tem foarte mult

de noi. Nu din cauză că ei ar fi altfel, ci fiindcă noi semănăm atât de mult cu o parte a lor pe care nu vor să şi-o recunoască. Pentru că suntem jumătatea întunecată a firii lor. Am supravieţuit atât de mult numai fiindcă am ascuns cu mare grijă ce sunt în realitate. Te pot învăţa cum să faci asta, dacă mă laşi.

— Mie nu mi se pare c-ar fi cine ştie ce viaţă, a spus asasina.

— Nu-ţi place să fii Debra Thorn? am întrebat-o.

În aceeaşi clipă, am sărit de pe sol, cu speranţa că dezvăluindu-i identitatea îi distrăsesem atenţia şi o derutasem, şi am câştigat favoarea unui avans de o clipă.

Datorită microgravitaţiei de pe Ariel, saltul meu în picioare m-a propulsat cu mult deasupra capului asasinei, mai sus şi dincolo de culme. În timp ce mă înălţăm, am eliberat săgeata taser pe care mi-o cususem în palma uneia dintre mănuşile costumului meu presurizat, şi încărcătura electrică stocată în bucla ei supra-conductoare a scurtcircuitat toate fibrele plasticului mioelectric care-mi imobiliza braţele. În timp ce atingeam solul, am săltat din umeri, aruncând plasa, şi m-am avântat din nou, plutind în salturi de-a lungul culmii, către suprafaţa bombată a peretelui de stâncă şi către un horn îngust dintre două pliuri de gheaţă neagră, tare ca piatra.

Eram la jumătatea drumului când un glonţ cinetic mi-a lovit piciorul stâng cu o forţă înspăimântătoare, rupându-mi osul coapsei. M-am rostogolit pe movila de gheaţă şi m-am agăţat de o proeminenţă ascuţită chiar înainte de a cădea de pe culme. Strigătul triumfător al asasinei mi-a răsunat în urechi ca o trâmbiţă electronică; fiindcă foloseam un walkie-talkie pentru comunicare neobstrucţionată, am ştiut că era gata să sară asupra mea. M-am ridicat imediat şi am fugit către horn, ca o maimuţă schiloadă. Aproape că-mi atinsesem ţinta, când un al doilea glonţ cinetic mi-a zdrobit genunchiul drept. Costumul mi s-a rupt în locul impactului şi am simţit împunsătura rece a durerii când materialul inteligent s-a strâns la fel de tare ca un garou, dar nu eram terminat. Lovitura glonţului cinetic m-a dat peste cap, propulsându-mă într-un câmp de blocuri de gheaţă căzătoare, la o distanţă izbitor de mică de horn. M-am îndreptat spre el pe jumătate târându-mă, pe jumătate plutind, un al treilea glonţ a retezat vârful unui bloc poros, care trebuie să fi căzut de pe stânci cu un miliard de ani în urmă, şi apoi eram în horn, şi am început să mă caţăr.

Asasina n-avea experienţă în privinţa ascensiunilor în stil liber. În ciuda rănilor mele, am mărit curând distanţa dintre noi. Hornul s-a terminat după o jumătate de kilometru şi n-am avut de ales, a trebuit să urc în continuare, pe suprafaţa dezgolită a gheţii. Peste mai puţin de un minut, asasina a ajuns, la rândul ei, la capătul hornului şi a tras un glonţ cinetic, care s-a izbit de stâncă, la mică distanţă deasupra mea. M-am lipit de suprafaţa gheţii când o bucată imensă a căzut pe lângă mine, cu o încetineală de vis, apoi am continuat să urc chiar printre sfărâmăturile, pietricelele şi granulele de gheaţă care îmi răpăiau scurt pe cască, formând un nor în expansiune, şi m-am săltat peste muchia pragului deasupra căruia se îngusta zidul.

Piciorul stâng, îndoit din mijlocul coapsei, mă durea cumplit; dreptul era amorţit de la genunchi în jos şi o crustă groasă de sânge mi se solidificase prin îngheţare în jurul încheieturii. Dar n-aveam timp să-mi pansez rănile. M-am săltat în capul oaselor şi am smuls furtunul sistemului de reciclare a apei în timp ce asasina sărea deasupra pragului de stâncă descriind un arc graţios, cu pistolul taser într-o mână şi cu puşca electrică în cealaltă. Am răsucit robinetul şi am izbit-o cu un jet de apă de mare presiune, care i-a nimerit vizorul şi a îngheţat instantaneu. M-am săltat de pe sol împingându-mă în ambele mâini (un glonţ cinetic s-a lovit de gheaţa prăfuită, exact în locul unde stătusem), m-am ciocnit cu ea în aer, mi-am agăţat mănuşa de mufa de diagnosticare a rucsacului ei şi am eliberat a doua săgeată taser.

Săgeata a scurtcircuitat toate componentele electronice ale costumului ei, iar curentul pătruns prin mufă a fost suficient ca s-o paralizeze pentru o clipă. Am împins-o şi s-a prăbuşit către prag, dar a reuşit să tragă un ultim glonţ în timp ce se răsucea în golul de dincolo de marginea acestuia. Era fie fenomenal de norocoasă, fie incredibil de îndemânatică: mi-a retezat degetul mare, plus alte trei, de la mâna dreaptă.

A căzut de la o înălţime de peste un kilometru. Chiar şi la o gravitaţie redusă, era mai mult decât suficient ca s-o ucidă, dar am aruncat peste ea mai multe blocuri de gheaţă, pur şi simplu ca să fiu sigur. Al treilea i-a zdrobit vizorul. O să-i găsiţi cadavrul, dacă nu i l-aţi găsit încă, mai mult sau mai puţin chiar sub locul unde l-aţi descoperit pe al meu.

Asasina mi-a descărcat cea mai mare parte a rezervei de aer,

mi-a luat telefonul şi baliza de avarie: săgeata pe care am folosit-o împotriva ei a distrus ce mai rămăsese din sistemul de menţinere a vieţii înglobat în costum. Sistemul de izolare termică e încă destul de bun, dar acum încep să simt muşcătura frigului, iar mâna mi-a obosit foarte tare de când strâng întruna de pompă, împingând aerul expirat în dispozitivul de reciclare, şi am o durere de cap din ce în ce mai urâtă pe măsură ce concentraţia de dioxid de carbon din rezerva mea de aer creşte inexorabil. Am distrus ecosistemul din La Est de Eden sabotând balanţa gazelor din atmosferă, iar acum acelaşi dezechilibru mă ucide.

Singurul lucru care mai funcţionează încă e micul cip idiot pe care mi l-am încastrat în cască, pentru înregistrarea conversaţiei cu asasina. Probabil că, în momentul de faţă, ştii despre ea mai multe decât mine.

Nu mi-a mai rămas mult timp. Poate devin de o stupizenie confortabilă din cauza nivelului în continuă creştere al dioxidului de carbon, dar descopăr că nu-mi pasă că mor. Ţi-am spus că am înfruntat-o pe asasină ca să-mi salvez pielea, dar acum mă gândesc că e posibil să mă fi înşelat. E adevărat că am devenit fugar după încheierea Războiului Tăcut, dar, în felul meu, am rămas în slujba voastră până la moarte.

Acum mă deconectez. Vreau să-mi petrec ultimele clipe amintindu-mi ascensiunea mea în stil liber pe cei douăzeci de kilometri de gheaţă verticală din chasma Prospero. Vreau să-mi aduc aminte cum am stat, în final, obosit şi singur, în vârful unei falii care despică o lume – amintirea unei coliziuni cutremurătoare de acum patru miliarde de ani –, cu Uranus la orizont, înclinat şi vizibil doar pe jumătate, calm şi îndepărtat, cu infinitul cer negru, înstelat, deasupra capului. Atunci m-am simţit cu desăvârşire insignifiant, dar totodată atât de fericit, fără să regret nimic din măruntele mea existenţă stupidă.

Ştefana Cristina Czeller
Omul negru a venit

Păstos şi urât mirositor, rahatul era întins pe toate cutiile poştale. Prima îl văzu Elvira, văduva de la patru, care se pregătea, ca în fiecare zi, să hrănească mâţele vagaboande din faţa blocului. Cu precizie de ceas elveţian, la ora 6 coborî din apartament şi în acea dimineaţă mohorâtă de mai. Degetele ei acoperite de pistrui mari ţineau strâns pungulița cu resturi de parizer, pasul îi era vioi. Ajunsă la parter, îşi îndreptă reflex privirea spre cutia în care poposeau de obicei facturi şi reclame, rar o felicitare de la nepoţii din celălalt capăt de ţară. Fugara atingere a tablei fu urmată de înţelegerea prea târzie a renghiului jucat tuturor celor aproape şaptezeci de suflete din blocul Y2 de pe Aleea Fericirii. Gura i se rotunji, punga îi scăpă şi mezelul se împrăştie pe linoleumul de culoare nedefinită, rupt pe la colţuri.

Elvira se mai supărase foc prin iarnă, când mâna neştiutoare a distribuitorului îi îndesase în dreptunghiul de metal un fluturaş cu preţuri promoţionale la vibratoare. Surpriza indignată de atunci era însă nimic faţă de felul în care i se rotunji acum gura, obrajii căpătară o nuanţă de vineţiu, iar mâinile începură să bată aerul, prevestind un funest atac de apoplexie. La nouăzeci de ani bătuţi pe muchie, trecuse însă prin războiul cel mare, o revoluţie şi patul a trei soţi. După cum singură se lăuda pensionarelor cu douăzeci de ani mai tinere de la etajul întâi, toate aceste experienţe îi dădeau puterea să înfrunte aproape orice vicisitudine a sorţii. După aproape un minut de zbucium de peşte aruncat pe uscat, îşi reveni îndeajuns cât să-şi şteargă spasmodic palma de poalele halatului bleu, în ton cu părul rar. Se repezi apoi pe scări, de parcă ar fi urmărit-o o armată de gerontofili înarmaţi cu topoare.

După ce petrecu cinci minute săpunind, clătind şi iar săpunind, era pregătită să sune alarma. Fără să se mai uite la ceas, coborî la etajul doi şi se apucă să bată cu pumnii în uşa administratorului. Îi deschise cu întârziere un bărbat grăsun, cu mustaţă à la Adolf. Îşi scutură părul ciufulit şi se sprijini de cadrul uşii, cu privirea cuiva care abia a făcut ochi.

— Ce arde, madam Protopopescu? Unde-s pompierii?

— Ce pompieri, dom’ Broască? Încă nu te-ai trezit?

— Doar vezi şi matale cât îi ceasul! Dacă nu-i foc şi nici război, de ce bubui la uşă şi mă bagi în boale?

Pierzându-şi răbdarea, Elvira îl prinse de mâneca bluzei destul de răpănoase de pijama.

— Hai cu mine! Hai să vezi ce au făcut nesimţiţii ăştia!

O clipă, Silvian Broască păru pe punctul de a-i închide uşa în nas, apoi dădu din umeri. Îşi încheie pijamaua izită, cu dungi gri ce o făceau să semene cu o zeghe şi îi făcu semn să o ia înainte. Elvira păstra acelaşi ritm de alergător, dar bărbatul se împiedică de vreo două ori în papucii scâlciaţi, gata să se rostogolească pe scări.

— Mai încet, madam Protopopescu! La vârsta dumitale nu e bine să te grăbeşti…

— Prostii! Că mergem repede ori încet, tot la cimitir ajungem.

Priveliştea de la parter îi tăie administratorului răsuflarea.

— Ăsta chiar e…?

— Rahat toată ziua!

— Poate-i vreo unsoare, spuse moale bărbatul.

— Încearcă-l!

Silvian se uită scârbit la cutii, apoi mută privirea pe peretele crem murdar.

— Nu, aveţi dreptate. Se simte şi mirosul.

— Ei bine?

— Ce?

— Ce facem?

— Ce să facem? Vine Marghioliţa şi şterge.

Elvira îşi înfipse unghiile în umărul stâng al administratorului.

— Lasă, dom'le, femeia de serviciu! Sigur că şterge, de aia o plătim! Cum depistăm porcii care au făcut mizeria asta?

Silvian încercă să se elibereze, dar văduva era tare de virtute.

— Păi eu de unde să ştiu cine a fost?

— Eşti administrator!

— Cucoană, eu am grijă să repar ţevile, să plătească lumea factura… Cum să aflu cărui zurliu i-a căşunat pe cutii?!

— Să ţinem o şedinţă cu vecinii! Poate au văzut ceva… Să chemăm Poliţia, la urma urmei. Doar n-om lăsa lucrurile aşa! Or fi nişte satanişti, nebuni dintr-aceia de se adună noaptea prin cimitire.

Administratorul pufni într-un râs nervos.

— Ce-i aşa de amuzant, dom' Broască? Mâine-poimâine,

neruşinaţii ăştia ne omoară în casă!

Silvian dădu din mână a lehamite.

— Mă duc să sun la Poliţie, madam Protopopescu. Da' să-i lăsăm pe vecini să mai doarmă… Până atunci, faceţi-vă şi dumneavoastră o cafeluţă, luaţi un dejun uşor… Să vă mai reveniţi oleacă.

Se despărţiră cu mine la fel de acre. Silvian, fiindcă nu o putea înghiţi pe băgăcioasa matusalemică, Elvira, pentru că îl credea cam pămpălău. La şedinţa improvizată se întoarseră însă amândoi cu forţe proaspete. Silvian şi le trăgea pe ale lui dintr-o omletă în care îndesase şi slănină, şi ceapă. Elvira – dintr-o cană de cafea care ţinea linguriţa ţeapănă.

În hol se strânseseră doar vreo treizeci de oameni. O priveau ca hipnotizaţi pe Marghioala cum înmoaie buretele în găleata cu apă şi detergent, apoi freacă metalul împuţit. Rahatul se lăsa greu îndepărtat, rezista cu o încăpăţânare imposibilă de fiinţă vie.

— Nuu! strigă Elvira, făcându-l pe Codruţ Zmău, informaticianul de la cinci, să tresară. De ce şterge?

— Pute de trăsneşte! Doar nu vreţi să rămână aşa? o contră Silvian.

— Şi Poliţia ce mai găseşte? De ce nu-s aici? I-ai sunat, tinere?

Administratorul dădu ochii peste cap fără urmă de fereală.

— Mi-au spus că asta nu e infracţiune şi, în general, n-au timp de prostii.

Elvira îşi încleştă aşa de indignată fălcile că toţi îi auziră proteza clănţănind.

— Ştiţi ce nu înţeleg? susură Codruţ.

Ochii căprui îi căpătaseră, de după lentilele doar vag fumurii, o strălucire ironică.

— De ce stăm toţi cu noaptea-n cap în duhoare? reluă după o pauză de efect.

— Întrebaţi-o pe madam Protopopescu! M-a ridicat din aşternut strigând că vrea şedinţă, desfăcu mâinile Silvian.

— N-aveaţi somn, doamnă? se întoarse Codruţ spre Elvira. Că eu aveam! Am adormit la două.

— Crede mă, tinere, ştiu la ce oră te-ai culcat! Ţăcăne şi huieşte drăcovenia ta noapte de noapte, parcă ar fi sfârşitul lumii. La ce-ţi trebuie, nu ştiu. Numai porcării şi violenţă…

Informaticianul se crispă, dar nu-i răspunse.

— Chiar aşa, e prea devreme! Şi până la urmă, ce vreţi de la noi? se băgă în vorbă Luminiţa Vântu, blonda de la unu.

Trăgea uşor de fusta care abia îi acoperea chiloţii, rotunjindu-şi buzele boite din belşug cu ruj carmin într-un fel care se voia sexy, dar reuşea să fie doar vulgar.

— Pentru tine e totdeauna prea devreme, spuse Sorina, ospătăriţa de la trei. Te ştim cu toţii că eşti pasăre de noapte. Ia încearcă să pregăteşti trei copii pentru şcoală în fiecare dimineaţă!

— Te rog, sunt animatoare! E o slujbă decentă…

— Las' că te-am văzut cum te pipăiai cu unul pe scări. Îşi băgase mâna sub fusta ta până la cot. În bloc sunt bătrâni şi copii, n-avem nevoie de spectacole erotice…

— Gata cu cearta! Haideţi să vedem care-i treaba, că unii dintre noi mai trebuie să ajungă şi la serviciu.

Vocea raţiunii venea de la Mihăiţă, inginerul de la patru, un bărbat mărunţel cu început de chelie. Cele trei pensionare îl aprobară subţirel, ca un cor de rândunici.

Aţi văzut cumva cine a făcut mizerie? spuse plictisit Silvian.

Nimeni nu-i răspunse.

— Trebuie să găsim vinovatul, zise sentenţios Elvira.

— Şi ce vreţi să facem? Suntem bloc de oameni potoliţi, nu de nebuni. Trebuie să fi intrat vreun copilandru din vecini. Ori un boschetar, peste noapte, spuse Mihăiţă.

— Am putea monta un sistem video, propuse Rosalinda, vecina de palier a informaticianului. Sau angajăm un paznic…

— Da' ce, avem bani de aşa ceva? interveni una dintre vrăbiuţe.

— Nu e foarte scump, spuse moale Codruţ.

— Pentru patroni şi cine le suspină pe la uşi n-o fi, o împunse Silvian cu privirea pe Rosalinda. Numai de-ar fi aşa largi de mână şi când vine vorba să-şi plătească restanţele…

— Plătesc numai ce datorez. Las' că ştiu cum calculezi matale, la doi metri cubi de apă mai pui unul de la tine şi bagi banii în buzunar!

Urmă un cor de vociferări. Nepăsătoare la toată agitaţia, Marghioala ieşi să arunce apa murdară în canalul din faţa blocului.

— Ho, c-aţi înnebunit cu toţii! strigă Elvira. Lăsaţi lista la administraţie, cum prindem mizerabilul? Haideţi măcar să facem

de pază cu rândul pe scări! Stabilim o ordine…

Tăcură imediat, pironind cu privirea ba peretele, ba uşa liftului sau scările. Apoi, ca la comandă, începură să se îndrepte spre ieşire sau să se furişeze înapoi în apartamente. În câteva minute, în casa scării mai erau doar Silvian şi Elvira.

— Lasă, madam Protopopescu, că la vigilenţa matale nu mai îndrăzneşte nimeni să facă nimic, o bătu pe umăr administratorul.

Strâmbându se de la mirosul de ceapă, bătrâna făcu un pas înapoi.

— La cum te îndopi de dimineaţă, sigur că şi rahatul îl vezi roz! Nu te poţi baza pe nimeni în blocul ăsta.

Mai aruncă o privire la cutiile încă ude şi oftă, întorcându-se. În apartamentul curat bec o aşteptau doar un roman poliţist, semiîntunericul şi o gâlgâială puternică. Elvira nu se mai aşeză pe fotoliul care scârţâia bătrâneşte, ci se îndreptă spre bucătărie. Până să ajungă în odaia cu miros de mentă, bolboroseala se transformase într-un fel de icneală, de parcă un duh rău nărăvea să iasă din chiuvetă. Scurgerea refula o zeamă neagră, spumoasă, în care se desluşeau resturi de mâncare şi urme de detergent. Chiuveta se umpluse pe jumătate şi invazia mizeriei nu dădea semne că s-ar opri.

Bătrâna strâmbă din nas şi izbi furios în ţeava caloriferului.

— Iar îşi face de cap nesimţitul de dedesubt! Nu s-a obosit să vină la şedinţă…

Era obişnuită să vorbească singură. De zece ani nu mai aştepta răspuns, dar acum chiuveta tuşi înspre ea. Atât de puternic, încât zeama sări până pe tavan. Elvira duse mâna la inimă, într-un gest involuntar, iar scurgerea îi răspunse cu un fel de hohot. Apoi, în sfârşit, se opri.

Din garsoniera de jos, o voce spartă începu să urle fals. Love you babe, love you babe, how i love you babe!

— Ce ţi-e şi cu tineretul de azi! Eu, când aveam douăzeci de ani, nici nu îndrăzneam să ridic ochii când vorbea cineva în vârstă, mormăi Elvira. Poate chiar el a făcut porcăria de jos. El sau alţi drogaţi care vin în vizită. Mare lucru dacă nu se întâmplă şi alte nenorociri.

Se dovedi profet în blocul ei când strigătul ascuţit al Luminiţei îi ridică pe toţi din aşternut. Era trecut de miezul nopţii şi ţâncii Sorinei reacţionară cu vocalize energice.

— Omul negru! Vine omul negru, mami!

Pensionarele cu glas de păsăruici se ascunseră până la creştet sub plăpumile rozalii pe care le cumpăraseră în aceeaşi zi, de la acelaşi second hand de cartier. Codruţ, din căştile căruia se revărsa un rock îndrăcit, nu auzi nimic. Elvira, Silvian şi Mihăiţă îndrăzniră să-şi scoată nasul pe palier.

Îi aştepta pe toţi aceeaşi surpriză. Nonagenara se sprijini de tocul uşii, cuprinsă de o uşoară ameţeală. Administratorul începu să-njure cum îi venea la gură. Inginerul o zbughi spre baie, revărsând pe drum jumătate din cina târzie. Şobolanii întinşi deloc artistic aveau urme de arsuri, măruntaiele le erau zdrobite. Sângele mânjise pragurile şi uşile.

Silvian îşi reveni primul. Beneficia de acea anestezie pe care i-o conferea porţia nocturnă de sănătate – un păhărel de parfumată ţuică de prune. Ridicându-l de coada subţire şi lungă, aruncă trupuşorul umflat, cald încă, într-un sac menajer. Toată operaţiunea era acompaniată de o alăturare savuroasă de paşti, dumnezei, mame şi referiri la părţile lor cele mai intime. Fornăind revoltat, începu să se plimbe de la uşă la uşă.

Paşii i se încrucişară cu aceia ai Elvirei lângă apartamentul Luminiţei. Cu formele generoase revărsate din neglijeul minuscul de mătase roşie, femeia se scutura de plâns. Orice şansă de a se linişti era eliminată de încă o privire aruncată, cu o fascinaţie plină de oroare, spre şobolanul pe jumătate fiert. Aşa cum Luminiţa nu-şi putea desprinde căutătura de micul cadavru, Silvian rămase cu ochii lipiţi de decolteul ei, lingându-se pe buze. Palmele i se întinseră parcă singure spre umerii blondinei, fruntea roşie i se acoperi instantaneu de transpiraţie. Începu ezitant să-i mângâie umerii, degetele tremurătoare coborând tot mai aproape de despicătura decolteului.

— Liniştiţi-vă, domnişoară! Nu s-a întâmplat nimic rău. E doar o glumă proastă…

Elvira scuipă nervoasă într-o parte şi îl ciupi fără milă de braţ.

— Ia animalul de aici, dom’ Broască, şi lasă femeia în pace! Nu-ţi mai scurge balele pe ea!

Faţa lui Silvian se schimonosi într-un rictus pe jumătate jenat, pe jumătate lasciv, în vreme ce Elvira îi lua locul lângă femeia care suspina mai potolit.

— Gata, dragă, nu mai plânge! Eşti în siguranţă.

— Urăsc şobolanii. Sunt periculoşi şi murdari. Dacă te muşcă,

poţi face o mulţime de boli. Până şi ciumă…

— Ai dreptate. Dar ăsta era mort, nu mai muşcă pe nimeni. A dispărut, vezi?

— Cine l-a adus? Mai înainte nu era nimic…

Elvira se îndreptă, cu aerul unui grenadir pregătit de atac.

— Ai ieşit mai devreme pe hol?

— Acum vreo oră. Totul era în ordine.

Bătrâna se încruntă.

— Ia ascultă aici, dom’ Broască! Cineva a făcut pocinogul în ultima oră. Ţi am zis că rahatul e doar începutul?

Administratorul mormăi ceva neinteligibil, cu privirea aţintită acum pe pulpele groase ale Luminiţei, acoperite cu sclipici. Elvira se întoarse spre animatoare.

— Nu era nimeni pe scări când ai ieşit?

— Doar băiatul de la trei. Ştii mata, Andrei. Fuma şi mânca seminţe. Mi-a făcut un compliment…

Luminiţa chicoti isteric, dar Elvira se întoarse spre Silvian.

— Tinere, ai grijă de ea. Tot de-abia aşteptai! Vreau să verific ceva.

Nu-i dădu timp să răspundă, ci o porni ţintit spre etajul al treilea. Se opri în faţa garsonierei închiriate de student şi scoase un sunet nedefinit. Preşul lui era gol. Zăbovi o secundă, apoi îşi lipi degetul de butonul soneriei. Nu-l dezlipi până când uşa nu se crăpă şi lunganul brunet nu-şi arătă faţa. Avea un aer uşor confuz şi un rânjet larg.

— Care-i treaba?

— Bună seara nu ştii să spui, tinere?

— Bonjour şi au revoir! Ce vrei, mamaie?

Elvira bâţâi reprobator din cap.

— Tu şi amicii tăi drogaţi aţi făcut mizerie azi?

— Ai juma de normă la gunoieri, cucoană? Nu-ţi ajunge pensia?

— Termină cu prostiile! Cine a adus şobolanii?

— Oi fi fumat ceva iarbă, da’ matale eşti cu capul. Vezi şobolani? Ia zi, ce ai luat?

Elvira ridică pumnul, gata să-l lovească în obraz, dar Andrei se retrase rapid şi îi trânti uşa în nas. Prin placajul subţire al uşii, îl auzi strigând:

— S-a ţicnit rău baba de deasupra!

Un moment, Elvira păru gata să sune iarăşi, dar se răzgândi.

De undeva dinspre subsol apa curgea cu zgomot de cascadă şi bătrâna o porni iar în jos. Luminiţa şi Silvian dispăruseră, dar din apartament se auzeau voci. Nu era greu de ghicit că bărbatul îşi găsise drumul în cuibuşorul Luminiţei.

Elvira se opri după încă vreo patru trepte. Apa tulbure acoperea cimentul, ascunzând restul scării. Bătrâna se lăsă pe vine şi o studie. Era fierbinte, constată când o încercă prudent cu vârful arătătorului. Lacul bolborosea, acoperindu-i imaginea deformată cu umbre care ba se îngroşau, ba se subţiau. Aveau o minte a lor care o căuta? Tuşeau cum făcuse mai devreme chiuveta, hohoteau. Era plâns ori râs? Voiau să-i vorbească, să o atingă… Elvira se ridică rapid, încercând să ignore ameţeala.

Deschise uşa de la apartamentul Luminiţei ca o furtună şi se năpusti direct în sufragerie. Aproape se prăbuşi peste Silvian. Lăţit pe canapea, avea nasul îngropat între sânii femeii şi prohabul desfăcut. La intrarea ei intempestivă, bărbatul înţepeni, cu ochii holbaţi, iar Luminiţa îşi opri gâtuit geamătul. Nici măcar nu încercă să se acopere, doar se uită urât la Elvira.

— Îmbracă-te, dom’ Broască! Hai, repejor! se răsti Elvira.

Silvian îşi regăsi destul de greu vocea, în timp ce degetele trăgeau spamodic fermoarul pantalonilor. O mişcare greşită îl rupse drept la jumătate.

— Madam Protopopescu, zău aşa! Nu mai are omul o clipă de intimitate…

— Ce intimitate, când e urgie? Intră apa peste noi.

Cu chiu, cu vai, Silvian se urni către uşă. Elvira aproape îl împinse pe scări şi, împreună, se apropiară de marginea băltoacei. Mai urcase cu o treaptă. Becul chior le lungea umbrele, proiectându-le peste întunericul murdar şi spumos.

— S-a spart o ţeavă, spuse Silvian. De când cer bani pentru reparaţii! Toate-s ciuruite.

Surdă la lamentările lui, Elvira se clătină deodată, albă la faţă. Inspirat, Silvian reuşi să o prindă chiar înainte să atingă apa cu fruntea. Îşi udă pantalonii şi drăcui.

— Vezi, cucoană? Te caută moartea pe-acasă, da hălădui prin bloc zi şi noapte…

Gâfâind, o aşeză cu spatele rezemat de peretele pe care cineva scrisese nervos să mi-o bag. Luminiţa se iţi neobişnuit de sfielnic de după uşă, în sfârşit acoperită cu un kimono.

— A crăpat zgripţuroaica?

— Nu, doar a leşinat. Sună la salvare! Tre’ să chemăm pompierii. Altcineva nu poate scoate atâta apă.

— Nu merge telefonul.

Silvian începu să se tragă de perciunii deşi, apoi se înfipse în cotul Luminiţei.

— Ce facem? Scările sunt pline de apă, Protopopeasca dă în nas…

— Să vedem la vecini!

Începură să bată pe la uşi, uitând de Elvira. Balta parcă aşteptase plecarea lor. Adâncul negru se văluri, îşi ridică spre Elvira coama, o atinse întâi furişat. Îi cuprinse un papuc, pe celălalt, gâlgâi mulţumit. Abia după un minut se buluci într-o retragere spumegândă şi fierbinte. Mâzga rămasă pe tălpile cipicilor luci a antracit şi Elvira tresări. Paloarea îi dispărea din obraji pe măsură ce negreaţa trecea prin gumă.

Îmbujorată ca o codană, Elvira deschise ochii, se ridică uşor şi zâmbi. Apa îi răspunse cu un plescăit molcom. De mai sus se auzeau glasurile isterice ale vecinilor. Cu ochi întunecaţi, se priveau suspicioşi, strigându-şi îndoielile.

— Curva! Ea trebuie să fie. Animatoare, auzi! boscorodea Sorina, scuipând din când în când în direcţia Luminiţei.

Dincolo de uşa întredeschisă unul dintre prichindei încă plângea, dar Sorina nu-l băga în seamă mai mult decât ar fi făcut cu o molie. Rosalinda şi Codruţ îşi încolăceau trupurile, se sărutau şi se muşcau, slobozind sunete animalice. Mihăiţă îl fixă pe Silvian câteva secunde, apoi, fără veste, îşi înfipse degetele în perciunii lui. Nu zicea nimic, doar trăgea de păr şi-l otânjea mărunţel cu picioarele. Luminiţa îi privea şi hohotea. O şuviţă subţire de salivă i se prelingea dintr-un colţ al gurii, palmele îi imitau inconştient gesturile bătăuşilor.

Toţi încremeniră însă când apăru Elvira. Îi studie cu ochi sticloşi şi deschise de câteva ori gura fără a scoate un sunet, de parcă abia învăţa să vorbească.

— La trei, spuse scurt şi toţi dădură din cap.

O urmară în linişte, umăr lângă umăr. Pas cadenţat, trupuri ţepene ca nişte jucării trase de sfori. Se buluciră toţi la uşa studentului, dar de data asta Elvira nu mai apăsă pe sonerie. Fără să schimbe vreun cuvânt, bărbaţii pur şi simplu rupseră cu umerii placajul. Cu aceeaşi coordonare mută, îl scoaseră din dormitor pe lungan.

Îl prinseseră de mâini şi de picioare. Unghiile lor intrau în carnea lui, îi rupeau tricoul cu fuck you, îi lăsau dâre adânci pe obraji şi pe frunte. Băiatul se zbătea, ochii bulbucaţi căutau o urmă de normalitate pe chipul vreunui vecin şi nu găseau decât nebunie.

— Ce e... Lăsaţi-mă! Ajutor!

Strigătele i se transformară repede într-o succesiune de sunete nearticulate. Zbaterile îi deveneau tremur panicat şi neputincios. Tot mai multe pete roşii înfloreau pe corpul lui, tot mai pierit îi era glasul. Îl cărau ca pe un porc dus la tăiere. Îl aduseră poticnit la marginea lacului şi Sorina, în aceeaşi bizară tăcere, îi întinse Elvirei cuţitul. Pe lama bine ascuţită, o urmă de măr părea bizar de inofensivă. Bătrâna privi în băltoacă şi apa forfoti primitor. Se lăsă deasupra lui Andrei şi îşi desfăcu buzele într-un rictus de câine turbat.

— Lăturile vieţilor voastre mi-au trezit sufletul, spuse cu glas străin. E timpul să-mi daţi şi trup. Din urdori de minte înfierbântată mă nasc.

În murmurele aprobatoare ale celorlalţi Elvira trecu simplu lama peste gâtul studentului. Sângele ţâşni împroşcându-i pe toţi, dar nimeni nu se feri. Strigoi demenţi de măcelari, vecinii chicoteau şi gemeau, privind ultimele spasme ale lui Andrei. Încă mai trăia când îl aruncară în apă. Lacul îl primi aproape duios şi se închise lacom deasupra lui. Spume roşii se iscară, umbrele se învălătuciră pentru ultima oară şi un hulpav plescăit reverberă până în ultimul colţ al blocului. Neagră şi deodată netulburată, apa se uită la ei cu ochii lui Andrei.

Vecinii se scuturară şi se priviră îngroziţi. Sorina urlă prima. Acoperindu-şi faţa cu palmele, o luă la goană pe scări. După doar o secundă, ceilalţi făcură la fel. În vreme ce uşile apartamentelor se închideau cu pocnet de mormânt, apa se retrăgea, monstru sătul, treaptă cu treaptă. Până rămase doar o bălţiţă, iar în mijlocul ei – o siluetă neagră. Nici femeie, nici bărbat. Nici tânăr, nici bătrân. Sau poate câte un pic din toate. Îşi roti încet fiecare mădular, delectându-se cu senzaţia mişcării. Atinse clanţa şi uşa se deschise cu scârţâit de yală neunsă.

— Atâtea posibilităţi! hârâi El/Ea. Trebuie doar să mă iau după mirosul mizeriei, al răutăţii şi al paranoiei... Pântece roditoare toate.

Dispăru în noapte ca o nălucă. În aceeaşi clipă, mezinul

Sorinei o trase de mânecă.

— Omul negru a plecat?

Sorina îl mângâie pe creştet, fără a îndrăzni să-l privească.

— Da, mami, a plecat…

Două etaje mai sus, Elvira, abia ieşită de sub duş, se uită înfiorată pe geam. Văzu trup zvelt şi tânăr trecând printre tei, în capătul aleii. Chiar când să cotească la dreapta, cel pe care-l adusese pe lume se întoarse. O privi neguros şi îi făcu semn de rămas-bun.

Cu buzele strânse pungă, Elvira îşi puse rochia cea mai bună. Se urcă pe fotoliu, agăţă laţul de draperie şi şi-l trecu pe după gât. Omul negru nu se mai vedea când închise ochii şi sări.

James Patrick Kelly
Stând în rând cu Mister Jimmy
(„Standing in Line with Mister Jimmy”, 1991)

Traducere de Florin Pîtea

Merg pe Hope Street, îndreptându-mă spre biroul de parolă iar Mister Jimmy îmi cântă melodia preferată, „Brain Sausage” cu Barking Fish, şi văd o coadă. La-nceput cred că am alt efect întârziat de la drog, pentru că-i formată în cea mai mare parte din tipi la costum, în toate nuanţele de gri. Fantome argintii în gri-cenuşă, femei în gri-şoarece, gri-smog, gri-trotuar – dacă sunt vreo doi înţoliţi necorespunzător, în bleumarin. Ştiţi, genul de gură-cască ce stau toată ziua la birou şi vorbesc cu computere din Tokio. Aşa că de ce mi-ar păsa? Atât doar că recunosc câţiva golani din Southie. O cunoştinţă mai veche de-a mea, Tweezer, e aproape de capăt şi e-mbrăcată c-o cămaşă albă şi cu crăvăţica aia idioată din panglică pe care trebuie s-o poarte când plasează McKrillwich-uri de nouăşpe cenţi şi deasupra are o jachetă sport de culoarea unui sac de reciclare cu mâneci care-i vin până la genunchi. Presupun că jacheta trebuie să fi fost neagră când a furat-o.

Mister Jimmy zice: „Ea este cea care voia să fie dansatoare”, dar îmi amintesc. Nu-s atât de prost cât crede el că sunt. „Verifică, Chip”, zice el, şi pentru că e Think Mate-ul meu verific.

— Hei, Tweezer, unde-i petrecerea?

Arată prea obosită ca să stea de vrajă, ca şi când iar a dormit în şifonierul cuiva, pentru că nu zice: „Bună, Chip”, sau „Eu sunt petrecerea”, sau orice altceva. Pur şi simplu se uită prin mine parc-aş fi făcut din sticlă.

Apoi o mână mă bate pe umăr şi tipul în costum din spatele meu spune:

— Nu te băga în faţă, domnule. Capătul cozii e-n spate, mai încolo.

Scutur mâna de pe umăr fără să mă ostenesc să privesc.

— Las-o moartă, moşule. Soră-mea, aici de faţă, mi-a ţinut loc. Este, Tweeze?

Îmi spune:

— Nu eşti frati-miu, iar faţa ei e ca peretele şi-mi dau seama că s-a întâmplat ceva. Poate că-i din cauza ţoalelor, sau a

companiei pe care-o are.

Tipul în costum din faţa noastră se uită urât la mine, ca şi când m-ar reţine ca să mă descrie poliţailor. Iar mâna se întoarce. E mai grea de data asta. Mă gândesc s-o muşc, dar Mister Jimmy zice: „Mai bine nu, Chip, altfel întârziem. Ia să văd ce-i pe-aici”, şi-ncepe să-mi cânte melodia preferată, „Double-parked on Trouble Street” cu 54321, iar muzica mă plimbă de-acolo. Dar tot o notez pe Tweezer ca să i-o plătesc.

Oricum, coada e mult mai lungă decât credeam. Se-ntinde ondulându-se pe Hope Street, un şarpe îmbrăcat în lână, cu câteva sute de capete şi niciun pic de personalitate. Când o ia la dreapta pe Chelsea Avenue se schimbă. În timp ce merg de-a lungul cozii nu pot să nu simt că tensiunea ei nervoasă a ajuns într-un punct care-i suficient de ascuţit să taie până la sânge. Pentru nişte oameni frumoşi, ăştia sunt într-o dispoziţie urâtă. Poate că nu-s obişnuiţi cu cozile. Asta se-ntinde trei cvartale pe Chelsea până trece de-un Infomart şi coteşte într-o alee despre care habar n-aveam mai înainte că-i acolo. Trebuie să văd – mai sunt alţi câţiva golani, mergând pe alee, care simt aceeaşi chestie. La urma urmei, de obicei nu găseşti atât de mulţi tipi la costum aşa departe de centru. Deci ne uităm la capătul cozii, care se opreşte la o uşă de oţel vopsită-n alb, prinsă într-un toc de oţel zidit în peretele de cărămidă. Firmă nu, sonerie nu, clanţă nu, broască nu. Ar putea fi uşa din spate a Infomartului dar Mister Jimmy crede că nu.

Ei, uşa asta mă pune pe gânduri – oare-am zis că-i albă? Adică imaculată, mai albă decât cearşafurile papei. Soiul ăsta de curăţenie e greu de găsit în oraş. Totuşi, Mister Jimmy îmi spune că probabil toată chestiunea nu e mare brânză şi poate l-aş crede, atât că tipul în costum gri-porumbel din fruntea cozii se uită la uşa asta ca şi când o să-i nască copilul chiar acolo pe pavaj. Iar femeia din spatele lui transpiră, chiar dacă-i o zi răcoroasă de primăvară şi aleea e în umbră deasă. Şi oamenii din spatele ei practic vibrează. Apoi uşa se deschide şi toţi cei care nu-s la coadă se-ngrămădesc ca să tragă cu ochiul.

Ştiţi cum, când iei o doză de sclipici poţi să te uiţi fix la un lucru obişnuit şi acesta devine din ce în ce mai real până când pulsează în acea hiperrealitate stranie, scânteietoare, care-nseamnă că halucinezi? Văd un hol lung luminat de un bec fără abajur, singuratic. La capătul îndepărtat e altă uşă albă.

Podeaua de ciment tocmai a fost spălată cu furtunul pentru că-n jurul gurii de scurgere încă mai sunt băltoace. Cineva a scris cu vopsea cuvintele „Trăieşte” şi „Liber” pe cei doi pereţi. Răsuflarea clădirii este umedă, caldă şi miroase precum colţurile subsolurilor. Norocosul fruntaş murmură în timp ce trece pragul, iar eu îl scot pe Mister Jimmy dintr-o ureche ca să aud:

— …Plină de slavă. Domnul e cu tine. Binecuvântată eşti între femei şi binecuvântat este rodul…

Tipul în costum îşi scoate căştile propriului său Think Mate şi le strecoară în buzunar în timp ce merge de-a lungul holului şi chiar înainte să se-nchidă uşa în spatele lui mi se pare că văd cum băltoacele încep să scânteieze, parc-aş avea un efect întârziat.

Femeia care urmează la coadă scoate o batistă mototolită şi-şi şterge fruntea.

— Hei, cucoană!

Unui dintre noi, spectatori neştiutori, se apropie de ea.

— Ce aştepţi?

Se holbează la el şi-şi apucă mai bine servieta diplomat, parcă vrea să-l lovească cu ea, dar se răzgândeşte pentru că are lucruri mai bune de făcut – cum ar fi să-şi facă griji dacă se deschide uşa.

Cineva de lângă mine zice:

— Ăştia nu ne spun. Nu vor să răspundă la întrebări.

Un tip în halat alb spune:

— Un drog nou, poate? şi câţiva oameni încuviinţează, dar apoi altcineva zice:

— Nuu, nu se stă la coadă ziua-n amiaza mare aşteptând droguri, iar primul tip spune:

— Poate e-atât de nou că-i încă legal.

Un ins în costum, aflat mai departe la coadă strigă:

— Lăsaţi-o-n pace.

— Hei, moşule, doar întrebam şi eu…

— Aşază-te la coadă şi află singur.

Câţiva nou-veniţi sosesc adulmecând pe alee.

— Ce-i asta, până la urmă?

Aşa că zic:

— Halucinaţie colectivă – feriţi-vă, se ia.

Râd când ăia o-ntind din scurt. Femeia îşi răsuceşte batista în timp ce-şi aşteaptă rândul.

Acum chiar vreau să aflu ce se-ntâmplă aici dar, după cum spune Mister Jimmy, ceasul ticăie, aşa că mă îndrept înapoi spre stradă. Vreau să zic, sunt tot soiul de cozi. Cozi pentru mâncare, cozi pentru slujbe, cozi pentru bilete, cozi pentru tramvai la orele de vârf, cozi în faţa magazinelor ori de câte ori e ceva ce-ţi permiţi să cumperi, ceea ce nu se-ntâmplă des. Aşază-te la coadă ca să-ţi iei cecul de la stat şi încă o dată ca să-l lichidezi. Se spune că dacă eşti pe ajutor social ar trebui să te-aşezi la fiecare coadă pe care poţi s-o găseşti. Poate că asta se-aplică cetăţenilor conştiincioşi, dar eu n-am răbdarea necesară. Totuşi, n-am mai văzut două sute de metri de tipi la costum, proprietari cu pantofi de piele şi cărţi de credit. Indiferent ce-o fi îndărătul uşii, valorează ceva pentru oameni care au deja foarte mult – şi pentru golani ca sărmana Tweezer, care poartă o jachetă sport bărbătească. Tot aştept să intervină Mister Jimmy cu sfatul sau răspunsul, sau un cântec sau ceva, dar tace. O coadă cu un secret. Mda, sigur că mă interesează.

Departamentul Corecţiilor este într-o clădire la fel de urâtă precum Cleveland, dar nu chiar atât de mare. Secţia confirmare se-ntinde pe tot etajul şaptişpe şi e plină de gălăgia obişnuită. Trebuie să respiri cu rândul căci toţi prolii se-nghesuie către peretele cu ghişee în timp ce mămicile şi iubitele şi complicii lor încearcă să pară invizibili pe când poliţaii trec tropăind cu imensele lor armuri albastre, târând îndărătul lor deţinuţi încătuşaţi ca nişte răţuşte galbene. Remarc nişte golani pe care-i ştiu, dar n-am venit aici să pun de-o petrecere. Am sosit în timp util. Am primit foaia la 9:00 şi e doar 10:37. Biroul de parolă îţi dă două ore la o verificare aleatorie, aşa că nu-s chiar îngrijorat pe când îmi aşez palma pe lector şi-mi potrivesc brăţara în receptor. Apoi micul ecran verde clipeşte. *Ved Chiplunkar, 1102298, prezintă-te la camera 1841.* La naiba, nu vreau să stau la poveşti cu cine ştie ce scribălău, vreau doar să fiu verificat şi să ies. Oricum, Mister, Jimmy cântă „Meat Sins” cu The Screws în timp ce caut camera 1841 şi asta mă ajută niţel.

Într-o viaţă anterioară, camera 1841 s-ar putea să fi fost o toaletă, dar acum e o debara galben-puroi, fără ferestre, aproape suficient de mare ca să-ncapă în ea un birou, două scaune pliante, un terminal şi-o femeie slăbuţă a cărei legitimaţie de plastic zice că e Angela Sternwood. Nu e cu mult mai în vârstă decât mine dar are deja o slujbă şi-un costum

roşcat şi un şir de perle false. Are ochi destul de frumoşi deşi e niţel cam năsoasă, iar eu nu pot suferi cerceii parfumaţi.

— Vorbeşte-mi despre tine, Ved.

— Citeşte dosarul – sau ăştia angajează acum analfabeţi?

— Vreau doar să-ţi aud povestea spusă cu propriile tale cuvinte.

E o replică idioată, dar i-aş ierta aproape orice unei roşcate, aşa că zic:

— Mă cheamă Chip. Am douăşpatru de ani şi două condamnări, una pentru posesiune de sclipici, una pentru c-am atacat un tip în costum ca să pot cumpăra nişte sclipici. Brăţara mea zice că-s curat. Mi-aş dori să greşească.

— Ai absolvit liceul South şi-ai fost admis la colegiul War Martyrs dar nu te-ai dus deloc. De ce?

— Nu-mi plăceau culorile şcolii.

— Şi lichidezi cecuri de ajutor social din, să vedem, ‘22?

Nu bag în seamă chestia asta pentru că în cele din urmă Mister Jimmy îi descoperă dosarul public. „Data naşterii este 4/11/06 – mai tânără ca tine, Chip! Are cetăţenie, locuieşte pe Green Stret 2381, sus în Heights, şi lucrează aici de mai puţin de-o lună; probabil e încă în pregătire.”

— Ai vrea, te rog, să-ţi scoţi căştile, Chip? zice ea.

Tot n-o bag în seamă.

— Aici zice că nici măcar n-ai încercat să-ţi iei o slujbă de la ultima verificare.

— Sunt alergic la ceasuri.

Când râd, pare nervoasă.

— Eşti nouă la serviciul ăsta, nu-i aşa?

— De ce spui asta? îşi muşcă buza. Oricum, suntem aici ca să vorbim despre tine.

Mister Jimmy zice: „N-o slăbi, Chip. E-aşa de nouă că probabil e încă examinată pe circuit închis. Cine ştie, poate că dacă nu-ţi vinde un costum are să fie concediată.”

— Aşadar, îţi place să iei ajutor social? spune ea. Trăieşti bine din optzeci şi şapte de dolari pe lună?

Îi ofer cel mai frumos zâmbet al meu. Ştiţi, zău că nu vreau să mă cert cu Angela Sternwood. Vreau s-o duc să dansăm şi să-i pun mâinile pe fund, iar mai târziu s-o aduc la mine acasă. Sau, mai bine, la ea acasă – probabil are apă caldă.

— Am spus scoate-ţi naibii Think Mate-ul ca să pot vorbi cu

tine!

Acum am făcut-o să se agite. Mister Jimmy zice: „Mai bine i-ai face pe plac, Chip,” aşa că-i fac.

Las căştile pe birou şi bag mâna în sân.

— Vrei şi unitatea centrală?

E într-o pungă care-mi atârnă la gât, pe un lanţ.

— Nu.

Scoate un şervet dintr-un sertar, apucă una dintre căşti cu el, şterge ceara de pe ea şi citeşte marca. Mister Jimmy e un Matsushita veritabil. Se vede că-i impresionată, pentru că spune:

— Costisitoare tehnică pentru cineva în şomaj.

Împinge casca înapoi spre mine.

— De unde-ai făcut rost de el?

— Mi l-a lăsat tata în loc de fermă.

— Orice idiot poate face bancuri, Chip.

Verifică ecranul terminalului.

— Bun. Cu ce gaşcă umbli zilele-astea?

— Cu nicio gaşcă – doar eu şi Mister Jimmy împotriva lumii.

— Mister Jimmy?

Fac semn din cap către căştile de pe biroul său, iar ea zice:

— Îl cunoşti pe un anume Elvis Malloy?

— Nţ.

— Elvis Malloy a fost arestat la 12:48 marţea trecută, noaptea. Se pare că ţine o casă de marionete pe Harmont Street, în Southie, şi se strecoară în cabine când clienţii sunt ocupaţi cu călăritul androidelor în timpul orgiilor. Strânge cel puţin şase portofele, poate mai multe – nu toţi păgubaşii depun plângere, bineînţeles. Apoi cineva îl surprinde. Fuge pe uşa din faţă cu un tip dezbrăcat după el şi se-ntâmplă că peste drum sunt doi poliţai care-şi servesc cafeaua. Malloy aleargă douăsprezece cvartale, aruncând „mortul” în grupurile pe lângă care trece. Poliţaii îl prind în cele din urmă, dar asupra lui nu-i nicio dovadă şi nimeni nu predă nimic la poliţie, ceea ce nu-i surprinzător având în vedere zona.

— Aşa că Malloy câştigă Premiul Nobel pentru prostie. Şi?

Gura i se strâmbă în timp ce se gândeşte la asta. Se vede c-o scot din sărite. Nu cred că-i fericită în noua ei slujbă.

— Regret că tratezi situaţia astfel. Chip, dar e hotărârea ta.

Răsuceşte monitorul ca să pot vedea.

— Unul dintre poliţaii care-au participat la vânătoare era echipat pentru filmări. E tehnologie nouă, un program pilot. Ameliorarea computerizată cere timp, dar obţinem nişte poze tare drăguţe.

Sunt centrat pe ecran, încadrat de-o fereastră plutitoare, reclamă la Coors, şi-un cioroi friguros care poartă pălării şi şapte sacouri. Mă uit ţintă la un portofel maro, aflat pe trotuar în planul apropiat, de asemenea centrat.

— Ce crezi. Chip? Ţi-ar plăcea pentru album?

Am nevoie de sfatul lui Mister Jimmy, dar nu-ndrăznesc s-o las să-nţeleagă asta.

— Deci sunt acolo. El la fel.

Îl arăt pe cioroi.

— Cu el n-aţi vorbit încă? Şi probabil erau şi alţii, în afara cadrului. Unde ţi-e cazul? N-am atins deloc portofelul ăla.

Şi atunci îşi pierde răbdarea.

— N-am nevoie de caz, domnule. Pe înregistrarea asta video e un afişaj al timpului care te localizează pe Harmony Street la 12:32 A.M.

— Ce? Mă acuzi că-am ieşit după ora stingerii?

— Exact. Poate că dac-aş crede că încerci să fii maleabil, am putea găsi o rezolvare.

Ţăcăne pe tastatură, iar terminalul murmură şi deodată o foaie roz iese din fanta imprimantei ca o limbă de hârtie.

— Dar nu încerci şi ai atitudine insolentă.

Rupe coala din imprimantă.

— Presupun că nu urmăreşti ştirile. Foarte rău. Federalii se-nhamă să construiască o nouă Autostradă a Prieteniei prin Mexic pentru a asigura aprovizionarea trupelor noastre. Au stabilit cote cu braţe de muncă pentru fiecare stat, pe care trebuie să le îndeplinim, din registrele pentru ajutor social. Guvernatorul zice să măturăm străzile, iar tu eşti exact genul de gunoi pe care alegătorii au tendinţa să-l observe.

Îmi înmânează foaia.

— Prezintă-te la arsenalul Reed din Piaţa Unităţii Naţionale până mâine la prânz. Nu-ţi uita cozorocul.

— Stai puţin.

Îl bag pe Mister Jimmy înapoi în ureche şi citim împreună ordinul roz de lucru, care spune c-o să-mi primesc corespondenţa în Lagărul de Muncă Jaltipan din Statul Provizoriu

Veracruz, de-a lungul următoarelor şase luni. Mister Jimmy zice: „Asta e partea cea mai umedă a junglei, Chip. Cad două sute cincizeci de centimetri de ploaie anual. N-am să rezist nici două minute în genul ăla de climă.”

— Nu-i cinstit, zic. Am să reclam. Asta numiţi voi dreptate?

— Vrei dreptate? răspunde ea. Ia-ţi o slujbă.

Se ridică şi trece chiar pe lângă mine, ieşind pe uşă cu nasul ei mare încreţit de parc-aş puţi. Mă gândesc să i-l aranjez cu un pumn dar, aşa cum subliniază Mister Jimmy, asta va face doar ca necazul în care sunt băgat deja să pară ca o săptămână la Disneyland.

Aşa că ies iar pe stradă, simţindu-mă ca şi când tocmai aş fi fost forţat să-nghit o cărămidă. Hoinăresc prin sectorul de afaceri, singurul golan viu într-un deşert de costume, şi sunt destinat s-ajung unde a-nţărcat dracu’ copiii cu o escală programată în Mexic unde ploaia este un instrument insensibil. Din când în când îmi trosnesc brăţara de una dintre ţevile aşezate de-a lungul bordurii, care avea aparate de taxat mai demult, când benzina costa mai puţin ca vodca. Nu-i dăunează brăţării – e indestructibilă – dar prin mână-mi trec junghiuri, ceea ce-mi aminteşte de ce-o să vină dacă nu mă gândesc repede la ceva.

Şi de ce-aş urmări ştirile când sunt mereu la fel? „Azi la Washington tipii la costum au anunţat că impozitele sunt prea mari iar preşedintele a făcut apel la sărmanii golani din America să strângă cureaua încă o dată.” *Trosc.* În plus, se vede că boarfa aia ar fi fost oricum ca o curcă congelată în pat. I-am zis cele mai bune poante ale mele şi ea nici n-a zâmbit măcar o dată. *Trosc.* Nu se discută, trebuie să apar la arsenal, altfel alarma de pe brăţara mea o să-nceapă să urle şi probabil o să-mi facă creierii supă chiar înainte să vină poliţaii să mă salte. *Trosc.* Nu, singurul mod să fentez Mexicul este să termin cu ajutorul social, şi singurul mod să termin cu ajutorul social este să fac rost de suficienţi bani ca să trăiesc, iar modul ca să fac rost de-atâţia bani este să găsesc o slujbă, dar slujbele sunt mai rare decât virginele în clasa a noua, chiar dacă ai costum. Ceea ce eu n-am. *Trosc.* Mda, bun sfat, Mister Jimmy. N-o slăbi. E nouă, vezi dacă n-o poţi intimida.

„Suntem la ananghie, Chip,” zice el. „Climatul ăla distruge aparatura electronică. Nu mă poţi duce acolo; nu sunt proiectat

pentru aşa ceva.”
— Atunci o să te-ascund undeva. Zău, şi eu sunt cătrănit.
„Timp de şase luni, Chip? Şase luni fără input şi înnebunesc. Şi dacă nu te-ntorci? E posibil.”
— Atunci n-o să-mi pese, nu-i aşa?
Problema e că nu poţi închide pur şi simplu un Think Mate ca pe-un tâmpit de computer oarecare. Nu ştiu exact de ce – Mister Jimmy e cel însărcinat cu înţelegerea tuturor chestiilor ăstora tehnice.
„Mă poţi împrumuta cuiva. Chip.”
— Cine, din câţi cunosc, te-ar înapoia?
Sunt atât de preocupat de discuţia în contradictoriu cu Mister Jimmy că aproape dau peste un tip în smoching, dar el mă vede mai înainte. Îşi împreunează mâinile parcă s-ar ruga, iar apoi le desparte şi, cumva, în spaţiul dintre ele proiectează o fereastră care zice:

Disperat?
Acum că Vremurile Rele pot ruina
Oamenii Buni
Nu poţi Atinge Succesul până nu admiţi
Eşecul
Dacă eşti gata să Renunţi
Te Putem Ajuta
Ţinuta Obligatorie
Doar în zilele de Miercuri
Nu primim persoane fără locuinţă

— Las-o moartă, sunt lefter.
Încerc să-l ocolesc, dar îmi stă în drum.
— Mă auzi? Poate că Isus adună, dar eu nu.
Însă el nu vrea să mă lase să trec până nu-i acord atenţie. Bun, arată ca un ginere care-a greşit drumul când se ducea la nuntă. Poartă o cămaşă albă cu guler scrobit şi-un brâu lat. Smochingul e negru şi are o garoafă albă în reverul de mătase. E-un omuleţ cât un nod, cu o expresie paşnică, aproape bleagă, pe care n-o prea vezi în oraş. Poate că papionul îi e prea strâns şi tipul nu primeşte suficient oxigen.
Aşa că-mi zic, uite alt efect întârziat, ceea ce e-n regulă pentru că-n acest moment mi-aş dori puţină halucinaţie gratuită,

iar apoi îmi pică fisa.

— Hei, asta are vreo legătura cu coada de pe Chelsea Avenue?

Bate iar din palme şi între ele apar cuvintele:

Trăieşte Liber

Îmi oferă un zâmbet care are cam opt dinţi în plus. Nu spune nimic.

— Am fost acolo azi-dimineaţă. Nimeni n-a vrut să-mi zică ce aşteptau.

Oferindu-mi încă zâmbetul lui pentru fotograf, bate din palme pentru ultima dată şi fereastra se-nchide. Nu spune nimic.

— Aşadar, ce-nseamnă toate astea?

Încetează să mai zâmbească şi ridică din umeri.

— Ţi-am pus o întrebare, omule. Ce e-n spatele uşii ăleia blestemate?

Mister Jimmy îşi dă seama că mă-nfurii pe individul ăsta, aşa că-ncearcă să mă liniştească, punând „Vegetable Kingdom” cu Round Woman Square Men. Dar nu vreau viori, vreau răspunsuri. Când îl apuc de revere şi-l scutur îi cade floarea, iar el scoate un sunet ciudat, gâlgâit.

— Răspunde-mi, măi papagalule.

Aşa că el deschide gura şi-mi arată din nou toţi dinţii ăia perfecţi, atât doar că îndărătul lor nu-i decât o gaură trandafirie. Încearcă din răsputeri să zică ceva, dar sună parc-ar înghiţi un şarpe. Îi dau drumul. Îi spun să-nchidă gura dar nu vrea. E ca şi când doreşte să se-asigure că-i văd ciotul lucios agitându-se, parcă e *fericit* că i s-a tăiat limba, ca şi când acesta e secretul succesului său şi vrea să mi-l împărtăşească.

O-ntind, dar se ţine după mine, „Ah-ahh-er-ah!” şi-mi îndeasă un plic în buzunar, iar apoi poate-şi dă seama că-s pe cale să-l lovesc pentru că se retrage.

Fac câţiva paşi înainte să mă întorc, dar a dispărut. Parcă l-a înghiţit strada. Pe lângă mine se-nghesuie tipi la costum, aflaţi în drum spre prânz, în timp ce ferestre cu reclame ne alunecă pe deasupra capetelor. Treaba-i ca de obicei în ţara zgârie-norilor, aşa că de ce tremur? Pentru că ceea ce-mi trebuie, de fapt, acum sunt cam 10 cm^3 de sclipici. Da, aşa de disperat sunt – creierul îmi dă senzaţia că mi se umflă-n cap de la prea multă

gândire, şi-am fost aproape de-un efect întârziat toată dimineaţa. Dar ştiu că Mister Jimmy are dreptate când îmi aminteşte că, dacă brăţara mea afişează pozitiv pentru drog, ăia or să mă nenorocească mâine la arsenal. Râd, fiindcă-mi dau seama că tocmai m-am înscris la coada de pe Chelsea Avenue. Asta-i cea mai nasoală zi din cea mai nasoală viaţă trăită vreodată, şi din moment ce nu pot obţine nimic din ceea ce vreau, poate *ar trebui* să renunţ. Aşa că scot plicul şi-l deschid, şi iată-l pe Ben Franklin înverzindu-mi ochiul, iar pe partea cealaltă cuvintele „*In God We Trust*” au fost încercuite cu roşu. Poate că motivul pentru care nu-mi simt picioarele atingând trotuarul este că n-am mai ţinut în mână o bancnotă de-o sută de dolari. Nu-i o euforie aşa intensă ca de la sclipici, dar merge.

Dacă scoţi la aer aşa mulţi bani în Southie, golanii îi miros şi se strâng roi, dar poate că-n centru asta se-ntâmplă tot timpul, pentru că tipii la costum nu-mi acordă nicio atenţie în timp ce strecor banii în punguţă, lângă unitatea centrală a lui Mister Jimmy. Pornesc spre casă cu timpul de gândire aproape epuizat şi scorul: întrebări 32, răspunsuri 0. Soluţia evidentă este să uit ceea ce tocmai s-a întâmplat şi să petrec puţinul timp care mi-a rămas lăsând acest miracol să se scurgă în toate toaletele mele preferate din oraş. Sunt foarte tentat, dar Mister Jimmy zice: „Chip, dacă ai de ales între costum şi lopată, e un magazin al Armatei Salvării pe strada 11 Iunie,” ceea ce nu-i sfatul pe care-l aştept, chiar dacă are sens.

— Dar pentru ce naiba mă aşez la coadă?

„Poate e o şansă să scapi de Mexic. Până acum tot ceea ce ştiu este că o fundaţie «Trăieşte Liber” a fost stabilită ca o organizaţie caritabilă, scutită de impozite, în New Hampshire, acum patru ani. Nu există niciun raport anual şi cineva a pus IRS-ul să le blocheze încasările, dar cel puţin ştim că-s trecuţi în fişiere aşa că, probabil, sunt o firmă legală. Zic că trebuie să verificăm.”

Acum sunt îngrijorat, fiindcă „probabil” e-un cuvânt ce ţine de noroc şi eu de obicei am ghinion. Ceea ce vreau de fapt e o chestie sigură, numai că singura pe care-o am e un sejur de şase luni în iadul verde. Cred că Mister Jimmy are dreptate: când eşti disperat, mergi la noroc.

Aşa că, după o oră, un nou Chip colindă pe Chelsea Avenue, deghizat într-un costum cenuşiu de lână şi-o cămaşă albastră şi-

n pantofi de plastic. Am scurtat pantalonii şi-am prins tivul smuls cu bandă Kmart, dar n-am putut face nimic în privinţa umerilor. Tot echipamentul a costat doar douăştrei de dolari, iar ăia mi-au băgat în pachet chiar şi-o cravată de culoarea pizzei vechi. Deci sunt îmbrăcat corespunzător şi mi-au rămas şapteş' şapte de dolari de la îngerul în smoching şi nouă din portofelul pe care l-a aruncat Elvis Malloy pe Harmony Street, împreună cu economiile mele de-o viaţă – doişpe – şi mă-ntreb cât noroc o să cumpăr cu nouăşopt de dolari. Mister Jimmy termină „Contents Under Pressure" cu Vinnie's Ear pe când ajung la coadă.

Mă uit după Tweezer, dar probabil a intrat deja pe uşă. Coada e mai scurtă – capătul e aproape de colţul lui Hope cu Chelsea, în faţa magazinului de covoare cu preţ redus. Tibawi. Aproape că nu m-aşez la rând din cauza bătrânei doamne care ţine-n braţe un câine. Nu pot suferi câinii, în special câinii lacomi, proşti, inutili ai oamenilor bogaţi. Ăsta pierde ghemotoace de blană sârmoasă şi miroase ca o canapea veche pe care-a lăsat-o cineva în ploaie.

Doamna se-ntoarce şi se uită lung la mine, iar eu mă uit lung la ea şi cred că niciunuia dintre noi nu-i place ceea ce vedem. Probabil nu agreează creolii – sau negrii, sau hispanicii, sau asiaticii. Poartă un taior de culoarea cimentului şi-o fustă asortată, iar în jurul gâtului are o eşarfă de mătase strânsă cu un inel lat de aur pe care pariez c-aş putea să iau cincizeci de dolari, dacă-i veritabil. Doamna are păr cărunt, atât de rar că-i vezi pielea albă a capului. Mâneca îi luceşte de la bale de câine, uscate.

— Bună! zic. Ea nu spune nimic. Nu prea pare disperată. Poate că n-a putut să ia bilete la operă.

Dă din cap către mine, mută câinele într-o poziţie mai comodă şi se-ntoarce iar cu spatele. Câinele se cocoaţă şi mă priveşte peste umărul ei.

Coada se târăşte înainte. Afacerile merg straşnic la magazinul de solduri Tibawi. Etichetele cu preţurile covoarelor orientale expuse în vitrină s-au decolorat de la soare. Mai sus, mochetele gazon şi verde-muşchi se-ngălbenesc pe la margini. Un bărbos fermecător, ca un baros, stă îndărătul uşii şi ne priveşte parcă s-ar gândi să-nchidă şi să se-aşeze şi el la coadă. Ar face bine să se grăbească şi să decidă, fiindcă în urma mea a apărut acum un tip fâţâit, într-un costum cu vestă, culoarea mangalului. Alţi

doi oameni se ceartă în legătură cu viitorul curs al paladiului la Bursa de Mărfuri în timp ce se aşază în urma lui. Pe urmă vine un golan într-o jachetă Raiders, negru cu argintiu, şi întreabă ce aşteptăm, iar bătrâna doamnă devine rigidă. Când văd sclipirea din ochii golanului, mă hotărăsc să nu-i spun drogatului ăstuia despre necazurile mele. Nu sunt deloc treaba lui şi, în plus, gândul la ele nu face decât să mă scoată din sărite. Nu recunosc nici faţă de el, nici faţă de nimeni altcineva, că nu ştiu exact de ce sunt aici. Hei, nu ştiu exact de ce m-am născut sau unde-a plecat mama sau de ce pute rahatul, e bine? Ignoranţa nu mă face fericit, dar asta-i situaţia. Aşa că-i zic s-o-ntindă, numai că durează câtva timp până înţelege, din cauza tuturor sclipirilor minunate care-i umplu ţeasta. Când pleacă, trag cu ochiul la tipii în costum ce stau la coadă în spatele meu şi, deşi se uită-n altă parte, sunt sigur că se bucură că m-am descotorosit de golan, pentru că nici ei nu voiau să răspundă la întrebări. Nu le spui străinilor că eşti disperat – e destul de greu s-o recunoşti faţă de tine însuţi. Dar le simt mirosul fricii, sau poate că-i izul propriei mele transpiraţii. Mă-ntreb dacă asta i s-a întâmplat lui Tweezer. Coada m-a subjugat. Nu sunt sigur că mai pot pleca.

Oricum, am ajuns până la colţ când Angela Sternwood trece pe lângă mine fără să mă vadă. Poate că-i vina noului meu costum, dar mă-ndoiesc că mai vede ceva. E-aşa de furioasă încât genunchii nu i se mai îndoaie când merge, iar faţa îi e încruntată, parcă s-ar gândi la lucruri pe care şi-ar dori să le spună cuiva. Sper că nu mie. Aproape cad în stradă când se-aşază la coadă.

— Sternwood!

Mă aplec şi fac semn cu mâna, încercând să-i atrag atenţia.

— Hei, Angela!

E prea ocupată de foratul unor găuri în trotuar cu privirea, iar pe urmă coada mă aduce după colţ, pe Chelsea. Câinele strănută şi bătrâna doamnă îl alintă, apoi îl sărută. Poate că-i inspir mai multă încredere acum, pentru că zice:

— E bolnav, sărăcuţul, dar ştiu că ei îl pot vindeca.

Însă eu nu vreau să vorbesc cu ea. O vreau pe Angela. Durează cam treizeci de secunde până ajung la supradoză de curiozitate şi merg înapoi. Ţipătul lui Mister Jimmy îmi e ca un cui în ureche, aşa că-l smulg de acolo. Ei, coada avansează şi nu pierd decât nouă locuri.

— N-ar trebui să fii în centru, luându-le orfanilor banii de lapte?

Îmi trimite o privire care-i aproape tot atât de prietenoasă ca un pumn – apoi mă recunoaşte.

— O, *nu.* Ce naiba faci aici?

— Eram la coadă, mai în faţă. Am venit în spate să-ţi ţin companie.

I se umezesc ochii.

— Isuse. Nu merit asta.

O lacrimă i se scurge pe faţă.

— Lasă-mă în pace.

Îmi place felul cum plânge. Unii oameni bocesc, alţii îşi trag nasul şi-ncearcă să se oprească, însă cei mai mulţi oameni plâng pur şi simplu pentru public. Lacrimile Angelei sunt numai ale ei. Nu e ruşinată de ele, nu e mândră – sunt ceva ce apare uneori când lumea te izbeşte în faţă şi nu-i nimeni căruia să-i răspunzi c-o lovitură.

— Ei, n-o să ajungi niciodată să mă cunoşti dacă mă tot goneşti.

Nu-i spun că mă atrag femeile care-mi cer să le las în pace.

— Ascultă, derbedeule, nu-mi placi deloc mai mult în costum decât îmi plăceai în tricou.

— Mi se pare că stăm la aceeaşi coadă.

Nu trebuie să răspundă, pentru că rândul se strânge şi înaintăm. Când îl pun la loc pe Mister Jimmy, s-a calmat. Dăm colţul şi avansăm încet pe Chelsea cam zece metri înainte ca şirul să se adune la loc şi să se oprească. Oamenii murmură şi mormăie şi îşi aşază servietele între picioare şi se uită la ceas şi se ridică pe vârfuri să privească înainte. Tipul în costum din spatele meu începe să fluiere, de parcă s-ar duce la circ. E chel dar are o barbă sură, aşa deasă că arată ca şi când ar avea capul cu susu-n jos. Individul din faţa Angelei deschide un readman şi-şi aşază mâna paravan, ca numai el să poată vedea ecranul.

Între timp o privesc pe Angela de la spate. Are degete lungi şi suple, de chitarist – niciun inel – şi genul de muşchi la picioare pe care nu-i capeţi stând pe canapea şi uitându-te la comedii de situaţii. Părul ei roşcat e tuns într-o perie mătăsoasă. Decid că mi-aş putea croi drum pe sub nasul ei. Sigur, i-aş pune-o dacă n-ar fi cine este.

În cele din urmă oboseşte să se tot poarte de parcă n-aş privi-o.

— De unde-ai luat hainele astea? De la Armata Salvării?

Lacrimile i s-au uscat.

— Le-am găsit pe trotuar, pe Harmony Street.

— N-ar trebui să faci aşa multe glume, Chad. Oamenii care sunt într-adevăr deştepţi nu încearcă atât de tare s-o dovedească. Ştii, dacă ai fi fost cinstit cu mine nu te-aş fi trimis în Mexic.

— Poate că nu plec. Poate de-asta sunt aici, la coadă.

— Crezi c-or să te ia? Clatină din cap. Ei, poate o vor face. Vrei să-ţi spun ce gen de necazuri îţi pot aduce glumele? Am făcut o glumă astăzi pentru că m-ai enervat.

Se încruntă.

— Nu, nu numai tu; sutele de proli pe care i-am văzut înaintea ta. Niciunul dintre voi nu voiaţi să aveţi de-a face cu mine. Nu voiaţi să mă lăsaţi să vă ajut, mă insultaţi. Dar, dintre toţi, Chad, tu ai fost deosebit de supărător, pentru că ai creier şi-l iroseşti.

Mister Jimmy zice: „Vrei să ştii de ce e aici? I-am verificat dosarul public. Felicitări, Chip, cred că tocmai ai determinat concedierea noii tale asistente sociale."

— Ştii, nu le-a păsat că ţi-am dat foaia roz. Am de îndeplinit nişte cote; asta am fost angajată să fac. Dar au zis că m-am implicat prea mult în discuţie. Vezi, am făcut o glumă. Ţi-am zis să nu-ţi uiţi cozorocul şi din cauza asta vineri e ultima mea zi de lucru. Au zis că n-am avut o atitudine suficient de profesională. Vor funcţionari care pot menţine distanţa cuvenită.

Ea e cea care mi-a făcut rău, nu? Aşa că ar trebui să mă bucur privind-o cum dă de necaz – dar nu pot. Poate din cauză că oamenii din jurul nostru trag cu urechea. Sunt sigur că deja au hotărât că suntem învinşi amândoi.

— Se pare că aici, în oraş, ăştia-i ajută al naibii de mult pe golani s-o dea în bară.

— Nu sunt golancă.

Trebuia să ştiu că s-ar simţi insultată.

— M-am dus la liceu, am trecut examenul pentru servicii civile. Oamenii ăştia nu sunt golani.

— Atunci ce fac aici?

— Acelaşi lucru ca şi tine.

— Încearcă să nu plece în Mexic?

Asta-i închide gura pentru o vreme. Coada ne târăşte pe lângă farmacia Chelsea şi duşurile publice Superior – *Apa Noastră Garantat 100% Netoxică.* În timp ce trecem pe lângă restaurantul pescăresc Felipe, aroma uleiului încins îmi aminteşte că astăzi încă n-am mâncat. Mi-e suficient de foame ca să adun rondele de ceapă dintr-o pubelă.

— Îmi pare rău, Chad.

Angela e abătută, cu mâinile în buzunare şi capul plecat, fără să-mi mai lase mare lucru de văzut.

— Mai mult regret că am fost concediată, dar cred că-mi pare rău şi pentru ce ţi s-a întâmplat.

— Sigur, doar că-s Chip.

— Ce?

— Mă cheamă Chip, nu Chad. Ce-are dacă iei ajutor social, ca restu' lumii? Cel puţin până găseşti altă slujbă.

— Nu înţeleg. Scutură din cap. Odată ce-ţi apare un talon de ajutor social în dosar, cei de la personal presupun că, probabil, eşti inapt pentru angajare. Aş fi norocoasă dacă aş găsi ceva cu salariu minim. Poate dacă aş avea nişte economii, aş putea trăi din ele cât timp aş căuta prin JobLink…, dar nu deţin, şi am chiria, hrana, reţeaua şi cartela de transport. Sunt datoare încă cinci ani pentru bursa de studii.

Deci de-asta singura muncă ce mi-au oferit-o ăştia vreodată a fost răzuitul gumei de pe scaunele de autobuz. Mister Jimmy încearcă să-mi distragă atenţia cu „My Career (in Air Conditioning)” de Cheap Wine, care-n mod normal mă face să râd, numai că ar fi trebuit să-mi spună că niciodată n-am avut vreo şansă pentru un serviciu adevărat. Dar tocmai când sunt gata să-l iau la întrebări pe chestia asta, tipul în costum din faţa noastră devine neatent şi-şi înclină readmanul, aşa încât pot să-l văd. Pe un ecran este mesajul îngerului meu despre Vremurile Rele şi Renunţare, pe celălalt sunt aceleaşi cuvinte, dar aranjate într-o altă ordine, parcă ar fi un fel de cod. Îi fac semn cu cotul Angelei.

— Vezi? şoptesc.

— Şi? ridică ea din umeri. E peste tot în JobLink.

Vorbeşte suficient de tare ca tipul în costum să audă şi să-şi închidă readmanul.

— Dacă stau să mă gândesc, unde l-ai văzut? Eşti pe ajutor social, nu-ţi poţi permite să te abonezi la reţea.

— Un tip a venit la mine pe stradă şi-a deschis o fereastră de buzunar. Am tras cu ochiul şi asta-i tot. El nu mi-a zis nicio vorbă şi pe urmă a dispărut.

Nu pomenesc bancnota de o sută de dolari pentru că am mai mulţi ascultători decât doresc, chiar dacă-s toţi tipi bogaţi, la costum.

— Încă mai aştept să-mi spună cineva ce-nseamnă.

— *Spaţiul*, prietene.

Când individul cu barbă se apleacă spre noi, simt mirosul tuturor barurilor de pe DuPont Street.

— Suntem în drum spre noua colonie L5, *Staţia Libertăţii.*

Angela priveşte spre colţul de cer unde lunaticii se joacă de-a casa.

— Tot ce ştiu este că o fundaţie cu mai multe secrete decât CIA a început să dea această reclamă cam acum o săptămână. Un tip de la etajul şaptesprezece a răspuns reclamei miercurea trecută şi, probabil, a primit vreo ofertă, pentru că nici măcar nu şi-a mai dat osteneala să revină şi să-şi golească biroul.

— Nu e *evident*? se băgă iar astronautul în conversaţia noastră. Trăieşte *Liber.* Dacă avem de gând să supravieţuim ca specie, trebuie să ne eliberăm din puţul gravitaţional. Rupeţi lanţurile Pământului. Departamentul Spaţiului are nevoie de *cei mai buni,* de cei mai inteligenţi şi mai viteji. Noii *pionieri*.

Evident că este unul dintre acei gură-spartă care au pentru toate câte o explicaţie – greşită.

— Eu n-am auzit asta, zice tipul în costum din spatele lui. Verişoara mea locuieşte în New Hampshire şi spune că Partidul Libertăţii construieşte un nou co-op în Munţii Albi şi poate recrutează oameni de afaceri ca să ajute la administrarea lui.

— Privesc de azi-dimineaţă de la nouă, spune altcineva. Am ocolit cvartalul de nu ştiu câte ori. Până acum au intrat câteva mii pe puţin, dar n-a ieşit nimeni. Ăştia nu resping *pe nimeni*?

— Am auzit că la mijloc sunt charismaticii. Ăştia iau pe oricine pot.

— Crezi că îndărătul acelei uşi aşteaptă *Dumnezeu*? pufneşte astronautul. Sigur nu sunt elfii albaştri? Ascultă, *Staţia Libertăţii* se deschide peste numai trei ani…

— Poate că oamenii nu pot pleca, îi spun Angelei.

— Ce?

— Poate că ăştia adună corpuri calde pentru armată. Sau

lichidează pe oricine trece de uşă. *Pac.* Îl împuşc pe astronaut cu degetul. Control direct al creşterii populaţiei.

N-o cred neapărat, o spun doar ca să provoc o reacţie. Tac cu toţii preţ de vreo trei secunde şi apoi tabără împreună pe mine, cu vocile ascuţite de frică.

— Poliţiştii n-ar sta pur şi simplu…

— …un lucru precum Constituţia.

— Lucrurile stau rău, dar nu *atât* de rău.

— …scurgerea de creiere, zice astronautul. Poate dacă n-ar fi dorit decât oameni pe *ajutor social…*

Mister Jimmy spune: „Uşurel, Chip, ăştia sunt tipi la costum. Nu sunt construiţi pentru necazuri; dacă-i sperii, s-ar putea să facă vreo prostie”.

— Bine, zic, bine, aveţi dreptate, şi ridic mâinile să mă predau, dar sunt prea nervoşi ca să ia prizonieri. Mă salvează câţiva golani asiatici în cămăşi-oglindă, care se plimbă ţanţoşi pe stradă, de parcă ar încerca să se hotărască pe care dintre noi să-l atace mai întâi. În timp ce se apropie, toată lumea încetează să se certe şi se uită urât la ei, inclusiv eu. Sunt surprins de reacţia mea, dar e ca şi când n-am de ales. Şi eu sunt în rând, nu-i aşa? Am ajuns până aici împreună şi avem cu toţii de apărat locurile noastre, şi niciun derbedeu ignorant de pe stradă n-o să-l oprească pe niciunul dintre noi să ajungă acolo unde mergem.

Un golan îl întreabă pe altul:

— Ce aşteaptă gagiii ăştia aici, omule? Transplanturi de personalitate?

Celălalt chicoteşte.

Nimeni nu zice nimic după ce trec golanii. Avansăm încet, timp de câteva minute, în tăcere, iar coada slăbeşte puterea pe care-o are asupra mea. N-am nimic de făcut decât să mă gândesc, ceea ce e o tortură. Mister Jimmy încearcă să mă ajute, cântându-mi melodia preferată, „Go Away Please Stay” cu Lezbelh. Nu merge. Când mă uit îndărăt, cel puţin cincizeci de tipi la costum sunt încolonaţi în spatele meu, dar mă simt de parcă mi-ar sta pe piept. Ne trebuie un cântec tematic. *Aşază-te la coadă, totu-i bine aici la coada cu minte proprie.* Ar trebui să scriu asta şi s-o trimit lui Lezbeth, numai că tipii la costum nu fac aşa ceva. Nu aici e locul meu. Mister Jimmy îmi reaminteşte de Mexic şi-mi spune că ne apropiem de capăt, însă pe urmă mă

gândesc la o scurgere pe o podea de ciment şi la băltoacele alea. Ştiu că doar am inventat chestia aia, că ne împuşcă pe toţi. Totuşi, zău că arăta de parcă ăştia tocmai curăţaseră o mizerie, nu-i aşa?

Mister Jimmy zice: „Nu e omorât nimeni. Suntem în America, Chip, iar aceştia sunt contribuabili. Vite din care se mulg bani – ăia nu-şi pot permite să măcelărească cireada. În plus, n-avem de ales”.

— Şi de ce-aş avea încredere în tine? Nu mi-ai explicat niciodată că dacă iau ajutor social nu pot primi o slujbă adevărată. Tu ar trebui să-mi spui chestia asta, dar nu, sunt nevoit s-o aud de la Angela.

„Chip, tatăl tău lua ajutor social când te-ai născut, iar tu ai început să-l iei cu mult înainte de-a mă cumpăra. Nu voiam să te descurajez. În plus, nu e adevărat că nu poţi obţine un serviciu; e doar ceva mai greu.”

— Ar fi trebuit să-mi spui.

Angela priveşte peste umăr.

— Vorbeşti cu mine?

— Nu, mă cert cu Mister Jimmy.

— Cine câştigă?

Nu încape vorbă, prefer mult mai mult să vorbesc cu ea decât cu Mister Jimmy. Când cercelul ei prinde o rază de soare, emană parfum, care precis e plin cu feromoni, fiindcă de-abia mă pot abţine să n-o îmbrăţişez şi să n-o ciugulesc.

— Ce nu înţeleg, zic, e de ce te afli aici. Ai putea apela la un prieten pentru un împrumut care să te susţină.

Face o pauză, invitându-mă să vin lângă ea.

— Am absolvit şcoala luna trecută. De-abia m-am mutat aici.

— Arăţi aşa bine şi n-ai niciun prieten vechi căruia să-i telefonezi?

— A fost o lună grea. Îmi zâmbeşte galben. Nu vreau să vorbesc despre asta.

— Bun. Cum se face că nu porţi un Think Mate?

— Îmi place să hotărăsc singură.

— Ei bine, poate eşti mai deşteaptă ca mine.

— Sau tu eşti mai leneş ca mine. Scoţi vreodată chestia aia din urechi?

— De ce? Ideea mă surprinde. Când?

— Ştiu şi eu – când te uiţi la video. Noaptea, înainte să te

culci.

O lovesc uşurel cu şoldul.

— Vrei să afli la faţa locului?

Se înroşeşte şi iar se aşază în faţa mea. Nu-mi pot da seama dacă mă tachinează sau nu. Mister Jimmy cântă „Burning the Snow” cu Penile Colony, care hotărăsc că nu-mi mai place ca înainte. Îi spun că pentru o vreme nu mai vreau să ascult muzică. Acum se face mai frig, în timp ce soarele atinge orizontul. Vârtejuri de gunoaie se iscă pe stradă. Coada nu se mai poate hotărî. Se mişcă în spasme. Uneori se repede, apoi se opreşte şi-şi trage răsuflarea înainte de-a se târî mai departe. Probabil unii dintre tipii la costum, din faţă, renunţă şi merg acasă, la friptură şi la aşternuturi curate. Nu sunt suficient de disperaţi. Angela nu pare atât de disperată. Mă-ntreb dacă eu sunt.

Un avânt mare ne face să traversăm Martyrs Street şi aproape am ajuns. În faţa noastră, fereastra galbenă a Infomartului pluteşte deasupra trotuarului, iar reclama o parcurge, scrisă cu litere suficient de înalte ca să fie selecţionate la Celtics. *Infomart… mai mult decât doar informaţii… cunoaştere..* Restul parterului e ocupat de-un magazin de roboţi uzaţi numit Era Maşinilor. Poţi cumpăra aspiratoare-robot şi maşini de tuns iarba, videouri mobile şi cărucioare inteligente care te urmează pretutindeni, tricicluri şi procesoare de hrană care transformă pasta de soia în valoare de un dolar într-o masă pentru şapte inşi – dacă niciunuia dintre ei nu-i e foarte foame. E o vitrină pline cu clone ThinkMate, iar lângă ea sunt păpuşile, modele sport suple în uniforme strălucitoare şi maşini sexuale cu priviri pofticioase, buze mari şi piele care nu se pătează.

Chiar în faţa noastră, trei tipi la costum se desprind din rând şi o-ntind pe lângă noi ca nişte gândaci de bucătărie pe care-ncearcă cineva să-i strivească. După ce dispar, văd că i-au speriat doi poliţai în echipament de luptă complet. Pe alee e parcată o dubiţă de patrulare cu locuri comode pentru douăzeci de inşi. Presupun că până şi tipii la costum sunt arestaţi din când în când. Poliţaii ăştia au o înfăţişare stranie, deşi nu sunt sigur de ce anume, până când Mister Jimmy îmi arată cele două gâlme de pe căştile lor, una pentru reflector, cealaltă pentru lentile. Legitimează oamenii la întâmplare. Caută criminali la o

coadă de oameni disperaţi – e o idee atât de bună, încât sunt surprins că poliţaii s-au gândit la ea. „Fii calm, Chip”, zice Mister Jimmy. „Eşti pe teren legal până mâine la prânz.”

Îi ating braţul Angelei.

— Ăla e echipamentul cu care m-au prins?

Unul dintre poliţai tropăie de-a lungul trotuarului, se opreşte la vreo trei metri de noi şi-i cere unui tip în costum să-şi spună numele.

— Da, numai că noaptea folosesc infraroşii, zice Angela. Când îţi identifică amprentele vocale şi imaginea, îţi pot accesa toate fişierele G3, până la cele zilnice, în mai puţin de trei secunde.

Poate c-aş fi îngrijorat dacă aş înţelege ce mi-a spus, dar informaţiile tehnologice sunt domeniul lui Mister Jimmy. În plus, tipul cu readmanul e suficient de speriat pentru amândoi. E alb ca peretele când se-întoarce spre Angela.

— Pot citi *datele zilnice?* şopteşte.

Ea încuviinţează. Tipul încearcă să se strecoare pe lângă mine, însă, din moment ce port costum, hotărăsc să joc rolul de cetăţean conştiincios. Reuşesc să-i stau în drum suficient de mult timp.

— Scuzaţi-mă, domnule.

Poliţaiul ăsta ar putea să se ia la trântă cu un urs.

— Vă duceaţi undeva?

Nu-i vine deloc greu să ţină un costum moale. Îl identifică pe tip ca fiind Lawrence Prendergast, data naşterii 7/9/88, un angajat al trustului Atlantic, urmărit pentru anchetă sub acuzaţia de folosire neautorizată a unui instrument de credit. Când poliţaiul îl percheziţionează, află că burdihanul lui Larry este, de fapt, o centură-poşetă căptuşită cu suficienţi bani lichizi ca să cumpere de băut pentru întregul oraş. După trei minute, Larry a fost încătuşat, instruit cu privire la drepturile sale şi urcat în dubă. Dat fiind felul cum cască ochii tipii în costum din jurul meu, mă-ndoiesc că vreunul dintre ei a mai văzut aşa de aproape cum se face dreptate.

— Are *noroc* că l-au prins aici, zice astronautul, pentru că-n *Staţia Libertăţii* nu-i nicio *puşcărie.* Bugetul era prea restrâns.

Nimeni nu zice nimic. Nu vrem să-l încurajăm.

— Dacă-ncalci legea acolo sus, e de preferat să poţi respira *vid.*

Râde de propria sa glumă. Cineva trebuie s-o facă.

În cele din urmă, ajungem la intrarea aleii. Culorile se şterg în amurg şi e greu să deosebeşti oamenii de umbre. În curând, oraşul va fi suficient de cenuşiu ca să ne ascundă pe toţi, dar la acea oră va fi prea târziu. Uşa cea albă a luat culoarea osului. Suntem la vreo doisprezece metri de ea – în faţa noastră sunt douăzeci, poate treizeci de inşi. Fiecare pas pe care-l fac e o bătălie, şi nu mai sunt sigur dacă vreau să câştig războiul.

„Uşurel, Chip”, zice Mister Jimmy, „nu pot face asta fără tine. Aproape am ajuns.”

Mă concentrez asupra cefei Angelei şi-i urmez parfumul prin înserare. Sigur am luat-o razna, pentru că stau la coadă ca să sar în prăpastie cu un grup de străini şi, în loc să mă cuprindă panica, asemenea oricărei persoane normale, halucinez despre cum ar fi dacă ea s-ar culca pe-o pernă verde şi pleoapele i s-ar închide, iar buzele i s-ar întredeschide pentru mine. E o tipă în costum şi eu sunt un golan leneş; dar deodată lucrul cel mai important din lume este că atâta timp cât stau la coada asta, n-am să simt niciodată deliciul pe care mi-l poate dărui ea. Îi ating braţul şi ea se-ntoarce, iar acum trebuie să vorbesc, chiar dacă Mister Jimmy îmi zice să tac, şi nu pot gândi, numai că vorbele mă iau prin surprindere şi ascult uluit ceea ce spun.

— Ai minţit când ai zis că n-ai economii. Poate că nu-s suficiente, dar ai ceva. Nu eşti genul care să rămână complet falită. Cât, Angela?

— De ce ţi-aş spune?

Râd, pentru că o dojană de-a ei mă îndreaptă mai mult decât toată voioşia de paradă a lui Mister Jimmy.

— Suma nu merită efortul jafului, dacă la asta le gândeşti.

Aşteaptă să răspund, însă nu zic nimic. Doar ea trebuie să hotărască dacă are încredere în mine.

— Aproape treizeci de dolari. De ce, Chip?

Acum mă gândesc, iar lui Mister Jimmy nu-i place chestia asta, pentru că gândirea nu e treaba mea.

— Chip, Chip! Ce-i asta?

În faţa noastră, căţeluşul cel urât începe să urle. Poate că-i e frică de întuneric. Îmi deschei la gât cămaşa nouă, albastră, scot punguţa, îmi iau banii de lângă unitatea centrală a lui Mister Jimmy. Îi arăt bancnotele.

— Treizeci şi cu nouăşopt fac o sută douăşopt. Pe banii ăştia ai putea să stai în apartamentul meu timp de şase săptămâni,

lejer. Chiria e plătită pe luna mai. Aşa c-o să trăieşti într-un subsol şi-o să mănânci supă publică şi-o să-ţi amâni plata datoriei, iar restul o să-i cheltui căutându-ţi o slujbă prin reţea. Lucrul cel mai rău care se poate întâmpla este ca peste câteva săptămâni să te-aşezi iar la coadă, numai că, de data asta, vei fi falită când ai să intri pe uşă. Şi ce? Crede-mă că oricum nu-ţi poţi cumpăra cu treizeci de dolari loc la clasa-ntâi pe navetă.

— *Scuzaţi-mă,* doamnă, zice astronautul, dar sper că n-aveţi de gând să-l ascultaţi pe acest individ. Afirmaţi oare cu *seriozitate...*

Mă întorc şi-i dau un dos de palmă peste gură.

— Dacă mai scoţi un cuvinţel, moşule, îţi smulg barba şi ţi-o bag pe gât!

Mă uit urât la el şi-mi dau seama că mă crede. Ca toţi tipii la costum, are tot atâta coloană vertebrală cât o banană. Cei din spatele lui murmură dezaprobator, dar sunt prea ocupaţi cu gânduri despre coadă ca să-mi mai facă necazuri.

Lătrăturile furioase ale câinelui sunt retezate când uşa se închide. Mă-ndoiesc că era îmbrăcat corespunzător. Prin frig se răsfrânge ecoul tăcerii. Angela nu s-a mişcat, iar între ea şi tipul în costum din faţa noastră a apărut un interval.

— Mişcaţi-vă, ţipă cineva.

— Hai *să mergem*.

Coada e nerăbdătoare.

— Nu ştiu ce să zic, spune ea.

— Ţi se pare înţelept? Nu-i rău pentru un golan leneş?

— Nu glumeşti?

Sunt suficient de aproape ca să-i văd răsuflarea. Mă gândesc cum ar fi s-o gust.

— Ai face asta pentru mine?

— Sigur. Şi aş face-o şi pentru mine. Aici am o viaţă. Poate că-i împuţită, dar e-a mea. Ai zis că vineri e ultima ta zi. Ce-ar fi să te duci mâine la lucru, să mă scoţi de pe lista braţelor de muncă şi să mă treci la loc, la ajutor social?

„Minunat, Chip”, zice Mister Jimmy. „Nu te credeam în stare de asta.”

— Nu pot face aşa ceva.

— Angela, pe stradă preţul pentru scutire e două sute, aşa că nu-mi spune că nu se poate face. Acum n-am aşa mulţi bani, aşa că cer o favoare – de la o prietenă. Ce pot să-ţi facă, să te dea

afară?

Se gândeşte.

— Tu unde ai să locuieşti?

— Unde naiba crezi? În apartamentul meu, cu tine.

N-am putut să-mi dau seama de la-nceput ce crede despre ideea asta.

„Da”, zice Mister Jimmy, „şi după ziua de vineri poţi s-o dai afară când vrei.”

Nu e vina lui că nu înţelege. E precum coada, n-are imaginaţie. Totuşi, trebuie să scot căştile şi să le strâng în mână.

Între Angela şi uşă mai e doar un tip în costum. Se uită la el şi pe urmă înapoi, la mine.

— Nu mă culc cu tine.

— Nu?

Cred că nu mă vede când zâmbesc. N-are importanţă.

— Ei, ai face bine să te hotărăşti repede, pentru că e rândul tău şi să fiu al naibii dac-o să sparg uşa aia ca să te salvez.

Ezită, iar eu îmi dau seama c-o pierd. Poate că Mister Jimmy este un mai bun cunoscător ai caracterului decât am crezut. Simt cum ţipătul lui mititel îmi bâzâie în pumn.

— E *ilegal,* zice astronautul. Chem poliţia. Să nu faci asta, doamnă. Respingi *şansa* vieţii.

Când mă-ntorc să-l plesnesc, îmi dau seama c-am făcut o altă greşeală. Individul s-a retras din raza mea de acţiune şi, chiar pe întuneric, pot vedea că mă ameninţă cu un pistol, sau, cel puţin, cu ceva care arată suficient de-adevărat ca să-ncremenesc.

— N-am să-l las pe *niciunul* dintre voi să facă asta. Sunteţi tineri. Aveţi tot *viitorul* dinainte.

Mă retrag din faţa pistolului, însă acesta mă urmează.

— Dă-i drumul şi-mpuşcă-mă, nemernicule. Cum spuneai, poliţaii sunt chiar după colţ. Le plac disperaţii, oamenii disperaţi sunt unii dintre cei mai buni clienţi ai lor. Uşa e deschisă, astronautule, dar noi ieşim din rând. Asta te face să fii următorul. Ar fi bine să te grăbeşti, altfel naveta o să plece fără tine.

Priveşte uşa deschisă, becul fără abajur, holul larg cu pardoseală de ciment. Sunt mai multe băltoace decât erau de dimineaţă şi licăresc *toate.* Coada ţipă la noi.

— Mişcaţi-vă, *mişcaţi-vă.*

Astronautul mărşăluieşte până în cadrul uşii, ca un erou de război acceptându-şi medalia, se răsuceşte şi îndreaptă pistolul spre mine.

În lumina ce vine din hol, pistolul arată încă şi mai adevărat. Când mă uit fix la ţeavă, e de o realitate *sclipitoare,* pentru că efectul întârziat, pe care l-am simţit venind toată ziua a sosit în cele din urmă. Pistolul începe să-mi cânte: „Vino cu noi, Chip, vino cu noi acum. Avem tot ceea ce vrei şi tot ceea ce trebuie să ştii.” Iar muzica mă plimbă către uşa albă, care-mi dau seama, în cele din urmă, că se deschide spre halucinaţia orbitoare ce nu se sfârşeşte niciodată. „Nu te putem lăsa”, cântă pistolul. „Îţi purtăm dragostea.” Şi seamănă atât de mult cu stilul lui Mister Jimmy, încât sunt nevoit, sunt nevoit, numai că Angela închide uşa cu un şut.

Se-aude un sunet ca o împuşcătură care-mi destramă efectul întârziat. Mă clatin, iar Angela mă prinde şi mă sprijin cu braţul pe umerii ei. Poate că-i doar cealaltă uşă, trântindu-se.

Privesc cum toţi cei din rând înaintează cu un pas, iar apoi îmi desprind lentila de contact a lui Mister Jimmy de pe ochiul drept şi-i dau drumul în punguţă, împreună cu căştile şi unitatea centrală.

Angela mă pilotează către stradă.

— Vrea careva să cumpere un ThinkMate? le zic tipilor în costum, care încă mai aşteaptă la coadă. Hei, e Matsushita veritabil!

Vernor Vinge
Serendipitate sintetică
(„Synthetic Serendipity”, 2004)

Traducere de Silviu Genescu

Cu ani în urmă, Jocurile şi Filmele erau numai pentru interior, pentru maniacii televizorului şi băieţii cu degete superantrenate pe trăgaci. Acum le găseai afară. Erau însăşi lumea. Acesta era motivul principal pentru care lui Miguel Villas îi plăcea să meargă la şcoală împreună cu gemenii Radner. Fred şi Jerry erau capii răutăţilor, însă şi cei mai buni gameri pe care Mike îi cunoştea personal.

— Avem o schemă nouă, începu Fred.

— Da, zise Jerry, zâmbind cum ştia el, atunci când ceva dat naibii era în curs de derulare.

Cei trei mergeau pe traseul lor obişnuit, în lungul canalului de drenaj, uscat şi cenuşiu, care şerpuia prin canionul din spatele subdiviziunii Las Mesitas. Dealurile de lângă ei erau acoperite cu flori de iarnă şi strugurii-ursului; înaintea lor se zărea un crâng de stejari pitici. Ce altceva te aşteptai să vezi la nord de San Diego, la începutul lunii mai?

Cel puţin, în lumea reală.

Canionul nu era un ţinut mort. Nici pe departe. Autoritatea pentru Controlul Fluxului menţinea toată zona în cea mai bună formă şi densitatea publicului era la fel ca pe străzile oricărui oraş. Pe când mergeau, Mike strânse din umeri şi se strâmbă într-o doară. Era un indiciu suficient pentru modelul portabil Epiphany. Proiecţia vizuală se modifică într-o imagine manga/anime clasică: ramurile de strugurii-ursului se preschimbară în tentacule. Acum casele care mărgineau canionul se transformară în cabane din lemn, cu flamuri fluturând. Departe, sus, era un castel, de fapt, bârlogul Marelui Duce Hwa Feenin, un băiat din zonă care făcea tot ce putea să păstreze acest titlu. Mike îi redesenă pe gemeni în costume manga, frizuri ţepoase, ochi mari, clasici, şi guri minuscule.

— Hei, Jerry, uită-te!

Mike radia şi aşteptă ca gemenii să ajungă la consens cu viziunea lui. Se pregătise săptămâni la rând pentru efectele vizuale. Fred privi în sus şi acceptă imaginea invocată de Mike.

— Astea-s trucuri vechi, omule. Privi apoi spre castelul de pe deal. În afară de asta, Howie Fein i-un tâmpit.

— Oh. (Mike lăsă imaginea să cadă într-o cascadă neglijentă. Lumea reală îşi recupera existenţa, începând cu cerul, apoi peisajul şi, în cele din urmă, creaturile şi costumele.) Dar ţi-a plăcut săptămâna trecută…

Atunci, îşi aminti Mike, Fred şi Jerry se străduiau să-l doboare pe Marele Duce.

Gemenii priviră unul la altul. Mike putea pune mâna-n foc că schimbau mesaje pe tăcute.

— Ţi-am spus doar că azi va fi altfel. Lucrăm la ceva special.

Traversaseră deja o mare parte din crângul de stejari şi de acolo puteau vedea ceţurile oceanului; într-o zi senină, sau dacă apelai la o imagine curată, puteai vedea până departe la ocean, înspre sud se întindeau alte subdiviziuni şi un petic verde, care era liceul din Fairmont. La nord se afla cel mai interesant loc din vecinătatea locuinţei lui Mike Villas. Parcul din Pyramid Hill domina mica vale care-l înconjura. Cândva, dealul fusese acoperit cu livezi de avocado, le puteai vedea încă dacă foloseai imaginea logo oficială. Cu ochiul liber se vedea însă că existau şi alte soiuri de copaci. Apăruseră pajişti şi conace impunătoare şi o structură în formă de buclă, arcuită la sute de metri deasupra vârfului dealului. Era cea mai lungă cursă de cădere liberă din California.

Gemenii rânjeau spre el. Jerry gesticula către deal.

— Ţi-ar plăcea să joci *Întoarcere în Cretacic,* cu senzaţii adevărate?

Pyramid Hill avea şi locuri unde intrarea era liberă, însă asta era valabil numai pentru experienţe vizuale.

— E prea scump.

— Bineînţeles că e. Dacă plăteşti.

— Păi… hm… n-aveaţi un proiect de făcut înainte de ore? Gemenii aveau atelier la prima oră în dimineaţa asta.

— Marfa-i încă în Vancouver, spuse Jerry.

— Dar nu-ţi face probleme pentru noi. Fred privi în sus, cumva rugător şi mulţumit de sine în acelaşi timp. FedEx o va livra la timp.

— Păi, atunci e bine. Numai să n-avem necazuri.

Intrarea în bucluc era principalul dezavantaj al întovărăşirii cu Radnerii.

— Nu-ţi face griji.
Cei trei părăsiră marginea canalului de drenaj şi urcară cărarea îngustă de-a lungul laturii estice a lui Pyramid Hill.
Era departe de orice intrare, însă unchiul gemenilor lucra pentru Autoritatea de Control al Fluxului şi aveau acces la utilităţile AC F de întreţinere pentru materialul vizual, şansă pe care o împărţeau acum cu Mike. Noroiul de sub tălpile lor deveni uşor translucid. Cincisprezece metri mai jos, Mike putea vedea grafica reprezentând un tunel de scurgere cu deschiderea de douăzeci şi cinci de centimetri. Ici-colo se zăreau indicatoare spre înregistrările serviciului local de întreţinere. Jerry şi Fred folosiseră suportul vizual al ACF-ului şi înainte, fără a fi prinşi. Astăzi, combinaseră imaginea cu o hartă a nodurilor locale. Fondul era uşor violet în lumina zilei senine, dezvăluind umbrele canalelor de comunicaţii şi legături de transfer de mare viteză.
Cei doi se opriră la marginea luminişului şi Fred îl privi pe Jerry.
— Ţţţ! Controlului Fluxului ar trebui să-i fie ruşine. Nu-i niciun nod de localizare la mai puţin de nouă metri.
— Da, Jer. Aici s-ar putea întâmpla aproape orice.
Fără o reţea completă de localizare, nodurile nu aveau cum să ştie cu precizie unde se aflau atât ele, cât şi cele învecinate. Comunicaţiile laser de mare capacitate nu puteau fi stabilite, iar datele cu viteză mică de transfer ale senzorilor erau împrăştiate prin peisaj. Lumea exterioară cunoştea doar foarte vag această zonă. Păşiră în luminiş. Intraseră adânc în umbra canalelor de comunicaţii, însă de aici aveau o privelişte cuprinzătoare a dealului. Dacă ar fi continuat să meargă înainte, Pyramid Hill ar fi început să-i taxeze.
Gemenii nu priveau spre deal. Jerry se apropie de un copac pitic şi-i aruncă o privire piezişă.
— Vedeţi? Au încercat s-acopere zona cu impulsuri redundante. (Arătă crengile şi expedie un ping[44]. Meniul de utilităţi dezvălui doar un ecou foarte vag, un mesaj de eroare.) În punctul ăsta avem doar gunoi de reţea, pur.
Mike dădu din umeri.
— Decalajul va fi rezolvat până diseară…
Cam pe la apus, când roboţii aerieni ai întreţinerii zburau ca liliecii prin canioane, scoţând la suprafaţă, ici şi colo, nodurile.
— Eh… Păi, de ce n-am ajuta comitatul începând să peticim

noi lucrurile, chiar acum?

Jerry îi întinse lui Mike un obiect verzui, de mărimea unui deget.

Trei aripioare ca nişte antene se înălţau la capătul obiectului: un nod ad-hoc tipic. Cele moarte reprezentau o problemă mult mai mare decât găinaţul păsărilor.

— Ai mârşăvit şi chestia asta? Nodul avea avertismente de Intruziune scrise peste tot, însă modificarea reţelelor era mult mai dificilă în viaţa reală decât în jocuri. De unde-ai făcut rost de codurile de acces?

— Unchiul Don a devenit neglijent. Jerry arătă dispozitivul. Are toate permisiunile încărcate. Din nefericire, nodul de filtrare este încă activ. Făcu un gest în sus, spre crengile eşantionate: Eşti destul de mic ca să poţi sui în el, Mike. Urcă şi scoate nodul ăla.

— Hmmm…

— Hei, nu-ţi face probleme! Securitatea Teritorială nu va băga de seamă.

De fapt, Departamentul Securităţii Teritoriale ar fi observat mai mult ca sigur, cel puţin după actualizarea reţelei de localizare, însă era tot aşa de sigur că n-avea să-i pese. Logica DST-ului era adânc încastrată în toată partea de hardware. „Să observi tot, să ştii tot” era motto-ul său, însă tot ce ştia şi vedea era legat de propria sa misiune. Era notoriu faptul că nu schimba informaţii cu celelalte agenţii de aplicare a legii. Mike ieşi din umbra comunicaţiilor şi aruncă o privire spre meniul staţiilor de urmărire a activităţilor ilegale. Zona din jurul lui

---

44 Ping este un instrument de reţea folosit pentru a verifica dacă un anumit calculator poate fi accesat prin intermediul unei reţele de tip IP. *Ping* trimite mesaje ICMP „echo request” (în româneşte *solicitare de răspuns)* prin pachete adresate host-ului vizat şi aşteaptă răspunsul la aceste mesaje venite sub formă de răspunsuri ICMP „echo response” de la hostul destinaţie. Transmiţând periodic astfel de pachete şi calculând întârzierea cu care ajung răspunsurile, *ping* estimează timpul de round-trip, precum şi rata de pierdere a pachetelor dintre host-uri (n. tr.).

Pyramid Hill avea partea ei de arestări, majoritatea pentru folosirea drogurilor de potenţare, însă de luni de zile nu mai fusese nimic.

— Okay.

Mike se întoarse la copac şi se căţără până în locul unde crengile se despărţeau. Vechiul nod atârna de un velcro putred. Îl trase cu totul, iar gemenii îl ajutară să se lovească de o piatră. Mike introduse noul nod pe o creangă şi coborî grăbit. Urmăriră diagnosticul pentru o clipă. Ceţurile violete se înviorară, devenind puncte strălucitoare, în vreme ce nodurile îşi calculară locaţia şi se sincronizară cu celelalte, inclusiv cu a lor modificată, coordonându-se pentru o funcţionalitate deplină. Acum aveau la dispoziţie conectare laser punct-cu-punct şi puteau vedea şi etichetele de proprietate, până departe, spre limita lui Pyramid Hill.

— Ha! făcu Fred. Gemenii porniră în sus, pe deal, trecând de linia de proprietate. Hai, Mike! Suntem marcaţi ca angajaţi ai comitatului. Nu o să ne bage nimeni de seamă dacă nu stăm mult.

***

Pyramid Hill era dotat cu toate efectele tactile şi senzoriale. Nu erau doar năluci, născocite de lentilele de contact în spatele globilor oculari. Pe Pyramid Hill existau jocuri unde puteai trage şuturi în dosul şopârlelor şi fura ouă de raptori, sau jocuri cu creaturi îmblănite, cu sânge cald, care dansau vesele în jurul tău, milogindu-se să fie luate şi strânse în braţe. Dacă decuplai toate expresiile grafice ale jocurilor, îi puteai vedea pe ceilalţi jucători cutreierând pădurile, cufundaţi în propriile lor lumi. Cumva, Dealul îi ferea să se ciocnească unul de celălalt.

În *Întoarcere în Cretacic,* plantele erau copaci ginkgo, cât nişte turnuri, cu o mulţime de bariere şi ascunzişuri. Mike jucase din greu *Cretacic* în spectrul vizual în ultimele zile, cu gemenii şi cu alţii din toată lumea. Nu fusese o experienţă înălţătoare. Fusese „ucis şi devorat” de trei ori săptămâna asta. Era un joc dur, în care trebuia să colaborezi, altfel erai mâncat. Mike încerca. Proiectase câteva specimene rapide, creaturi mici, care nu atrăgeau criticile cele mai veninoase. Gemenii nu fuseseră impresionaţi, deşi nu veniseră cu nicio alternativă proprie.

În timp ce înaintau prin pădurea de ginkgo, el se uita după

jivinele cu fălci, ascunse printre crengile mai de jos. Una dintre ele îi făcuse felul, luni. Marţi, fusese o varietate de molimă din paleolitic. Deocamdată părea a fi destul de linişte, însă nu vedea niciun semn din propria sa contribuţie. Fuseseră capabile să se înmulţească rapid şi erau scalare, dar unde dispăruseră micii monştri? Poate că-i exportase cineva şi acum erau mari de tot prin Kazahstan. Mai avusese el succes pe acolo şi înainte. Astăzi, aici… *nada.*

Mike se opintea în sus pe deal, puţin descurajat, dar până acum nedevorat. Gemenii luaseră forma unor velociraptori standard pentru joc. Se distrau de minune. Prada lor, de mărimea unor găini, erau datele haptice, transmise de Pyramid Hill.

Raptorul Jerry privi peste umăr către Mike.

— Unde-i jivina ta?

Mike nu-şi luase încă nicio formă de animal.

— Sunt un călător în timp, răspunse el.

Era o tipologie validă, introdusă odată cu lansarea iniţială a jocului.

— Jerry rânji cu botul plin de colţi.

— Vreau să spun, unde-s jivinele pe care le-ai inventat săptămâna trecută?

— Habar n-am.

— Mai mult ca sigur c-au fost mâncate de critici. Gemenii sloboziră un dublu chicotit reptilian. Nu mai face puncte de creaţie, Mike. Relaxează-te şi foloseşte chestiile bune.

Îşi ilustră spusele cu o lovitură de picior care se conectă la ceva ce alerga rapid în calea lor. Asta-i aduse câteva puncte clasice şi momente de carnagiu haptic palpitant. Fred se aruncă şi el şi hemoglobina se răspândi peste tot.

Prada aceasta avea ceva familiar. Era tânără şi cu un aspect isteţ… o progenitură ieşită din designul lui Mike. Iar asta însemna că mămica sa era prin apropiere.

— Ştii ce, mă gândesc…

— PROBLEMA E CĂ NICIUNUL DINTRE VOI NU GÂNDEŞTE DESTUL.

Sunetul bubuia, de parcă ţi-ai fi băgat capul într-o veche boxă audio. Văzură prea târziu că trunchiurile copacilor din urma lor se prelungeau cu fălci de câţiva metri. Mămica… Stropii de salivă cădeau de sus în boabe de douăzeci şi cinci de centimetri

în diametru.

Acesta era proiectul lui Mike, mărit la maximum.

— Şşş… zise Fred.

Fu ultimul său şuierat în calitate de velociraptor. Capul şi fălcile dintre care picura salivă coborâră din frunzişul de ginkgo şi-l înghiţiră pe Fred cu totul, până la ghearele picioarelor din spate. Monstrul îl crănţăni şi-l mestecă într-o clipită. Luminişul se umplu de trosnetul oaselor zdrobite.

— Ahhhh….

Monstrul îşi deschise botul şi vomită – oroarea ororilor. Era înspăimântător de reuşit. Mike comută vizualul pe realitate: Fred zăcea între resturile zdrenţuite ale raptorului său. Avea cămaşa scoasă din pantaloni şi era năclăit în zoaie, zoaie puturoase, pentru care plăteai bani buni. Monstrul era unul dintre cei mai mari roboţi de pe Pyramid Hill, făcut să semene cu noile specimene ale lui Mike. Cei trei se holbau între fălcile lui.

— A fost destul de tactiloso-cutanant pentru voi? întrebă creatura, iar respiraţia ei fierbinte duhnea a carne putrezită.

Fred se dădu un pas îndărăt şi aproape că alunecă pe mizeria gelatinoasă.

— Răposatul Fred Radner tocmai a pierdut o căruţă de puncte, continuă monstrul, clătinându-şi botul cât un camion, şi tot sunt flămând. Vă sugerez s-o ştergeţi de pe deal cu toată viteza.

Se retraseră, cu privirea lipită de colţii aceia. Gemenii se întoarseră şi o luară la fugă. Ca de obicei, Mike fu imediat pe urmele lor. Ceva ca o mână imensă îl înşfăcă.

— Noi doi mai avem nişte trebuşoare împreună. Cuvintele bubuiau vibrând printre colţii strânşi. Şezi!

„Sfinte, ce mai ghinion am.” Apoi îşi aminti că era Mike Villas, care se căţărase într-un copac să mârşăvească logica de acces pe Pyramid Hill. Prostul de Mike Villas nici n-avea nevoie de ghinion; devenise un imbecil perfect. Pe deasupra, gemenii dispăruseră. Dar când „fălcile” îl aşezară jos şi el se răsuci, monstrul era tot acolo, neschimbat. Nu părea vreunul dintre poliţaii tocmiţi de Pyramid Hill. Poate că era, cu adevărat, un jucător de Cretacic. Se trase mai într-o parte, încercând să scape de sub privirea rătăcitoare. Era doar un joc. Se putea îndepărta oricând de saurianul acesta cât un bloc cu patru etaje.

Desigur, asta i-ar fi golit creditul la *Întoarcere în Cretacic* şi poate chiar l-ar fi năclăit în zoaie puturoase. Iar dacă şopârlăul lua lucrurile în serios, îi putea face necazuri la alte jocuri. Okay. Se aşeză, sprijinindu-se cu spatele de cel mai apropiat gingko. Aşadar, va mai întârzia încă o dată; situaţia lui şcolară nu putea să se înrăutăţească oricum mai mult decât acum.

Saurianul se făcu comod, măturând resturile fierbinţi ale velociraptorului lui Fred Radner. Îşi lăsă capul mai aproape de sol, pentru a-l scruta pe Mike. Ochii, capul şi culoarea erau exact ca în proiectul său, iar jucătorul avusese capacitatea de a-l face cu adevărat impresionant. După cicatrice, putea vedea că luptase în mai multe puncte fierbinţi din Cretacic. Mike se sili să încropească un zâmbet încurajator.

— Aşadar, îţi place proiectul meu?

Monstrul se scobi între dinţi cu ghearele labelor din faţă.

— Am fost eu lucruri şi mai nasoale.

Modifică parametrii jocului, afişând detaliile criticilor. Era un jucător înrăit, poate chiar un cracker. Pe jos, între ei, zăcea un exemplar mort şi disecat al creaţiei lui Mike. Şopârlăul îl răscoli cu gheara.

— Textura pielii este Goldman în stare pură. Eşalonarea de culoare este un experiment banal, un clişeu generic.

Mike îşi duse genunchii la bărbie. Era aceeaşi porcărie pe care trebuise să o suporte şi la şcoală.

— Iau idei de la cei mai buni.

Chicotitul saurianului era un bubuit cutremurător.

— Asta s-ar putea să meargă la profii tăi. Ei trebuie să înghită toate gunoaiele pe care le arunci tu până la absolvire, când poţi fi azvârlit în stradă. Designul este aşa şi-aşa. A fost adoptat de unii, pentru că mărimea poate fi ajustată fără probleme. Dar dacă-i să vorbim de calitate reală, nu eşti la înălţime.

Creatura îşi undui rănile căpătate în luptă.

— Pot să fac şi-alte chestii.

— Da, însă dacă nu le predai niciodată, o tot dai în bară. Ajunsese la un punct în care Mike Villas se săturase să mai fie îngrijorat. Se holbă şi el în ochii galbeni, reptilieni, şi, dintr-odată, înţelese că, spre deosebire de profesorii săi, tipul nu era plătit ca să fie al naibii. În plus, era o pierdere prea mare de timp pentru a fi doar o glumă menită să-l umilească. Ăsta chiar vrea ceva de la mine! Mike îşi înăspri privirea.

— Şi te pomeneşti c-ai şi unele sugestii, O, Măreţ Şopârlău Virtual?

— …poate. Am şi-alte proiecte în afară de *Cretacic.* Ţi-ar plăcea să te-afiliezi vreunuia?

Cu excepţia jocurilor locale, nimeni nu-l invitase vreodată pe Mike să se afilieze la ceva. Gura i se strâmbă într-un dispreţ de paradă.

— Să m-afiliez? Un procent dintr-un procent din… ce? Cât de jos eşti pe scara valorilor?

Saurianul ridică din umeri şi se auzi un vaiet de trunchiuri de gingko care se frecară de pielea lui.

— Părerea mea este că sunt jos, jos de tot. Pe de altă parte, asta nu-i o abureală. Pot plăti bani adevăraţi pentru fiecare răspuns pe care-l trimit mai sus.

Creatura suflă o cifră; era destul ca să-şi plătească accesul pe Pyramid Hill, o dată pe săptămână, timp de un an. Un ordin de plată lunecă prin aer între ei.

— Ori îmi dai dublu, ori nu facem târgul.

— S-a făcut! zise creatura, şi Mike avu impresia că rânjea.

— Okay, deci ce vrei?

— Înveţi la liceul Fairmont, da?

— Mda.

— I-un loc cam ciudat, nu-i aşa? Cum Mike nu răspunse, creatura continuă: Crede-mă, e ciudat. Majoritatea şcolilor nu amestecă elevii din cursurile de Educaţie pentru Adulţi cu copiii.

— Da. Seniorii. Băşinoşilor bătrâni nu le place. Nici nouă.

— Ei, treaba ta de afiliat ar fi să-ţi bagi nasul peste tot, mai ales printre ăi bătrâni. Să te-mprieteneşti cu ei.

Uuuu… Mike se uită din nou la ordinul de plată. Era valid. Decizia de plată era mai complicată decât ar fi fost dispus să înghită, însă era susţinută de eBay.

— Cu cine anume?

— Până acum, afiliatul meu superior mi-a comunicat cam care i-ar fi interesele generale: practic, unii dintre bătrâneii ăştia au fost mahări la vremea lor.

— Păi, dac-au fost atât de mari, cum de-au ajuns cu noi în clasă acum?

Asta era întrebarea pe care şi-o puneau toţi la şcoală.

— Din multe motive, Mike. Unii dintre ei sunt pur şi simplu singuratici. Alţii sunt înglodaţi în datorii până peste urechi şi

trebuie să caute să se descurce cumva în actualele condiţii economice. Alţii şi-au pierdut jumătate din doage şi nu mai sunt buni de nimic, dar au condiţie fizică şi amintiri vechi în stare bună. Ai auzit vreodată de Sindromul lui Pick?

— Hm… Mike verifică definiţia pe Google… disfuncţii sociale grave. Cum să mă-mprietenesc cu dinastia?

— Dacă vrei banii, găseşti tu o cale. Nu-ţi fie teamă. Pe listă e doar unul şi e-n remisiune. Oricum, uite aici criteriile de căutare.

Şopârlăul îi trimise un fişier şi Mike îl parcurse superficial.

— Acoperă o arie foarte largă, zise el. (Erau politicieni pensionaţi, ofiţeri de armată, biologi, părinţi ai celor care lucrau în aceste domenii.) Hmm… ar putea fi chestii grele de tot. Este posibil să pregătim victime pentru şantaje.

— Ha, chiar mă-ntrebam dac-o să remarci.

— Nu sunt idiot.

— Dacă treaba devine prea groasă, poţi să te retragi oricând.

— Accept oferta. Mă afiliez cu tine.

— N-aş vrea să faci ceva ce n-ai dori.

— Am spus că accept oferta.

— Okay! Păi, atunci cu-asta ar trebui să începi. În fişier sunt informaţiile de contact. Creatura se ridică în picioare şi glasul bubui de la înălţime: Doar atât că nu ne mai întâlnim niciodată pe Pyramid Hill.

— Mie-mi convine.

Mike mai făcu un punct pocnind creatura peste coada sa măreaţă în timp ce porni în jos pe deal.

***

Gemenii erau mult înaintea lui, aşteptând lângă terenul de fotbal aflat în partea opusă a campusului. Când intră pe calea de acces spre teren, Mike prinse o imagine a tribunelor şi le trimise un ping. Fred flutură din mână, însă cămaşa îi era prea năclăită pentru o comunicaţie în timp real. Jerry privea în sus, în timp ce livrarea FedEx îi ateriza drept în braţele desfăcute. În mod sigur, venise la timp. Gemenii deschiseră coletul pe când intrau în clădire.

Din nefericire, prima oră a lui Mike se ţinea în aripa îndepărtată a şcolii. O luă la goană pe peluză, menţinându-şi spectrul vizual conectat pe realitatea neîmbunătăţită: astăzi, mai toate clădirile aveau câte trei etaje. Pereţii lor cenuşii erau

ca nişte cărţi de joc aranjate alandala.

În interior, vizualizările nu-i aparţineau în întregime. Dimineaţa, administraţia liceului cerea ca gazeta Fairmont School News să fie afişată pe toţi pereţii din interior. Trei copii de la şcoala Hoover câştigaseră burse IBM. Aplauze şi iar aplauze, chiar dacă Hoover era rivala lui Fairmont, necinstit avantajată, o şcoală charter, condusă de departamentul de matematică al Universităţii de Stat din San Diego. Cele trei tinere genii urmau să se aleagă cu plata şcolarizării, încă din liceu, chiar dacă lucrau pentru IBM. Mare brânză, gândi Mike. Undeva, în decursul carierei, un procentaj din câştigurile lor avea să fie sifonat şi depus în puşculiţa IBM. Se luă după micile săgeţi verzi, indicatoare, dar fără să fie foarte atent şi-şi dădu brusc seama că urcase două rânduri de scări. Administraţia şcolii rearanjase totul faţă de ziua de ieri. Bineînţeles, îi actualizaseră şi săgeţile. Era bine că nu le acordase atenţie.

Se strecură în sala de clasă şi luă loc. Domnişoara Chumlig începuse deja ora.

Chumlig preda Cercetare şi Analiză. Obişnuia să predea o versiune rapidă a cursului şi la Hoover, însă unele zvonuri bine documentate susţineau că nu mai făcea faţă. De aceea, Departamentul Educaţiei o mutase cu acelaşi curs la Fairmont. De fapt, lui Mike îi plăcea de ea. Era o ratată, ca şi el.

— Există numeroase tipuri de abilităţi, spunea ea. Uneori, cel mai bine este să te coordonezi cu alţii.

Elevii încuviinţară. Să fii coordonator. Aici se ascundeau faima şi banii, însă ştiau unde voia Chumlig să ajungă. Ea privi prin clasă şi dădu din cap, ştia că ei ştiu.

— Toţi vreţi să fiţi agenţi de vârf, nu-i aşa?

— Asta vor deveni unii dintre noi.

Era unul dintre elevii Adulţi. Ralston Blount era destul de bătrân ca să-i fie bunic lui Mike. Când avea câte-o zi proastă, îi plăcea să înviorez puţin ora hărţuind-o pe domnişoara Chumlig.

Profesoara de Cercetare şi Analiză zâmbi la rându-i.

— „Agentul de coordonare” pur este o raritate, domnule profesor Blount.

— Unii dintre noi trebuie să fim administratorii.

— Da. Pentru o clipă, Chumlig păru preocupată, ca şi cum s-ar fi chinuit să găsească o modalitate de a comunica o veste

proastă. Administrarea s-a schimbat foarte mult, domnule profesor Blount.

Ralston Blount strânse din umeri.

— Atunci va trebui să deprindem trucurile noi.

— Da. Domnişoara Chumlig învălui clasa cu privirea. Acesta-i punctul meu de vedere. În acest curs studiem cercetare şi analiză. Cercetarea ar putea părea ceva simplu, însă analiza implică înţelegerea rezultatelor, pentru ca la sfârşit să ştiţi ceva despre o anumită chestiune.

— Adică toate cursurile alea la care am luat şapte?

Era o voce provenită din rândul clevetitorilor eterni, probabil cineva care mai şi chiulea, nefiind prezent fizic.

Chumlig oftă.

— Da, nu lăsaţi să dispară aceste abilităţi. Folosiţi-le. Îmbunătăţiţi-le. Puteţi face asta printr-o formă specială de pre-analiză, pe care eu o numesc „studiu”.

O elevă ridică o mână. Atât era de bătrână.

— Da, doamnă doctor Xu?

— Ştiu că aveţi dreptate, însă… Femeia privi în jurul ei. Arăta cam de vârsta lui Chumlig, dar nu chiar atât de bătrână precum Ralston Blount, însă în ochii ei se cuibărise o expresie înspăimântată. Dar unii oameni sunt, pur şi simplu, mai pricepuţi la astfel de lucruri decât alţii. Nu mai sunt atât de ageră ca în trecut. Sau poate că alţii sunt mai buni ca mine… Ce se întâmplă dacă ne dăm toată silinţa, dar nu-i suficient?

Chumlig ezită să răspundă.

— Aceasta-i o problemă care afectează pe toată lumea, doamnă doctor Xu. Providenţa ne oferă tuturor o şansă. Dumneavoastră aţi primit o nouă şansă şi un nou start în viaţă. Privirea ei cuprinse şi restul clasei. Unii dintre voi cred că viaţa lor înseamnă numai aşi şi valeţi.

În rândurile din faţă stăteau câţiva băieţi foarte dedicaţi, îmbrăcaţi după ultima modă, însă care nu aveau simţ vestimentar şi nu pricepuseră niciodată codurile de asamblare. În timp ce Chumlig vorbea, le puteai vedea degetele tastând, căutând aşii şi valeţii.

— Însă am eu o teorie despre viaţă, zise Chumlig, care este preluată direct din jocuri. Întotdeauna există un anumit unghi. Fiecare dintre voi are unele talente speciale. Aflaţi ce vă deosebeşte de ceilalţi, ce vă face mai buni decât ei. Şi odată ce

aţi făcut-o, veţi fi capabili să oferiţi răspunsuri altora, iar ei vor fi dispuşi atunci să vă ofere şi ei ceva. Pe scurt, serendipitatea[45] sintetică nu apare din neant. Trebuie s-o creaţi.

Ezită să continue; se holbă la notiţele invizibile ale clasei şi vocea ei abandonă tonul oratoric.

— Cam atât despre imaginea de ansamblu. Astăzi vom vorbi de modificarea răspunsurilor pe tabelele de rezultate. Ca de obicei, vom încerca să punem întrebările potrivite.

***

Lui Miguel îi plăcea să stea lângă peretele exterior, mai ales când clasa se afla la etaj. Puteai simţi o legănare ritmică, înainte şi înapoi, limita ciclului pereţilor care încercau să-şi menţină echilibrul. Pe maică-sa o irita de-a binelea.

— Dacă sistemul cade pentru numai o secundă, totul se va nărui imediat! se plânsese ea la şedinţa cu părinţii.

Pe de altă parte, construcţia ca din cărţi de joc era ieftină şi putea rezista unui seism de proporţii la fel de uşor pe cât înfrunta adierea de dimineaţă.

Se desprinse de perete şi o ascultă pe Chumlig. Acesta era motivul pentru care şcoala te silea să te prezinţi personal la majoritatea orelor; trebuia să fii oarecum atent pentru că te aflai într-o încăpere reală, cu un profesor adevărat. Grafica lecţiei lui Chumlig plutea în aer deasupra lor. Reuşise să capteze atenţia clasei; graffiti insolente, mâzgălite la marginile imaginilor sale, erau reduse la minim.

Un timp, Mike şi-a menţinut atenţia trează. Tabelele cu rezultate puteau genera răspunsuri solide, de obicei la costuri zero. Nu exista nicio afiliere, doar minţi asociate, care luptau să rezolve problemele. Dar dacă nu aveai o minte asociată? Să spunem că erai pe lista de genetică. Dacă nu deosebeai un ribozom de un genom, atunci nu te mai puteau ajuta nici cele mai moderne interfeţe.

Aşa că Mike se defază de ea şi rătăci prin încăpere, din perspectivă în perspectivă. Unele aparţineau unor elevi care şi le setaseră pentru modul public. Majoritatea proveneau de la videocamere aleatorii. Navigă prin documentul de misiune al

---

45 Fenomenul sesizării anumitor aspecte ale descoperirilor ştiinţifice întâmplătoare (n. tr.).

Şopârlăului şi se opri la numele de pe listă. De fapt, pe Şopârlău nu-l interesau exclusiv boşorogii. Pe listă apăreau şi câţiva dintre elevii obişnuiţi. Reţeaua de afiliere era la fel de ramificată ca şi loteria din California. Însă băieţii erau copiii cuiva. Începu să facă nişte verificări de bază. Ca majoritatea elevilor, Mike păstra o mulţime de materiale pe sistemul lui portabil. Putea face o verificare fără să se arunce prea departe. Nu se loga în exterior decât ca să folosească vreun site despre care vorbea Chumlig. Era destul de pricepută în a-i depista pe chiulangiii mentali, însă Mike era bun la asamblarea codurilor, folosindu-şi portabilul cu mici gesturi indicatoare şi meniuri de orientare oculară. Pe când privirea profesoarei trecu de el, aprobă din cap şi derulă ultimele secunde din discursul ei.

Cât despre elevii bătrâni… reciclaţii performanţi n-aveau cum să ajungă aici; ăştia erau bogaţi şi faimoşi, oamenii cărora le aparţinea mare parte din lumea reală. Cei din Programul Educativ pentru Adulţi erau toţi nişte foşti, oameni care se strecuraseră în Fairmont pe parcursul semestrului. Spitalele pentru bătrâni refuzaseră să-i grupeze pentru începerea orelor. Pretindeau că bătrânii erau „maturi social”, capabili să se descurce cu înscrierea la cursuri pe la mijlocul semestrului. Mike trecu la recunoaşterea vizuală, comparându-le chipurile cu datele din evidenţa populaţiei: Ralston Blount. Era varză. Medicină reparatorie cât se poate de riscantă. Putea vindeca unele lucruri, însă nu pe toate. Ceea ce funcţiona se manifesta diferit, de la persoană la persoană, iar Ralston nu se numărase printre marii câştigători.

Acum boşorogul se holba, saşiu de atâta concentrare, încercând să urmărească exemplul de tabel de rezultate al lui Chumlig. Participase la toate orele din semestru. Mike nu-i putu găsi arhiva medicală, însă ghici că mental era în ordine; era la fel de brici ca şi unii dintre băieţii din clasă, iar cândva, demult, fusese cineva important la Universitatea California, San Diego. Odată ca niciodată…

Okay, pune-l pe lista „de interes”. Cine urma? Doris Nguyen. Fostă gospodină. Mike examină chipul tineresc. Arăta aproape de vârsta mamei sale, deşi era cu 40 de ani mai bătrână. Căută date despre ea, contradicţii şi mituri evidente; Prietenii Intimităţii colportau minciunile atât de profund, încât, uneori, era greu să afli adevărul. Însă Doris Nguyen nu avea niciun fel

de trimiteri speciale în trecutul ei. Pe de altă parte… avusese un fiu la Camp Pendleton[46]. Okay, Doris rămânea pe listă.

Chumlig continua să explice cum se făcea tranziţia spre noi întrebări, fără a fi conştientă de dezertarea lui Mike.

Şi mai era şi Xiaowen Xu, cu doctorat în fizică şi în inginerie electronică. Câştigătoarea Premiului Intel Grove pe 2005. Dr. Xu stătea aplecată, holbându-se la masa din faţa ei. Încerca să ţină pasul cu un laptop! Biata bătrână. Însă în mod sigur avea anumite relaţii. Politicieni, militari, cercetători… părinţii unor copii din aceste sfere. Da. Afilierea l-ar fi putut băga într-o mulţime de necazuri. Poate c-ar fi putut urca, cumva, scara ierarhică a afilierilor, să dea de vreun indiciu dacă Băieţii Răi erau sau nu implicaţi. Mike trimise vreo două sute de interogări, majoritatea bombardând autorităţile de certificare. Chiar dacă certificatele erau beton, oamenii şi programele le foloseau, adesea, prosteşte. Răspunsurile începură să sosească. Dacă nu erau aburelile Prietenilor Intimităţii, acolo s-ar fi putut găsi indicii serioase. Trimise interogări suplimentare când un mesaj apăru dintr-odată, iar literele atârnau ca nişte flăcări tăcute în tot câmpul său vizual.

Chumlig —> Villas: Mike, ai toată ziua la dispoziţie să te joci! Dacă nu vrei să fii atent, poţi să pleci de la cursul acesta.

Villas —> Chumlig: Iertaţi-mă! Iertaţi-mă!

De cele mai multe ori, Chumlig intervenea cu întrebări supărătoare; acum era prima dată că îi trimisese un mesaj ameninţător. Iar cel mai uluitor era că o făcuse într-o scurtă pauză, când toată lumea credea că-şi recitea notiţele. Mike începu s-o privească cu mai mult respect.

***

Ora de atelier. Era preferata lui Mike, şi nu pentru că ar fi fost ultima pe ziua în curs. Atelierul arăta ca un joc de mâna întâi; acolo existau tot felul de dispozitive adevărate pe care puteai să le atingi şi să te conectezi la ele. Pentru aşa ceva plăteai pe Pyramid Hill. Iar domnul Williams nu era Louise Chumlig. Te lăsa să-ţi urmezi propriile înclinaţii, însă nu venea după aceea să-ţi reproşeze că n-ai realizat mai nimic. Era aproape imposibil să iei

46 Bază a puşcaşilor marini în sud-vestul Californiei, în Golful Santa Catalina (n. tr.).

4 la orele lui Williams; era minunat de demodat. Ora de atelier era şi cea mai bună ocazie pentru Mike de a trăncăni cu bătrânii şi cu toţi adepţii intimităţii, zburaţi din liste. Hoinări printre meniurile orei de atelier arătând ca un imbecil sadea. Afilierea necesita prea multe abilităţi. Mike nu fusese niciodată bun la jocurile diplomaţiei, iar acum făcea conversaţie cu bătrânii. Sau cel puţin încerca.

Ralston Blount se holba în spaţiul de deasupra mesei sale. Tipul era pe portabilă, însă nu răspundea la niciun mesaj. Mike aşteptă până când Williams plecă într-una dintre pauzele lui de cafea, după care porni sfios spre Blount şi se aşeză lângă el. Doaaamne, tipul putea fi sănătos tun, însă arăta bătrân de tot! Mike petrecu câteva momente încercând să se acordeze pe percepţiile lui. Observase că atunci când pe Blount nu-l interesa cursul, nu-i mai acorda nicio atenţie. Nu-i păsa de diplome. După câteva secunde, Mike îşi dădu seama că nici conversaţia nu-l interesa.

Aşa că abordează-l! Era doar încă o încolţire a monstrului. Mike suprapuse imaginea unui bufon peste imaginea tipului şi, dintr-odată, nu mai fu atât de greu să înceapă din nimic.

— Cum vă place la atelier, domnule profesor Blount? Ochii bătrâni se întoarseră spre el.

— Mai că nu-mi pasă, domnule Villas.

***

Oookay! Hmmm… Despre Ralston Blount existau destule informaţii în arhivele publice, ba chiar şi corespondenţă pe forumurile de discuţii. Asta era bine, că puteai întotdeauna să-ţi scuturi părinţii sau pe alţi adulţi. Însă bătrânul continua să vorbească în legea lui.

— Eu nu sunt ca alţii de pe-aici. N-am fost niciodată senil. După toate regulile, cariera mea ar fi trebuit să fie în linie cu cei mai buni din generaţia mea.

— „După toate regulile”?

— Am fost rector la colegiul Eight în 2006. Ar fi trebuit să fiu Cancelarul Universităţii California, San Diego, în anii următori. În loc de asta, am fost trimis la pensie.

Mike ştia toate astea.

— Însă nu v-aţi resemnat niciodată. Ochii lui Blount se îngustară.

— Asta a fost decizia mea: să nu mă resemnez niciodată. Mă gândeam că era ceva înjositor, ca şi cum un director şi-ar bate la maşină propriile lui lucrări. Ridică din umeri. Am greşit. Am plătit din greu pentru asta, însă lucrurile s-au schimbat. Ochii lui licăriră cu un entuziasm deliberat. Am făcut patru semestre din această „educaţie pentru adulţi” şi acum CV-ul meu este acolo, în eter.

— Cred că ştiţi o mulţime de oameni importanţi.

— Într-adevăr, este doar o chestiune de timp.

— Ş… ştiţi, domnule profesor, poate că v-aş putea ajuta. Nu, staţi puţin, nu vreau să spun că eu personal. Am o afiliere.

— Ah?

Cel puţin ştia ce era o afiliere. Mike îi explică înţelegerea cu Şopârlăul. Din aşa ceva s-ar fi putut scoate bani buni.

Blount miji ochii, încercând să analizeze certificatele.

— Banii nu însemnă totul, mai ales în situaţia mea.

— Dar toţi cei care sunt deja recunoscuţi sunt importanţi. Poate că aţi putea obţine ajutorul lor.

— Adevărat.

Bătrânul nu era gata să muşte, însă spuse că va discuta şi cu ceilalţi de pe lista lui Mike. O mână de ajutor la proiectele lor conta ca un plus minuscul în afiliere. Poate că Şopârlăul se gândea că asta va aduce un influx de conexiuni. Între timp, se făcuse gălăgie. Echipa lui Marie Dorsey proiectase un soi de tractor pe şenile şi prototipurile lor pluteau peste tot. Se apropiaseră atât de mult, încât acum puteau vorbi cu glas tare.

Villas —> Blount: Mă recepţionaţi?

— Bineînţeles, răspunse bătrânul.

Aşadar, în pofida afirmaţiilor lui Blount, poate că nu se descurca cu mesageria tăcută, poate nici cu tastarea, cu care erau obişnuiţi majoritatea adulţilor.

Xiaowen Xu stătea pe banca cu echipament şi citea de pe laptop. Îţi trebuia chiar mai mult curaj ca să vorbeşti cu ea decât cu Ralston Blount. Părea extrem de tristă şi de nenorocită. Avea listele cu piese formatate ca un catalog pe suport din hârtie.

— Cândva, le-am ştiut pe toate, spuse ea. Vezi asta? Arătă o imagine din secţia muzeului. Eu am proiectat cipul de-acolo.

— Sunteţi de talie mondială, doamnă doctor Xu. Ea nici măcar nu-şi ridică privirile.

— Asta a fost cu mult timp în urmă. M-am retras de la Intel în

2005. Iar în timpul războiului, n-am mai putut primi nici măcar un serviciu de consultant. Abilităţile mele ruginiseră complet.

— De Alzheimer vorbiţi?

Ştia că era mult mai bătrână decât arăta, chiar mai în vârstă decât Ralston Blount. Xu ezită şi, pentru o clipă, lui Mike i se păru că se înfuriase de-a binelea. Dar ea hohoti scurt şi trist.

— N-a fost Alzheimer. Tinerii de astăzi n-au habar cum era să fii bătrân.

— Eu ştiu! Am un străbunic în Phoenix. Mai vorbesc cu el din când în când. Iar străbunică-mea are demenţă, ştiţi, ceva ce nu se poate vindeca. Iar ceilalţi sunt morţi cu toţii. Mai bătrân de atât nu puteai fi.

Xu clătină din cap.

— Chiar şi pe vremuri, nu toţi octogenarii erau senili. Eu doar am rămas în urmă cu calificările. Prietena mea a murit. După o vreme, nu mi-a mai păsat cine ştie ce. Nu mai aveam energie să-mi pese. Privi spre laptop. Acum am energia de la şaizeci de ani. Poate că am şi aceeaşi inteligenţă intrinsecă. Ciocăni uşor în masă. Dar nu pot să înţeleg nici cea mai elementară lucrare tehnică.

Părea că-i pe cale să înceapă să plângă, chiar în mijlocul orei de atelier. Mike scană împrejurimile; nu se uita nimeni. Se întinse să atingă mâna femeii. N-avea nici el vreun răspuns. Domnişoara Chumlig ar fi spus că nu pusese întrebarea potrivită. Se gândi o clipă.

— Care va fi proiectul dumneavoastră pentru atelier?

— Nu ştiu. Ea ezită. Nici măcar nu înţeleg acest catalog de piese. Mike făcu un gest spre laptop, însă imaginile rămaseră acolo, de parcă erau săpate în piatră.

— Pot să v-arăt ce văd eu?

— Te rog.

Transferă controlul display-ului ei vizualizării sale asupra listei cu piese. Imaginea tremura şi se estompa, o aproximare slabă a ceea ce putea vedea Mike când privea prin sistemul de afişaj frontal. Oricum, Xu se aplecă înainte şi aprobă din cap când Mike se apucă să-i explice lista.

— Stai puţin. Acestea arată ca nişte aripioare.

— Da, sunt nişte zburătoare mici, pot fi simpatice. Ea afişă un zâmbet palid.

— Nu arată prea stabile.

Mike observase asta, însă nu cu vizualizarea aflată la dispoziţia femeii. Cum de ştia?

— I-adevărat, dar aproape nimic nu-i stabil la modul pasiv. Aş putea să remediez asta, dacă doriţi să sincronizaţi o sursă de alimentare.

Ea studie display-ul prostesc.

— Aha, acum înţeleg. Sursele de alimentare erau vizibile şi acolo, însoţite de indicatori spre manualele din interfaţă. Chiar poţi regla stabilitatea? Un alt zâmbet, dar mai cu viaţă de data asta. Okay, să încercăm.

El se apucă să caute un nume… Prietenii Intimităţii plasau atâtea minciuni, încât, uneori, era dificil să găseşti adevărul.

Aripioarele erau doar nişte suprafeţe din hârtie. Mike plasă câteva zeci pe masă şi iniţie nişte simulări, folosind materialul obişnuit provenit din Numerele lui Reynolds[47] – R-U. Xiaowen Xu alterna între interogările lansate pe laptop şi examinarea, cu degetele ei mici, a aripioarelor nemişcate. Cumva, fără niciun ajutor din afară, reuşise să proiecteze o serie de angrenaje. În alte minute, aveau deja cinci posibilităţi de design. Mike îi arătă cum să programeze masa de producţie, astfel că puteau încerca simultan zeci de versiuni.

Lansară în aer o mână de dispozitive miniaturale, care se răspândiră prin încăpere şi, în câteva secunde, ajunseră la podea, căzând fiecare în felul său. La capătul celălalt al mesei, Marie Dorsey şi prietenii ei nu erau deloc impresionaţi.

— Şi noi facem zburătoare, atât doar că ale noastre nu-s lovite cu leuca.

Uh? Şi el credea că fabricau tractoare cu şenile. Dr. Xu privi spre aripioarele echipei lui Dorsey.

— Nu cred că aveţi destulă energie să le compensaţi greutatea, domnişoară.

Marie se înroşi.

— Mdaa… Echipa ei rămase tăcută, însă schimbau mesaje cu

---

47 În mecanica fluidelor, numărul lui Reynolds reprezintă raportul dintre forţele inerţiale şi cele ale vâscozităţii, cuantificând importanţa relativă a acestor două tipuri de forţe în cadrul unor condiţii stabilite de omogenizare (n. tr.).

febrilitate. Putem folosi soluţia voastră? Apoi se grăbi să adauge: Cu menţionarea oficială a numelor voastre, desigur.

— Bineînţeles.

Dispozitivele lui Marie făceau deja salturi mici, când sună clopoţelul. Sfârşitul orei, sfârşitul zilei de şcoală, însă Xiaowen Xu nu părea să fi remarcat asta. Ea şi Mike îşi adunară micromodelele şi iniţiară îmbunătăţirile. Trei generaţii mai târziu, toate micile lor zburătoare fâlfâiau prin aer. Zâmbetul lui Xu se întindea de la o ureche la alta.

— Acum le putem ataşa mininoduri, spuse Mike. V-aţi descurcat destul de bine la configurarea alimentării. Fără niciun calcul online.

— Mda. Xu îi adresă o privire ciudată. Însă tu le-ai stabilizat în mai puţin de o oră. Mie mi-ar fi luat zile în şir să pregătesc simulările.

— E uşor de făcut, cu sculele potrivite. (Femeia păru neîncrezătoare.) Hei, eu sunt aproape corigent la matematica elementară! Doamnă doctor Xu, dacă învăţaţi să căutaţi şi să folosiţi pachetele corespunzătoare, puteţi face toate astea.

Începuse să vorbească la fel ca Chumlig.

— Iar asta se potriveşte cu afilierea! Aş… aş putea să v-arăt. Există o sumedenie de proiecte comune pe care le-am putea realiza.

Poate că Xu avea să rămână mereu una dintre persoanele acelea cu resurse profunde, dar numai dacă-şi găsea nişa, iar asta putea fi mai mult decât ar fi sperat el vreodată.

Nu era sigur dacă Xu înţelesese cu adevărat despre ce vorbea el. Însă îi zâmbea.

— Okay.

Mike plecă târziu spre casă, însă era în ordine. Ralston Blount semnase pentru afiliere. Lucra cu Doris Nguyen la proiectul ei. Xiaowen Xu se înscrisese şi ea. Locuia la azilul din Rainbows End, însă avea bani din belşug. Îşi putea permite să cumpere cea mai bună portabilă pentru începători pe care o fabrica Epiphany. Marele Şopârlău avea să fie încântat, şi poate că în calea lui Mike urmau să mai pice nişte bănişori. Sau poate că nici nu conta prea mult. Îşi dădu dintr-odată seama că fluiera în timp ce mergea. Ceea ce conta… era o surpriză minunată. Astăzi reuşise să coordoneze ceva. El fusese acela care-i ajutase pe alţii. Nu era nimic în comparaţie cu a fi un agent de vârf, dar

tot era ceva.

Gemenii Radner încă nu ajunseseră acasă, însă intrară deja pe chat cu el.

— Ai devenit cam scump la vedere, Mike. Rânjeau amândoi. Hei, am primit câte-un 10 de la Williams!

— Pentru proiectul ăla din Vancouver?

— Da. Nici măcar n-a verificat de unde l-am luat, zise Jerry.

— Nici nu ne-a cerut să-l explicăm. Asta ar fi fost o problemă, făcu Fred.

Merseră o vreme într-o tăcere amabilă.

— Au reparat deja gaura pe care-am făcut-o în gardul de la Pyramid Hill.

— Nu mă mir. Nu cred c-ar trebui să mai încercăm asta prea curând.

— Mda, zise Fred cu subînţeles.

Imaginea sa tremură. Zoaiele încă îi mai murdăreau hainele. Jerry continuă:

— Şi-am mai adunat şi nişte bârfe interesante despre Chumlig. Elevii îşi ţineau propriile fişiere despre facultate. Mare parte erau pentru distracţie, dar uneori le foloseau şi în scopuri practice.

— Ce-i asta?

— Okay, provine de la Ron Williams. El zice că l-a luat dintr-o sursă de mâna întâi, deci nu-i posibil să fie minciunile Prietenilor Intimităţii.

Asta era chiar maniera în care erau prezentate dezinformările PI, însă Mike se mulţumi să aprobe în tăcere.

— Domnişoara Chumlig n-a fost niciodată concediată de la şcoala Hoover. Face ore suplimentare acolo, poate şi-n altă parte.

— Ah… Conducerea şcolii ştie asta?

Domnişoara Chumlig era atât de onestă încât era greu de imaginat că trişa.

— Nu ştim asta încă. Nu ne dăm seama de ce Hoover acceptă asta. Îi ştii pe tipii ăia de la IBM despre care se tot bate toba pe-aici? Toţi trei au fost în clasa lui Chumlig. Însă ea s-a cam dat la fund când a început să se facă tapaj. Teoria noastră este că-i ceva scandal pe-acolo, care-o împiedică să-şi aroge meritele… Mike?

Se oprise în mijlocul cărării. Îşi verifica înregistrările din

dimineaţa asta şi suprapuse folosirea topicii engleze a Şopârlăului peste cea a lui Chumlig. Se uită înapoi spre gemeni.

— Scuze. M-aţi luat prin surprindere.

— Şi pe noi ne-a surprins. Oricum, credem că asta ar putea fi de folos dacă Jerry şi cu mine avem probleme serioase să-i absolvim cursul.

— Mda. Cred şi eu că s-ar putea, zise Mike, însă nu le mai acorda nicio atenţie.

Îi trecu dintr-odată prin minte că s-ar fi putut să existe ceva dincolo de agenţii de vârf. Oameni care-i ajutau ani de zile pe alţii. Acei oameni numiţi profesori.

Costi Gurgu
Cetatea Neagră

Cetatea Neagră sau Mavrokastron, după cum o numeau bizantinii, ceea ce însemna de altfel exact acelaşi lucru, era cea mai mare şi mai puternică fortăreaţă de pe malul nordic al Mării Negre. Fusese ridicată de greci înainte de naşterea Romei şi, după nenumărate asedii şi invazii, dăinuia încă pe aceleaşi dealuri, deasupra mării. Întrebarea era însă, în acele zile, dacă avea să supravieţuiască şi celei mai întunecate ameninţări pe care o văzuse vreodată Europa.

Căpitanul Luca al valahilor călărea de-a lungul coastei, purtând stindardul regelui Valahiei. Porţile cetăţii erau deschise şi gărzile îi făcură semn să intre. Era aşteptat.

Străzile şi aleile pietruite fremătau de activitatea comercianţilor, curtenilor, soldaţilor şi meşteşugarilor. Piaţa se deschisese, iar zgomotul şi mirosurile îi amintiră lui Luca de Constantinopole. Din vârful unui deal palatul domina întregul oraş. Era fortificat la rândul său cu puternice ziduri din piatră, pe care erau ridicate în vânt flamurile Bizanţului, alături de cele ale ducelui Alexandros. Acesta era vasalul împăratului ortodox, aşa cum fuseseră toţi strămoşii lui, de când Bizanţul eliberase cetatea de huni, cu aproape o mie de ani înainte.

Luca îşi lăsă armăsarul pe mâinile servitorilor. Urcă treptele în grabă spre porţile palatului. Gărzile personale ale lui Alexandros îl anunţară că era aşteptat în Marea Sală. Ducele stătea în jilţul său bogat ornamentat, înălţat pe un podium din piatră, sub un baldachin aurit. Pe zidurile Marii Săli erau montate blazoanele nobililor şi războinicilor care domneau peste pământurile aflate la nord şi la est de cetate. Cu toţii recunoşteau suveranitatea ducelui şi sperau în ajutorul acestuia în caz de război. Doi tineri îmbrăcaţi ca şi valahul, în haine prăfuite, de drum, aşteptau în faţa jilţului ducal.

— Căpitane Luca, în fine, ai ajuns, spuse Alexandros într-o rafinată greacă imperială.

— Înălţimea Voastră, veşti proaste mi-au întârziat plecarea. Trebuia să fiu sigur de ceea ce se întâmplă înainte de a veni aici, îi răspunse acesta, tot în greceşte.

Cei doi tineri îi zâmbiră şi-l îmbrăţişară. Unul dintre ei era înalt şi suplu, cu păr întunecat, barbă deasă şi un zâmbet larg.

Răzvan era conte în Banatul Severinului şi unul dintre sfetnicii banului de Severin. Celălalt tânăr era scund şi musculos, cu părul blond şi obrazul bărbierit. Avea un zâmbet şiret, iar ochii îi erau căutători şi suspicioşi. Acesta era Petre, vătaful Curţii voievodului Bogdan al Moldovei. Toţi trei fuseseră studenţii şcolii lui Mavrocos, la Curtea Bizanţului.

— Ei bine, care este vestea cea proastă? îl întrebă ducele cu nerăbdare.

Generalul acestuia se apropie şi el, salutându-l cu răceală pe Luca. Mai erau şi cei doi sfetnici, aşezaţi la dreapta şi la stânga jilţului lui Alexandros. Se spunea că aceştia nu părăseau niciodată Marea Sală, rămânând în permanenţă în centrul politicii zonei.

— Constantinopole este sub atac. Imperiul Crohinez şi-a început asediul cu o săptămână în urmă. Trupele chinezeşti sunt la porţile Bizanţului şi păsările diavolului aduse de Cro îi controlează cerul, turnându-i peste ziduri foc drăcesc. Este mai mult ca sigur că nu o să primim niciun ajutor din direcţia aceea. De fapt, împăratul i-a cerut regelui meu să trimită trupe.

În sală se lăsă tăcerea. Luca văzu teroarea din ochii ducelui. Sfetnicii săi începuseră deja să vorbească în şoaptă, în spatele scaunului, departe de urechile lor. Generalul îl întrebă cu voce autoritară:

— Şi ce-a decis regele tău?

Căpitanul îl privi pentru câteva secunde, reţinându-şi un oftat. În cele din urmă se decise să nu-l ignore. Nu se ştia când va avea nevoie de toţi aliaţii, chiar şi de cei proşti.

— Valahia strânge trupe chiar în acest moment. Regele meu va trimite aici 10000 de arcaşi, 25000 de suliţaşi şi 4000 de călăreţi. Asta este o promisiune. De asemenea, va trimite provizii, zidari şi fierari. Vor fi cu toţii la Cetatea Neagră în două săptămâni.

— Două săptămâni! exclamă generalul.

— Alteţă, zise Luca, ignorându-l pe general, mesagerul pe care ni l-aţi trimis i-a spus regelui că trupele cromonge sunt la mai bine de o lună depărtare şi că este posibil să rămână aşa, din moment ce vine iarna.

— Lucrurile s-au schimbat, căpitane. Vocea ducelui tremura. Generale, arată-le!

Acesta se înclină respectuos şi se deplasă către o uşă din

spatele scaunului princiar. Cei trei tineri îl urmară pe scara ce ducea spre vârful turnului central. De pe platforma acestuia se putea vedea până în cel mai îndepărtat punct al orizontului, cu atât mai mult cu cât ţinutul era plat, cu doar câteva dealuri micuţe. Priviră cu toţii spre mare. Petre înjură fără să mai ţină cont de vreo etichetă. Răzvan şi Luca îl acompaniară. Din acel punct de observaţie puteau zări Insula Şerpilor, aflată la est de Cetatea Neagră. Turnul care apăra uscatul de o invazie dinspre mare era aproape complet dărâmat şi ardea. În jurul insulei ancoraseră câteva duzini de bărci Cro, mai mari decât cele mai mari fregate bizantine. Erau compuse numai din suprafeţe metalice, îmbinate în forme diavoleşti, strălucind ca nestematele în lumina soarelui. Deasupra lor se adunase un nor de fum negru. Asemenea forme nu puteau exista. Nu trebuia să existe. Şi totuşi, pluteau chiar în faţa lor, pe lângă ruinele unui turn necucerit până acum. Şi mai ameninţător, deasupra insulei plana o pasăre Cro, un monstru uriaş, de dimensiunea unei fortăreţe, atârnând în aer şi fumegând.

— Sunt frumoase, murmură Luca.

— Şi oribile, dacă te gândeşti la ce servesc, adăugă Răzvan.

— Frumoase şi oribile, aprobă Luca.

— De ce le permite Dumnezeu să umble pe faţa pământului? murmură Petre făcându-şi cruce şi sărutând medalionul Sfântului Petru pe care-l purta la gât.

Căpitanul nu văzuse niciodată armata Cro. Doar auzise de ea de la călătorii şi refugiaţii din est, din oraşele şi civilizaţiile distruse de ei. Acum, privind bestiile infernale şi devenind conştient de puterea lor covârşitoare, Luca înţelese că nu doar soarta regatului său ori a Voievodatului Moldovei erau la mijloc, ci însăşi soarta Europei şi poate chiar viitorul omenirii. Pentru că, din ce auzise, Cro nu erau oameni. Se credea că sunt demoni sau semizei, nimeni nu ştia exact. Apăruseră din pustiul îngheţat al Siberiei şi devastaseră toate oraşele, regatele şi imperiile omeneşti ce le apăruseră în cale. Pe toate, mai puţin pe chinezi şi pe tătari, care ajunseseră cumva la o înţelegere cu diavolul şi fuseseră aserviţi armatei Cro în războiul lor de distrugere a oamenilor.

Ultimii comercianţi chinezi ajunşi la Constantinopole înainte ca Drumul Mătăsii să dispară povestiseră lucruri îngrozitoare despre suferinţa şi distrugerea cu care Cro îşi presărau

înaintarea. Aveau puteri asemănătoare cu ale Domnului. Singurul lucru care-i oprise să distrugă întreaga omenire fusese numărul lor mic. Aveau nevoie de oameni care să poarte războaiele pentru ei, alături de ei. Şi, între dispariţia totală şi servirea acestor noi zei, împăratul chinezilor alesese supravieţuirea. Aşa cum făcuse şi hanul Hoardei de Aur.

Cei patru bărbaţi se reîntoarseră în Marea Sală, unde-l găsiră pe duce privind pe fereastră marea zbuciumată. Cei doi sfetnici îi aşteptau în picioare pe podium, lângă jilţul ducal, afişând ţinuta oficială a funcţiei lor.

— S-a decis să trimitem imediat trupele în ajutorul Maiestăţii Sale Împăratul, spuse cel mai vârstnic dintre ei. Flota trebuie pregătită astăzi şi trebuie să plece mâine, la prima oră, spre Constantinopole, cu soldaţii şi proviziile Maiestăţii Sale.

— Înălţimea Voastră, spuse Luca. N-ar trebui să vă reamintesc eu că rolul Domniei Voastre este să protejeze imperiul de pericolele ce vin dinspre nord.

— Nu este treaba ta ce decide ducele de Mavrokastron, interveni cu asprime acelaşi sfetnic.

— Nu pot spune că-mi place de el sau de valahi, vorbi generalul, dar acum sunt de acord cu căpitanul. Dacă ne trimitem trupele în sud şi Mavrokastron cade, atunci întregul imperiu este compromis. Trebuie să ţinem cetatea şi să protejăm graniţele nordice.

— Valahii îşi vor trimite trupele în ajutorul nostru, insistă sfetnicul.

— Dacă acele trupe vor ajunge la timp… Şi ce se va întâmpla dacă se vor hotărî să rămână, în final, văzând că nu este niciun soldat bizantin să-i oprească?

— N-ar îndrăzni aşa ceva!

— N-ar îndrăzni? întrebă generalul privindu-l pe Luca.

Acesta decise să-l ignore încă o dată. Se întoarse spre Petre:

— Ce face Ungaria? Trimit şi ei armată?

— Ungaria s-a decis să aştepte şi să vadă ce se va întâmpla, spuse Petre, cu chipul întunecat de mânie.

— Dar asta-i…

Luca se opri, căutând un cuvânt politicos.

— …absurd! încheie el.

— Nu, absurd e că Moldova nu există decât pentru a crea o primă linie de apărare în faţa hoardelor Asiei. Dacă noi cădem,

asta le permite lor să se pregătească mai bine pentru a opri orice invazie care trece de noi. Orice s-ar întâmpla, nu le pasă, atâta timp cât le plătim tributul în aur şi ne vărsăm sângele ca să-i protejăm pe ei.

— Aşa deci, spuse Luca. Proaste veşti. Într-un final suntem numai noi, Valahia, Banatul de Severin şi Moldova, care să-i înfruntăm pe Cro. Alteţă, tot mai credeţi că e prudent să vă trimiteţi oamenii în sud?

— Trupele noastre vor rămâne şi vor apăra Mavrokastronul, hotărî Alexandros, revenind în scaunul său. Generale, pregăteşte oamenii de luptă. Căpitane, ai putea trimite un mesaj regelui tău, să-i ceri să sosească mai curând? După cum ai văzut, duşmanul este deja la porţile noastre.

— Dar, Înălţimea Voastră..., dădură să protesteze sfetnicii, însă ducele îi reduse la tăcere cu un singur gest mânios.

— Da, Alteţă, am să trimit mesajul de îndată, spuse Luca. Mai aveţi ceva ştiri de la prinţul Vlad?

— Ah, da, scopul principal al sosirii tale aici. Regret, dar prinţul a dispărut. Nimeni nu l-a mai văzut nici pe el, nici pe oamenii din suita sa, din momentul în care au intrat în Codrul Marei.

— Alteţă, cu permisiunea voastră am să trimit astăzi mesajul regelui, iar mâine dimineaţă am să plec în căutarea prinţului Vlad. Regele îşi vrea fratele înapoi.

— Venim şi noi cu tine, spuse Răzvan. Ne-am sfătuit deja şi vrem să te ajutăm. Ca să nu mai pomenesc că am vrea să-i vedem pe Cro de aproape, înainte să-i înfruntăm pe câmpul de luptă.

Ducele încuviinţă şi părăsi sala. Îşi ascundea cu greu frica. Generalul îl urmă, privindu-i pe cei doi sfetnici cu mai multă duşmănie decât arătase faţă de Luca.

Ajunseră la Codrul Marei după o zi întreagă de călărit. Pădurea străveche era atât de deasă, încât toate armatele invadatoare ale Asiei erau silite s-o ocolească, fie alegând coasta mării şi asediind Cetatea Neagră, fie cotind spre nord şi revărsându-se asupra Voievodatului Maramureşului. Cetatea Neagră fusese singurul obstacol serios în faţa invaziilor tătare, domolind avântul Hoardei de Aur până când incursiunile se opriseră cu totul, atunci când Cro năvăliseră asupra lor din

Siberia. Asta fusese cu două decenii în urmă. După care Drumul Mătăsii dispăruse, iar europenii şi arabii nu mai văzură nicio caravană din Orientul Îndepărtat.

Poveştile refugiaţilor vorbeau despre o stea ce căzuse pe Pământ cu mai mult de un secol în urmă şi-i adusese pe Cro tocmai de dincolo de înălţimile Raiului, de dincolo de cercurile Îngerilor, de dincolo de ţinutul lui Dumnezeu. Niciun om care-i întâlnise nu mai apucase să povestească altora cum arată Cro sau care era rostul lor pe Pământ. Niciun regat omenesc nu le supravieţuise, în afară de tătari şi de chinezi, iar aceştia încetaseră să mai vorbească de ani buni cu restul oamenilor. Iar Dumnezeu nu ajutase pe nimeni. Bizanţul susţinuse că Dumnezeu nu-i ajutase pe păgânii din Asia pentru că erau necredincioşi şi păcătoşi. Acum, Roma spunea că Dumnezeu nu o să-i ajute pe bizantini pentru că aceştia nu se convertiseră la catolicism, care era singurul şi adevăratul regat al lui Dumnezeu pe Pământ. Luca bănuia că Dumnezeu nu ajutase pe nimeni pentru că oamenii erau mult prea mici ca să vadă că diferenţele dintre ei nu erau cauzate atât de practicile religioase, cât mai ales de nimicnicia intereselor regilor şi ale împăraţilor. Oamenii erau prea proşti ca să înţeleagă că făpturile căzute din stele, Cro, erau duşmani ai întregii omeniri şi că, dacă nu vor lupta împreună, nu vor avea nicio şansă de supravieţuire. Iar Dumnezeu nu ajuta oamenii proşti. Chinezii şi tătarii nu făceau decât să-şi prelungească supravieţuirea. După ce omenirea avea să piardă ultimul război, nici ei nu mai aveau cine ştie ce viitor.

În prima noapte, cei trei tineri îşi aşezară tabăra în pădure şi aprinseră numai un foc micuţ, pentru a nu atrage atenţia asupra lor. Petre şi Răzvan îl întrebară dacă are vreo idee de ce alesese prinţul Vlad drumul periculos şi dificil prin Codrii Marei. Toată lumea ştia că Vlad fusese trimis să discute cu cromongii. În ciuda poveştilor, regele valah nu putea crede că tătarii nu mai acceptau solie. Înainte de Cro, fuseseră întotdeauna dispuşi la tratative şi dornici de cadouri. Şi totuşi poveştile se adeveriseră. Vlad dispăruse şi nu reuşise să trimită niciun mesaj înapoi, prin porumbeii săi.

Căpitanul credea că prinţul alesese drumul prin codru pentru a se putea apropia nestânjenit de tabăra cromongilor şi a-şi trimite înapoi observaţiile asupra forţei duşmanului şi a armelor

sale legendare, înainte să intre printre ei ca solie şi să rişte totul. Şi, cu toate astea, la curtea valahă nu sosise nicio veste din partea lui.

Următoarele două zile călătoriseră prin pădure, întâlnind ici şi colo semne ale trecerii trupei lui Vlad. În cea de-a treia dimineaţă ajunseră la marginea codrului şi văzură un cer încărcat de fum. La liziera pădurii, în umbra dealului, încă mai erau semne ale taberei prinţului. Lucrurile lui Vlad şi ale oamenilor săi erau răspândite prin iarbă. Era evident că duşmanul îi luase prin surprindere.

De pe vârful dealului, cei trei reuşiră să spioneze o tabără de război uriaşă. Era ca un adevărat oraş, întinzându-se până la orizontul îndepărtat, ca o mare de corturi şi flamuri. Apoi, erau monştrii Cro. Un câmp de căruţe metalice, strălucind sinistru în lumina zorilor. Deasupra lor plutea o armată de păsări ale diavolului şi printre acestea se roteau alene bestii ce arătau precum nişte baloane uriaşe, cu coşuri atârnând dedesubtul lor, ca nişte cai zburători cu şeile fixate pe burtă în loc de spinare. Întregul cer părea sufocat de fum, soarele fiind abia vizibil printre nori. Era o miasmă de furtună în aer, cu toate că Luca ştia că nu era vorba de o furtună obişnuită.

Poposiră în pădure, pentru a sta ascunşi de ochii păsărilor diavolului. Dar se reîntoarseră pe vârful dealului, ca să observe mai atent tabăra cromongilor. Cum puteau descrie ceea ce vedeau? Cum luptau păsările diavolului sau căruţele metalice fără cai? În mijlocul monştrilor Cro, Luca observă câteva rânduri de trunchiuri din metal aşezate pe roţi. Astea ce mai făceau? Cum ucideau? Supravieţuitorii din campaniile Cro anterioare nu fuseseră războinici scăpaţi de pe câmpul de luptă, ci, în mare parte, ţărani îndeajuns de înţelepţi încât s-o ia la fugă înainte ca invadatorii să-şi abată monstruoasa armată asupra satelor lor. În coloanele de refugiaţi nu existase niciun soldat.

— Uitaţi-vă într-acolo, către dreapta, spuse Petre.

Răzvan şi Luca priviră în direcţia indicată. În apropierea celui mai mare cort din centrul taberei şi la doar o sută de paşi de una dintre hergheliile de cai, era un ţarc cu oameni. Nu erau mulţi, poate doar opt sau nouă. Iar unul dintre ei era prinţul Vlad, observă Luca. Prinţul era scund şi masiv, îmbrăcat în stacojiu. Singurul care purta haine de catifea colorată în călătorii.

— Acum ştim că a supravieţuit, şopti Luca.

— Da, dar cum ajungem până acolo? întrebă Răzvan. Sunt gărzi la fiecare zece paşi, de jur împrejurul taberei. Şi bestiile-balon care supraveghează întreaga vale.

Cei trei rămaseră ascunşi, încercând să observe cât mai multe detalii. Câţi cai, câte căruţe fără cai, câţi arcaşi, când era posibil ca întreaga armată să înainteze către Cetatea Neagră. Luca încercă să scrie totul pe o bucăţică de hârtie cât mai mică. La lăsarea întunericului legară mesajul de piciorul unui porumbel şi-l trimiseră înapoi. Făcuseră tot ce putuseră pentru cei din cetate. Apoi, fără să mai aprindă focul, mâncară carne rece cu pâine uscată şi băură ultimul strop de vin luat din pivniţele ducelui.

Pe trunchiurile din apropiere muşchiul lumina noaptea cu o fosforescenţă bizară. Cei trei bărbaţi se uitară mai îndeaproape. Muşchiul ce răsărise pe scoarţa copacilor de la liziera Codrului Marei nu era natural. Creştea mai lung şi răspândea spori albi în aerul rece al nopţii.

— Ăsta a venit din Siberia, murmură Luca.

— Nu-mi place, spuse Răzvan. Mai bine să nu-l atingem şi să dormim cu nasul acoperit, să nu respirăm mizeria asta.

— De ce nu spui ce gândim cu toţii? îl întrebă Petre.

Ceilalţi doi îl priviră curioşi.

— Corupţia iadului îi precede. Cro sunt demoni care cotropesc pământul, spuse Petre sumbru.

— Şi ce propui? Să începem să ne rugăm? îl întrebă Răzvan.

— O rugăciune nu strică niciodată, interveni Luca. Dar probabil că în final va trebui să-i trecem prin sabie… şi foc, adăugă privind muşchiul de pe copaci cu dezgust.

Se reîntoarseră lângă cai. Luca prinse a vorbi:

— Prieteni, vă mulţumesc că aţi venit cu mine. Am fost împreună, ca pe vremuri. Însă misiunea voastră se încheie aici. Am adunat şi am trimis informaţii şi sper din tot sufletul să-i ajute pe cei de acasă.

Luca se opri. Îşi privi prietenii. Petrecuseră trei ani la Constantinopole, la Curtea Împăratului, învăţând manierele nobililor bizantini, degustând mâncarea lor delicioasă şi bându-le vinurile alese, încercând mătăsurile şi catifelele celor mai bogaţi din Imperiu. Studiaseră aceste lucruri chiar mai mult decât învăţaseră astronomie, trigonometrie sau literatură. Se

presupunea că trebuie să deprindă felul de viaţă bizantin, că trebuie să le guste puterea şi măreţia şi astfel să nu uite cine sunt stăpânii lumii când se vor întoarce acasă şi vor povesti. Dar, dincolo de toate astea, cei trei tineri învăţaseră ceva ce împăratul sperase ca ei să nu vadă – învăţaseră tactică şi strategie bizantină. Învăţaseră istoria imperiului, toate greşelile şi erorile acestuia. Învăţaseră despre politicile şi aspiraţiile bizantine.

— Întoarceţi-vă acum şi serviţi-vă ţările, spuse Luca. Prinţul Vlad este sarcina mea.

— Recunosc că Vlad este sarcina ta, începu Petre zâmbind cu şiretenie, dar strângerea de şi mai multă informaţie este sarcina mea. Crezi că aş lăsa un valah prăpădit să afle tot ce e mai important, în timp ce eu mă întorc acasă cu coada între picioare? Dacă va cădea Cetatea Neagră, o să vină rândul Moldovei şi vreau să ştiu cu cine ne înfruntăm.

— Petre spune că o să rămânem şi o să pătrundem în tabăra cromongilor împreună, interveni şi Răzvan.

— Am adunat deja toată informaţia care se putea. Ce altceva mai vreţi?

— Nu ştim deocamdată ce fac păsările diavolului. Petre îl privea cu seriozitate. Sau la ce sunt bune trunchiurile argintii. N-avem nicio idee care este scopul căruţelor strălucitoare, fără cai. Nu arată a care de luptă şi totuşi nu par să fie folosite la transportul proviziilor. Toate bestiile alea care scot fum şi fac zgomote oribile… Ele sunt cele care le oferă duşmanilor Cro puteri dumnezeieşti. Trebuie să aflăm ce sunt aceste puteri.

— Ştim stilul de luptă al tătarilor, dar nu ştim nimic despre cel al Cro, adăugă Răzvan.

— Aţi înnebunit, şopti Luca şi râse. Îi iubea pe ceilalţi doi şi, slavă Domnului, ţările lor nu se războiseră de ceva timp. Ar fi fost groaznic să-i întâlnească pe câmpul de luptă. În special pe Petre, care era cel mai puternic om pe care-l văzuse vreodată şi un spadasin neîntrecut. Cât despre Răzvan, acesta era cel mai bun arcaş de-o parte şi de cealaltă a Carpaţilor. Împăratul îi oferise o poziţie de nerefuzat în armata sa după ce li se terminase „şcolirea”. Cu toate astea, Răzvan se întorsese în serviciul banului de Severin fără cea mai mică şovăială.

— Stau eu de pază primul, se oferi Petre. Am somnul greu şi nu-mi place să fiu trezit în mijlocul nopţii.

Luca se deşteptă tremurând. Tocmai visa despre păsările diavolului. Atacaseră cetatea de scaun a Valahiei în număr mare şi scuipau foc pe ciocuri. Oraşul ardea, oamenii fugeau îngroziţi părăsind protecţia zidurilor, iar afară îi aşteptau tătarii cu săbiile pregătite. Castelul se năruia, îngropându-i pe rege şi pe soldaţii săi.

— Şşşş, şşşş! Petre ţinea un deget peste gură. Răzvan era deja treaz şi-i aştepta. Se târâră până la marginea pădurii şi priviră în sus. Una dintre bestiile-balon pe care le văzuseră deasupra taberei cromongilor plutea acum peste dealul de unde-şi observaseră duşmanul în timpul zilei. O rază de lumină căuta prin iarba de dedesubt, printre lucrurile prinţului.

Luca se închină. Bestia-balon nu făcea niciun zgomot, nu scotea fum, doar plutea tăcută şi căuta cu lumina ei necurată. Era oare ochiul ei? Puteau ochii ei să trimită lumină în aer? Era oare monstrul ăla un Cro? Sau Cro călăreau bestia plutitoare?

Unul dintre cai necheză. Altul fornăi. Răzvan înjură şi-i privi pe ceilalţi doi îngrijorat. Bestia-balon îşi abătu raza de lumină către pădure, în direcţia cailor. Cei trei tineri se lipiră de pământ. Bestia pluti în direcţia lor cu viteză. Sub pielea balonului erupseră de câteva ori flăcări, dar, altfel, totul se petrecea în cea mai desăvârşită linişte. Apropiindu-se de ei, Luca văzu că dedesubtul balonului era ataşat într-adevăr un coş argintiu. Iar din acest coş cineva manevra bestia. Deci Cro o călăreau.

— Fii atent la coşul de dedesubt, murmură el în urechea lui Răzvan. Când ajunge la primii copaci, ocoleşte-o prin spate. Apoi se întoarse către Petre şi-i şopti: Du-te la cai şi, când ajunge la ei, ieşi dintre copaci şi atrage-i atenţia asupra ta. Eu o să mă strecor pe dedesubt, fără să mă vadă.

Petre dispăru în direcţia cailor, care erau speriaţi de apariţie. Răzvan înainta deja prin liziera pădurii, dând ocol şi încercând să-i cadă bestiei în spate. Luca mai aşteptă puţin, apoi prinse a se târî prin iarba înaltă, afară din pădure.

Totul se întâmplă în mare viteză. Cu sabia scoasă din teacă, Petre apăru dintre copaci, în bătaia razei de lumină, şi atacă. Răzvan alerga către bestie din cealaltă parte a pădurii. Luca ajunsese deja sub ea. Sări şi se prinse de una dintre frânghiile ce atârnau peste marginea coşului. Începu să se caţăre. Petre urlă şi lovi prin aer cu sabia. Bestia coborî şi mai mult. Aruncă o

plasă peste el. Luca trecu peste buza coşului exact când Răzvan începuse să se caţăre la rândul său.

Înăuntru, chiar sub focul care hrănea bestia-balon, se afla un bărbat înalt, îmbrăcat în haine întunecate şi cu capul protejat de o glugă. Se întoarse, surprins de apariţia lui Luca şi, pentru o clipă, cei doi se holbară unul la celălalt. Căpitanul simţi un ac încins străpungându-i capul. Căzu în genunchi. Apoi totul se termină. Răzvan îngenunche lângă el. Una dintre săgeţile lui era înfiptă în gâtul străinului şi-i ieşea prin ceafă.

Îl eliberară pe Petre din plasă şi legară bestia de un copac, să nu fugă. Apoi scoaseră străinul ucis. Luca îi dădu deoparte gluga, pentru a-i vedea faţa. Se ridică şi dădu înapoi, poticnindu-se.

— Nu este om…, se bâlbâi el.

Ceilalţi doi amuţiseră. Fiinţa care zăcea în iarbă nu aducea a făptură omenească nici pe departe. Craniul îi era mare şi lunguieţ, legat direct de corp. Gât, arătarea n-avea. Pe partea de sus a creştetului se aflau cel puţin douăzeci-treizeci de ochi răspândiţi ca o bandă de jur-împrejurul capului, mare parte încă deschişi. Nu avea urechi sau nas, iar gura era doar o tăietură plină de dinţi subţiri şi ascuţiţi. Nu se întrezărea nicio limbă printre ei. Suprafaţa capului era dură precum o carapace, dar se simţea că osul era întrerupt de părţi moi, din carne. Fiinţa avea trei perechi de braţe, terminate cu câte douăsprezece degete fără unghii. Doar ţinuta ei verticală o făcuse să arate a om. Mirosea a carne putredă.

Luca era sigur acum că aveau în faţa lor un Cro. Legendarele creaturi căzute din cer erau, într-adevăr, nişte monştri. Regreta numai că o uciseseră pe aceea înainte de a căpăta nişte răspunsuri. Apoi îşi aminti de durerea pe care o simţise în cap. Nu avuseseră de ales.

— Ce facem cu dihania asta? îi întrebă Petre.

Ca întotdeauna, el era cel practic. Nicio întrebare inutilă, nicio vorbă despre înfăţişarea fiinţei Cro sau despre miros. Răzvan îngenuncheause şi dezvelise întregul corp al creaturii din mantaua ce-l înfăşura. Îi studia anatomia cu lăcomie. Ăsta era duşmanul. Îl atingea, îi pipăia ochii, îi verifica gura, îi căuta urechile şi nasul. Asta era şansa lor.

— Mi-ar plăcea să-l duc banului meu, spuse el.

— Şi mie mi-ar plăcea, aprobă Petre.

— Dacă suntem norocoşi, asta o să şi facem, spuse Luca.

— Trebuie să fugim înainte să se dea alarma că a dispărut, zise Răzvan. Chiar acum. Până dimineaţă am şi străbătut jumătate din pădure. N-o să ne poată prinde.

— Cum rămâne cu informaţia pe care-o voiam? se strâmbă Petre.

— Schimbăm planul.

— Nu, nu. Toate astea se pot întoarce spre binele nostru până la urmă, spuse Luca pe un ton jos.

Ceilalţi doi aşteptară să-şi termine ideea. Căpitanul privi în sus, către bestia-balon.

— A, nu! Nu-mi spune că te gândeşti la aşa ceva…

— De ce nu? Nu cred că este mai mult decât un cal.

— Nu ştii ce-o să facă dacă încercăm!

— Nu s-a prea sinchisit de moartea stăpânului…

— N-ai de unde să ştii.

— Nu, nu, nu! Petre răsufla greu.

— Şi, cu toate astea, o s-o facem, zâmbi Răzvan.

Luca se căţără înapoi în coş. Luna era sus pe cer, acoperită în mare parte de norii de fum din tabăra cromongilor, dar lumina ei era îndeajuns pentru a distinge detaliile din carul bestiei-balon. Ceilalţi doi intrară şi ei.

Pe unul dintre ziduri erau şase beţe ieşind din şase găuri rotunde şi largi. Într-o parte era un mâner conectat cu o sfoară la vatră. O sfoară de metal! Luca fluieră impresionat. Nu mai văzuse aşa ceva.

— Pare destul de simplu, spuse el.

— Pare? Petre privea beţele cu incertitudine în ochi.

— Da. Cro are şase braţe. Aici avem şase beţe.

— Partea asta a fost uşoară, fu de acord Răzvan.

— Cred că este precum un harnaşament pentru cai. Numai că, în loc de forma rotundă pe care noi o folosim cu două mâini, aici avem şase beţe, pe care ei le pot folosi cu cele şase mâini ale lor. Va trebui să lucrăm împreună ca să controlăm toate beţele.

— Şi ce-i cu mânerul ăla legat de vatră?

— Am văzut că bestia se hrăneşte cu foc, spuse Luca şi-şi făcu cruce. Ceilalţi doi îl imitară. Apoi scuipară pe pardoseală. Cu cât îi dai mult, cu atât mai sus şi mai rapid zboară. Cred că la asta foloseşte mânerul.

— Hai să încercăm, spuse Petre zâmbind.

Fiecare luă poziţie în faţa câte unei perechi de beţe. Luca îşi linse buzele, gata să dea ordine. Apoi îşi aminti:

— Ai dezlegat sfoara?

— Da, spuse Răzvan.

Priviră în afară.

— Oh, Doamne Dumnezeule, suntem deja în zbor! Petre respira cu greutate. Transpiraţia îi lucea pe frunte.

Balonul plutea aproape de pământ. Se apropia de deal, gata să se sfărâme de el.

— Trebuie să ne înălţăm! spuse Răzvan.

Luca trase de mânerul ataşat cu sfoară şi o flacără strălucitoare răcni în gâtul bestiei. Înspăimântaţi, aşteptară cu toţii reacţia animalului. Nimic altceva nu se mai întâmplă – acesta înghiţise focul şi acum era liniştit. Părea să-i fi plăcut. Luca privi în afară. Văzu că urcau rapid. Prea rapid, şi se îndreptau în altă direcţie decât tabăra cromongilor. Începură să tragă de beţe şi carul se scutură, nehotărât cu privire la direcţia pe care o avea de urmat.

— Hei, hei, hei, uşor, strigă Luca. Trebuie să o facem în acelaşi timp şi în aceeaşi direcţie. Întâi beţele astea – dreapta, trase spre dreapta şi ceilalţi îl imitară. Balonul se întoarse spre dreapta. Acum, stânga. Bun. Sus… jos… Vedeţi, e uşor!

Privi în afară. Manevrând beţele plasate cel mai sus, avea şi vederea cea mai bună. Stabili direcţia ţarcului prizonierilor. Apoi începu să-i dirijeze pe ceilalţi:

— Dreapta. Gata, acum trebuie s-o ţinem pe direcţie.

Câteva minute mai târziu pluteau la mai puţin de zece picioare deasupra pământului, în apropierea unui cort. Niciun soldat nu făcea de gardă în apropiere. Se ajutară de frânghii să coboare. În tabără era întuneric. Luna era complet acoperită de fum. Focuri luminau locul în câteva puncte.

Alergară spre ţarcul prizonierilor şi se ghemuiră lângă poartă. Prinşii dormeau. În liniştea ce domnea peste tabără puteau auzi scârţâituri şi foşnete dinspre monştrii de metal. Toţi tătarii dormeau în corturi. Bestii-balon pluteau în tăcere prin noapte. Gărzile omeneşti păzeau numai exteriorul taberei.

Poarta ţarcului era închisă numai cu o sfoară înnodată, pe care o putea tăia sau dezlega oricine. Şi totuşi, prizonierii se aflau încă înăuntru şi nu era niciun paznic care să-i

supravegheze. Cei trei tineri se priviră miraţi. Se uitară în jur. Petre tăie frânghia şi deschise poarta.

Prinţul Vlad dormea pe o grămadă de paie, acoperit de manta. Alături de el, scutierul său sta întins direct pe iarbă. Ceilalţi dormeau câţiva paşi mai încolo. Erau cu toţii oameni din trupa lui Vlad. Nu toţi care plecaseră, ceea ce însemna că unii fuseseră ucişi deja.

Luca îl scutură pe prinţ. Acesta deschise ochii şi căscă. Îi privi curios:

— Ce s-a întâmplat? întrebă în cele din urmă.

— Înălţimea Voastră, şopti Luca, am venit să vă ajut să scăpaţi.

— Vorbeşte mai tare, băiete, spuse cu voce bubuitoare Vlad şi se ridică din aşternutul de paie. Petre îi acoperi gura cu mâna şi-l ţinu strâns, să nu se mai zbată.

— Înălţimea Voastră, sunt eu, căpitanul Luca.

Prinţul încetă să se mai zbată şi se holbă la tânăr. Între timp se trezi şi scutierul. Acesta îi privi şi spuse:

— O să mă duc să am grijă de cai, Alteţă. Grăjdarii de aici nu par capabili de nimic.

Se ridică şi merse fără griji către un colţ al ţarcului, unde începu să îngrijească nişte cai invizibili. Petre îl privi alarmat.

— Înălţimea Voastră? întrebă Luca îngrijorat.

Petre îi dădu drumul.

— Aşa deci, căpitane Luca. Se dovedeşte că eşti omul bizantinilor, până la urmă. Ai venit să mă omori şi probabil că vrei să-l ucizi chiar şi pe rege!

— Prinţe Vlad, am venit să vă salvez, repetă Luca, simţind cum speranţele îi păleau.

— N-am să mă las răpus fără luptă! spuse prinţul şi se ridică în picioare, trăgând din teacă o sabie inexistentă. Luă poziţie de luptă, cu lama invizibilă aţintită spre pieptul lui Luca.

Petre îl pocni în cap cu mânerul sabiei sale. Luca îl prinse în braţe înainte să atingă pământul. În acelaşi timp, un alt prizonier se trezi, îi văzu lovindu-l pe prinţ şi începu să ţipe. Răzvan îşi aruncă pumnalul. Bărbatul căzu în tăcere.

— Ce se-ntâmplă? întrebă Petre şi înjură.

— Ceva urât, foarte urât, răspunse Luca.

— Mai vrei să-l salvezi pe prinţ şi să-l duci înapoi la Curte? Acum că diavolii i-au furat minţile?

— Mai cu seamă acum. Altfel cine m-ar crede?

Luca privi împrejur. Micul incident nu atrăsese atenţia nimănui. Tabăra era încă adormită. Scutierul continua să hrănească armăsari invizibili, îngânând o melodie cu voce joasă. Individul era fiul paharnicului regal. Un alt prizonier mormăi în somn. Căpitanul îşi petrecu unul dintre braţele prinţului pe după gât, în timp ce Petre făcea acelaşi lucru cu celălalt braţ. Vlad era greu. Se îndreptară încet către poarta ţarcului.

— Încearcă să-l aduci şi pe june, îi şopti Luca lui Răzvan, indicându-l pe scutier.

Deschiseră poarta, ieşiră şi se trântiră imediat la pământ. Un soldat mongol ieşise din cort şi se uşura, la zece paşi de ei. După care se întoarse la somn. Cei trei aşteptară mai mult timp. Apoi Luca îi făcu semn lui Răzvan să se apropie:

— Duceţi-i pe Vlad şi pe scutier înapoi la bestia-balon. Încercaţi să daţi drumul hergheliei, asta o să-i ţină ocupaţi pe tătari. Şi aşteptaţi un semn de la mine. Când îl vedeţi, plecaţi cu bestia din tabără. Ne întâlnim dincolo de deal. Dacă nu mă întorc într-un ceas, încărcaţi totul şi zburaţi înapoi.

— Care o să fie semnul?

— Foc.

— O să te aşteptăm.

Căpitanul Luca se opri lângă carele fără cai şi le privi cu uimire. Metalul argintiu era neted şi strălucitor, chiar şi numai la lumina slabă a Lunii, curbându-se şi îndoindu-se în forme şi unghiuri nemaivăzute, fără ca vreun cui sau vreun nit să ţină plăcile de metal împreună. Păreau făcute dintr-o singură bucată. Bărbatul îşi făcu cruce. Se apropie şi mai mult şi atinse unul dintre care. Suprafaţa metalică era rece. Nu exista nicio posibilitate să ataşezi vreun harnaşament de cai pe nicăieri. Poveştile spuneau că aceste care se mişcau singure şi lăsau în spate nori de fum. Foc, iarăşi! Precum bestiile-balon. Ca şi cum ar fi avut înăuntrul lor duhuri care le puneau în mişcare, dacă le hrăneai cu foc.

Dacă într-adevăr era opera Diavolului, de ce ar fi permis Dumnezeu ca asemenea monstruozităţi să umble pe suprafaţa Pământului? Iar dacă nu era opera Diavolului, atunci Cro erau fie nişte divinităţi mai mici, fie un alt gen de fiinţe ale Domnului care încercau să cucerească lumea oamenilor. Care încercau să-

şi creeze propria lume, într-una deja populată de oameni. Era limpede că aceste două lumi nu ar fi putut convieţui. El, personal, nu credea că ar fi putut trăi alături de Cro, ştiind că aceştia sunt atât de puternici şi-i pot controla pe oameni atât de uşor. Nu, trebuia să fie ori omul, ori Cro. Nu era loc pentru amândoi pe Pământ. Dacă aceste fiinţe aveau sau nu suflet, după cum încerca Biserica să le zugrăvească, asta nu mai avea importanţă. Şi într-un caz, şi în celălalt erau pornite să cucerească şi să distrugă civilizaţia omenească şi nimeni nu părea îndeajuns de puternic să le oprească. Iar Dumnezeu nu va interveni. Oamenii se măcelăreau de milenii, de când începuse istoria, şi Dumnezeu nu intervenise. De ce ar fi făcut-o acum?

Carele fără cai erau aliniate unul lângă celălalt, pe zece rânduri nesfârşite. Puteau fi sute de asemenea monstruozităţi. Iar el nu avea nicio idee ce anume făceau. Care le era puterea. În spatele acestor rânduri erau altele, cu căruţe normale, încărcate cu trunchiuri metalice pe roţi. Alte ciudăţenii. Acelaşi metal, aceeaşi netezime, aceeaşi măiestrie a prelucrării. Apoi erau căruţe încărcate cu butoaie din lemn şi cu nişte bile din fier.

Luca se apropie şi mirosi. Mai văzuse aşa ceva. Pe butoaie erau inscripţionate litere chinezeşti. Îşi scoase pumnalul şi găuri unul dintre ele. O pulbere cenuşie se revărsă pe podeaua căruţei. Bărbatul luă puţin şi o frecă între degete, apoi o mirosi. Îşi aminti de unul dintre comercianţii chinezi de la Curtea Bizantină, Sung pe numele lui. Făcuse o reprezentaţie cu ceea ce el numea Leacul de Foc. Ceva ce chinezii aveau de secole. Scosese scântei, apoi explodase cu un zgomot puternic, speriind curtenii. Sung îi explicase împăratului că această pulbere putea fi o armă împotriva invadatorilor Cro. Că ar fi putut face contrabandă cu aşa ceva pentru bizantini şi că ar fi putut aduce şi câţiva oameni care se pricepeau să lucreze cu ea. Dar, curând după această întâlnire, Drumul Mătăsii dispăruse, căile comerciale fiind supravegheate de Cro, şi Sung nu se mai întorsese.

Luca se gândi că educaţia sa bizantină îşi arăta acum foloasele. Zâmbi cu amărăciune. Era posibil să facă rost de un foc mai bun decât sperase. Sparse butoiul şi începu să răspândească pudra printre căruţe. Sparse mai multe butoaie şi împrăştie Leacul de Foc până la carele fără cai şi chiar până la

păsările diavolului. Nicio pasăre nu se mişca, toate fiind adânc cufundate în somn.

Văzu bestia-balon care-i adusese pe ei în tabără înălţându-se în zbor. Ceva se întâmplase, iar prietenii săi fuseseră nevoiţi să fugă. Aveau nevoie de ajutorul lui dacă voiau să scape. Şi aveau nevoie chiar acum. Aşa cum şi lui îi trebuia o cale de scăpare. Privi spre păsările diavolului. Puteau fi ele mult mai deştepte decât bestiile-balon? Ori mai greu de controlat?

Aprinse o torţă de la un foc din apropiere şi o azvârli peste una dintre dârele de pulbere. Pocniturile îi semnalară că aceasta se aprinsese. Alergă. Abia făcu zece paşi, când o explozie înfiorătoare sfâşie noaptea. Căzu. Se ridică şi-şi continuă fuga. Nu se uită înapoi. Următoarea explozie zgudui pământul, dar Luca nu mai căzu. O scară din frânghie ducea spre o gaură întunecată, deschisă în burta ultimei păsări diavoleşti din rândurile lungi. Tătarii alergau deja prin tabără şi strigau speriaţi. Urcă scara.

În timp ce urca, o explozie fu urmată de o alta, apoi de încă una şi încă una şi apoi totul se petrecu aproape în acelaşi timp. Noaptea se transformă în iad. Îndrăzni să privească în spate. Flăcări uriaşe înghiţiseră tabăra. Exploziile se apropiau cu fiecare clipă de pasărea în care se urca el, fiecare mai puternică decât cea de dinainte.

Intră în burta păsării. Interiorul era cald şi slab luminat. Paşi grăbiţi veneau în direcţia lui. Se lipi de un zid. Unul dintre Cro ajunse lângă ieşire şi se aplecă să tragă sfoara înăuntru. Luca îl lovi cu piciorul şi fiinţa căzu în gol, în tăcere. Bărbatul trase scara înăuntru şi închise uşa. Porni în direcţia din care venise fiinţa. Interiorul păsării era din metal şi era enorm. Luca îngheţă. Ce-ar fi trebuit să facă acum? Exploziile cutremurau pământul. Simţi pasărea zguduindu-se. N-avea timp de gândire. Trebuia să înalţe dihania în aer. Trebuia să zboare înainte ca Leacul de Foc să-l ajungă.

În acel moment simţi pasărea cea monstruoasă ridicându-se de la pământ. Zburau. Fie era îndeajuns de deşteaptă pentru a pleca de una singură, fie se mai afla un Cro înăuntru. Se mişcă neauzit prin încăperile uriaşe. O altă scară, din lemn de data aceasta, urca de-a lungul unui perete către o deschizătură. O lumină puternică se revărsa prin acea uşă.

Mai era un Cro, călărind pasărea diavolului. Cele şase mâini

ale sale se mişcau frenetic peste un panou conţinând şase beţe, precum cele din carul bestiei-balon. Dar, dincolo de ele, erau multe alte panouri cu rotiţe şi buloane şi alte beţe în diverse poziţii. Pasărea diavolului părea să fie mult mai dificil de călărit decât un balon.

Luca simţi o revărsare de căldură înăuntrul capului. Apoi pace şi calm. Putea vedea prin peretele din faţă întreaga tabără cuprinsă de flăcări. Carele fără cai explodau spectaculos, trunchiurile argintii se rupeau în bucăţi şi cele mai multe dintre păsările diavolului prinseseră foc. Bucăţi de materiale în flăcări zburau învârtejindu-se prin aer. Zgomotul era copleşitor. Dar Luca se simţea lipsit de griji şi împăcat cu întreaga lume. Fiinţa Cro îl privi cu zecile de ochi răspândiţi pe spatele căpăţânii sale şi tot ce simţi bărbatul era o mare dorinţă de-a o ajuta. Brusc, ştia ce trebuia să facă. Trebuia să-i ia locul fiinţei Cro pe care o aruncase din pasăre. Toate cunoştinţele necesare acestei sarcini se aflau deja în mintea lui. Începu să apese pe buloanele colorate şi să tragă de beţe, în secvenţe care tocmai îi fuseseră cumva dezvăluite.

Apoi îşi aminti de prinţul Vlad, ameninţându-l cu sabia sa invizibilă. Un alt val de căldură îi înveli creierul. Oftă fericit. Pasărea plutea în aer, deasupra taberei, căpătând înălţime, încercând să se îndepărteze de pericol. Una dintre cele câteva care reuşiseră să se mai înalţe. Văzu balonul furat de prietenii săi îndreptându-se spre pădure. În acelaşi moment înţelese că fiinţa Cro ştia tot ce ştia şi gândea el. Ştia, de asemenea, că trebuia să-i urmărească pe Petre şi pe Răzvan şi că trebuia să-i distrugă. Nu exista altă soluţie. Trebuia să-şi ucidă prietenii.

Pasărea se cutremură şi plonjă. Tocmai se ciocnise cu o alta, care fusese la rândul ei lovită de proiectilele provenite dintr-o explozie. Impactul îl trimise pe Cro cu capul de-un perete. Pentru o secundă, în mintea lui Luca reveniră zgomotul şi lumina şi panica. Îşi aruncă pumnalul înainte să gândească, înainte ca fiinţa să-i readucă mintea sub control. Creatura se poticni spre el, cu lama înfiptă într-unul dintre ochi. Îşi trase pumnalul afară din ochi şi, pentru un moment, căpitanul crezu că îl va arunca spre el, ţintindu-i inima. Însă chiar atunci Cro căzu pe pardoseală. Făptura era moartă şi pasărea se prăbuşea.

Luca preluă controlul beţelor şi al roţilor. Acum ştia ce trebuia să facă. Giganticul monstru zburător îşi reveni din cădere.

Ateriză dincolo de deal, în marginea pădurii. Petre şi Răzvan aşteptau cu săbiile scoase din teacă.

Cetatea Neagră, numită şi Mavrokastron de către bizantini, ceea ce însemna exact acelaşi lucru, era masivă şi puternică. Singura fortăreaţă care menţinuse malul nordic al Mării Negre într-un pumn de fier. După valuri nenumărate de hoarde asiatice, încă se ţinea în picioare, deasupra mării, şi se părea că va mai rezista cel puţin încă o iarnă.

Căpitanul conducea pasărea diavolului de-a lungul ţărmului, purtând pe creasta monstrului flamura regelui Valahiei. Acelaşi rege care îşi aşezase tabăra de război la vest de cetate, pregătindu-se pentru înfruntarea cu Cro.

Prinţul Vlad şi scutierul acestuia se aflau la bord, alături de Luca, ajutându-l la zbor. Imediat după distrugerea taberei cromongilor, cei doi îşi reveniseră din starea de coşmar în care se aflaseră.

— Vrei să-mi spui că numai noi, prizonierii, eram sub influenţa puterii diavolilor Cro? întrebă prinţul.

— Da, Alteţă. Tătarii păreau să fie stăpâni pe gândurile lor.

După câteva minute de tăcere, fratele regelui reluă discuţia, părând că vorbeşte mai mult cu el însuşi decât cu Luca:

— Oare noi ne-am putea pleca în faţa diavolului? I-am putea servi de bunăvoie, aşa cum se pare că au făcut tătarii?

— Noi ne-am plecat şi încă ne mai plecăm în faţa multora pentru a supravieţui aici, la răscrucea a trei lumi, spuse cu voce înceată căpitanul. Dar dacă am putea să ne unim forţele cu aceşti Cro întru distrugerea omenirii, asta este o întrebare diferită. Eu aş spune că nu am putea şi că nu am face un asemenea lucru, însă disperarea te poate împinge uneori pe drumuri foarte, foarte întunecate.

— Nu, căpitane, declamă furios prinţul. Noi nu vom face niciodată aşa ceva. Mai degrabă am muri decât să ajungem sclavii demonilor.

— Şi asta. Dar mai important, cred, este faptul că nici chinezii, nici tătarii nu-şi dau seama că nici măcar ei nu le vor supravieţui fiinţelor Cro.

Căpitanul valah socoti că, rămaşi fără monştri zburători, Cro vor amâna invazia până la primăvară, dacă nu chiar şi mai mult. Iarna putea fi lungă şi aspră sus, în nord. Timp berechet pentru

valahi şi moldoveni să-şi studieze duşmanul şi, cine ştie, poate chiar să pregătească ei înşişi o surpriză zeităţilor.

Dacă însă Cel de Sus avea să fie mulţumit că ei învăţau să folosească puteri dumnezeieşti, asta era o cu totul altă poveste.

Isaac Asimov
Convingere
(„Belief”, 1953)

— Ai visat vreodată că zbori? a întrebat-o dr. Roger Toomey pe soţia sa.

Jane Toomey şi-a ridicat privirea către el.

— Bineînţeles!

Degetele ei agile nu se opriseră din trebăluială, continuând să croşeteze de zor la un şerveţel complicat şi total lipsit de utilitate. Televizorul era deschis şi mormăia înfundat în încăpere, cu toate că imaginile sale, conform unei îndelungate obişnuinţe, nu erau urmărite de nimeni.

— Mai devreme sau mai târziu, toată lumea visează că zboară, a continuat Roger. E ceva universal valabil. Eu am avut însă visul ăsta de mai multe ori. Tocmai acesta este lucrul care mă nelinişteşte.

— Nu înţeleg unde vrei să ajungi, iubitule, i-a replicat Jane. Îmi pare rău că sunt nevoită s-o spun.

Apoi, cu voce joasă, femeia s-a apucat să numere ochiurile.

— Când te gândeşti cu adevărat la asta, începi să-ţi pui întrebări, a perorat Roger mai departe. De fapt, nu visezi chiar că zbori. Nu ai aripi; cel puţin, eu n-am avut niciodată. Nu depui niciun efort. Doar pluteşti. Asta e. Pluteşti.

— Eu când zbor, l-a întrerupt Jane, nu reţin amănuntele. O singură dată, ţin minte că am aterizat pe acoperişul Primăriei şi nu eram îmbrăcată cu nimic. Nu ştiu cum, dar se pare că, în vise, nimeni nu stă să se uite la tine şi nici nu se arată scandalizat atunci când eşti gol. Ai observat treaba asta? Ţie îţi vine să intri în pământ de ruşine, dar ceilalţi trec pe lângă tine şi nici nu te bagă în seamă.

Automat, ea a tras de fir şi ghemul s-a rostogolit din coş, căzând pe podea. Acest amănunt însă era total lipsit de importanţă.

Roger a dat încet din cap. Treptat, chipul lui devenise palid şi marcat de îndoieli. Cu pomeţii ridicaţi, cu nasul lung şi ascuţit şi cu părul ce în fiecare an i se retrăgea tot mai mult din părţile laterale ale capului, profesorul părea alcătuit numai din colţuri. Avea treizeci şi cinci de ani.

— Te-ai întrebat vreodată ce anume te face să visezi că

plutești? și-a întrebat el soția.
— Nu, n-am făcut-o.
Jane Toomey era blondă și micuță. Drăgălășenia ei avea ceva fragil și era total lipsită de ostentație; femeia reușea să te farmece fără ca măcar să-ți dai seama. Avea ochii albaștri și strălucitori și niște obraji rozalii ca ai unei păpuși de porțelan. Împlinise treizeci de ani.
— Multe vise constituie doar o interpretare a creierului, ca răspuns la un stimul imperfect recepționat. Într-o fracțiune de secundă, stimulii sunt plasați forțat într-un context convenabil, a continuat Roger.
— La ce te referi, dragul meu?
— Uite, am visat odată că eram într-un hotel și participam la un congres de fizică. Eram într-o sală împreună cu mai mulți prieteni. Totul părea perfect normal. Dintr-odată însă s-a iscat o debandadă, însoțită de multe țipete, și, fără niciun motiv, am intrat în panică. Am fugit până la ușă, dar aceasta nu se deschidea. Unul câte unul, prietenii mei au dispărut. Se pare că ei puteau părăsi încăperea, însă eu nu reușeam să văd cum făceau acest lucru. I-am strigat, dar ei nu mă băgau în seamă. Mi se năzărise că hotelul era în flăcări. Nu mirosea a fum, și totuși pur și simplu știam că e un incendiu. Am dat fuga până la o fereastră și am văzut o scară în exteriorul clădirii. Am alergat ca nebunul de la o fereastră la alta, dar niciuna nu dădea spre scara de incendiu. Rămăsesem singur în sală. M-am aplecat în afară și am început să strig, cuprins de disperare. Nimeni însă nu mă auzea. Apoi au început să sosească mașinile pompierilor, mici punctulețe roșii ce se deplasau rapid pe străzi. Imaginea asta o țin minte foarte bine. Sirenele urlau, solicitând cale liberă. Le puteam auzi din ce în ce mai tare, până ce sunetul lor a ajuns să-mi răsune în tot capul. M-am trezit și, firește, am constatat că suna ceasul. Problema este că nu puteam să am un vis atât de lung și atât de bine ticluit încât acțiunea lui să fi ajuns, în momentul când sunase deșteptătorul, tocmai într-un punct în care să poată folosi din plin acest sunet. Era mult mai rezonabil să-mi închipui că visul a început chiar în clipa în care s-a declanșat soneria ceasului și că, într-o fracțiune de secundă, a reușit să-mi inducă toată acea senzație de durată. N-a fost decât o găselniță rapidă a creierului meu pentru a putea explica acel zgomot brusc care spărsese tăcerea.

Acum a fost rândul lui Jane să se încrunte. Şi, ceea ce părea de neimaginat, mâinile ei au împins lucrul deoparte.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Roger! Te porţi tare ciudat de când te-ai întors de la colegiu! La masă n-ai mâncat aproape nimic şi, acum, conversaţia asta ridicolă! Nu te-am auzit niciodată vorbind atât de ciudat. Cred că nu ţi-ar strica să iei nişte bicarbonat.

— Am nevoie de mai mult decât atât, i-a răspuns soţul ei cu voce joasă. Deci ce anume provoacă un vis în care pluteşti?

— Hai să schimbăm subiectul, dacă nu te superi!

Jane s-a ridicat hotărâtă din fotoliu, s-a apropiat de televizor şi a dat sonorul aproape la maximum. Un tânăr cu obraji scofâlciţi şi cu un timbru plăcut de tenor a ridicat, dintr-odată, glasul şi a asigurat-o, suav, de dragostea sa neţărmurită.

După o vreme, Roger a micşorat sonorul şi s-a aşezat cu spatele la aparat.

— Levitaţia! a exclamat el. Asta e! Există o modalitate prin care fiinţele pot pluti. Oamenii sunt înzestraţi de la natură pentru a face acest lucru. Doar că, atunci când se află în stare de veghe, nu ştiu cum să folosească acest talent. Uneori însă, când dorm, se ridică în aer doar puţin, poate doar unu-doi milimetri. Acest lucru nu s-ar putea vedea nici dacă cineva ar fi cu ochii pe ei, însă ar fi îndeajuns pentru a crea senzaţia necesară începerii unui vis-plutitor.

— Roger, delirezi! a protestat Jane îngrijorată. Aş vrea să te opreşti. Vorbesc serios!

Dar bărbatul pesemne că n-o auzise, fiindcă a continuat:

— Câteodată, ne lăsăm încet în jos şi senzaţia dispare. Alteori, controlul zborului dispare brusc şi atunci visăm că ne prăbuşim. Jane, ai visat vreodată că te prăbuşeşti?

— Da, bineîn…

— Stai atârnat pe marginea unei clădiri sau eşti pe colţul unui scaun şi, dintr-odată, te rostogoleşti. Simţi groaznicul şoc al căderii şi te trezeşti brusc, gâfâind, cu inima bătându-ţi puternic. Ai căzut *cu adevărat,* nu există o altă explicaţie…

Pe neaşteptate, uimirea şi îngrijorarea s-au şters de pe faţa lui Jane, lăsând loc unui amuzament timid.

— Roger, *împieliţatule,* m-ai păcălit! Of, eşti îngrozitor!

— Ce vrei să spui?

— Oh, nu începe din nou! Nu te mai poţi preface! Acum ştiu exact ce faci – pregăteşti intriga unei povestiri şi o testezi pe mine. Ar fi trebuit să-ţi ghicesc intenţiile şi să nu plec urechea la prostiile pe care mi le-ai îndrugat.

Roger a privit-o uimit, chiar puţin dezorientat, apoi s-a apropiat de fotoliul ei şi i-a vorbit pe un ton extrem de blând:

— Nu am făcut asta, Jane!

— Nu pricep de ce nu. De când te cunosc, te-am auzit mereu spunând cât de mult ai vrea să scrii ceva… Dacă ai o intrigă, mai bine ţi-ai nota-o. N-are nicio valoare dacă o foloseşti doar ca să mă sperii cu ea.

Tânăra femeie îşi simţea, acum, inima mai uşoară şi, ca atare, mâinile ei au început din nou baletul cu firul şi croşeta.

— Jane, asta nu-i o poveste!

— Dar ce altceva…

— Azi-dimineaţă, când m-am trezit, *am căzut pe saltea!*

Roger o privea fără să clipească.

— Am visat că zburam, a început el să-i explice. A fost ceva clar, n-am niciun dubiu. Îmi amintesc fiecare clipă a visului. Când m-am trezit, eram întins pe spate. Mă simţeam liniştit şi chiar fericit. M-am întrebat doar de ce tavanul arăta atât de ciudat. Am căscat, m-am întins şi *am atins tavanul.* Pentru o clipă, m-am holbat la braţul meu întins care se lipise de tavan. Apoi m-am răsucit. N-am mişcat niciun muşchi, Jane. Mi-am răsucit întregul corp, pur şi simplu, pentru că aşa am vrut. Stăteam acolo, la un metru şi jumătate deasupra patului, iar jos, în pat, erai tu, dormind. M-am speriat. Nu ştiam cum să ajung din nou la locul meu, dar în secunda în care m-am gândit să cobor, m-am şi prăbuşit. A fost însă o prăbuşire lentă. Întregul proces era perfect controlat. Am rămas vreun sfert de oră nemişcat în pat, mai înainte de a îndrăzni să fac vreun gest. După aceea, m-am dat jos, m-am spălat, m-am îmbrăcat şi m-am dus la muncă…

— Iubitule, ai face mai bine să o scrii, a încercat Jane să glumească. Dar nu te îngrijora, totul e în regulă! Ai muncit prea mult…

— Te rog! Nu te apuca să-mi înşiri banalităţi!

— Oamenii muncesc prea mult, chiar dacă e banal să afirmi acest lucru. La urma urmelor, ai visat cu cincisprezece minute mai mult decât ai crezut…

— N-a fost un vis.

— Dar bineînţeles că a fost! Nici măcar nu mai ţin minte de câte ori am visat că m-am trezit, m-am îmbrăcat şi am pregătit micul dejun, apoi m-am trezit cu adevărat şi am descoperit că trebuia să fac din nou totul, de la început. Uneori am visat chiar că visez, dacă înţelegi ce vreau să spun. Chestia asta te poate zăpăci groaznic…

— Înţelege-mă, Jane! Am venit la tine cu o problemă pentru că am simţit că tu eşti singura persoană în care mă pot încrede. Te rog să mă iei în serios!

Ochii albaştri ai lui Jane s-au mărit de uimire.

— Iubitule, îmi dau întreaga silinţă să te iau în serios. Numai că tu eşti profesor de fizică, nu eu. Tu ştii totul despre gravitaţie, nu eu. *Tu* m-ai lua în serios dacă *eu* ţi-aş spune că m-am trezit plutind?

— Nu. *Nu!* Şi ăsta este lucrul cel mai îngrozitor. Nu vreau să cred, numai că sunt nevoit s-o fac. N-a fost vis, Jane! Am tot încercat să-mi spun că a fost un simplu vis. Nici n-ai idee cât de mult m-am chinuit să mă conving pe mine însumi că nu s-a întâmplat nimic. Până în clipa în care am ajuns la colegiu eram sigur că aveam dreptate. N-ai observat nicio ciudăţenie la mine când am luat micul dejun?

— Ba da. Acum, dacă stau să mă gândesc, cred că…

— Mă rog, presupun că n-a fost ceva bătător la ochi, pentru că, dacă ar fi fost aşa, mi-ai fi spus-o. Oricum, mi-am ţinut fără probleme cursul de la ora nouă. Până la unsprezece, uitasem deja întregul incident. Apoi, chiar după prânz, am avut nevoie de o carte. Îmi trebuia Page şi… De fapt, cartea în sine nu are nicio importanţă; principalul era că aveam nevoie de ea. Se afla pe un raft mai de sus, dar puteam ajunge la ea. Jane…

S-a oprit brusc, ezitând.

— Haide, Roger, continuă!

— Ai încercat vreodată să apuci un lucru care se găseşte la un pas depărtare? Te întinzi şi, în mod automat, faci un pas către el, în vreme ce întinzi mâna. E o acţiune în întregime involuntară. Aici intervine coordonarea întregului corp.

— Înţeleg. Şi ce-i cu asta?

— M-am întins spre carte şi, în mod involuntar, am făcut un pas în sus. În aer, Jane! Am păşit pe aer!

— Roger, o să-l chem pe Jim Sarle!

— Nu sunt bolnav, fir-ar să fie!
— Cred că ar trebui să stea de vorbă cu tine. Doar e prietenul nostru. Nu te va vizita în calitate de medic. N-o să faceţi altceva decât să discutaţi.
— Şi cu ce o să mă ajute asta?
De furie, chipul lui Roger se congestionase.
— O să vedem. Acum stai jos, iubitule! Te rog!
Jane s-a îndreptat spre telefon, dar el a oprit-o, înşfăcând-o de încheietura mâinii.
— Tu nu mă crezi!
— Oh, Roger!
— Nu mă crezi!
— Te cred. Bineînţeles că te cred. Vreau doar să…
— Vrei doar ca Jim Sarle să stea de vorbă cu mine. Asta arată cât de mult mă crezi. Eu îţi spun adevărul, iar tu mă îndemni să vorbesc cu un psihiatru. Uite, nu trebuie să mă crezi pe cuvânt. Îţi pot dovedi că nu aiurez. Pot dovedi că sunt în stare să plutesc.
— *Te cred.*
— Te rog, nu te prosti! Ştii bine că îmi dau seama atunci când cineva vrea doar să-mi fie pe plac. Rămâi pe loc! Şi acum, uită-te la mine!
Roger s-a retras către mijlocul încăperii şi, fără alte preliminarii, s-a ridicat de la podea. Atârna în aer, legănându-se uşor; vârfurile pantofilor se găseau la vreo cincisprezece centimetri deasupra covorului.
Jane încremenise de uimire.
— Dă-te jos, Roger! Oh, pentru numele lui Dumnezeu, dă-te jos! a murmurat ea.
Bărbatul a început să coboare lin şi, în scurtă vreme, picioarele i-au atins podeaua fără să facă niciun zgomot.
— Ai văzut?
— Vai de mine, vai de mine…
Femeia rămăsese cu ochii pironiţi asupra lui, pe jumătate înspăimântată, pe jumătate abătută.
La televizor, o doamnă cu piept bogat cânta în surdină despre cât de minunată era ideea de a zbura, sus pe cer, împreună cu iubitul ei.

Învăluit în bezna nopţii, Roger Toomey stătea nemişcat pe pat

şi privea în gol.

— Jane, a şoptit el într-un târziu.

— Ce e?

— Nu dormi?

— Nu.

— Nici eu nu pot să dorm. Mă ţin de tăblia patului ca să fiu sigur că nu... ştii tu...

Mâna lui s-a deplasat, într-un gest febril, atingându-i uşor faţa. Femeia a tresărit şi s-a tras într-o parte, ca şi cum acel contact i-ar fi provocat un şoc electric.

— Îmi pare rău! s-a scuzat ea. Sunt puţin cam nervoasă.

— E-n regulă. Oricum, intenţionez să mă scol.

— Şi ce-o să faci? Trebuie să dormi.

— Deocamdată nu pot, aşa că n-are niciun sens să te ţin trează şi pe tine.

— Poate că n-o să se întâmple nimic. Nu este obligatoriu să păţeşti la fel în fiecare noapte. Până noaptea trecută n-ai avut nimic...

— Eşti sigură? Poate că doar n-am mai ajuns niciodată atât de sus. Poate că nu m-am trezit niciodată în timp ce pluteam, ca să fi avut ocazia de a descoperi acest lucru. În orice caz, acum este altfel.

Bărbatul şedea pe pat, cu picioarele îndoite, cu mâinile cuprinzându-şi genunchii şi cu fruntea sprijinită pe ei. După câteva clipe, a dat pătura la o parte şi şi-a frecat obrazul de flanela moale a pijamalei sale.

— Acum în mod sigur este altfel, a continuat el. Şi numai la asta mă gândesc. De îndată ce voi adormi, de îndată ce voi înceta să mă mai menţin în mod conştient în această poziţie, sunt sigur că o să mă ridic.

— Nu văd de ce ar fi aşa. Pesemne că depui un efort teribil.

— Tocmai asta este problema. Nu fac niciun efort.

— Dar trebuie să te lupţi cu forţa gravitaţională, nu-i aşa?

— Îmi dau seama că aşa ar trebui să fie, şi totuşi nu fac niciun efort. Dacă *aş putea* măcar să înţeleg acest lucru, nu m-ar mai deranja atâta.

Şi-a lăsat picioarele să-i atârne la marginea patului, apoi s-a ridicat.

— Nu vreau să mai discut despre asta! a spus el hotărât.

— Nici eu nu mai vreau, a mormăit soţia lui.

Şi Jane a început să plângă, încercând să-şi înăbuşe hohotele, dar reuşind doar să le transforme în gemete înfundate, care sunau mult mai rău.

— Îmi pare rău, Jane! a încercat Roger s-o mângâie. Te-am întors pe dos cu chestia asta…

— Nu, nu mă atinge! Pur şi simplu… pur şi simplu… lasă-mă în pace!

Cu paşi nesiguri, bărbatul s-a îndepărtat de pat.

— Unde te duci? l-a întrebat ea.

— Pe canapeaua din salon. Vrei să mă ajuţi puţin?

— Ce trebuie să fac?

— Vreau să mă legi.

— Să te leg de ea?

— Da, cu nişte sfoară. Nu prea strâns, ca să mă pot răsuci, dacă am nevoie. Te deranjează?

Deja picioarele ei goale căutau papucii pe podea.

— E-n regulă! a oftat femeia.

Roger Toomey stătea în micuţa încăpere ce-i ţinea loc de birou şi privea teancul de lucrări din faţa sa. Pentru moment, nu ştia cum o să reuşească să le corecteze.

De atunci, din noaptea în care plutise pentru prima oară, şi până acum, ţinuse cinci cursuri despre electricitate şi magnetism. Într-un fel sau altul, izbutise să le ducă la bun sfârşit, deşi nu-i fusese uşor. Studenţii puseseră o mulţime de întrebări prosteşti, aşa că, în mod sigur, el nu fusese la fel de explicit şi de precis ca de obicei.

Astăzi însă scăpase de predarea unui curs, dând o lucrare de control neprogramată. Nu-şi mai bătuse capul să pregătească subiecte noi; pur şi simplu, folosise nişte subiecte de la un alt test, din urmă cu câţiva ani.

Acum avea lucrările în faţă, cu răspunsurile mai mult sau mai puţin adecvate, şi trebuia să le corecteze şi să pună note. De ce? Chiar conta oare ce spuneau ei? Sau oricine altcineva? Era atât de important să cunoşti legile fizicii? Şi, că tot venise vorba de ele, care erau aceste legi? Chiar existau, cu adevărat, nişte legi? Sau totul nu era decât o harababură, fără cap şi fără coadă, în care niciodată nu avea să fie găsită vreo urmă de organizare? Oare nu cumva, în pofida tuturor aparenţelor, Universul rămăsese acelaşi haos iniţial, aşteptând în continuare

Spiritul care să înceapă să se mişte în adâncul său?

În plus, insomnia nu-l ajuta defel. Chiar legat de canapea, dormise pe sponci, şi, ce era mai rău, tot visase.

S-a auzit un ciocănit în uşă.

— Cine-i acolo? a strigat el furios.

A urmat o pauză, apoi o voce nesigură a răzbătut până la el:

— Sunt domnişoara Harroway, domnule profesor. Am adus scrisorile pe care le-aţi dictat.

— Bine, intră, intră!

Secretara departamentului abia întredeschise uşa, strecurându-şi trupul slab şi lipsit de graţie în birou. În mână ţinea un teanc de hârtii. De fiecare dintre ele era prins câte un indigo şi câte un plic timbrat, cu adresa deja scrisă.

Roger era nerăbdător să scape de ea. Aceasta a fost greşeala lui. S-a întins către secretară, ca să ia mai repede scrisorile, şi a simţit cum se ridică de pe scaun.

Mai înainte de a se putea concentra asupra gândului coborârii, a mai înaintat puţin, înţepenit în aceeaşi poziţie, iar când a încercat să se redreseze şi-a pierdut echilibrul şi s-a rostogolit.

Era mult prea târziu. Domnişoara Harroway a dat bezmetică din mâini, împrăştiind scrisorile pe podea. Apoi a ţipat scurt şi s-a năpustit de-a-ndăratelea spre ieşire, lovind uşa cu umărul, ricoşând dintr-un perete în altul şi, în cele din urmă, luând-o la fugă de-a lungul culoarului, însoţită de ţăcănitul tocurilor sale înalte.

Roger s-a adunat de pe jos, frecându-şi şoldul care-l durea cumplit.

— La naiba! a mârâit el.

Dar, de fapt, înţelegea comportarea bietei femei. Îşi imagina tabloul pe care aceasta trebuie să-l fi avut în faţa ochilor: un bărbat în toată firea ridicându-se uşurel din scaunul său şi plutind cu mâna întinsă în direcţia ei.

A strâns scrisorile de pe jos şi a închis uşa biroului. Se făcuse destul de târziu; în mod sigur, culoarele aproape se goliseră, iar secretara se manifestase incoerent. Totuşi… Aştepta cu nelinişte să vadă dacă nu cumva lumea avea să se strângă ca la urs.

Dar nu s-a întâmplat nimic. Poate că femeia zăcea leşinată, pe undeva. La început, Roger a simţit că era datoria lui s-o caute

şi s-o ajute, dar apoi şi-a revizuit părerile, considerând că propria sa conştiinţă o luase razna. Până când nu avea să afle exact ce era în neregulă cu el, până când nu avea să înţeleagă clar ce reprezenta acest coşmar dement care-l chinuia în permanenţă, nu trebuia să facă nimic care să-l dea de gol.

Numai că el tocmai fusese la un pas de a compromite totul.

A trecut în revistă scrisorile – era câte una pentru fiecare fizician important din ţară. „Savanţii” locali nu erau indicaţi pentru acest gen de lucruri. S-a întrebat totuşi dacă nu cumva domnişoara Harroway înţelesese cele relatate în cuprinsul lor. Spera să nu fi fost aşa. Folosise în mod deliberat un limbaj tehnic, poate chiar mai mult decât era nevoie. Făcuse acest lucru îndemnat de două motivaţii: pe de o parte, pentru că trebuia să fie discret; pe de altă parte, pentru a-şi impresiona corespondenţii cu faptul că el, Toomey, era pe drept cuvânt un capabil om de ştiinţă.

Rând pe rând, Roger a pus scrisorile în plicurile potrivite. Cele mai strălucite creiere din ţară, şi-a zis în sinea lui. Oare aveau să reuşească să-l ajute în vreun fel?

Nu ştia.

Biblioteca era învăluită în tăcere. Roger Toomey a închis *Revista de Fizică Teoretică,* a aşezat-o din nou pe raft, la locul ei, şi a privit-o încruntat. *Revista de Fizică Teoretică!* La urma urmelor, exista oare vreun colaborator în stare să reţină ceva din acest amalgam de absurdităţi? Gândul respectiv i-a provocat un şoc puternic. Până de curând, aceştia fuseseră pentru el cei mai grozavi oameni din lume.

Încă se mai străduia, pe cât îi era posibil, să-şi trăiască viaţa în conformitate cu morala şi filozofia lor. Cu ajutorul lui Jane, care devenea pe zi ce trecea din ce în ce mai necooperantă, făcuse nişte măsurători. Încercase să investigheze fenomenul, să-i pună în evidenţă relaţiile, să-l evalueze. Pe scurt, încercase să-l înfrângă în singurul mod pe care-l cunoştea – să-l reducă la o simplă expresie a legilor comportamentale eterne, cărora trebuie să li se supună întregul Univers.

(Trebuie să li se supună. Cele mai sclipitoare minţi susţin acest lucru.)

Numai că nu avusese ce să măsoare. Levitaţia sa nu era însoţită de nicio senzaţie de efort. În casă – cum era şi firesc, nu

îndrăznea să facă teste afară –, putea la fel de uşor să atingă tavanul pe cât de uşor îi era să se ridice doar un centimetru de la podea, singura diferenţă fiind că prima acţiune dura mai mult. Simţea că, dacă ar fi dispus de suficient timp, ar fi putut să se înalţe oricât; ar fi fost capabil să se ducă până şi pe Lună, dacă ar fi fost cazul.

Pe durata levitaţiei, putea ridica şi greutăţi. Fenomenul în sine se producea cu o viteză mai redusă, dar nu exista o creştere a efortului.

În urmă cu o zi, o abordase pe Jane pe neaşteptate, ţinând într-o mână un cronometru.

— Ce greutate ai? o întrebase el.

— Cincizeci de kilograme, replicase ea scurt.

Femeia se uita la el fără să înţeleagă care-i erau intenţiile.

Roger o apucase de după mijloc cu un braţ. Ea încercase să se elibereze din strânsoare, dar el se făcuse c-o ignoră. Împreună, începuseră să se ridice foarte încet. Jane se agăţase de el cu disperare, albă la faţă de groază.

— Douăzeci de minute şi treisprezece secunde, spusese el, atunci când atinsese tavanul cu creştetul capului.

Când ajunseseră din nou pe podea, Jane se smulsese din braţele lui şi ieşise rapid din cameră.

Cu câteva zile mai înainte, trecuse pe lângă un cântar medical, ce stătea stingher la un colţ de stradă. În jur, nu era nici ţipenie de om, aşa că se urcase pe el şi băgase în fantă o monedă. Cu toate că bănuise ceva de genul acesta, totuşi rămăsese şocat văzând că nu mai cântărea decât vreo paisprezece kilograme.

Începuse să umble cu buzunarele pline de mărunţiş şi să se cântărească ori de câte ori avea ocazia. În zilele în care sufla un vânt mai puternic, era mai dificil; se simţea ca şi cum ar fi avut nevoie să i se agaţe de picioare o greutate mai mare, pentru a nu fi luat de curenţii de aer.

Reglarea înălţimii şi a vitezei se făcea în mod automat. Oricare ar fi fost cauza care îl împingea să leviteze, acel ceva păstra un echilibru între confort şi siguranţă. În acelaşi timp însă putea să exercite şi el un control conştient asupra plutirii, la fel cum putea să-şi controleze şi respiraţia. Suindu-se pe un cântar, putea face acul să urce aproape până la greutatea lui normală sau să coboare până la zero.

În cele din urmă, îşi cumpărase un cântar şi încercase să măsoare viteza cu care reuşea să-şi schimbe greutatea. Dar aceasta nu-l ajutase deloc. Viteza se dovedise a fi mai mare decât posibilitatea de deplasare a acului indicator. Nu izbutise decât să culeagă date despre coeficienţii de compresibilitate şi despre momentele de inerţie.

Dar, de fapt, ce însemnau toate acestea?

A pornit spre uşă, gârbovit şi târându-şi picioarele. În drumul lui, atingea când şi când mesele şi scaunele, iar odată ajuns la perete, s-a sprijinit discret de el. Simţea că avea nevoie stringentă să facă acest lucru. Atingerea materiei îi oferea informaţii în legătură cu poziţia sa în raport cu solul. Dacă mâna nu mai atingea o masă sau dacă începea să-i alunece în susul zidului, însemna că avea din nou probleme.

Ca de obicei, coridorul era împânzit de studenţi. Roger şi-a propus să nu-i bage în seamă. În ultimele zile, tinerii se obişnuiseră treptat cu ideea că era inutil să-l mai salute. Profesorul îşi închipuia că unii îl vor considera bizar, iar alţii de-a dreptul antipatic. A trecut pe lângă lift fără să se oprească. Nu-l mai folosea, mai ales la coborâre. Când liftul pornea în jos, îi era imposibil să nu se ridice în aer pentru o clipă. Nu avea nicio importanţă ce măsuri îşi lua: tot s-ar fi desprins de podea, iar ceilalţi s-ar fi holbat la el ca la urs.

Roger a întins o mână spre balustrada ce începea în capul scărilor şi, chiar înainte de a o atinge, s-a împiedicat de propriul său picior. Cu greu îţi puteai imagina o mişcare mai neîndemânatică. Cu trei săptămâni în urmă, s-ar fi rostogolit de-a berbeleacul până la etajul inferior.

De data aceasta însă sistemul său autonom a preluat controlul situaţiei. Aplecat înainte, cu braţele desfăcute ca aripile unui vultur, cu degetele răşchirate, cu picioarele pe jumătate îndoite, profesorul a plutit în josul scării asemenea unui planor. Cineva neavizat ar fi putut crede că aluneca pe o sârmă.

Roger era prea zăpăcit de cursul evenimentelor pentru a se putea controla, prea paralizat de groază pentru a mai schiţa vreun gest. S-a oprit automat, cam la vreo jumătate de metru de fereastra situată în partea de jos a scării, şi a rămas acolo, planând deasupra ei.

La etajul de unde coborâse erau doi studenţi, amândoi lipiţi

acum de perete; încă trei se aflau în capătul de sus al scărilor, doi – la etajul de dedesubt, iar un altul se găsea chiar lângă el, la cotitura pe care o făceau scările, atât de aproape încât se puteau atinge.

Se lăsase o linişte de mormânt. Toţi se uitau buimaci la el.

Roger şi-a recăpătat echilibrul, a coborât încet pe podea şi apoi s-a repezit în josul scărilor, împingând cu brutalitate un student ce i se ivise în cale.

În spatele său a izbucnit un şuvoi de exclamaţii.

— Doctorul Morton vrea să mă vadă?

Roger s-a răsucit în fotoliul său, ţinându-se strâns de unul dintre braţele acestuia.

— Da, dr. Toomey! i-a confirmat noua secretară a departamentului.

Apoi tânăra s-a grăbit să iasă din încăpere. Deja aflase, în scurtul răstimp de când domnişoara Harroway demisionase, că era ceva „în neregulă” cu dr. Toomey. Studenţii îl ocoleau. În ziua aceea, de pildă, în sala de curs, locurile din spate fuseseră pline de tot soiul de gură-cască, ce şuşotiseră în permanenţă, în vreme ce locurile din faţă rămăseseră goale.

Roger s-a uitat în mica oglindă prinsă pe perete, lângă uşă. Şi-a aranjat haina şi a scuturat câteva fire de praf de pe ea, dar aceste gesturi de cochetărie nu-i îmbunătăţeau cu nimic înfăţişarea. Pielea lui devenise treptat străvezie. De când începuse întregul şir de neplăceri, slăbise cel puţin cinci kilograme, cu toate că, în realitate, nu avea posibilitatea de a afla exact cât pierduse în greutate. În general, avea o înfăţişare bolnăvicioasă, ca şi cum sistemul său digestiv s-ar fi sfădit în permanenţă cu el, de fiecare dată reuşind să iasă învingător.

Nu-i era câtuşi de puţin teamă de discuţia pe care urma s-o aibă cu preşedintele departamentului. În ultima vreme, se pricopsise cu un cinism pronunţat în privinţa incidentelor legate de levitaţie. După toate aparenţele, martorii recentei sale aventuri păstraseră tăcerea. Doar domnişoara Harroway vorbise.

Aranjându-şi pentru ultima dată cravata, Roger a ieşit din birou. Până la cabinetul lui Philip Morton nu era prea mult de mers pe coridor, ceea ce îi convenea de minune. Acum, toate eforturile lui se îndreptau spre dobândirea deprinderii de a se

deplasa cu o încetineală sistematică. A ridicat un picior şi l-a pus înaintea celuilalt, urmărind cu atenţie întregul proces. Apoi, extrem de concentrat, l-a ridicat pe celălalt şi l-a pus mai în faţă. Înainta pe culoar de-a dreptul cocoşat, supraveghindu-şi propriile picioare.

Atunci când Roger şi-a făcut apariţia în biroul doctorului Morton, acesta din urmă, văzându-l, s-a încruntat. Preşedintele avea ochi mici, o mustaţă căruntă neglijent aranjată şi un costum şifonat. În cercurile ştiinţifice, reputaţia lui nu era nemaipomenită, bătrânul fiind recunoscut pentru tendinţa sa de a lăsa predarea cursurilor în seama altor profesori din cadrul catedrei.

— Ştii, Toomey, am primit o scrisoare tare ciudată de la Linus Deering, a rostit el agale. I-ai scris cumva pe… – s-a uitat peste o hârtie de pe birou – douăzeci şi doi, luna trecută? Asta este semnătura ta?

Roger şi-a aruncat privirea peste ea şi a încuviinţat. Brusc, a simţit cum îl cuprinde o nelinişte rea, şi a încercat să descifreze scrisoarea lui Deering, deşi era pusă invers. Era ceva neaşteptat. Dintre toate scrisorile pe care le expediase în ziua incidentului cu domnişoara Harroway, nu primise răspuns decât la patru.

Trei dintre ele cuprinseseră doar câteva vorbe goale, lipsite de căldură, ceva în genul: „Prezenta indică primirea scrisorii dumneavoastră din data de 22. Nu cred că vă pot ajuta în privinţa problemei de care aminteaţi”. Cel de-al patrulea răspuns, de la *Ballantine of Northwestern Tech,* făcuse aluzie într-un mod stupid la un institut de cercetări psihice. Roger nu putea spune cu siguranţă dacă indivizii respectivi doreau să-l ajute în vreun fel sau intenţionau să-l insulte.

Scrisoarea lui Deering ar fi fost a cincea. În ea îşi pusese toate speranţele.

Dr. Morton a tuşit cu putere pentru a-şi drege glasul, apoi şi-a pus pe nas o pereche de ochelari.

— Vreau să-ţi citesc ce scrie. Ia loc, Toomey, ia loc! Zice: „Dragă Phil…” – Preşedintele i-a aruncat o privire rapidă, însoţită de un zâmbet prostesc. – Linus şi cu mine ne-am întâlnit anul trecut, la convenţia Federaţiei. Am băut ceva împreună. Un tip tare drăguţ…

Şi-a potrivit din nou ochelarii şi a revenit la scrisoare:

— „Dragă Phil, există un oarecare Roger Toomey în departamentul tău? Cu o zi în urmă, am primit o scrisoare tare ciudată de la el. Nu prea ştiu exact ce trebuie să înţeleg din ea. Mai întâi, mi-am propus s-o ignor, ca pe atâtea alte scrisori trimise de diverşi aiuriţi. Apoi mi-am zis că, de vreme ce scrisoarea are antetul departamentului condus de tine, tu ar trebui să ştii ceva despre asta. N-ar fi exclus să fie un escroc ce încearcă în acest fel să obţină un gir favorabil. Includ aici şi scrisoarea primită de la numitul Toomey, pentru ca tu să poţi verifica efectiv care este situaţia. Sper să trec cât de curând prin zonă…”. Mai departe sunt doar probleme personale.

Morton a împăturit scrisoarea, şi-a scos ochelarii, i-a pus într-un toc de piele pe care l-a băgat apoi în buzunarul de la piept, după care şi-a încrucişat degetele şi s-a aplecat înainte.

— Acum, a rânjit el, nu cred că trebuie să-ţi citesc propria-ţi scrisoare. A fost o glumă? O mistificare?

— Doctore Morton, a răspuns Roger cu greutate, am fost cât se poate de serios. Nu văd nimic în neregulă cu scrisoarea mea. Am trimis-o mai multor fizicieni. Cred că acest fapt vorbeşte de la sine. Am făcut observaţii asupra unui caz de… de levitaţie şi voiam informaţii despre posibilele explicaţii teoretice ale unui asemenea fenomen.

— Levitaţie? Chiar aşa?

— E un caz real, domnule preşedinte.

— Ai făcut observaţiile personal?

— Bineînţeles.

— Fără fire ascunse? Fără oglinzi? Ascultă-mă pe mine, Toomey, tu nu te pricepi la soiul ăsta de păcăleli…

— Au fost serii de observaţii făcute într-un cadru ştiinţific. Posibilitatea unei escrocherii este exclusă.

— Ai fi putut să mă consulţi şi pe mine, Toomey, mai înainte de a trimite aceste scrisori.

— Poate că ar fi trebuit s-o fac, domnule preşedinte, dar, sincer să fiu, am crezut că… nu veţi privi cu ochi buni toată această afacere.

— Îţi mulţumesc pentru apreciere. E bine că îţi dai seama de acest lucru. Şi totuşi, să foloseşti hârtii cu antetul departamentului… Drept să-ţi spun, Toomey, sunt cu adevărat surprins. Fireşte, în particular, te priveşte ce faci cu viaţa ta.

Dacă doreşti să crezi în levitaţie, dă-i drumul şi fă-o, dar asta numai în timpul tău liber! Pentru binele departamentului şi al colegiului, ar trebui să-ţi fie foarte clar că nu trebuie să amesteci genul ăsta de lucruri cu activitatea ta didactică. De fapt, ai cam slăbit în ultima vreme, nu-i aşa? Da, da, nu arăţi deloc bine… În locul tău, m-aş duce să consult un doctor. Poate chiar un specialist în boli nervoase…

— Nu credeţi că un psihiatru ar fi o idee mai bună? i-a sugerat Roger cu amărăciune.

— Ei, asta este problema ta personală! În orice caz, puţină odihnă…

Chiar în acea clipă, telefonul a început să sune. Apelul a fost preluat de secretară, dar imediat butonul roşu al derivaţiei a clipit de două ori. Dr. Morton a ridicat receptorul aparatului de pe biroul său.

— Alo… Oh, dr. Smithers, da… Îhâm… Da… În legătură cu cine?… Bine, de fapt, e cu mine chiar în acest moment… Da… Da, imediat.

Şeful departamentului a aşezat receptorul în furcă şi s-a uitat gânditor la Roger.

— Decanul vrea să ne vadă, pe amândoi.

— În legătură cu ce, domnule?

— N-a spus.

Bătrânul profesor s-a sculat din fotoliu şi s-a îndreptat spre uşă.

— Nu vii, Toomey?

— Ba da, domnule.

Roger s-a ridicat anevoie, vârându-şi cu multă grijă vârful unui pantof sub biroul lui Morton.

Decanul Smithers era un bărbat uscăţiv, cu o faţă lungă, ascetică. O mare parte din dantura sa era falsă şi nu toţi dinţii îi veneau chiar la fix, ceea ce făcea ca unele cuvinte pe care le rostea să sune şuierat.

— Închide uşa, domnişoară Bryce, i-a spus el secretarei. Pentru câtva timp, nu vreau să fiu întrerupt de niciun telefon. Luaţi loc, domnilor!

Apoi, privindu-i cu un aer rău prevestitor, a adăugat:

— Cred că e mai bine să trec direct la subiect. Nu ştiu exact ce face dr. Toomey, dar ar trebui să înceteze imediat…

Uluit, Morton s-a răsucit către Roger.

— Ce ai făcut?
Roger a ridicat descumpănit din umeri.
— Faptele mele nu au fost în concordanţă cu intenţiile mele…
La urma urmelor, se pare că subestimase mâncărimea de limbă a studenţilor.
— Oh, haide, haide! – Decanul părea nerăbdător. – Sincer să fiu, nu ştiu cât să cred şi cât să nu cred din această poveste, dar se pare că te-ai ocupat de nişte scamatorii de salon. Nişte trucuri idioate, de-a dreptul nepotrivite cu spiritul şi demnitatea acestei instituţii…
— Nu mai înţeleg nimic, a intervenit Morton.
Decanul s-a încruntat.
— Atunci se pare că nu eşti la curent cu cele întâmplate. Sunt de-a dreptul uluit cum cadrele didactice pot ignora nişte lucruri cunoscute şi arhicunoscute de toţi studenţii. Până acum nu mi-am dat seama de acest lucru. Eu însumi am auzit de incident cu totul întâmplător; de fapt, printr-un foarte fericit complex de împrejurări, de vreme ce am fost în măsură să interceptez un reporter de la un ziar, care sosise aici de dimineaţă, căutând o persoană pe care o numea „Dr. Toomey, profesorul zburător”.
— Cum? a strigat oripilat Morton.
Roger asculta cu un aer pierdut.
— Aşa s-a exprimat reporterul. N-am făcut decât să-l citez. Se pare că unul dintre studenţii noştri a sunat la ziar. L-am dat afară pe reporter şi am cerut ca studentul să se prezinte în biroul meu. După afirmaţiile sale, profesorul Toomey a zburat – am folosit acest termen, „zburat”, pentru că studentul a insistat să-l utilizeze – în josul scării şi apoi s-a întors sus în acelaşi mod. A mai adăugat că există vreo doisprezece martori care-i pot confirma spusele.
— M-am dus doar în josul scărilor, a mormăit Roger.
Decanul Smithers începuse să se învârtă agitat prin biroul său. Se ambala singur, iar vorbele i se revărsau din gură în cascadă.
— Uite ce-i, Toomey, n-am nimic împotriva teatrului de amatori. Câtă vreme am fost în Consiliul de Conducere, am luptat din răsputeri împotriva rigidităţii şi a falsei demnităţi. Am încurajat relaţiile de prietenie între diferitele grade sociale din cadrul facultăţii, şi nu am obiectat nici măcar faţă de o fraternizare rezonabilă cu studenţii. Prin urmare, nu am nimic

împotrivă să pui în scenă un spectacol în beneficiul studenţilor *în propria ta casă.* Nu mă îndoiesc că înţelegi ce s-ar putea întâmpla cu colegiul dacă ar intra pe fir nişte ziarişti iresponsabili. Vom avea o modă a profesorului zburător, urmată de o modă a farfuriilor zburătoare? Dacă reporterii vor lua legătura cu dumneata, vreau să negi categoric toate aceste lucruri.

— Înţeleg, domnule decan Smithers.

— Am certitudinea că vom scăpa de acest incident fără probleme de lungă durată. Trebuie să-ţi cer însă, cu toată fermitatea de care sunt capabil, în numele autorităţii de care dispun, să nu mai repeţi niciodată… ăăă… performanţa. Dacă o mai faci, voi cere să fii demis… M-ai înţeles, dr. Toomey?

— Da, i-a răspuns spăsit Roger.

— În cazul acesta, bună ziua, domnilor!

Dr. Morton l-a condus pe Roger înapoi în biroul său. De data aceasta, şi-a concediat secretara şi a zăvorât uşa în urma ei.

— Sfinte Sisoe, a şoptit el, nebunia asta are vreo legătură cu scrisoarea ta, Toomey?

Pe Roger începeau să-l lase nervii.

— Oare nu este evident? În acele scrisori făceam referire chiar la mine.

— Poţi să zbori? Vreau să spun, să levitezi?

— Oricare dintre cei doi termeni este potrivit.

— N-am auzit niciodată o asemenea… La dracu’, Toomey, domnişoara Harroway te-a văzut vreodată levitând?

— O singură dată. A fost un acci…

— Bineînţeles, acum totul este clar. Sărmana femeie, era într-o stare de isterie de nedescris – nici măcar nu era clar ce voia să spună. Suna de parcă te-ar fi acuzat de… de…

Morton părea extrem de stânjenit.

— Oricum, n-am crezut o iotă! a continuat el. Era o secretară bună, într-adevăr, dar în mod evident nu făcea parte din categoria celor capabile să atragă atenţia unui bărbat. M-am simţit de-a dreptul uşurat atunci când ne-a părăsit. M-am gândit că data viitoare va avea un revolver, sau mă va acuza *pe mine…* Ai… ai levitat, în faţa ei, nu-i aşa?

— Da.

— Cum faci chestia asta?

Roger a clătinat abătut din cap.

— Tocmai asta este problema. Nu ştiu.

— Nu anulezi cumva legea gravitaţiei? şi-a permis Morton să zâmbească.

— Cred că tocmai aşa ceva se întâmplă. Într-un fel sau altul, trebuie să fie implicată şi antigravitaţia.

— Uite ce-i, Toomey, nu-i nimic de râs în asta! l-a mustrat şeful departamentului, supărat din cauză că o glumă de-a sa fusese luată în serios.

— De *râs?!* Pentru numele lui Dumnezeu, domnule preşedinte, las cumva impresia unui tip care are chef să râdă?

— Ei bine… în mod clar, ai nevoie de odihnă. Nu încape nicio îndoială. Puţin repaus, şi aiureala ta o să treacă. Sunt sigur de asta.

— Nu e o aiureală!

Roger şi-a lăsat pentru o clipă capul în jos, apoi, pe un ton mai liniştit, a continuat:

— Haideţi să vă propun ceva, dr. Morton! Ce-aţi zice să fiţi alături de mine în afacerea asta? Într-un fel, acest fenomen va deschide orizonturi noi în fizică. Nu ştiu cum… funcţionează; pur şi simplu, nu reuşesc să-mi imaginez nicio modalitate. Amândoi însă, împreună, am putea…

Între timp, privirea îngrozită a celuilalt devenise ceva aproape tangibil.

— Ştiu că totul sună ciudat, a perorat mai departe Roger. Dar vă voi demonstra. Totul este perfect real. Aş fi vrut să nu fie…

— Stai, stai! – Morton a sărit din fotoliu ca un arc. – Nu te epuiza! Ai mare nevoie de odihnă! Nu cred că ar trebui să aştepţi vacanţa de vară. Du-te acasă chiar acum! Voi aranja să-ţi primeşti salariul şi voi avea grijă şi de cursurile tale. Ştii, le-am predat şi eu, mai demult…

— Domnule preşedinte, e vorba despre ceva foarte important.

— Ştiu… Ştiu… Dr. Morton îl bătu părinteşte pe umăr. Totuşi, băiete, nu pari a fi deloc în apele tale. Ca să fiu cinstit, arăţi ca dracu'. Ai nevoie de multă odihnă.

— *Pot* să levitez.

Roger a ridicat din nou vocea.

— Încercaţi, doar, să scăpaţi de mine pentru că nu mă credeţi, nu-i aşa? a adăugat el. Credeţi că vă mint? Care ar fi motivul?

— Te agiţi fără rost, băiete! Stai să dau un telefon. O să chem

pe cineva să te ducă acasă.

— Vă repet, *pot* să levitez! a ţipat Roger.

Dr. Morton s-a făcut stacojiu la faţă.

— Ştii ce, Toomey, hai să nu discutăm despre asta! Nu mi-ar păsa nici dacă ţi-ai lua zborul chiar în clipa asta.

— Vreţi să spuneţi că, dacă aţi vedea, tot n-aţi crede în ea?

— În levitaţie? Bineînţeles că nu.

Şeful departamentului ajunsese şi el la limita răbdării.

— Dacă te-aş vedea că zbori, a început el să zbiere, m-aş duce la un oculist sau la un psihiatru. Mai degrabă m-aş considera eu nebun decât să cred că legile fizicii…

Dându-şi seama de ceea ce spunea, s-a oprit brusc şi a tuşit, pentru a-şi drege vocea.

— Aşadar, aşa cum am stabilit, hai să nu mai discutăm despre asta. O să dau doar un telefon…

— Nu-i nevoie, domnule! i-a răspuns Roger, dezamăgit. Plec. Mă duc să mă odihnesc. La revedere.

Şi profesorul a ieşit din încăpere, mişcându-se mult mai repede decât o făcuse în ultimele zile. În picioare, cu mâinile sprijinite de birou, Morton l-a privit cum se îndepărta şi s-a simţit extrem de uşurat.

Ajungând acasă, Roger l-a găsit pe James Sarle în sufragerie. Când profesorul a intrat pe uşă, medicul tocmai îşi aprindea pipa, ţinând-o bine în căuşul mâinii noduroase; apoi a stins chibritul, fluturându-i prin aer, iar chipul său roşu şi sănătos s-a destins într-un zâmbet.

— Bună, Roger! Văd că ai renunţat la prieteni. N-am mai primit niciun semn de la tine de mai bine de o lună.

Sprâncenele negre ale doctorului s-au unit deasupra nasului, conferindu-i acea expresie ameninţătoare care, într-un anume fel, îl ajuta să stabilească atmosfera potrivită în relaţiile cu pacienţii săi.

Roger s-a răsucit spre Jane, care era tolănită într-un fotoliu. Chipul femeii trăda o oboseală profundă, ceea ce devenise un lucru obişnuit în ultima vreme.

— De ce l-ai adus aici? a întrebat-o el.

— Stai! Opreşte-te, omule! a intervenit Sarle. Nimeni nu m-a adus. Eu sunt mai mare decât ea, aşa încât nu m-a putut împiedica să intru.

— Bănuiesc că v-aţi întâlnit întâmplător, nu-i aşa? Faci programări pentru toate întâlnirile tale întâmplătoare?

— Hai să spunem altfel, a râs Sarle. Mi-a povestit o parte din ceea ce s-a întâmplat.

— Îmi pare rău dacă nu eşti de acord cu acest lucru, Roger, dar a fost prima ocazie pe care am avut-o ca să vorbesc cu cineva care putea să mă înţeleagă, a murmurat Jane pe un ton stins.

— De unde ţi-a venit ideea că el poate să înţeleagă? Spune-mi, Jim, tu ai crezut ce ţi-a relatat?

— Nu este un lucru uşor de crezut, trebuie să recunoşti asta, i-a răspuns Sarle. Dar măcar încerc…

— E-n regulă, să presupunem că am zburat. Să ne închipuim că mă ridic chiar acum şi plutesc. Ce-ai face?

— Poate aş leşina… Poate aş spune „Sfinte Sisoe”… Poate aş izbucni în râs. De ce nu încerci mai întâi s-o faci? Vom vedea după aceea pe ce picior dansăm…

Roger rămase cu privirea aţintită asupra lui.

— Chiar vrei să vezi?

— De ce nu?

— Cei care au asistat la „spectacol” fie au urlat, fie au fugit, fie au înţepenit de frică. Rezişti la aşa ceva, Jim?

— Cred că da.

— O.K.

Roger s-a înălţat la vreo jumătate de metru de la podea şi, ajuns acolo, a executat un *entrechat*[48] lent. Apoi a rămas în aer, ridicat parcă în poante, cu picioarele apropiate şi braţele întinse graţios, într-o poză de veritabilă parodie.

— Mai grozav decât Nijinski, nu-i aşa, Jim?

Reacţia lui Sarle a fost cu totul diferită faţă de cum anticipase. Doctorul n-a făcut altceva decât să se aplece, pentru a-şi culege de pe jos pipa ce-i scăpase din mână.

Jane şi-a închis ochii, iar de sub pleoapele coborâte au prins să i se prelingă, în tăcere, lacrimi.

— Coboară, Roger, i-a cerut Sarle.

Profesorul a planat încet în jos, până a atins din nou podeaua.

— Am scris unor fizicieni, savanţi de renume, a început el să

---

48 Entrechat — (în dansul clasic) săritură cu bătaia picioarelor (între ele) în aer

povestească, aşezându-se pe un scaun. Am încercat să le explic situaţia într-un mod cât mai obiectiv, cât mai detaşat, susţinând totodată că acest fenomen ar trebui investigat. Cei mai mulţi dintre ei nici nu m-au băgat în seamă. Unul singur i-a trimis o scrisoare bătrânului Morton ca să-l întrebe dacă nu cumva sunt un escroc sau un nebun.

— Ooo, Roger! a şoptit Jane.

— Crezi că ăsta este cel mai rău lucru? Aşteaptă numai: decanul m-a chemat acum o oră în biroul său, poruncindu-mi să încetez cu scamatoriile de salon. Întâmplător, deunăzi mă împiedicasem pe scări şi, în mod automat, m-am ridicat, pentru a fi în siguranţă. Morton, în schimb, zice că nu m-ar crede că pot să zbor chiar dacă m-ar vedea cu propriii săi ochi. În această situaţie, pretinde el, să vezi nu înseamnă să şi crezi. De aceea, mi-a ordonat să-mi iau o vacanţă prelungită, ca să mă odihnesc. Nu mă mai întorc acolo.

— Roger, tu vorbeşti serios? a îngăimat Jane, cu ochii măriţi de uimire.

— Nu mă mai pot întoarce. M-am săturat de ei! Şi se mai consideră oameni de ştiinţă!

— Dar ce vei face?

— Nu ştiu, a răspuns profesorul, îngropându-şi capul în mâini. Spune-mi tu, Jim, a continuat el, cu voce înfundată, ca psihiatru, care este părerea ta: oare de ce nu vor să mă creadă?

— Poate că este o problemă de autoapărare, Roger, a rostit agale Sarle. Oamenii nu prea se dau în vânt după lucrurile pe care nu le înţeleg. Chiar şi cu câteva sute de ani în urmă, pe vremea când mulţi oameni *credeau î*n existenţa puterilor supranaturale, cum ar fi fost, să zicem, zburatul pe coada măturii, aproape întotdeauna acestea erau considerate ca avându-şi originea în forţele răului. Şi, din păcate, nici până astăzi semenii noştri n-au renunţat la această mentalitate. Poate că nu mai cred efectiv în diavol, dar sunt convinşi că ceea ce este straniu este ceva rău. În consecinţă, vor lupta cu înverşunare împotriva ideii de levitaţie – sau vor fi speriaţi de moarte dacă vor fi nevoiţi s-o accepte. Hai să nu ne păcălim singuri: ăsta este adevărul!

Roger a clătinat abătut din cap.

— Tu vorbeşti despre oamenii obişnuiţi, iar eu mă refer la oamenii de ştiinţă.

— Şi savanţii tot oameni sunt.
— Ştii bine ce vreau să spun. În cazul meu, se manifestă un fenomen aparte. Nu este vorba de vrăjitorie şi nici nu am încheiat un pact cu diavolul. Pentru numele lui Dumnezeu, Jim, trebuie să existe o explicaţie naturală. Nu cunoaştem totul despre gravitaţie. De fapt, de-abia ştim câte ceva. Nu crezi că există o posibilitate ca, printr-o metodă biologică, să poţi anula gravitaţia? Poate că eu reprezint un fel de mutaţie. Poate că am… ei bine, să-i spunem un muşchi… care poate contracara gravitaţia. Cel puţin, poate anula efectul gravitaţiei asupra persoanei mele. Deci hai să analizăm acest lucru. De ce să stăm cu braţele încrucişate? Închipuieşte-ţi ce viitor va avea omenirea, dacă vom stăpâni antigravitaţia…
— Opreşte-te, Rog! l-a întrerupt Sarle. Ia mai gândeşte-te niţel la chestia asta! De ce eşti *tu* atât de nemulţumit? Din cele relatate de Jane, în prima zi când ţi s-a întâmplat acest lucru, aproape că înnebuniseşi de frică – adică *mai înainte* ca să-ţi dai seama că ştiinţa nu te va lua în seamă şi că superiorii tăi nu-ţi vor arăta pic de înţelegere.
— Aşa e, a murmurat tânăra.
— Ce motive aveai să te simţi astfel? a continuat Sarle. Din senin, căpătaseşi o putere mare, nouă, minunată; o libertate nesperată faţă de greutatea ucigătoare a gravitaţiei…
— Oh, nu vorbi prostii! A fost… îngrozitor. Nu reuşeam să înţeleg ce se întâmpla. Nici acum nu înţeleg.
— Păi tocmai asta e, băiete! Era ceva ce nu puteai pricepe şi, *ca urmare a acestui lucru,* era ceva înspăimântător. Eşti fizician şi cunoşti legile care guvernează Universul. Sau, dacă nu le cunoşti tu, ştii că sunt alţii care le cunosc. Chiar dacă o anumită problemă nu este înţeleasă de nimeni, ştii că, într-o bună zi, cineva o va pricepe. Cuvântul-cheie este *a cunoaşte,* şi el face parte din viaţa ta. Brusc, te-ai trezit confruntat cu un fenomen pe care tu îl considerai că violează una dintre legile de bază ale Universului. Oamenii de ştiinţă afirmă: două mase se vor atrage reciproc conform unei legi matematice fixe. Aceasta este o însuşire inalienabilă a materiei şi a spaţiului. Nu există excepţii. Şi iată că, acum, tu ai devenit o astfel de excepţie.
— Halal excepţie! a mormăit posomorât Roger.
— Vezi, Roger, a continuat Sarle, pentru prima oară în istoria sa, omenirea posedă ceea ce ea consideră a fi nişte legi

inviolabile. În culturile primitive, un şaman putea folosi o vrajă pentru a aduce ploaia. Dacă farmecele nu aveau efectul scontat, asta nu afecta valabilitatea magiei. Eşecul său însemna doar că vrăjitorul uitase o parte din incantaţie, sau încălcase vreun tabu, sau supărase vreun zeu. În culturile teocratice moderne, poruncile Zeităţii nu pot fi încălcate. Şi totuşi, dacă un om le nesocoteşte, dar el continuă să prospere, aceasta nu va reprezenta un semn că respectiva religie şi-ar fi pierdut valorile. Este acceptată ideea că drumurile Providenţei sunt de nepătruns şi că, undeva, te aşteaptă o pedeapsă divină. Cu toate acestea, astăzi avem legi care *într-adevăr* nu pot fi încălcate, iar una dintre ele este legea gravitaţiei. Aceasta acţionează chiar dacă acela care o invocă a uitat să mormăie em-em-supra-er-pătrat…

Pe faţa lui Roger s-a înfiripat un zâmbet strâmb.

— Te înşeli, Jim. Legile inviolabile au fost în permanenţă încălcate. Atunci când a fost descoperită, radioactivitatea era considerată un lucru imposibil. Cantităţi incredibile de energie apăreau din neant. Era la fel de ridicolă ca şi levitaţia…

— Radioactivitatea este un fenomen obiectiv, care poate fi reprodus experimental şi despre care s-au putut face comunicări, în urma unor analize. În orice împrejurare, uraniul va voala pelicula fotografică. Un tub Crookes poate fi construit de oricine şi tot pentru oricine va emite, în mod identic, un flux de electroni. Tu…

— Am încercat să comunic…

— Ştiu. Dar poţi oare să-mi spui, de exemplu, cum aş putea levita şi eu?

— Bineînţeles că nu.

— Ei vezi, asta constituie o limită pentru toţi ceilalţi, care pot doar să observe fenomenul, fără a fi capabili să-l şi reproducă în laborator. Acest lucru plasează levitaţia ta pe acelaşi plan cu evoluţia stelară – respectiv, ceva despre care poţi emite teorii, dar pe care niciodată nu-l poţi supune unei experienţe.

— Şi, cu toate acestea, oamenii de ştiinţă îşi închină viaţa studiului astrofizicii.

— Cum ţi-am spus, savanţii sunt şi ei tot oameni. Dacă nu pot ajunge la stele, se străduiesc să facă tot ce consideră că e mai bine în respectivul domeniu. Dar la tine pot ajunge şi, de aceea, neputinţa de a analiza levitaţia ta i-ar scoate din fire.

— Jim, dar nici măcar n-au încercat! Vorbeşti ca şi cum aş fi fost, deja, luat în studiu. Indivizii ăştia nici măcar nu mă bagă în seamă!

— E cât se poate de firesc. Levitaţia ta face parte dintr-o întreagă clasă de fenomene care nu vor fi niciodată luate în considerare. Telepatia, clarviziunea, premoniţia şi alte zeci de puteri paranormale nu sunt, practic niciodată, investigate în mod serios, deşi sunt raportate într-o manieră cât se poate de credibilă. Numărul oamenilor de ştiinţă deranjaţi de experimentele făcute de Rhine, în legătură cu E.S.P.[49], a fost cu mult mai mare decât al celor care au căzut pe gânduri. Prin urmare, trebuie să înţelegi că ei nu au nevoie să te studieze pentru a şti că nu vor să te studieze. Ei sunt conştienţi de acest lucru dinainte.

— Şi o asemenea situaţie ţi se pare amuzantă, Jim? Oameni de ştiinţă refuzând să investigheze nişte fapte; oameni de ştiinţă care întorc spatele adevărului… Iar tu stai în fotoliu rânjind şi faci afirmaţii ironice!

— Nu, Roger, ştiu că e o treabă serioasă. Şi zău că nu pot oferi omenirii nişte explicaţii credibile. Îţi împărtăşesc doar părerile mele, ceea ce-mi trece mie prin cap. Încearcă să înţelegi că eu nu fac decât să iau lucrurile aşa cum sunt. Şi tu trebuie să procedezi la fel. Lasă deoparte idealurile, teoriile sau părerile despre ceea ce *ar trebui* să facă oamenii. E necesar să ai în vedere ceea ce ei *fac.* Atunci când o persoană este pregătită să recunoască mai degrabă existenţa faptelor decât a iluziilor, problemele sale au tendinţa să dispară. În cel mai rău caz, ele sunt privite din adevărata lor perspectivă şi devin rezolvabile.

Roger s-a agitat, cuprins de neastâmpăr.

— Aiureli de psihiatru! E ca şi cum ţi-ai pune mâna pe fruntea unui individ şi i-ai spune „Crede şi vei fi vindecat!” Dacă sărmanul fraier nu se vindecă, e pentru că nu a avut destulă credinţă. Vraciul nu poate ieşi în pierdere.

— Poate că ai dreptate. Totuşi, hai să vedem, *care* este problema ta?

— Te rog, nu-mi mai ţine predici! Ştii foarte bine care-i

---

49 Extrasensory Perception — percepţie extrasenzorială

problema mea, aşa că hai să nu ne învârtim în jurul cozii…

— Levitezi, nu-i aşa?

— Să zicem că asta e. Merge ca o primă aproximare…

— Nu eşti serios, Roger, dar în momentul de faţă probabil că ai dreptate. Este doar o apreciere iniţială. La urma urmelor, încă mai studiezi această problemă. Jane mi-a spus că ai făcut nişte experimente.

— Experimente! Pentru numele lui Dumnezeu, Jim, nu fac experimente! Doar plutesc. Am nevoie de creiere geniale şi de echipament, am nevoie de o echipă de cercetători… Din păcate, nimic din toate acestea nu există!

— Atunci, problema ta o constituie cel de-al doilea punct, nu-i aşa? a insistat doctorul.

— Întocmai, i-a replicat Roger. Problema mea e să fac rost de o echipă de cercetare. Crede-mă, am încercat, m-am străduit din răsputeri s-o obţin, până mi s-a făcut lehamite…

— Cum anume ai încercat?

— Am trimis o grămadă de scrisori. Am cerut ca… Ooo, termină, Jim! Nu mă simt în stare să trec prin şmecheria aia cu pacientul-de-pe-canapea. Ce naiba, doar ţi-am explicat totul!

— Ştiu că ai strigat în gura mare: „Am o problemă. Ajutaţi-mă!”. Ai mai încercat şi altceva?

— Uite care-i treaba, Jim, am de-a face cu oameni de ştiinţă în toată firea…

— Fireşte. În consecinţă, ai considerat că o solicitare directă este suficientă. Din nou, teoria este pusă faţă în faţă cu faptele. Te-am avertizat în privinţa aspectelor ridicate de cererea ta. Atunci când te afli pe o autostradă şi faci semn cu mâna maşinilor care trec, în speranţa că vei fi luat şi tu pentru o bucată de drum, soliciţi direct un lucru, dar, cu toate astea, majoritatea maşinilor continuă să treacă pe lângă tine fără să oprească. Ideea este că atitudinea ta sinceră a dus la un eşec. Acum, care este problema ta? Cel de-al treilea punct!

— Să găsesc un alt mod de abordare, care să nu dea greş? La asta te referi?

— Exact.

— Ştiu şi eu acest lucru, fără să mi-l spui tu.

— Chiar îl ştii? Eşti gata să părăseşti şcoala, să uiţi de profesia ta, să te desparţi de ştiinţă? Unde ţi-e consecvenţa, Roger? Abandonezi o problemă atunci când nu-ţi reuşeşte prima

experienţă? Renunţi, atunci când o teorie se dovedeşte nepotrivită? Filozofia ştiinţei experimentale, valabilă pentru obiectele lipsite de viaţă, ar trebui să fie valabilă şi pentru oameni.

— Atunci ce propui să încerc? Să mituiesc pe cineva? Să proferez ameninţări? Să mă pun pe bocit?

James Sarle s-a ridicat în picioare.

— Chiar vrei o sugestie? a întrebat el.

— Dă-i drumul! a oftat Roger.

— Fă aşa cum ţi-a spus bătrânul Morton. Ia-ţi o vacanţă şi lasă naibii levitaţia. Aceasta este o chestiune de care te vei ocupa în viitor. Dormi în pat şi pluteşte, sau nu pluti – care-i diferenţa? Ignoră levitaţia, râzi de ea sau chiar bucură-te de ea. Poţi să faci orice, numai grijile lasă-le deoparte, pentru că nu reprezintă problema ta. Asta este ideea de bază. Nu levitaţia este cea mai importantă problemă a ta. Foloseşte-ţi timpul gândindu-te cum să-i faci pe savanţi să studieze ceva ce ei nu vor să studieze. Ăsta este amănuntul cel mai urgent, pe care l-ai omis până acum.

Sarle s-a apropiat de cuierul de pe hol şi şi-a luat haina, fiind urmat îndeaproape de Roger. Au trecut câteva clipe fără ca niciunul dintre ei să scoată vreo vorbă.

— E posibil să ai dreptate, Jim, a spus profesorul într-un târziu, fără să-l privească pe celălalt.

— Tot ce se poate, i-a răspuns doctorul, pe un ton morocănos. Încearcă, şi apoi spune-mi cum a fost. Rămas-bun, Roger!

Deschizând ochii, Roger Toomey a clipit, deranjat de strălucirea matinală ce invadase dormitorul.

— Hei, Jane, unde eşti? a strigat el.

— Unde crezi că sunt? s-a auzit din bucătărie vocea soţiei lui.

— Vino încoace, te rog!

Ea şi-a făcut apariţia în dormitor, ţinând o furculiţă în mână.

— Ştii, costiţa n-o să se prăjească singură…

— Ascultă, azi-noapte am plutit?

— Nu ştiu. Am dormit.

— Grozav ajutor!

Profesorul s-a dat jos din pat şi şi-a băgat picioarele în papuci.

— Oricum, nu cred că am făcut-o, a continuat el.

— Crezi că ai uitat cum se procedează? l-a întrebat timidă Jane, cu o undă de speranţă în glas.

— N-am uitat. Priveşte!

Şi Roger a intrat triumfal în bucătărie, plutind.

— Totuşi, am sentimentul că nu s-a întâmplat nimic, a adăugat el. Cred că asta este a treia noapte liniştită.

— Ei, asta e bine, a oftat Jane, reluându-şi locul lângă plită. Înseamnă că luna asta de odihnă te-a ajutat cu ceva. Dacă l-aş fi chemat din prima zi pe Jim…

— Oh, te rog, să nu o luăm de la început! Lună de odihnă, pe naiba! Cred că s-a schimbat ceva din cauză că duminica trecută m-am hotărât, în sfârşit, ce urmează să fac. Din acea zi mă simt mai relaxat. Asta-i tot.

— Şi ce vei face?

— În fiecare primăvară, *Northwestern Tech* ţine o serie de seminarii pe diverse teme din fizică Intenţionez să particip şi eu la acestea.

— Vrei să spui că te vei duce până la Seattle?

— Bineînţeles.

— Despre ce se va discuta?

— Ce contează? Vreau doar să-l văd pe Linus Deering.

— Dar nu este el cel care te-a considerat nebun?

— Întocmai.

Roger a înghiţit o îmbucătură bună de omletă, după care a continuat:

— Dar, în acelaşi timp, este şi cel mai bun dintre toţi.

S-a întins să ia sarea şi, fără să vrea, s-a ridicat de pe scaun cu câţiva centimetri. Dar acestea erau amănunte cărora nu le mai dădea nicio importanţă.

— Mă gândesc că poate reuşesc să rezolv problema cu ajutorul lui, a conchis profesorul.

De când Linus Deering venise la Seattle, seminariile de primăvară de la *Northwestern Tech* deveniseră cunoscute pe plan naţional. El era cel care le conducea, reuşind să imprime lucrărilor un ton distinctiv. El îi prezenta personal pe vorbitori şi tot el orchestra asaltul întrebărilor publicului, cu care se sfârşea atât şedinţa de dimineaţă, cât şi cea de după-amiază, şi tot el era sufletul petrecerii cu care se încheia săptămâna de dezbateri ştiinţifice.

Roger Toomey cunoştea toate aceste amănunte din auzite. Acum însă avea ocazia să-l vadă pe faimosul savant în plină

acţiune, pe propriu-i teren. Profesorul Deering nu era prea înalt; în schimb, avea pielea măslinie şi poseda o claie de păr castaniu şi ondulat, caracteristici care-l făceau să iasă în evidenţă în mijlocul unei mulţimi. Gura lui mare, cu buze subţiri, părea tot timpul pe punctul de a schiţa un zâmbet ironic. Era un bun orator, vorbind rapid şi curgător, fără să folosească notiţe, şi întotdeauna părea să-şi expună ideile cu un aer de superioritate, acceptat fără crâcnire de ascultătorii săi.

Cel puţin, aşa fusese în prima dimineaţă a seminarului. În timpul şedinţei de după-amiază însă, toţi cei adunaţi în amfiteatru n-au putut să nu remarce o anumită ezitare în comentariile sale. Mai mult chiar, în timpul şederii sale pe podium, cât a durat prezentarea lucrărilor programate, profesorul a dat dovadă de o tulburare nefirească. Din când în când, privea pe furiş către partea din spate a sălii.

Aşezat chiar în ultimul rând, Roger Toomey observa toate acestea cu încordare. Revenirea sa temporară la normalitate, care începuse în clipa în care se gândise că era posibil să existe o cale de rezolvare pentru problema sa, părea să fi luat sfârşit.

În cuşeta în care îşi petrecuse noaptea, nu reuşise să doarmă. Se imaginase ridicându-se în ritmul ţăcănitului roţilor, deplasându-se în tăcere şi, trecând de uşă, ajungând pe culoar, unde ar fi fost trezit de strigătul unui însoţitor de bord, ceea ce l-ar fi pus în faţa unei situaţii îngrozitor de stânjenitoare. Prin urmare, pentru a preîntâmpina orice necaz, prinsese perdeluţele cuşetei cu câteva ace de siguranţă, fără a obţine însă mult-doritul sentiment de securitate; de aceea, nu închisese ochii toată noaptea – aţipise doar de câteva ori, tresărind la fiecare smucitură a trenului.

În timpul zilei, mai adormise un pic pe locul său, în vreme ce, afară, munţii defilau prin faţa geamului, iar seara ajunsese în Seattle cu gâtul înţepenit, cu dureri în oase şi cu o senzaţie generală de disperare.

Hotărârea lui de a participa la seminar venise mult prea târziu pentru a mai putea obţine o cameră la căminul studenţesc al Institutului. Bineînţeles că nici nu se punea problema de a împărţi camera cu cineva. În consecinţă, ceruse un apartament la un hotel din centrul oraşului, încuiase uşa, închisese şi blocase toate ferestrele, împinsese patul la perete şi apoi lipise biroul de partea laterală a patului, după care, frânt de oboseală,

adormise.

Nu ţinea minte să fi visat ceva, iar dimineaţa, când se trezise, se găsea încă în zona îngrădită pe care şi-o înjghebase seara. Acest fapt îl făcuse să se simtă deja mai destins.

Când ajunsese în Amfiteatrul Ştiinţelor Fizice, din campusul universitar, dăduse – cum se şi aştepta, de altfel – peste o sală mare şi doar o mână de oameni. Respectând tradiţia, seminariile se ţineau în timpul vacanţei de Paşte, de aceea în asistenţă nu se aflau studenţi. Vreo cincizeci de fizicieni erau îngrămădiţi de-o parte şi de alta a culoarului principal, ajungând chiar până în apropierea podiumului, restul amfiteatrului – proiectat pentru a adăposti vreo patru sute de cursanţi – rămânând gol.

Roger îşi alesese un loc pe ultimul rând; de acolo, nu exista riscul de a fi observat de afară, prin geamurile înguste şi înalte ale uşii de la intrare, iar ceilalţi participanţi nu l-ar fi putut zări decât dacă s-ar fi răsucit cu aproape o sută optzeci de grade.

Evident, singurii care îl vedeau perfect erau vorbitorul de pe podium şi profesorul Deering.

Roger nu auzise mare lucru din lucrările propriu-zise. Se concentrase la maximum, în aşteptarea acelor momente când Deering avea să rămână singur în faţa lui, unic martor al demonstraţiei pe care intenţiona să o facă. Şi clipa aceea sosise, în cele din urmă.

Pe măsură ce Deering arăta din ce *î*n ce mai tulburat, Roger Toomey devenea tot mai îndrăzneţ. În timpul rezumatului final de după-amiază, aproape că s-a întrecut pe sine însuşi.

Profesorul Deering s-a oprit brusc, în mijlocul unei propoziţii prost începute şi în totalitate lipsită de sens. Ascultătorii săi, care începuseră să se foiască pe scaune de câtăva vreme, au rămas încremeniţi, văzându-l cum ridică braţul şi ţipă răguşit:

— Tu! Tu, cel de colo!

Roger Toomey stătuse chiar în mijlocul culoarului, cu un aer degajat, suspendat la vreo şaptezeci şi cinci de centimetri de podea şi ţinându-şi picioarele sprijinite de spătarul unui scaun invizibil.

Atunci când Deering a arătat cu degetul spre el, Roger s-a lăsat rapid într-o parte. Până când s-au întors cele cincizeci de capete, el şedea liniştit pe un banal scaun de lemn. Mai mult chiar, afişând cel mai nevinovat aer din lume, a privit în stânga

şi-n dreapta, apoi, urmărind direcţia indicată de degetul acuzator al lui Deering, s-a ridicat în picioare.

— Vorbiţi cu mine, domnule profesor? a întrebat el candid.

Singurul lucru care trăda lupta sălbatică ce o purta cu sine însuşi pentru a-şi păstra calmul şi tonul mirat era un foarte uşor tremur al cuvintelor.

— Ce faci acolo? l-a repezit Deering, tensiunea acumulată în timpul dimineţii explodând în sfârşit.

Pentru a vedea mai bine, câţiva dintre cei prezenţi se ridicaseră şi ei în picioare. Un scandal neaşteptat era gustat în egală măsură atât de o adunare de cercetători în domeniul fizicii teoretice, cât şi de o gloată pestriţă strânsă pe un stadion, la un meci de baseball.

— Nu fac nimic! a răspuns Roger. Nu înţeleg ce vreţi să insinuaţi.

— Ieşi imediat afară! Părăseşte sala!

Pesemne, Deering îşi ieşise din fire din cauza amestecului exploziv de emoţii; în mod normal însă, n-ar fi avut o asemenea atitudine. Oricum, „acuzatul” a oftat şi s-a hotărât să profite de ocazia oferită.

— Sunt profesorul Roger Toomey de la colegiul Carson, a vorbit el cu voce tare şi cât mai clară, silindu-se să se facă auzit peste hărmălaia iscată. Sunt membru al Asociaţiei Fizicienilor Americani. Am făcut cerere pentru a primi permisiunea de a participa la aceste lucrări, am fost acceptat şi am plătit taxa de participare. Stau aici în virtutea dreptului meu, la care nu intenţionez să renunţ.

— Ieşi afară! a repetat Deering ca un automat.

— Nu o voi face! i-a răspuns tranşant Roger.

Acum, el începuse să se ambaleze, cuprins de o furie în întregime artificială şi auto-impusă.

— Din ce cauză trebuie să plec? Ce vină îmi găsiţi?

Deering şi-a trecut mâna tremurătoare prin păr şi a înghiţit în sec, incapabil să răspundă.

Roger a profitat de ocazie pentru a-şi fructifica avantajul.

— Dacă încerci să mă dai afară de la aceste lucrări, fără un motiv serios, în mod sigur voi da Institutul în judecată!

— Declar închisă prima zi a sesiunii seminariilor de primăvară despre *Descoperiri recente în ştiinţele fizice,* a anunţat Deering precipitat. Următoarea noastră şedinţă va avea loc mâine

dimineaţă, la ora nouă, tot în această sală…

În vreme ce profesorul mai vorbea, Roger a părăsit în grabă amfiteatrul.

În acea noapte, cineva a ciocănit timid la uşa camerei sale. Zgomotul l-a luat pe nepregătite, făcându-l să rămână înţepenit în fotoliu.

— Cine e? a strigat Roger.

— Pot să vă văd pentru o clipă? s-a auzit un răspuns pe un ton şovăielnic.

Era vocea lui Deering. Bineînţeles că numele hotelului la care trăsese şi numărul camerei erau înregistrate la secretariatul Institutului. Deşi sperase să obţină o întrevedere, Roger nu se aşteptase ca evenimentele zilei să dea rezultate atât de rapid.

Recăpătându-şi siguranţa de sine, s-a apropiat de uşă şi a deschis-o.

— Bună seara, profesore Deering! a rostit el, adoptând o atitudine rigidă.

Deering a intrat în cameră şi a privit împrejurul său. Purta un pardesiu subţire şi n-a făcut niciun gest cum că ar fi vrut să-l scoată. Îşi ţinea pălăria în mână, dar nu lăsa să se înţeleagă că ar fi intenţionat s-o lase jos.

— Profesorul Roger Toomey, a spus el, de la colegiul Carson. Corect?

Accentuase cuvintele cu o anume emfază, ca şi cum numele ar fi avut o semnificaţie deosebită.

— Întocmai. Ia loc, profesore!

Deering a rămas însă în picioare.

— Deci care e ideea? Ce urmăreşti?

— Nu înţeleg.

— Ba sunt sigur că înţelegi. N-ai fi aranjat toată povestea asta ridicolă fără să ai un scop. Încerci să mă faci să trec drept un idiot sau ai de gând să mă amesteci în cine ştie ce aiureală? Vreau să ştii că n-o să-ţi meargă. Iar acum, să nu încerci să foloseşti forţa. Am prieteni care ştiu exact unde mă aflu în acest moment. Te sfătuiesc să-mi spui adevărul şi apoi s-o ştergi din oraş!

— Profesore Deering, îţi atrag respectuos atenţia că aceasta este camera mea. Dacă ai venit aici doar pentru a mă ameninţa, îţi cer chiar acum să pleci. Iar dacă nu pleci, voi pune să fii dat afară…

— Ai de gând să continui această… această persecuţie?
— Nu te-am persecutat în niciun fel. Nici măcar nu te cunosc, domnule!
— Nu eşti tu acel Roger Toomey care mi-a scris o scrisoare în legătură cu un caz de levitaţie pe care voia să-l investighez eu?
Roger şi-a privit interlocutorul cu o uimire bine jucată.
— Despre ce scrisoare e vorba?
— Negi că ai scris-o?
— Bineînţeles. Despre ce vorbeşti? Ai acea scrisoare?
Profesorul Deering a strâns din buze, fiind pe punctul de a-şi pierde cumpătul.
— Nu contează asta! Negi că erai atârnat de nişte fire, la sesiunea de astăzi după-amiază?
— De nişte fire? Nu pricep deloc ce vrei să spui.
— Erai în stare de levitaţie!
— Te rog, pleacă, profesore Deering! Nu cred că te simţi prea bine!
— Negi că levitai? a insistat fizicianul, ridicând vocea.
— Cred că eşti nebun! a exclamat Roger cu patetism. Vrei să spui că am pus la cale nişte şmecherii de magician în aulă? Astăzi a fost prima oară în viaţa mea când am călcat în acea sală, iar atunci când am intrat, tu te găseai deja acolo. Ai găsit ceva fire sau chestii de genul ăsta, după ce am plecat eu?
— Nu ştiu cum ai făcut-o şi nici nu-mi pasă. *Negi* că levitezi?
— Bineînţeles că da.
— Te-am văzut. De ce minţi?
— M-ai văzut în stare de levitaţie? Profesore Deering, poţi să-mi spui şi mie cum e posibil aşa ceva? Îmi închipui că, graţie cunoştinţelor dumitale, ştii că adevărata levitaţie este un concept lipsit de sens, singurul loc unde aceasta devine realitate fiind spaţiul extraterestru. Îţi râzi cumva de mine?
— În numele Cerului, a şuierat Deering printre dinţi, de ce nu spui adevărul?
— Asta şi fac. Oare îţi închipui că dacă întind mâna şi execut un semn cabalistic… aşa… Încep să plutesc prin aer?
Şi Roger chiar s-a înălţat, atingând tavanul cu creştetul.
Capul lui Deering s-a dat brusc pe spate.
— Ah! Uite… Uite…
Roger a revenit cu picioarele pe podea, zâmbind.
— Nu *poţi* să vorbeşti serios!

— Ai făcut-o din nou! Chiar adineauri ai făcut-o!

— Ce-am făcut, domnule?

— Ai levitat. Tocmai te-ai ridicat în aer. Nu poţi nega acest lucru!

Ochii lui Roger au căpătat o expresie extrem de serioasă.

— Cred că eşti bolnav, profesore!

— Ştiu ce-am văzut.

— Poate că ai nevoie de odihnă. Ai muncit prea mult…

— *Nu a fost* o halucinaţie.

— Vrei să bei ceva?

Roger s-a îndreptat spre dulapul unde îşi ţinea valiza, în vreme ce Deering, cu ochii holbaţi, se uita la el cum merge. Vârfurile pantofilor săi se menţineau în permanenţă la o distanţă de cinci centimetri deasupra covorului.

Ajuns la capătul puterilor, Deering s-a lăsat să cadă în fotoliu.

— Da, te rog! a spus el cu voce stinsă.

Roger i-a întins sticla de whisky şi l-a privit cum bea cu poftă, înecându-se puţin.

— Cum te simţi acum? l-a întrebat după câteva minute.

— Te rog, lămureşte-mă, a murmurat Deering, ai descoperit cumva un mod de a anula gravitaţia?

Roger continua să-l fixeze cu un zâmbet ironic.

— Revino-ţi în fire, profesore! Dacă aş fi descoperit antigravitaţia n-aş fi folosit-o ca să mă amuz pe seama ta. Aş fi fost la Washington. Aş fi devenit un secret militar. Aş fi… Oricum, n-aş fi fost aici! Lucrul acesta ar trebui să-ţi fie clar.

Deering a sărit brusc în picioare.

— Ai de gând să rămâi şi la celelalte lucrări?

— Bineînţeles.

Profesorul Deering a dat din cap, şi-a înfundat pălăria până la sprâncene şi a părăsit camera în grabă.

În următoarele trei zile, profesorul Deering n-a mai prezidat seminariile. Nu fusese dată nicio explicaţie pentru absenţa sa. Deşi în cugetul său se dădea o luptă aprigă între speranţă şi teamă, Roger Toomey a preferat să stea alături de ceilalţi ascultători, încercând să treacă neobservat. Faptul că Deering îl atacase în public îl făcuse cunoscut, iar apărarea sa argumentată îi conferise o popularitate gen David împotriva lui Goliat.

Joi seara, după o masă nesatisfăcătoare, Roger s-a întors la hotel, dar, când să intre în cameră, a rămas în cadrul uşii, cu un picior pe prag. Din încăpere îl privea profesorul Deering, iar pe patul lui şedea un alt bărbat, cu o pălărie gri, dată mult pe ceafă.

Cel care a vorbit primul a fost străinul.

— Intră, Toomey!

Roger s-a conformat.

— Ce se întâmplă? a întrebat el mirat.

Străinul şi-a deschis portofelul şi i-a prezentat o legitimaţie îmbrăcată în plastic.

— Sunt Cannon, de la F.B.I., l-a lămurit el.

— Înţeleg că ai ceva trecere la guvern, profesore Deering, a replicat Roger.

— Oarecum.

— Ei bine, să înţeleg că sunt arestat? De ce crimă sunt învinuit?

— Ia-o uşurel! l-a potolit Cannon. Am cules ceva informaţii despre tine, Toomey. Asta este semnătura ta?

Agentul i-a arătat lui Roger o scrisoare, îndeajuns de aproape pentru ca el s-o poată vedea, dar nu atât de aproape încât să i-o poată smulge. Era scrisoarea pe care i-o adresase lui Deering şi pe care acesta din urmă i-o trimisese lui Morton.

— Da, a recunoscut Roger.

— Dar astea?

În mâna lui Cannon apăruse un teanc de scrisori. Roger şi-a dat seama că F.B.I.-ul intrase pe fir, interceptându-i întreaga corespondenţă.

— Toate sunt ale mele, a răspuns el, obosit.

Deering a pufnit pe nări.

— Profesorul Deering ne-a spus că poţi să pluteşti, şi-a continuat interogatoriul agentul federal.

— Să plutesc? Ce dracu’ vrei să spui cu „să plutesc”?

— Să pluteşti în aer, a repetat flegmatic Cannon.

— Crezi o asemenea nebunie?

— Eu nu mă aflu aici ca să cred sau să nu cred, dr. Toomey! I-a repezit celălalt. Sunt un agent al guvernului Statelor Unite şi am o misiune de îndeplinit. În locul tău, aş coopera.

— Cum pot să cooperez la aşa ceva? Dacă eu aş veni la tine şi ţi-aş spune că profesorul Deering poate să plutească prin aer,

m-aş trezi în doi timpi şi trei mişcări pe canapeaua unui psihiatru…

— La cererea sa, profesorul Deering a fost examinat de un psihiatru. Oricum, de câţiva ani, guvernul a dobândit obiceiul de a asculta cu multă atenţie ce are de spus profesorul Deering. Pe de altă parte, pot să te atenţionez că avem şi alte dovezi.

— Cum ar fi?

— Câţiva studenţi de la colegiul tău te-au văzut plutind. În plus, mai există şi o doamnă care a fost până de curând secretara şefă a departamentului unde lucrezi. Avem declaraţii de la toţi…

— Ce fel de declaraţii? a întrebat Roger. Din cele pline de bun-simţ, pe care mi le-ai pune în dosar fără probleme şi pe care le-ai putea arăta şi congresmanului meu?

— Dr. Toomey, l-a întrerupt profesorul Deering cu nerăbdare, ce câştigi prin negarea faptului că poţi levita? Propriul tău decan susţine că este la curent cu… aventurile tale. Mi-a mai spus că urmează să te informeze că, în mod oficial, contractul îţi va expira la sfârşitul anului şcolar. N-ar face acest lucru fără un motiv serios.

— Este un lucru lipsit de importanţă, i-a răspuns Roger.

— Dar de ce nu vrei să admiţi că te-am văzut levitând? a insistat Deering.

— De ce aş face-o?

— Aş vrea să fie foarte clar, Toomey, a intervenit Cannon, că, dacă dispui de vreun mecanism pentru anularea gravitaţiei, acesta ar fi de mare importanţă pentru guvern…

— Serios? Îmi imaginez că ai verificat, deja, tot ce am făcut până acum, pentru a găsi eventualele acte care să dovedească lipsa mea de patriotism.

— Investigaţia este în plină desfăşurare! i-a răspuns sec agentul.

— Bine, atunci hai să luăm în discuţie un caz ipotetic, a spus Roger zâmbind. Să presupunem că admit că aş putea levita. Să presupunem că nu ştiu cum reuşesc să fac acest lucru. Să presupunem că nu am nimic de oferit guvernului, cu excepţia corpului meu, plus o problemă lipsită de soluţie.

— Cum poţi şti că problema e de nerezolvat? s-a repezit Deering.

— Odinioară, te-am rugat să studiezi un asemenea fenomen,

i-a reamintit el, pe un ton liniştit. Din păcate însă ai refuzat…

— Nu te mai gândi la treaba asta! – Deering începuse să vorbească grăbit, înghiţind aproape cuvintele. – Pentru moment, nu ai o poziţie socială. Îţi pot oferi postul de profesor asociat – de fizică, fireşte – în cadrul departamentului meu. Îndatoririle tale de profesor vor fi doar pe hârtie. În realitate, te vei ocupa numai cu cercetări legate de levitaţie. Ce zici de asta?

— Sună atractiv, a răspuns Roger, căutând să-şi ascundă satisfacţia.

— Pot să-ţi mai spun că vei avea la dispoziţie fonduri guvernamentale nelimitate.

— Şi ce trebuie să fac? Doar să admit că sunt în stare să levitez?

— Ştiu că poţi s-o faci, doar te-am văzut. Acum vreau o demonstraţie şi pentru domnul Cannon.

Picioarele lui s-au ridicat, iar corpul i s-a întins pe orizontală, la nivelul capului agentului federal. Apoi, Roger s-a răsucit pe o parte, lăsând impresia că şi-ar sprijini tâmpla pe cotul drept.

Lui Cannon i-a căzut pălăria pe pat.

— Pluteşti! a ţipat el.

Deering era aproape incoerent din cauza exaltării.

— Îl vezi, omule?

— În mod sigur, e ceva la mijloc…

— Atunci fă un raport despre acest lucru. Scrie tot ce ai văzut, mă auzi? Fă o descriere completă. Atunci nu vor mai spune că e ceva în neregulă cu mine. Eu nu m-am îndoit nicio clipă de ceea ce văzusem…

Numai că profesorul n-ar fi avut de ce să se arate atât de fericit dacă această afirmaţie ar fi fost în întregime adevărată.

— Nici măcar nu ştiu cum e vremea în Seattle, s-a plâns Jane. În plus, mai am un milion de lucruri de făcut.

— Ai nevoie de ajutor? a întrebat-o Jim Sarle, aşezat confortabil într-un fotoliu.

— Bietul de tine, nu mă poţi ajuta cu nimic!

Şi femeia a zburat din cameră, dar, spre deosebire de soţul său, la ea era vorba de o acţiune luată în sens figurativ.

Chiar în acel moment şi-a făcut apariţia şi Roger Toomey.

— Jane, n-am primit încă lăzile pentru cărţi? a strigat el. Bună,

Jim! Tu când ai venit? Şi Jane unde e?

— Am venit acum un minut, iar Jane e în camera de alături. A trebuit să trec de un poliţist ca să pot să intru. Ce naiba, omule, te-au înconjurat din toate părţile!

— Îhâm, a răspuns Roger, distrat. Le-am povestit despre tine.

— Ştiu că le-ai povestit. Totuşi, am fost pus să jur că voi păstra secretul. Le-am spus că, oricum, pentru mine era vorba de un caz de secret profesional. De ce nu-i laşi pe cei de la compania de transporturi să împacheteze? Doar plăteşte guvernul, nu-i aşa?

— Cei de la companie n-ar face lucrurile cum trebuie! a intervenit Jane, intrând din nou în cameră şi lăsându-se să cadă pe canapea. O să fumez o ţigară.

— Fă o pauză, Roger, i-a cerut Sarle prietenului său, şi spune-mi ce s-a întâmplat.

Roger a zâmbit cu timiditate, apoi a început să povestească:

— Aşa cum mă sfătuiseşi, Jim, mi-am scos din cap problema nepotrivită şi m-am ocupat de cea care trebuia. Mi se părea că în permanenţă aveam să mă confrunt cu o alternativă: ori eram un şarlatan, ori eram nebun. Deering spusese clar acest lucru în scrisoarea pe care i-o trimisese lui Morton. Decanul îşi închipuia că sunt şarlatan, iar Morton mă suspecta că aş fi nebun. Pe de altă parte, chiar dacă reuşeam să le arăt că pot într-adevăr să levitez, Morton mă avertizase că problema rămânea aceeaşi: fie eu aş fi fost privit drept un şarlatan, fie s-ar fi considerat că martorul înnebunise. Morton însuşi îmi spusese că, dacă mă vedea zburând, prefera să creadă că mintea i-o luase razna, decât să accepte evidenţa. Bineînţeles, nu făcea altceva decât să spună vorbe mari. Nimeni nu crede în propria-i nebunie atâta vreme cât mai există o alternativă, fie ea oricât de absurdă. De fapt, pe asta m-am bazat şi eu. În consecinţă, mi-am schimbat tactica şi m-am dus la seminariile lui Deering. Nu i-am *spus* că pot să plutesc; i-am arătat acest lucru, *după care am negat că aş fi făcut aşa ceva.* Alternativa era evidentă. Fie îl minţeam, fie el – atenţie, te rog, *el,* nu eu – era nebun. Mi se părea evident faptul că, în momentul în care avea să fie pus cu adevărat la încercare, mai degrabă ar fi crezut în posibilitatea levitaţiei decât să-şi pună la îndoială propria sănătate mintală. Toate acţiunile sale ulterioare, înverşunarea cu care m-a urmărit, călătoria până la Washington, oferta făcută pentru acest post,

toate aveau drept scop întărirea convingerii sale că era întreg la minte, iar nu dorinţa de a mă ajuta pe mine…

— Cu alte cuvinte, levitaţia ta a devenit problema lui, a râs Sarle.

— Jim, te gândiseşi cumva la ceva asemănător, atunci când am avut mica noastră discuţie? l-a întrebat Roger.

Doctorul a clătinat din cap.

— O idee vagă exista în mintea mea, dar un om trebuie să-şi rezolve singur propriile probleme, dacă vrea ca treaba să fie bine făcută. Crezi că acum vor reuşi să descopere principiul levitaţiei?

— Nu ştiu, Jim. Tot nu pot să le împărtăşesc celorlalţi aspectele subiective ale acestui fenomen. Dar asta n-are importanţă. Ceea ce contează este că le vom investiga.

Şi-a lovit palma stângă cu pumnul drept, după care a continuat:

— În ceea ce mă priveşte, am rezolvat problema cea mai importantă, şi anume că i-am făcut să mă ajute.

— Chiar aşa? s-a mirat Sarle, pe un ton aproape şoptit. Eu aş zice că aspectul cel mai important este că tu le-ai permis să te oblige să-i ajuţi, ceea ce este un lucru total diferit.

Poul Anderson
Prea sublima mea misiune
(„My Object All Sublime...”, 1961)

Traducere de Ioona Rauschan

Ne-am întâlnit pe linie de afaceri. Firma lui Michaels dorea să construiască o sucursală pe coasta periferică a Evanstonului şi descoperise că titlurile unora dintre cele mai promiţătoare terenuri erau în posesia mea. Mi-au făcut o ofertă avantajoasă, eu însă m-am încăpăţânat să refuz. Au mărit oferta, am rămas la fel de încăpăţânat. În cele din urmă m-a contactat însuşi şeful. Nu era chiar în toate privinţele aşa cum mi-l imaginasem. Agresiv, bineînţeles, dar într-un mod atât de politicos încât nu ofensa, iar manierele lui erau evident mai mult cuviincioase, lăsând arareori să se ghicească lipsa unei educaţii riguroase. Lipsa aceasta o recupera cu repeziciune, atât la cursuri serale şi intensive, cât şi printr-o lectură nepotolită, devoratoare.

Cât am perfectat afacerea, am ieşit în oraş să bem ceva. M-a condus într-un bar care avea un nu ştiu ce din aerul Chicago-ului: liniştit, ponosit, fără tonomat sau televizor, cu un raft plin de cărţi şi câteva seturi de şah, fără moftangiii şi ciudaţii care de obicei infestează astfel de localuri. În afara de noi, mai erau doar vreo şase clienţi: un tip, gen profesor emerit, se vârâse printre cărţi, nişte indivizi făceau politică cu o oarecare abilitate, un tânăr polemiza cu barmanul dacă Bartók era mai original decât Schoenberg sau viceversa. Am găsit într-un colţ o masă şi am cerut nişte bere daneză. I-am explicat lui Michaels că, într-un fel sau altul, nu-mi păsa atât de bani, cât mă opuneam ca nişte terenuri frumoase de ţară să fie răscolite de buldozere pentru a ridica în loc încă una dintre suburbiile acelea cromate. Michaels şi-a umplut pipa înainte de a-mi răspunde. Era un bărbat uscăţiv, ţeapăn, cu bărbia lungă şi nasul roman, cu părul grizonant şi ochii întunecaţi, lucitori.

— Nu v-a explicat reprezentantul meu? m-a întrebat. Noi nu vrem să construim un şir de cocioabe identice. Ne-am hotărât pentru vreo şase proiecte de bază, cu variantele lor, să le amplasăm într-o aşezare... cam de felul acesta...

A scos un creion şi nişte hârtie din buzunare şi a început să schiţeze. Pe măsură ce vorbea, accentul străin devenea tot mai

puternic. Fluenţa însă şi-o păstra. Şi-a susţinut punctul de vedere mai convingător decât o făcuse oricare dintre reprezentanţii săi.

— Volens-nolens, îmi spunea, suntem la mijlocul secolului XX şi producţia de masă se va instaura definitiv. O comunitate nu trebuie neapărat să fie mai puţin atrăgătoare pentru că este în întregime prefabricată, ci, dimpotrivă, ar putea dobândi la urma urmei unitate estetică.

Michaels a continuat să-mi argumenteze cam în ce mod s-ar petrece toate acestea. Nu mă presa prea tare şi conversaţia, treptat, devia.

— Un loc încântător acesta, am remarcat eu. Cum l-aţi descoperit?

Ridică din umeri.

— Deseori hoinăresc prin împrejurimi, mai ales noaptea. Explorez.

— Nu-i oarecum periculos?

— Nu, prin comparaţie, mi-a răspuns cu o urmă de înverşunare în glas.

— Oh, înţeleg că nu v-aţi născut aici.

— Nu. Am venit în Statele Unite doar prin 1946. Sunt ceea ce îndeobşte numiţi un I.D., individ dezrădăcinat. Am devenit Thad Michaels pentru că mă săturasem să tot silabisesc Tadeusz Michalkowsky…

În general, Michaels vorbea foarte rar despre sine. Mai târziu am aflat de la nişte concurenţi plini de admiraţie şi invidie câteva detalii despre succesele sale precoce în afaceri. Unii dintre ei încă nu credeau că este posibil să vinzi o casă cu încălzire centrală cu douăzeci de mii de dolari şi să scoţi şi profit. Nu era rău deloc pentru un emigrant fără un ban în buzunar. Am verificat şi am aflat că fusese admis în ţară datorită unei vize speciale, oferită pentru serviciile aduse armatei S.U.A. în ultimii ani ai războiului din Europa. Acele servicii ceruseră nervi de oţel şi o inteligenţă iute.

În timp, relaţia noastră a devenit tot mai complexă. I-am vândut terenurile dorite. Am continuat să ne vedem, uneori la local, alteori în apartamentul meu de burlac, de cele mai multe ori la vila lui, pe malul lacului. Avea o uluitoare soţie blondă şi doi băieţi dezgheţaţi şi binecrescuţi. Cu toate acestea, rămânea un om singuratic, iar eu îi satisfăceam nevoia de prietenie.

Cam la vreun an după întâlnirea noastră, mi-a istorisit povestea.

Fusesem invitat la cină. După masă am mai zăbovit şi am stat de vorbă. Şi-am vorbit, am tot vorbit. Când am înşirat toate subiectele, de la şansele unei răsturnări la următoarele alegeri orăşeneşti, până la cele pe care le-ar suporta alte planete dacă ar urma în general un curs al istoriei similar cu al nostru, Amelia s-a scuzat şi s-a dus la culcare.

Era mult după miezul nopţii. Michaels şi cu mine am continuat să povestim. Nu-l văzusem niciodată atât de agitat. De parcă acest ultim subiect abordat, sau doar un anume cuvânt rostit ar fi deschis brusc în faţa ochilor lui o uşă nevăzută. În cele din urmă s-a ridicat, a reumplut paharele cu whisky cu o mişcare nu tocmai sigură, şi, fără cel mai mic zgomot, a păşit pe covorul gros şi verde, de-a lungul camerei, către ferestre. Noaptea era clară şi tăioasă. Am privit oraşul – dungi, păienjenişuri şi întortocheri de culori sclipitoare: rubine, ametiste, smaragde, topaze, iar între ele, fâşia întunecată a lacului Michigan. Se părea chiar că puteam zări nemărginitele câmpii de dincolo de ape. Deasupra capului, însă, se arcuia cerul, un cristal negru boltit, în care Ursa Mare rămăsese ţintuită pe coadă, iar Orion mărşăluia de-a lungul Căii Lactee. Rareori mi-a fost dat să văd o astfel de privelişte, imensă şi îngheţată.

— La urma urmei, a rostit Michaels, ştiu despre ce vorbesc.

Am tresărit, adâncit în fotoliu. Focul din cămin zvârlea flăcărui albastre. În afară de ele, camera era luminată doar de o lampă cu abajur, astfel încât, mai devreme când trecusem prin dreptul ferestrei, am putut vedea şi eu roiul de stele.

M-am înfiorat uşor.

— Ştii, personal?

M-a privit peste umăr; faţa îi era înţepenită.

— Ce ai spune dacă ţi-aş răspunde că da?

A sorbit îndelung din băutură. „King’s Ransom” era o licoare nobilă şi liniştitoare, mai ales când pământul însuşi părea să se cutremure de atâta frig.

— Presupun că ai motivele tale s-o afirmi, şi aştept să văd şi eu care ar fi ele.

Michaels zâmbi strâmb.

— Oh, păi şi eu sunt de pe planeta asta, mi-a răspuns. Şi totuşi… totuşi, cerul e atât de imens şi de straniu… Nu crezi că

acest straniu ar afecta oamenii care ar ajunge acolo sus? Nu crezi că s-ar insinua în fiinţa lor astfel încât, întorşi pe pământ, să-l poarte în sine, pătruns în carnea şi oasele lor, iar Terra n-ar mai fi niciodată aceeaşi ca înainte?

— Continuă. Ştii că-mi plac plăsmuirile!

Michaels a pornit înainte, s-a răsucit şi brusc a dat băutura peste cap. Gestul acesta violent nu era în genul lui. Nici ezitările dinainte, de altfel. Vorbea cu un glas aspru, iar accentul străin era puternic, ca la început.

— Foarte bine, atunci, am să-ţi povestesc o plăsmuire. Este de altfel o poveste de iarnă, rece, pe care te sfătuiesc să n-o iei prea în serios.

Am tras din trabucul excelent pe care mi-l oferise şi am aşteptat în liniştea de care, se părea, avea nevoie.

Cu ochii în pământ s-a plimbat puţin înainte şi înapoi în faţa ferestrei. Apoi şi-a turnat în pahar puţin whisky şi s-a aşezat alături. Nu se uita la mine, ci la o pictură de pe perete, un lucru întunecat şi ininteligibil, care nu plăcea nimănui altcuiva. Părea că tabloul îi transmite un fel de îndrăzneală, forţă, căci a început să vorbească repede şi blând.

— Odată ca niciodată, demult, foarte demult în viitor, a existat o civilizaţie. Nu ţi-o voi descrie, fiindcă ar fi imposibil. Ai putea să te întorci în timp la arhitecţii piramidelor egiptene şi să le vorbeşti despre oraşul acesta ce se-ntinde la picioarele noastre? Nu vreau să spun că nu te-ar crede, bineînţeles că nu te-ar crede, dar asta nu are nicio importanţă. Vreau să spun că nu te-ar înţelege. Nimic din ceea ce le-ai putea spune nu ar avea pentru ei vreun sens. Iar felul în care oamenii muncesc, gândesc şi cred, ar fi şi mai puţin comprehensibil decât acele lumini şi turnuri şi maşini. Nu-i aşa? Dacă ţi-aş vorbi despre oamenii din viitor trăind între mari energii orbitoare, sau despre programarea genetică a copiilor, despre războaie imaginare, despre stânci vorbitoare, despre un anume Vânător Orb, ai putea să nu simţi absolut nimic, dar de înţeles, în mod sigur nu ai înţelege nimic. Aşa că te rog să-ţi imaginezi doar de cât de multe mii de ori s-a învârtit planeta în jurul Soarelui, cât de adânc îngropaţi şi uitaţi suntem noi, cei de acum; şi tot aşa să-ţi mai imaginezi că această altă civilizaţie gândeşte în sisteme atât de străine nouă, încât ignoră orice limitare a logicii şi a legilor naturale ajungând până la descoperirea unui procedeu de

a călători în timp. În timp ce locuitorul comun din acel secol – nu-l pot numi chiar cetăţean, de fapt nu pot folosi niciun cuvânt pe care-l avem la îndemână acum pentru că ar fi impropriu, locuitorul, aşadar, cu o educaţie medie, ştie într-un mod foarte vag şi dezinteresat că în urmă cu mii de ani nişte semi-sălbatici au fost primii care au divizat atomul, doar unul sau doi oameni au poposit cu adevărat pe aici, au umblat printre noi, au studiat, au clasificat şi au catalogat, au cartografiat şi s-au întors între ai lor cu un stoc de informaţii pentru Creierul Central, dacă-l pot numi astfel. Nimeni altcineva în afară de aceşti doi, trei specialişti nu este interesat de noi, mai mult decât te priveşte pe tine, să zicem, arheologia Mesopotamiei timpurii. Înţelegi?

Michaels şi-a aţintit privirea în paharul pântecos din mână, uitând-o acolo, de parcă băutura din el ar fi fost un fel de oracol. Liniştea se adâncea.

— Foarte bine, am spus. De dragul poveştii am să accept premisele. Călătorii aceştia în timp presupun că sunt de neobservat. Au anumite tehnici de deghizare şi aşa mai departe. Nu cred că ar vrea să-şi schimbe propriul lor trecut.

— Oh, nu-i nicio primejdie de aşa ceva, mi-a replicat Michaels. Problema e că nu ar afla prea multe dacă ar susţine peste tot că aterizează din viitor. Închipuieşte-ţi numai!

Am chicotit.

Privirea lui Michaels s-a umbrit.

— În afară de cel ştiinţific, m-a interogat, poţi ghici ce alt folos ar putea avea o astfel de călătorie în timp?

— Păi, am încercat eu, comerţul cu obiecte de artă, sau cu resurse naturale. Să te întorci la epoca dinozaurilor şi să scotoceşti după fier, înainte ca omul să fi apărut şi să fi pustiit minele cele mai bogate.

Michaels a clătinat capul.

— Mai gândeşte-te. Nu şi-ar dori decât un număr limitat de statuete minoice sau de vase Ming, sau de hegemoni pitici mumifiaţi, din lumea a treia. Şi toate astea mai ales pentru muzeele lor. Dacă „muzeu” este un termen destul de potrivit. Îţi spun doar, ei nu sunt ca noi. Cât priveşte resursele naturale, sunt dincolo de punctul în care ar avea nevoie de ele; şi le fabrică pe ale lor.

S-a oprit puţin, o pauză ca înaintea unui plonjon final. Şi apoi:

— Care era colonia aceea penitenciară pe care a abandonat-o

Franţa?

— Insula Dracului?

— Da, asta era. Îţi poţi imagina răzbunare mai cumplită pe un criminal condamnat decât aceea de a-l „abandona”, de a-l izola în trecut?

— Cum? Păi, aş crede mai degrabă că ei ar fi ajuns dincolo de orice noţiune de răzbunare, sau chiar de intimidare prin exemple oribile. Până şi în secolul nostru suntem conştienţi că asta nu are niciun efect!

— Eşti sigur? m-a întrebat calm Michaels. Alături de dezvoltarea criminologiei „progresiste” de azi, nu există şi o creştere corespunzătoare a criminalităţii însăşi? Te mirai mai deunăzi cum de îndrăzneam să mă plimb noaptea pe străzi singur. Mai mult, pedeapsa este considerată un gen de purgaţie a societăţii luată ca întreg. Acolo în viitor s-ar spune că execuţiile publice au redus procentajul de crime, care, altfel, ar fi fost încă şi mai ridicat. Mai important decât asta este faptul că li se pare că, într-o oarecare măsură, aceste spectacole au făcut posibilă naşterea adevăratului umanism al secolului al XVIII-lea.

Sprânceana lui Michaels s-a înălţat sardonic:

— Sau cel puţin aşa susţin ei acolo, în viitor. Nu importă dacă au dreptate ori nu, sau doar caută o explicaţie raţională pentru vreo reminiscenţă degradantă din civilizaţia lor. Ceea ce trebuie să iei de bun este că îşi trimit criminalii cei mai înrăiţi în trecut.

— Destul de neplăcut pentru trecut, am remarcat eu.

— Nu, nu tocmai. Şi asta pentru o serie de motive, incluzând faptul ca tot răul pe care l-ar putea ei provoca s-a întâmplat deja… La naiba! Engleza nu e făcută pentru a exprima astfel de paradoxuri totuşi, ceea ce contează este să ţii minte că ei nu irosesc tot acest efort pentru răufăcători ordinari. Trebuie să fii un criminal foarte deosebit pentru a merita exilul în timp. Şi totdeauna clasificarea unei crime ca fiind cea mai condamnabilă depinde de momentul istoric în care a fost comisă. Crima, banditismul, trădarea, erezia, contrabanda cu droguri, sclavia, tot pomelnicul, toate au fost pe rând condamnate la pedeapsa capitală în anumite epoci, tolerate în altele şi chiar încurajate în mereu alte epoci. Gândeşte-te la trecut şi vezi dacă nu am dreptate!

L-am privit un timp, observând cât de adânci îi erau ridurile pe obraz şi dându-mi seama că la vârsta lui nu ar trebui să fie

atât de cărunt.

— Foarte bine, am spus. De acord. Dar un om din viitor, posedând atâtea cunoştinţe, n-ar…?

Michaels şi-a trântit paharul pe masă.

— Ce cunoştinţe? a izbucnit. Pune-ţi mintea la contribuţie! Imaginează-ţi că ai fi abandonat gol şi singur în Babilon. Cât ştii din limba şi istoria Babilonului? Cine este regele din „prezent” al Babilonului, cât va mai domni şi cine îi va fi urmaş? Care sunt legile şi obiceiurile de care trebuie să asculţi? Eventual îţi aminteşti că asirienii sau persanii sau alţii vor cuceri Babilonul şi va fi iadul pe pământ. Dar când? Cum? Războiul în curs este doar o hărţuială de graniţă sau o bătălie decisivă? Dacă-i aşa, va câştiga Babilonul? Dacă nu, care vor fi termenii de pace impuşi? Păi nu găseşti douăzeci de oameni astăzi să-ţi poată da un răspuns corect la întrebările astea, fără să-l caute prin cărţi! Şi, unde mai pui că tu nu eşti unul dintre aceştia, şi nu ţi s-a lăsat nicio carte!

— Cred, am spus rar, că de îndată ce aş învăţa destul din limbă, m-aş îndrepta spre cel mai apropiat templu şi i-aş spune preotului că ştiu să confecţionez focuri de artificii.

Michaels a râs, puţin amuzat.

— Cum? Adu-ţi aminte că eşti în Babilon. Unde găseşti sulf şi salpetru? Chiar dacă îl faci pe preot să înţeleagă ce vrei, cum alcătuieşti compoziţia unui praf care să ia foc cu adevărat, în loc să fâsâie puţin? E o artă în toată legea şi asta, ca să ştii şi tu! Ce dracu, n-ai obţine nici măcar un loc de marinar pe un vas; ai fi norocos dacă ai sfârşi prin a freca puntea. Mai degrabă sclav la câmp, este o carieră probabilă! Nu-i aşa?

Focul în cămin se stinsese aproape.

— Ştii, aleg cu grijă epoca…

Michaels se uita pe fereastră. Văzută de la locurile noastre, reflecţia luminii în geam eclipsa stelele, astfel încât simţeam doar adâncimea nopţii de afară.

— Când un om este condamnat la exil, a continuat Michaels, toţi experţii se adună, arătând cam cum ar fi perioadele istorice în care sunt specializaţi; fiecare în parte ce efect ar avea ele asupra acelui individ anume. Poţi să vezi cum un tip de intelectual pretenţios, lăsat în Grecia homerică ar găsi că aceasta-i un adevărat coşmar, în timp ce un tip de necioplit s-ar descurca destul de bine, sfârşind chiar prin a deveni un

războinic respectat. Dacă necioplitul nu a fost cel mai crâncen dintre criminali, ar putea să fie abandonat chiar lângă palatul lui Agamemnon, fiind expus la nimic mai mult decât la pericol, incomoditate şi dor de casă. Oh, Dumnezeule, dorul de casă… a şoptit Michaels.

Atâta amărăciune se adunase în el cât a povestit, încât am încercat să-l calmez cu o remarcă destul de prozaică:

— Trebuie să imunizeze condamnatul la toate bolile trecutului, altfel ar fi doar o condamnare la moarte ceva mai sofisticată.

Pupilele lui Michaels m-au fixat din nou.

— Da, mi-a răspuns el. Şi, bineînţeles, serul de longevitate este încă activ în venele sale. Oricum, asta-i totul. După ce se întunecă, condamnatul este lăsat într-un loc pustiu, nava dispare, iar el este rupt de toate pentru tot restul viaţii. Ceea ce el ştie este că judecătorii au ales o epocă cu astfel de caracteristici încât, în mod firesc, pedeapsa pe care o implică este pe măsura vinei sale.

Liniştea ne-a acoperit încă o dată, ticăitul ceasului de deasupra căminului a devenit cel mai zgomotos sunet de pe pământ de parcă toate celelalte sunete îngheţaseră şi muriseră afară. M-am uitat la cadran. Noaptea era pe trecute, în curând, spre răsărit, cerul avea să devină palid.

Când l-am privit din nou, Michaels mă observa cu o intensitate deconcertantă.

— Care a fost crima ta? l-am întrebat.

N-a părut luat prin surprindere, a rostit doar plictisit:

— Ce contează! Ţi-am mai spus, crimele unei epoci sunt eroismele altora. Dacă încercarea mea ar fi reuşit, secolele următoare mi-ar fi venerat numele. Dar am dat greş.

— O mulţime de oameni trebuie că au avut de suferit, am spus. O lume întreagă trebuie să te fi urât.

— Asta cam aşa e, a acceptat. Bineînţeles, ceea ce-ţi povestesc este pură fantezie, o plăsmuire, aşa, ca să treacă vremea, a adăugat Michaels aproape imediat.

— Bineînţeles, şi mă prind în continuare în joc, am zâmbit.

Treptat tensiunea ce-l închista a cedat. S-a lăsat pe spate şi şi-a întins picioarele pe covorul acela nemaipomenit.

— Aşa. Dat fiind ce ţi-am povestit, totuşi, cum ai dedus gravitatea vinei mele?

— Datorită vieţii tale dinainte. Când şi unde ai fost „părăsit”?

Pe tonul cel mai sinistru ce mi-a fost dat să aud vreodată, Michaels mi-a răspuns:

— Lângă Varşovia, în august 1939.

— Îmi închipui că nu vrei să vorbeşti despre anii de război.

— Nu, nu vreau.

Totuşi, pentru că discuţia fusese provocată, a continuat să povestească:

— Duşmanii mei au făcut oricum o gafă. Confuzia după atacul german mi-a dat o şansă să scap de poliţie înainte de a fi trimis într-un lagăr de concentrare. Treptat, am aflat care era situaţia. Bineînţeles, nu puteam anticipa nimic. Nici acum nu pot; doar specialiştii ştiu sau se interesează de tot ce s-a petrecut în secolul XX. Dar pe când devenisem un recrut în armata germană, mi-am dat seama că eram în partida învinşilor. Aşa că m-am strecurat dincolo, la americani, le-am spus ceea ce am observat, am devenit un fel de cercetaş al lor. Riscant, dar dacă aş fi fost oprit de vreun glonte, ce naiba aş fi avut de pierdut!? Şi n-am fost; restul povestirii este destul de comun.

Ţigara mea s-a stins. Am reaprins-o, căci ţigările lui Michaels nu erau de lepădat. Le comanda special, par avion, de la Amsterdam.

— Grâul străin… am murmurat eu.

— Ce?

— Ştii tu! Ruth în exil. Nu era rău tratată dar tot plângea după patrie.

— Nu, nu ştiu. Nu cunosc istoria asta.

— E în biblie.

— Ah, da, da. Odată ar trebui să citesc şi biblia.

Starea lui Michaels se schimba de la o clipă la alta, recâştigând siguranţa pe care o remarcasem la început. Şi-a băut whisky-ul într-un gest aproape vesel.

Avea o expresie vioaie şi încrezătoare.

— Da, a spus, aspectul ăsta a fost cu adevărat neplăcut. Nu atât din cauza condiţiilor fizice de viaţă. Fără îndoială că ai stat prin excursii în cort şi ai observat ce repede încetează să te mai deranjeze lipsa apei calde, a curentului electric – toate acele lucruri de care producătorii ne asigură că sunt indispensabile. Aş fi fost fericit cu un reducător de forţă gravitaţională sau cu un stimulator celular dacă le-aş fi avut, dar mă descurc foarte bine

şi fără ele. Dorul de casă, asta-i ceea ce te roade. Lucruri mărunte pe care nici nu le-ai luat niciodată în seamă, o mâncare anume, felul în care se mişcă semenii tăi, jocurile pe care le joacă, convenţionalele lor subiecte de conversaţie. Chiar şi constelaţiile. Sunt diferite în viitor, ştii? Soarele a călătorit foarte departe pe orbita sa galactică. Oricum, fie nevoiţi, fie din propria lor dorinţă, oamenii au început prin a migra. Suntem în fond urmaşii acelora care au suportat şocul migrării. Ne-am adaptat. Eu, cel puţin, am făcut-o.

Michaels s-a încruntat uşor.

— Nu m-aş mai întoarce în viitor chiar dacă aş fi graţiat. Cu felul în care trădătorii ăia conduc treburile…

Am sorbit ultima înghiţitură de whisky, reţinând un strop între limbă şi cerul gurii, degustând-o, căci era o licoare minunată, şi l-am ascultat pe Michaels doar pe jumătate atent.

— Îţi place aici?

— Da, mi-a răspuns. Acum deja, da. Am depăşit momentul de criză. Faptul că am fost atât de ocupat în primii ani cu supravieţuirea, şi apoi, după ce am emigrat în S.U.A. cu realizarea unei situaţii stabile, m-a ajutat foarte mult. N-am avut niciodată răgazul pentru autocompătimire. Acum, afacerile mele mă interesează, mă acaparează, din ce în ce mai mult, e un joc fascinant şi-ntr-un mod foarte plăcut, liber de orice urmări penale pentru unele mişcări greşite. Am descoperit aici calităţi pe care viitorul le-a pierdut. Fac pariu că nici nu-ţi trece prin minte cât de exotic poate fi acest oraş. Gândeşte-te! În acest moment, pe o rază de cinci mile în jurul nostru, un soldat face de gardă într-un laborator atomic, un vagabond îngheaţă sub un pod, o orgie se dezlănţuie în apartamentul vreunui milionar, un preot se pregăteşte pentru rugăciunea de dimineaţă, un negustor arab îşi pune la cale afacerile, un spion pândeşte, un vas din Indii acostează…

Entuziasmul lui Michaels se îmblânzea uşor. Şi-a întors privirea de la fereastră şi de la umbrele nopţii, îndreptând-o spre dormitoare.

— Şi soţia mea, şi copiii… a rostit cu tandreţe. Nu, nu m-aş mai întoarce, indiferent ce s-ar mai putea petrece.

Am strivit ţigara în scrumieră.

— Te-ai descurcat foarte bine, chiar foarte bine.

Eliberat de starea sumbră de dinainte, Michaels mi-a zâmbit.

— Ştii, am impresia că tu crezi basmul acesta…

— Oh, sigur că da.

M-am ridicat şi mi-am întins mădularele amorţite.

— E târziu, am spus. Ar fi bine să pornim.

În prima clipă nu şi-a dat seama de nimic. Când, în fine, a înţeles, a sărit de pe fotoliu ca o pisică uriaşă.

— Noi?

— Bineînţeles. Am scos un pistol cu tranchilizante din buzunar.

Michaels paraliză.

— Genul ăsta de lucruri, am continuat, nu se lasă niciodată la voia întâmplării. Verificăm întotdeauna. Vino, acum…

Faţa lui Michaels golită de sânge, împietri.

— Nu, a îngăimat, nu, nu poţi face una ca asta, nu-i drept, faţă de Amelia, de copiii mei…

— Asta, i-am replicat, face parte din pedeapsă!

L-am „abandonat” în Damasc, un an înainte ca Tamerlan să radă oraşul de pe faţa pământului.

Arthur Conan Doyle
Când a răcnit pământul
(„When the World Screamed”, 1928)

Traducere de Al. Ştefănescu-Medeleni

Îmi amintesc vag că l-am auzit pe prietenul meu Edward Malone de la *Gazette* vorbind despre profesorul Challenger, cu care a participat la câteva remarcabile aventuri, sunt însă atât de ocupat cu propria-mi profesie, iar firma mea a fost copleşită într-atât cu comenzi, încât ştiu prea puţin despre ceea ce se întâmplă în lume, cu excepţia treburilor mele personale. În general îmi amintesc că Challenger era zugrăvit ca un geniu sălbatic, cu o fire violentă şi intolerantă. Am fost nespus de mirat când am primit de la el o scrisoare de afaceri, redactată în termenii următori:

14 (bis) Enmore Gardens Kensington

„Domnule,

Aş dori să angajez serviciile unui specialist în fântâni arteziene. Nu voi ascunde domniei-voastre că opinia mea despre specialişti nu este prea strălucită şi că de obicei am socotit că un om care, ca mine însumi, posedă o minte bine înzestrată, poate avea o perspectivă mai profundă şi vederi mai largi decât acela specializat într-o anumită ştiinţă – care, vai, este atât de adesea o simplă profesie având ca atare un orizont limitat. Totuşi, sunt gata să vă ofer o şansă. Privind lista specialiştilor în fântâni arteziene, o ciudăţenie oarecare – aproape că scrisesem absurditate – a numelui domniei-voastre mi-a atras atenţia, şi am descoperit, după investigaţii, că de fapt tânărul meu prieten, domnul Edward Malone, vă cunoaşte. De aceea vă scriu spre a vă informa că aş fi bucuros să am o întrevedere cu dumneavoastră, şi în caz că-mi veţi satisface exigenţele care ating un înalt nivel, s-ar putea să fiu dispus să vă încredinţez o afacere foarte importantă. Nu pot spune mai mult deocamdată, întrucât afacerea aceasta are un caracter strict secret, putând vorbi despre ea numai prin viu grai. În consecinţă vă rog să contramandaţi de îndată orice angajament aţi avea

eventual şi să-mi faceţi o vizită la adresa de mai sus, la orele 10:30 dimineaţa, vinerea viitoare. Afară se află un răzuitor precum şi un ştergător, doamna Challenger fiind nespus de pretenţioasă.

Rămân, domnul meu, precum am început,

George Edward Challenger."

I-am înmânat această scrisoare primului meu secretar, spre a răspunde, şi el l-a informat pe profesor că domnul Peerless Jones va fi bucuros să considere întrevederea ca aranjată. Era o notă de afaceri întru totul politicoasă, dar ea începea cu fraza:

„Scrisoarea dumneavoastră (nedatată) a fost primită"…

Aceasta provocă o a doua epistolă a profesorului:

„Domnule – spunea el, şi rândurile lui păreau un gard de sârmă ghimpată.

…Observ că îmi reproşaţi faptul lipsit de însemnătate că scrisoarea mea a fost nedatată. Aş putea să vă atrag atenţia asupra împrejurării că, drept contraprestaţie pentru o taxare monstruoasă, guvernul nostru are obiceiul de a aplica pe plic una ştampilă mică, circulară, sau una marcă notificând data expedierii. Dacă ştampila aceasta lipseşte sau este neciteaţă, n-aveţi decât să vă răfuiţi direct cu autorităţile poştale. Între timp, aş solicita să vă mărginiţi observaţiile la probleme care privesc afacerea în privinţa căreia vă consult şi să încetaţi de a comenta forma în care se prezintă scrisorile mele."

Era limpede pentru mine că aveam de-a face cu un nebun, aşa încât m-am gândit că e mai bine ca, înainte de a face un pas mai departe, să stau de vorbă cu prietenul meu Malone, pe care-l cunoşteam de multă vreme, de pe când jucam amândoi pentru Richmond. L-am găsit acelaşi vesel irlandez de totdeauna şi s-a amuzat nespus de cea dintâi ciocnire a mea cu Challenger.

— Nu-i nimic, băiete, spuse el, după ce ai să stai de vorbă cu el cinci minute, o să te simţi ca şi când ai fi fost jupuit de viu.

Nu-i altul pe lume mai bătăios ca el.

— Dar de ce-l suportă lumea?

— Nu-l suportă. Dacă ai colecţiona toate acţiunile pentru injurii, toate plângerile pentru acte de violenţă la instanţele poliţieneşti…

— Acte de violenţă?

— Dumnezeu să te aibă în pază – dacă o să ai neplăceri cu el n-o să pregete să te arunce pe scări. E un troglodit primitiv în haine civilizate. Îl văd cu o măciucă într-o mână şi cu o cremene ascuţită în cealaltă. Unii oameni sunt născuţi în afara secolului lor, dar el este născut în afara mileniului său. Aparţine neoliticului timpuriu, sau cam aşa ceva.

— Şi e profesor!

— Acesta-i paradoxul! E cea mai mare minte din Europa, posedând o forţă motrice care poate transforma toate visele în realitate. Colegii nu pot să-l sufere şi fac tot ce pot ca să-l ţină în loc, dar tot atât de bine ar putea o sută de vase pescăreşti să încerce să ţină în loc un transatlantic… Pur şi simplu el îi ignoră şi-şi vede de drum.

— Ei, am spus eu, un lucru e limpede: nu doresc să am de-a face cu el. Am să revoc această întâlnire.

— Câtuşi de puţin! Ai să te duci punctual până la secundă, fii atent, la secundă, dacă nu vrei s-o păţeşti.

— De ce aş face-o?

— Ei bine, ascultă. În primul rând nu lua prea în serios ceea ce ţi-am spus despre bătrânul Challenger. Oricine se apropie de el începe să-l iubească. Nu e nimic dăunător în bătrânul urs. Ehei, mi-amintesc cum a dus în spate un copil indian bolnav de variolă, o sută de mile din interiorul ţării până la râul Madeira. E un om mare în toate privinţele. N-o să te bruscheze dacă te înţelegi cu el.

— N-am să-i dau prilejul.

— Ai fi un prost dacă n-ai face aşa. Ai auzit vreodată despre misterul din Hengist Down, o localitate de pe coasta de sud?

— Vreo explorare secretă minieră?

Malone îmi făcu cu ochiul.

— Mă rog, poţi să-i spui astfel dacă vrei. Vezi bine, eu sunt unul dintre confidenţii bătrânului, dar nu pot destăinui nimic până nu-mi dă dezlegare. Totuşi aş putea să-ţi povestesc ceva din ceea ce a apărut în presă. Un oarecare Betterton, care a

făcut bani cu cauciucul, şi-a lăsat acum câţiva ani întreaga avere lui Challenger, cu condiţia ca aceasta să fie întrebuinţată în interesul ştiinţei. S-a dovedit o sumă uriaşă – câteva milioane. Challenger a cumpărat o proprietate la Hengist Down în Sussex. Era un pământ sterp, la marginea de nord a ţinutului calcaros. A luat o suprafaţă mare, pe care a împrejmuit-o cu sârmă. În mijlocul ei era o râpă adâncă. Acolo au început săpăturile. A anunţat – Malone îmi făcu din nou cu ochiul – că există petrol în Anglia şi că va dovedi acest lucru. A înfiinţat un sat model, cu o colonie de muncitori bine plătiţi, care au jurat cu toţii să-şi ţină gurile. Râpa e împrejmuită cu sârmă, ca şi întreaga proprietate şi împrejurimile, iar locul e păzit de copoi. Din pricina acestor animale, câţiva ziarişti aproape că şi-au pierdut viaţa, ca să nu mai vorbim despre fundul pantalonilor. Acolo e o exploatare intensă, executată de firma „*Thomas Morden*”, ai cărei oameni au jurat de asemenea să păstreze secretul. Şi, în sfârşit e limpede, a venit vremea specialiştilor în puţuri arteziene. Acum, n-o să fii aşa de naiv să refuzi o asemenea lucrare plină de interes pentru dumneata, care ai experienţă şi te preocupă asemenea probleme, nemaivorbind de faptul că până la urmă îţi va aduce şi un cec gras şi pe deasupra te va pune în contact cu cel mai minunat om pe care l-ai întâlnit sau probabil îl vei întâlni vreodată.

Argumentele lui Malone au fost hotărâtoare şi dimineaţa de vineri m-a găsit în drum spre Enmore Gardens. Am avut grijă să fiu la timp, încât am ajuns la uşa profesorului cu douăzeci de minute mai devreme. Aşteptam în stradă, când, deodată, am dat cu ochii de un automobil cunoscut, un Rolls-Royce cu mascotă – o săgeată de argint pe uşă. Era, neîndoielnic, maşina lui Jack Devonshire, asociatul junior al marii firme „*Morden*”. Mi s-a părut întotdeauna cel mai urban dintre oameni, aşa încât am fost de-a dreptul uluit când l-am văzut apărând deodată din casă, oprindu-se în afara uşii, ridicând mâinile spre cer şi rostind cu mare aprindere: „Blestemat să fie! Oh! Blestemat să fie!”

— Ce s-a întâmplat, Jack? Pari necăjit, astăzi de dimineaţă?

— Hello, Peerless! Şi tu eşti amestecat în treaba aceasta?

— Se pare că mi se oferă o ocazie.

— Ei bine, ai să-ţi dai seama că asta-i o pedeapsă.

— Mai mult decât poate suporta omul, pe cât se vede.

— Hm, aşa s-ar părea. Intendentul mi-a comunicat un mesaj:

„Profesorul doreşte să vă spun, domnule, că în prezent e ocupat, mănâncă un ou. Dar dacă veţi binevoi să veniţi la o oră ceva mai potrivită, mai mult ca probabil v-ar primi”. Asemenea mesaj mi l-a trimis printr-un servitor! Pot să adaug că am fost chemat să primesc suma de douăzeci şi două de mii de pfunzi pe care ni-i datorează.

Am fluierat.

— Şi n-ai primit banii?

— O, ba da – e foarte corect cu banii. Dar plăteşte când are chef şi cum are chef, fără să-i pese de nimeni. Totuşi du-te şi-ţi încearcă norocul. O să vezi dacă are să-ţi placă. Spunând aceste cuvinte, el se repezi glonţ în automobil şi se făcu nevăzut.

Am rămas pe loc, aruncându-mi când şi când privirile la ceas, aşteptând ora fixată. Sunt, aş putea să spun, destul de bine clădit – concurez la finalele pentru clubul de box „*Belsize*”, categoria mijlocie – dar niciodată n-am aşteptat o întrevedere cu atâta emoţie. Nu era o teamă fizică, fiindcă sigur că m-aş fi putut apăra dacă nebunul acela m-ar fi atacat, dar era un amestec de simţăminte din care nu lipsea teama de vreun scandal public, cât şi aceea de a pierde un contract rentabil. Totuşi lucrurile se vădesc întotdeauna mai uşoare când încetează imaginaţia şi începe acţiunea. Am închis zgomotos capacul ceasului şi m-am îndreptat spre uşă.

Aceasta mi-a fost deschisă de un bătrân intendent cu faţa imobilă, un om cu o expresie sau o lipsă de expresie care spunea că e atât de obişnuit cu surprizele, încât nu-l mai miră nimic pe lumea asta.

— Sunteţi convocat, domnule? m-a întrebat el.

— Desigur.

Aruncă privirea pe o listă pe care o avea în mână.

— Numele dumneavoastră, domnule?… aşa, domnul Peerless Jones… o mie treizeci. Totul e în ordine. Trebuie să fim foarte atent, domnule Jones, pentru că suntem tare sâcâiţi de gazetari. Profesorul, după cum poate sunteţi informat, nu prea agreează presa. Poftiţi, domnule. Profesorul Challenger vă primeşte îndată.

În clipa următoare eram faţă în faţă cu el. Cred că prietenul meu Ted Malone l-a descris pe acest om în povestirea lui *Lumea pierdută* mult mai bine decât aş putea s-o fac eu, aşa încât las acest lucru în seama lui. Tot ceea ce vedeam era făptura uriaşă

a unui bărbat înapoia mesei de mahon, cu o mare barbă neagră, în forma unei cazmale, şi doi ochi mari, cenuşii, pe jumătate acoperiţi de pleoapele care se lăsau în jos. Arogant, capul lui mare era dat pe spate, iar barba zbârlită întinsă înainte. Toată înfăţişarea lui întrunea o singură impresie, de intoleranţă trufaşă.

„Ei bine, ce naiba vrei dumneata?” Aşa scria pe toată fiinţa lui. Mi-am pus cartea de vizită pe masă.

— A, da, spuse el, luând-o şi ţinând-o în mâna întinsă departe, ca şi când i-ar fi displăcut mirosul ei. Desigur, dumneata eşti aşa-numitul specialist… domnul Jones… domnul Peerless Jones. Îi poţi mulţumi naşului dumitale, domnule Jones, pentru că acest pronume năstruşnic mi-a atras în primul rând atenţia asupra dumitale.

— Sunt aici, profesore Challenger, pentru o întrevedere de afaceri şi nu ca să vorbesc despre numele meu, am protestat cu toată demnitatea de care eram în stare.

— Dragă Doamne, pari să fii o persoană foarte susceptibilă, domnule Jones. Nervii dumitale sunt într-o stare nespus de iritabilă, deci trebuie să fim precauţi în tratativele cu Domnia Ta, domnule Jones. Rogu-te, şezi şi linişteşte-te. Am citit broşurica dumitale despre corectarea peninsulei Sinai. Ai scris-o chiar dumneata?

— Fireşte, domnule! Numele meu figurează pe ea.

— Întocmai! Întocmai! Dar una nu presupune întotdeauna pe cealaltă, nu? Totuşi sunt gata să accept afirmaţia dumitale. Cartea nu e lipsită de un oarecare merit: sub lipsa de culoare a limbajului, sclipeşte, ici-colo, câte o idee, câte un germen al gândirii. Eşti căsătorit?

— Nu, domnule. Nu sunt.

— Atunci există o oarecare şansă că vei păstra un secret.

— Dacă voi făgădui să-l ţin, desigur că îmi voi ţine făgăduiala.

— Ei, tânărul meu prieten Malone – vorbea despre Ted ca şi când acesta ar fi fost un copil de zece ani – are o bună părere despre Domnia Ta. Zice că pot să am încredere în Domnia Ta. Această încredere este de mare importanţă, pentru că în prezent sunt angajat într-una dintre cele mai mari experienţe – aş putea chiar spune cea mai mare experienţă din istoria lumii. Îţi solicit participarea.

— Voi fi onorat.

— Este, într-adevăr, o onoare. Recunosc că nu mi-aş fi împărţit lucrările cu nimeni, dacă uriaşul caracter al întreprinderii nu ar necesita cea mai înaltă iscusinţă tehnică. Şi acum, domnule Jones, obţinând promisiunea dumitale asupra secretului inviolabil, ajung la punctul esenţial. Problema e aceasta – pământul pe care trăim este el însuşi un organism viu, înzestrat, precum cred, cu o circulaţie, o respiraţie şi un sistem nervos al lui, propriu.

Clar, omul era un nebun.

— Creierul dumitale, observ, continuă el, nu izbuteşte să înregistreze. Încet-încet însă el va absorbi ideea. Aminteşte-ţi cum seamănă o câmpie înţelenită sau un câmp de buruieni cu suprafaţa păroasă a unui animal gigantic. O oarecare analogie se găseşte în toată natura. Vei considera atunci ridicarea şi lăsarea uscatului, în decursul erelor, ca respiraţia domoală a unei fiinţe. În sfârşit, îi vei nota agitaţia înregistrată de percepţiile noastre liliputane – cutremurele, seismele.

— Dar despre vulcani ce spuneţi? am întrebat eu.

— Hm! Vulcanii şi lava lor corespund erupţiilor pricinuite de căldură pe propriile noastre trupuri.

Mintea mi se învârtea, încercând să găsesc vreun răspuns la aceste afirmaţii.

— Temperatura! am strigat. Nu este un fapt cert că ea creşte vertiginos pe măsura ce se coboară în adâncime şi că centrul pământului este alcătuit din magmă, un lichid cald?

El respinse afirmaţia mea.

— Domnia Ta probabil ştii, domnul meu, acum când şcolile municipale sunt obligatorii, că pământul este turtit la poli. Ceea ce înseamnă că polul este mai aproape de centru decât orice alt punct şi ca atare ar putea fi mai mult afectat de această căldură despre care vorbeşti Domnia Ta. Atunci ar trebui ca în mod firesc condiţiile de la pol să fie tropicale, nu?

— Ideea este cu totul nouă pentru mine.

— Desigur. Este privilegiul gânditorului original să expună idei noi, care de obicei nu sunt bine primite de plebe. Şi acum, domnule, ce-i aceasta? El ridică de pe masă un obiect mic.

— S-ar putea spune că este un arici de mare.

— Exact! strigă el cu un aer de exagerată surpriză, ca şi când un copilaş ar fi rostit cine ştie ce mare deşteptăciune. E un arici de mare – un *echinus* comun. Natura se repetă ea însăşi în

multe forme, indiferent de proporţii. Acest *echinus* este un model, un prototip al lumii. Observă că este inegal, circular, că e turtit la poli. Hai să privim atunci pământul ca un *echinus* uriaş. Ce ai de obiectat?

Obiecţia mea de căpetenie era că un asemenea lucru părea prea absurd pentru a fi discutat, dar n-am îndrăznit s-o spun. Am ocolit obiecţia, căutând o afirmaţie mai puţin tranşantă.

— O fiinţă vie are nevoie de hrană, am spus eu. Cum ar putea pământul să-şi susţină volumul său masiv?

— Excelent, excelent! exclamă profesorul, cu un covârşitor aer de superioritate. Domnia Ta ai un ochi ager pentru ceea ce este evident, deşi judeci încet în ceea ce priveşte sesizarea implicaţiilor mai subtile. Cum se hrăneşte pământul? Ne-am întors din nou la *echinus*, micul nostru prieten. Apa care îl înconjoară curge printre arterele acestei mici făpturi şi se îngrijeşte de nutriţia sa.

— Atunci socotiţi că apa…

— Nu, domnule. Eterul. Pământul paşte pe o cărare circulară, pe câmpiile spaţiului, şi, pe măsură ce se mişcă, eterul îl străbate necontenit, are grijă de vitalitatea lui. O adevărată turmă de alţi mici echini fac acelaşi lucru – Venus, Marte şi celelalte, fiecare cu păşunile sale.

Omul era evident un nebun, dar nu se putea discuta cu el. Aşa că îmi lua tăcerea drept încuviinţare şi-mi zâmbea nespus de mărinimos.

— Ei, pare-mi-se că ajungem unde trebuie, spuse el. Începe să se facă lumină. Îţi cam ia ochii la început, fără îndoială, dar ne vom obişnui curând cu ea. Rogu-te, acordă-mi atenţia dumitale, în timp ce eu am să mai fac câteva observaţii asupra acestei mici făpturi din mâna mea.

Vom presupune că pe această scoarţă exterioară mişună o infinitate de mici insecte. Îşi poate oare da seama vreodată un *echinus* de existenţa lor?

— Aş spune că nu.

— Atunci îţi poţi imagina foarte bine că Pământul nu-şi dă seama câtuşi de puţin cum mişună pe suprafaţa lui speţa umană. El nu-şi dă seama câtuşi de puţin de această exuberanţă de ciupercă a vegetaţiei şi de evoluţia vieţuitoarelor microscopice care s-au adunat pe el în timpul călătoriilor sale în jurul Soarelui, aşa cum se adună scoicile pe un vas vechi.

Aceasta este starea de lucruri actuală şi aceasta este ceea ce îmi propun să schimb.

L-am privit uimit.

— Vă propuneţi s-o schimbaţi?

— Îmi propun să înştiinţez pământul că cel puţin o persoană, George Edward Challenger, insistă într-adevăr să i se acorde atenţie. Este, fără îndoială, cea dintâi înştiinţare, unică în felul ei, pe care a primit-o.

— Şi cum veţi face acest lucru, domnule?

— Ei, am ajuns unde trebuie. Ai pus punctul pe i. Îţi voi solicita din nou atenţia asupra acestei interesante vieţuitoare mici pe care o ţin în mână. Sub acest înveliş protector sunt numai nervi şi sensibilitate. Nu este evident că atunci când un parazit ar vrea să-i solicite atenţia, i-ar găuri carapacea şi astfel i-ar excita aparatul senzorial?

— Desigur.

— Hai să ne gândim acum la un purice domestic sau un ţânţar care explorează suprafaţa trupului omenesc. S-ar putea să nu ne dăm seama de prezenţa lor. Deodată însă, când ne înfig trompa în piele, care e carapacea noastră, ne amintesc neplăcut că nu suntem cu totul singuri. Ideile mele vor începe fără îndoială să se limpezească în mintea domniei-tale. Lumina licăreşte în întuneric.

— Dumnezeule mare!! Vă propuneţi, evident, să foraţi un puţ prin scoarţa pământului.

Challenger închise ochii cu o vanitate nespusă.

— Înaintea Domniei Tale vezi pe cel dintâi om care va sfredeli vreodată pielea bătătorită a acestui animal. Aş putea chiar să vorbesc la prezent: care o sfredeleşte.

— Aţi făcut acest lucru?!

— Cu preapreţiosul ajutor al lui Morden. Cred c-aş putea spune chiar: am sfredelit-o! Ani de-a rândul de muncă stăruitoare, neîntreruptă zi şi noapte, efectuată cu tot felul de sfredele, maşini de găurit, de perforat, de tasat, de explozive, ne-au dus până la urmă la ţinta dorită.

— Nu cumva vreţi să spuneţi c-aţi străpuns scoarţa terestră?

— Dacă felul în care te-ai exprimat denotă uimire, e acceptabil. Dacă denotă îndoială…

— Nu, domnule, nici pomeneală de aşa ceva.

— Vei accepta declaraţia mea fără întrebări. Am străpuns

scoarţa. Am forat patrusprezece mii patru sute patruzeci şi doi de iarzi, sau, aproximativ, opt mile. În cursul forării noastre, e interesant să ştii, am scos la lumină o comoară în materie de zăcăminte carbonifere, care cu timpul vor compensa costul întreprinderii noastre. Dificultatea cea mai mare au fost jeturile de apă în straturile adânci de calcar şi în nisipurile Hastings, dar le-am venit de hac. Ultimul stadiu a şi fost atins – şi ultimul stadiu nu este altul decât domnul Peerless Jones. Domnia Ta, domnule, reprezinţi ţânţarul. Maşina de forat arteziană a domniei-tale ia locul acelei proboscide înţepătoare. Mintea şi-a îndeplinit opera. Gânditorul *exit*. Intră mecanicul, un Peerless oarecare cu bagheta magică de metal. E limpede?

— Vorbiţi de opt mile! Am exclamat eu. Vă daţi seama, domnule, că cinci mii de picioare sunt considerate aproape o limită pentru maşini de forat arteziene. Am aflat că există o asemenea maşină în Silezia de Sus, care a ajuns la şase mii două sute de picioare, ceea ce a fost privit ca un miracol.

— Nu m-ai înţeles, domnule Peerless. Fie explicaţia mea, fie mintea domniei-tale este deficitară – n-am să cercetez care din două. Îmi dau seama foarte bine de limitele perforatoarelor arteziene; nu, nu este probabil că aş fi cheltuit milioane de pfunzi pentru tunelul meu colosal, dacă un perforator de şase inci s-ar fi dovedit corespunzător. Tot ceea ce îţi cer este să-mi pui la dispoziţie un sfredel cât mai ascuţit cu putinţă, nu mai lung de o sută de picioare şi acţionat de un motor electric. Un perforator obişnuit, adus înapoi de o cumpănă, va fi întru totul satisfăcător.

— De ce acţionat de un motor electric?

— Sunt aici, domnule Jones, ca să dau dispoziţii, nu explicaţii. Înainte de a sfârşi se poate întâmpla, se poate, zic, întâmpla ca însăşi viaţa domniei-tale să depindă de faptul că acest sfredel e acţionat de la distanţă de electricitate. Se poate, presupun, realiza aşa ceva, nu?

— Desigur că se poate.

— Atunci pregăteşte-te s-o faci. Lucrarea nu este încă în stadiul în care ar trebui să intervii domnia ta. Dar deocamdată poţi să te pregăteşti. Nu mai am nimic de adăugat.

— Dar este esenţial, am obiectat eu dojenitor, ca să mă informaţi asupra materiei pe care trebuie s-o străpungă sfredelul. Nisip, lut sau humă, fiecare necesită un tratament

deosebit.

— Hai să-i zicem gelatină, spuse Challenger. Da, deocamdată vom presupune că va trebui să forezi în gelatină. Şi acum, domnule Jones, am anumite treburi relativ importante, care mă preocupă, aşa că îţi voi spune bună ziua. Poţi redacta un contract în toată regula, în care să fie menţionate obligaţiile domniei-tale, contract pe care să-l înaintezi şefului meu de lucrări.

M-am înclinat şi-am vrut să plec, dar înainte de a ajunge la uşă, curiozitatea a fost mai puternică decât mine. Profesorul şi începuse să scrie aprig cu o pană de pasăre scârţiind pe hârtie. Se uită mânios în sus, când văzu că-l întrerup.

— Ei, domnul meu, ce mai e? Speram c-ai plecat.

— Doream numai să vă întreb, domnule, care poate fi scopul unei experienţe atât de neobişnuite.

— Pleacă, pleacă, domnul meu! strigă el mânios. Ridică-ţi spiritul deasupra bazei mercantile şi a necesităţilor utilitariste ale comerţului. Scutură-ţi mentalitatea vrednică de dispreţ. Ştiinţa are nevoie de cunoştinţe. Chiar dacă cunoştinţele ne-ar călăuzi de la sine, noi tot ar trebui să le căutăm activ. A şti, o dată pentru totdeauna, ce suntem, de ce suntem, unde suntem, nu este aceasta în sine cea mai înaltă dintre toate aspiraţiile umane? Pleacă, domnul meu, pleacă.

Marele lui cap negru se înclină din nou deasupra hârtiilor şi se făcu totuna cu barba. Pana scârţâia mai ascuţit ca de obicei. Aşa l-am părăsit pe acest om extraordinar, cu capul învârtindu-mi-se la gândul ciudatelor lucrări în care mă aflam acum ca asociat al lui. Când m-am întors la biroul meu, l-am găsit pe Ted Malone aşteptându-mă cu un zâmbet larg pe toată faţa, curios să afle rezultatul întrevederii.

— Ei bine! exclamă el. Nu s-a întâmplat nimic? Niciun asalt, nicio baterie în poziţie? Ehei, pesemne că ai tratat cu mult tact. Ce impresie ţi-a făcut bătrânul?

— Cel mai exagerat, cel mai insolent, cel mai intolerant şi mai încrezut om pe care l-am întâlnit vreodată, dar…

— Întocmai! exclamă Malone. Toţi ajungem la acest „dar”. Desigur, el este tot ceea ce zici, şi chiar mai mult. Dar simţi că un om atât de mare nu trebuie măsurat cu măsura noastră şi că noi putem suporta din partea lui ceea ce n-am putea răbda din partea oricărui alt muritor în viaţă. Nu-i aşa?

— Ei, încă nu-l cunosc prea bine ca să confirm, dar presupunând că nu este un megaloman arţăgos, că spune adevărul, atunci, hotărât, este un om unic în felul lui. Dar este adevărat ceea ce spune?

— Desigur că este adevărat. Challenger întotdeauna emite numai adevăruri. Ei, unde anume aţi ajuns? Ţi-a vorbit despre Hengist Down?

— Da, destul de sumar.

— Atunci, află de la mine că întreaga afacere este colosală în concepţie şi colosală în execuţie. Challenger nu poate să-i sufere pe gazetari, dar eu mă bucur de încrederea lui. Ştie că nu voi relata mai mult decât mă autorizează. De aceea îi cunosc planurile sau unele dintre planuri. E o vulpe bătrână – niciodată nu eşti sigur că l-ai dibuit. Oricum, ştiu destul pentru a te asigura că Hengist Down reprezintă o ofertă concretă, o tranzacţie aproape perfectă. Părerea mea este, pur şi simplu, să aştepţi evenimentele şi, între timp, să-ţi pregăteşti tot utilajul. Vei auzi curând multe lucruri, fie de la el, fie de la mine.

Întâmplător am auzit ceea ce trebuia chiar de la Malone. După câteva săptămâni a venit personal la biroul meu, relativ devreme, ca purtător al unui mesaj.

— Vin de la Challenger, mi-a comunicat el.

— Tu eşti ca peştele-pilot pentru rechin.

— Sunt mândru că pot fi ceva pentru el. Omul acesta este într-adevăr un miracol. El a perfectat totul. E rândul tău acum. După aceea va fi gata să ridice cortina.

— Eu nu cred până nu văd. Tot utilajul e însă gata încărcat pe un camion. Pot să pornesc în orice clipă.

— Atunci fă-o de îndată. Ţi-am dat o recomandare formidabilă în ce priveşte energia şi punctualitatea, aşa că vezi să nu mă faci de râs. Între timp, hai să mergem amândoi cu trenul. Am să-ţi dau o idee de ceea ce trebuie făcut.

Era o dimineaţă de primăvară plăcută – ca să fiu exact, în ziua de 22 mai – când am făcut acea călătorie predestinată, care m-a adus pe o scenă sortită să rămână istorică. Pe drum, Malone mi-a înmânat o notă de la Challenger, pe care trebuia s-o consider drept instrucţiunile mele.

„Domnule,

După ce vei sosi la Hengist Down, te vei prezenta la

dispoziţia domnului Barforth, inginerul-şef, care se află în posesia proiectelor mele. Tânărul meu prieten Malone, purtătorul prezentei, este, de asemenea, în legătură cu mine şi mă poate scuti de orice contact personal. Am constatat până în prezent anumite fenomene în puţ, chiar sub nivelul celor 14.000 de picioare, care confirmă pe deplin vederile mele asupra naturii organismului planetar, dar este necesară o dovadă şi mai concretă, înainte de a putea spera să fac o impresie asupra inteligenţei amorţite a lumii ştiinţifice contemporane. Această dovadă Domnia Ta eşti indicat s-o furnizezi, iar oamenii de ştiinţă să fie martori. În timp ce vei coborî cu lifturile, vei observa – presupunând că ai rara însuşire a observaţiei – că treci succesiv prin straturi secundare de calcar, prin zăcăminte de cărbune, prin anumite indicaţii ale devonianului şi ale cambrianului şi, în sfârşit, prin zone de granit, străbătute de cea mai mare parte a tunelului nostru.

Fundul este acum acoperit cu pânză gudronată, de care dispun să nu te atingi, dat fiind că o manevră stângace a învelişului interior sensibil al pământului ar putea să provoace oarecum rezultate premature. După instrucţiunile mele, două traverse rezistente au fost aşezate de-a curmezişul puţului, la 20 picioare de fund, cu un spaţiu între ele. Spaţiul acesta va acţiona ca o menghină, pentru a susţine tubul dumitale artezian. Pentru acţionarea sfredelului vor fi de ajuns cincizeci de picioare, dintre care douăzeci sunt proiectate a rămâne sub traverse, aşa încât vârful sfredelului să ajungă aproape de pânza gudronată. Dacă îţi preţuieşti viaţa, nu lăsa să se meargă mai departe. Deasupra sfredelului va exista un spaţiu de treizeci de picioare şi, când vei face conectarea, trebuie să putem presupune că nu mai puţin de patruzeci de picioare de sfredel vor fi de ajuns în inima Pământului. Întrucât magma este foarte moale, consider că probabil nu vei mai avea nevoie de forţă motrice şi că pur şi simplu o slăbire a tubului va fi suficientă ca greutatea lui însăşi să-l introducă în stratul pe care l-am scos la iveală. Aceste instrucţiuni vor părea satisfăcătoare pentru orice inteligenţă normală şi nu mă

îndoiesc că Domnia Ta vei avea nevoie de mai mult, ceea ce îmi poate fi comunicat prin prietenul nostru Malone.

George Edward Challenger."

E lesne de închipuit că atunci când am ajuns la gara Storrington, aproape de pintenul nordic de la South Downs, eram într-o stare de extraordinară tensiune nervoasă. Ne aştepta o landoletă 30 Vauxhall, ponosită de intemperii, care ne-a dus hurducăind şase sau şapte mile în sus, pe cărări şi drumeaguri, unde, în ciuda izolării naturale, erau săpate făgaşe adânci, arătând toate semnele unei circulaţii intense. Un camion avariat zăcea pe iarbă undeva într-un punct, arătând că avuseră de furcă şi alţii cu terenul accidentat. La un moment dat, o uriaşă piesă mecanică, părând să fie valvele şi pistonul unei pompe hidraulice, ieşea ruginită de tot dintr-un hăţiş de răchită.

— Asta-i opera lui Challenger, zise Malone zâmbind.

— Spunea că depăşea cu o zecime de inci calculul iniţial, aşa încât pur şi simplu a aruncat-o la marginea drumului.

— Implicând drept consecinţă un proces, fără îndoială.

— Un proces, dragă băiete! Ehei, noi ar trebui să avem un tribunal al nostru. Am avea de lucru un an întreg pentru un judecător, ba chiar şi pentru un guvern. Bătrânului diavol nu-i pasă de nimeni. „Rex N… George Challenger N. Rex". Şi unul şi altul ar dănţui drăceşte de la un tribunal la altul. Ei, am ajuns. E în ordine, Jenkins, poţi să ne laşi aici!

Un vlăjgan cu o ureche ca o conopidă, care sărea în ochi, se uită pătrunzător în maşină, încruntându-se bănuitor. Se destinse însă şi salută, recunoscându-mi tovarăşul.

— E în regulă, domnule Malone. Credeam că sunt americanii de la *Associated Press*.

— Ce spui, adulmecă pe aici?

— Astăzi ei, ieri ăia de la *Times*. Ehei, bâzâie de mama focului. Ia priveşte! Arătă un punct îndepărtat pe linia cerului. Vedeţi licărirea aceea? Acolo este telescopul celor de la Daily News din Chicago. Da, se ţin scai de noi. Se înşiruie ca ciorile acolo, de-a lungul râului Beacon.

— Sărmană gaşcă a vechii prese! spuse Malone, în timp ce intram pe poarta unui gard formidabil de sârmă ghimpată. Hm, eu fac parte dintre ei şi ştiu ce înseamnă asta.

În clipa aceea am auzit înapoia noastră un behăit jalnic:

— Malone! Ted Malone!

Behăitul venea de la un omuleţ rotofei care tocmai sosise pe o bicicletă cu motor şi se zvârcolea în înşfăcarea herculeană a portarului.

— Lasă-mă să trec, bâiguia el. Ia mâna de pe mine! Malone, cheamă-ţi gorila.

— Lasă-l, Jenkins! E un prieten al meu! strigă Malone. Ei, păstaie bătrână, ce s-a întâmplat? Ce vânt te aduce? Fieful tău e Fleet Street[50], nu pustietăţile din Sussex.

— Ştii prea bine ce nevoie mă aduce, spuse necunoscutul. Am primit misiunea de a scrie un reportaj despre Hengist Down şi nu pot să mă întorc cu mâna goală.

— Regret, Roy, dar aici n-ai să obţii nimic. Va trebui să rămâi de partea cealaltă a gardului. Dacă doreşti ceva mai mult, trebuie să vorbeşti cu profesorul Challenger şi să-i ceri autorizaţia.

— Am fost la el, se tângui gazetarul. Am fost azi-dimineaţă.

— Ei, şi ce a zis?

— A zis c-o să mă arunce pe fereastră.

Malone râse.

— Şi tu ce-ai spus?

— I-am spus: dar uşa ce cusur are? Şi am zbughit-o prin ea, tocmai ca să arăt că n-are niciun cusur. Nu aveam timp să mai stau la taifas. Mi-am văzut de drum. Ted Malone, la Londra păreai să fii prieten la cataramă cu taurul ăsta, asirianul ăsta bărbos care mi-a distrus clişeele.

— Nu te pot ajuta, Roy. Aş face-o, dacă aş putea. În Fleet Street se zice că tu te descurci totdeauna, dar de data asta nu-ţi merge. Întoarce-te la birou şi aşteaptă câteva zile – îţi dau de veste îndată ce bătrânul se înmoaie.

— Nicio şansă să intru?

— Pentru nimic în lume.

— Banii n-au niciun cuvânt de spus?

— Ar trebui să ştii prea bine, ce să mai vorbim?

— Am auzit că mai e puţin până în Noua Zeelandă.

— Va fi şi mai puţin până la spital, dacă mai dai mult târcoale pe aici, Roy. Şi acum, la revedere. Avem şi noi treburile noastre.

— Acesta-i Roy Perkins, corespondent de război, îmi spuse

50 Stradă în Londra, azi cartierul presei

Malone, în timp ce străbăteam complexul. I-am doborât recordul – până acum era socotit invincibil. Mutriţa lui grăsulie şi nevinovată îl făcea să pătrundă peste tot. Cândva am lucrat în aceeaşi redacţie. Ei iată – arătă spre un pâlc de vilişoare cochete cu acoperişuri roşii – aici sunt cantonamentele oamenilor. La foraje lucrează un colectiv splendid de muncitori plătiţi cu mult peste salariile obişnuite. Trebuie să fie burlaci, membri ai ligii antialcoolice şi să depună jurământ ca vor păstra secretul. Nu cred să fi fost până acum vreo defecţiune. Câmpia aceasta este terenul lor de fotbal şi în casa aceea izolată au biblioteca şi camera de recreere. Bătrânul este un bun organizator, poţi fi sigur. Dumnealui este domnul Barforth, inginerul-şef.

Înaintea noastră se ivi un bărbat înalt, slab, melancolic, cu liniile adânci ale neliniştii săpate pe faţă.

— Sper că sunteţi inginerul de puţuri arteziene, ne întâmpină el mohorât. Am fost informat că veţi veni. Îmi pare bine că vă văd. Nu trebuie să vă mai spun că răspunderea acestor lucrări mă calcă pe nervi. Forăm mereu şi niciodată nu ştim dacă nu ne trezim cu un jet de apă calcaroasă, un strat de cărbuni, o vână de petrol sau, poate, în sfârşit, cu focul iadului. Până în prezent, am fost cruţaţi de această surpriză, dar acum vei intra în acţiune dumneata, după câte ştiu.

— Este atât de cald acolo jos?

— Da, e cald, nu se poate spune că nu. Totuşi poate nu e mai cald decât o indică presiunea barometrică şi spaţiul limitat. Din păcate, ventilarea e cu totul nesatisfăcătoare. Pompăm aer în jos, dar oamenii de schimb şi chiar flăcăii voluntari pot sta cel mult două ore. Profesorul a coborât ieri şi a fost încântat de tot ce a văzut. Cel mai bun lucru este ca, după ce luaţi o gustare, să vedeţi totul cu ochii dumneavoastră.

După ce am luat la repezeală o gustare frugală, am fost introduşi cu o grabă amabilă de director în tainele uzinei electrice. Peste tot se vedeau mormane de utilaj învechit, presărat pretutindeni în iarbă. Într-o parte era o lopată hidraulică Arrol, uriaşă, demontată, cu care se făcuseră repede primele excavaţii. Lângă ea se afla un scripete mare, care acţiona un odgon de oţel, scoţând rapid din fundul puţului, una după alta, cupele pline cu excavaţii. În uzina electrică se aflau mai multe turbine Escher Wyss de mare putere, cu o sută

patruzeci de turaţii pe minut, comandând acumulatorii hidraulici care dezvoltau o presiune de 1400 pfunzi pe inciul pătrat, transmisă prin conducte de 3 inci în fundul puţului, unde acţionau patru sfredele de stânci cu cuţite de foraj de tip Brandt. Alături de sala maşinilor era uzina electrică ce furniza energie pentru o amplă instalaţie de lumină, iar lângă ea se afla altă extraturbină de 200 cai putere, care acţiona un ventilator, de 10 picioare, cu aer comprimat, transmis printr-o conductă de 12 inci până în fundul lucrărilor. Directorul îmi arăta aceste minunăţii, însoţindu-le de numeroase explicaţii tehnice care mă plictiseau de moarte, aşa cum am făcut la rândul meu cu cititorul. Interveni o întrerupere binevenită. Când auzii huruitul unor roţi, m-am bucurat văzându-mi Leyland-ul de 3 tone rulând şi hurducând pe iarbă, încărcat până sus cu utilaj şi conducte şi aducându-l pe Peters, contramaistrul meu şi pe un alt lucrător nespus de mânjit pe faţă. Amândoi au început de îndată să descarce materialele şi să le care unde trebuia. Lăsându-i să-şi vadă de treabă, directorul, Malone şi eu însumi ne-am apropiat de puţ. Era o lucrare uimitoare, la o scară mult mai mare decât mi-o închipuisem. Miile de tone de excavaţii formau o haldă înaltă, în formă de potcoavă, în jurul puţului. În concavitatea acestei halde alcătuite din calcar, lut, cărbuni şi granit, se zbârleau în sus stâlpi de fier şi roţi care acţionau pompele şi lifturile conectate cu uzina electrică, adăpostită într-o clădire de cărămidă care se ridica lângă gura puţului; aceasta se căsca asemenea unui hău uriaş cu un diametru de vreo 30-40 picioare, consolidat cu cărămidă şi ciment. În timp ce întindeam gâtul pe marginea lui şi priveam în jos abisul înfiorător despre care fusesem informat că era adânc de 8 mile, mi se învârtea capul la gândul acelei adâncimi ameţitoare. Lumina soarelui cădea pieziş pe gura puţului şi nu puteam să văd decât vreo câteva sute de iarzi de calcar alb, murdar de noroi, zidit ici şi colo, unde peretele păruse instabil. Deodată am zărit departe, în întunericul din adânc, o licărire slabă, un mic punct de lumină limpede şi stăruitor pe fundul negru ca smoala.

— Ce-i lumina aceea? am întrebat eu.

Malone s-a aplecat lângă mine peste parapet.

— Urcă un lift, spuse el. Impresionant, nu? Licărirea aceea slabă este a unei lămpi puternice cu arc, aflată la o milă şi mai bine de aici. Urcă repede. O să fie aici în câteva minute.

Stăruitor, punctul de lumină crescu tot mai mult, până ce razele sale argintii umplură puţul, trebuind să-mi feresc ochii de lumina lor orbitoare. O clipă după aceea cuşca de fier zăngăni pe platforma de oprire şi din ea ieşiră patru oameni.

— Nu-i glumă să faci un schimb la o asemenea adâncime, spuse Malone. Pe cât se vede, echipa dumitale e gata să pornească la treabă. Cred că cel mai bun lucru pe care-l avem de făcut este să coborâm. Atunci vei putea să vezi totul cu ochii dumitale.

M-a condus într-o anexă a sălii maşinilor. Pe pereţi atârnau câteva costume dintr-o ţesătură foarte uşoară. Urmând exemplul lui Malone, mi-am scos totul de pe mine, am îmbrăcat unul dintre acele costume şi m-am încălţat cu o pereche de papuci cu tălpi de cauciuc. Malone, care se echipase înaintea mea, a ieşit din vestiar.

O clipă după aceea am auzit nişte bufnituri, ca şi când s-ar fi încăierat o haită de câini şi, alergând afară, l-am găsit pe prietenul meu rostogolindu-se pe pământ, încleştat de muncitorul care ajutase la aşezarea în ordine a conductelor mele arteziene. El încerca să smulgă ceva din mâna celuilalt, care strângea acel ceva cu disperare. Dar Malone, mult mai puternic decât el, i-l smulse din mâini şi-l călcă în picioare, până ce-l făcu zob. Abia atunci mi-am dat seama că era un aparat fotografic. Lucrătorul cu faţa mânjită se ridică jalnic de jos.

— La naiba. Ted Malone! exclamă el. Era un aparat nou-nouţ de zece guinee.

— N-am ce-ţi face, Roy. Te-am văzut când ai luat poze şi n-aveam altceva de făcut.

— Cum naiba te-ai amestecat printre utilajele mele? am strigat eu, cu o indignare îndreptăţită.

Pişicherul făcu cu ochiul, rânjind.

— Găseşti totdeauna felurite mijloace, spuse el. Dar nu-l osândi pe contramaistrul dumitale. N-a ştiut nimic. Mi-am schimbat hainele cu ajutorul lui.

— Şi acum ai să pleci, spuse Malone. Orice discuţie e de prisos, Roy. Dacă ar fi fost aici Challenger, asmuţea câinii pe tine. Am fost şi eu în asemenea situaţii, aşa că n-am să fiu prea aspru. Aici sunt însă câine de pază şi pot să muşc tot aşa de bine precum latru. Hai! Şterge-o!

Aşadar întreprinzătorul nostru vizitator fu scos afară din

complex de doi lucrători care îl priveau rânjind. Publicul va înţelege, în sfârşit, geneza acelui senzaţional articol pe patru coloane cu titlul: *Visul nebun al unui om de ştiinţă*, cu subtitlul *Un tunel spre Australia*, care a apărut în *The Adviser* câteva zile mai târziu, aducându-l pe Challenger în pragul apoplexiei şi pe redactorul-şef al publicaţiei *The Adviser* la cea mai neplăcută şi primejdioasă întrevedere din viaţa lui. Articolul era un reportaj foarte colorat şi înflorit al aventurii lui Roy Perkins, „experimentatul nostru corespondent de război”, şi conţinea pasaje violente ca: „Taurul hirsut de la Enmore Gardens”, „Un complex păzit de sârmă ghimpată, de bătăuşi pociţi, de copoi”, şi, în sfârşit: „am fost smuls de la gura tunelului anglo-australian de două brute, cel mai sălbatic fiind un fluieră-vânt pe care îl cunoscusem mai înainte din vedere ca pe un parazit al profesiei gazetăreşti, în timp ce al doilea, o figură sinistră într-un bizar costum tropical, poza ca inginer de fântâni arteziene, deşi înfăţişarea lui amintea mai curând de Whitechapel[51]. Etichetându-ne în felul acesta, pezevenghiul zugrăvea minuţios construcţiile de la gura puţului şi o excavaţie în zigzag prin care trenuri funiculare trebuiau să pătrundă în pământ. Singurul inconvenient practic pe care îl avea articolul era că sporea simţitor mulţimea acelor pierde-vară care cutreierau pe la South Downs, aşteptând să se întâmple ceva. A venit şi acea zi când s-a întâmplat într-adevăr ceva şi când ei ar fi preferat să se afle în altă parte.

Contramaistrul meu şi aşa-zisul lui ajutor presăraseră peste tot aparatele, lăzile cu materiale, sfredelele W, verigile de încărcătură, dar Malone stăruia să lăsam totul baltă şi să coborâm în fundul puţului. În acest scop, am intrat într-un lift construit din bare de oţel şi, în compania inginerului-şef, am coborât vertiginos în măruntaiele pământului. În puţ funcţionau mai multe lifturi automate, fiecare cu propria sa staţie operativă, scobită în peretele excavaţiei. Ele circulau cu mare viteză şi aveai mai curând senzaţia că goneşti pe o cale ferată verticală decât într-un lift lent, aşa cum sunt cele britanice.

Întrucât liftul era făcut din bare şi era viu iluminat, vedeam clar straturile pe care le străbăteam. Le priveam pe rând, în timp ce erau prinse fulgerător în lumină. În goană. Erau calcaruri

---

51 Cartier de periferie londonez

gălbui, straturi Hastings cafenii, straturi Ashburnham mai deschise, luturi carbonifere negre şi apoi, sclipind în lumina electrică, strat după strat de lignit negru sclipitor, alternând cu conglomerate de lut. Ici-colo erau consolidate cu lucrări de cărămidă. În general însă pereţii puţului nu aveau nevoie de consolidare şi te minunai privind munca uriaşă şi iscusinţa tehnică pe care o reprezentau. Sub straturile de cărbuni se vedeau zăcăminte alternative, cu o înfăţişare asemănătoare cu betonul şi după ele am trecut glonţ prin zone de granit primitiv, unde cristalele de cuarţ sclipeau şi licăreau, ca şi când pereţii negri ar fi fost presăraţi cu pulbere de diamante. Coboram tot mai jos şi mai jos – mai jos decât pătrunseseră vreodată alţi muritori.

Coloritul stâncilor arhaice era variat şi n-am să uit niciodată o centură lată de feldspat trandafiriu, care sclipi cu o frumuseţe nepământească înaintea puternicelor noastre lămpi. Strat după strat, nivel după nivel, aerul deveni tot mai dens şi mai cald, până ce chiar şi costumul nostru uşor devenise de nesuportat şi sudoarea curgea şiroaie de pe noi în papucii cu tălpi de cauciuc. În sfârşit, tocmai când aveam impresia că nu mai pot să suport, ne-am oprit la ultimul nivel şi am ieşit pe platforma circulară tăiată în rocă. Malone arunca de jur împrejur spre pereţi priviri pline de îndoială. Dacă n-aş fi ştiut că era unul dintre bărbaţii cei mai curajoşi, aş fi putut spune că părea extrem de nervos.

— Ciudată materie, observă inginerul şef, trecându-şi mâna peste cea mai apropiată secţiune de stâncă. În lumina aceasta sclipea ca o zgură bituminoasă.

— Aici s-au produs zguduiri, cutremure. Nu ştiu ce se întâmplă. Profesorul pare încântat de acest lucru, dar mie mi se pun probleme cu totul noi.

— Sunt obligat să spun că am văzut peretele vibrând destul de perceptibil, spuse Malone. Ultima oară când am fost aici se fixau traversele acestea încrucişate pentru instalarea sfredelului dumitale. Când s-au scobit pereţii pentru introducerea suporturilor, aceştia vibrau la fiece lovitură. Teoria bătrânului pare absurdă în solida şi bătrâna Londră, dar aici jos, la opt mile de la suprafaţa pământului, nu prea mai sunt sigur de nimic.

— Dacă ai vedea ce se află sub pânza aceea gudronată ai fi şi mai puţin sigur, spuse inginerul. Stânca de la bază se taie ca brânza şi când am străbătut-o am ajuns la o nouă formaţie, care

nu semăna cu nimic de pe pământ. „Acoperiţi-o! N-o atingeţi!” a strigat profesorul. Aşa că după instrucţiunile sale am acoperit-o cu pânză gudronată şi ea zace acolo neatinsă.

— Nu putem să aruncăm o privire?

Pe faţa lugubră a inginerului se oglindi teama.

— Nu-i de glumit cu profesorul, şovăi el. Este atât de afurisit, de şiret, încât niciodată nu ştii de unde te pândeşte. Totuşi vom risca să tragem puţin cu ochiul. El întoarse în jos lampa-reflector, aşa încât lumina sclipi pe pânza neagră. Apoi se aplecă şi, apucând o funie legată de colţul pânzei, o răsfrânse pe o suprafaţă de câţiva iarzi. Se ivi cea mai extraordinară şi înspăimântătoare privelişte. Dedesubtul pânzei era o substanţă cenuşie, strălucitoare şi lucioasă, care creştea şi descreştea, palpitând încet. Pulsaţiile nu erau directe, ci dădeau impresia unui ritm uşor, care unduia la suprafaţa substanţei… Această suprafaţă în sine nu era întru totul omogenă, dar sub ea se vedeau ca printr-o sticlă nişte pete alburii nedesluşite şi nişte bulboane care îşi schimbau mereu forma şi mărimea. Ne uitam toţi trei vrăjiţi la acea privelişte extraordinară.

— Pare mai curând un animal jupuit, şopti Malone cu teamă. Bătrânul nu e prea departe de adevăr cu acel nefericit *echinus* al lui.

— Doamne, Dumnezeule! am exclamat. Şi eu trebuie să împlânt o cange în fiara asta.

— Ăsta-i norocul tău, fiule, spuse Malone. Îmi pare rău, dar şi eu voi fi obligat să mă aflu lângă tine când ai s-o faci.

— Ei bine, eu nu voi participa, protestă inginerul-şef cu hotărâre. Niciodată n-am fost mai lucid decât acum în faţa acestei privelişti. Dacă bătrânul stăruie, renunţ la portofoliul meu. Dumnezeule mare, ia priviţi!

Suprafaţa cenuşie săltă deodată, unduind spre noi. Cum face un val când îl priveşti de după dig… Apoi descrescu şi pulsaţiile abia perceptibile continuară ca şi mai înainte. Barforth lăsă funia şi trase pânza la loc.

— Parcă ar şti că suntem aici.

— De ce o fi unduind aşa spre noi? S-ar putea ca lumina să aibă un efect oarecare asupra ei.

— Acum ce trebuie să fac? am întrebat eu.

Domnul Barforth arătă spre cele două traverse puse de-a curmezişul puţului chiar sub punctul de oprire al liftului. Între ele

era un interval de aproape nouă inci.

— Asta a fost ideea bătrânului, spuse el. Cred c-aş fi putut să le fixez mai bine, dar încearcă să discuţi cu bizonul turbat. E mai comod şi mai sigur să faci întocmai cum spune în orice privinţă. El e de părere să lucrezi cu sfredelul de şase inci şi să-l fixezi într-un fel oarecare între suporturile acestea.

— Ei bine, nu cred că treaba asta e prea dificilă, am răspuns eu. Mă apuc de lucru chiar azi.

A fost, cum e lesne de închipuit, cea mai stranie experienţă a vieţii mele cu adevărat variate, în timpul căreia am săpat puţuri pe toate continentele Pământului. Întrucât profesorul Challenger stăruia foarte mult ca operaţia să fie dirijată de la distanţă şi cum începusem să văd o bună doză de raţiune în această pretenţie a sa, trebuia să imaginez un procedeu de comandă electrică, a cărui realizare era destul de uşoară, întrucât în puţ erau instalate fire de sus până jos.

Cu o grijă deosebită, împreună cu Peters, contramaistrul meu. Am coborât în puţ conductele, sprijinindu-se pe stratul stâncos. După aceea, am ridicat platforma de la ultimul strat ca să ne facem loc. Întrucât eram de părere să folosim sistemul de percuţie, deoarece nu ne puteam baza exclusiv pe gravitate, am suspendat cumpăna de o sută de pfunzi pe un troliu, sub lift, şi am întins conductele dedesubt, încheind cu una terminală în formă de V. În sfârşit. Cablul care susţinea cumpăna era montat pe marginea puţului în aşa fel încât cumpăna să rămână degajată la o comandă electrică. Era o muncă delicată şi grea, executată într-o căldură mai mult decât tropicală şi stăpâniţi fiind de sentimentul întotdeauna prezent că o lunecare a piciorului sau căderea unei scule pe pânza de sub noi putea provoca cine ştie ce catastrofă de neînchipuit. Ne înfricoşa tot ceea ce vedeam împrejur şi la picioarele noastre.

Mereu şi mereu se simţea un tremur, o vibraţie unduind de-a lungul pereţilor şi chiar am simţit sub mâini o pulsaţie nedesluşită, când îi atingeam. Nici lui Peters, nici mie nu ne-a părut rău când am semnalat pentru ultima oară că eram gata să ieşim la suprafaţă şi să raportăm domnului Barforth că profesorul Challenger îşi putea face experienţa când dorea.

Şi n-am avut mult de aşteptat. Nu mai târziu decât după trei zile de la executarea lucrărilor, am primit o notă. Era o invitaţie obişnuită „între intimi” şi suna astfel:

„PROFESOR G. E. CHALLENGER

F.R.S., M.D., D. SC. ETC.

(Fost preşedinte al institutului zoologic şi deţinător al atâtor titluri şi funcţiuni onorifice încât acestea depăşesc capacitatea prezentei invitaţii) solicită prezenţa

Domnului Jones (fără doamna),

La orele 11,30 a.m., joi 21 iunie, pentru a fi martor la un remarcabil triumf al spiritului asupra materiei la

HENGIST DOWN, SUSSEX.

Tren special gara Victoria 10,5

Pasagerii îşi plătesc biletul. Masa, după experienţă, sau nu, în funcţie de împrejurări. Gara Storrington 11 bis, Enmore Gardens S.W.”.

Am aflat că Malone tocmai primise şi el o misivă asemănătoare, pentru care pufnea de râs.

— Pur şi simplu îşi dă ifose, trimiţându-ne asemenea marafeturi, spuse el. Trebuie să fim acolo, orice s-ar întâmpla, aşa cum îi spune călăul ucigaşului. Dar află că a făcut toată Londra să bâzâie. Este oriunde îi place să fie, cu un reflector, în prim plan, proiectat în plin asupra bătrânului său cap păros.

În sfârşit, veni ziua cea mare. În ceea ce mă priveşte, m-am gândit că era bine să mă duc la faţa locului în ajun, seara, ca să mă asigur că totul era în ordine. Maşina noastră de forat era fixată în poziţie, cumpăna ajustată, dispozitivele electrice puteau fi conectate cu uşurinţă. Eram satisfăcut că participarea mea la acea stranie experienţă avea să se petreacă fără obstacole. Comanda electrică se clădea dintr-un punct aflat la vreo cinci sute de iarzi de gura puţului, spre a evita orice pericol.

Când în dimineaţa hotărâtă – o ideală zi de vară engleză – am ieşit la suprafaţă liniştit, am urcat până la jumătatea colinei Down, de unde aveam o vedere generală asupra celor ce se petreceau.

Toată lumea părea să vină la Hengist Down. Cât vedeai cu ochii, drumurile erau pline de oameni. Autobuzele veneau hurducându-se şi clătinându-se pe şosele şi-şi descărcau pasagerii la poarta complexului. Acolo sfârşea drumul lor de cele mai multe ori. O mare ceată de paznici veghea la poartă; nici

pomeneală să intre careva în complex prin promisiuni sau bacşişuri, ci numai prezentând jinduitele tichete galbene. De aceea oamenii se răspândeau pe povârnişul colinei, până sus, pe creastă, unde se adunase o mulţime de spectatori. Era o atmosferă ca la Epson Down în ziua derbyului. Înăuntrul complexului, pe anumite porţiuni, se instalaseră împrejmuiri din sârmă şi feluriţii privilegiaţi erau conduşi spre aceste locuri rezervate pentru ei. Unele împrejmuiri erau pentru pairi[52], altele pentru membrii Camerei Comunelor, una pentru fruntaşii asociaţiilor ştiinţifice şi oamenii de ştiinţă celebri, inclusiv Leppelier de la Sorbona şi Dr. Driesinger de la Academia din Berlin. O împrejmuire special rezervată, cu saci de nisip şi cu acoperiş de tablă ondulată, era amenajată deoparte pentru trei membri ai familiei regale. La orele 11 şi un sfert un şirag de automobile au adus de la gară pe oaspeţii cu invitaţii speciale şi eu am intrat în complex pentru a asista la recepţie.

Profesorul Challenger stătea în prima îngrăditură rezervată elitei, strălucitor, în frac cu vestă albă şi joben lucios, cu expresia omului atotputernic îmbinată cu o condescendenţă aproape agresivă, şi cu un orgoliu de rău augur. „Vădit, expresia tipică a complexului Iehova”, aşa cum l-a descris unul dintre criticii lui. El asista, conducea şi uneori îşi îndemna oaspeţii să-şi ocupe locurile. În sfârşit, după ce îşi adună elita în jur, se opri pe un dâmb potrivit şi privi în jurul lui cu aerul unui preşedinte care aşteaptă nişte aplauze binevenite. Întrucât aşa ceva nu se auzea deloc, Challenger intră brusc în subiect, cu glasul lui tunând până departe.

— Domnilor, rosti el, cu prilejul acesta nu e nevoie să spun şi „doamnelor”. Dacă nu le-am invitat să fie de faţă cu noi în dimineaţa aceasta, nu este, vă pot asigura, din lipsă de preţuire, pentru că pot spune, urmă el cu un umor elefantin şi cu o falsă modestie, că relaţiile dintre noi au fost întotdeauna din ambele părţi excelente şi chiar intime. Adevăratul motiv este că experienţa noastră conţine o oarecare doză de pericol, deşi acesta nu este suficient pentru a justifica emoţia pe care o văd pe multe dintre feţele Domniilor Voastre. Va interesa membrii presei să ştie că am rezervat scaune anume pentru ei pe terasamentele de rocă, având câmp de vedere direct asupra

---

52 Pair, membru al Camerei Lorzilor

scenei operaţiilor.

Domniile Lor au dovedit un interes inoportun, rareori deosebit de impertinenţă, în ceea ce priveşte treburile mele, aşa încât, cu această ocazie cel puţin, nu se pot plânge că nu le-am satisfăcut exigenţele. Dacă nu se va întâmpla nimic, ceea ce este foarte posibil, cel puţin eu am făcut tot ce am putut. Pe de altă parte, dacă se va întâmpla ceva, ei vor fi într-o excelentă poziţie pentru a vedea experienţa, a o înregistra total, simţindu-se până la urmă mândri de misiunea lor.

După cum poate fi uşor de înţeles, e imposibil pentru un om de ştiinţă să explice acelora care pot fi denumiţi, fără desconsiderare nejustificată, oameni de rând, variatele motive ale concluziilor şi acţiunilor sale. Se aud unele întreruperi nemanierate, aşa că vom cere domnului cu ochelari în ramă de corn să nu-şi fluture umbrela (un glas: „asemenea vorbe despre oaspeţii dumitale sunt mai mult decât ofensatoare”). Probabil ca expresia mea „oameni de rând” să te fi jignit pe Domnia Ta. Să-mi fie permis să spun atunci că ascultătorii mei sunt o gloată câtuşi de puţin de rând. Nu ne vom pierde în jocuri de cuvinte. Eram pe punctul de a spune, înainte de a fi întrerupt de această remarcă necuviincioasă, că întreaga problemă este pe deplin şi cu multă limpezime discutată în cartea mea despre Pământ, în curs de apariţie, pe care o pot aprecia cu toată modestia cuvenită ca una dintre cărţile epocale despre istoria lumii (larmă generală şi strigăte: „La fapte. Pentru ce-am venit aici? E o glumă?”). Tocmai voiam să explic totul şi dacă voi mai fi întrerupt, mă voi vedea silit să iau măsuri ca să restabilesc buna-cuviinţă şi ordinea, a căror lipsă este atât de dureros vădită. Problema în sine constă în faptul că am forat un puţ prin scoarţa Pământului şi că sunt pe punctul de a încerca efectele unei viguroase excitări asupra aparatului său senzorial, o operaţie delicată care va fi efectuată de subordonaţii mei, domnul Peerless Jones, un aşa-zis specialist în fântâni arteziene şi domnul Edward Malone, care e reprezentantul meu în această ocazie. Substanţa dezvăluită, sensibilă, va fi excitată, şi cum va reacţiona rămâne de văzut. Dacă acum veţi fi atât de amabili să vă ocupaţi locurile, aceşti doi domni vor coborî în puţ şi vor face ultimele pregătiri... După aceea vom apăsa pe acest buton electric de pe masă şi experienţa va avea loc.

Auditorii cuvântărilor lui Challenger simţeau de obicei, ca şi

Pământul, că epidermele lor protectoare erau înţepate şi nervii lăsaţi descoperiţi. Adunarea de faţă nu făcea excepţie, întrucât, în timp ce invitaţii se întorceau la locurile lor, se auzea un murmur înfundat de critici şi resentimente. Challenger şedea singur pe dâmb, lângă măsuţă, cu coama şi cu barba neagră fremătând de agitaţie – o imagine rău prevestitoare. Nici Malone nici eu nu puteam admira priveliştea aceea, întrucât ne grăbeam să ne îndeplinim extraordinara misiune. Douăzeci de minute mai târziu ne aflam în fundul puţului şi trăgeam pânza gudronată de pe magma dată la iveală!

Înaintea noastră se dezvăluia o privelişte uimitoare. Printr-o stranie telepatie cosmică, bătrâna planetă părea să fi aflat că un nemaiauzit atentat la libertate era pe punctul de a se săvârşi. Magma dezvăluită era ca o oală în clocot. Mari bulboane cenuşii se ridicau şi plesneau cu un ecou asurzitor.

Bulele de aer şi golurile din interior se separau şi se contopeau într-o activitate agitată. Unduirile transversale erau mai puternice şi mai repezi decât înainte. Un fluid purpuriu întunecat se ivi, pulsând în anastomozele şerpuitoare ale canalelor de sub suprafaţă. În toate se vădea palpitaţia vieţii. Un miros greu făcea aerul anevoie de respirat pentru plămânii omeneşti. Privirile îmi erau fixate asupra acestei stranii privelişti, când Malone, lângă cotul meu, tresări deodată, alarmat.

— Dumnezeule, Jones! strigă el. Priveşte!

Am aruncat într-acolo o privire şi o clipă după aceea am deconectat dispozitivul electric şi am sărit în lift.

— Vino! i-am strigat. S-ar putea să urmeze o goană pe viaţă şi pe moarte.

Ceea ce văzusem era într-adevăr înspăimântător. Tot fundul puţului părea că participă la activitatea tot mai intensă pe care o observasem sub picioarele noastre.

Pereţii păreau, prin asociaţie, să palpite, să pulseze şi ei. Această mişcare avea o înrâurire asupra orificiilor pe care se sprijineau traversele şi era clar că la cea mai mică retragere a pereţilor – totul depinzând de câţiva inci – traversele se vor prăbuşi. Dacă s-ar fi întâmplat aşa ceva, atunci vârful ascuţit al conductei mele ar fi străpuns desigur magma, cu totul independent de deconectarea electrică.

Înainte de a se întâmpla acest lucru, era o chestiune de viaţă

şi de moarte pentru Malone şi pentru mine să ieşim din puţ. Să fii la opt mile în pământ, cu posibilitatea unei subite convulsiuni extraordinare, era o perspectivă înfiorătoare. Zburam disperaţi spre suprafaţă.

Va uita cândva vreunul dintre noi acea goană, acel coşmar? Lifturile bâzâiau, zumzăiau – totuşi minutele păreau ore. Îndată ce ajungeam la un etaj, ţâşneam afară şi ne repezeam în liftul următor, apăsam pe buton şi zburam mai departe. Prin acoperişul din drugi de oţel puteam să vedem sus, departe, micul punct de lumină de la gura puţului. Tot mai mare şi mai mare, în cele din urmă deveni un cerc deplin şi ochii noştri bucuroşi se opriră asupra ghizdului de cărămidă de la intrare. Ţâşnind afară, în sfârşit, într-o clipă plină de bucurie şi de recunoştinţă nebună, am sărit din închisoarea noastră, simţind sub picioare, încă o dată, iarba verde. Am scăpat ca prin urechile acului. Nu făcusem nici treizeci de paşi de la gura puţului când, jos, departe, în adâncuri, suliţa mea de fier s-a înfipt în ganglionul de nervi ai Maicii Glii şi marea clipă sosi. Ce se întâmplase? Nici Malone, nici eu n-am fost în stare să spunem, căci amândoi am fost măturaţi ca de un ciclon şi zvârliţi în iarbă, rostogolindu-ne mereu şi mereu ca două pietricele care lunecau pe gheaţă. În acelaşi timp, urechile noastre au fost asurzite de urletul cel mai îngrozitor care s-a auzit vreodată. Cine din toate sutele de oameni care au trăit clipele acelea a putut să descrie fidel îngrozitorul vuiet? Durerea, mânia, ameninţarea şi maiestatea ultragiată a naturii, totul se contopea într-un singur răcnet cumplit. El ţinu un minut întreg – o mie de sirene într-una singură – paralizând toată mulţimea aceea cu stăruinţa lui sălbatică şi plutind departe prin văzduhul liniştit al verii, până ce ecoul lui se răspândi de-a lungul întregii coaste de sud, ba chiar ajunse şi la vecinii noştri francezi, dincolo de canal. Niciun sunet n-a egalat vreodată în istorie răcnetul Pământului rănit.

Uluiţi, asurziţi, Malone şi cu mine am simţit şocul, am auzit vuietul, dar am aflat din relatările altora celelalte amănunte ale acelei scene extraordinare.

Cele dintâi proiectile azvârlite din măruntaiele Pământului au fost lifturile. Celelalte dispozitive, prinse de pereţi, au scăpat suflului, dar duşumelele trainice ale lifturilor au fost izbite în plin de şuvoiul vertical. Când mai multe alice sunt plasate laolaltă

într-o ţeavă în care se suflă, ele ţâşnesc la rând, una după alta. Tot astfel, cele paisprezece lifturi se iviră unul după altul în văzduh, înălţându-se unul după altul şi descriind o parabolă superbă, unul dintre ele aterizând în mare aproape de digul de la Worthing şi al doilea pe o câmpie nu departe de Chichester. Privitorii au declarat că din toate priveliştile stranii pe care le-au văzut vreodată, niciuna n-a fost întrecută de aceea a celor paisprezece lifturi plutind lin pe cerul albastru.

După aceea a ţâşnit gheizerul, tromba uriaşă a unei substanţe urât mirositoare ca melasa, consistentă ca gudronul, ridicându-se la o înălţime apreciată la două mii de picioare. Un aeroplan de observaţie, care plutea deasupra priveliştii, a fost lovit, a fost înşfăcat ca de un balaur şi a aterizat forţat, om şi maşină făcuţi totuna de noroi. Acea substanţă respingătoare cu miros urât, pătrunzător, greţos, trebuie să fi fost sângele vieţii planetei sau, precum susţin profesorul Driesinger şi şcoala de la Berlin, o secreţie protectoare asemenea aceleia a sconcsului, secreţie cu care Natura a înzestrat-o pe Maica Glie ca să se apere de Challengerii indiscreţi şi inoportuni. Totuşi cel dintâi ofensator, aşezat pe tronul lui, pe dâmb, scăpă neatins, în timp ce nefericiţii gazetari aflaţi în linia întâi de foc au fost atât de împroşcaţi, de udaţi, încât niciunul dintre ei n-a putut să iasă în lume mai multe săptămâni. Torentul de putreziciune a fost dus de vânt spre sud şi a căzut peste nefericita mulţime care aşteptase atât de mult şi cu atâta răbdare pe colinele de la Downs ca să vadă ce se va întâmpla. N-au fost accidente. Nimeni n-a avut de suferit ceva, dar mulţi au mirosit urât după aceea şi încă mai păstrează între pereţii lor câte o amintire a marii întâmplări.

În cele din urmă puţul s-a surpat. Aşa cum natura închide încet o rană din adânc, spre suprafaţă, tot astfel Pământul vindecă nespus de repede orice leziune făcută în substanţa sa vitală. S-a auzit un scrâşnet prelung, strident, în timp ce pereţii puţului se împreunau, zgomotul răbufnind din adâncuri şi apoi ridicându-se tot mai sus, până ce, cu un tunet asurzitor, ghizdurile de cărămidă ale puţului se turtiră şi se sfărâmară, în timp ce o vibraţie, ca un cutremur uşor, nărui terasamentele şi ridică deasupra locului unde fusese puţul o piramidă de cinci sute de picioare, alcătuită din sfărâmături şi fier rupt. Experienţa profesorului Challenger nu era numai încheiată, dar fusese

înmormântată, ascunsă pentru totdeauna vederii omeneşti. Dacă nu s-ar vedea acolo obeliscul ridicat de *Royal Society*, ar fi îndoielnic că urmaşii noştri vor şti vreodată locul exact al acelui eveniment neobişnuit.

Apoi veni marele final.

Multă vreme după acele fenomene succesive s-a aşternut o linişte şi o tăcere încordată, în timp ce oamenii îşi recăpătau cumpătul şi încercau să-şi dea seama exact ce se întâmplase şi cum se ajunsese acolo. Şi deodată ţâşni în minţile lor revelaţia măreţei realizări, uriaşa întindere a concepţiei, geniul şi minunăţia execuţiei. Şi ei se întoarseră brusc spre Challenger. Din toate părţile câmpiei răsunară strigăte de admiraţie. Pe dâmb, el privea în jos spre marea de chipuri întoarse către el, întretăiată doar de batistele care fluturau. Privind înapoi îl văd mai bine acum decât îl vedeam atunci. Se ridicase de pe scaun cu ochii pe jumătate închişi, pe faţă cu zâmbetul conştient al meritului, cu mâna stângă în şold, cu dreapta dusă la piept, sub frac.

Fără îndoială că imaginea aceea va rămâne nemuritoare, întrucât am auzit împrejurul meu ţăcănitul aparatelor, ca acela de la jocul crichetului pe câmp. Soarele de iunie strălucea auriu deasupra capului său, în timp ce el se întorcea grav, făcând o plecăciune spre fiecare punct cardinal. Challenger super-om de ştiinţă, Challenger arhipionierul, Challenger primul om dintre toţi oamenii pe care Maica Glie a fost silită să-l recunoască.

Şi drept epilog, încă un cuvânt. Desigur, e bine cunoscut că efectul experienţei s-a simţit pe tot Pământul. Este adevărat că planeta rănită n-a scos nicăieri un asemenea urlet ca în punctul de pătrundere, dar prin comportarea sa, pretutindeni ea a arătat că e într-adevăr o entitate. Şi-a arătat indignarea prin fiecare orificiu, prin fiecare vulcan. Hecla a mugit până ce islandezii s-au temut de un cataclism. Vezuviul a răsuflat adânc din măruntaie. Etna a împroşcat o cantitate oarecare de lavă şi, drept urmare, împotriva lui Challenger a fost intentat un proces de o jumătate de milion de lire în faţa instanţelor de judecată din Italia, reprezentând daune pentru nimicirea viilor. Chiar în Mexic şi în centrul Americii Centrale erau semne ale unei intense mânii plutonice, iar urletele vulcanului Stromboli au asurzit întreaga Mediterană răsăriteană.

E o ambiţie obişnuită a oamenilor să facă întreaga lume să

vorbească, dar a fost numai privilegiul lui Challenger să facă întregul Pământ să răcnească.

Sergiu Someşan
Poarta transcendentală

Nea Gică, şoferul ziarului, privea mereu înspre stânga, căutând ceva din priviri. A aprins farurile, apoi s-a întors spre mine, parcă scuzându-se:

— E multă vreme de când nu am mai fost pe aici. Dar ştiu precis că acum imediat se face o curbă la stânga. Coborâm o pantă, mai facem un kilometru sau doi şi ajungem la Fundata. Apoi porneşte un drumeag la vale tot spre stânga şi după încă doi-trei kilometri ajungem la Fundăţica…

Am dat din umeri nepăsător şi am încercat să străpung prin întunericul care se lăsa cu repeziciune. Tot ce voiam era să ajungem odată, să termin ce am de făcut şi să ne întoarcem acasă. De aproape o oră, cu fiecare kilometru parcurs lapoviţa se străduia să se transforme în ninsoare şi se părea că în curând va reuşi. Poate chiar înainte de a ajunge noi pentru că în faţa noastră se mai zărea numai vârtej format dintr-un ciudat amestec de alb şi negru. Albul era zăpada răsucită cu furie de vânt în jurul nostru, iar negrul nu era altceva decât noaptea ce se lăsa cu repeziciune. Farurile nu reuşeau decât să sape două mici tunele fragile de lumină în faţa noastră.

Am oftat adânc şi m-am întors spre nea Gică:

— Şi eu care speram să ajungem în seara asta înapoi.

Se aplecă şi mai mult pe volan şi mijii ochii în încercarea de a vedea ceva. Nu riscă să întoarcă capul spre mine aşa că îmi răspunse privind fix înainte:

— Eu aş fi mulţumit dacă am ajunge în seara asta la un adăpost. Pe aici sunt nişte viscole cumplite la începutul iernii…

Ca pentru a-i întări spusele o rafală mai puternică de vânt aproape împinse maşina spre marginea drumului şi şoferul trase tare de volan ca să o menţină pe axul drumului. La o pantă destul de lină maşina a început să patineze şi am crezut un moment că am rămas înţepeniţi. Dintr-odată prinse puţin drum tare şi a zvâcnit înainte. Tot atunci l-am văzut şi pe şofer luminându-se la faţă.

— Acesta este, a spuse el cu bucurie şi se lansă dintr-odată pe drumeagul care părea că se prăbuşeşte de-a dreptul printre stânci. Trebuie să ajungem înainte de a se aşeza zăpada pentru că altfel nu mai ajungem niciodată.

Mă privi vinovat şi adăugă repede:

— Nu am lanţuri antiderapante…

Nu numai el dar cred ca nimeni nu se aşteptase la o asemenea schimbare a vremii. Toamna frumoasă şi prelungită ne făcea pe toţi să sperăm că prima zăpadă va cădea şi anul ăsta, numai prin decembrie la fel ca anul trecut. Nu a fost să fie. Abia ieşiţi din oraş peste noi s-au abătut primele rafale ale ploi şi pe măsură ce drumul se înălţa spre munţi, fulgii se înteţeau tot mai tare. Speram să mă întorc încă în seara asta acasă, în fond nu erau mai mult de 50 de kilometri până la Fundăţica, dar auzind motorul cum se turează opintindu-se tot mai greu la deal şi văzând la lumina farurilor cum zăpada se aşternea cu repeziciune parcă nu prea mai îmi venea să cred asta. Dintr-un drum de o oră părea că se transformă într-un drum de un veac spre capătul lumii. „Sau spre fundul ei!”, comentase plin de umor şoferul înainte de a pleca la drum, făcând haz de pitorescul numelui localităţii.

După ce am mers un timp printre pereţi de stâncă şi bolovani uriaşi aşezaţi de o parte şi de alta a drumului dintr-odată printre fulgii deşi de zăpadă au început să se zărească lumini, case şi maşina a oprit brusc în mijlocul unei pieţe.

— Am ajuns, mă anunţă cu bucurie şoferul, ca şi cum ar fi repurtat o victorie personală. Măcar nu o să petrecem noaptea în maşină prin munţi…

M-am aplecat şi am privit pe geam afară. Prin rafalele tot mai dese de zăpadă se zăreau câteva case care înconjurau hoţeşte piaţa; una singură era luminată şi avea o firmă strâmbă pe care scria cu litere mari „Bar”. I-am făcut semn lui nea Gică să mă urmeze şi am străbătut în fugă cei câţiva metri. Am deschis grăbit uşa şi am intrat urmat de şofer mai mult împinşi de vânt. Pentru pustietatea în care se afla, barul arăta neaşteptat de bine. Şi chiar curat după câte se vedea, aşa că în uşă ne-am şters bine pe picioare, ne-am scuturat de zăpadă şi abia apoi ne-am apropiat de tejghea. În spatele ei o fată slăbuţă, brunetă şi ochioasă ştergea mecanic un pahar în timp ce era cu ochii la televizorul aşezat sus în colţul încăperii pe un suport să poată fi văzut de toţi. În încăperea destul de încăpătoare, la cele câteva mese să tot fi fost vreo zece clienţi. Unii sorbeau tăcuţi din pahare cu ochii la televizor, alţii stăteau de vorbă iar într-un colţ un grup juca cărţi scoţând strigăte vesele când nimereau vreo

carte norocoasă. Am mai privit încă o dată prin încăpere dar cum toţi mi se păreau la fel nu mă puteam hotărî care din ei era omul meu. M-am apropiat de fata de la bar.

— Bună seara domnişoară! Am dori să stăm de vorbă cu domnul Solovăstru.

În prima clipă am crezut că nu ne-a auzit. După o vreme care ni s-a părut cât un veac s-a ridicat în picioare după tejghea şi abia atunci am văzut că era gravidă. Luna a opta sau poate chiar a noua. Ne-a privit scurt apoi a privit în lumina chioară a neonului paharul care tocmai îl ştergea, mai suflă o dată în el apoi îl şterse iar şi abia apoi a spus:

— Ehe, să mai fiu domnişoară încă o dată acum aş şti eu ce să fac. Se mângâie cu palma peste pântece apoi strigă undeva înspre penumbra barului:

— Nea Ioane! Fă-te încoace că te caută doi domni de la oraş!

Lângă mine l-am simţit pe nea Gică îndreptându-şi umerii. De, era şi el domn, nu?

Am privit prin sală aşteptând să văd care din ei se ridică. Niciunul nu dădu vreun semn că ar fi auzit strigătul fetei de la bar. Fata privi inexpresivă spre mine şi căută printre paharele de pe tejghea telecomanda televizorului pe care îl opri cu o plăcere prost ascunsă. Unul dintre cei care priveau încordaţi la ştiri se ridică nemulţumit şi se apropie de ea, ocolindu-ne cu privirea:

— Ce-ai Mădălino? Eşti nebună, ce te-a apucat? De ce ai oprit televizorul?

Mădălina îşi prinse cu grijă burta imensă şi aşezându-se pe scaunul din spatele tejghelei arătă spre noi:

— Te caută doi domni de la oraş, ţi-am zis. Şi dacă au bătut atâta drum până aici pe vremea asta io cred că au venit să vorbească cu mata nu să îmi vadă mie burta.

Omul, scurt, bolovănos şi cu şapca aşezată aiurea pe cap ne privi scurt, cercetător. Părea că am trecut examenul şi mai ales părea că ştia despre ce este vorba pentru că ne făcu semn să ne aşezăm la cea mai apropiată masă de lângă tejghea:

— Să bem ceva mai întâi! hotărî el şi se aşeză.

L-am privit mai bine în timp ce ne aşezam: părea făcut din pietrele pe care le întâlnisem ceva mai devreme pe marginea drumului: colţuroase, de o culoare incertă şi nu întotdeauna potrivite cu grijă. La plecare şeful îmi spusese: „E un om dificil şi

încăpăţânat. Câştigă-l de partea ta! Are nişte informaţii trăsnet!” Îmi dăduse bani destui pentru asta, eu urma să încerc să îl îmbunez. Am privit spre raftul cu sticle: Johnnie Walker precis era contrafăcut, dar măcar omul meu avea să se convingă că eram solvabil.

— Domnişoară, preferam să mă adresez aşa fetei de la bar, nu se ştie când aveam nevoie şi de ea, dă-ne te rog două Johnnie Walker pentru noi şi o cafea pentru domnul, am arătat eu spre nea Gică, şoferul.

Solovăstru îşi privi mâinile întinse pe masă. Una din mâini avea degetul mare tăiat de la jumătate şi o cicatrice veche şi groasă îi acoperea ciotul. Îl studie cu atenţie câteva secunde lungi de parcă atunci l-ar fi văzut prima dată apoi bătu cu el în masă ca pentru a-i verifica tăria şi spuse oţărât fetei:

— Nu beau eu păducherniţă de aia. Mie să îmi dai un rachiu drept.

Nu prea ştiam eu ce ar putea fi rachiul drept dar Mădălina ştia pentru că s-a ridicat greoaie şi a început să toarne în pahare.

Ne-a adus paharele la masă, s-a întors şi a adus şi cafeaua lui Gică, apoi şi-a pornit iar televizorul, i-a dat sonorul mai încet şi s-a aşezat pe un scaun lângă el. Muşterii care jucaseră cărţi se pare că şi-au terminat banii pentru că şi-au dat scurt paharele peste cap şi au ieşit în viforniţa de afară după ce ne-au salutat mormăit.

Solovăstru aruncă o privire la cei câţiva clienţi care mai rămăseseră, a ridicat paharul a dat noroc cu mine, a sorbit puţin din el, ţintuindu-mă cu privirea în timp ce sorbea. S-a scărpinat apoi în cap după care şi-a aşezat şapca mai bine în cap.

— Ei, cât poţi să îmi dai?

Şeful îmi spusese: „E un om simplu, de la munte, dar vezi că îi place valuta. Dacă vezi că treaba este pe bune poţi să mergi până la 300 de euro. Dar ai grijă! Deşi pare prostănac omul este uns cu toate alifiile!”

Am scos o hârtie de 50 de euro şi am aşezat-o pe masă în faţa lui, netezind-o.

— Atât! Niciun ban în plus!

Un neon aprins deasupra tejghelei îşi trimitea lumina asupra bancnotei făcând-o să pară de-a dreptul ireală pe tejgheaua veche de lemn. Am văzut cum degetele omului din faţa mea fremătară imperceptibil. Am sorbit o înghiţitură mică de whisky.

Era original sau în orice caz dacă era contrafăcut era contrafăcut bine. Am mai luat o înghiţitură şi am privit iar la Solovăstru. Părea de vreo 60 de ani, poate mai mult poate mai puţin dar oricum undeva pe acolo. Privea ca în transă bancnota apoi oftă prelung, mă privi scurt şi îşi încercă norocul:

— Mai pune una la fel alături şi sunt omul dumitale!

Am dat peste cap paharul şi i-am răspuns:

— Mai capeţi una la fel când se termină toată treaba şi mai ales dacă este adevărat ce i-ai spus şefului.

Mădălina opri televizorul şi cu paşi legănaţi se apropie de noi. Îmi luă paharul gol din faţă, şterse cu o cârpă masa şi îmi spuse.

— E adevărat ce v-a spus, dar îi daţi prea mult. Mie dacă îmi dădeaţi zece euro, vă spuneam tot de la început şi vă făceam şi cafeaua dimineaţa cât mai stăteaţi pe aici.

Am rămas cu gura căscată: marele secret se pare că era cunoscut de toată aşezarea. Am vrut să o mai întreb ceva dar micul om din faţa mea arăta de parcă tocmai ar fi mâncat un ardei iute. Bău grăbit ce mai era în pahar şi se ridică furios în picioare gesticulând spre Mădălina:

— Tu să îţi vezi de treaba ta… habar n-ai de nimic. Momeala-i momeală şi tocmeala-i tocmeală aşa să ştii. Şi cu cafeaua făcută dimineaţa şi servită la pat ai văzut ce ai păţit! Ţi s-a umflat burta. Proasto! Mai bine taci!

Fata, ca şi cum nu l-ar fi auzit, puse paharul după tejghea apoi privi la mine:

— O să vedeţi că am dreptate. Ştiu mai multe decât el… eu am fost chiar acolo. Pe urmă i-am spus lui ce şi cum.

Am crezut că omul din faţa mea o să ia foc. Sub şapcă părul părea să i se zburlească şi mai mult şi se întorcea ca pe arcuri de la Mădălina la mine neştiind pe cine să lămurească mai întâi. Se hotărî abia când îşi aduse aminte că eu eram omul cu banii:

— Ai văzut? Nu o laşi să moară de foame, o strângi de pe drumuri şi îi dai de lucru şi drept mulţumire ce face?

Luându-mă pe mine drept martor, se întoarse ameninţător spre fată. Mădălina ridică din umeri şi îşi puse mâinile în şolduri, apropiindu-se de Solovăstru:

— Chiar aşa, ce face? Te opreşte să jecmăneşti oamenii la drumul mare. Se întoarse furioasă spre mine: Să nu-i mai daţi nimic, auziţi. Dacă vă mai cere ceva, veniţi la mine şi vă spun totul de-a fir a păr pe degeaba, spuse ea ţâfnoasă dându-i în

trecere una peste şapcă care era cât pe aici să i se rostogolească jos dacă nu o prindea la timp. Om bătrân, nu ţi-ar fi ruşine! adăugă Mădălina şi se refugie iar în spatele tejghelei, între sticlele ei.

Domolit dintr-odată Solovăstru privi spăsit spre noi, apoi mormăind printre dinţi: „Fată proastă, ca şi mă-sa”, se ridică şi se îndreptă spre cei doi clienţi care păreau că dormitează într-un colţ. Unul chiar dormea în toată regula şi Solovăstru îl înghionti zdravăn cu ciotul lui de deget. Când acesta se trezi Solovăstru îi arătă numai uşa cu un semn uşor din cap şi acesta se ridică greoi şi se îndreptă ascultător spre uşă. Celălalt vru să se împotrivească dar Mădălina strigă la el:

— Hai nea Manole că aici nu este hotel. De două ore dormi cu o cinzeacă de rachiu în faţă. Mai du-te acasă că te-o fi aşteptând boreasa…

Ceilalţi doi trei clienţi care mai întârziau prin colţuri au priceput apropoul şi înainte de a ajunge Solovăstru la ei şi-au dat paharele pe gât şi au plecat mormăind saluturi morocănoase când ieşiră.

Am ieşit şi noi în vremea câinoasă de afară şi Solovăstru a privit cu ochi de stăpân la Mădălina în timp ce închidea barul. Mai controlă şi el încă o dată lacătul scuturându-l zdravăn apoi îşi aşeză mai bine pe cap şapca pe care vântul se pregătea să i-o arunce departe în nămeţi şi se întoarse spre noi, strigând ca să acopere şuieratul vântului:

— Să mergem să vă arăt unde s-a întâmplat… şi unde o să rămâneţi la noapte.

Am aşteptat până am ajuns în maşină şi după ce am închis uşile am spus:

— Eu sperasem să aflăm repede despre ce este vorba şi în seara asta să ne şi întoarcem.

Solovăstru s-a întors greoi spre mine; îl lăsasem în faţă lângă şofer, să-i arate drumul şi eu stăteam cu Mădălina în spate. M-a privit lung, a clătinat dojenitor din cap şi abia apoi s-a îndurat să vorbească, în silă ca şi cum ar fi fost convins că îşi răceşte gura de pomană:

— Să ziceţi mersi dacă plecaţi de aici înainte de două zile. Poate şi mai târziu…

Am încercat să protestez dar Mădălina m-a apucat moale de mână:

— Are dreptate… de fiecare dată când dă prima zăpadă pe noi parcă ne uită Dumnezeu pe aici. Întâi curăţă drumul spre vale şi spre şoseaua principală şi abia apoi îşi face milă câte-un utilaj să vină şi în Fundăţica. Şi până nu se deszăpezeşte nimeni nu poate pleca de aici…

Între timp după ce a patinat puţin maşina a pornit-o şovăielnic pe drumeagul ce se pierdea în întuneric. Zăpada se aşezase spornic şi dacă avea să o ţină aşa toată noaptea până dimineaţă avea să fie de un metru.

Solovăstru se întoarse iar spre noi şi ne arătă undeva în faţă:

— Norocul nostru este că ajungem îndată… într-un ceas două nu se mai poate umbla deloc cu maşina. Se aplecă spre şofer şi-i arătă o casă singuratică undeva în faţă:

— Acolo, vezi… tragi cât mai aproape, ţii motorul pornit până mă duc eu să deschid poarta. Apoi o parchezi chiar lângă şopronul ăla, să fie ferită de vânt că dacă nu până mâine ţi-o acoperă toată şi nu o mai scoţi nici cu tractorul.

Sprinten ca un spiriduş al zăpezii, deschise uşa maşinii încă din mers, sări jos şi fugi spre poartă ţinându-şi cu o mână nelipsita şapcă. Până să ajungă Gică, poarta era deja deschisă şi se grăbi să o trântească iute după noi. Alergă apoi spre şopron şi ajunse la timp ca să îl dirijeze pe nea Gică cât mai aproape de perete. După ce am coborât, a cotrobăit prin şopron şi a venit cu două capete de prelată şi câteva rogojini, acoperind cu grijă maşina.

— Aşa, a făcut el la sfârşit, mulţumit. Să vezi ce bine o să vă prindă asta când o fi să plecaţi. Dăm rogojinile la o parte şi maşina este gata de drum…

Privi cu îndoială în lungul drumeagului pe unde am venit:

— Numai să se hotărască ăştia să treacă şi pe aici cu vreun utilaj… Într-un an au venit abia după o săptămână şi numai după ce le-am dat o grămadă de băut.

Dădu cu ochii de Mădălina care aştepta sub streaşină ferită de bătaia vântului:

— Şi tu ce aştepţi proţăpită acolo? Intră, fă focul, caută ceva de mâncare, doar nu o să-i lăsăm pe oamenii ăştia să se culce flămânzi.

Mădălina dădu din umeri:

— Nu ajung la cheie.

— Nu ajungi la cheie, o îngână Solovăstru clătinând din cap.

Dar astă-vară, când veneai cu noaptea în cap să faci cafeaua, ajungeai. Se întinse pe vârfuri şi, cât era el de mic se lungi până aproape de streaşină, luă cheia din cui, ne deschise uşa şi ne făcu loc să intrăm.

Fata intră prima, aprinse lumina ca să vedem pe unde să o luăm şi am intrat cu toţii într-un coridor îngust. Tot Mădălina ne deschise uşa şi ne făcu semn să intrăm apoi într-o bucătărie ceva mai spaţioasă. Mişcându-se sprintenă, în ciuda sarcinii, înfundă soba cu lemne, răscoli cenuşa veche şi picură pe ea câţiva stropi de petrol. În numai câteva clipe în soba joasă şi tuciurie duduia un foc sprinten făcându-ne pe toţi să ne adunăm în jurul ei. Ca prin minune, în mai puţin de zece minute aerul îngheţat din încăpere fu înlocuit de o căldură plăcută. Mădălina şterse cu o cârpă praful aşezat pe masă şi ne-am aşezat în jurul ei. Parcă de nicăieri apărură trei pahare, o sticlă cu rachiu, pe care îl bănuiam a fi din acela drept şi în timp ce Mădălina pusese de o mămăligă, prăjind ceva ce după miros părea a fi carne însoţită de câteva bucăţi zdravene de cârnaţi bine afumaţi, Solovăstru ne umplu paharele şi închină dintr-odată sobru.

— Ar trebui să vărsăm câţiva stropi şi pentru Codreanu... Toată lumea îl crede mort dar eu încă îl mai aştept, de-asta nici nu vând încă casa...

Nea Gică, şoferul, convins acum că prea curând nu va fi nevoie de el, dădu paharul peste cap şi imediat începu să respire greu şi cu ochii în lacrimi se uită în jur după o cană cu apă. Mădălina, care în timp ce învârtea în cratiţă era cu ochii pe noi îi aduse o cană în timp ce Solovăstru clătina dojenitor din cap:

— Ăsta îi rachiu drept, tare. Se bea cu socoteală, cel puţin până te înveţi cu el, spuse el, după care dădu şi el paharul peste cap. Se strâmbă de parcă ar fi băut otravă, dar rezistă tentaţiei de a bea şi el apă şi se răsti la Mădălina:

— Hai fată odată, ce te mai moşmondeşti atâta? Vrei să murim de foame?

— Ai răbdare, nea Ioane! Ce te grăbeşti aşa? Vrei să dau cârnaţii ăştia reci la oameni? Să creadă că nu ştiu nici să-i prăjesc?

Solovăstru mormăi ceva în timp ce Mădălina ne aşeza masa. Nu ştiu dacă de la rachiu, de la aerul de munte sau de la zăpada

sosită pe nepusă masă dar eu aveam o poftă de lup. Şi se pare că şi ceilalţi la fel pentru că în tot timpul mesei nu s-a auzit niciun cuvânt. Solovăstru mai umplu încă o dată paharele, ciocni scurt, îl dădu pe al lui peste cap, apoi continuă să mănânce lacom, amestecând în gura lui de toate: carne, gogonele, mămăligă şi cârnaţi.

Mădălina, care mânca şi ea pe un colţ de masă, îl privi un timp în tăcere, după care izbucni:

— Da’ mănâncă mai încet, nea Ioane, că o să creadă oamenii ăştia că nu ai mâncat nimic de astă-vară.

Solovăstru mormăi ceva nemulţumit cu gura plină, dar îşi mai domoli ritmul. Când termină, împinse cu un gest hotărât farfuria mai departe de el, căută din ochi un şervet, îl luă, se şterse bine la gură şi pe mâini şi se întinse mai bine pe scaun. Băgă o mână în buzunarul de la pantaloni şi după sclipirea din ochi eram sigur că pipăia bancnota de 50 de euro. Un zâmbet fugar îi înflori pe buze apoi cu părere de rău îşi scoase mâna şi se întoarse spre mine:

— Ei şi acum să vă spun despre ce este vorba!

Se întoarse spre Mădălina, care strângea tăcută masa:

— Şi tu să taci cât vorbesc eu! După ce gat de vorbit poţi să spui ce vrei!

Mădălina nu îl băgă în seamă şi îşi văzu mai departe de cratiţe. Solovăstru ne mai umplu câte un pahar cu rachiu dar de data asta nu îl mai bău ci privi lung la lichidul gălbui de parcă ar fi încercat să îşi amintească mai bine. Clătină din cap ca şi cum nu tot ce şi-ar fi amintit i-ar fi convenit şi într-un târziu se hotărî:

— Anul ăsta prin primăvară, cam la începutul lui mai a venit un om la mine. Îl chema Codreanu Matei. Voia să închirieze o casă pentru vreun an de zile…

Mădălina pufni, îi luă cârpa de vase din mâini, se şterse şi ea bine apoi se întoarse spre mine:

— Eu tac! Dar când îl aud că spune prostii nu pot să tac! Era pe 26 aprilie, nu începutul lui mai. Ţin minte precis pentru că în ziua aia am împlinit 20 de ani şi mi-a zis la horoscop că o să întâlnesc pe cineva care o să-mi schimbe total viaţa.

Solovăstru dădu abătut din mână şi spuse moale:

— Aprilie o fi fost, dacă zici tu…

Arătă apoi spre burta ei, care se iţea de sub masă:

— Şi nici nu poţi să zici că nu ţi-a schimbat viaţa… Mă rog, o fi

fost aprilie, cum zice ea. Oricum înspre primăvară… Îl trimisese cineva care mă cunoştea şi ştia că am o casă de închiriat. Asta, adăugă el şi arătă cu un gest larg în jur cu mândrie de proprietar.

— Tot ce câştigam cu barul şi cu animalele băgam în casa asta să o aranjez, să-i fie drag cui ar fi venit să stea aici. Am mobilat-o ca la oraş, am tras curent, am pus faianţă şi gresie peste tot, am pus pompă de apă, am făcut un boiler şi tot ce mai trebuie unei case ca omul să se simtă bine în ea. Venea câte o familie, voia să stea o săptămână două, îi umpleam cămara, frigiderul, îi tăiam lemne, îi dădeam cheile, îmi dădea banii şi plecau oamenii mulţumiţi şi duceau veste şi la alţii. În toiul verii chiar trebuia să fac programare, că nu îi puteam primi pe toţi câţi ar fi vrut să stea aici…

Gustă iar un pic din pahar şi privi scurt spre Mădălina, de parcă ar fi aşteptat să îl contrazică. Dar Mădălina stătea tăcută, privind în flăcările jucăuşe şi părând pierdută în gânduri. Solovăstru clătină din cap şi continuă:

— Ei, şi când a venit Codreanu ăsta şi m-a rugat să îi închiriez casa pe un an, parcă am stat aşa puţin pe gânduri. Bani avea, că mi-a plătit înainte chiria pe un an întreg, fără să se tocmească. Zicea că dacă se simte bine, poate chiar o cumpără. Era un fel de sculptor, repara troiţele pe la mănăstirile din jur şi era plătit bine. Dar în rest cioplea toată ziua numai prostii ba în lemn, ba în piatră. Ce-i venea lui, că dacă îi cereai să facă ceva anume, nu era în stare. Am vrut să îi fac o cruce de piatră pentru a bătrână, pentru când o muri, şi când i-am zis a ridicat din umeri că nu se pricepe. Am fi făcut bani frumoşi amândoi dacă ar fi vrut. Eu i-aş fi căutat clienţi şi el fi cioplit câte o cruce, două, pe lună fără să îl doară capul. Nu a vrut şi pace. Umbla toată ziua chelea sulii, teleleu prin pădure şi îmi umplea şopronul de cioate şi bolovani, la care ciocănea zi şi noapte. Cică el face artă! Auzi la el, artă!

Scuipă cu obidă pe jos la amintirea afacerilor pierdute. Mădălina se ridică greoi, aduse un teu din debara şi şterse pe jos:

— Nu mai face mizerie, nea Ioane, că nu dumneata faci curat. Ai înţeles?

Încă obidit, Solovăstru dădu a lehamite din mână apoi continuă:

— Nu zic că nu se găseau nebuni care să i se potrivească… Venise unul să închirieze casa pentru o lună şi văzând că-i ocupată a trebuit să îi caut alta prin vecini. Până să-i găsesc, a stat o zi la Codreanu, că casa-i mare, are trei dormitoare, şi a văzut ce ciopleşte ăsta în şopron. Era un doctor mare, de ăsta care aranjează feţele la cucoane şi le face ţâţele mai mari. Se vede treaba că era plin de bani, că i se pusese lui pata pe o cioată din asta cioplită şi nici una, nici două, îi zice ăla lui Codreanu: „Asta e o adevărată capodoperă! Îţi dau o mie de euro pe ea!”

Vru să scuipe iar, dar, întâlnind privirea Mădălinei, se potoli, dar parcă nu îşi găsea locul. Se aplecă mai tare spre mine:

— Auzi dumneata! O mie de euro pentru o cioată adusă din pădure şi cioplită pe ici pe acolo ca să pară mai acătării. O mie de euro şi el a cioplit la ea două zile! Şi Codreanu ştii ce-i zice? Poţi să îţi închipui ce îi zice?

Cum mă privea fix părând că aşteaptă un răspuns de la mine am scuturat din cap că „nu, nu ştiu ce i-a zis Codreanu”.

— Am fost acolo şi am auzit cu urechile mele, că dacă îmi spunea cineva nu credeam. S-a uitat lung la ăla cum stă cu banii în mână şi-i spune: „Asta nu pot să o dau! Are pentru mine o valoare sentimentală”. Bineînţeles că ăla s-a supărat şi a plecat şi el a rămas cu cioata…

Cum în timp ce ascultam, gustând câte un pic câte un pic paharele ni se goliseră, Mădălina se întinse peste masă şi ni le umplu. Când ajunse la al meu mă privi în ochi şi spuse:

— Am să v-o arăt mai târziu, după ce gată de vorbit. E o lucrare intitulată „Zburătoarea” şi spunea că m-a folosit pe mine drept model. E frumoasă…

Solovăstru privi posomorât în pahar şi dădu a lehamite cu un gest devenit de mult obişnuinţă.

— Frumoasă pe dracu, spuse el morocănos. O cioată acolo ca oricare alta… Da lăsaţi-mă să spun ce am de zis şi nu mă mai întrerupeţi că îmi pierd firul… După ce a plecat doctorul într-una din zile vine Codreanu la mine şi îmi zice să îi fac rost de un cărucior că a găsit nu ştiu unde un bolovan şi vrea să îl aducă. După ce l-am tras de limbă am aflat că bolovanul cu pricina era tocmai în Râpa Seacă, la vreo cinci kilometri de aici. Locuri blestemate, bântuite de draci sau de iele, că mereu se văd noaptea lumini pâlpâind pe acolo şi se aud scrâşnete ca şi cum

ar măcina acolo Ucigă-l toaca sufletele oamenilor. I-am spus dar a râs şi a zis că sunt superstiţii. I-am dat căruciorul, i-a rupt o roată dar până la urmă şi-a adus bolovanul şi a început să cioplească la el. După vreo săptămână m-a chemat să văd ce i-a ieşit. Îi zicea parcă poartă accidentală, dar semăna mai degrabă aşa cum stătea trântită în mijlocul şopronului cu un capac de gură de canal. Atât că era de piatră şi nu de fontă…

— „Poartă transcendentală” nea Ioane, nu accidentală, îl corectă Mădălina, dar Solovăstru nu părea să o audă.

Căldura care se răspândise în odaie de la focul care duduia în soba joasă de tuci, paharele umplute prompt de Mădălina sau de Solovăstru făceau ca povestea să îmi pară pe de o parte ireală, iar pe de altă parte cuvintele lor păreau să îl readucă într-un fel pe Codreanu printre noi, făcându-mă să mă frec des la ochi ca şi cum aş fi avut vedenii. Solovăstru văzu şi el, aşa că spuse grăbit:

— Văd că te apucă somnul, aşa că am să o scurtez. Într-o dimineaţă mă trezesc cu Codreanu că îmi bate în geam. Era alb la faţă şi vorbea în şoaptă: „Nea Solovăstrule”, îmi zice el, privind cu fereală în jur, „vino repede până la mine.” Mi-am tras pantalonii pe mine, mi-am luat o geacă, dimineaţa aici este răcoare şi am venit aici. Nu era departe, aşa că am ajuns îndată. Mă duce în şopron, unde fata asta, arătă el spre Mădălina, privea la gaura aia de canal. Părea o gură cu nişte buze mari şi bosumflate care se mişcau alene de parcă mesteca gumă şi din când în când se auzea aşa, ca un plescăit. Am rămas ca trăsnit. „Ce-i asta?” i-am întrebat eu, dar ei au dat numai din umeri privindu-mă ca viţeii. „Azi dimineaţă pe la patru am auzit în şopron o bubuitură, mi-a zis într-un târziu Codreanu şi când am venit să vedem ce este am văzut asta”. După o vreme sătul să tot aud cum plescăie gura aia m-am dat mai aproape. Zău că părea o gură care mestecă aşa în silă ceva numai de ea ştiut. „Vezi dacă nu ai avut ce face?” i-am zis eu lui Codreanu. Ţi-am zis că la Râpa Dracului sunt lucruri necurate. „Ar trebui să o duci înapoi, să o arunci acolo.” Ăla m-a privit urât: „Nici vorbă de aşa ceva! Am reuşit să pătrund esenţa artei… chiar am realizat o poartă spre transcendent.” Mie îmi părea mai degrabă o poartă spre iad aşa că m-am dat cu fereală mai aproape de ea. Era enervantă cum tot mesteca aşa în gol. M-am căutat în buzunar unde aveam nişte nuci primite de la cineva. Am ales una mai

uşurică care părea seacă şi am aruncat-o între buzele alea urâte ca de ţigancă bătrână şi buzată. Gura s-a oprit din mestecat apoi a părut să sughită. „Ce-ai făcut?” s-a răstit Codreanu la mine, de parcă nu ar fi văzut ce am făcut. „I-am dat o nucă, ce să fac. Nu ai văzut că parcă îi era foame?” A vrut să mai zică ceva dar nu a mai apucat pentru că gura aia urâtă a mai sughiţat o dată apoi a ţuguiat urât buzele şi a scuipat nuca înapoi până la picioarele mele. Am luat-o în mână dar am aruncat-o imediat. Era caldă şi parcă aşa, umedă. Dar era nuca mea fără îndoială, pentru că era tot aşa de uşurică şi seacă. Nu am apucat să spun nimic, pentru că gura aia a mai ţuguiat încă o dată buzele şi a mai scuipat la picioarele mele o nucă seacă. Şi de atunci o ţine tot aşa. Cam cât ai număra până la zece şi ţuşti încă o nucă, că tot la două săptămâni trebuie să golesc şopronul. Le dau prin sat să le ardă babele, că numai de foc sunt bune. Măcar dacă mi-ar fi trecut prin cap să arunc acolo o nucă bună. Cu cinci remorci de nuci vândute, eram bogat până acum…

O sclipire şireată îi trecu prin ochii mici şi privi spre Mădălina, arătând spre gâtul ei ca şi cum i-ar fi venit o idee.

— Să fi ştiut eu ce se întâmplă luam împrumut de la fata asta lănţicul ei de aur şi-l aruncam acolo. Câte grame are? o întrebă el, dar nu aşteptă răspunsul, socotind ceva în minte şi dând mărunt din buze.

Mă privi cu ochi strălucitori şi mă prinse puternic de mână:

— Îţi dai seama! O secundă dacă eram isteţ acum aveam aproape un kilogram de aur pe oră. Lucirea aurului păru să îi mai strălucească câteva clipe în ochi i se stinse şi el reîncepu să povestească:

— A trecut vara, a venit toamna, de la atâta cafea câtă îi făcea în fiecare dimineaţă fetei ăsteia a început să i se umfle burta…

— Mi-a zis că mă ia de nevastă, l-a întrerupt Mădălina. Cum termină cu divorţul a zis că mă ia…

Solovăstru a privit-o cu milă, apoi s-a întors spre mine ca pentru a mă lua martor:

— Fată proastă de la ţară, ce ştie ea? Nu ştie că domnii de la oraş vor numai să se distreze şi atât. Ce dovadă mai bună vrea? A lăsat casa aşa cum o vezi cu chiria plătită pe un an înainte şi într-o bună dimineaţă ia-l de unde nu-i. După ce a plecat el

pietroiul din şopron a rămas acum un pietroi ca toate pietroaiele. Nu mai mişca nimic la el numai buzele rămăseseră aşa bosumflate cum le văzusem ultima dată, ca şi cum s-ar fi scârbit să tot scuipe atâtea nuci seci.

Se sculă greoi de la masă şi ne făcu semn să-l urmăm:

— Haideţi să vedeţi cu ochii voştri despre ce este vorba…

Am ascultat o clipă şuieratul viscolului care nu se potolise nicio clipă şi l-am întrebat plin de îndoială:

— Dar putem ajunge? Nu o fi drumul înzăpezit?

Deschise uşa unei debarale şi scoase un felinar de vânt vechi pe care se chinui un timp până să-l aprindă.

— Putem, putem, că e numai aici în spate la trei paşi în spatele casei. Şi este în partea ferită de vânt, acolo nu se aşază zăpada.

Avea dreptate; acoperişul casei cu cel al şopronului aproape se atingeau, aşa că zăpada nu avusese spor să se aşeze. La lumina felinarului am văzut câteva sculpturi în diferite stadii de finalizare şi grămezi de nuci mici şi înnegrite peste tot. Locul nu prea era potrivit pentru a percepe cum se cuvine mesajul lor dar niciuna nu mi s-a părut interesantă. Una singură, bănuiam că este vorba de „Zburătoarea” de care pomenise mai devreme Mădălina, sugera în mod clar zborul: părea o fată prinsă în braţele unei praştii ca şi cum ar fi fost gata să-şi ia zborul. Şi deşi faţa îi era abia conturată, oricine putea recunoaşte acolo, pregătindu-se să se avânte în văzduh o Mădălină foarte stilizată. Mi-am desprins cu greu ochii de silueta graţioasă şi am privit spre piesa de rezistenţă a expoziţiei din şopron. Solovăstru avusese perfectă dreptate când comparase bolovanul cu o gură de canal. Atât numai că în locul capacului de fontă avea două crestături în care cu puţină bunăvoinţă puteai recunoaşte două buze. Codreanu netezise bolovanul şi-i dăduse o formă aproximativ cilindrică, ca o masă rotundă, masivă, cu diametru de vreun metru şi înălţimea de 30-40 de centimetri. Părea o copie nereuşită la o scară mult redusă după „Masa tăcerii” a lui Brâncuşi. Era aşezată direct pe pământ aşa că m-am apropiat şi m-am lăsat în genunchi lângă bolovan. Am atins cu mâna „buzele” şi l-am auzit pe Solovăstru icnind şi făcând un pas înapoi. Era rece ca orice piatră lăsată afară într-o noapte de iarnă. Din cauza gerului mă trezisem niţel şi nu mai eram gata să iau de bune toate poveştile potrivite poate pentru spus la

gura sobei dar nu pentru publicat într-un ziar şi pentru care bătusem atâta drum degeaba. Eram furios pe şeful meu că mă pusese pe drumuri, furios pe Solovăstru că mă tapase de bani cu o poveste numai bună de adormit copii şi furios pe mine că mă lăsasem atras ca un fraier în capcană. Am întrebat batjocoritor:

— Şi vreţi să spuneţi că „buzele” astea, cum le spuneţi voi, plescăiau şi se mişcau?

Solovăstru mă privi încruntat:

— Cum te văd şi cum mă vezi. Dacă nu crezi îţi dau banii înapoi…

Am dat de data asta eu din mână a lehamite:

— Nu de bani e vorba aici, oricum nu sunt ai mei… dar am bătut atâta drum degeaba.

Supăraţi şi morocănoşi ne-am întors în casă fără să mai scoatem niciun cuvânt. Solovăstru a plecat, motivând că trebuie să vadă dacă femeia lui a dat de mâncare la animale. Mădălina ne-a făcut patul într-un dormitor cu două paturi imense, apoi a plecat şi ea să se culce alături, ea locuia mult mai departe decât Solovăstru şi nu ar fi putut ajunge aşa uşor acasă. Cred că se făcuse aproape de 12 noaptea până când am adormit, chiar am visat ceva cu gura aia de canal care prinsese dintr-odată viaţă şi fugea după mine furioasă că nu credeam. Mă ajunsese şi era gata să mă înghită, când Mădălina, care apăruse dintr-odată lângă mine, m-a tras afară. Am deschis ochii şi la lumina pâlpâitoare a focului am văzut-o pe Mădălina în picioare lângă patul meu. Era într-o cămaşă lungă de noapte aplecată peste mine şi mă scutura de umăr. Am privit-o nedumerit cu ochii buimăciţi de somn.

— Ai strigat aşa de tare prin somn că te-am auzit din camera de alături. Cred că ai visat urât…

— Da ai dreptate, am spus eu aducându-mi aminte de gura de canal care mă fugărea. Am avut un coşmar… cred că rachiul acesta drept al lui Solovăstru este prea tare. Am vrut şi să-i spun că poate şi poveştile despre gura de canal cu buze erau tot consecinţa rachiului de ienupăr, dar părea atât de fragilă în întunericul pâlpâitor al încăperii, încât mi-a venit greu să o jignesc.

S-a îndreptat încet spre uşă şi acolo s-a oprit şi a privit nehotărâtă spre patul unde nea Gică sforăia uşurel, învins de

rachiul drept al lui Solovăstru.

— Pot rămâne aici, cu tine? a întrebat ea încet încât abia am auzit-o. Mi-e frică să dorm singură, dincolo…

Am rămas fără grai dar am încercat să nu mă arăt:

— Da sigur, am bâiguit eu şi m-am tras mai la perete ca să-i fac loc.

A dat plapuma grea la o parte şi s-a aşezat lângă mine. Un timp a stat liniştită, apoi am auzit-o cum începe să plângă uşor. M-am întins să o mângâi pe cap şi ea a venit mai aproape strângându-mă în braţe.

După un timp se potoli din plâns şi eu am rămas nemişcat. Se şterse cu palma la ochi şi spuse:

— Nimeni nu mă crede, dar mie îmi vine atât de greu… Eu sunt sigură că nu a fugit de mine, chiar mă iubea, nu ar fi plecat aşa… a mai suspinat o dată greu şi a adăugat: Sunt sigură că i s-a întâmplat ceva…

— Eu te cred, am spus deşi nu credeam deloc. Poate că umblând atâta prin munţi, s-a accidentat, a căzut în vreo prăpastie, cine ştie?

Eram sigur că sculptorul dăduse bir cu fugiţii văzând în ce încurcătură intrase dar ce mă costa să consolez fata asta ca un izvor de lacrimi de lângă mine. Mâine sau când se va curăţa drumul aveam să plec şi nu aveam să o mai văd niciodată.

Şi-a şters iar ochii şi a spus:

— Nu asta i s-a întâmplat…

Văzând că tac şi nu spun nimic a adăugat:

— Cred că a căzut, sau a intrat de bunăvoie acolo, pe poarta aia a lui…

Făcu o pauză, mai suspină o dată apoi continuă:

— După ce a adus pietroiul ăla în şopron parcă nu mai era el… Fusese un om atât de vesel atât de bun… îţi era drag să stai lângă el. După ce a terminat de cioplit bolovanul acela a devenit dintr-odată neliniştit, nu mai dormea bine noaptea, avea coşmaruri şi vorbea prin somn…

Se trase mai aproape de mine ca şi cum ar fi fost înfricoşată dintr-odată de vuietul viscolului. Oftă adânc apoi continuă:

— Spunea că de acum va deveni cel mai mare artist! Am văzut odată o sculptură făcută după ce adusese bolovanul. Nu prea mă pricep eu la artă dar se vede că era ceva deosebit. Când am vrut să o ating a ţipat la mine şi a aruncat-o în foc.

Apoi s-a schimbat tot mai mult… Se făcuse bănuitor, i se părea că aude voci şi că este urmărit. Nu am spus nimănui dar în noaptea când a dispărut s-a sculat fără să spună nimic de lângă mine şi a intrat în şopron. Am plecat după el dar când am ajuns eu nu am mai găsit decât asta lângă bolovan …

Se scotoci în buzunarul cămăşii de noapte şi îmi întinse prin întuneric un obiect. L-am pipăit şi mi-am dat seama că este o pipă. Mirosea încă a tutun.

— Atât mi-a mai rămas după el. Şi copilul… Dacă m-ar fi iubit cu adevărat, aşa cum spunea ar fi trebuit să nu…

Nu a terminat ce avea de spus şi a început iar să suspine.

Ce să-i spun? Că nu cred o iotă din toate prostiile câte mi le îndrugase Solovăstru în seara asta? Şi la care o făcuse şi pe ea părtaşă? Nu avea niciun rost. Dacă ei aşa voiau să creadă era treaba lor. Am strâns-o şi eu în braţe ca să o liniştesc şi i-am şoptit:

— Nu mai plânge, te rog! Ai să vezi că până la urmă totul se va aranja…

Am dat să o sărut cast pe frunte dar chiar atunci a ridicat şi ea ochii spre mine şi buzele ni s-au întâlnit. Din greşeală în mod sigur şi ne-am îndepărtat imediat atât din cauza surprizei dar mai ales pentru că afară s-a auzit un trosnet cumplit ca şi cum o uriaşă scândură veche şi uscată ar fi fost ruptă în două. Am tresărit şi ne-am ridicat speriaţi din pat. După cumplitul trosnet au fost câteva clipe de linişte apoi s-au auzit alt fel de zgomote.

— Asta-i „Poarta”, a şoptit Mădălina speriată dar eu i-am făcut semn să tacă.

Păreau nişte păcănituri însoţite de nişte plescăituri monstruoase. Ca şi cum o uriaşă meduză ar fi ajuns acolo în creierul munţilor încercând să urce pe stânci.

Ne-am luat câte o haină mai groasă pe noi şi am ieşit afară. Nu se vedea nimic dar zgomotele veneau în mod sigur dinspre şopron aşa că Mădălina căută felinarul şi îl aprinse cu mâini tremurânde după care mi-l dădu privindu-mă înfricoşată.

— Să ai grijă! mă avertiză ea.

Am ieşit în întunericul nopţii, alungat abia pe câţiva metri de felinarul nostru. Înfiorându-mă din cauza vântului care se strecura hoţeşte prin haine am păşit înainte ţinând felinarul întins în faţă ca pe o pavăză. Lumina palidă a felinarului ne arătă în şopron o imagine de coşmar: buzele monstruoase se

mişcau lacome ca şi când ar fi vrut să apuce ceva. Am păşit în faţă să văd mai bine dar Mădălina mă apucă strâns de mână:

— Te rog, nu te duce!

M-am desprins blând din strânsoarea ei şi i-am spus:

— Trebuie să văd ce este şi mai ales… ce vrea…

Am luminat mai bine interiorul şopronului şi am văzut că pietroiul nu numai că îşi mişca buzele, sau ce or fi fost dar parcă se mişca cu totul ca şi cum ar fi vrut să ajungă undeva. M-am aplecat să văd mai bine dacă nu cumva există lanţuri, sfori care să pună totul în mişcare. Nu erau dar de la Solovăstru m-aş fi aşteptat la orice. Am mai făcut un pas şi atunci dintr-odată ca şi cum m-ar fi simţit drăcovenia s-a oprit din mestecat. M-am întors spre Mădălina care se oprise în uşa şopronului:

— Oare ce vrea?

Mădălina se înfioră cuprinsă de alt fior decât cel dat de gerul muşcător:

— Pe mine mă vrea!

M-am dus lângă ea şi am prins-o în braţe ca să o liniştesc:

— Nu vorbi prostii! Cum o să te vrea pe tine?

În spatele nostru buzele au început să scoată iar zgomotul acela dezgustător pe care îl auzisem odată în preajma unor vulcani noroioşi de pe lângă Buzău. Mădălina se strânse în braţele mele şi spuse şoptit de parcă i-ar fi fost frică să nu o audă bolovanul:

— Sunt sigură că Matei a fost luat, sau a intrat el de bunăvoie în bolovanul acela. Nu mă întreba de unde ştiu asta, dar sunt sigură ca aşa este. M-am întors şi am privit cu îndoială bolovanul: nu mai clămpănea din buze şi rămăsese cu ele deschise ca sărutarea indecentă şi libidinoasă a unei negrese grase şi buzate. În timp ce priveam am văzut clar cum se săltă câţiva centimetri de la pământ şi se apropie de peretele şopronului. Am ridicat felinarul şi atunci am zărit formele graţioase ale „Zburătoarei”.

— Ştiu ce vrea! am spus şi m-am apropiat de sculptură.

Am apucat-o în mână şi am ţinut-o deasupra bolovanului care a început să se zguduie şi să clămpăne ca apucat de friguri.

— Ai grijă! a ţipat Mădălina când eu m-am apropiat şi mai mult de pietroi.

Am lăsat încet sculptura spre buze şi când mai avea numai câţiva centimetri acestea s-au lungit într-o imposibilă sărutare şi

au prins-o. Ca trasă de o mână nevăzută a dispărut în adâncurile bolovanului. Câteva clipe nu s-a întâmplat nimic apoi buzele şi-au domolit freamătul şi în şopron s-a aşternut liniştea, auzindu-se numai şuierul vântului. M-am întors să plec când am auzit ceva ca un foşnet. În jurul pietroiului pământul se mişca şi se scutura uşor făcându-l să se scufunde încet, încet ca prins în apele unui vârtej.

Mădălina privea ca în transă pietroiul. Desfăcu lănţicul de la gât şi mi-l întinse:

— Dă-i şi lănţicul te rog! Nu vreau să mai am nimic de la el!

Rămăsesem cu pipa în mână. Am privit-o ezitând. Era doar o pipă dar Mădălina a spus:

— Dă-i-o! Să nu mai rămână nimic!

Am aruncat şi pipa în mijlocul vârtejului şi totul a pornit să se învârtă asemenea unui mic ciclon. În numai câteva minute nu s-a mai văzut deloc nici pietroiul, nici pipa, nici lănţicul şi nici „Zburătoarea”. M-am apropiat ţinut grijuliu de mână de Mădălina şi am pipăit locul unde cu câteva clipe înainte fusese bolovanul. Locul era puţin mai călduţ decât pământul de alături dar în rest era aceeaşi ţărână obişnuită ca peste tot în şopron. Am mai privit câteva clipe în jur dar cum nimic nu mai mişca ne-am refugiat în casă, îngheţaţi. Nu mai puteam dormi aşa că ne-am refugiat în bucătărie unde mai rămăsese puţină căldură. Mădălina a răscolit jarul, a pus câteva lemne aţâţând focul şi a făcut câte o cafea.

Zorile ne-au găsit tot în bucătărie şi tot nelămuriţi. Eram sigur că Solovăstru avea să găsească o explicaţie: pietroiul se întorsese acolo unde îi era locul, în Râpa Seacă. Era uşor pentru un om superstiţios să-şi găsească explicaţii pentru orice. Dar pentru mine, un om crescut şi educat în spiritul cartezian al ştiinţei şi al necesităţii explicaţiilor logice ceea ce am văzut acolo în şopron nu avea să se împace niciodată cu ceea ce ştiam despre lume. De trei ori am scos carnetul de reporter începând să scriu ceva despre ceea ce văzusem. A patra oară l-am scos numai pentru a-l arunca în flăcările din sobă. Mădălina a privit tăcută flăcările apoi a acceptat tăcută faptul.

— Poate este mai bine aşa, a şoptit ea răscolind cu vătraiul foile cuprinse de flăcări. Trebuie să uităm, dacă putem, a mai adăugat ea şoptit dar am auzit-o.

Soarele era deja sus pe la opt când a venit şi Solovăstru; din

viscolul de aseară nu mai rămăseseră decât troienele înălţate pe alocuri până aproape de streşinile caselor. Solovăstru era încă îmbufnat după despărţirea noastră nu prea cordială de aseară. A intrat, ne-a salutat, s-a aşezat la masă şi până la urmă firea lui bonomă a învins. A privit spre cănile noastre de cafea şi a oftat adânc spre Mădălina:

— Pune-mi şi mie o cană, fato, că mai nou boreasa mea nu poate nici să dea la vaci de mâncare până nu bea o cafea. De parcă a născut-o mă-sa cu cana de cafea în mână!

A sorbit zgomotos din cafeaua fierbinte apoi s-a ridicat iute în picioare şi s-a uitat pe geam unde se auzea un zgomot de tractor. S-a întors vesel spre mine:

— Dacă tot nu vă place la noi să ştiţi că pe la prânz puteţi pleca! Am vorbit cu omul de pe greder, i-am dat o sticlă de rachiu şi până la prânz curăţă zăpada până la şoseaua mare şi de acolo încolo drumul îi liber.

Eu mă gândeam cum să îi spun despre întâmplările de azi noapte dar el privea lung la Mădălina cântărind-o din ochi. Clătină din cap şi spuse:

— Tu nepoată nu cred că ai să mai poţi lucra multă vreme la bar. Ar trebui să caut pe cineva să te înlocuiască că parcă văd că acum îţi vine sorocul.

M-am ridicat şi eu în picioare cât eram de înalt şi încercând să îl domin, lucru care nici nu era prea greu de altfel la cât era el de scund. Am scos pieptul în afară şi am spus cât de serios am putut:

— De azi Mădălina nu o să mai lucreze nicio zi în bar!

— I-auzi, i-auzi, făcu Solovăstru minunându-se şi scărpinându-se în cap. Şi de ce mă rog?

Am tras-o pe Mădălina mai aproape şi am cuprins-o pe după umeri.

— Pentru că nu sunt de acord ca soţia mea să lucreze într-un bar, de-asta.

Nu cred că sunt mulţi oameni care au avut ocazia să îl vadă pe Solovăstru în încurcătură şi lipsit de replică. Minute întregi a privit când la unul când la altul, începea un cuvânt, uita să îl mai termine şi abia într-un târziu cu ochii în lacrimi a bâiguit:

— Păi eu ce să vă zic decât să fie într-un ceas bun şi… să ai grijă de ea că eu… aşa rău de gură cum sunt am ţinut la ea ca din ochii din cap şi am îngrijit-o cum am putut mai bine de când

i s-au prăpădit părinţii.

A dat să mai spună ceva, dar şi-a trântit şapca veche pe cap şi a ieşit ca o furtună din casă.

Mădălina zâmbi:

— Într-un ceas o să umple satul cu vestea că i se mărită nepoata. Când e vorba de aşa ceva are gura mai bogată ca o muiere…

Trebălui un timp tăcută pe lângă sobă pregătind ceva de mâncare când se opri dintr-odată ca şi cum şi-ar fi adus ceva aminte şi se apropie de mine privindu-mă zâmbind:

— Auzi, dar pe mine nu ar fi trebuit să mă întrebi dacă vreau?

— Aşa ar fi trebuit, am recunoscut eu încurcat, dar mi-a fost frică să nu mă refuzi.

— Păi te mai pot refuza şi acum, a şoptit ea moale şi eu am luat-o în braţe strângând-o cu grijă.

Ne-am sărutat lung şi numai tusea încurcată a şoferului ne-a trezit din visare. După ce a aflat vestea nea Gică a tras concluzia: „Ei dacă tot nu ai găsit un subiect pentru un reportaj măcar nu ai venit degeaba. Ţi-ai găsit nevastă!”

***

Ăsta a fost primul dintre drumurile multe şi nenumărate pe care aveam să le fac la Fundăţica. În fiecare din ele am învăţat şi am câştigat câte ceva numai bun de aşezat acolo în partea aceea a sufletului unde ţineam caseta cu amintiri frumoase. Dar niciunul din drumuri nu se compară cu primul, cel în care am găsit-o, sau poate, nici acum nu sunt foarte sigur, am fost găsit, de Mădălina.